

༡༡། །དཔལ་རྒྱ་རོ་མཁའ་སྤྱོད་དབང་མོའི་ལམ་རིམ་བ་གཉིས་ཀྱི་

ཟབ་ཁྲིད་ཇི་ལྟར་ནོས་པའི་ཟེན་གྱིས་ཤིན་ཏུ་གསང་བ་

གནས་གསུམ་མཁའ་འགྲོའི་སྤྱིང་བཅུད་

ཅེས་བྲ་བ་བཞུགས་སོ། །



མཛད་པ་སོ། །ཡསྟུབས་རྗེ་པ་བོང་ཁ་བདེ་ཆེན་སྤྱིང་སོ།

རིས་མེད་དཔེ་མཛོད་ཁང།

2023.01.17

མཆོད་པར་བརྗོད་པ།	1
གདམས་པའི་སྡོན་འགྲོ།	2
གདམས་པ་འདི་ཉིད་གང་ལས་བྱུང་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཁུངས་བཤད་པ།	10
ཁུངས་དེ་ལྡན་གྱི་གདམས་པའི་པན་ཡོན་བཤད་པ།	13
ལམ་འདི་ལས་དངོས་བྱུང་བརྟེན་པའི་དམ་པའི་རྣམ་ཐར།	18
གང་གིས་ཉམས་སྲུ་ལེན་པའི་རྟེན།	22
གང་ཞིག་ཉམས་སྲུ་སྤང་བའི་ཆོས།	25
ཉལ་བའི་རྣལ་འབྱོར།	30
ལྡང་བའི་རྣལ་འབྱོར།	33
བདུད་ཅི་ལྡང་བའི་རྣལ་འབྱོར།	35
ཆོད་མེད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར།	38
སྐད་ཅིག་གོང་སྐྱེད་བྱེད་ཚུལ།	52
ནང་མཆོད་བྱིན་རྒྱབས།	54
མཆོད་པ་བྱིན་རྒྱབས།	66

རྟོ་མཉམ་ས་བསྐྱོམ་བཞུས།	69
མཉམ་པའི་རྣལ་འབྱོར།	80
ཀྱ་སྤྱ་ལེ་འཛིན་ཆོག་ས་གསོག།	98
མཐུལ་གྱི་ཁྲིད།	105
བདག་ལྟར་བསྐྱེད་པའི་རྣལ་འབྱོར།	111
འཆི་བ་ཆོས་སྤྱི་ལམ་འབྱེད།	116
བར་དོ་ལོངས་སྤྱི་ལམ་འབྱེད།	122
སྤྱི་བ་སྤྱལ་སྤྱི་ལམ་འབྱེད།	126
རྟོན་བརྟོན་པ་རིམ་གྱིས་གསལ་འདེབས་ཚུལ།	131
འགྲོ་བ་དག་པའི་རྣལ་འབྱོར།	143
དཔལ་ལོ་དཔལ་ལོས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པའི་རྣལ་འབྱོར།	145
ཡེ་ཤེས་པ་བཅུག་སྟེ་ཕོ་ཉ་གསུམ་བསྐྱེད་ཚུལ།	153
གོ་ཆ་བགོ་བ།	158
དབང་བསྐྱེད་རྒྱས་གདག།	160

བདག་བསྐྱེད་མཆོད་པ།	163
ཀར་བརྒྱད་གྱི་བསྐྱེད་པ།	167
རྟེན་བརྟེན་པ་ལ་སེམས་འཇིག་གསལ་སྤང་འདོན་ཚུལ།	175
དགུ་བ་བཞུས་པའི་རྣལ་འབྱོར།	183
ཡིད་བཞུས་དང་། རྫོགས་རིམ་བསྐྱོམ་པ།	202
བསམ་གྱིས་མི་བྱལ་པའི་རྣལ་འབྱོར།	208
སྤྱོད་ལམ་གྱི་རྣལ་འབྱོར།	209
ཆོགས་འཁོར་འབྱུང་ཚུལ།	216
ཆེས་བརྩའི་མཆོད་པ་བྱ་ཚུལ།	223
གཏོར་མའི་རྣལ་འབྱོར།	225
ལག་མཆོད་འབྱུང་ཚུལ།	230
བསྐྱེད་པ་བྱ་ཚུལ།	233
འཕོ་བ།	237
རྫོགས་རིམ།	241

གཞི་དངོས་པོའི་གནས་ཚུལ།	243
གཉིས་པ་ལམ་བཟོད་པའི་རིམ་བ།	247
རྒྱང་སེམས་དབྱ་མར་བསྐྱ་བ།	249
གཏུམ་མའི་རྣལ་འབྱོར།	255
རྒྱང་སེམས་དབྱ་མར་བསྐྱས་ནས་བསྐྱོམ་བ།	262
འཇར་ལུས་བསྐྱབ་ཚུལ།	264
འཕོ་བའི་བྲིད།	266
འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱེད་ཚུལ།	275

སྟོན་སྒྲུང་།

ལགོང་ས་ལསྐྱབས་མགོན་ཆུལ་བའི་དབང་པོ་མཆོག་གི་ཐུགས་རྗེའི་
བགྱིན་འོག་ སྟོན་གྱིས་གཞིན་སྦྱེས་སྟོན་གསར་དོན་གཉིས་ཅན་རྣམས་ལ། ཀྱི་
ཤུ་རྟགས་ཅན་གྱི་ལག་ཐོག་ཁ་པར་དང་ iPad སྟོན་ཁྲད་སོགས་བརྒྱད་ནས་
དཔེ་དེབ་འདི་བཞིན་བོད་ཡིག་ལམ་ནས་གཟིགས་བདེ་ཁོ་ནའི་ཆེད་དུ་
བཅོས་པ་ཡིན། སྟོན་ནས་ཀྱང་རིམ་པས་དཔེ་དེབ་དོ་བཤུས་ལག་ཏུ་འགྱུར་
ཆེ་དེབ་གངས་མང་དུ་གཏོང་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་འོང་སྲིད་ན་དེར་སྟོན་པའི་ལམ་
སྟོན་བཀའ་སྟོན་དགོངས་འཆར་ལྷུག་སྟོན་ཡོང་བར་རེ་བསྐྱུལ་ཞུ་རྒྱུ་དང་།
ཞུ་དག་བསྐྱར་མ་སོགས་ལ་རང་རྒྱས་གང་ཡོད་གྱིས་འབད་ཚུལ་གྱིས་ཁྱུ་ལ་
བྱས་ཀྱང་ཆུད་ཆད་ཞན་སྟབས་ནོར་འབྱུལ་གང་ཞོར་རྣམས་བཅོད་གསོལ་
ཞུ་རྒྱུ་བཅས།

སེར་སྟོན་དགེ་བཤེས་འཇམ་དབྱངས་བསོད་ནམས་ཀྱིས།

དེབ་བཅོས་ཟིན་པ་རྣམས་སྤུ་ལ་དགོས་ན་བརྒྱ་རྒྱུད་ནས་རིན་མེད་དུ་ཐུལ་ཆོག།

བརྒྱུ་ཁ་བྱང་། marjamson618@gmail.com

༡༡། །དཔལ་རྒྱ་རོ་མཁའ་སྤྱོད་དབང་མེད་ལམ་རིམ་པ་གཉིས་ཀྱི་

ཟབ་ཁྲིད་རི་ལྷར་ལོས་པའི་བེན་བྲིས་ཤིན་ཏུ་གསང་བ་

གནས་གསུམ་མཁའ་འགྲོའི་སྤྱིང་བཅུད་

ཅེས་བྲ་བ་བཞུགས་སོ། །

ལྷ་མཆོག་འདི་ཉིད་ཀྱི་དབང་དང་ཁྲིད་མ་ཐོབ་པར་རང་དགར་ཉམས་མཚར་ལྷན་མེད་ཚུལ་དུ་སྟོན་པ་དང་བལྟ་བ་བྱར་མི་རུང་ངོ་།

མཆོད་པར་བརྗོད་པ།

༡༡། །དཔལ་རྒྱ་རོ་མཁའ་སྤྱོད་དབང་མེད་ལམ་རིམ་པ་གཉིས་ཀྱི་

ཟབ་ཁྲིད་རི་ལྷར་ལོས་པའི་བེན་བྲིས་ཤིན་ཏུ་གསང་བ་གནས་གསུམ་མཁའ་

འགྲོའི་སྤྱིང་བཅུད་ཅེས་བྲ་བ། བྲ་བ་བདག་སྒྲ་མ་དོ་རྗེ་བཅུན་མེད་ཞབས་ལ་

གྲུས་པས་བྲག་འཆལ་ལོ། །བཙེ་བ་ཆེན་པོས་རྗེས་སུ་བཟུང་སྟེ་གདམས་པ་

འདི་ཉིད་ཡི་གེར་འབྲེར་རུང་བའི་གནང་བ་སྦྱལ་བ་དང་། མཁའ་མཉམ་འགྲོ་

བའི་དོན་དུ་བྱི་ནང་མཁའ་སྤྱོད་ཀྱི་དངོས་བྲུབ་གོགས་མེད་བདེ་སྒྲག་ཏུ་སྦྱེལ་

བར་མཛད་དུ་གསོལ།

སྒྲིབ་བྲལ་ཆོས་དབྱེངས་བདེ་བ་ཆེན་པོ་ཉིད། །

རྗེས་ཆགས་སྤྱིང་རྗེས་འཁོར་ལོའི་མགོན་པོ་རུ། །

མདོན་བཞེངས་སྒྲ་མ་མཆོག་དང་རྣལ་འབྱོར་མ། །

དབྱེར་མེད་སྐྱབས་ཀྱི་དམ་པར་མགོས་བྲག་འཆལ། །

གང་དེའི་ཞལ་གྱི་བུམ་བཟང་རྒྱལ་ཀུན་གྱི།
གསུང་གསང་བདུད་ཅིའི་མཛོད་ལས་ལེགས་ཐོན་པ།
བཙུམ་ལྷན་རྩེ་རྩེ་བཙུན་མེད་རིམ་གཉིས་གནད།
ཟབ་གསང་མཁའ་འགྲོའི་སྙིང་བཙུད་འདི་ན་གི།

ལམ་འདིའི་སྐྱབ་པོས་ཆེ་བཛོད་ཅམ་མིན་པར།
དོན་གཉིས་སྐྱབ་བྱེད་སྦྱར་ལམ་མཐར་ཐུག་འདིར།
མཁའ་སྦྱོད་སྐྱབ་པའི་སྦྱོན་བྱོན་རྣམ་ཐར་བཞིན།
བཙུམ་པས་སྐྱབ་འབྲས་མཛོད་དུ་འགྱུར་བྱིན་རྒྱལ་པ།

གདམས་པའི་སྦྱོན་འགྲོ།

དེ་ཡང་། རབ་འབྲམས་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱ་མཚོའི་སྦྱོབ་སྦྱུའི་བྱེད་པོ་བཀའ་
བྱིན་མཉམ་མེད་བྱུང་བདག་རྩེ་རྩེ་འཆང་པ་ཐོང་ཁ་བཟེ་ཆེན་སྙིང་པོ་དཔལ་
བཟང་པོའི་ཞལ་སྤྲ་ནས་གྱིས། རྩེ་བཙུན་བཙུམ་ལྷན་འདས་མ་རྣམས་མཁའ་
སྦྱོད་ཅེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་རིམ་གཉིས་ཀྱི་ཟབ་གསང་མཛོད་དུ་བྱུང་བ་
མཁའ་འགྲོའི་སྙིང་ཁག་ལྟ་བུའི་ཉམས་ཁྲིད་ཟབ་མོ་སྤྲ་མ་བརྒྱད་པའི་ཐུག་
བཞེས་མ་ཉམས་པར་ཐུགས་ཐོག་ནས་དགྲེས་བཞིན་དུ་སྦྱལ་བའི་བེན་གྱིས་
ཆེ་ལོང་ཅམ་འགོད་པ་ལ། ཐོག་མར་བདུད་རྒྱལ་དང་འགྲེལ་གཏོར་སོགས་
དམ་པའི་ཐུག་ལེན་ལྟར་གནད། གསུང་བཤད་དངོས་གཞི་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་

སྒྲུལ་ཏེ། རྒྱལ་སྤྱི་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ་ས། དལ་འབྱོར་འདི་ནི་ཤིན་ཏུ་ཆེད་པར་
དགལ། །ཞེས་སོགས་ལས་བརྒྱམས་ཏེ། རང་ཅག་རྣམས་ཆོས་ལྡན་གྱི་ལུས་
ཐོབ། མི་ཁོམ་བརྒྱད་དང་བཅུ་ལ། འབྱོར་བརྟུ་ཆང་། འདི་ལྟ་བུ་ཆེད་པ་ད་རེས་
ཅམ་ཡིན། ད་རེས་ཆེད་དགའི་རྟེན་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་མདོ་སྤྲལས་
བྱང་འབྲེལ་དང་མཇུག། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་སྐྱབ་པའི་སྐྱབས་ལན་ཅིག་ཅམ་
ཆེད་པ་འདིར་སྦྱིང་པོ་མ་སྦྱངས་ན་ནོར་བུ་འབྱུང་སྤྲལ་མང་པོ་ཆུད་ཐོས་སྒྲུ་
བཏང་བ་ལས་ཀྱང་ཆེས་པངས་ཏེ། ཐོག་མེད་ནས་འདི་ལྟ་བུ་མ་བྱུང་ཞིང་།
ཕྱིན་ཆད་ཀྱང་འདི་འདྲ་འབྱུང་བར་དགལ། དེས་ན་ད་རེས་གཏན་གྱི་འདུན་མ་
སྐྱབ་པའི་དུས་ཡིན་པས་སྦྱིང་པོ་བྱད་པར་ཅན་ལེན་རན། གཞན་དུ་ན་བཙོན་
པ་བཙོན་ཁང་ལས་ཐར་ཀྱང་བསྐྱར་དུ་དེར་འཇུ་ལ་བ་ལྟར་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་མ་
སོང་བ་དགོས། ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་འབྱུང་སྤྲལ་ཆེད་ཀྱང་ཆེ་འདིར་སྤན་བུ་
ལས་པན་གཞོད་མེད་ཀྱང་། རྟེན་འདིས་ཉིན་གཅིག་ལའང་ཡར་སངས་རྒྱས་པ་
ཞིག་དང་། དེ་ཅམ་མ་བྱུང་ཡང་། བསགས་སྦྱང་དང་། བག་ཆགས་འཛོག་པ་
ཚུན་བྱར་ཡོད། ཉིན་གཅིག་ལེགས་པོ་མ་བྱུང་ནའང་ངན་སོང་གསུམ་ཀར་སྦྱེ་
བ་འབྱུང་སྤྲལ་མང་པོར་འཕེན་པའི་ལས་གསོག་པས། ད་རེས་རྟེན་འདི་ལེགས་
ཉེས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ། འདུན་མ་གཏན་ལེགས་དང་གཏན་ཉེས་ཀྱི་ས་
མཆམས་ཡིན་པས་ད་རེས་སྦྱིང་པོ་ལེན་པ་མ་བྱུང་ན་དེ་ལས་པངས་ཆབས་

ཆེ་བ་མེད། འོར་མོངས་སྤྱོད་སོགས་དཔལ་འབྱོར་ཇི་ལྟར་འཛོམས་ཀྱང་།
 མདོ་ལྗོན་ཤིང་ལས། རྒྱལ་པོ་རྒྱལ་གཞིས་བཞག་ནས་འགྲོ། །སྤང་པོ་བེར་ག་
 བཞག་ནས་འགྲོ། ཞེས་བ་ལྟར་འཆི་བའི་དུས་སུ་རང་གཅིག་ཕུ་མར་གྱི་དགྱིལ་
 ནས་སྤྱ་བཏོན་བ་ལྟར་འགྲོ། །སྤང་པོའི་དབྱུག་བ་དང་ཐང་ཁུག་ཚུན་དང་། བྲ་བ་
 བྲ་རྒྱང་ཡིན་ཡང་དདུལ་ཁ་གང་སྐར་མ་ཚུན་ཆད། དེར་མ་ཟད་གཉེན་བཤེས་
 སོགས་དང་། ཐ་ན་གཅེས་བར་བསྐྱངས་པའི་ལུས་འདི་ཡང་རྗེས་སུ་མི་འབྲང་
 བ། བཤ་ཆེན་ཆོས་རྒྱན་གྱིས། སེར་སྒྲས་བསགས་པའི་འོར་ཁྲས་ཤུལ་དུ་
 ལུས། །ཞེས་དང་། བཙེ་ཞིང་གདུང་བའི་གཉེན་དང་གཏན་བྲལ་བྱས། །ཞེས་
 དང་། གཅེས་བར་བསྐྱངས་པའི་ལུས་ཀྱིས་དགོས་དུས་བསྐྱུས། །སོགས་
 གསུངས་བ་ལྟར་རང་འཆི་བ་ན་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རང་སྒོས་བཏང་། རང་བར་
 འོ་དང་ཕྱི་མར་སྒྱུ་ཆད་ལིང་ངེར་འགྲོ་དགོས། སང་དང་འཇིག་རྟེན་ཕྱི་མ་
 གཉིས། །སྤོན་དུ་གང་འོང་གཏོལ་མེད་པས། །སང་གི་ཆོས་ལ་མི་འབད་པར། །
 ཕྱི་མའི་དོན་ལ་འབད་པར་རིགས། ཞེས་བ་ལྟར་སང་མོད་ད་ཆོད་ཅམ་ན་རང་
 མི་ཡུལ་འདིར་བསྐྱད་ཡོད་མེད་མ་ངེས་ཤིང་། དུད་འགྲོ་སོགས་སུ་སྐྱེས་ཆར་
 ཡོད་མེད་ཀྱང་མ་ངེས། དུད་འགྲོ་སོགས་སུ་སྐྱེས་ན་དགོ་བ་སྒྲ་གཅིག་མི་ཤེས།
 མི་དགོ་བ་ཉོན་མོངས་དུག་གསུམ་ཤུགས་བྲག་རང་ཆས་སུ་ཡོད། ངན་སོང་
 བརྒྱད་མར་འཁོར་འཁོར་ནས་ཡར་ཐར་བའི་དུས་མེད་བ་ལྟ་བུ་ཡིན། གལ་ཏེ་

ཡར་གཅིག་ཐར་ཀྱང་དེ་དུས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་སོགས་མི་གནས། ཡང་
ཁ་ཅིག་གིས། རྣམ་ཞིག་འཆི་ཡང་པར་ཅམ་མི་འཆི། ངན་སོང་རང་དུའང་མི་
འགོ་ཅམ་འོང་སྟམ་ན། དེ་ཡང་མ་ངེས་ཏེ། རང་དང་ཆེ་བྱི་མའི་བར་ན་ཆོད་པ་
དབུགས་འདི་ཅམ། རང་ཆོའི་བྱེད་སྤྱོད་ལ་དཔགས་ན་བྱི་མར་ངན་སོང་རང་
དུ་འགོ་བར་ཐག་ཆོད་ཀྱང་། ད་དུང་མི་ལུས་ཐོབ་པར་འདོད་པ་ནི་རང་གིས་
རང་ལ་མགོ་བསྐྱོར་བཏང་བ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་དབྱེད་ཀྱི་ཞིང་སར་དུག་གི་ས་
བོན་བཏབ་སྟེ་སྟོན་ཀར་འབྱུ་ལེན་པར་འདོད་པ་དང་འབྲ། དེར་མ་ཟད་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་གསུང་ལ་བརྟེན་ནས་རྗེས་དཔག་ཆོད་མས་གཞལ་ན་ངེད་ཆོའི་སྐྱེ་བ་
བྱི་མ་པན་ཆོད་ཀྱི་མཐའ་མི་བཟང་། ངན་སོང་དུ་མི་འགོ་བའི་ཐབས་དག་སྡིག་
གི་སྤང་དོར་ད་ལྟ་མ་བྱུང་ན་བྱི་མར་དུད་འགོ་སོགས་སུ་སྐྱེས་ཟིན་ཆེ་དེ་
སྐབས་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་རང་ཐོག་ཏུ་བབས་པ་ན་གཞན་ལ་རོགས་བཅོལ་ས་
སོགས་གཏན་ནས་མེད། དེ་ཡང་ལས་འབྲས་སྤྱི་ཞིང་བབ་པས་ཡིན། དེ་ལྟར་
ན་ད་ངེས་རང་དབང་རང་ལ་ཡོད་སྐབས་འདིར་མ་མཐའ་བྱི་མར་ངན་སོང་
གི་སྐྱེ་སྟོ་གཅོད་ཐུབ་པ་ཞིག་ངེས་པར་བྱེད་དགོས། དེ་ལ་ངན་སོང་གི་
འཛིགས་པ་ལས་སྐྱོབ་པའི་སྐབས་འཆོལ། ངན་སོང་གི་སྤྱག་བསྐྱེད་ལས་ཐར་
བའི་ཐབས་ལ་འབད་དགོས། དེ་ལྟར་འབད་ཀྱང་འཁོར་བ་འདི་ལས་མ་ཐར་ན་
གནས་སྐབས་ངན་སོང་ནས་ལན་རེ་ལན་གཉིས་ཅམ་ཐར་ཀྱང་མཐའ་མི་

བཅན་པར་མཐོ་སྤྱོད་ཅེར་སྤྱོད་ཀྱང་དམའ་དཔུལ་བའི་ཟངས་ཁ་ན་ཡོད་པ་
དང་འདྲ་བར་གསུངས་པས་ན་སྤྱག་བསྐྱེད་ལས་གཏན་ནས་བྲལ་བ་ལ་འཁོར་
བ་ལས་ཐར་དགོས། འཁོར་བ་ལས་ཐར་ཐབས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ལམ་སྤྱག་པའི་
བསྐྱེད་པ་གསུམ་ལ་འབད་དེ་སྤྱག་ཀུན་ཙུ་བ་དང་བཅས་པ་བྱངས་སྤྱོད་ན་རང་
ཉིད་འཁོར་བ་ལས་ཐར་ཅམ་འབྱུང་ཡང་། རང་གི་སྤྱོད་པ་ལ་གྱངས་མེད་པས་ན་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མ་མ་བྱས་པ་གཅིག་གྱང་མེད་པར། ཨ་མ་བྱས་
པར་མཉམ། དེན་ཀྱིས་བསྐྱེད་པ་འང་མཉམ། དེ་ཐམས་ཅད་འཁོར་བའི་སྤྱག་
བསྐྱེད་ཀྱིས་ཉམ་ཐག་པ་འང་མཉམ་ན། ཆེ་འདྲིའི་མ་མེ་དོང་དུ་སྤྱོད་པར་མཐོང་
ན་རང་གི་ནར་སྤྱོད་པ་འོས་མིན་པ་ལྟར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྤྱག་
བསྐྱེད་ཀྱིས་ཉམ་ཐག་པ་ལ་དེ་ནམས་སྤྱག་བསྐྱེད་ལས་བསྐྱེད། བདེ་བ་ལ་
འགོད་རྒྱུའི་ཁུར་རང་གི་ཐོག་ཏུ་འབབ་པས་ན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བདེ་བ་
དང་ལྷན། སྤྱག་བསྐྱེད་དང་བྲལ། ཐར་བ་སྤྱོད་མེད་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་
དུ་དགོད་སྤྱོད་པ་དགོས། དེ་ནི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཡིན། དེ་ལྟར་བསྐྱེད་ཀྱང་ད་ལྟ་
རང་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་རྒྱས་པ་མི་འདུག། །འོ་ན་དེ་འདྲའི་རྒྱས་པ་སྤྱོད་པ་ཡོད་ན་
སངས་རྒྱས་ཉག་གཅིག་ལ་ཡོད། རང་གིས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཐོབ་ན་དེ་ལྟ་
བུའི་རྒྱས་པ་འབྱུང་བས་ན། བདག་གིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་
སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་བྱ་སྤྱོད་དུ་སྤྱོད་ཀྱིས་བྱ་གསུམ་གྱི་ལམ་ལ་སྤྱོད་སྤྱོད་པས་

ཀུན་སྒྲོང་བཅོས། ལྷག་པར་ཆོས་འདི་ལྟ་བུ་གསན་པ་ལ་ནི་ཀུན་སྒྲོང་ཡང་དེ་
ཅམ་གྱིས་མི་ཆོག་པར། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྦྱར་བ་སྦྱར་བར་སྦྱག་
བསྐྱེད་ལས་སྒྲོལ་བ་ལ་རང་ཉིད་སྦྱར་བ་སྦྱར་བར་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་བྱེད་
སྟམ་པའི་སྒྲགས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་བྱང་པར་བ་ཞིག་གིས་གསན་དགོས་ཚུལ།
གསན་བྱའི་ཆོས་ནི། རྒྱ་རོ་མཁའ་སྤྱོད་ཀྱི་རིམ་གཉིས་ཀྱི་ཟབ་བྲིན་མདོར་
བསྡུས་ཅམ་འབྲུལ་བ་ཡིན། དེ་ལ་བསྟན་པ་སྤྱི་ལོ་རྣམ་གཞག་མདོར་བསྡུ་ན།
སྤྱིར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ནི་སངས་རྒྱས་འཛིག་ཏེན་དུ་བྱོན་པ་ལས་བྱུང་།
འགྲོ་བ་རྣམས་འཁོར་བ་དང་ངན་སོང་ལས་གྲོལ་ཏེ་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་
མཐུན་པའི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་ནི་སངས་རྒྱས་འཛིག་ཏེན་དུ་བྱོན་ནས་
གདུལ་བྱ་ལ་ཆོས་བསྟན་པ་འདི་ཁོ་ན་ལས་བྱུང་། གཞན་ལྟ་མི་དང་བླ་སྤྱོད་
སེར་སྦྱ་སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་ལྟར་མི་རུས། དེ་ཡང་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་
མཉམ་མེད་ཤུགས་རྒྱལ་པོ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་དོན་དུ་དང་པོ་
ཐུགས་བསྐྱེད། བར་དུ་ཆོགས་བསགས། མཐར་འོག་མིན་དུ་མདོན་པར་
རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ནས་འཇམ་སྤྱིང་འདིར་མཇེད་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་
པར་རོལ་ཏེ་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཐོབ་སྤྱིར་ཆོས་
འཁོར་བསྐྱོར་ནས་ཆོས་གསུངས་པ་ནི་ཐར་འདོད་རྣམས་ཀྱི་འཇུག་འོགས་
ཉག་གཅིག་ཡིན་ཏེ། སྤེལ་བསྟོད་ལས་སྤྱོགས་སྤྱང་གིས། གཏིང་མཐའ་མེད་

བའི་འཁོར་བ་ནི། །རྒྱ་མཚོའི་ནང་ན་རྣམ་པར་གནས། །འདྲིང་ཆགས་ལ་
 སོགས་མི་བཟད་པའི། །ཆུ་སྤོང་གྲིས་ནི་ལུས་ཐོས་པས། །དེ་རིང་གང་ལ་
 རྒྱབས་སུ་མཆི། །ཞེས་ངེ་བའི་ཚུལ་དུ་མཛད་པ་ལ། དཔལ་ལྷན་དཔལ་བོས་
 ལན་དུ། གང་ལ་ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་ནི། །གཏན་ནས་ཡོང་ཡེ་མི་མངའ་
 ཞིང་། །གང་ཞིག་ལ་ནི་ཡོན་ཏན་ཀུན། ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་གནས་གྱུར་
 བ། །གལ་ཏེ་སེམས་ཞིག་ཡོད་ན་ནི། །དེ་ཉིད་ལ་ནི་རྒྱབས་འགོ་ཞིང་། །དེ་
 བསྟོད་དེ་ནི་བཀུར་བ་དང་། །དེ་ཡི་བསྟན་ལ་གནས་པའི་རིགས། །ཞེས་
 བསྟགས་པ་རི་ལྟར་མཛད་པ་བཞིན་དུ་སྟོན་ཀུན་ཟད་ཡོན་ཏན་ཀུན་ལྷན་གྱི་
 ཆོད་མའི་སྦྱེས་སུ་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་དང་། དེས་བསྟན་པའི་སྤང་དོར་གྱི་
 གནས་ནི་འབྲུལ་བ་མེད་པའི་ལམ་བཟང་པོ་ཡིན། དེའི་སྤྱིར་སློབ་གོས་དང་ལྷན་
 བ་ཆོས་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་འདི་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་དགོས། ལུགས་
 གཞན་ནི་གང་དུ་ཞུགས་ཀྱང་མི་སྦྱ་བ་མེད། སྟོན་པས་ཆོས་ལུང་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་
 སྟོང་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་ཚུར་བསྐྱུ་ན་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་སྡེ་སྟོད་གཉིས་སུ་
 འདུ། དེ་ཡང་གདུལ་བྱ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྟོད་མིན་ལ་ཐེག་དམན་གྱི་ཆོས་གསུངས།
 རྒྱ་ཆེ་བ་ལ་མོས་པ་རྣམས་ལ་ས་དང་པ་རོལ་ཏུ་སྤྱོན་པའི་ཐེག་པ་དང་། ཟབ་མོ་
 ལ་ལྷག་པར་མོས་པ་རྣམས་ལ་གསང་སྟགས་ཀྱི་ཐེག་པ་གསུངས། སྡེ་སྟོད་ཀྱི་
 མཆོག་ཐེག་ཆེན་དང་། དེའི་ནང་ནས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་སྟགས་ཀྱི་ཐེག་པ་

ཡིན། འདིའི་རྣམ་གཞག་རྒྱས་པ་སྤྲུགས་རིམ་ཆེན་མོར་གསུངས་པ་སོགས་
ལས་ཤེས་དགོས། སྤྲུགས་ལ་ཁ་སྤྱོད་ཀྱི་རྒྱད་ལས། རྟོག་དང་བསྟར་དང་ལག་
བཅངས་དང་། །གཉིས་གཉིས་འབྱུང་དང་རྣམ་པ་བཞི། །སྤྱི་བུའི་ཚུལ་གྱིས་
རྒྱད་བཞིར་གནས། །ཞེས་པ་ལྟར་བྱ་རྒྱད། སྤྱོད་རྒྱད། རྣལ་འབྱོར་རྒྱད། རྣལ་
འབྱོར་སྤྱི་ན་མེད་པའི་རྒྱད་དེ་རྒྱད་སྡེ་བཞི་ལས། སྤྱི་མ་གསུམ་གྱི་ལམ་ལ་
བརྟེན་ནས་ཆེ་གཅིག་ལ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པ་ཡོད་ཀྱང་། སྤྱི་གས་དུས་ཀྱི་ཆེ་
བྱང་གཅིག་ལ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པ་མེད། རྣལ་འབྱོར་སྤྱི་མེད་ཀྱི་ལམ་ལ་བརྟེན་
ན་མཆོག་གི་གོ་འཕང་སྤྱི་གས་དུས་ཀྱི་ཆེ་བྱང་གཅིག་ལ་འཐོབ་པར་བྱས་ཕྱིར་
མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་སྤྱི་མེད་ཀྱི་རྒྱད་ཡིན། དེ་ལ་ས་མའི་རྒྱད་གཉིས་ཡོད་པ་ལ་
མཐོང་དམན་མེད་ཀྱང་། སྤྱི་མེད་སྤྱི་གས་ཐབས་སྤྱི་ལུས་ཅུ་བརྟེན་པ་སྤྱི་
དང་། སྤྱོད་སྤྱི་གས་ཤེས་རབ་འོད་གསལ་ཅུ་བརྟེན་པ་སྤྱི་མེད་ཀྱི་རྒྱད་ཡིན། རྣལ་
འབྱོར་སྤྱི་མེད་ཀྱི་ལ་དུང་སྤྱི་མེད་སྤྱི་གས་གཅིག་དང་། རྒྱུ་བ་སྤྱི་གས་སྤྱི་གས་པའི་
ནང་ནས་རྒྱལ་མཆོག་གྱི་ཏོག་ལྟར་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པ་ནི་དཔལ་འཁོར་ལོ་
བདེ་མཆོག་ཡིན། མ་རྒྱད་འདི་ཆེ་གཅིག་ཏུ་ལ་དོན་རྒྱ་ཆེ་བར་མ་བཟང་སྤྱི་
ཟབ་གནད་ཐམས་ཅད་ཆོད་། གཞན་སྤྱི་གས་པ་ཁ་ཅིག་གིས། ཇི་སྤྱི་མཐོང་བྱ་
སྤྱོད་པ་དང་། ། རྣལ་འབྱོར་གསང་མཐའི་དབྱེ་བ་ཡིས། །ཞེས་པའི་གསང་
མཐའ་བདེ་མཆོག་གི་རྒྱད་ལ་བྱས་ནས་རྒྱད་སྡེ་སྤྱི་མེད་བཞི་ལོད་མོད། རང་སྤྱི་གས་

ལ་རྒྱད་སྡེ་བཞིར་འདུ་བ་ལས་ལྔ་པར་འཛོག་པའི་ལུགས་མི་འབྲང་ཚུ་ལ་རྗེའི་
དགོངས་པ་དངུལ་ཚུའི་བྲིད་ཡིག་ཏུ་གསལ་བ་ལྟར་གསུངས། བདེ་མཆོག་ལ་
ཡབ་བཀའ་ཡུམ་བཀའ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས་འདིར་ཡུམ་བཀའ་ཡིན། ད་ལམ་
འདིའི་རིམ་གཉིས་ཀྱི་བྲིད་མདོར་བསྐུས་ཅམ་འབྲུལ་བ་སྐྱབས་སུ་བབས་པ་
ཡིན་པས། འདི་ལ་ས་བཅད་བཞི།

གདམས་པ་འདི་ཉིད་གང་ལས་བྱུང་བའི་རྒྱད་ཀྱི་ཁུངས་བཤའ་པ།

གདམས་པ་འདི་ཉིད་གང་ལས་བྱུང་བའི་རྒྱད་གྱེ་ཁུངས་བཤད་པ་དང་།
 ཁུངས་དེ་ལྡན་གྱི་གདམས་པའི་ཕན་ཡོན་བཤད་པ། ཕན་ཡོན་དེ་ལྡན་གྱི་
 གདམས་པ་ཉམས་སུ་སྒྲངས་པས་དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་དངོས་བྱུང་བརྟེན་
 པའི་ཚུལ། གདམས་པ་དངོས་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་རིམ་པའོ། །

དང་པོ་ནི། སྤྱིར་མཁའ་སྤྱོད་སྒྲོར་གསུམ་ལ་སོགས་པར་འདིའི་ཚས་
 སྒྲོར་ནམས་མང་དུ་གསུངས་ཤིང་། ལྷག་པར་སྟོན་པ་ཐུགས་རྗེ་ཅན་གྱིས་
 དཔལ་འཁོར་ལོ་སྟོམ་པ་ནལ་བཞི་ལྷག་བཅུ་གཉིས་པའི་ནམ་པར་སྤྱལ་ཏེ་
 སྟོན་རི་རབ་ཀྱི་ཅེར་བདེ་མཆོག་གི་རྒྱུད་གསུངས། འདི་ལ་ཙ་བཤད་ཀྱི་རྒྱུད་
 མཐའ་ཡས་པ་ཞིག་དང་ཙ་རྒྱུད་ལའང་རྒྱས་འབྲིང་བསྐུས་གསུམ་དུ་ཡོད་པ་
 ལས། བསྐུས་པ་ཅུང་དུའི་རྒྱུད་ལེ་བྱ་ང་གཅིག་པ་དང་། བཤད་རྒྱུད་དོ་རྗེ་
 མཁའ་འགྲོ། བདེ་མཆོག་སྟོམ་འབྱུང་། ནལ་འབྱོར་མ་ཀུན་སྤྱོད། མངོན་

བརྗོད་ལྟ་ལ། ཐུན་མོང་གི་བཤའ་རྒྱུད་ཁ་སྐྱོར་སོགས་བོད་དུ་འགྱུར། ཉི་ཅུ་
ཀམ་འོན་འབྱུང་། རྣལ་འབྱོར་མ་བཞི་ཞལ་སྐྱོར་བའི་རྒྱུད། མཁའ་འགྲོ་རྒྱ་
མཚོ་རྣམས་སྟོགས་མཐུན་གྱི་རྒྱུད་དུ་བྱེད་དགོས། ཉུང་དུ་འཛིན་གྱི་ལེ་འུ་ཞེ་
བདུན་པ་དང་ཞེ་བརྒྱད་པར། དེ་ནས་གཞན་ཡང་བཤའ་བར་བྱ། རྣམ། ཐབས་
བཟང་པོ་ནི་བསྟན་པ་ཡིན། །ཞེས་སོགས་གྱིས་རྗེ་བཙུན་མ་འདིའི་ལམ་གྱི་
རིམ་པ་དང་རིག་སྒྲགས་རྣམས་གསལ་བར་བསྟན། སྐབས་འདིར་རྒྱ་རོ་བའི་
རྣམ་ཐར་རྒྱས་པར་གསུང་སྟོལ་ཡོད་ཅེས་སྤྱུ་བ་ཀུན་གསུང་མཁའ་སྐྱོད་མའི་
སྤྱི་དོན་གསང་ཆེན་སྟོ་བརྒྱ་འབྱེད་པའི་ལྷེ་མིག་ལྟར་རྒྱ་ཆེར་སྦལ་ཏེ། མདོར་
ན་རྒྱ་བོད་གཉིས་ན་མཆོན་ཉི་ཟླ་ལྟར་གྲགས་པ་བྱུང་མཆོག་རྒྱ་རོ་ཏ་པ་ལ་རྟོ་
རྗེ་རྣལ་འབྱོར་མས་ཞལ་དངོས་སུ་བསྟན་ནས་རྗེ་བཙུན་མ་ཉིད་གྱི་ལམ་གྱི་
རིམ་པ་རྣམས་ཅ་རྒྱུད་གྱི་དགོངས་དོན་ལྟར་བཀྲལ་ནས་བསྟན་པའི་གདམས་
པ་དངོས་སུ་གསན། རྒྱ་རོའི་གཞུང་ཚུང་མཛད་དེ་རྗེ་བཙུན་མའི་བསྐྱེད་རིམ་
ཕག་མོ་མཁའ་སྐྱོད། རྟོགས་རིམ་ཅ་དབུ་ལ། ཡན་ལག་ལ་བྲ་སེན་དབབ་པ།
སྟན་ཆེན་མོའི་བཙུད་ལེན། གནོད་སྦྱིན་མོ་དབང་དུ་བྱ་ཐབས་བཅས་གྱི་མན་
ངག་མང་པོ་གསལ་བར་མཛད། རྒྱ་རོ་པ་ལ་འཕགས་ལུལ་དུ་གཉིས་སྦྱེས་
དང་། མཆོག་གཉིས་སོགས་གྲགས་ཅན་གྱི་སྟོབ་མའི་གཙོ་བོ་བརྗོད་ཏེ་བཙུ་
གཉིས་ཅམ་དང་། བོད་ལུལ་གྱི་སྟོ་བྲག་མར་པ་སོགས་དཀའ་བ་དུ་མ་སྤྱད་

པ་དང་། རང་དང་རྟོགས་པ་མཉམ་པ་ལྟ་བུའི་སྒྲིབ་མ་མང་པོ་ཡོད་ཀྱང་འདིའི་
གདམས་པ་རྣམས་གཞན་སྤྱི་ལའང་མ་གནང་བར་བལ་པོ་པམ་མཐིང་པ་སྤྱི་
མཆེད་གསུམ་ལས་གཅེན་འདིགས་མེད་གྲགས་པ་དང་། གཙུང་ངག་དབང་
གྲགས་པ་གཉིས་ཁོ་ན་ལ་གནང་། དེ་ནས་བརྒྱད་དེ་ས་ཆེན་ཀུན་དགའ་སྤྲོད་
པོ་ལ་བཀའ་བབས་ཤིང་། དཔལ་ལྷན་ས་སྤྱི་པས་ལྷགས་རི་མི་འདའ་བའི་
གསེར་ཆོས་སྤྱི་མཛད། དགོ་ཞལ་བོ་རྩོ་སོགས་སྤྱི་འདིའི་ཡིག་ཆ་ཐོར་བྱ་
མང་ཅམ་དང་། གཙོ་ཆེ་བ་དོར་རྩོད་གོང་གསུམ་དུ་དར་བྱུང་ཆེ་བ་བྱུང་ཡང་།
དབང་བྲིད་ལུང་བཅས་མན་ངག་ཆ་ཆང་བ་ནི་ཆར་ཆེན་ལ་མངའ་ཚུལ། ཞལ་
ནི་ས་སྤྱིའི་ཞལ་དོ་ནང་བརྒྱད་དེ་བདག་ཆེན་ཡབ་སྐུ་ལ་བྱེད་གསུངས།
དགོ་ལྷན་ཕྱོགས་ལ་འཇམ་དབྱངས་བདེ་བའི་རྩོ་རྩེ་ནས་སྤྱི་བསྐྱོད་པའི་
རྒྱལ་མཆོན། ལྷང་སྤྱི་རོལ་རྩོད། ལྷུ་བཀྱན་རྩ་མ་བཟོ་སོགས་སྤྱི་བརྒྱད་པ་
གཅིག་བྱུང་། དུས་ཕྱིས་བཀའ་འགྱུར་བ་དགའ་ལྷན་རྣམ་གཉིས་ཀྱི་བྱུང་ནས་
མཁས་མཆོག་དངུལ་ཚུ་བས་གསན་ཏེ་འཆད་ཅོད་ཅོམ་གསུམ་གྱི་སྒྲོ་ནས་
དར་རྒྱས་སྤྱི་མཛད་པས་དེང་སང་བོད་འདིར་གྲགས་ཆེ་བ་དངུལ་ཚུ་ནས་
བརྒྱད་པ་དེ་ཡིན། དངུལ་ཚུ་བར་མཆོན་ལམ་དུ་དཔེ་ཆ་སྤུལ་ཚུལ། བདག་
གིས་རྩེ་དངུལ་ཚུ་བ་སྒྲོ་བཟང་འདིགས་མེད་དབང་པོ་དཔལ་བཟང་པོའི་ཞལ་
སྤྱི་ནས་འདིའི་སྒྲོར་ཆ་ཆང་བ་དང་། གཞན་ཡང་ཉེ་ཏྲོར་ཁང་གསར་སྤྱོད་པས་

མགོན་ལྷོ་བཟང་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཆོན་དཔལ་བཟང་པོ་ལས་
ཀྱང་ཐོབ་ཅིང་། ཞུ་ལུ་རིན་ཆེན་བསོད་ནམས་མཆོག་གྲུབ་ནས་བརྒྱད་པ་
ཡང་རྟེན་མའི་སྤྲ་ཆེན་འོད་གསལ་ཐེག་མཆོག་དོ་རྩེ་དང་། ས་སྐྱའི་ཆོས་
བརྒྱད་མན་ངག་འདྲིན་པ་ཞིག་བཅས་ནས་དབང་ལུང་ཁྲིད་མན་ངག་དང་
བཅས་པ་ལེགས་པར་ཐོབ། ཁོ་བོས་མན་ངག་འདི་སྒྲོར་ས་དགའི་སྤྲ་མ་
གཉིས་ཀྱི་ན་བཟང་གཉིས་མཉམ་དུ་བསྐྱེས་ཏེ་བཅེམས་ན་ལེགས་པོ་འོང་
ཞེས་པའི་མཆོན་མ་གསལ་བར་བྱུང་བ་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་ལམ་འདིའི་ས་
དགའི་ཟབ་གནད་མང་པོ་བསྐྱུས་པ་སྐྱབ་ཐབས་བདེ་ཆེན་ཉི་ལམ་སོགས་
གསར་དུ་བརྩམས་ཏེ་མན་ངག་རྣམས་ཆ་ཆང་བ་བཀོད་པ་ཡིན་གསུངས།

ཁུངས་དེ་ལྟན་གྱི་གདམས་པའི་ཕན་ཡོན་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ནི། སྤྱིར་ཐེག་པ་གཞན་དང་རྒྱུད་གཞན་ལས་ཀྱང་སྒྲ་མེད་ཀྱི་
ལས་ལ་བརྟེན་ན་འཁོར་བྱ་བར་སྦྱར་བ་ནི། ལྷན་སྦྲེས་ཀྱི་བདེ་བས་སྟོང་ཉིད་
བསྐྱོམས་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ལ། ལྷན་སྦྲེས་ཀྱི་བདེ་ཆེན་འདྲན་ཐབས་བྱང་
བར་ཅན་ཡོད་པས་རྗེ་སྒྲ་མས་ཀྱང་། ཚུལ་འདི་དག་ལེགས་པར་ཤེས་ན།
ཞེས་སོགས་ཀྱི་བསྒྲགས་བརྗོད་གནང་ཚུལ། ཡི་དམ་ཀྱི་ལྷ་གཞན་ནམས་
དུས་སྟེགས་མར་བྱིན་རྒྱབས་བུལ་དུ་འགོ་ཡང་། བདེ་མཆོག་ཡབ་ཡུམ་ནི་
སྟེགས་མའི་དུས་སུ་བྱིན་རྒྱབས་རྗེ་སྦྱར་དུ་འགོ། དེ་ཡང་འཇིག་རྟེན་གསུམ་

གྱི་བདག་པོ་ནི་དགའ་རབ་དབང་ཕྱག་སྟེ། འདི་འདོད་ཁམས་གྱི་མཐོ་ལོས་
གཞན་འཕྱུལ་དབང་བྱེད་དུ་གནས་ནས་ཐར་པར་བཟོད་པའི་སྐྱེ་བོ་ཐམས་
ཅད་ལས་དུ་མི་གཏོང་། སངས་རྒྱས་ལའང་བདུད་དམག་གྱེ་བ་དུང་ཕྱུར་གྱི་
དམག་བྱུང་བ་དགའ་རབ་དབང་ཕྱག་སྟེ་དབང་ཕྱག་ཆེན་པོས་བྱས། དབང་
ཕྱག་ལ་ཞི་རྒྱས་དབང་དྲག་གི་རྣམ་འགྱུར་བཞི་ཡོད་པ་ལས་ཚོད་ལྡན་གྱི་
ཐོག་མར་དྲག་པོ་འཛིགས་བྱེད་དང་དེའི་ཆུང་མ་དུས་མཆན་མ་གཉིས་རི་
རབ་གྱི་ཅེར་གནས། རྣམ་མཁའ། བར་སྒྲུང་། ས་འོག་རྣམས་ནས་འཁོར་
གདུག་པ་ཅན་ཐོད་པའི་དུམ་བུ་ལ་སོགས་པའི་མིང་ཅན་གྱི་སྟོང་དང་། ཇི་ཟ།
གཞོད་སྦྱིན། སྦྱིན་པོ། ལྷ། ལྷ་མ་ཡིན་བཞི་བཞི་སོགས་བྱུང་ནས་སྐྱེ་གསུང་
ཐུགས་གྱི་གནས་ཉིར་བཞི་སོགས་བདག་ཏུ་བབྱུང་། དབང་ཕྱག་གི་ལུས་གྱི་
ཉིན་རེ་མཆོད་པའི་ཉིན་དུ་བྱས་ནས་སེམས་ཅན་ལ་འཆེ་ཞིང་མི་དགེ་བའི་
ལས་ལ་སྦྱོར། འཇམ་བུའི་སྤིང་པ་ཐམས་ཅད་ལ་དབང་བསྐྱུར་ཏེ་མ་རུངས་
པར་བྱས་པ་ན། རིགས་ལྷ་ཡུམ་བཞིས་དབང་ཕྱག་འདུལ་བའི་སྤྱིར་གསོལ་བ་
བཏབ་པས་སྟོན་པ་རྫོ་རྗེ་འཆང་ཏེ་རུ་ཀའི་སྐྱུར་བཞེངས། དབང་ཕྱག་དཔོན་
འཁོར་དུག་ཅུ་ཅུ་གཉིས་རེ་རེའི་གཉིན་པོར་སྐྱུལ་པ་རེ་རེ་སྐྱུལ་ཏེ་དཔའ་བོ་
དཔའ་མོ་གངས་མེད་པས་དབང་ཕྱག་འཁོར་བཅས་བཏུལ་ཞིང་། འདུལ་བྱེད་
ལ་ཐོད་པའི་དུམ་བུ་དང་། ལྷ་གཏོང་མ་སོགས་གདུལ་བུའི་མིང་གིས་བཏགས་

ནས་བཞུགས། རི་རབ་ཀྱི་ཅིར་དབང་ཕུག་གི་ཕོ་བྲང་སྟེང་དུ་འཁོར་ལོ་སྒྲིམ་
 པའི་དཀྱིལ་འཁོར་སྐུལ་པའི་བཀོད་པ་མ་བསྐྱས་པར་ཞལ་འཇམ་སྒྲིང་དུ་
 བྱུགས་པར་ད་ལྟོང་བཞུགས་པས་བྱིན་གཤིལ་ཏེན་འབྲེལ་གྱི་གནད་གིས་དུས་
 རིམ་སྟོན་པའི་ཆོད་དུ་བྱིན་ཆུབས་ཀྱི་འདུག་པ་ལྟར་ཞིང་རྒྱ་རྗེ་ཆེར་འགྲོ།
 ལྟར་རྒྱ་གར་དུ་བྱལ་ཆེན་ནག་པོ་པས་བྱི་རོལ་པའི་རྒྱལ་པོའི་མངའ་འབངས་
 མི་ཞིག་ལ་བདེ་མཆོག་གི་གདམས་པ་གནང་། ཁོས་སྒྲིག་དུ་བདེ་མཆོག་གི་སྐུ་
 ཐང་བྲིས་པ་གསང་ཞིང་སྐས་ཀྱང་སྐབས་ཞིག་དུ་རྒྱལ་པོས་ཆོར་ནས། དབང་
 ཕུག་གིས་བདེ་མཆོག་བརྗེས་པ་ཞིག་ཀྱང་བྲིས། སྐུ་ཐང་གཉིས་མཉམ་པོར་
 བཞགས་ཏེ་བཞུགས་པ་ན་ཞག་བདུན་ནས་བདེ་མཆོག་གི་སྐུ་ཐང་སྒར་ལས་
 གཟི་བྱིན་རྒྱས་ཤིང་། ཅིག་ཤོས་ནི་དབང་ཕུག་བདེ་མཆོག་གི་ཞབས་འོག་དུ་
 མནན་པ་ཞིག་དུ་གྱུར་པའི་རྟགས་བྱང་བ་ན་བྱི་རོལ་པའི་རྒྱལ་པོ་ཡང་ཡིད་
 ཆེས་ཏེ་ཆོས་བསྐྱུར། དེ་ལྟའི་ཡི་དམ་འདི་སྟོན་པའི་སྐུ་བྱིན་ཆུབས་ཆེ་རུ་
 འགྲོ་བའི་རྒྱ་མཆོན། གདུལ་བྱ་དབང་ཕུག་སྟོན་པའི་སྐུ་མཐུ་སྟོབས་རྗེ་
 ཆེར་སོང་བས་འགྲོ་རྣམས་ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་པ་རྗེ་རགས་སྐུ་འགྲོ་བ་
 ན་འདུལ་བྱེད་ཀྱི་ལྟ་འཁོར་ལོ་བདེ་མཆོག་ཡབ་ཡུམ་ཡང་བྱིན་ཆུབས་རྗེ་ཆེ་རྗེ་
 ལྟར་དུ་འགྲོ་བ་བྱེད་ཆོས་གཅིག །ཡུལ་ཉིར་བཞིར་ཡང་འདུལ་བྱེད་ཀྱི་ལྟ་
 དཔའ་པོ་དཔའ་མོ་གངས་མེད་བཞུགས་པ་རང་ཅག་དང་གནས་གཅིག་པས་

འགྲུབ་ཐག་ཉེ་ཞིང་། དེ་དག་གིས་བདེ་མཆོག་ཡབ་ཡུམ་གྱི་ནྟེན་འབྱོར་པ་རྗེས་
སྤྱོད་བཟུང་སྟེ་ཙུ་ཁམས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་བྱུང་ཆོས་གཉིས་པ། བཅོམ་ལྡན་
འདས་གྱིས་ཡི་དམ་སོ་སོའི་རྒྱུད་གསུངས་དུས་སྤྱུལ་པའི་དགྱིལ་འཁོར་
ནམས་སྐབས་སོ་སོར་བསྐྱུས་ཟེན་ཀྱང་། བདེ་མཆོག་གི་དགྱིལ་འཁོར་སྤྱུལ་
བ་རི་རབ་གྱི་ཅེ་མོར་ཞལ་འཇམ་བུའི་སྤྱིང་པར་ཚུར་གཟིགས་ཏེ་ད་ལྟའང་
བཞུགས་པས་བྱིན་རྒྱབས་སྤྱར་བ་སྟེ་བྱུང་ཆོས་གསུམ་དང་ལྡན་པ་ཡིན། དེས་
ན་བདེ་མཆོག་ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ནི་སྟོགས་དུས་འགྲུབ་ཐག་ཉེ་ཞིང་། བྱིན་
རྒྱབས་གྱི་ཆོན་ཁ་ཡི་དམ་གྱི་སྟོན་གཞན་དང་གཞན་ལས་བྱུང་པར་དུ་འཕགས།
ཡབ་བཀའ་བདེ་མཆོག་ལ་ཙུ་བཤའ་སྤྱར་ནས་བཤའ་པའི་གྲུབ་ཆེན་གྱི་
ལུགས་མི་འདྲ་བ་མང་ཡང་གཙོ་ཆེ་ཞིང་དར་བྱུང་ཆེ་བ་ནི་ཀུན་སྤྱོད་སྤྱོད་ཡིའི་
སྟོར། ཙུ་རྒྱུད་ནག་པོའི་སྟོར། ཟབ་དོན་དེལ་བུའི་སྟོར་ཏེ་སྤྱོད་ནག་དེལ་གསུམ་
གྱིས་བཀྲལ་བ་ནམས་ཡིན། དེལ་བུའི་སྟོར་ནི། གྲུབ་ཆེན་དེལ་བུ་པའི་ལུགས་
གྱི་བདེ་མཆོག་ལུས་དགྱིལ་དང་བཅས་པ་སྟེ་སྤྱོད་མ་གཉིས་ལས་འདི་ཟུག་ དེ་
ཐམས་ཅད་གྱི་ཡང་སྟོང་། བདེ་མཆོག་ཙུ་བཤའ་གྱི་རྒྱུད་སྟོང་སྟོང་པོའི་བཅུད་
སྤྱར་བ་སྟོན་བུ་ནི་ཡུམ་བཀའ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལའང་ལུགས་མང་དུ་ཡོད་པ་ལས་
གཙོ་བོར་གྱུར་པ་ཨིན་མཁའ་སྤྱོད་དང་། མི་ཏི་མཁའ་སྤྱོད། ལྷ་རོ་མཁའ་སྤྱོད་
གསུམ། དེ་དག་གི་ཟབ་དོན་མཐར་ཐུག་སྟོང་པོར་དེལ་བ། ས་སྤྱིའི་གསེར་

ཆོས་བརྩ་གསུམ་མཁ་སྤྱ་པའི་གསེར་ཆོས་བརྩ་བཞིར་ཡང་གྲགས་པའི་ནང་
ཆོན་དམར་མོ་སྒོར་གསུམ་གྱི་གཙོ་བོ་ལྟ་བུ། མཆོག་སྤྱབ་པས་ཐུན་མོང་ཞར་
ལ་འབྱུང་ཅིང་། སྐལ་ལྷན་གྱི་སྤྱེས་བུ་ལུས་མ་སྤངས་པར་མཁའ་སྤྱོད་དུ་
བགྱོད་པར་བྱེད་པའི་གདམས་པ་ཟབ་མོ། ཡང་ཟབ་རྒྱ་རོའི་སྒོར་ཞེས་ཡོངས་
སྤྱ་གྲགས་པ་ནི་ཡུམ་བཀའ་རྒྱ་རོ་མཁའ་སྤྱོད་མ་འདི་ཡིན། དེ་ཡང་ལྷ་པ་ཆེན་
པོས། དབང་པོ་རབ་འབྱིང་ལུས་འདིས་མཁའ་སྤྱོད་བགྱོད། །ཐ་མ་བར་དོར་
དཔའ་བོ་མཁའ་འགྲོས་བསུ། །ཡང་མཐའ་སྤྱེ་བ་བརྒྱད་ནས་དངོས་བྱུང་
འཛོལ། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། སྤྱིར་གསང་སྤྲགས་གྱི་ལམ་ལས་རབ་ཆེ་
འདིར་རྫོགས་རིམ་ལ་བརྟེན་ནས་ལམ་གྱི་མཐར་ཐུག་དོན་གྱི་འོད་གསལ་
མངོན་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་ཡང་། ལམ་འདིར་ནི་བསྐྱེད་རིམ་དང་བསྐྱོམ་བཞུས་
ཅེས་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱི་ནང་གི་མཁའ་སྤྱོད་དུ་བགྱོད། འདིའི་དབང་པོ་རབ་
འབྱིང་ནི་ཤེས་རབ་ཆེ་ཆུང་ལ་མི་བྱེད་པར། བསོད་ནམས་ཆེ་ཆུང་ལ་བྱ་
གསུངས། དབང་པོ་རབ་ལས་རུང་གི་བསྟེན་པ་བཞི་འབུམ་ཁ་སྒོང་ནི་སྤྱིན་
བཅས་གྱི་ཐོག། །ཡར་མར་གྱི་ཆོས་བརྩ་ལ་བརྩོན་ཅིང་རྒྱན་འདོན་མ་ཆགས་
པས་དང་། འབྱིང་གིས་དེ་ལྟར་ཉམས་སྤྱ་སྤངས་ཀྱང་ཉགས་སོགས་མ་བྱུང་
ན་གཞི་བསྟེན་འབུམ་བརྒྱ་ཁ་སྒོང་བསྟེན་སྤྱབ་སྤྲགས་མ། ལྡན་ལི་ཡའི་ཤིང་
ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱབ་པ་ལས་སྤྱོར་བཅས་བྱས་པས་མཁའ་སྤྱོད་དུ་བགྱོད། རབ་

འབྲིང་གཉིས་ཀ་ཆེ་འདིར་མཁའ་སྤྱོད་དུ་འགྲོ། དབང་པོ་ཐ་མས་དེ་ལྟར་
བསྐྱབས་པས་ཆེ་འདིར་མ་འབྲུག་གྲང་བར་དོར་འདིའི་བཟུངས་སྒོམ་བྱེད་པའི་
སྤང་བ་སོགས་བྱུང་སྟེ་དཔའ་བོ་མཁའ་འགྲོའི་བསྐྱབ་བ་དང་བཅས་མཁའ་སྤྱོད་
དུ་བགྲོད། དབང་པོ་ཤིན་ཏུ་མ་མཐའ་ཡིན་ཡང་སྐྱེ་བ་བརྒྱད་ནས་ཆོས་འདི་
སྟོན་པའི་སྒྲ་མ་དང་མཇུག་ཞིང་། ལམ་འདིར་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་བྱས་
ཏེ་མཁའ་སྤྱོད་ཀྱི་དངོས་གྲུབ་ངེས་པར་འཐོབ་པ་འོང་གསུངས།

ལམ་འདི་ལས་དངོས་གྲུབ་བརྟེན་པའི་དམ་པའི་རྣམ་ཐར།

གསུམ་པ་ནི། ལམ་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་ལུས་མ་སྤངས་པར་དག་པ་
མཁའ་སྤྱོད་དུ་གཤེགས་པ་རང་ཅག་གིས་རྣམ་ཐར་དངོས་སུ་མཐོང་བ་དང་
མ་མཐོང་བ་གངས་ལས་འདས། འཕགས་ཡུལ་དུ་གྲུབ་ཆེན་ལྷ་ཨི་པ་དང་།
སྟོབ་དཔོན་དོ་རྗེ་བྱིལ་བྱ་པ། གྲུབ་ཆེན་རྩ་ལྗེ་ར་པ། རྒྱལ་པོ་དུ་རི་ཀ་པ།
སྟོན་པོ་ཤེ་གི་པ། སྟོབ་དཔོན་ཨ་བླུ་ཀ་ར། དག་ཚུལ་ཆེམ་བྱ་བ། པམ་མཐིང་
པ་མཆེད་གཉིས་སོགས་གྲང་བདེ་མཆོག་ཡབ་ཡུམ་གྱི་ལམ་གྱིས་སྐྱེ་ལུས་མ་
སྤངས་པར་མཁའ་སྤྱོད་དུ་ཐེབས་པ་དང་། རྗེས་སུ་བཟུང་བ་མང་། བོད་ནས་
གྲང་མལ་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་སྐྱེ་ལ་རུས་པའི་རྒྱན་དུག་གསོལ། དོར་བྱིལ་བྱ་ཏུ་
བཞེས་ཏེ་ད་མཁའ་སྤྱོད་དུ་འགྲོ་ཞེས་དངོས་སུ་ཐེབས། གཞན་ཡང་ན་བཟུང་
བྲག་ལུག་པ། ལུ་རངས་ལོ་རྒྱུང་། ལྷགས་འཆང་གཟུངས་ཀྱི་དཔལ་བ་སོགས་

།ཀྱང་སྐྱུ་ལུས་མ་སྤངས་པར་མཁའ་སྤྱོད་དུ་གཤེགས། ན་བཟའ་བྲག་ལུག་པའི་
 སྐྱབ་ཁང་ལུག་པ་དེའི་ནང་གཅིག་ཕུ་ནས་ཀྱང་སློབ་མ་བདུན་མཁའ་སྤྱོད་དུ་
 ཐེབས། འཇམ་མགོན་ཙཱ་ཁ་བས་སྤས་དོན་ཀྱན་གསལ་མ་མཛད་བར་དུ་རྟོ་
 རྟེན་ལ་འགྱུར་མ་མི་མའི་རྣམ་པ་ཅན། གོས་དམར་པོ། ལྷ་སེར་པོ་གྲོན་པ་ཞིག་
 དུ་སྐྱལ་ནས་རྗེའི་ཞབས་བྱུང་ན་ཡང་ཡང་འགྱུར་པ་རྟོགས་ལྡན་འཇམ་དཔལ་
 རྒྱ་མཚོས་གཟིགས། སྤས་དོན་ཀྱན་གསལ་བཀའ་རྩམ་མཛད་ཟིན་ནས་བཟུང་
 ལུགས་དགེས་པ་འདྲ་སྟེ་རྟེན་མ་ལྟ་རང་གི་རྣམ་པས་ཡང་ཡང་ཐེབས་པ་
 གསང་རྣམ་ལས་གསུངས་ཚུལ། ལྱང་སྐྱུ་རོལ་རྟོལ། ལྟག་ཕུ་བསྟན་པའི་རྒྱལ་
 མཚན། ལུ་བཀྱན་རྩམ་བཟོ་སོགས་ཀྱང་ཡི་དམ་འདིས་རྗེས་སུ་བཟུང་།
 རྟོགས་པའི་གོ་འཕང་མཐོན་པོར་གཤེགས། རོལ་རྟོལ་གྱི་སློབ་མ་དཔོན་མོ་
 གཟུངས་སྤྱིད་སོགས་ལ་ཞལ་བསྟན་རྗེས་སུ་བཟུང་ཚུལ་དང་། བཤ་ཆེན་
 དཔལ་ཡའི་དུས་གཞིས་ཀ་རྩེའི་བལ་པོ་ལམ་འདི་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ཞིག་གི་
 མགོར་སིལ་ར་བབས། དེས་བཤ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེར་ད་ནངས་ངའི་མགོར་སིལ་
 རའི་ཆར་བབས་པ་བྱུང་བས་ད་མཁའ་སྤྱོད་དུ་འགྱོ་རན་ཞེས་བྱས་ཏེ་སྤྱི་
 གསེབ་དུ་སིལ་ར་ཆགས་པ་གཟིགས་སུ་ལུ། ཉིན་གཅིག་བལ་པོ་དེ་གར་
 སོང་ཆ་མེད་དུ་གྱུར་ཏེ་མཁའ་སྤྱོད་དུ་ཐེབས་ཚུལ། གོང་དུ་བྱས་པ་ལྟར་མཁའ་
 སྤྱོད་འབྲུག་པའི་ཐབས་ཀྱི་གཙོ་བོ་བདེ་མཆོག་ཡབ་ཡུམ། དེའི་ནང་ནས་ཡུམ་

བཀའ་ལྷན་དེའི་ནང་ནས་རྒྱ་རོ་མཁའ་སྤྱོད་མཆོག་ཡིན། མཁའ་སྤྱོད་སྐྱབ་པའི་ཡི་
དམ་ལ་འདི་དང་འབྲེལ་བ་མེད་ཚུལ། ལྷ་གཞན་ལ་ནི་བསྐྱོམ་རྒྱ། ཉིང་དེ་འདྲིན།
བཞུས་དམིགས་སོགས་ཆ་ཐམས་ཅད་ནས་ལེགས་པོ་མ་བྱུང་ན་ངེ་བཞིན་མི་
འགྲུབ་ཀྱང་། འདི་ལ་ནི་དད་པས་བཞུས་བསྐྱོམ་དང་བསྐྱབས་པ་ཅམ་གྱིས་
འགྲུབ་སྟེ། ཅ་རྒྱུད་ལེ་འུ་ཞེ་བརྒྱུད་པ་ལས། དེ་ནས་གཞན་ཡང་བཤད་པར་
བྱ། །མཁའ་འགྲོ་ཀུན་གྱི་དགོ་བ་གང་། །ཞེས་པ་ནས། སྤྲུགས་འདི་བསྐྱབས་
པས་འགྲུབ་པ་སྟེ། །ལས་རྣམས་ཀུན་གྱི་དད་དགོ་བ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་
ཡིན། དེས་ན་དེང་སང་གི་དུས་ལྟར་གཞན་ཅི་ཡང་མི་ཤེས་པས་ཀྱང་འདི་
བཞུས་པ་དང་དད་པ་ཁོ་ནས་དངོས་གྲུབ་འགྲུབ། བསྐྱབས་པས་འགྲུབ་པར་
གསུངས་པ་འདི་ཅམ་ལས་མེད། སྐྱབ་ཐབས་བདེ་ཆེན་ཉི་ལམ་དང་། འབྲིང་པོ་
སོགས་སྐྱབ་ཐབས་མ་བསྐྱས་ཅམ་ཞིག་དང་། དམ་བཅའི་སྤྲུགས་ཀྱི་སྤྲོད་ལྷག་
པོ་གང་འགྲུབ་དང་ལས་རུང་གི་བསྐྱེད་པ་ཁ་སྐྱོད་གི་སྤྱིན་སྤྲེག་དང་བཅས་པ།
ཡར་མར་གྱི་ཆེས་བཅུ་སོགས་ལ་བཙོན་པས་ངེས་པར་མཁའ་སྤྱོད་དུ་བསྐྱོད་
པར་ཐེ་ཆོམ་མེད། འདིའི་མཆོན་ལའང་མཁའ་སྤྱོད་མ་དང་། ཞལ་ཡང་མཁའ་
སྤྱོད་དུ་གཟིགས་ཏེ་སྐྱབ་པ་པོ་ལ་མཁའ་སྤྱོད་དུ་འགྲོ་ཞེས་པའི་ཚུལ་དུ་
བཞུགས་པ་སོགས་བཅས་གདམས་པའི་ཆེ་བ་མདོ་ཅམ་བེན་ནས། ཉན་
བཤད་ཀྱི་སྐྱོར་གཞན་བྱང་ཚུབ་ལམ་རིམ་ལས་བྱུང་བ་ལྟར་དང་། སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱིན་

གསུམ་སྤང་ཞིང་། འདྲ་ཤེས་བྱུག་བསྟེན་པའི་སྟེང་། གནས་ཁང་དང་ཆོས་
གྲོགས་ལ་དག་པའི་སྤང་བ་བསྒྲུབ་པ། ཆོས་སྟོན་པའི་སྤང་མ་ལ་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོན་པ་
རྟོ་རྟེ་འཆང་དུ་མོས་པ་བཅས་དགོས། འདིར་གསང་ཆེན་སྟོབ་བཤའ་པའི་
ཕྱག་བཞེས་ལ་གདམས་པ་འདི་ལ་སྟོ་འདོགས་གཅོད་པ་དང་། སེམས་འཛིན་
བྱང་འབྲེལ་དུ་གཏོང་ཚུལ་དང་ཐུན་མོང་དུ་གཏོང་ཚུལ་གསུམ་ཡོད། བྲིན་ལ་
བཤའ་བྲིན། དམར་བྲིན། ཉམས་བྲིན། སྤྱོད་བྲིན་སོགས་ལས། སྤྱི་མ་གསུམ་
ལ་བྲིན་ཆར་གསུམ་དང་། སང་ཉིན་བསྐྱར་བཤའ་བཅས་བཞི་བཤའ་བྲེད་པ་
ས་དགའི་ཕྱག་བཞེས་ཡིན། ས་ལུགས་ལ་བྲིན་ཆར་གསུམ་སོ་རྒྱས་བསྐྱས་
མེད་པར་གནང་སྟེ་སྟོབ་མས་རྒྱགས་སྟོད་པའི་སྟོལ་ཡོད། ད་ལམ་སྤྱོད་བྲིན་
ཀྱི་ཚུལ་དུ་སྤང་མས་ཐུགས་ཐོག་ནས་གནང་། སྟོབ་མས་ཀྱང་བྲིན་གང་སོང་བ་
རྣམས་ལ་རབ་ཐུན་བཞི། དམར་མཐའ་ཐུན་གཅིག་གི་རིང་བྲིན་དམིགས་
བསྐྱང་དགོས། བྲིན་ཀྱི་སྐབས་ཏེན་དབྱམ། མཆོད་གཏོར་བཤའ། ཤེར་སྟོང་
སོགས། རྟོར་སེམས་བསྒྲུབ་བཞུགས། ཡིག་བརྒྱ། སྐད་ཅིག་དགྲོང་བསྐྱེད།
མཆོད་གཏོར་བྱེན་རྒྱབས། མགོན་ཐུན་བྲངས་ཏེ་ཡི་དམ་ལ་གཏོར་མ་འབུལ་
བ། མཁའ་འགོ་སྤྱི་གཏོར། ཆོས་སྤྱོད་གྱུར་ཞལ་དང་། དུར་བདག་ལ་གཏོར་མ་
འབུལ་བ་སོགས་འབྲེལ་གཏོར་དང་། བརྒྱུད་འདེབས། མཐུལ་འབུལ་བ་བཅས་
ཕྱག་བཞེས་ལྟར་བྱ་དགོས། རི་ལྟར་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཚུལ་ཀྱི་ས་བཅད་

ཚུགས་ཉིན་ནས་བཟུང་བསྐྱེད་ཇོགས་གཉི་གའི་སྐབས་གང་ཁེལ་གྱི་ཉིན་
འགར་བཤད་པ་དངོས་གཞིའི་དབྱར་རྩ་ཆོག་གི། ཉལ་དང་ལྷང་དང་། གོས་
དང་ཕྱག་རྒྱ། བདུད་ཅི་ཆོམ་བྱེད། སྒོན་འགྲོ་དངོས་གཞི་རྗེས་གསུམ། ཇོགས་
པའི་རིམ་པ་གཞི་ལམ། ཞེས་པའི་ཆོགས་བཅད་རྣམས་བཅི་བཞག་སྒྲ་མས་
ལན་གསུམ་གནང་། སྒོ་བ་མ་ཆོས་ཡར་ལན་གཅིག་བསྐྱོར་བ་བཅས་ཀྱང་
དགོས་པ་ཕྱག་བཞེས་ཡིན་གསུངས། བཞི་པ་ལ་གསུམ།

གང་གིས་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་རྟེན།

གང་གིས་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་རྟེན། གང་ཞིག་ཉམས་སུ་སྒྲང་བྱའི་ཆོས།
རི་ལྟར་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་ལ་གཉིས་ལས།
དང་པོ་སྒྲིན་ལམ་འཇུག་རུང་གི་གང་ཟག་ནི། འདི་ཉིད་ཀྱི་སྒོན་ལམ་ལས། མར་
གྱུར་འགྲོ་ལ་བཅི་བའི་གཞན་དབང་གིས། །སོགས་ལྟར་ལམ་ཐུན་མོང་བས་
རྒྱུད་ལེགས་པར་སྦྱངས་ཏེ་རབ་ལམ་གཙོ་གསུམ་ལ་རྩོལ་མེད་ཀྱི་སྤྱོད་བ་ཐོན་
པ། འབྲིང་རྩོལ་བཅས་ཀྱི་སྤྱོད་བ་ཐོན་པ། དམའ་མཐའང་དེ་གསུམ་ལ་གོ་བ་
ཆགས་ནས་ཉམས་འོག་ཏུ་རྒྱུད་པ་ཞིག་ངེས་པར་དགོས་ཤིང་། སྒྲ་མེད་ཀྱི་
དཀྱིལ་འཁོར་དུ་སྒྲིན་བྱེད་རྒྱུའི་དབང་བཞི་སྒོན་ཆད་ཐོབ་མ་སྤྱོད་བ་ཞིག་ལ་
བྱེད། དེ་ཡིན་ཏེ། སྒྲིན་ལམ་ནི་དབང་གིས་རྒྱུད་སྒྲིན་པ་དང་། དེ་ལ་འཇུག་ཏུ་
རུང་བ་ནི་ཐུན་མོང་ལམ་གྱིས་རྒྱུད་སྦྱངས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་གྲོལ་ལམ་བསྐྱོམ་རུང་གི་གང་ཟག་ནི། མཆན་ལྡན་དོ་རྩེ་
འཛིན་པའི་བཀའ་ངེན་ལས། །སོགས་ལྟར་ལམ་ཐུན་མོང་བས་རྒྱུད་སྤྱངས་
པའི་འོག་ཏུ་དོ་རྩེ་སྟོབ་དཔོན་མཆན་ཉིད་དང་ལྡན་པའི་རུང་ནས་སྒྲ་མེད་ཀྱི་
རྒྱུད་སྟེ་ཆེན་པོའི་དབང་བཞི་རྣམ་པར་དག་པ་སྤྱོད་བཞིའི་ས་པོན་ཐེབས་ངེས་
སུ་ཐོབ་པ་ཞིག་དགོས། ས་ལུགས་ལ་བདེ་མཆོག་ལུ་ནག་དེལ་གསུམ་དང་
ཀྱེ་དོར་བཀའ་བབས་བཞི་ལྟ་བུའི་དབང་ཆེན་ཐོབ་དགོས་པར་གསུངས་པ་ནི་
ཕྱག་བཞེས་རུང་ཟད་བཀའ་དམ་བྲགས་པ་ཡིན། དགེ་ལྡན་པའི་ཕྱག་སྟོལ་ལ་
བཀའ་རུང་ཟད་ཡང་བའི་དབང་དུ་མཛད་པས་རབ་བདེ་མཆོག་། འབྲིང་མ་
རྒྱུད་གང་རུང་། ཐ་མའང་གསང་འཛིགས་ལྟ་བུ་སྒྲ་མེད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཆེན་
པོ་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་གི་དབང་བསྐྱུར་བ་ལེགས་པར་ཐོབ་པ་ཞིག་བྱུང་ན་
དེས་ཆོག །དེ་འདྲ་ཞིག་ངེས་ཅན་དུ་མ་བྱུང་ན་གྲོལ་ལམ་བསྐྱོམ་རུང་དུ་མི་
འགོ་སྟེ། གྲོལ་ལམ་བསྐྱོམ་རུང་ལ་ཕག་མའི་བྱིན་རྒྱབས་ཅམ་གྱིས་གོ་མི་
ཆོད་པར། བསྐྱེད་རིམ་ལ་བུམ་དབང་དང་། རྩོགས་རིམ་ལ་དབང་གོང་མ་
གསུམ་གྱིས་སྟོད་རུང་དུ་བསྐྱབ་དགོས་པས། ཐོག་མར་སྟོན་བྱེད་རྒྱུའི་དབང་
བཞི་མ་ཐོབ་པར་བྱིན་རྒྱབས་དང་རྩེས་གནང་སོགས་ཀྱི་སྟོད་དུ་མི་རུང་བའི་
བྱིར། དེས་ན་དབང་མ་ཐོབ་པའི་ཁྲིམ་ཆོགས་མང་པོ་ལ་རྩེས་གནང་ཆ་ཆང་
བྱེད་པ་ཡང་མ་སྟོན་གསང་སྟོག་གི་ལྟར་བ་འབྱུང་བའི་རྒྱུར་འགོ། །སྒྲ་མེད་ཀྱི་

དགྲིལ་འཁོར་ཆེན་པོ་ཞིག་གི་དབང་ཆེན་ཐོབ་པ་ནས་སྤྲུགས་སྤྱིའི་ལམ་
ཉམས་སྤྱུ་ལེན་པ་ལ་ཞུགས་ཆོག་ཀྱང་། མཁའ་སྤྱོད་མ་འདི་ཉིད་ཀྱི་བསྐྱེད་
ཚྭ་གས་ལ་ཉན་བཤད་བསྐྱོམ་བསྐྱས་སོགས་བྱེད་དུ་མི་རུང་བས་སྒྲ་མེད་ཀྱི་
དབང་ཆེན་ཐོབ་པའི་རྗེས་སྤྱུ་ངས་པར་རྗེ་བཙུན་མ་འདི་ཉིད་ཀྱི་སིལ་རའི་
དགྲིལ་འཁོར་དུ་ཞུགས་ཏེ། རང་གི་རྣལ་འབྱོར་མ་བསྐྱེད། ཕྱིའི་རྣལ་འབྱོར་
མ་དབབ། གསང་བའི་རྣལ་འབྱོར་མ་ངོ་སྤྲོད་པ་སྟེ་ཕྱི་ནང་གསང་བའི་དོ་རྗེ་
བཙུན་མོ་ངོ་འཕྲོད་ངས་ཀྱི་དབང་བཞི་བྱིན་རྒྱལས་ལེགས་པར་ཐོབ་པ། དེ་
དག་གི་སྐྱབས་སྤྱུ་ཁས་སྒྲངས་པའི་དམ་སྒོམ་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྐྱེད་ཞིང་།
བསྐྱེད་རིམ་རྣལ་འབྱོར་བཙུན་གཅིག་དང་། ཚྭ་གས་རིམ་ཅུ་དབུ་མ། ཐུན་མོང་
མ་ཡིན་པའི་མན་ངག་ཞལ་ཤེས་དང་བཅས་པ་གསང་ཆེན་སྒོམ་བཤད་པའི་
ཕྱག་བཞེས་རིམ་ལྔ་བ་བཞིན་ཀྱི་ཁྱིད་རྒྱུན་ལེགས་པར་ཐོབ་པ་ཞིག་དང་། ལྷག་
པར་དངོས་གྲུབ་འགྲུབ་པའི་རྒྱ་བཞི་སྟེ། དད་པས་ཕྱིར་མི་སྡོག་པ། ཤེས་རབ་
ཀྱིས་ཐེ་ཆོམ་མི་བླ་བ། ཡིད་ཅེ་གཅིག་པ། ཤིན་ཏུ་གསང་བ་བཅས་བཞི་པོ་
དང་ལྷན་པ་དགོས། ཡིད་ཅེ་གཅིག་པ་ནི་ཡི་དམ་གཅིག་ལ་ཆིག་བྲིལ་བྱེད་
པའི་དོན་ཡིན་གསུངས། ས་ལུགས་ལ་ལམ་ཐུན་མོང་བས་རྒྱུད་སྐྱེད་ཏེ་སྒྲ་
མེད་ཀྱི་རྒྱུད་སྟེ་ཆེན་པོའི་དབང་བཞི་ཐོབ་པ་སྤྱིན་ལམ་འཇུག་རུང་དང་། རྗེ་
བཙུན་མའི་བྱིན་རྒྱལས་ཐོབ་པ་གྲོལ་ལམ་བསྐྱོམ་རུང་དུ་གསུངས་ཀྱང་།

དབང་བཞི་ཐོབ་པ་ནི་སློན་ལམ་དུ་འཇུག་བེན་པས་ན་འཇུག་རུང་དུ་མི་འགྲོ་
བའི་སྤྱིར་དེ་ལྟར་བཞག་པ་མི་འཐད་པར་སྟག་ཕུ་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཆན་
སོགས་རང་སྤྱོད་ཀྱི་མཁས་གྲུབ་ཆད་ལྡན་མང་པོས་གསུངས་པས། འདིར་
རང་ལུགས་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་སློན་ལམ་འཇུག་རུང་དབང་བཞི་མ་ཐོབ་
པ་ཉིད་ལ་འཇོག་དགོས། སྤྱིར་འཇམ་མགོན་སྟན་བརྒྱུད་ཀྱི་བསྟན་པའི་
གནད་རྣམས་ལ་གསེར་སྤྱངས་བཅོ་མ་ལྟ་བུའི་དག་ཐེར་ལེགས་པར་མཛད་
བེན་པ་ཡིན་ཞིང་། སློན་ལམ་འཇུག་རུང་འཇོག་ལུགས་ཀྱི་དག་ཐེར་མཛད་
པ་ཡང་སྟག་ཕུའི་བྱིན་ཡིག་བེ་རྩུར་ཁྱེན་མའི་ཐེམ་སྐས་དང་། དངུལ་ཚུ་
དབྱངས་ཅན་གྱི་གསུང་སློན་འགྲེལ་ལྟའི་རྩ་དབྱངས་སུ་གསལ་བས་དེ་དག་
ལའང་བལྟ་ཞིང་། སྤྱིར་ཡང་ཉེན་གྱི་མཆན་ཉིད་གསུངས་པ་རྣམས་རང་ལ་ཆང་
ངམ་མ་ཆང་ལེགས་པར་བརྟགས་ཏེ་འཇུག་དགོས་ཚུལ་སོགས་གསུངས།

གང་ཞིག་ཉམས་སུ་སྤང་བའི་ཆོས།

གཉིས་པ་གང་ཞིག་ཉམས་སུ་སྤང་བའི་ཆོས་ནི། སྤྱིར་འདིའི་རིམ་གཉིས་
ཀྱི་གདམས་ངག་བསྐྱེད་པའི་སྡོན་དུ་བྱིན་རྒྱབས་དགོས། དྱིན་རྒྱབས་ཀྱི་སྡོན་
དུ་དབང་ཆེན་དགོས། དབང་ཆེན་ཡང་སྤྲ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་སྒྲེའི་དབང་ཆེན་དང་།
དེ་ཡང་བདེ་མཆོག་གི་དབང་ཆེན་ཐོབ་པ་སྡོན་དུ་འགྲོ་བ་བཅས་གོ་རིམ་བཞིན་
དུ་བསྟེན་དགོས། དེ་ཡང་ཉམས་སུ་སྤང་བའི་རྩེ་བཅུན་མའི་ཆོས་སྐོར་སྟན་

བརྒྱུད་ཆོད་མ་བཞི་ལྟ་བུ་དགོས་པས། ལྟ་བུ་བརྒྱུད་བཞིའི་དང་པོ་དབང་གི་ཚུ་བོ་མ་ཉུག་པ་ནི། ལྷ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་སྡེ་ཆོན་པོའི་དགྱིལ་འཁོར་དུ་དབང་བཞི་རྣམས་པར་དག་པ་ཐོབ་ཅིང་། ལྷག་པར་འདི་ཉིད་ཀྱི་དབང་བཞི་བྱེད་ཆུང་ས་མཆོན་ཉིད་ཆོད་བ་ཐོབ་པ་ནས་བཟུང་། དབང་བཞི་བྱེད་ཆུང་ས་ཀྱི་ཞལ་ཤེས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའམ། ཐུན་མོང་བ་གང་རུང་འཆག་མེད་དུ་ཉམས་སུ་སྒྲངས་པའོ། །

གཉིས་པ་བྱེད་ཆུང་ས་ཀྱི་བརྒྱུད་པ་མ་ཉམས་པ་ནི། ཉམས་སུ་སྒྲངས་བྱའི་ཆོས་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཀྱི་སྒྲོ་འདྲེགས་བཅད་དེ། བར་དུ་ཚུལ་འཆལ་དང་། དམ་ཉམས་དང་། འདྲེས་ཁྱེར་ཀྱི་སྦྱང་པ་མ་ཞུགས་པར་ཚུ་བོའི་རྒྱན་ལྟར་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ཡིན། གསུམ་པ་གདམས་ངག་གི་སྐྱེ་མ་ལོག་པ་ནི། སྐྱེ་ཞེས་པ་ལེ་འུའམ་ས་བཅད་ཡིན་པས་གདམས་ངག་སྦྱི་ཁོག་གི་གོ་རིམ་མ་འབྲུགས་པར་ཐོག་མར་ལམ་ཐུན་མོང་བས་རྒྱུད་སྒྲངས། དེ་ནས་དབང་བཞིས་རྒྱུད་སྦྱོར་པ། བྱེད་ཆུང་ས་ཀྱིས་སྦྱོད་རུང་དུ་བྱས་པ། རིམ་གཉིས་བསྒྲོམ་པ་རྣམས་གོ་རིམ་ལྟར་མ་འབྲུགས་པའི་དོན་ནོ། །བཞི་པ་མོས་གུས་ཀྱི་བསམ་པ་ཆོམ་པ་ནི། ལྷ་མ་དང་གདམས་ངག་ལ་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་མོས་གུས་བརྟན་པོ་དང་ལྷན་དགོས་པའི་དོན་ཏེ། དང་པོ་གཉིས་སྦྱོར་འགྲོ་དང་། གསུམ་པ་ལམ་དངོས། བཞི་པ་ནི་ལམ་དེ་བསྒྲོམ་ཚུལ་ཡིན།

ཚད་མ་བཞི་ནི། སྒྲ་མ། ལུང་། བསྟན་བཅོས་སམ་གདམས་ངག ། ཉམས་
 སྤྱོད་ཚད་མ་སྟེ་བཞི། དེའང་མདོ་སྒྲགས་ཀྱི་ལམ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་མཚན་
 ཉིད་ཚད་བ་དང་ལྟན་པའི་བཤེས་གཉེན་ལ་རག་ལས་པས་སྒྲ་མ་ཚད་མ་ནི་
 སངས་རྒྱས་རྡོ་རྗེ་ཆོས་ནས་རྩ་བའི་སྒྲ་མའི་བར་དང་། དེས་བསྟན་ཅིང་ཉམས་
 སུ་སྒྲངས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཚད་མ་ནི་རྒྱ་རོ་པས་མཛད་པའི་གཞུང་ཚུང་དང་།
 ལུང་ནི་ཁུངས་ཏེ། བསྟན་བཅོས་དེའང་རང་དགར་མཛད་པ་མ་ཡིན་པར་བདེ་
 མཆོག་རྩ་རྒྱུད་ཀྱི་ཁུངས་དང་བཅས་པ་དང་། དེ་ཡང་རྩ་རྒྱུད་ལེ་བྱུང་གཅིག་
 པའི་དང་པོས་རྒྱུད་དོན་མདོར་བསྟན། གཉིས་པ་ནས་ལྷ་བཙུ་པའི་བར་གྱིས་
 རྒྱས་པར་བཤད། ང་གཅིག་པས་མདོར་བསྟན་རྒྱས་བཤད་ཀྱི་དོན་གཅིག་ཏུ་
 བསྐྱས་ཤིང་དེ་ཉིད་བཙུ་བཞིའི་ཆིངས་རྣམས་བསྟན་པས། བཤ་ཆེན་རྒྱ་རོ་
 པས་ཀྱང་དེ་དག་ཁུངས་སུ་མཛད་དེ་ཡི་དམ་རྡོ་རྗེ་རྣམ་འབྱོར་མ་དངོས་ཀྱི་
 མན་ངག་ལ་བརྟེན་ནས་སྟོལ་བྱས། དེ་དག་ཀྱང་ཆོག་གི་བརྒྱུད་པ་ཅམ་མིན་
 པར་རང་ཉིད་ཀྱིས་ས་ལམ་ཀྱི་རྟོགས་པ་རི་ལྟར་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བ་བཞིན་
 བསྟན་པས་བསྟན་པ་གཞན་ལས་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་ཤིང་། དེར་མ་བཟད་རྗེ་
 སྒྲ་མས། རྒྱ་གར་གྲུབ་ཆེན་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་རྒྱུད་དོན་དེ་ཉིད་བཙུ་བཞིའི་
 ཆིངས་དང་སྦྱར་བའི་སྟེང་ནས་བཀྲལ་བས་རྒྱུད་ཀྱི་མན་ངག་རྟོགས་པར་
 གསུངས་ཤིང་། བདེ་མཆོག་གི་རྒྱུད་དོན་མཐའ་དག་དེ་ཉིད་བཙུ་བཞིར་འདུ་

ལ། ལམ་འདིར་ཡང་དེ་ཉིད་བཅུ་བཞིའི་ཆིངས་དང་སྒྱར་ནས་གསུངས་ཡོད་
 བས་ན། ཡབ་བཀའ་བདེ་མཆོག་གི་ལམ་གྱི་གནད་རྣམས་ཀྱང་འདི་ལ་ཆང་
 བས་མན་ངག་འདུ་ཆེ་བའི་བྱད་ཆོས། རྟེན་གཞལ་ཡས་ཁང་ཆོས་འབྱུང་དང་།
 བརྟེན་པ་ལྟ་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་ཙམ་ལས་བསྐྱོམ་མི་དགོས་ལ། དེང་དུས་
 རྣམ་གཡེང་དང་ལེ་ལོའི་དབང་དུ་སོང་བ་དག་གིས་ཀྱང་ཉམས་སྒྱུ་ལོན་རུས་
 བའི་ཆོག་ཆོགས་ཉུང་ལ་དོན་རྒྱ་ཆེ་བྱིན་རྒྱབས་སྒྱར་བ་འདི་ལྟ་བུ་གཞན་ལ་
 མེད་པས་ལག་དུ་སྒྲང་བདེ་བའི་བྱད་ཆོས། འགོ་བ་ཆགས་པས་སྤྱོད་ཤིང་། དེ་
 ལ་ཞེན་པ་རྣམས་འདུལ་བའི་སྤྱད་དུ་ནལ་འབྱོར་མ་མི་མོའི་རྣམ་པས་བྱད་མེད་
 གྱི་ཁོད་དུ་བྱོན་ཏེ་རྒྱད་བྱིན་གྱིས་རྫོབ་པ་སོགས་གྱིས་དངོས་གྲུབ་ལྟག་པར་
 སྒྱར་བའི་བྱད་ཆོས་ཏེ་བྱད་ཆོས་གསུམ་དང་། གཞན་ཡང་ལམ་འདིར་གཞན་
 ལ་མེད་པ་བསམ་མི་བྲབ་ཐུན་མིན་དང་། བསྐྱེད་རིམ་སྐབས་ནས་ཀྱང་རྫོགས་
 རིམ་བསྐྱོམ་དུ་ཡོད་པ། ཡབ་བཀའ་ལུས་དཀྱིལ་ཅའི་སྤྱི་སྒྲེར་དང་། དུམ་
 བཀར་ནང་སྒྲེར་བསྐྱོམ་པ་ཡོད་མེད་གྱི་བྱད་པར། ཡང་ཡབ་དུམ་གཉི་གར་སྤྱི་
 བདུན་གྱི་ཤ་ལ་བརྟེན་པ་སོགས་གྱིས་མཁའ་སྤྱོད་བསྐྱབ་ཚུལ་ཡོད་པ་འདྲ་
 ནའང་། ལུས་མ་སྤངས་པར་མཁའ་སྤྱོད་དུ་བསྐྱོད་ཐབས་གྱི་གཙོ་བོ་ནི་དུམ་
 བཀའ་འདི་ཉིད་ཡིན་པར་མཆོག་གྱི་སྟངས་ནས་ཀྱང་ཤེས་ཚུལ་སོགས་པན་ཡོན་
 རྒྱས་པར་སྒྱུ་ལ། འདིའི་བསྐྱེད་རྫོགས་ས་ལུགས་ལ་ལྟད་ཞུགས་པ་རྣམས་

བསལ་ཏེ་སྟན་བརྒྱད་ཚད་མ་བཞི་ལྟན་གྱི་སྟངས་ཏུ་རྒྱད་དོན་གདམས་པར་
ཤར་བ་དགེ་ལྟན་སྟན་བརྒྱད་ཀྱི་མན་ངག་བསྟན་ཏེ་འབྲིང་པས་ས་ལུགས་
ལས་ཀྱང་དགེ་ལུགས་ཀྱི་མཁའ་སྤྱོད་སྟོར་འདི་ལེགས་ཚུལ། དེ་ཡང་བསྐྱེད་
རིམ་གྱི་ས་བཅད། ཉལ་དང་ལྡང་དང་སོགས་ལྟར་དང་། རྫོགས་རིམ་གྱི་ས་
བཅད། སྟོན་འགྲོ་དངོས་གཞི་རྗེས་གསུམ་དང་པོ་ལ། །སོགས་ལྟར་འབྲིང་པ་
ཡིན་གསུངས།

གསུམ་པ་རི་ལྟར་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཚུལ་ལ་གཉིས། ཕྱི་རི་མཁའ་སྤྱོད་
གཙུག་པོར་སྐྱབ་པ་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་དང་། རང་གི་མཁའ་སྤྱོད་གཙུག་
པོར་སྐྱབ་པ་རྫོགས་རིམ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་རོ། །དང་པོ་ཕྱི་རི་མཁའ་སྤྱོད་ཏུ་
བགྲོད་པ་ལ་ནི་བསྐྱེད་རིམ་ཅམ་གྱིས་ཆོག །དེ་ཡང་ས་ལུགས་ལྟར་ན།
བསྐྱོམ་བྱའི་དོན་ལ་ཐོས་བསམ་གྱིས་སྟོ་འདོགས་གཅོད་པ་དང་། བཅད་དོན་
སེམས་འཛིན་གྱི་རིམ་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་རྗེ་ས་ཆེན་གྱིས། ཉལ་དང་ལྡང་
དང་བདུད་ཅི་ལྱང་། །ཚད་མེད་སྒྲ་མ་བདག་ལྟར་བསྐྱེད། །འགྲོ་བ་དག་པའི་
རྣལ་འབྱོར་དང་། །དཔའ་བོ་དཔའ་མོས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས། །ངག་བརྒྱས་
ཡིད་བརྒྱས་གཉིས་གཅིག་ཡིན། །བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་རྣལ་འབྱོར་དང་། །
སྤྱོད་ལམ་གྱི་ནི་རྣལ་འབྱོར་ཏེ། །དེ་ལྟར་རྣལ་འབྱོར་བཅུ་གཅིག་གོ། །ཞེས་སྟོམ་
ཆོག་ཏུ་མཛད་པ་ལྟར་བསྐྱེད་རིམ་རྣལ་འབྱོར་བཅུ་གཅིག་ཡོད་པ་ལས།

ཉལ་བའི་རྣལ་འབྱོར།

དང་པོ་ཉལ་བའི་རྣལ་འབྱོར་ནི། ས་ཆེན་གོང་མ་རྣམ་ལྔ་ནས་བཟུང་སྟེ་
ས་ལུགས་ཀྱི་བཤའ་སྟོལ་ལྟར་སྤྱིས་ཀྱི་ཁྲིད་ཡིག་མཛད་མཁན་པལ་ཆེ་བ་
དག་གིས། རྣལ་འབྱོར་ཉམས་སྲུ་ལེན་པ་ལ་ལྷང་དགོས། ལྷང་བ་ལ་སྟོན་དུ་
ཉལ་དགོས་པས་ཉལ་བའི་རྣལ་འབྱོར་སྟོན་ལ་བྱུང་བར་གསུངས་པ་ནི་རྒྱད་
ཀྱི་དགོངས་པར་མ་སོང་ཞིང་། མན་ངག་གི་གནད་དམ་ཟབ་བྱུང་ལེགས་
པར་མ་ཐོན་པ་ཡིན། འདིར་དགོ་ལྷན་སྟོན་བརྒྱད་ཀྱི་བཀའ་སྟོལ་རྒྱད་ཀྱི་
དགོངས་པ་ལྟར་བཤའ་ན། ཉལ་བའི་རྣལ་འབྱོར་ཐོག་མར་འབྱུང་བ་འདི་
གནད་ཤིན་ཏུ་ཆེ་སྟེ། གྲུབ་ཆེན་ལྷ་ཨི་པས། ཉིན་མོ་བཙུམ་ལྷན་དོ་རྩེ་
ཅན། །རྣལ་འབྱོར་མ་ནི་མཆོན་མོར་བཤའ། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་དུས་ཀྱི་
དབང་དུ་མཛད་པ་རེད། དེ་ཡང་ཡུམ་བཀའ་རྣལ་འབྱོར་མ་འདི་ཐབས་ཤེས་
ཀྱི་རྒྱད་གཉིས་ལས་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྒྱད་དང་། བ་རྒྱད་མ་རྒྱད་གཉིས་ལས་མ་
རྒྱད། ལྷང་སྟོང་གཉིས་ལས་སྟོང་སྟོགས་ཡིན་ཞིང་། མ་རྒྱད་ཀྱི་འཆད་བྱའི་
གཙོ་བོ་ཡང་སྟོང་སྟོགས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཆ་འོད་གསལ་བསྐྱབ་ཚུལ་ཡིན་ལ།
ལྷང་སྟོང་དང་། ཐབས་ཤེས། རྒྱ་འོད། ལྷ་ཡབ་ཡུམ་རྣམས་ཉིན་མཆོན་ཀྱི་
དུས་དང་སྟོར་ན། ཉིན་མོ་ནི་ལྷང་སྟོང་གཉིས་སྲུ་སྤྱི་བའི་ནང་ནས་ལྷང་སྟོགས་
དང་། ཐབས་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་ཐབས། རྒྱ་འོད་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་རྒྱ་

ལུས། ལྟ་ཡབ་ལུས་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་ཡབ་བཀའི་དུས། མཆན་མོ་ནི་སྒྲང་
སྒྲང་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་སྒྲང་སྤྱོད་གས། ཐབས་ཤེས་གཉིས་ལས་ཤེས་རབ།
སྤྱོད་གཉིས་ལས་ཤོད་གསལ། ལྟ་ཡབ་ལུས་གཉིས་ལས་ལུས་བཀའི་དུས་
ཡིན་པས་འདིར་དེ་གཙོ་བོར་མཛད་ནས་སྒྲོན་ལ་གསུངས་པས་ལམ་འདིའི་
རྟོགས་པ་སྤྱར་དུ་སྤྱོད་བའི་གནད་ཡོད་པ། དཔེར་ན་འཛིག་རྟོན་ན་ལས་ཀའི་
འགོ་བཅུམ་ཆེ་ཆེས་གྲངས་བཏུ་བ་དང་། ཟླ་བ་དང་པོའི་ཆེས་གཅིག་ལ་ལོ་
གསར་གྱི་རྟོན་འབྲེལ་བྱེད་པ། ཆེ་སྤྱོད་ཀྱི་འགོ་སྤྱོད་བཅུམས་པ་ཚུན་ཆད་
རྟོན་འབྲེལ་གྱི་གནད་དུ་བྱ་དགོས་པ་ལྟར་འདིར་ཡང་དུས་ཀྱི་རྟོན་འབྲེལ་གྱི་
གནད་ཆེ་ཞིང་། དེར་མ་ཟད་དོ་རྗེ་མཁའ་འགྲོ་ལས། ལུས་འདི་རྣམས་ཀྱི་བྱ་
མོ་གང་། །སྤྱོད་པ་པོ་ལ་དངོས་གྲུབ་སྟེ། །རྟག་ཏུ་མཆན་མོ་འབྱུན་པ་དང་། །
རྟག་ཏུ་མཆན་མོ་འདུ་བར་བྱེད། །མཁའ་སྤྱོད་ཤིན་ཏུ་རྟོན་དཀའ་བའི། །དངོས་
གྲུབ་ཆེན་པོ་སྟེར་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྤྱོད་རོལ་གྱི་མཁའ་འགྲོ་
མ་ཐམས་ཅད་ལྟག་པར་རྒྱ་ཞིང་འདུ་བའི་དུས་ཀྱང་མཆན་མོ་ཡིན་པས་ལུས་
ཉིར་བཞིའི་མཁའ་འགྲོ་མ་རྣམས་རྒྱ་བ་དང་འབྱུན་པའི་དུས་དེར་ཉམས་ལེན་
གྱི་འགོ་བཅུམས་ན་དེ་དག་གིས་རྗེས་སུ་གཟུང་བ་དང་། སྤྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ།
རྟོགས་པ་སྤྱར་དུ་སྤྱོད་པ། མཁའ་སྤྱོད་ཀྱི་དངོས་གྲུབ་འགྱུར་སྤྱོད་པ་སོགས་ཀྱི་
རྟོན་འབྲེལ་དང་དགོས་པ་བྱུང་བར་ཅན་ཡོད་ཅིང་། མཆན་མོའི་ཆ་བར་པ་རྣམས་

འབྱོར་པ་ཉལ་བའི་དུས་དང་ཁེལ་བས་ན་མཆོན་མེད་ཉམས་ལེན་ཉལ་བའི་
ནལ་འབྱོར་འདི་སྟོན་དུ་བྱུང་བ་ཡིན། དེ་ལ་སྟོས་བཅས་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ངང་དུ་
ཉལ་བ་དང་། སྟོས་མེད་རྫོགས་རིམ་གྱི་ངང་དུ་ཉལ་ལུགས་གཉིས་ལས། དང་
པོ་ནི་སྟོས་བཅས་དབང་པོ་དམན་པའི་ཉལ་ཚུལ་ཡིན། དེ་ཡང་གང་ཟག་དབང་
པོ་དམན་པའམ་སྟོས་པ་ལ་དགའ་བ་སྟེ་བསྐྱེད་རིམ་དོན་དུ་གཉེར་བ་དག་གིས་
ནི། ཐ་མལ་གྱི་སྒྲིབ་ཞེན་བཀག་སྟེ་སྒྲིབ་ལ་རང་བཞིན་མེད་པར་བདེ་སྟོང་གི་
ནམ་རོལ་དུ་ཤར་བའི་གནས་ཁང་ཆོས་འབྱུང་གྲུ་གསུམ་ཉིས་བཅེགས་གྱི་ནང་
དུ་སེང་ཁྲི། དེའི་སྟེང་དུ་པར་འདབ་བཞེའམ་སྒྲ་ཆོགས་པར་འདབ་བརྒྱད་གྱི་སྟེ་
བར་ནི་གདན་དམར་སྤྲིལ་ལེ་བ། དེ་ཡང་ལུས་ལ་བདེ་བློད་ཆེ་བ་དང་གཉིད་
འཁྲུག་པར་འདོད་ན་ནི་དགྱིལ་བློད་ཆེལ་ལེ་བ་དང་། དེ་ལྟེན་གསལ་ཞིང་།
གཉིད་བསྐྱབ་པར་འདོད་ན་གནས་དང་ནི་དགྱིལ་འོད་འཆར་བཞིན་པ་བསམ།
འདི་ལམ་རིམ་དུ་སྒྲིབ་བའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་པར་གསུངས་པ་དང་དོན་འདྲ། ཉི་
གདན་དེའི་སྟེང་དུ་རང་ནལ་འབྱོར་མ་རྒྱན་དང་ཕྱག་མཆོན་མེད་པ་ཞིག་ཏུ་
གསལ་ནས་མགོ་བོ་བྱང་དང་། ཁ་རྩབ་ཏུ་བཏྲ་བའམ་བཏྲ་བར་མོས་པས།
སྤྲས་གཏད་ཕྱོགས་གྱི་བྱང་གི་བད་འདབ་སྟེང་ནི་སྒྲིབ་གདན་ལ་བྲིན་ཅན་ཅ་
བའི་སྒྲ་མ་དེ་ནི་ད་སངས་རྒྱས་དོ་རྗེ་ཆོས་སམ། དཔའ་བོ་དོ་རྗེ་ཆོས་གང་
རིགས་གྱི་ནམ་པ་ཅན་དུ་བཞུགས་པ་ལ་མོས་གུས་ལྷགས་བྲག་བཅས་སྒྲ་མའི་

སྐྱེ་པར་དུ་རང་གི་མགོ་བཞག་སྟེ་ཉལ་བར་བསམ་པ་དོ་རུབ་ནས་བྱ་དགོས་
པས། གཞིགས་གཡས་པ་ས་ལ་པག། ཁ་རུབ་ཏུ་ཕྱོགས་པར་ཉལ་ནས་གནས་
ཁང་ཆོས་འབྱུང་སོགས་སྤར་ལྟར་དུ་མོས་ཏེ་ལྟའི་ང་རྒྱལ་དང་གསལ་སྤང་
སོགས་དག་པའི་སྤང་བ་བར་མ་ཆད་པར་གཉིད་དུ་འགོ་བ་བྱ་ཞིང་། གཉིད་
ནམ་མཁའ་རེས་ཀྱིས་སྤར་གྱི་གསལ་སྤང་དང་མོས་གྲུས་དང་མ་བྲལ་བ་བྱ་
དགོས་གསུངས།

གཉིས་པ་སྤྱོས་མེད་དབང་རྣམ་རྒྱུགས་རིམ་གྱི་ངར་དུ་ཉལ་བ་ནི། དབང་
པོ་རབ་སྟོང་ཉིད་རེས་པའམ། སྟོང་ཉིད་ལ་མོས་ཤིང་། སྤྱོས་པ་ལ་མི་དགའ་
བར་རྒྱུགས་རིམ་དོན་དུ་གཉིར་བ་རྣམས་ཀྱིས་ནི། སྟོང་བཅུད་འོད་དུ་ཁྱ་སྟེ་
རང་ལ་བསྐྱེ། རང་སྟོང་གའི་པོ་དང་། དེ་ཡང་རིམ་གྱིས་རྒྱ་དའི་བར། རྒྱ་ད་
ཡང་འོད་གསལ་དུ་བསྐྱེས་པའི་སྟོང་ཉིད་བསྐྱོམས་ལ་བདེ་སྟོང་གི་ངར་དུ་
ཉལ་བ་སྟེ། འདི་བསམ་མི་བྱུང་བུན་མོང་བ་ལྟར་ཡིན། ཉལ་བའི་རྣལ་འབྱོར་
ཉམས་སུ་སྤངས་པའི་དགོས་པ་ཡང་གཉིད་དང་འོད་གསལ་བསྐྱེ་བའི་དགོ་
ཅ་སྟེན་བྱེད་དུ་འགོ་ཞིང་། ཆོས་སྐྱེ་འབྱུང་པའི་རྒྱར་བྱེད་པ་ཡིན་གསུངས།

ལྷང་བའི་རྣལ་འབྱོར།

གཉིས་པ་ལྷང་བའི་རྣལ་འབྱོར་ནི། ཉལ་ལུགས་གཉིས་ཡོད་པ་བཞིན་
ལྷང་ལུགས་ཀྱང་གཉིས་ཏེ། ཉལ་ལུགས་དང་པོ་ལྟར་ན་གཉིད་ནམ་མཁའ་རེས་

བཞིན་དང་། སང་གཉིད་སང་མ་ཐག་ནས་རང་དགའ་ཐོད་ཐོད་དུ་མི་ལྡང་བར་
སྤར་གྱི་གསལ་སྤང་དན་བཞིན་པའི་ངང་ལས། རྣམ་མཁའ་ནས་གནས་
གསུམ་གྱི་དཔའ་བོ་དང་མཁའ་འགྲོ་མ་རྣམས་གྱི་ཞལ་ནས་ཨོ་གསུམ་མའི་
སྤགས་གསུང་བ་དང་། རྒྱ་མ་རུའི་སྤྱི་ཨོ་གསུམ་མ་དང་ཡི་གེ་བདུན་པའི་
གདངས་སུ་བསྐྱགས་པ་དང་། སྤྱི་ཉིད་བརྗོད་བྱར་སྟོན་པའི་དོ་རྗེའི་སྤྱི་
བསྐྱེད་ནས་སང་པར་བསམས་ཏེ་རང་དང་སྤྱི་མ། གདན། གནས་ཁང་
སོགས་ལ་དག་པའི་སྤང་ཞེན་བསྐྱེད་པ་སྤར་ལྟར་ལ། ལྡང་བའི་སྤྱི་བས་ས་
ལུགས་སྤར་རང་ཉིད་རྣལ་འབྱོར་མ་རྒྱན་ཡོད་ལ་ཕྱག་མཆོན་མེད་པའི་རྣམ་
པར་ལྡང་། སྤྱི་མགོའི་སྤྱི་མ་ལ་མོས་གྲུས་དུང་དུང་བ་བྱས་ཏེ་ཕྱག་གསུམ་
བཅའ་བས་སྤྱི་མ་དགྲེས་བཞིན་འོད་དམར་པོ་བྱེདུའི་སྤྱི་མ་ཅམ་དུ་ཞུ་བ་རང་
གི་སྤྱི་བོ་ནས་ཞུགས། སྤྱི་གར་རང་སེམས་བོ་ཡིག་ཏུ་གསལ་བ་ལ་ཐེམས་
པས་རྒྱད་བྱིན་གྱིས་བསྐྱེད་ཏེ་བོ་ཡིག་སྤར་བས་གཟེ་བྱིན་ཆེ་བར་གྱུར་
པར་བསམ། ཉལ་ལུགས་སྤྱི་མ་སྤར་ན། རྣམ་མཁའ་སྤྱི་མ་ལས་སྤྱི་ན་དོལ་
བའམ། རྒྱ་དངས་པ་ལས་ཉེུ་རྒྱ་འཕར་བ་བཞིན་དུ་བདེ་ཆེན་འོད་གསལ་
སྤྱི་མ་ཉིད་གྱི་ངང་ལས་རང་ཉིད་རྣལ་འབྱོར་མའི་སྤྱི་མ་ལས་གྱིས་ལྡང་སྤྱི་
གནས་སོགས་གྱི་བཀོད་པའི་བྱད་པར་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པར་མོས། ལྡང་
ལུགས་གཉིས་གང་བྱས་ཀྱང་། སྤྱི་མ་ཆེ་འདི་དང་། དེའི་ནང་ནས་ལོ་འདི། ལྷ་

བ་འདི། བྱད་པར་དེ་རིང་གི་ཉི་མ་འདི་ཚུད་ཐོས་སུ་མི་གཏོང་བར་སྒྲུ་མ་རྗེ་
བཙུན་མའི་ལམ་བསྐྱེད་རྫོགས་གྱི་རིམ་པ་ཉམས་སུ་སྒྲངས་ཏེ་དལ་འབྱོར་གྱི་
ཉིན་ལ་སྟོང་པོ་བྱད་པར་ཅན་ལོན་པ་ཞིག་ངེས་པར་བྱེད་སྟུང་དུ་འཕེན་པ་
ཤྱགས་དྲག་བཏང་ཞིང་། ཉིན་བར་ཐམས་ཅད་དུ་སྒར་འཕེན་པ་བཏང་བ་འདི་
ཡང་ཡང་དུན་པ་གལ་ཆེ། གོས་ལ་སོགས་པ་འབྲུག་གསུམ་གྱིས་བྱིན་གྱིས་
བརྒྱབས་ཏེ་རུས་པའི་རྒྱན་དྲག་སོགས་སུ་མོས་ནས། སྒབ་འཇམ་ཡང་པ་ལྟ་
ཡི་གོས། །སོགས་བརྗོད་བཞིན་རང་རྣལ་འབྱོར་མར་གསལ་བ་ལ་ཕྱལ་བའི་
བསམ་བས་ཚུལ་བཞིན་བགོས་ན་དགོར་དང་བྱ་ལོན་དུ་མི་འགྱུར་བའི་ཁར།
ལྟ་ལ་ཕྱལ་བའི་ཕན་ལོན་འཛོལ་པ་འོང་། ལྷང་བའི་རྣལ་འབྱོར་བྱེད་པའི་
དགོས་པ་མི་ལམ་ལོངས་སྤྱོད་དང་། སད་པ་སྤྱལ་སྤྱར་བསྐྱེད་བ་ལ་ཕན་ཞིང་།
ལམ་གྱི་ལོངས་སྤྱོད་འགྲུབ་པའི་རྒྱར་འགོ་བར་གསུངས།

བདུད་ཅི་ཐུང་བའི་ནལ་འབྱོར།

གསུམ་པ་བདུད་ཅི་མུང་བའི་ནལ་འབྱོར་ནི། རང་མཆོད་ཀྱི་བདུད་ཅི་ལྟ་
 ཐོག་ཏུ་མུང་བ་སྟེ། སྒ་མེད་ལ་ཁྱས་ངེས་པར་བྱེད་མི་དགོས་པར་དེའི་དོད་ལྟ་
 བུ་བདུད་ཅི་མུང་བ་འདི་ཡིན། དེ་ལ་བདུད་ཅི་རིལ་བུ་དགོས་ཀྱང་། མྱོང་
 ལུགས་ཀྱི་ཅ་བརྒྱད་སྟོང་སྦྱར་ཞེས་པ་ཤ་ལྷ་བདུད་ཅི་ལྷ་སོགས་དངོས་སུ་
 འདྲེས་པའི་བདུད་ཅི་ཆོས་སྒྲན་བསྟེ་མི་རུང་ཞིང་། འདི་དང་དགོ་ལྷན་པའི་

བདུད་ཅི་རིལ་བྱ་ལ་བྱུང་པར་ཆེ་སྟེ། དགེ་ལུགས་ལ་ཤུལ་དང་བདུད་ཅི་རིལ་ལ་
 རུ་ར་སོགས་ཀྱིས་དོད་ཐུབ་སྐྱུར་བ་ཡིན། སྤྲ་མས་དངོས་སུ་བསྐྱེད་པས་
 རང་གི་ཉོགས་པས་མ་འཇུག་ན་ཉེས་པ་རྒྱ་བས་ཆེན་འབྱུང་བའི་ཉེན་ཡོད།
 རྣལ་འབྱོར་མ་འདི་ས་ལུགས་དང་འབྲེལ་ཆེ་བས་ས་ལུགས་ཀྱི་བདུད་ཅི་
 རིལ་བྱ་རྙེད་ན་ངེས་པར་རུང་ལ། དེ་མིན་རང་ལུགས་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་
 རས་བརྒྱུད་པ་བཟང་བར་གསུངས་པས་པཎ་ཆེན་ཆོས་རྒྱན་སོགས་ཀྱིས་
 སྐྱབ་ཆོག་མཛད་པའི་བཀྲ་ཤིས་ལྷན་པོའི་བདུད་ཅི་རིལ་བྱ་མེ་འབར་བཀའ་
 རྒྱ་མ་ཞེས་ཡོད་པ་རྙེད་ན་དེ་ལྟ་བུ་རང་ལུགས་དམ་པ་ཆོད་ལྷན་གྱི་ཕྱག་ནས་
 བྱུང་བའི་བདུད་ཅི་རིལ་བྱ་དངོས་སམ། དེའི་པབ་རྒྱན་ངེས་པར་བསྐྱེད་པའི་
 སེལ་མེད་ཀྱི་བདུད་ཅི་རིལ་བྱ་མཐེབ་སྤྲོད་ཀྱིས་བཟུང་ནས་ཞོགས་པའམ།
 ཐུན་རེ་རེ་བཞིན་གྱི་ཐོག་མར་རབ་རྟོག་གསུམ། དེ་མིན་རེ་རེ་བྱུང་། དམའ་
 མཐའ་དང་ཀ་སྤྱ་ལའམ་ཐོད་འདྲ་སོགས་ཀྱི་སྒྲོད་གཙང་མར་ཇ་ཐང་ལྟ་བུར་
 བདུད་ཅི་རིལ་བྱ་བཏབ་ནས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་ནང་མཆོད་ལག་གཡས་
 ཀྱིས་བཟུང་བའི་ནང་དམ། བདུད་ཅི་རིལ་བྱ་ཆོད་ལྷན་མ་རྙེད་ན། བསྐྱབས་
 པའི་ནང་མཆོད་ལས་ལག་གཡོན་པའི་མཐེབ་སྤྲོད་ཀྱིས་སྦངས་ཏེ་འབྲུག་སུམ་
 བརྗོད་པ་དང་སྐྱགས་ལག་གཡས་པའི་མཐེལ་དུ་ཨོ་རང་གི་མདུན་ཚུར་ངོས་
 དང་། ལྷུང་གཡས་། རྒྱུ་གཡོན་དུ་གནས་པར་བསམས་ཏེ་ཅེ་མོ་རང་ལ་བསྟན་

བའི་ཚེས་འབྱུང་གཡོན་སྒྲོར་དུ་བྲིས་པའི་དབུས་ནས་བདེ་སྟོང་གཉིས་སུ་མེད་
 བའི་ཡེ་ཤེས་བདུད་ཅི་འི་རྣམ་པར་ཤར་བའི་སྟོང་པོ་སྒྲང་བར་མོས་ནས་རང་
 ལྟར་གསལ་བའི་ལྷུང་ཕྱང་བ་བློ་ཡིག་ལ་ཐེམ་པས་སྟོགས་མ་བསྐྱེགས། དྲངས་
 མས་ཚེམས་ནས་ལུས་ཐམས་ཅད་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདུད་ཅིས་
 གང་ཞིང་། སྒྲིག་སྒྲིབ་ཉེས་ལྷུང་ཐམས་ཅད་དག་པར་མོས་ཤིང་། རང་མཆོད་
 ཀྱི་སྒྲུབ་གཞི་སོགས་མེད་ན་ལག་གཡས་པའི་མཐེལ་དུ་དེ་ལྟར་བྲིས་པའི་
 དབུས་ནས་བདུད་ཅི་འི་སྟོང་པོ་སྒྲངས་ཏེ་ཕྱང་བར་བསམ་དགོས། དེ་ལྟར་ཉན་
 རེ་བཞིན་ཆག་མེད་བཀྱིས་ན། བར་ཆད་ཞི་བ། ཆེ་རིང་བ། རད་མེད་བ། སྐས་
 བ་སྐྱ་བ། སྒྲ་དཀར་དང་གཉེར་མ་མི་འབྱུང་བ་སོགས་རྒྱད་ནས་གསུངས་པའི་
 བན་ཡོན་རྣམས་འབྱུང་། འདི་ས་ལུགས་ལ་འདི་ཉིད་ཀྱི་སྟོན་ལམ་ལས། ཉལ་
 ལྷུང་བདུད་ཅི་ཕྱང་བའི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས། ། ཞེས་སོགས་ལྟར་དགའ་བ་གསུམ་
 ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་དུ་གསུངས་ཤིང་། འདི་ལ་ངོས་འཛིན་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ལས།
 རང་ལུས་ལྟ་སྒྲུར་བསྒྲོམ་པ་སྒྲུའི་དགའ་བ། བདུད་ཅི་མགྱིན་པའི་ལམ་ནས་
 ཕྱངས་བ་ལྷེའམ་མགྱིན་པ་གསུང་རྒྱུ་རྩེའི་གནས་དང་བྱེད་ལས་ཡིན་པས་
 གསུང་གི་དགའ་བ། བདུད་ཅི་འི་དྲངས་མ་རྣམས་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་དང་
 རྣལ་འབྱོར་མའི་ཐུགས་རང་སེམས་དང་གཉིས་སུ་མེད་པའི་སྟོང་གའི་བློ་ཡིག་
 ལ་ཐེམ་པས་བློ་ཡིག་གཞི་བྱིན་ལྟག་པར་འབར་ཞིང་བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་བྱུང་

པར་ཅན་སྐྱེས་པར་མོས་པ་བྱགས་ཀྱི་དགའ་བ་སྟེ་སྐྱ་གསུང་བྱགས་ཀྱི་དགའ་
བ་གསུམ་དང་། ཡང་སྟོས་མེད་ཀྱི་ཉལ་ལྷགས་ལྟར་ན། བདེ་སྟོང་གི་ངང་དུ་
ཉལ་བ་བྱགས། ལྷའི་སྐྱར་ལྡང་བ་སྐྱ། བདུད་ཅི་མུང་བས་ཁ་དག་པར་བྱེད་པ་
གསུང་གི་དགའ་བ་སྟེ་དགའ་བ་གསུམ། འདི་དགོ་ལྡན་པའི་བཀའ་སྟོལ་ལ་
ཡབ་བཀའ་བདེ་མཆོག་གི་དག་པ་གསུམ་ཀྱི་དོད་ཡིན། དེ་ཡང་ཡུམ་བཀའ་
ལ་ཡབ་བཀའི་གནད་རྣམས་ཆང་ཞིང་། དགོས་པ་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་ཀྱི་
ཐ་མལ་ཀྱི་སྒྲིང་ཞེན་རྣམས་དག་པར་བྱེད་པས་ན། རང་ལུས་ལྟ་སྐྱར་བསྟོམ་པ་
ལུས་དང་། བདུད་ཅི་མགྱོན་པར་མུང་བ་ངག་། སྟོང་ཉིད་བསྟོམ་པ་ཡིད་དག་
པར་བྱེད་པ་སྟེ། འདི་ལ་དག་པ་གསུམ་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་དུ་བྱ་བར་གསུངས་
ཞིང་། འཇིགས་བྱེད་ལ་སོགས་པའི་མངོན་རྟོགས་གཞན་དུ་བདུད་ཅི་རིལ་
བྱས་ཁ་དག་པར་བྱས་ལ་ཞེས་པའང་འདི་དང་དོན་གཅིག་ཡིན་གསུངས།

ཆད་མེད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར།

བཞི་པ་ཆད་མེད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ནི། དམ་ཆོག་གི་རྩ་ས་རྣམས་ཆོགས་
པར་བྱ་ཞིང་། ལྟན་ཀྱི་འོག་ཏུ་ས་དཀར་ཀྱི་གཡུང་རྒྱང་ཆོས་སྐྱོར་དུ་བྲི་བ་
སོགས་སྐྱི་ལྟར་བྱས་པའི་ལྟན་ལ་འཁོད་ནས་སྐྱབས་སེམས་སོགས་བྱ་
དགོས། དེ་ཡང་ཆད་མེད་བཞི་དང་། སྐྱབས་འགོ། རྟོག་སེམས་བསྟོམ་བཞུས་
རྣམས་ཆད་མེད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་འདིའི་ཁོངས་སུ་འདུ། རང་ལྷགས་ལ་ལམ་

རིམ་གྱི་ཁྲིད་སྒྲིན་དུ་སོང་བའི་དབང་དུ་མཛད་པས་འདིའི་སྒྲིན་འགྲོར་
 ཡང་ཁྲིད་སྒྲིན་མང་པོ་མི་དགོས། འདིར་སྐྱབ་ཐབས་བསྐྱོམ་པའི་སྒྲིན་འགྲོ་ལ་
 སྐྱབས་འགྲོ་འབྱུང་བ་ནི། ལམ་ལོག་པ་ཟུ་སྟེགས་པ་ལས་བྱུང་བར་དུ་བྱེད་པ་
 སྐྱབས་འགྲོའི་ཁྲིད་དུ་གསུངས་པས་འདི་བྱི་ནང་གི་བྱུང་བར་སྐྱབས་འགྲོས་
 འབྱེད་པའི་ལུགས་ཡིན། ནང་པའི་བྱུང་ཆོས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་སྐྱབས་
 འགྲོ། སེམས་བསྐྱེད། ལྟ་བ་གསུམ་གྱིས་འདོན་དགོས། རང་རེས་ཆོས་
 ཉམས་ལེན་གྱི་འགོ་ཚུགས་མི་ཚུགས་མི་རྟག་པའི་རྟོགས་པ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་མ་
 སྐྱེས་ལ་རག་ལས། དེ་ནས་གཙོ་བོ་ནི་རེས་འབྱུང་གི་བསམ་པ་ལུགས་དག་
 པོ་ཞིག་དང་། བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་བཅོས་མ་མ་ཡིན་པ་ཞིག་དང་། བདག་
 མེད་པའི་ལྟ་བ་རྣམ་པར་དག་པ་ཞིག་སྟེ་དེ་གསུམ་ལ་སྒྲོ་སྒྱུར་དགོས། ལམ་
 གྱི་གཙོ་བོ་རྣམ་གསུམ་འདི་མེད་ན་གསང་སྟགས་སོགས་ཟབ་ཆོས་རི་འབྲ་
 ཞིག་བྱས་ཀྱང་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་འཐོབ་མི་རུས། འཇམ་
 མགོན་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བར་ཕུལ་བའི་ཆབ་ཞོག་
 ལས། སྒྱིར་ཆོས་གྱི་རྣམ་གྲངས་མང་ཡང་ཐར་བའི་རྒྱར་འགྲོ་བ་ནི་རེས་འབྱུང་
 བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་ལྟ་བ་རྣམ་དག་གོ། །ད་ལྟ་འདི་གསུམ་ལ་སྒྲོང་བ་ཐོན་པ་
 ལྟ་ཞོག། །གོ་བ་རྣམ་དག་ཡོད་པ་ཡང་དགོན། དེ་ལ་དང་པོ་གཉིས་གྱི་གོ་བས་
 ཐར་བའི་ས་བོན་འཛོག་མི་རུས། བྱི་མ་སྟོབས་ཆེ་བས་འཛོག་རུས། ཞེས་དང་།

འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་དང་ཐར་པའི་ཕན་ཡོན་མཐོང་བའི་བླན་ཤེས་ན་རེ་
 བསྟེན་ནས་སྤང་ཤས་ལ་སློབ་འགྲོལ་མི་སྟེར་བར་སྲིད་པའི་མཆོང་བཅར་ཞིང་།
 ཐར་པའི་ཕན་ཡོན་ལ་སེམས་འཛིན་པའི་དམིགས་རྣམ་གོམས་ནས་ངེས་
 འབྱུང་ལ་སྤྱོད་བ་མ་བཏོན་པར་སྦྱིན་པ། ཚུལ་བྱིས་པ། བཅོད་པ། བཙོན་འགྲུས།
 བསམ་གཏན་གྱི་དགོ་ཅ་གང་གོམས་ཀྱང་ཐར་པའི་རྒྱུར་གཏན་ནས་མི་འགྲོ་
 བས་ཐར་འདོད་ཀྱིས་ཐོག་མར་གདམས་ངག་གང་ཟབ་ཟེར་བ་གཞན་ཐམས་
 ཅད་བཞག་ནས་ངེས་འབྱུང་ལ་རྟོག་བསྟོམ་བྱ་དགོས། ཐེག་ཆོས་སྐྱབ་པ་པོས་
 རང་དོན་ཡིད་བྱེད་གྱི་སྦྱོན་དང་། གཞན་དོན་གྱི་ཕན་ཡོན་ལ་བླན་ཤེས་སྐྱེར་
 བསྟེན་ནས་སེམས་བསྐྱེད་ལ་སྤྱོད་བ་འདོན་པའི་དམིགས་རྣམ་ནས་གོམས་
 པར་མ་བྱས་ན་གཞན་གང་བྱས་ཀྱང་ལམ་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། གཞན་དུ་ན་དགོ་ཅ་
 རྣམས་རང་དོན་ཡིད་བྱེད་ཀྱིས་དབང་བྱས་ནས་དམན་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རྒྱ་
 འབའ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་ངེས་འབྱུང་ལ་བླན་ཤེས་བསྟེན་
 པའི་དམིགས་རྣམ་གོམས་པར་མ་བྱས་ན་དགོ་བ་ཐམས་ཅད་སྤང་ཤས་ཀྱིས་
 དབང་བྱས་ནས་འཁོར་བ་འབའ་ཞིག་གི་རྒྱ་བྱེད་པ་བཞིན་ནོ། །

དེས་ན་སྤྲུགས་ལ་སོགས་པའི་གདམས་ངག་གང་ཟབ་ཟེར་བ་རྣམས་
 བཞག་ནས་ཐོག་མར་ངེས་འབྱུང་དང་བྱང་སེམས་ལ་སྤྱོད་བ་ཐོན་པ་རེ་ངེས་
 པར་བྱ་དགོས། དེ་སྦྱེས་པ་དང་དེ་ནས་དགོ་བ་ཐམས་ཅད་ཐར་པ་དང་ཐམས་

ཅད་མཁྱེན་པའི་རྒྱུར་དབང་མེད་དུ་འགྲོ་བས། དེས་ན་འདི་ལ་སྒྲོམ་རིན་མི་
ཆོག་པར་བྱེད་པ་ནི་ལམ་གྱི་གནད་གཏན་ནས་མ་ཤེས་པ་ཡིན་གསུངས།
ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ངེས་འབྱུང་བྱང་སེམས་སོགས་རྒྱུད་ལ་སྦྱེས་ན་བྱས་
ཆད་སངས་རྒྱས་འཕྲོ་བའི་རྒྱུར་འགྲོ། སྦྱབས་འགྲོ་ནམ་དག་རྒྱུད་ལ་ཡོད་ན་
ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་གྲས་སུ་ཚུད། བསྟན་པའི་སྒྲོར་ཚུད་པ་ཞིག་འོང་།
སྦྱབས་འགྲོའི་ནམ་གཞག་འདི་ཏ་ཅང་རྒྱ་ཆེ་བས་ཆོག་ཉུང་དུས་རྟོགས་པར་
མི་རུས་པས་ཞིབ་པར་ལམ་རིམ་སོགས་ལས་ཤེས་དགོས།

འདིར་མདོར་བསྡུས་ཅམ་ཞུ་ན། སྦྱབས་འགྲོ་ནམ་དག་ནི། རང་ཉིད་
འཁོར་བ་དང་ངན་སོང་གི་འཛིགས་པ་མཐའ་དག་ལས་སྦྱོབ་རུས་པ་སུ་
འདུག་བརྟགས་པ་ན། ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་སངས་རྒྱས། ཆོས། དག་
འདུན་གསུམ་པོ་ཁོ་ན་མ་གཏོགས་གཞན་སུས་ཀྱང་སྦྱོབ་པར་མི་རུས་པར་
ཤེས་པའི་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་དད་པ་ལ་བྱ། ནང་པ་སངས་རྒྱས་པ་ལས་ལོགས་སུ་
གྱུར་པའི་སྟོན་པ་དང་བསྟན་པ་གང་གིས་ཀྱང་གདུལ་བྱ་ལམ་ལོག་པ་ལས་
སྦྱོབ་མི་རུས་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ནི་ལམ་དང་། གཞན་གྱི་བསྟན་པ་
ནི་ལམ་མ་ཡིན་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ནི་འཁོར་བ་ལས་ལྷོག་
བྱེད་དང་། གཞན་གྱི་བསྟན་པ་ནི་འཁོར་བར་འཇུག་བྱེད་ཡིན་པ་སོགས་ལྟ་
ལས་སྤུལ་བྱུང་གི་བསྟོད་པ་ལས་གསུངས་པ་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས་འབྱུང་

བ་ལྟར་ཡིན་པས་སྐྱབས་ལུལ་གྱི་ངོ་བོ་ངོས་འཛིན་སོགས་ཤེས་པ་ཤིན་ཏུ་
གལ་ཆེ། དེས་ན་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་སངས་རྒྱས་ནི་སྐྱབས་སྟོན་པ་པོ་
སྟོན་པ་མཁས་པ་དང་འདྲ། དེས་བསྟན་པའི་ཆོས་ནི་སྐྱབས་དངོས་སྟོན་དང་
འདྲ། དག་འདུན་ནི་སྐྱབས་དེ་སྐྱབ་པའི་གྲོགས་ནད་གཡོག་དང་འདྲ། རང་
ཉིད་ནི་ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་པའི་ནད་ཀྱིས་ཟེན་པའི་ནད་པ་དང་འདྲ་
བས། ནད་པ་ནད་ལས་ཐར་བ་ལ་སྟོན་པ་དང་། སྟོན་དང་། ནད་གཡོག་
གསུམ་ག་བསྟན་དགོས་པ་བཞིན་དུ་རང་ཉིད་འཁོར་བ་དང་། ངན་སོང་གི་
འཛིགས་པ་མཐའ་དག་ལས་ཐར་བ་ལ་འཁོར་བ་དང་ངན་སོང་གི་སྤྱག་
བསྐྱལ་ལ་ཡིད་འཛིགས་པ་དང་། དེ་ལས་སྐྱབ་པའི་རྣམས་པ་དགོན་མཆོག་ལ་
ཡོད་པར་ཡིད་ཆེས་ཏེ་དགོན་མཆོག་ལ་སྒོ་ལིངས་ཀྱིས་འགོལ་བའི་སྟོན་ས་
སྤྱིང་ཐག་པ་ནས་སྐྱབས་འགོ་བྱེད་དགོས། སྐྱབས་འགོ་འི་རྒྱ་ཡང་འཛིགས་པ་
དང་དད་པ་འདི་གཉིས་ཡིན། དེ་ལྟ་བུའི་རྒྱ་གཉིས་མ་ཆང་ན་ཁ་ནས་སྐྱབས་
སུ་མཆིའོ། །ཞེས་ཆོག་འབུམ་ཐུག་མང་པོ་བབྲངས་ཀྱང་སྐྱབས་འགོ་རྣམ་
དག་རྒྱད་ལ་མི་སྟེ། དེ་མ་སྟེས་ན། བཀའ་གདམས་དག་བཤེས་པོ་ཏྲོ་བས།
གནས་བརྟན་ཞལ་མར་གཟིགས་པ་ཞིག་འདུག་པ་ལ་ད་དུང་ནང་པ་སངས་
རྒྱས་པའི་གྲལ་དུ་མ་ཚུད་གསུངས་པ་དེ་འདྲ་ཞིག་ལས་འོང་ས་མེད། སྐྱབས་
འགོ་རྣམ་དག་ཅེས་བའང་ཁ་ཅམ་གྱི་གྲངས་གསོག་ལ་མི་བྱེད་པར་སེམས་

གྱིས་བསམ་སྒྲོ་བཏང་ནས་སྐྱབས་སུ་སོང་བ་ཞིག་ལ་བྱེད་དགོས། ལྷན་
 དཔལ་པོ་དག་སྒྲོང་ཨ་ཐར་ཟེར་བ་སོགས་མི་བཞིས་སྐྱབས་འགོ་འབྱམ་ཟེར་
 གསོག་སྐྱབས་ཨ་ཐར་གྱིས་དོན་སེམས་ཏེ་ཡུན་རིང་འགོར་བས་མང་པོ་
 བསགས་མ་ཐུབ། གཞན་གསུམ་གྱིས་གངས་ཀ་དགའ་རབ་ཟེན་ཏེ་ཨ་ཐར་
 བསྐྱལ་ཆོད་མ་བྱུང་བར་ཉིན་གཅིག་མི་རེ་རེས་གངས་ཇི་ཙམ་ཟེན་པ་བཅི་
 ཁུལ་བྱས་ཏེ། དག་སྒྲོང་ལགས་ནས་ཇི་འདྲ་ཆར་འདུག་ཟིན་པས། ཨ་ཐར་
 ནས། ཁྱོད་ཆོས་སྐྱབས་འགོ་གངས་ཀ་གསོག་པ་ཡིན་ནམ། ཞེས་ཡིད་མ་
 རངས་པའི་གཏམ་བཤད་དེ་གངས་ཀ་བཅིར་མ་ཉན་པ། ཁོང་གི་དེ་སྐྱབས་
 འགོ་གནད་སྒྲིན་བསགས་པའི་རྟགས་རེད། སྐྱབས་འགོ་རྣམ་དག་རྒྱུད་ལ་
 ལྷན་པས་གངས་གསོག་པར་འདོད་ཀྱང་སྐྱབས་ཡུལ་གསལ་གདབ་དགོས།
 སྐྱབས་ཡུལ་ལ་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱས་གསུམ་ལས། བསྐྱས་པ་ནི་ཀུན་འདུས་
 འོར་བུའི་ལུགས་ཏེ་སྒྲ་མའི་སྐྱ་དག་འདུན། གསུང་དམ་ཆོས། ཐུགས་སངས་
 རྒྱས་སུ་མོས་ཏེ་སྒྲ་མ་གཅིག་ལ། འདི་ལ་གཞན་དུ་དཔའ་བོ་དོ་རྩེ་ཆོས་ཀྱི་
 རྣམ་པ་ཅན་གསུངས་པ་ཡིད་ཀྱང་། ས་ལུགས་ལྷན་སངས་རྒྱས་དོ་རྩེ་ཆོས་
 ཀྱི་རྣམ་པར་གསལ་བཏབ་པས་ཆོག །སྒྲ་མའི་གདན་སྒྲ་ཉི་སོགས་བྲིད་ཡིག་
 གསུམ་ག་མི་མཐུན་ཚུལ། འབྲིང་ནི་ཆོས་འབྱུང་གི་ནང་དུ་བདེ་མཆོག་ལྷ་
 དུག་ཅུ་ཙུ་གཉིས་ཀྱི་རྟེན་བརྟེན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གསལ་བཏབ་པའི་གཙོ་བོ་

ཡབ་ཡུམ་སངས་རྒྱལ། འཁོར་རྣམས་དག་འདུན། དེ་དག་གི་སྐྱབས་རྒྱུད་ཀྱི་
སྤངས་ཏྲོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རྣམས་ཆོས་དགོན་མཆོག་ཡིན།

རྒྱལ་པ་ནི། རང་ཉིད་གནས་པའི་ས་སྤྱོད་ལས་ཡངས་ཤིང་རྒྱ་ཆེ་བ་བེ་
ཏུ་ཕྱེ་ས་གཞིར་གསེར་གྱི་མིག་མང་རིས་སུ་བྱིས་པ། དེག་ན་བདེ་བ་བསྐྱེད་
ཅིང་མནན་ན་ནེམ་ལ། བཏེག་ན་འཕར་བ་སོགས་དག་པའི་ཞིང་གི་ཡོན་ཏན་
དང་ལྡན་པ། རང་གི་མདུན་ངོས་མཐོ་དམར་སྤྲོན་མཆོམས་ཀྱི་ཐད་ཅམ་གྱི་ནམ་
མཁའི་གནས་སུ་རིན་པོ་ཆེའི་བྲི་མཐོ་ཞིང་ཡངས་པ། སེངྒེ་བརྒྱུད་ཀྱིས་བཏེག་
པའི་སྤྱིང་དུ་སྤྲོ་ཆོགས་པར་འདབ་མ་བཞི་བ་རྒྱ་ཁྱོན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ། དེའི་སྤྱི་
བར་དདུལ་ཆུང་བྲིད་ཡིག་ལྟར་གྱི་བདེ་མཆོག་ཡབ་ཡུམ་མ་བཞོད་པར།
དབུས་སུ་ཆེ་ཉིའི་གདན་གྱི་སྤྱིང་དུ་ཅ་བའི་སྤྲ་མ་སངས་རྒྱལ་དོ་མེ་ཆོས་ཀྱི་
ནམ་པ་ཅན་སྐྱེ་མདོག་དམར་པོ་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་རྟོར་བྲིལ་སྐྱབས་ཀར་
བསྐྱོལ་ནས་འཛིན་པ་དར་དང་རུས་པ་དང་རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱན་ཅན། ཞབས་རྟོ་
རྩེའི་སྤྱིལ་གྱུང་གིས་བཞུགས་པར་གསལ་གདབ། (འདི་སྐྱབ་ཐབས་སོགས་དང་མི་མཐུན་
གྱུང་ཟེན་ཐོར་གཞི་མེད་ཀྱི་ཞོར་བ་ཆེ་བ་འོང་དོན་མེད་ཅིང་རང་བཟོ་ཡང་མེད་པས་མན་དག་གི་གནད་རི་ཡོན་དབྱེད་
མཛོད།) དེའི་མཐའ་སྐྱོར་པར་འདུལ་གོ་སར་སེར་ཐུག་གོ་བའི་སྤྱིང་དུ་མདུན་ནས་
བཙམས་ཏེ་གཡོན་སྐྱོར་དུ་བརྒྱུད་པའི་སྤྲ་མ་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱོར་བ། དེའི་བྱི་
རོལ་ཏུ་མདུན་གྱི་འདབ་མ་ལ་དབུས་སུ་དོ་མེ་རྣལ་འབྱོར་མ་ལ་གསང་བདེ་

འཛིགས་གསུམ་སོགས་ཡི་དམ་རྒྱུད་སྡེ་བཞིའི་དགྱེལ་འཁོར་གྱི་ལྷ་ཚོགས་
གྱིས་བསྐྱོར་བ། གཡས་ཀྱི་འདབ་མར་སྟོན་པ་ཐུབ་པའི་དབང་པོ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་
དང་མཆོག་གི་སྤྱལ་སྤྱུའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱོར་བ། གཡོན་དུ་རྗེ་
བཙུན་འཇམ་དབྱངས་ལ་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་དགེ་འདུན་བྱང་སེམས་ཉན་རང་
དཔའ་བོ་མཁའ་འགྲོའི་ཚོགས་ཀྱིས་བསྐྱོར་བ། །རྒྱལ་གྱི་འདབ་མར་སྤྱབས་
ཡུལ་རྣམས་ཀྱི་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་མངའ་བའི་འགོག་ལམ་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་
རྟོགས་པའི་ཆོས་རྣམས་ལུང་གི་ཆོས་དགོན་མཆོག་པོ་ཉིད་རྣམ་པར་ཤར་བ་
འཁོར་ལོ་སྒྲོམ་པའི་རྩ་བ་ཤད་གྱི་རྒྱུད་སོགས་བྲག་རི་བརྟེགས་པ་འདྲ་བ་ཡིག་
འབྲུ་རྣམས་བེ་རྒྱལ་འོག་བྱ་ལ་འཇམ་བྱ་ཚུ་བོའི་གསེར་གྱིས་བྲིས་པ་ལྟར་
འོད་ཟེར་འབར་ཞིང་རང་སྒྲོག་བཞིན་བ། བརྒྱའི་མཐར་དུར་བདག་གིས་
གཙོས་པའི་བཀའ་སྤྱོད་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱོར་བ་བསམ། རྒྱས་པ་འདི་དམིགས་
པ་འཆར་བདེ་ཞིང་། སྤྱབ་ཐབས་འདིའི་ཆོ་གའི་གཞུང་དུ་གསལ་བའང་རྒྱས་
པའི་ལུགས་ཡིན། རང་གི་གཡས་སུ་ཆེ་འདིའི་པ། གཡོན་དུ་མ། མདུན་དུ་
དབྱ་སོགས་རིགས་དུག་གི་སེམས་ཅན་རྣམས་ངོ་བོ་འགྲོ་བ་རང་རང་གི་
སྤྱུག་བསྐྱེལ་སྤྱོད་བཞིན་པ་ལ་རྣམ་པ་མིའི་ཚུལ་དུ་སའི་དེག་པ་བཞིན་འཁོད་
པར་མོས། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རང་གི་ཨ་མ་ཡིན་ཚུལ་བསམ། རང་སྤྱིད་ཞིའི་
སྤྱུག་བསྐྱེལ་ལ་འཛིགས་ཤིང་སྤྱུག་པའི་ངེས་འབྱུང་དང་། གཞན་སྤྱིད་ཞིའི་

སྐྱུག་བསྐྱེལ་གྱིས་མནར་བ་ལ་མི་བཟོད་པའི་སྤྱིང་མེ་དང་། རང་གཞན་སྤྱིང་
 ཞིའི་འཇིགས་པ་ལས་སྐྱོབ་པའི་སྐྱབས་བསྐྱེལ་བ་མེད་པ་དགོན་མཆོག་གསུམ་
 ཡིན་པར་ཡིད་ཆེས་པའི་ཐེག་ཆེན་བུན་མོང་མིན་པའི་སྐྱབས་འགྲོའི་རྒྱ་
 གསུམ་གསལ་བཏབ་སྟེ། རང་གཞན་ལ་སྐྱབས་ཡུལ་འདི་རྣམས་ཡོད་པས་
 རྣེ་འཁོར་བ་དང་ངན་སོང་གི་འཇིགས་པ་མཐའ་དག་ལས་སྐྱོབ་ངེས་པས་ད་
 རེས་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བར་བྱའོ་སྙམ་པའི་སྒོ་ནས་སྐྱབས་འགྲོ་བྱ། དེ་ཡང་
 སྐྱབས་འགྲོ་རྣམ་དག་ཅིག་རང་གིས་མ་བྱས་ན། དཔེར་ན་མི་ཞིག་ཉི་མས་
 གདུངས་པའམ། ཆར་བྲག་པོ་བབས་པའི་དགྲིལ་དུ་རང་དགར་བསྐྱད་པས།
 བྲག་ཕྱག་ཅེས་བརྒྱ་སྟོང་བོས་ཀྱང་ཆ་གདུང་ལས་མི་སྐྱོབ་ཅིང་། ཆར་མི་
 ཁེབས་ལ། ཁ་ནས་བྲག་ཕྱག་ཅེས་མ་བཟོད་ཀྱང་རང་ཕྱག་པའི་ནང་དུ་པར་
 ཟུགས་ན་གདུང་བ་དེ་དག་ལས་ངེས་པར་སྐྱོབ་རུས་པ་བཞིན། སྐྱབས་འགྲོ་
 ཁ་ནས་གངས་ཀ་མ་བསགས་ཀྱང་དགོན་མཆོག་ལ་སྒོ་ཡིངས་འགོལ་བྱུང་ན་
 སྐྱབས་འགྲོ་རྣམ་དག་ཡིན་པས་འཇིགས་པ་ལས་སྐྱོབ་པར་ངེས། ཐུགས་
 རྗེའི་ལྷགས་ཀྱང་དང་དད་པའི་ཨ་ལོང་གཉིས་ཀ་འཛོམ་དགོས་པ་འཇིག་རྟེན་
 ཐ་མལ་པའི་ཁ་ངག་ལའང་ཡོད་པ་དོན་ལ་གནས། དེ་ལྟར་སྐྱབས་འགྲོའི་རྒྱ་
 གསལ་བཏབ་ནས་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བར་མོས་ཏེ། བདག་དང་འགྲོ་བ་ཞེས་
 སོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བྱང་ཆུབ་སྤྱིང་པོའི་མཐའ་ཅན་གྱི་སྐྱབས་འགྲོ་བྱ་ཞིང་།

གངས་ཀ་བསགས་ཀྱང་ཆོག །འདྲིའི་སྐབས་རང་གིས་བྱང་བྱངས་ཏེ་སེམས་
 ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་འདོན་པར་མོས་ན་དེ་དག་མ་འོངས་པ་ན་རང་གི་
 གདུལ་བྱར་འབྱུར་པའི་དགོས་པའང་ཡོད་གསུངས། ལམ་དམན་པ་ཉན་རང་
 ལས་ཁྱད་པར་དུ་འབྱེད་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཁྱིད་ལ། སེམས་བསྐྱེད་འདི་གལ་
 ཞིན་ཏུ་ཆེ་བ། ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། ཆོས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ཡིན་པས་
 མི་ཆོག །གང་ཟག་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བར་འགོ་དགོས་གསུངས་པ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་
 ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ཅིས་ཟེན་ན་བྱེད་རྒྱ་ཐེག་དམན་ཀྱི་ཆོས་ཡིན་ཡང་ཐེག་པ་ཆེན་
 པོར་འགོ། སེམས་བསྐྱེད་ཚུལ་ཡང་ཆོག་མདོར་བསྟུས་ཅམ་གྱིས་རྟོགས་མི་
 བྱས་པས་བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ལས་ཤེས་པར་བྱ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་ལ་
 འདུག་པར་འདོད་ན་རྒྱ་འབྲས་མན་ངག་བདུན་གྱི་སྒོ་ནས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་
 ལ་སྒོ་རིམ་གྱིས་སྦྱང་དགོས། སེམས་འདི་ངོ་མ་ཞིག་རྒྱད་ལ་སྦྱེས་ན་སྒོས་ཅི།
 འདི་ལ་བག་ཆགས་ཅམ་འཛོག་ཐུབ་པ་བྱུང་ཡང་ཡོན་ཏན་གཞན་ངེ་འདྲ་ཡོད་
 པ་ལས་ལྟག་ཚུལ། དེ་ཡང་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ཐོག་མེད་ནས་རང་གི་མ་
 ལན་གངས་མང་པོ་བྱས་ཤིང་། ཟིན་ཆེན་པོའི་སྒོ་ནས་ཡང་ཡང་བསྐྱངས་ཚུལ།
 རང་ཉིད་སྟུག་བསྐྱེད་ཀྱིས་མནར་བ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱང་སྟུག་
 བསྐྱེད་མི་འདོད་བཞིན་དུ་སྟུག་བསྐྱེད་དུ་མས་མནར་ཚུལ་དང་། དེ་ལས་ཐར་
 བའི་ཐབས་ད་ལྟ་རང་ཉིད་ཀྱིས་བསྐྱབ་པ་བྱར་ཡོད་པས་སེམས་ཅན་ཐམས་

ཅད་བདེ་བ་ཐམས་ཅད་དང་ལྡན། སྤྱག་བསྐྱེད་ཐམས་ཅད་ལས་ཐར་བ་ཞིག་ང་
 རང་གཅིག་ལྷ་སྐྱབས་བྱེད་དགོས་པ་འདྲག། འོན་ཀྱང་ད་ལྟ་རང་ཡང་འཁོར་བའི་
 སྤྱག་བསྐྱེད་གྱིས་མནར་བཞིན་པ་འདི་འདྲས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་མི་
 ལུས་པ་འདྲག་པས་ལག་ལུག་རང་བའི་ཚུལ་གྱིས་སློན་དུ་བདག་གིས་སངས་
 རྒྱས་གྱི་གོ་འཕང་དུས་སྤྱར་བ་ཉིད་དུ་ཐོབ་པ་ཞིག་ཅི་ནས་ཀྱང་བྱའོ། དེའི་
 བྱེད་བདག་གིས་མེ་བཟུང་དོ་མེ་རྒྱལ་འབྱོར་མའི་ལམ་ཉམས་སུ་ལེན་སྟམ་པའི་
 སྤྱག་བསྐྱེད་དང་བཅས་ཏེ། བདག་གིས་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་གྱི། ཞེས་
 སོགས་འདོན། རང་ཉིད་སྤྱར་བྱང་སེམས་ལ་སྤྱོད་བ་ཐོན་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་
 ཆོག་འདི་ཅམ་གྱིས་ཀྱང་བྱང་སེམས་བཅོས་མ་མ་ཡིན་པ་ལ་སྤྱོད་གྱིས་འགྲོ་
 བ་འོང་ཞིང་། ལམ་རིམ་ལ་གོ་བ་ལེགས་པོ་ཡོད་ན་འདིའི་ནང་དུ་སྐྱབས་འགྱུར་
 རྒྱ་ཡང་ཆང་། སློན་འདྲག་གཉིས་ཀ་ཆང་སྟེ། ཐོབ་པར་བྱས་ལ། ཞེས་པ་ཡན་
 སློན་སེམས་ཏེ། དེ་ཡང་། བདག་གིས་རྫོགས་པའི་སོགས་བྱང་ཆུབ་དོན་
 གཉེར་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཅེས་སོགས་གཞན་དོན་དོན་གཉེར་ཏེ་
 འདུན་པ་གཉིས་དང་ལྡན་པའི་སློན་པ་སེམས་བསྐྱེད་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་
 ཅད། ནས། བསྐྱེད་ཡན་འདྲག་སྤྲོམ་ཡིན། འདི་ལ་ཆད་མེད་བཞི་ཡང་ཆང་སྟེ།
 སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཅེས་པས་བཏང་སྟོམས་ཆད་མེད། འཁོར་བའི་སྤྱག་
 བསྐྱེད་གྱི་རྒྱ་མཆོ་ལས་བསྐྱེད་ནས་ཞེས་པས་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་བྲལ་འདོད་གྱི་

སྒྲིང་རྩེ་ཆོད་མེད། རྩོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་བདེ་བ་ལ་འགོད་པར་བྱ་ཞེས་པས་
བདེ་བ་དང་ལྷན་འདོད་ཀྱི་བྱམས་པ་ཆོད་མེད། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་ན་རང་གི་འདོད་དོན་མཐར་ཐུག་བྱུང་པས་དགའ་བ་
ཆོད་མེད་ཡིན། ཆོད་མེད་བཞི་བསྐོམ་པ་སྤྱི་ལྟར་བཏོན་ཀྱང་ཆོག །ཡང་སྐྱབས་
སེམས་ལ་ངེས་འབྱུང་བྱང་སེམས་གཉིས་ཀྱང་ཆོད་སྟེ། ངེས་འབྱུང་སྐྱབས་
འགྲོའི་ཁོངས་དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ནི་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཁོངས་སུ་འདྲ་
གསུངས། དེ་ནས་ཐལ་མོ་སྐྱར་ཏེ། སྒྲ་མ་དང་དགོན་མཆོག་རིན་པོ་ཆེ་ཞེས་
སོགས་ཀྱིས་སྐྱབས་གསོལ་བྱེད་པ་གསང་ཆེན་སྒྲོབ་བཤའ་དག་གི་ཐུན་
མོང་མ་ཡིན་པའི་བྱག་སྒོལ་ཡིན་པས་ལྷ་པ་ཆེན་པོས་ལམ་རིམ་འཇམ་དཔལ་
ཞལ་ལུང་ལའང་སྐྱར་བར་མཛད། སྐྱབས་གསོལ་བརྗོད་པས་སྐྱབས་ལུལ་
རྣམས་ཀྱི་སྐྱ་ལས་བདུད་ཅི་འོད་ཟེར་དང་བཅས་པའི་རྒྱན་བབས་པས་སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྲིག་སྒྲིབ་ལས་ཉོན་ཐམས་ཅད་དག་ནས་ལུས་ཟག་མེད་
ལོངས་སྐྱ་རྣལ་འབྱོར་མ་དང་། སེམས་རྟོག་མེད་ཆོས་སྐྱར་གྱུར་ཏེ་སེམས་ཅན་
རྣམས་རྣལ་འབྱོར་མར་གྱུར་པ་བྱ་བརྒྱ་ལུང་རྩོམ་བདས་པ་བཞིན་རང་རང་གི་
དག་ཞིང་དུ་འཕུར་བར་བསམ། དེ་ལྟར་སྐྱབས་འགྲོ་བུས་པའི་མཇུག་ཏུ་
སྐྱབས་ལུལ་བསྐྱས་པ་ལྟར་ན། དགོ་འདུན་རྣམས་སྒྲ་མའི་སྤྱི་ལྟར་དུ་བཟུང་
བ་འོད་ཟེར་དགར་པོའི་རྣམ་པས་རང་གི་སྤྱི་བོའི་ཨོ་ལ་ཐེམ། དམ་ཆོས་རྣམས་

སྒྲ་མའི་གསུང་གི་རྣམ་པར་བསྟན་པ་འོད་དམར་པོའི་རྣམ་པས་མགྱེན་པའི་
ཤུམ་ཐེམ། སངས་རྒྱས་རྣམས་སྒྲ་མའི་ཐུགས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་བརྒྱང་བ་འོད་སྟོན་
པོའི་རྣམ་པས་སྤྲོད་གཤིའི་རྩྱུ་ལ་ཐེམ་པར་བསམ་ན་སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་བྱིན་
རྒྱལ་ལ་འཇུག་པའི་བྱེད་ཆེ། སྐབས་ཡུལ་བསྐྱེད་སྤངས་འདི་ལྟར་བྱེད་པ་ལ་ཀུན་
འདུས་འོར་བུའི་ཐུགས་ཀྱི་ཟབ་གནད་རྣམས་ཤེས་པའི་གནད་ཀྱང་ཡོད།
རྒྱས་འབྲིང་གཉིས་ཀ་ལ་མདུན་ཀྱི་སྐབས་ཡུལ་རྣམས་སངས་རྒྱས་འོད་ཟེར་
སྟོན་པོ་དང་། ཆོས་འོད་ཟེར་དམར་པོ། དག་འདུན་འོད་ཟེར་དཀར་པོའི་རྣམ་
པས་རིམ་བཞིན་སྤྲོད་ག་དང་། མགྱེན་པ། སྤྱི་བོ་བཅས་དྲེ་རྩེ་གསུམ་ཀྱི་གནས་
རང་རང་གི་ཁ་དོག་དང་མཐུན་པར་སོ་སོར་ཐེམ་པས་སྒྲོ་གསུམ་བྱིན་གྱིས་
བརྒྱབ་པར་བསམ་དགོས་གསུངས། སེམས་འཛིན་གཏོང་ཚུལ་གྱི་ས་བཅད་
དངོས་གཞི་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་མཇུག་ཏུ་ཡོད་ཀྱང་། ཐོས་བསམ་གྱིས་སྒྲོ་
འདོགས་གཅོད་པ་ནི་བསྒྲོམ་དོན་ཉན་པ་དང་། སེམས་འཛིན་གྱི་བྱ་བ་ནི་ཉན་
པའི་དོན་རྣམས་རང་གི་ཤུག་ཏུ་བསྒྲོམ་པ་ཡིན་ཞིང་། བཀའ་འབྲིང་སྐབས་སྒྲ་
མས་ཉིན་རེ་བཞིན་བསྒྲོམ་བྱའི་དོན་ལ་ཐོས་བསམ་གྱིས་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་
པར་བསྐྱར་བ་ཤད་ལན་གསུམ་རེ་དང་། ཉིན་རྩེས་མར་ལན་གཅིག་བཅས་
ཆར་བཞི་རེ་གནང་བའི་ཐུག་བཞེས་ཡོད་ལ། སྒྲོ་བ་མས་ཀྱང་བྲིད་ཞུས་ཉིན་
ནས་བྲིད་ཀྱི་སྐབས་བཤད་པ་གང་སོང་བ་རྣམས་ལ་རབ་ཐུན་བཞེས། འབྲིང་

གཉིས། མ་མཐར་ཐུན་གཅིག་གི་རིང་བྲིད་དམིགས་སྐྱོང་བ་ངེས་པར་དགོས།
 དེ་ལ་བདུད་ཅི་ཐུང་བ་ཟིན་ནས་མདུན་གྱི་ནམ་མཁར་སྐྱབས་ཡུལ་གསལ་
 བཏབ་ལ། སྐྱབས་འགོའི་སྐབས་འདིར་དེའི་རྒྱ་གཉིས་ཆང་བའི་སྒོ་ནས་སྐྱབས་
 འགོ་གང་འགྲུབ་འདོན། གཞན་རྣམས་ལ་སེམས་འཛིན་གྱིས་སྐྱབས་སེམས་
 བྱེད་པ་ལ་ནན་ཏན་དུ་འབད་དགོས་ཚུལ་སོགས་སེམས་འཛིན་སྐྱོར་མདོར་
 བསྐྱས་གསུངས། ས་ལུགས་ལ་རྩ་ཆོག་ལྟར་ལམ་རིམ་སྒོན་དུ་མ་སོང་བའི་
 དབང་གིས་འདིར་ལམ་ཐུན་མོང་བ་འཆད་པ་ནི་ཐུན་མོང་ལམ་སྐྱང་ཡིན། དེ་
 ནས་སྐྱབས་སེམས་ཟིན་ནས་བསགས་སྐྱང་བྱེད་པ་ལ། ལྷ་མའི་རྣལ་འབྱོར་
 བསྐྱེལ་སྟེ་མཆོད་པ་འབུལ་དགོས། དེ་ལ་དང་པོར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་དགོས།
 དེ་ཡང་ས་ལུགས་ལ་བདག་ལྟར་མ་བསྐྱེད་གོང་མཆོད་པ་བྱིན་རྒྱབས་མཛད་
 གང་། རང་ཡི་དམ་དུ་མ་བསྐྱེད་པར་ཐ་མལ་གྱི་ངང་ནས་མཆོད་པ་བྱིན་རྒྱབ་
 པར་མ་རུས་ཤིང་། མཆོད་པ་འབུལ་སྐབས་ཐུགས་ཀ་ནས་ལས་ལྟ་སྟོལ་བ་
 སོགས་ཀྱང་མི་རུས་པས། རང་ལུགས་ལ་རྗེའི་དགོངས་པ་ལྟར་སྒོན་དུ་རང་
 ཉིད་ལྟར་བསྐྱེད་དེ་ལྟའི་རྣལ་འབྱོར་དང་ལྟན་པ་ཞིག་དགོས་པས། ཆོ་གའི་
 འགོར་སྐད་ཅིག་གོང་བསྐྱེད་བྱེད་པ་ཤིན་ཏུ་གནད་ཆེ་བ་ས་བཀའ་སོགས་ལ་
 མེད་པའི་རྗེའི་བསྟན་པའི་བྲུང་ཆོས་གཅིག་ཡིན།

སྐད་ཅིག་གྲོང་སྐྱོད་བྱེད་ཚུལ།

སྐད་ཅིག་གྲོང་སྐྱོད་བྱེད་ཚུལ་ནི། གསང་བདེ་སོགས་གཞན་ལ་གྲོང་
བསྐྱོད་བྱས་ཏེ་ལྷ་ཞལ་གསུམ་ཕྱག་དྲུག་སོགས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་མདོར་བསྐྱུས་
དགོས་ཀྱང་འདིར་ལྷ་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་ཡིན་པས་བསྐྱོད་བདེ། དེ་ལ་
བསྐྱོད་རིམ་ནི་རྫོགས་རིམ་ཡོངས་རྫོགས་སྐྱེ་བའི་རྒྱད་སྟེན་བྱེད་བྱེད་པར་
ཅན་དུ་འགོ་བ་དགོས་པས་སྐྱ་གསུམ་ལམ་འབྱེད་ཀྱི་གནད་ཆང་བ་ཞིག་ངས་
པར་དགོས། དེས་ན་རང་ལུགས་རྗེའི་དགོངས་པ་ལྟར་སྐད་ཅིག་གྲོང་བསྐྱོད་
ཅམ་ལ་ཡང་བསྐྱོད་རིམ་གྱི་ལམ་གྱི་ཁོག་འབྲུབ་བྱེད་སྐྱ་གསུམ་ལམ་འབྱེད་
ཀྱི་གནད་མདོར་བསྐྱུས་ཞིག་མ་ཆང་ན། གཞན་བསྐྱོད་རིམ་རྒྱས་པ་རི་འདྲ་
ཞིག་བསྐྱོམས་ཀྱང་རྫོགས་རིམ་གྱི་རྫོགས་པ་རྒྱད་ལ་སྐྱེ་བའི་སྟེན་བྱེད་དུ་མི་
འགོ་ལ། བསྐྱོད་རིམ་མཆན་ཉིད་ཆང་བར་ཡང་མི་འགྱུར་བས་འོག་ནས་
འཆད་འགྱུར་ལྟར་སྐྱ་གསུམ་ལམ་འབྱེད་བྱེད་པར་བཞི་ལྟ་ཞིག་བསྐྱོམ་པ་
གལ་ཆེ། དེས་ན་འདིར་སྐྱ་གསུམ་ལམ་འབྱེད་ཀྱི་གནད་ཆང་བའི་སྐོ་ནས་
སྐད་ཅིག་གྲོང་བསྐྱོད་བྱེད་པ་ལ། ལྷ་ས་ཡུལ་རྣམས་ཐུགས་དགེས་བཞིན་
རང་ལ་ཐེམ་པའི་རྒྱུན་གྱིས་སྤང་དོར་སྟོད་བཅུད་རང་ལུས་སྤྲོད་གའི་བོ་ཡིག་
རྒྱ་ད་བཅས་རིམ་གྱིས་བསྐྱུས་ཏེ་སྟོང་པར་སྤྲངས་པའི་སྤང་བ་སྟོང་སང་།
ངས་དོར་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་རུལ་ཅམ་ཡང་མེད་པའི་

ལྟ་བ་གང་ཤེས་བསྐྱོམ་པ་ཡུལ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། དེ་ལྟའི་སྟོང་ཉིད་ངེས་པའི་
སྟོང་དེ་ཡང་རང་དགའ་བ་མིན་པར་རང་སེམས་ཡུལ་ཅན་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ངོ་
བོར་བསྐྱེད་ལ། དེ་ལྟར་བདེ་སྟོང་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་གདགས་
གཞིར་བྱས་ནས་སྒྲ་མའི་ཐུགས་དང་། རང་སེམས་གཉིས་དབྱེར་མེད་དུ་
འབྲས་ཏེ་རང་སེམས་ཆོས་སྐྱེའི་ངོ་བོར་སོང་བའི་འབྲས་དུས་ཀྱི་བདེ་ཆེན་
ཆོས་ཀྱི་སྐྱེད་ངའོ་སྟམ་པའི་ང་རྒྱལ་བྱ་བ་སྟེ་བྱུང་ཆོས་བཞི་ལྡན་ཀྱི་འཆི་བ་
ཆོས་སྐྱེའི་ལམ་འབྲེར་མདོ་ཅམ་དང་། སྟོང་པ་དེའི་ངང་ནས་གཟུགས་སྐྱར་
ལྡང་བའི་འཕེན་པ་ལམ་ཅམ་བཏང་ནས་རང་གི་གོ་སར་སྤྲོ་ཆོགས་པད་ཉིད་
སྟོང་དུ་རང་ཉིད་འོད་དམར་པོ་ཁྱ་གང་ཅམ་དུ་གྱུར་པར་བསམས་ནས་དེ་ལ་
འབྲས་དུས་ཀྱི་ཡོངས་སྐྱ་དངོས་སོ་སྟམ་དུ་ང་རྒྱལ་བཟུང་བ་བར་དོ་ཡོངས་
སྐྱེའི་ལམ་འབྲེར་དང་། དེ་ལས་རགས་པའི་སྤྱལ་སྐྱར་ལྡང་སྟམ་པའི་འཕེན་
པ་བཏང་སྟེ། འོད་དེ་རྩེ་རགས་སུ་སོང་ནས་མི་ཆད་ལས་ཆེ་ཅམ་ཀྱི་རྩེ་བཙུན་
མ་རྒྱན་ཆ་ལུགས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་སྐྱར་ལམ་གྱིས་བཞེངས་པ་ལ་
འབྲས་དུས་ཀྱི་སྤྱལ་སྐྱ་དངོས་དེ་ངའོ་སྟམ་དུ་ང་རྒྱལ་བཞག་པའི་སྐྱེ་བ་སྤྱལ་
སྐྱེའི་ལམ་འབྲེར་མདོར་བསྐྱས་བསྐྱོམས་ཏེ་སྐད་ཅིག་གོང་བསྐྱེད་བྱེད། དེ་
ནས་མཆོད་པ་འབུལ་བ་ལ་མཆོད་པ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་དགོས།

ནང་མཆོད་བྱིན་རྒྱལ་ས།

དེ་བརྒྱལ་པ་ལ་དེའི་སྟོན་དུ་མཆོད་པ་བསང་བྱེད་ཀྱི་ནང་མཆོད་བྱིན་
རྒྱལ་ས་བྱ་དགོས། དེ་ལ་ལྷ་ཡབ་ཡུམ་དང་ཚོ་ག་རྒྱས་བསྐྱུས་ཀྱི་བྱེད་ཅམ་མ་
གཏོགས་ཡབ་བཀའ་ཡུམ་བཀའ་གཉིས་ཁོག་གཅིག་པས་འདིར་ནང་མཆོད་
བྱིན་རྒྱལ་ས་ཀྱང་བདེ་མཆོག་གི་སྐབས་དང་འབྲེལ་ཞིང་། ནང་སྐྱེས་བུའི་རྒྱུད་
ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་རྣམས་བདུད་རྩི་ལྷ་སོགས་ལ་སྐྱབ་གཞི་བྱས་ནས་ཕྱལ་བས་
ན་ནང་མཆོད་ཅེས་ཟེར། ནང་མཆོད་ལ་སྐྱབ་གཞི་ངེས་པར་དགོས་པ་བྱུབ་
མཐའ་གཞན་སྟོགས་པ་པལ་ཆེར་གྱིས་ཆང་དང་ཨ་རག་ལ་བྱེད་ཀྱང་རང་
ལུགས་རྗེའི་བཀའ་སྟོལ་འདིར་འདུལ་བའི་བཅས་སྒྲིམས་ལ་དགོངས་ཏེ་སྐྱབ་
གཞི་ཆང་རག་མིན་པར་ང་ཁུ་ལ་མཛད་པས་དེ་ལྟར་བྱ་དགོས། ཡར་མར་གྱི་
ཆེས་བཅུའི་ཆོགས་སྟོན་སོགས་ཀྱི་སྐབས་དམ་ཆོག་གི་རྣམས་སུ་ཆང་ངེས་
པར་དགོས། དེ་མིན་ཆང་མི་དགོས་པ་བྱས་ན་བཟང་། བདུད་རྩི་རིལ་བྱ་ངེས་
པར་འདེབས། སྟོད་ཐོད་པའམ་ཐོད་འབྲེལ་སོགས་དང་། བྱ་བཏང་ལྷ་བྱར་མ་
འབྱོར་ན། ཏིང་ངམ་རང་གི་ཕོར་པ་ཚུན་ཆད་བཟུ་བྱིས་ལེགས་པར་བགྱིས་པ་
སོགས་སྟོད་གཙང་མ་ཞིག་གིས་རུང་། སྐྱབ་གཞི་མ་འཛོམས་ཀྱང་མོས་པ་
ནན་ཏན་བྱ་དགོས། བྱིན་གྱིས་བརྒྱལ་པ་དངོས་ལ་ནང་མཆོད་བསང་བ། སྐྱང་
བ། བསྐྱེད་བ། བྱིན་གྱིས་བརྒྱལ་པ་བཞི་ལས།

དང་པོ་ནི། བགོགས་མ་བསངས་པར་སྤུལ་ན་སྐྱབ་པ་པོར་བགོགས་ཀྱི་
བར་ཆད་འབྱུང་བས་དེ་སེལ་བའི་སྒྱིར་དུ་བགོགས་བསང་བ་འདི་གལ་ཆེ།
བསང་བའི་སྐྱབས་བསང་བྱེད་ས་ལུགས་ལ་སྤྱི་བཞི་བའི་སྤྲགས་ཀྱིས་བསང་
ཡང་རང་ལུགས་འཇུག་པ་བདེ་སྒྱིར་བདེ་མཆོག་ལྟར་ཁུར་རོ་ཉིའི་སྤྲགས་
ཀྱིས་མཛད། དེ་ཡང་རང་གི་སྒྱིར་ཁར་ཆོས་འབྱུང་ཉིས་བཅེགས་ནང་ཟླ་
དགྱེལ་དབུས་སུ་བེ་ཡིག་དང་མཐའ་སྒྲོར་དུ་ཁུར་རོ་ཉིའི་སྤྲགས་སྤེང་དམར་
པོས་བསྒྲོར་བའི་བེ་ཡིག་གི་རྒྱ་དུ་ལས་ཁུར་རོ་ཉིའམ་དུམ་སྐྱེས་མ་སྤྲག་
གཡས་གཉིས་གྱི་གྲག་དང་རྩ་མ་རུ། གཡོན་གཉིས་ཐོད་པ་དང་ཁ་འྲི་ག་འཛིན་
པ་དཔག་མེད་སྒྲོས་ཏེ་ནང་མཆོད་ཀྱི་སྐྱབ་གཞི་ལ་གནས་པའི་བགོགས་རྣམས་
བསྐྱད་སོང་སྟམ་པའི་མོས་པ་དང་བཅས་ཁུར་རོ་ཉིའི་སྤྲགས་བརྗོད་དེ་ནང་
མཆོད་ཀྱི་ཁབས་བསལ། ནང་མཆོད་བྱིན་རྒྱབས་དང་པོ་འདིའི་སྐྱབས་བརྗོད་
མཆོན་ཅམ་དུ་ཁ་ཆོད་སྤེ་བ་ཅམ་ལས་འཐོར་བ་མི་དགོས། ཡང་། བསང་བའི་
སྐྱབས་དུམ་སྐྱེས་མ་གཅིག་སྒྲོས་ཏེ་དཔེར་ན་བྱ་བྲ་གཅིག་གིས་བྱེདུའི་བྱ་
ཆེན་པོ་འདེད་པ་ལྟར་སྒྲོད་པར་མོས་པའམ། ཡང་ན། སྤེང་འོག་སྤྲགས་
མཆོམས་རྣམས་སུ་བཅུ་སྒྲོས་ཏེ་བགོགས་རྣམས་སྤྲགས་བཅུར་བསྐྱད་པར་
བསམ་གྱང་ཆོག །བསང་བ་བྱིན་ནས་དུམ་སྐྱེས་མ་རང་གི་སྒྱིར་གའི་བེ་ལ་
བསྐྱེམ་པ་ངེས་པར་དགོས།

སྤྱང་བ་ནི། ནང་མཆོད་ཀྱི་སྐབ་གཞི་སྤྱང་སྤྱང་བྱེད་པ་ཡིན། དེའང་རང་
 དགར་སྤྱང་པ་ཡིན་སྐྱམ་པས་མི་ཆོག་པར་དེའི་དགག་བྱའི་རང་བཞིན་དེ་སྤྱང་
 དགོས་ཤིང་། དེ་ལ་སྤྱང་བྱ་མ་དག་པ་ཐ་མལ་གྱི་སྤྱང་ཞེན་དང་། བདེན་བྱལ་
 ཏུ་སྤྱང་བའི་སྤྱང་ཞེན་གཉིས་ཡོད་པས་དེ་གཉིས་ཀ་སྤྱང་། སྤྱང་ཚུལ་ནི་ཨོ་སྤྱ་
 ལྷ་མ་སོགས་ཏེ། ཨོ་ནི། མཆོག་དང་། འོ་ལ། དཔལ། གཡང་སྟེ་བཞི་སྟེར་བ་
 དང་། སྐལ་བ་བཟང་པོ་ཅན་དུ་བྱེད་པ་སོགས་དོན་དུ་མ་ལ་འདུག་ཅིང་།
 སྤྱགས་ཀྱི་མགོ་བོ་འདྲན་བྱེད་དུ་གསུངས་པའང་ཡོད། སྤྱ་ལྷ་མ་སོགས་ཀྱི་
 སྤྱགས་དོན་བསྐྱར་ཚུལ་གཉིས་ཏེ། རང་བཞིན་གྱིས་དག་པའི་ཆོས་ཐམས་
 ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་དག་པ་དེ་ངོ་ཞེས་པ་དང་། ཡང་ན། སྤྱ་ལྷ་མ་ལན་གཉིས་
 འབྱུང་བས་ཆོས་དང་གང་ཟག་གི་རང་བཞིན་ནམ་པར་དག་པའི་བདག་ཉིད་
 ཡིན་པར་ཡང་བསྟན། དོན་དུ་རང་བཞིན་ཅམ་བཀག་པའི་སྤྱང་སང་མེད་
 དགག་ལ་རང་སེམས་བདེ་སྤྱང་དབྱེར་མེད་ཆོས་ཀྱི་སྤྱ་དེ་ངོ་སྐྱམ་དུ་ང་རྒྱལ་
 བཟུང་བ་ཡིན། འདིའི་སྐབས་ང་རྒྱལ་འཛོག་ལུགས་སྤྱང་ངོར་ནང་མཆོད་ཀྱི་
 སྐབ་གཞི་སྤྱང་དང་བཅས་པ་སྤྱང་པར་སྤྱངས། དེས་ངོར་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་
 བཞིན་མེད་པའི་སྤྱང་ཉིད་ཀྱི་ལྷ་བ་དྲན་པར་བྱས་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་བྱལ་
 པས་སྤྱང་པའི་ཡུལ་སྤྱང་སང་དེ་དང་། ཡུལ་སྤྱང་པ་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྤྱ་ཡུལ་
 ཅན་བདེ་བ་ཆེན་པོ་གཉིས་ལ་ང་རྒྱལ་བཞག་པ་ཡིན། སྤྱང་ངོར་སྤྱང་སང་

བསྐྱོམ་པ་ཅམ་གྱིས་ཐ་མལ་གྱི་སྤང་ཞེན་སྤྱོད་རྒྱས་ཀྱང་བདེན་ཞེན་སྤྱོད་མི་
རྒྱས། སྤྱབ་གཞི་ནང་མཆོད་སོགས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ངེས་ངོར་རང་བཞིན་
གྱིས་བྱུང་པ་རྩལ་ཅམ་ཡང་མེད་པའི་སྤྱོད་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་བྲན་པར་བྱས་ན་
བདེན་ཞེན་ཡང་སྤྱོད་རྒྱས། དེ་ལྟར་ངེས་མཁན་གྱི་སེམས་དེ་ཡང་བདེ་བའི་ངོ་
ཐོར་བསྐྱེད་ན་གཉིས་སྤང་རྒྱབ་ཆ་བས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས་འདི་པར་ཕྱིན་ཐེག་པ་
ལ་མེད་པའི་གསང་སྤྲགས་ཀྱི་ཟབ་གནད་སྤྲན་མེད་པ་ཡིན། ལྟ་བ་འདི་སྤྲགས་
ཀྱི་སྤྱབས་ལྟག་པར་གོམས་འདྲིས་ཆེ་བ་ཞིག་དགོས། སྤྲགས་ལ་སྤང་སྤྱོད་གས་
དམིགས་པ་དང་། སྤྱོད་སྤྱོད་གས་ལྟ་བ་གཉིས་བྱང་འབྲེལ་དུ་འགོ་དགོས་པས་
ལྟག་པར་ལྟ་བ་འདི་ལམ་རིམ་སོགས་མདོ་སྤྱོད་གས་ནས་ཤེས་པར་བྱས་ཏེ་སྤྱང་
དགོས། ལམ་གཙོ་གསུམ་གྱི་མིང་ཡང་རྗེ་བཙུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱིས་
གནང་བ་ཡིན། སྤང་ངོར་སྤྱོད་སང་ཅམ་བྲན་པ་སྤྱུ་ཡང་། ངེས་ངོར་རང་བཞིན་
མེད་སྤྲགས་ངེས་དཀའ་ཞིང་། དེ་ངེས་པ་ལ་རང་བཞིན་མེད་པའི་མེད་རྒྱུའི་
བདག་གམ་རང་བཞིན་ངོས་ཟིན་དགོས་པས་དགག་བྱ་ངོས་འཛིན་ལེགས་
པར་ཤེས་དགོས། ལྟ་བ་སོགས་མེད་པར་ལྟ་བ་སྐྱོམ་པ་ཐོན་དང་ལྷ་སྤྲགས་
སོགས་དང་བྱང་མ་ཞུགས་པ་ཡིན། སྤྱོད་ཉིད་ལ་དོན་འགྱུར་གྱི་ཐེ་ཆོམ་ཞུགས་
པ་ཅམ་གྱིས་ཀྱང་སྤྱིད་པ་རྩལ་ཐོར་བྱེད་པར་གསུངས་པས་ཤིན་ཏུ་གནད་ཆེ།
སྤྱོད་ཉིད་དང་བྱང་སེམས་གཉིས་ནི་བྱ་ནམ་མཁར་འཕྱར་བྱེད་ཀྱི་གཤོག་པ་

གཉིས་ལྟར་ཡིན་པས་ཆོག་གས་གཉིས་ཀྱང་འདི་གཉིས་ཀྱི་མེས་སུ་འགྲོ་སྟེ།
འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་གཉིས་ཐོབ་པ་ལ་རྒྱ་ཆོག་གས་གཉིས་གསོག་པ་
དགོས་ཤིང་། དེ་ཡང་བྱང་སེམས་ཀྱིས་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོག་གས་དང་། སྟོང་
ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བུ་སྒྲིབ་པ་ལ་ཤེས་ཀྱི་ཆོག་གས་ཏེ་དེ་གཉིས་བྱང་འབྲེལ་དུ་མ་
བསགས་ན་འཆང་རྒྱ་བར་མི་བྱས། མདོ་ལས། ཐབས་ཀྱི་མ་ཟེན་པའི་ཤེས་
རབ་ནི་འཆིང་བའོ། །ཐབས་ཀྱིས་ཟེན་པའི་ཤེས་རབ་ནི་ཐར་བའོ། །ཞེས་དང་།
ལྷན་སྐྱེས་ཀྱིས། དག་བ་འདི་ཡིས་སྐྱེ་བོ་ཀུན། །བསོད་ནམས་ཡེ་ཤེས་ཆོག་གས་
བསགས་ཤིང་། །བསོད་ནམས་ཡེ་ཤེས་ལས་བྱུང་བའི། དམ་བ་སྐུ་གཉིས།
ཞེས་དང་། དཔལ་ལྷན་ཆེ་བས། ཀུན་རྫོབ་དེ་ཉིད་གསོག་ཡངས་དཀར་པོ་
རྒྱས་བྱུར་པ། །སོགས་ནས། རྒྱལ་བའི་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཆོའི་པ་རོལ་མཆོག་ཏུ་
འགྲོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཀུན་རྫོབ་ནི་ཐབས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་། དེ་ཉིད་
ཅེས་པ་ཤེས་རབ་སྟོང་པ་ཉིད་དེ། སྐྱགས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་ཀྱང་ཐབས་ཤེས་འདི་
གཉིས་ཡ་མ་བུ་ལ་བའི་ངང་ནས་བྱེད་པ་དགོས། །བྱང་སེམས་མེད་ན་ཐེག་ཆེན་
ཆོག་གས་ལམ་ལའང་ཞུགས་མི་བྱུང་ཅིང་། སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བུ་མེད་ན་ཐེག་ཆེན་
སྟོང་ལམ་རྟོད་ཡན་ལ་བགྲོད་པར་མི་བྱས་པས་གསང་སྐྱགས་ཀྱི་ཐབས་བྱུང་
དང་སྐྱར་བྱུང་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བུ་གཉིས་ཀྱིས་
འདོན་དགོས། རྗེ་དག་དབང་བྱམས་པས་དབང་ཆེན་སྐྱབས་ཀྱང་ལམ་རིམ་

མང་དུ་གསུངས་པར་ལྟར་སྐྱོད་ལ་རྟོག་གིས་སྒྲགས་ཀྱི་ཟབ་ལྟར་གྱི་བྱད་ལམ་
རིམ་གྱིས་འདོན་དགོས་པས་དེ་ཞིན་ཏུ་གནད་ཆེ་ཞེས་བསྒྲགས་བརྗོད་མཛད་
པ་ལྟར་ལམ་རིམ་ནས་གསུངས་པའི་ལྟ་བ་དང་བྱང་སེམས་ལ་ནན་ཏན་དགོས།
ནང་མཆོད་སྐབས་ཀྱང་ངེས་པོར་རང་བཞིན་མེད་པའི་ལྟ་བ་མ་རྟོག་ན་རང་
དགར་སྟོང་པར་བསམས་པས་ཆད་ལྟར་འགོ། །ལྟ་བ་རི་བཞིན་མ་ཤེས་ན་དེའི་
དོད་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་སྟོང་པ་ཡིན་སྟམ་ན་རེ་ཞིག་དེས་ཆོག་ཅིང་།
ཆད་ལྟ་འགོག་པའི་གནད་ཀྱང་ཡོད། ལྟར་བ་སྟོང་སང་གིས་ཐ་མལ་གྱི་སྟར་
ཞིན་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་བདེན་འཛིན་གྱི་སྟར་ཞིན་ཆོག་གསུངས།

གསུམ་པ་བསྐྱེད་པ་ནི། སྟོང་པའི་རང་ལས་ནང་མཆོད་ཀྱི་སྐྱབ་གཞི་
འོག་མ་རྒྱང་དཀྱིལ་གྱི་གོ་སར། བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་ལས་གྲུབ་པའི་ཡི་གེ་
ཡི་ཉལ་སྐབས་ཁ་རང་ལ་བསྟན་པ་ལས་རྒྱང་དཀྱིལ་ལྷ་གམ་གཞུ་བཀའ་བའི་
དབྱིབས་ལྟ་བུ་བཅད་ཁའམ་གཞུ་རྒྱུད་རང་ལ་བསྟན་པ། ཟུར་གཡས་གཡོན་
གཉིས་སུ་སྒྲེ་མོར་སྟོག་ཆགས་གསུམ་གྱི་མཆན་མས་མངོས་པའི་རྒྱལ་
མཆན་དར་ལྗེ་གསུམ་པས་མཆན་པ། དེའི་སྟོང་རི་དམར་པོ་ཉལ་སྐབས།
མགོ་རང་ལ་བསྟན་པ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས་མེད་ཀྱིལ་འབར་བཞིན་པ། གྲུ་
གསུམ་དམར་པོ་ཟུར་གཅིག་རང་ལ་བསྟན་པ་གཞུ་རྒྱུད་ཡོད་སའི་བཅད་ཁ་
དང་ཁ་ད་ཆད་པ། ཟུར་གཉིས་ཕྱིར་བསྟན་པ་རྒྱང་དཀྱིལ་གྱི་ལྷམ་སྟོར་དང་ཁ་

ད་ཆད་པ། མེ་དཀྱིལ་གྱི་བྱུང་གསུམ་དུ་གཡོན་སྒྲོར་གྱིས་བདེ་མཆོག་སྐབས་
 འབྱུ་གསུམ་ལས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ཡང་། འདིར་དེ་དང་མི་འདྲ་བར་ཞུ་རྟགས་
 དམར་དང་། རང་ངོས་སུ་མཐེང་ག་བཅས་བསམས་པ་ཡོངས་སུ་བྱུར་བ་
 ལས་མི་མགོ་རྫོན་པ་བཅད་མ་ཐག་པ་སྐྱ་ཐེད་ལིང་གི་རྣམ་པ་ཅན་ལྷག་སྤྱད་
 གྱི་སྐྱེད་བྱ་གསུམ་གྱིས་སྤང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་མཆོན་པ། སྐྱེད་བྱ་ནི་ཐབ་
 རྩེ་མིང་སྟེ་གཙང་སྤྱད་ཡིན་གསུངས། དེའི་བར་སྤང་དུ་ཞུ་ཡིག་དཀར་པོ་
 ལས་ཐོད་པ་དཀར་པོ་དུམ་བུ་གཅིག་པ་ཡངས་ཤིང་རྒྱ་ཆེ་བ། དེའི་ནང་དུ་
 རང་མཆོད་གྱི་རྩ་བ་བཅུ་བསྐྱེད་ཚུལ་པ་རྒྱད་ལ་གཡས་སྒྲོར་དུ་ཡོད་པ་ནི་
 སྤང་སྟོགས་དང་། ཐབས་གྱི་སྟོགས་དང་། གཡས་གཙོ་བོར་བྱས་ཤིང་། མ་
 རྒྱད་ལ་གཡོན་སྒྲོར་དུ་བྱེད་པ་ནི་སྟོང་སྟོགས། ཤེས་རབ་གྱི་སྟོགས། གཡོན་
 པའི་ཀུན་སྟོང་རྣམས་གཙོ་ཆེ་བར་མཛད། པ་རྒྱད་ལ་ཤ་ལྷ་སྟོགས་དང་།
 བདུད་ཅི་ལྷ་མཆོམས་སུ་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ཡང་། མ་རྒྱད་ལ་དེ་ལས་སྟོགས་སྟེ་
 གཡོན་སྒྲོར་གྱིས་མེ་ལོང་ཡེ་ཤེས་གྱི་ངོ་བོ་རྣམ་སྤང་གི་ས་བོན་ཨོ་དཀར་པོ་
 ཤར་ཐོད་པའི་དབྱལ་བ་རང་ལ་བསྟན་པའི་སྟོགས་སུ་ཡོད་པ་ལས་དྲི་ཆེན་
 སེར་པོ་ཨོ་གྱིས་མཆོན་པ། སྟོགས་ཀྱང་རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཅུ་ལས་
 བདེན་པར་མེད་པས། འདིར་རང་ངོས་སྟོགས་སུ་ཤར་བཅིས་པ་ཡིན། དེ་
 བཞིན་ཐོད་པའི་རྣ་ལྷག་གཡོན་སྟོགས་བྱང་དུ་བྱ་བྱབ་ཡེ་ཤེས་གྱི་ངོ་བོ་དོན་

ཡོད་གྲུབ་པའི་ས་བོན་ཁི་ལྡང་གྲུ་ལས་ཤེ་ཆེན་དཀར་པོ་ཁི་གྱིས་མཆན་པ།
རྒྱབ་ལྟག་པའི་ཕྱོགས་སུ་སོར་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ་སྤང་མཐའི་ས་བོན་ཨི་
དམར་པོ་ལས་བྱང་སེམས་དཀར་པོ་ཨི་གྱིས་མཆན་པ། ལྟོ་ན་ལྟག་གཡས་
པའི་ཕྱོགས་སུ་མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ་རིན་འབྱུང་གི་ས་བོན་ཉི་མེད་པོ་
ལས་རྒྱུད་བྱང་སེམས་དམར་པོ་ཉི་གྱིས་མཆན་པ། དབྱས་སུ་ཆོས་
དབྱེངས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ་མི་བསྐྱེད་པའི་ས་བོན་རྩྭ་སྟོན་པོ་ལས་དེ་ཆུ་སྟོན་
པོ་རྩྭ་གིས་མཆན་པ་སྟེ་ངོ་བོ་རྒྱལ་བ་རིགས་ལྡེ་ཡེ་ཤེས་ལྡ་ལ་རྣམ་པར་
བདུད་ཅི་ལྡ་བསྐྱེད། ཡང་བདུད་ཅི་ལྡེ་མཆོན་བྱེད་ཀྱི་ཡི་གེ་རྣམས་བདུད་ཅི་
ལྡ་རང་རང་གི་མདོག་མཚུངས་བྱས་ཀྱང་ཆོག་གསུངས། མཆོམས་སུ་
གཡས་སྒྲོར་གྱིས་ཤར་ལྟོར་སྒྱུན་མའི་ངོ་བོ་ལི་དཀར་པོ་ལས་བ་ལང་གི་ཤ་
ནག་པོ་ལི་གྱིས། ལྟོ་རྒྱབ་ཏུ་སྤྲ་མ་གྱིད་ངོ་བོ་མི་སྟོན་པོ་ལས་བྱིད་ཤེ་དམར་
པོ་མི་གྱིས། རྒྱབ་བྱང་དུ་གོས་དཀར་མའི་ངོ་བོ་པི་དམར་པོ་ལས་སྤང་པོ་
ཆའི་ཤེ་དཀར་པོ་པི་གྱིས། བྱང་ཤར་དུ་སྒྲོལ་མའི་ངོ་བོ་རྩྭ་ལྡང་གྲུ་ལས་རྟེན་
ཤེ་ལྡང་གྲུ་རྩྭ་གྱིས། དབྱས་སུ་པག་མའི་ངོ་བོ་པི་དམར་པོ་ལས་མའི་ཤེ་
དམར་པོ་པི་གྱིས་མཆན་པ་སྟེ་ཤེ་ཤེ། དབྱས་ཀྱི་མའི་ཤེ་དབྱས་ཀྱི་བདུད་
ཅི་དེ་ནང་དུ་རྒྱབ་ནས་གནས་པ་ལྟར་ཡི་གེ་གཉིས་ཁ་སྒྲོང་བྱེད། ཡི་གེ་གཞན་
རྣམས་ཀྱང་བྱེད་རྒྱབ་ལ་ཁ་ནང་བསྟན། ཤེ་ཆེན་ནི་འདི་སྐབས་སྤང་པ་དང་

འཛིགས་བྱེད་སྐབས་རྒྱུ་མཐུན་ཡིན། འགྲུལ་པ་མཁུ་ལྟ་བུ་བྱས་པ་དང་། སེལ་
བྱུང་གཏུག་ཅིང་ཕྱི་རི་དབྱིབས་རང་གཟུགས་མ་ཞིག་པ་སྟེ་གསུང་ཚུལ་
གཉིས་ཡོད་ཀྱང་དོན་དུ་དུམ་བྱུང་གཏུགས་ལ་བྱུང་ཆོད་སྟེགས་པས་
གཏུམས་ཏེ་གཟུགས་དབྱིབས་སོ་སོར་གནས་པ། རྒྱ་ཁོག་ལྟར་སྟེ་ཆོན་སོ་
སོ་ཕྱི་རི་གཟུགས་དབྱིབས་མ་ཉམས་པར་བསམ་དགོས། འགྲུལ་པ་འཛིགས་
བྱེད་ལ་དབུས་ཀྱི་དེ་མ་གཏོགས་གཞན་བཞི་པོ་ཁ་ནང་བཟུ། གཞོགས་
གཡས་ས་ལ་ཕབ་པར་གསུངས་ཀྱང་། འདིར་ཐམས་ཅད་གན་རྒྱལ་ལ་
དབུས་ཀྱི་མི་འགྲུལ་པ་ལྟར་བཟུ། མདོག་སེར་པོ་ལྟ་བུ། འགྲུལ་པ་བཞི་
མགོ་ཕྱིར་བཟུ། མཆོན་བྱེད་ཀྱི་ཡི་གེས་སྟོང་གར་མཆོན་པ་ཞིག་ཏུ་བསམ་
ཞིང་། ཡི་གེ་རྣམས་རྩས་ཀྱི་ནང་དུ་བྱེད་བྱུང་དང་། འགྲུལ་པ་ལྟ་བུ་གཉིས་
ལས་བྱེ་མ་ཡིན། རྩས་དེ་རྣམས་ངོ་པོ་བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པར་རྟོགས་
ན་ཐ་མལ་ཀྱི་སྒྲུང་ཞེན་བསྐྱོད་སྟེ། གཞན་མ་རྣམས་ལ་མཆོན་བྱེད་དང་སྟེད་
བྱེད་ཀྱི་ཡི་གེ་མི་འདྲ་བ་ཡོད་ཀྱང་། རྣམ་འབྱོར་མ་འདིར་དེ་གཉིས་གཅིག་
གིས་བྱེད་པས་མཆོན་བྱེད་ཀྱང་སྟེད་བྱེད་ཀྱི་ཡི་གེ་རྣམས་ཀྱིས་མཆོན་པ་།
དེ་འདྲི་དགོས་པ་ནི་རྟོགས་རིམ་ཀྱི་རྟོགས་པ་སྟེ་ཚུལ་ཀྱི་གོ་རིམ་ལྟར་མཛད།
ཡི་གེ་རྣམས་འགྲུལ་པ་སྟེགས་བྱེན་གྱིས་སྟོང་ཕྱིར་བདུད་ཅི་འབེབས་བཞིན་པ།
རྟོགས་རིམ་སྐབས་ནང་མཆོད་བྱེན་རྩལ་འདི་དང་མཐུན་པའི་རྟོགས་པ་སྟེ་

བ་འོང་གསུངས།

བཞེ་བ་བྱེན་གྱིས་བརྒྱབ་བ་ལ་མ་དག་བ་སྦྱང་། བདུད་ཅིར་རྟོགས། མང་
པོར་སྤར་བ་གསུམ་ལས། འོག་གི་རྒྱང་གཡོས་བས་མེ་སྤར་ཏེ་ཡི་གེ་རྣམས་
དང་ཤ་ལྷ་སོགས་རྩལ་རྣམས་ཁྱེད་ཞིང་ཁོལ་བས་ཁ་དོག་སོགས་ཀྱི་སྦྱོན་
སྦྱངས་ཏེ། དེག་བྱ་ཆ་ལ་རོ་ཁ་བ། རུས་བ་ལུས་ཀྱི་རྒྱང་ཚུན་ཁྱེད་རུས་བ། ཁ་
དོག་དམར་སེར་རྒྱ་རྩ་ལེགས་བའི་མདོག་གས། ཉི་མ་འཆར་ཀའི་ཐུན་
མཆམས་ཀྱི་མདོག་ལྟ་བུར་བྱུར་བ་ནི་ཁ་དོག་དེ་རུས་ཀྱི་སྦྱོན་སྦྱང་བ། འདིའི་
རྒྱབས་སྦྱོན་སྦྱངས་བ་ལས་བདུད་ཅིར་བསྦྱར་མ་བཟོན་ལ། དེའི་སྟེང་གི་བར་
སྤར་ནས་ཏེ་རུ་ཀའི་ངོ་བོ་རྩྱུ་དཀར་པོ་ཡོངས་སུ་བྱུར་བ་ལས་ཀྱན་ད་ལྟ་བུའི་
བྱང་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ཁ་རྩྱུ་ག་དཀར་པོ་མར་གྱིས་བཙོས་བ་ལྟ་བུ་ཁྱེད་
ལ་ཁད་འདྲ་བ་མགོ་མཐུག་ཕྱོག་སྟེ་བདུད་ཅིར་དབྱས་སུ་སྦྱང་བ་གཡོན་སྒོར་
ལན་གསུམ་གྱི་མཐར་སྟེམ་གྱིས་ཁྱེད་བས་རྩལ་རྣམས་ན་བ་མེད་བ་སྤྲ། འཆི་
བ་མེད་བ་ཆོ། ཟག་བ་མེད་བ་ཡི་ཤེས་ཀྱི་བདུད་ཅིར་བྱུར་ནས་བཅུད་དེ་དག་
མདོག་དཀར་བ། རོ་མངར་བ། དེག་བྱ་བསིལ་བ། རུས་བ་ཤི་ནས་ཞག་
བདུན་ལོན་བའི་རོའི་ཁར་སོང་ཡང་གསོ་རུས་བ་ལྟ་བུར་བྱུར་བ་ནི་ཡོན་ཏན་
རྟོགས་པ། དེའི་སྟེང་དུ་དབྱངས་གསལ་དཀར་པོ་འོག་། དམར་པོ་བར། སྦྱོན་
པོ་སྟེང་དུ་བསྦྱེད་བ་སྟེ་སྟེང་གསུམ། དབྱངས་གསལ་དཀར་པོ་ཐམས་ཅད་ཨོ་

དཀར་པོ་དང་། དམར་པོ་རྣམས་ལྷན་པར་པོ། སྒོན་པོ་རྣམས་རྩྱུ་སྒོན་པོར་
གྱུར་པ་དོན་ཅེ་གསུམ་གྱི་ངོ་བོར་གནས་པ་ལས་འོད་འཕྲོས་པས་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་ཞིང་ཐམས་ཅད་ནས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདུད་ཅི་བཀྱག་ནས་ཨོ་སོགས་ལ་བེམ།
དེ་གསུམ་བདུད་ཅི་དམ་ཆོག་པ་ལ་བསྟེན་པ་ནི་མང་པོར་སྤར་ཞིང་སྟེལ་བ་སྟེ།
འདི་ལྟེ་སྐབས་དབྱངས་གསལ་སྟེང་གསུམ་བཅེགས་བྱེད་མི་བྱེད་ལུགས་
གཉིས་དང་། འབྲུ་གསུམ་སྤྱང་སྐབས་མགོ་མཇུག་ཕྱོག་མི་ཕྱོག་ལུགས་གཉིས་
ཡོད་ཚུལ་ནང་མཆོད་ཀྱི་རྟོགས་པའི་སྐབས་བདུད་ཅི་དམ་ཆོག་པ་བསྟེན་པ་
དང་། སྟེལ་བའི་སྐབས་བདུད་ཅི་ཡེ་ཤེས་པ་བསྟེན་པ་ཡིན་གསུངས། མང་
པོར་སྟེལ་ཞེས་པ་འཕེལ་ཏེ་བྱིར་ལུད་འགོ་བ་ལྟ་བུ་མིན་པར་སྤྱད་ཀྱང་མི་བད་
པའི་དོན་ཡིན་པས་ངེ་ཅམ་ལོངས་སྤྱད་ཀྱང་བད་པ་མེད་པའི་བདུད་ཅིར་གྱུར་
པར་མོས་ལ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདུད་ཅི་བཀྱག་པ་རྣམས་བརྟན་པར་བྱ་བའི་བྱིར་
དུ་ཨོ་ལྷུང་རྩྱུ་ལན་གསུམ་བརྗོད་པ་ཡིན། མཆོད་པ་དང་། ཆོགས་འཁོར།
གསེར་སྦྱེམས་སོགས་ཐམས་ཅད་ལ་བྱིན་རྒྱལས་འདི་བཞིན་བྱ་དགོས། རྒྱས་
པར་ན་བྱུང་རྒྱལ་ལུགས་ཀྱི་ཆེ་ཡར་བ་འགྲུགས་པ། ཉམས་པ་གསོ་བ་སོགས་
ཆེ་འགྲུགས་བསྟེན་ཀྱི་དམིགས་པ་ཐམས་ཅད་ནང་མཆོད་བྱིན་རྒྱལས་འདི་ལ་
སྤྱར་ཆོག་པ་སྒྲ་མའི་གསུང་རྒྱན་ཡིན། དོན་ཅེ་འཆང་གིས་རྒྱད་ནས་གསུངས་
པའི་བཅུད་ལེན་ཀྱང་འདི་ཉིད་ཡིན་ཞིང་། བདུད་ཅི་རིལ་བུ་སྤྱབ་བྱེད་ཀྱང་།

འབྲུག་གསུམ་གྱི་བརྒྱུས་གངས་གསེག་པ་ལས་གཞན་དམིགས་པ་དང་ཆོ་ག་
ནང་མཆོད་བྱིན་རྒྱབས་འདི་ལས་ལོགས་སུ་མེད་པས་འདིའི་རྣམ་གཞག་ལ་
ལེགས་པར་བྱང་བ་བྱེད་པ་གནད་ཆེ། གསང་བདེ་འཛིགས་གསུམ་གྱི་ནང་
མཆོད་བྱིན་རྒྱབས་སོགས་ཀྱང་མི་འདྲ་སྟེ། ནང་མཆོད་བྱིན་རྒྱབས་ཅམ་ལའང་
གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་ལ་རང་རང་གི་ལམ་གྱི་འགྲོས་དང་མཐུན་པ་དགོས།
ནང་མཆོད་གྱི་རྒྱུང་མེ་སོགས་ཀྱང་རྒྱུང་གིས་ཐུར་སེལ་གྱི་རྒྱུང་མཆོན། རྒྱུང་
གཡོས་ནས་མེ་སྐར་བས་ནི་ཐུར་སེལ་གྱི་རྒྱུང་གསར་པ་སྐྱེས་ནས་གཏུམ་
མོའི་མེ་སྐར་བ་མཆོན། མི་མགོ་དཀར་དམར་མཐིང་གསུམ་གྱིས་སྒྲུང་མཆེད་
ཐོབ་གསུམ་མཆོན། དེ་དག་གི་སྟངས་ཀྱི་ཐོད་པས་སྒྲུང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་དག་
ནས། དཔེ་དོན་གྱི་འོད་གསལ་དུ་འཇུག་པ་མཆོན། ཐོད་པ་སྐྱེ་དཀར་ལ་ནང་
དམར་བས་བདེ་སྟོང་སྐར་བ་མཆོན། རྩས་བཅུས་སྐྱབ་པ་པོའི་ཕྱང་ཁམས་སྐྱེ་
མཆེད་སྐྱུངས་ནས་དཔེ་དོན་གྱི་འོད་གསལ་དུ་ཞུགས་པ་མཆོན། ཉི་མ་འཆར་
ཀའི་མདོག་ལྟར་དམར་སེར་དང་རེག་བྱ་ཆ་བར་གྱུར་པས་ཕྱང་ཁམས་སྐྱེ་
མཆེད་དཔེ་དོན་གྱི་འོད་གསལ་དུ་བཅུག་ནས་སྐྱུངས་པ་མཆོན། ཁ་ལྷོ་ག་ཕྱང་
ནས་རྩས་དངུལ་ཆུའི་མདོག་ཅན་དུ་གྱུར་པ་སོགས་ནི་དཔེ་དོན་གྱི་འོད་
གསལ་ལས་དག་མ་དག་གི་སྐྱེ་ལུས་སུ་ལྷང་བར་མཆོན་པ་སོགས་ཉེ་ནང་
མཆོད་གྱི་ངེས་དོན་མདོ་ཅམ་ཡིན་གསུངས།

མཆོད་པ་བྱེད་ཆུང་བས།

མཆོད་པ་བྱེད་ཆུང་བས་ལ། མཆོད་འགོ་རང་གི་གཞི་ན་ནས་བརྒྱུ་མས་པའི་
ཆུ་གཉིས་ཉེར་སྟོང་སོགས་ཀྱི་མཆོད་པ་རྣམས་བྱེད་གྱིས་བརྒྱུ་པའི་སྐབས་
ནང་མཆོད་ནས་འཐོར་དགོས། དེ་ཡང་ས་ལུགས་ལ་ནང་མཆོད་ལག་གཡས་
ཀྱི་མཐེབ་སྤྱོད་ཀྱི་བར་དུ་རྩི་རྩི་ཆེ་ལྷ་པ་བརྒྱུང་བའི་རྩི་རྩི་ཆེ་མོས་འཐོར་ཞིང་།
རྩི་རྩི་ཆེ་ལྷ་པས་འཐོར་བས་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་ལྷ་མཆོན་པར་བཞག་
པའང་ཡོད་ཀྱང་། དགེ་ལུགས་ཀྱི་ཕྱག་བཞེས་སུ་དེ་ལྟར་མི་དགོས་པར་རྩི་
རྩི་ལ་དང་བཅས་ཏེ་ལག་གཞི་ན་པའི་མཐེབ་སྤྱོད་ཀྱིས་འཐོར་བར་མཛད། དེ་
གཉིས་ཀ་བདེ་མཆོག་ཅ་རྒྱུད་ལས། སྟོམ་པོ་མཐའ་ལྟག་ཆེ་སྒྱུར་བས། །རྣལ་
འབྱོར་རིག་པས་ཏྲ་ཏྲ་སྒྱུད། །ཅེས་པའི་དགོངས་པར་འགྲོ་སྟེ། སྟོམ་པོ་ནི་
མཐེ་བོང་དང་། ཐ་མའི་ལྟག་མ་སྤྱོད་མཛུ་བ་ལ་བྱེད་ཅིང་། དེ་ཡང་མཐེ་བོང་
ཡབ་དང་། སྤྱོད་ལག་ལུས་སྟེ་དེ་གཉིས་སྒྱུར་ཏེ་སྟོམས་འཇུག་མཛད་པའི་བར་
ནས་བདུད་ཅིའི་སྟོང་པོ་སྒྲང་བར་བསམས་ལ་ནང་མཆོད་འཐོར་བ་ཡིན་
གསུངས། དེ་ནས་བསང་སྒྱུར་སྒྱུར་ལྟར་ལ། མཆོད་པའི་སྐབས་གཞི་སྟོང་བཅས་
སྟོང་པར་སྒྱུངས། སྐབས་གཞི་རྒྱུ་ལྷ་བྱུར་ཡོད་ཀྱང་བསང་སྒྱུར་སྐབས་སྐབས་
གཞི་ཡོད་ས་དེར་དམིགས། བསྐྱེད་པ་ན་རང་གི་མདུན་དུ་བསྐྱེད་དགོས། མ་
རྒྱུད་ལ་ཀྱི་ལས་ཐོད་པའི་སྟོང་བསྐྱེད་པ་ནི། ཐོད་པའི་མིང་ལ་སྤྱི་ཏའི་སྐད་

དུ་ཀ་སྤྱ་ལ་ཟེར་ཞིང་། དེའི་མིང་ཡིག་དང་པོར་ཐེག་ལེས་བརྒྱན་པས་ཀི་དུ་
 བྱས་པ་སྟེ། མིང་ཡིག་དང་པོས་མིང་ཙམ་བད་ཙམ། རྟོག་པས་པར་བཏགས་
 ཙམ་གྱི་སྤང་བ་རྟོན་འབྱུང་དང་། ཐེག་ལེས་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པའི་
 སྟོང་པ་མཆོན་པ་ཅིས་གྱི་སྐབས་སྟོང་པའི་གནས་སུ་ཐེག་ཅིས་ཐེག་ལེ་བྲི་བ་
 དང་འདྲ། མིང་ཡིག་དང་པོར་ཐེག་ལེས་བརྒྱན་པས་སྟོང་དང་རྟོན་འབྱུང་ངམ།
 སྤང་སྟོང་བྱང་དུ་འཇུག་པ་མཆོན་ཏེ། སྟོང་དང་རྟོན་འབྱུང་གཅིག་ལས་གཅིག་
 འཆར་ཞིང་། །སོགས་ལྟར་སྟོང་དང་རྟོན་འབྱུང་གཅིག་གོགས་སུ་གཅིག་འགོ་
 ཚུལ་བསྟན། ཡང་ན་མིང་ཡིག་དང་པོས་བདེ་ཆེན། ཐེག་ལེས་སྟོང་ཉིད། དེ་
 གཉིས་གཅིག་དུ་ཆོགས་པས་མཆོད་རྗེས་རྣམས་བདེ་སྟོང་གི་རྣམ་རོལ་དུ་
 འཁར་བ་མཆོན། དེ་ལྟར་སྟོང་པའི་ངང་ལས་ཀི་དཀར་པོ་བརྒྱད་ལས་ཐོད་པ་
 བརྒྱད་དུ་གྱུར་པའི་ནང་དུ་བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་གྱི་ངོ་བོ་རྩྱུ་བརྒྱད་ཡོངས་སུ་
 གྱུར་པ་ལས་མཆོད་ཡོན་སོགས་སུ་མོས། མཆོད་པ་རྣམས་རྒྱ་གར་གྱི་ཡུལ་
 བ་རྒྱལ་པོ་མགོན་དུ་གདན་འདྲེན་པ་ལ་དཔེར་མཛད་ནས་གསུངས། རོལ་
 མོའང་ཐོད་པའི་སྟོད་དུ་བཞག། མཆོད་པ་ཡང་ངོ་བོའི་བྱང་པར་བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་
 ཤེས་ཡིན་པ། དེ་ཡང་། མཆོད་རྗེས་རྣམས་རང་བཞིན་སྟོང་ཉིད་ཅིས་པས་བདེ་
 སྟོང་གཉིས་གྱི་ནང་ནས་སྐབས་འདིར་ཤེས་རབ་སྟོང་ཉིད་གཙོ་ཆེ་བར་སྟོན།
 རྣམ་པའི་བྱང་པར་བཟོ་བཀོད་ཤུན་སུམ་ཆོགས་པ། བྱེད་ལས་གྱི་བྱང་པར་

འབྲུལ་ཡུལ་གྱི་དབང་པོ་སོ་སོར་ཟག་མེད་གྱི་བདེ་ཆེན་བསྐྱེད་བྱས་པར་
བསམས་ལ། འབྲུ་གསུམ་ནི་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་བྱིན་གྱིས་སྒོ་བ་བྱེད་ཡིན་
པས་འདིར་ཡང་ཨ་ཁྱི་སོགས་འབྲུ་གསུམ་གྱི་བར་དུ་བཅུག་པས་བྱིན་གྱིས་
བསྐྱབས་ཏེ་མཆོད་པ་ཡིན། སྒྲ་མེད་ལ་ཨ་ཁྱི་གྱི་ཕྱག་རྒྱ་ལག་གཉིས་ཐལ་མོ་
ཁ་ཕྱེ་སྟེ་བྱིན་དུ་བཟེད་པ་ཐོང་པའི་སྒོ་ད་ལྟ་བུའམ། ཡང་ན་ཐལ་མོ་ཁ་ཕྱེ་ནས་
མཆོད་ཡོན་གྱི་སྒོ་ད་བཟུང་སྟེ་ཕུལ་བས་ལྟ་ནམས་གྱི་ཕྱག་བརྒྱས་བར་བསམ་
ཞིང་། སྤྱི་སྐབས་ལག་གཡོན་ཁུ་ཚུར་བཅིངས་པ་ཁ་བྱིན་དུ་བསྟན་པའི་སྟེང་
ནས་གཡས་པའི་ཁུ་ཚུར་གྱི་མཇུ་བ་མོ་ནས་རིམ་གྱིས་དགོལ་བའི་ཕྱག་རྒྱས་
ཞབས་བརྒྱ་བའི་ཚུལ། ཕུའྱེ་ལ་དོ་རྩེའི་ཁུ་ཚུར་གཉིས་ཁ་བྱིན་དུ་བསྟན་ཏེ་མེ་
ཏོག་འཐོར་བར་མོས། རྒྱ་བའི་སྐབས་དོ་རྩེའི་ཁུ་ཚུར་གཉིས་ཁ་བྱིན་དུ་བསྟན་
ཏེ་སྒོས་གཏུལ་བའི་ཚུལ་དང་། རྒྱ་བའི་སྐབས་དོ་རྩེའི་ཁུ་ཚུར་གཉིས་ཁ་བྱིན་
དུ་བསྟན་ནས་མཐེ་བོང་གཤེགས་པ་མར་མའི་སྒོ་ད་བཟུང་བའི་ཚུལ་དང་།
གཞུང་འཕྲུལ་སྐབས་སྒྲ་མེད་ལ་ལག་གཉིས་ཀ་དོ་རྩེའི་ཁུ་ཚུར་གྱི་རྒྱ་བ་རང་ལ་བསྟན་
ཏེ་བརྒྱུངས་པའི་ཐལ་མོས་བྱི་བྱག་པའི་ཚུལ་དང་། རྒྱ་མི་དྲུ་འཕྲུལ་སྐབས་དོ་རྩེའི་ཁུ་
ཚུར་གཉིས་ཁ་བྱིན་དུ་བསྟན་ཏེ་ཐལ་མོ་བརྒྱུང་བའི་ཕྱག་རྒྱ་དང་། འཕྲུལ་ལ་ཁྲ་
བྱིལ་སོགས་རོལ་མོའི་བྱེ་བྱག་ནམས་དབུལ། རྩེའི་དགོངས་པ་ལྟར་ཨ་ཁྱི་
སོགས་ལའང་བཟོ་སྐྱར་ན་ལེགས། བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་བསྐྱུལ་བྱིར་བྱིལ་བྱ་

སྤྱིང་གའི་ཐད་དང་། ལྟེ་བའི་གཏུམ་མེད་མཁའ་འགོ་མ་བསྐྱལ་སྤྱིར་རྒྱ་མ་རུ་ལྟེ་
བའི་ཐད་ནས་འབྲོལ་དགོས་གསུངས།

དོར་སེམས་བསྐྱོམ་བཞུས།

སྤྲིག་སྤྱིབ་འདག་པར་བྱེད་པ་དོར་སེམས་བསྐྱོམ་བཞུས་ནི། སྤྱིར་བསྐྱེད་
རིམ་བསྐྱོམ་པ་ལ་སྐྱུ་གསུམ་ལམ་འབྱེད་ཀྱི་སྒོ་ནས་རང་ཡི་དམ་དེ་དང་དེའི་སྤྱི་
བ་ཞངས་པ་ལྟར་བྱས། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་རྟོགས་པ་ཟབ་མོ་
སྤྱིས་ཉེ་ཡི་དམ་དེ་དང་དེའི་ངོ་བོར་འཆང་རྒྱ་དགོས་པས། འདིར་ཡང་དེ་ལྟ་
བུའི་སྒོ་ནས་རྗེ་བཙུན་མའི་སྐྱུ་གསུམ་ཀྱི་གོ་འཕང་མངོན་དུ་བྱེད་དགོས། དེ་
མངོན་དུ་བྱེད་པ་ལ་ཕྱག་ཆེན་ཅ་བར། སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་མཐོང་བ་
ཡང་། །ཆོགས་གསོག་སྤྱིབ་སྤྱོད་ལ་སྒྲོས་པས། །ཞེས་པ་ལྟར་འགལ་རྒྱུན་
སྤྲིག་སྤྱིབ་སྤྱོད་བ་དང་། མཐུན་རྒྱུན་ཆོགས་བསགས་པ་གཉིས་མེད་ཐབས་
མེད་པས་འདིར་དོར་སེམས་བསྐྱོམ་བཞུས་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྲིག་སྤྱིབ་འདག་
ཐབས་བྱེད་པ་ཡིན། རྟོགས་པ་དང་རྟོགས་མཆོན་བཟང་བ་ཙུན་ཀྱང་སྤྲིག་སྤྱིབ་
སྤྱངས་པ་ལས་བྱུང་བས་རྟོགས་པ་བྱུང་པར་ཅན་སྤྱི་བ་ལ་སྤྲིག་སྤྱང་སྤྱང་
དགོས། གཞན་དུ་ཞིང་བ་ཙུན་ཅན་དང་། ཙུན་སྒོ་ཅན་ལ་ལོ་རྟོག་མི་སྤྱི་བ་ལྟར་
བསྐྱེད་རྫོགས་སོགས་བསྐྱོམ་ལོ་བྱས་ཀྱང་སྤྱིར་མི་བདུབ་ཅིང་། འོག་ནས་
འབྱུང་བའི་ས་ལམ་ཀྱི་རྟོགས་པ་ལྟར་དུ་རྒྱུད་ལ་སྤྱི་བ་ལ་འཇམ་དབྱངས་ཀྱིས་

རྗེ་ལ་གསུངས་པ་ལྟར་སྒྲོམ་རྒྱུ་བས་མི་འོང་བར་བསགས་སྒྱུ་དང་དམིགས་
 པ་སྒྲིང་བ་སུམ་དེལ་དུ་བྱེད་དགོས། རྟོགས་པ་སྒྲེ་བ་རྒྱུད་སྒྲིན་པ་ལ་སྒྲོམ་པ།
 དཔེར་ན་ནག་སྒྲིན་པ་བརྟོལ་རུང་ལྟར་དང་། ཤིང་ཐོག་སྒྲིན་པ་ལོངས་སྒྲིང་
 རུང་ལྟར་སྒྲིན་ཡོན་དེ་ལྟར་འོང་། བསགས་སྒྱུ་བྱེད་པ་ལ་སྒྲ་མའི་ནལ་འབྱོར་
 དང་། རྟོར་སེམས་བསྒྲོམ་བཞུས་ལས་ལྷག་པ་མེད་པས་བསྐྱེད་རིམ་བསྒྲོམ་
 པའི་སྒྲོན་འགྲོའི་ཆོགས་ཞིང་ཐམས་ཅད་དུ་རྟོར་སེམས་བསྒྲོམ་བཞུས་དང་སྒྲ་
 མའི་ནལ་འབྱོར་འབྱུང་བ་དེའི་གནད་ཀྱིས་ཡིན། དེས་ན་རྟོར་སེམས་བསྒྲོམ་
 བཞུས་ལ། རྟོར་སེམས་གདན་བཅས་རང་གི་སྤྱི་གཙུག་ལ་མ་རེག་པར་བསྒྲོམ་
 དགོས་པས་སྤྱི་བོ་ནས་མཐོ་གང་ཙམ་དུ་འཕགས་པའི་ནམ་མཁར་པི་ལས་
 པར་དཀར་པོ། འདི་པར་འདབ་མ་འབུམ་ལྟར་དུ་བྱ་དགོས་པ་གསུང་རྒྱུ་མན་
 ངག་ཡིན། དེའི་སྤྲིང་དུ་ཨ་ལས་སྒྲ་དཀྱིལ་དཀར་པོ་རེ་རང་དང་ཞལ་བལྟ་
 སྤྱོགས་མཐུན་པར་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱོད་དང་གཉིས་སུ་མེད་པའི་
 རྒྱུ་ལས་དོ་རྗེ་དཀར་པོ་ལྟེ་བའི་སྒྲོ་ངའི་ནང་དུ་རྒྱུ་གིས་མཆན་པ་ལས་ངོ་བོ་
 སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་འདུས་པའི་བདག་ཉིད་དེན་ཅན་རྩ་བའི་སྒྲ་མ་ཡིན་པ་
 ལ་ནམ་པ་རྟོར་སེམས་ལུམ་བཅས། བདེ་འཛིགས་སོགས་ལྟར་ལུམ་སྒྲེམས་
 མ་དཀར་མོ། ཡབ་དོ་རྗེའི་སྤྱིལ་ཀྱང་དང་ལུམ་པར་འདི་སྤྱིལ་ཀྱང་། ཡབ་ལ་སྤྱི་
 བོར་རུས་པའི་འཁོར་ལོ་དང་། མགུལ་རྒྱ། སྒྲན་རྒྱ། གདུ་བུ་སོགས་སྤྱག་

རྒྱ་རྒྱུ་གིས་བརྒྱན་པ། རྒྱ་ལ་རུས་པའི་རྒྱ་རྒྱུ་བཞེས་པ་ལའང་ནང་གི་
 མཆོན་དོན་ཟབ་མོ་དེ་ཡོད་ཅིང་། དུམ་ལ་མཆོན་བྱ་ཀླུ་ལྟ་བུའི་བྱང་སེམས་
 མེད་པས་མཆོན་བྱེད་ཐལ་ཆེན་གྱི་བྱུགས་པ་མི་དགོས་པ་ལས་གཞན་ཕྱག་
 རྒྱ་ལྔ་ཡབ་ལྟར་དང་། གཉིས་ཀ་ལ་རིན་པོ་ཆའི་རྒྱ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བརྒྱན་
 པ། འདིར་མ་རྒྱུད་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་དབྱུང་ཅེ་སྐྱེ་རིགས་ལྔ་རྣམས་ཐོད་སྐྱེས་
 བྱ་དགོས། རྟོག་སེམས་གྱི་བྱུགས་ཀར་ཤེལ་གྱི་མཐུལ་ཁ་སྐྱབ་པ་ལྟ་བུའི་སྟེང་
 དུ་རྩྭ་ཡིག་ལངས་སྟབས་ལ། ཡིག་བརྒྱའི་སྐྱགས་གཡོན་སྒྲོར་འབྱར་དོད་
 གྱེན་འབྱེད་རང་སྐྱོ་སྐྱོག་ཅིང་། འོད་ཟེར་འཕྲོ་བཞིན་པ། སྤྱི་བོའི་རྟོག་སེམས་
 ཆེ་ཆུང་མཐོ་གང་ཅམ་པ་ནས་མི་ཆད་ཅམ་གྱི་བར་གང་བདེ་བྱ་ཆོག་དམིགས་
 པ་གསལ་བའི་ཕྱིར་རྟོག་སེམས་ཤེལ། རྩ་གདན་དུང་། སྐྱགས་སྟེང་དདུལ་
 གྱི་མདོག་ལྟར་ཁ་དོག་མ་འདྲེས་པར་བསམ་ན་འཆར་བདེ། རྟོག་སེམས་གྱི་
 བད་ཆེའི་གདན་སོགས་ཐམས་ཅད་དཀར་པོ་བྱེད་པ་ནི་བའི་ལས་དང་མཐུན་
 ཞིང་། དེ་ཡང་འདིར་སྤྲིག་སྤྲིབ་ནི་ཞིང་འདག་ཐབས་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་རྟོན་
 འབྲེལ་གྱི་གནད་ཡོད་པས་ཡིན། འདི་ལ་དམ་ཆོག་བསྐྱེད་པ་ཅམ་ལས་ཡེ་
 ཤེས་པ་དགུག་གཞུག་བཅིང་མཉེས་དང་། དབང་བསྐྱར་རྒྱས་བཏབ་སོགས་
 མེད་པ་ཆོ་ག་བསྐྱས་པའི་དབང་གིས་ཡིན། བཤགས་པ་བྱེད་པའི་སྐྱབས་སུ་
 ཁ་ཅིག་གིས། ང་ལ་བཤགས་པ་བྱེད་དགོས་པའི་སྤྲིག་པ་དེ་ཅམ་མེད་སྟམ་

པ་འོང་སྟེ། དེ་ཞིབ་ཏུ་མ་བརྟགས་པའི་སྟོན་ཡིན། སྤྱིར་རང་ཅག་ལ་ཐོག་མེད་
ནས་བསགས་པའི་སྟེག་པ་རང་རྒྱད་ལ་ཡོད་བཞིན་པ་སྣ་རེ་རེ་ནས་འཁོར་
བསྐྱར་གྱི་བང་མཛོད་ལྟར་ཡོད། དེའི་སྟེང་དུ་རང་རེ་མི་དགེ་བ་ལ་གོམས་
ཤུགས་ཆེ་བའི་དབང་གིས་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་གྱིས་བགུལ་བསྐྱོད་ཅིག་
མ་བཟང་ན་མ་གཏོགས། བཟང་བྱིན་ཆད་པལ་ཆེར་སྟེག་པ་ཁོ་ན་ལས་མེད།
ད་ལྟ་ཡང་ཉི་མ་རེ་རེ་བཞིན་དུ་སྟོན་གསུམ་ག་ནས་སྟོམ་གསུམ་ཁས་སྦྲངས་
པའི་བཅས་པ་དང་འགལ་བའི་ཉེས་ལྟར་ཆར་བཞིན་བབས། སོ་ཐར་ལ་དགེ་
སྟོང་ཡིན་ན་ལྟར་བ་སྟེ་ལྟ་དང་། དགེ་ཚུལ་ལ་སྦྲངས་འདས་སོ་དུག་དང་
འགལ་བའི་ཉེས་ལྟར་དངོས་གཞི་བཅབས་ཉེས་བསྟོམས་པས་ཉེས་ལྟར་
གངས་མེད་ལྟ་བུ་དང་། དེ་ལས་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཅ་ལྟར་དང་ཉེས་བྱས། དེ་
ལས་སྤགས་ཀྱི་ཅ་ལྟར་སྟོམ་པོ་སོགས་ཀྱི་ཉེས་པ་རྣམས་སྤ་མ་སྤ་མ་ལས་བྱི་
མ་བྱི་མ་འབྱུང་ཉི་ལ་ཆེས་སྡེ་བ་ཆར་བཞིན་དུ་འབབ་པས་ལས་འབྲས་དང་
བསྐྱར་ན་ཉིན་གཅིག་གི་སྟེག་ལྟར་ཡང་ངན་སོང་གསུམ་དུ་སྟེ་བ་འབྱམ་སྤག་
རེ་སྦྲངས་ཀྱང་རྫོགས་མཐའ་མེད་པ་ལྟར་བསགས་བཞིན་པ་ཡིན། ངན་སོང་
དུ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་སྟེག་པ་བེར་དུས་མི་བསད་པ་ལྟ་བུའི་སྐད་གསུམ་ཡོད་པ་
ཞིག་ལ་མི་སྟོས་པར་བཀའ་གདམས་གོང་མས། ཁ་ནས་ཅེ་གློད་ཤར་ཤར་
དང་། མཆུ་འགུལ་ཅ་མ་བྱས་པས་ཀྱང་ངན་སོང་དུ་ཐིབས་ཀྱིས་ནོན་པ་ཡོད་

གསུངས་ཚུལ། སྡིག་པ་དེ་ཙམ་ཆེ་ཡང་བཤགས་པ་བྱས་པས་འདག་རྩས་
པ། སོར་སྤང་གིས་མི་དགྲ་བརྒྱ་དང་གོ་དགྲ་བསད་པ། མ་སྦྱེས་དགས་རང་
གི་ཡབ་གཟུགས་ཅན་སྙིང་པོ་རྒྱན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་བསད་པས་
མཆམས་མེད་དང་ཉེ་བའི་མཆམས་མེད་ཀྱི་ལས་གཉིས་བསགས་ཀྱང་
བཤགས་པ་བྱས་པས་དག་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། དགའ་བོ་སོར་སྤང་མཐོང་ལྡན་བདེ་
བྱེད་བཞིན། །ཞེས་སོགས་ལྟར་ཡིན། རང་རེས་བཤགས་པ་བྱེད་མི་འདོད་
པ་སྡིག་པའི་ཉེས་དམིགས་མ་དྲན་པའི་སྦྱོན་ཡིན། དེ་མི་དྲན་པ་སྦྱེས་བུ་ཆུང་
དུའི་སྐབས་ཀྱི་ལས་འབྲས་ལ་ངས་ཤེས་མ་རྟོག་པའི་སྦྱོན་ཡིན། ལས་འབྲས་
ལ་ངས་ཤེས་རྟོག་ན་སྡིག་པ་སྤྱུ་རེ་ལའང་པང་དུ་དུག་སྤྱུལ་སྤྱུང་བ་ལྟ་བུའི་
འཇིགས་པ་འོང་། རོ་བོ་རྗེས་ལམ་ཁར་ཉེས་པ་སྤྱུ་ཞིག་བྱུང་བར་ཡང་དེ་མ་
ཐག་བཤགས་པ་མཛད་ཚུལ། དེས་ན། མགོ་འཕ་གོས་ལ་སློ་བུར་མེ་ཤོར་
ན། །དེ་དག་སྤྱིར་བཏོག་བཞིན་པ་བཏང་ནས་ཀྱང་། །ཡང་སྤྱིད་མེད་པར་བཞིན་
སྤང་འབད་འཆལ་ཏེ། །དེ་བས་ཆེས་མཆོག་དགོས་པ་གཞན་མ་མཆིས། །
གསུངས་པ་ལྟར་འབད་དགོས། སོག་གཅོད་ཀྱི་སྡིག་པ་གཅིག་བྱུང་ནས་
བཤགས་པ་མ་བྱས་ན་ཉིན་རེ་བཞིན་ཉེས་འགྱུར་གྱིས་འཕེལ་ཏེ། ཤེས་
གཅིག་བསད་པ་ལྟ་བུའི་སྡིག་པ་ཆུང་དུ་རེ་ཡང་ཉིན་བཅུ་སོང་བ་ན་ཤེས་ལྡན་
བརྒྱ་དང་བཅུ་གཉིས་བསད་པའི་སྡིག་པ་འཕེལ་ཏེ་འགོ། །དེར་མ་ཟད་སྡིག་པ་

རེ་རེ་ལ་འང་རྣམ་སྤྲོད་དང་། སྤྱིང་བ་དང་བྱེད་པ་རྒྱ་མ་ཐུག། བདག་འབྲས་ཏེ་
འབྲས་བུ་བཞི་བཞི་འབྱུང་། བཤགས་པ་སྟོབས་ཆེན་ཞིག་བྱུང་ན་མནར་མེད་
ལྟ་བུའི་རྣམ་སྤྲོད་སྤྱིང་ངེས་ཀྱི་ལས་ཀྱང་རྩ་བ་ནས་འདག་པ་ཐེག་ཆེན་པའི་
ལུགས་ཡིན། བཤགས་པ་འབྲིང་ཞིག་བྱས་ན་སྤྲིག་པ་རྩ་བ་ནས་འདག་མི་
ཐུབ་ཀྱང་སྤྲིག་པ་ཆེས་སྟོབས་ཆེན་པོ་ཡང་ཆུང་དུ་འགོ་བ་བྱི་མར་ངན་སོང་
སྤྱིང་རྒྱུའི་ལས་ཆེ་འདིར་ན་ཆ་ཐོན་བུ་ཅ་མ་གྱིས་གོ་ཆོད་དེ་བྱང་འགོ་བ་ལྟ་བུ་
ཡོད། རང་ཆོའི་ཡིད་ཀྱི་སྤྲིག་པ་འདི་ཤིན་ཏུ་ཐུ་སྟེ། མཆ་མས་ཀྱི་སྐྱབས་ཐུན་
ལ་བསྐྱད་པ་དང་། ཆོགས་འཆོགས་པའི་གྲལ་ཚུན་ཆོད་དུ་ཁ་ནས་སྤྲོགས་བཅུ་
དུས་གསུམ་གྱི་སོགས་དང་། མ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སོགས་སྟན་པ་རེ་
འོང་ཡང་། སེམས་ཀྱི་གཏིང་དེ་ནས་གཞན་ཐབས་གང་གིས་པམ་བར་བྱེད་
དང་། རང་ལ་ཁེ་ཞིག་རྗེ་འབྲས་ཏེ་འཐོབ་ཐུབ་ན་སྟམ་པ་ལྟ་བུ་རེ་ཁོ་ནར་
ཤོར་འགོ་ཉིན་རེར་བཤགས་པ་ཐ་མ་ཞིག་བྱས་ཀྱང་དེའི་ཉིན་གྱི་སྤྲིག་ལྷུང་གི་
འཕེལ་ཁ་འཆད་འགོ་བས་བཤགས་པ་བྱེད་པ་གནད་ཆེ། བཤགས་པ་སྟོབས་
ཆེན་འོང་བ་ལ་གཉེན་པོ་སྟོབས་བཞི་ཆང་དགོས། འདིས་སྤྱིང་ངེས་ཀྱི་ལས་
ཀྱང་འདག་རུས་པ། དེ་འོང་མི་འོང་ད་གིན་ཞུས་པ་ལྟར་ལས་འབྲས་ལ་ངེས་པ་
ཆོད་མ་ཆོད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགོ་སྤྲོག་བྱེད་གསུང་། སྟོབས་བཞི་ནི། ཐུགས་ཀའི་རྩི་
ལ་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱིན་རྒྱལ་བ་བསྐྱུས་པ་རྟེན་གྱི་སྟོབས་སུ་

གསུངས་པ་སོགས་ཡོད་ཀྱང་། རང་ལུགས་འདིར་སྐབས་སེམས་བྱེད་པ་རྟེན་
ཀྱི་སྟོབས། ཉེས་པ་བྱས་པ་ལ་དུག་ཁོང་དུ་སོང་བ་ལྟ་བུའི་འགྱོད་པ་དག་པོ་
བྱེད་པ་ནམས་པར་སྐྱེན་འབྱེན་པའི་སྟོབས། སྒྲིག་པ་འདག་བྱིར་དགོ་བ་གང་
བྱས་གཉེན་པོ་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པའི་སྟོབས་སུ་གསུངས་པ་ལས། སྐབས་འདིར་
རྟོར་སེམས་བསྐྱོམ་བཞུས་ཀྱི་སྒྲོན་ས་ཡིག་བརྒྱ་བཞུ་བ་གཉེན་པོ་ཀུན་སྤྱོད་ཀྱི་
སྟོབས། དེ་ལ་བསྐྱབ་བཅུས་ནས་དུག་གསུངས་པའི་ནང་ནས་ཡིག་བརྒྱ་བཞུ་
བ་འདི་གསོལ་འདེབས་ལ་བརྟེན་པའི་གས་སུ་བྱེད། སྐྱེན་ཆད་སྟོག་ལ་བབས་
ཀྱང་སྒྲིག་པའི་ལས་མི་བྱེད་པའི་སྟོམ་སེམས་བསྐྱེན་པ་ཉེས་པ་ལས་སྐྱར་སྟོག་
པའི་སྟོབས་ཡིན། བཤགས་པ་བྱེད་སྐབས་འགྱོད་སེམས་དང་སྟོམ་སེམས་
སོགས་བསམ་སྦྱོར་ལུགས་དག་པོས་བཤགས་པ་བྱས་ན་སྒྲིག་པ་འདག་
སྟོབས་ཆེ་ཞིང་། བསམ་སྦྱོར་སོགས་འབྲིང་ཅམ་ལས་མ་བྱུང་ན་སྒྲིག་པ་འང་
འབྲིང་ཅམ་ལས་མི་འདག་། དེས་ན་སྒྲིག་པ་བསགས་པ་ལ་འགྱོད་སྟོམ་ལུགས་
དག་དང་། རྟོར་སེམས་ལ་ཡིག་བརྒྱའི་སྒྲོན་ས་སྒྲིག་པ་བྱང་བའི་གསོལ་
འདེབས་དང་། བདུད་ཅི་འབེབ་སྐྱུང་ནམས་བྱ་ཞིང་། དེ་ཡང་ལྟའི་ང་རྒྱལ་གྲོད།
གསལ་སྐྱང་མ་གྲོད་པར་འགྱོད་སྟོམ་ལུགས་དག་པོས་སྐྱར་བྱས་ཀྱི་སྒྲིག་སྐྱབ་
ནམས་སྟན་ཐོག་འདི་ག་རང་ལ་སྐྱུང་སྟམ་པའི་བསམ་སྦྱོར་གྱིས་ཡིག་བརྒྱ་
གསོལ་འདེབས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་བཞུ། ཉེ་དུ་ཀཾ་འི་ཡིག་བརྒྱའི་སྐགས་དོན་ཀྱང་

མཆོན་ནས་བོས་ཏེ་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ལྟ་བུར་ཡོད། དེ་ཡང་སྤྱིར་བཏང་གི་རྟོ་
རྩེ་སེམས་དཔའི་ཡིག་བརྒྱ་ལ། རྒྱུད་རྟོ་རྩེ་ཅེ་མོར། ཨོ་ནི་ཅི་ཞིག་ཡིན་པར་
བཤད། །མཆོག་དང་ཞོར་སྟེར་དཔལ་དང་གཡང་། །སྐལ་བཟང་ནམ་པ་དང་
ལྷན་ཞིང་། །དམ་བཅའ་བ་དང་བཟ་ཤེས་དོན། །ཞོར་བྱ་འཛིན་པའི་སྤྲོད་པོ་
ཡིན། །ཅེས་པ་ལྟར་ཨོ་ནི་བཟ་ཤེས་པ་སོགས་ཀྱི་ཆེད་དང་། ཞོར་བྱ་འཛིན་
པའི་སྤྲོད་པོ་དང་སྤྱོད་རྟོ་རྩེ་འེ་ས་བོན་ཡིན་ཞིང་། རྒྱ་གསུང་ཐུགས་གསུམ་དབྱེར་
མི་བྱེད་པའང་མཆོན་པ་དང་། བརྩ་སྤྱི་ནི་རྟོ་རྩེ་སེམས་དཔལ། ས་མ་ཡ་དམ་
ཆོག །མ་རྒྱ་པ་ལ་ཡ་རྩེས་སུ་སྤྲོད་ས། བརྩ་ས་ཏུ་ཏེ་ཞོ་བ་ཏི་ཕུ་རྟོ་རྩེ་སེམས་
དཔལ་ཉིད་ཉི་བར་བཞུགས་ཤིག །དེ་རྟོ་ནི་བཟན་པ། མེ་ནི་བདག །ཟླ་བ་ནི་
དངོས་པོའམ་རང་བཞིན་དུ་མཛོད་ཅེས་པ་སྟེ། བདག་ལ་བཟན་པའི་དངོས་
པོར་མཛོད། སུ་ཏི་ཕུ་མེ་ཟླ་བ་ནི་བདག་ལ་ཤིན་ཏུ་དབྱེས་པའི་དངོས་པོར་
མཛོད། སུ་པོ་ཕུ་མེ་ཟླ་བ་ནི་བདག་ལ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་དངོས་པོར་མཛོད།
ཨ་རྒྱ་རྟོ་མེ་ཟླ་བ་ནི་བདག་ལ་རྩེས་སུ་ཆགས་པའི་དངོས་པོར་མཛོད། སུ་
སི་རྩི་སྟེ་པ་ཡ་རྩེ་དངོས་བྱུང་ཐམས་ཅད་བདག་ལ་རབ་ཏུ་སྦྱོལ་ཅིག །སུ་གམ་
སུ་ཅ་མེ་བདག་ལ་ལས་ཐམས་ཅད་སྦྱལ་དུ་གསོལ་ཅི་རྟོ་ཤྱེ་ཡི་ཀུ་རུ་སེམས་
ཀྱི་དཔལ་དུ་མཛོད་ཅིག །རྩི་ཐུགས་རྟོ་རྩེ་འེ་ས་བོན། ཡང་ཤྱེ་ཡ་ཤུ་རུ་རྩི་ལྟར་
ན། དག་ལེགས་སུ་མཛོད། ཏ་བཞི་རྟོ་དང་ལྷས་ཡེ་ཤེས་ལྷ་མཆོན་པ། ཟླ་ག་

མ་ན་སམ་ཏ་སྤྲ་ག་ཏ་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི།
བཟོ་དོ་རྩེ། ལྷ་མེ་བདག །ལུ་ལྷ་མ་འདོར་ཞིག །བཟླ་བ་བཟོ་རྩེ་ཅན་གྱི་རང་
བཞིན། མཐུ་ཆེན་པོ། ས་མ་ཡ་དམ་ཆོག །སཏྲ་སེམས་དཔའ་སྟེ། དམ་ཆོག་
སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ། ལྷ་མཁའ་སྤྱོད་རྩེ་རི་ས་བོན་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བ་མེད་
པ་དང་། རྒྱ་གིས་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་མཆོན་པ། །པཎ་གྱིས་གདུག་པ་
ཅན་དང་སྤྲ་ག་བསྐྱེད་སོགས་མི་མ་ཐུན་སྤྱོད་གས་འཛོམས་ཤིང་། བདེ་སྟོང་
དབྱེར་མི་བྱེད་པའི་ཡེ་ཤེས་འགྲུགས་པར་བྱེད་ཅིང་ངན་འགྲོའི་འགྲོ་བ་གནས་
ལས་འཕོ་བར་བྱེད་པ་སྟེ། ད་དུང་སྤྲ་གས་དོན་འདི་དང་ཅུང་མི་འདྲ་བ་ཡང་ཡོད་
པས་ཞིབ་པར་དོར་སེམས་བསྐྱོམ་བསྐྱེས་ཀྱི་བྲིན་ཡིག་རྒྱས་པ་རྣམས་ལས་
ཤེས་དགོས། བདེ་མཆོག་ཡབ་ཡུམ་གྱི་སྐྱབས་འདིར་བཟོ་ས་ཏུའི་ཆ་བ་ཏུ་
བཟོ་ཏེ་རུ་ཀ་ཞེས་པ་འཇུག་དགོས་པས། བཟོ་སྤྲ་ལྟར་ལ། ཏེ་རུ་ཀ་ནི་ཁྲག་
འཐུང་ཞེས་འགྲུར་ཞིང་། ཏེ་རུ་ཀ་ཟླ་བ། ཞེས་པ་ཁྲག་འཐུང་ཉིད་དུ་མཛོད།
ཅེས་པ་ལས་གཞན་འདྲ་གསུངས། ས་ལུགས་ལ་ཡིག་བརྒྱའི་དབྱར། ལྷེ་
བཟོ་ཏེ་རུ་ཀ་ཞེས་སྤྱོད་ཀྱང་རང་ལུགས་ལ་ལྷེ་མ་སྤྲར་ན་ཆོག །འདིའི་སྐོ་
ནས་བཤེགས་པ་བྱེད་སྐྱབས་ལྟའི་གསལ་སྤང་ཅམ་བཏན་པ་ལ་སྤྱོད་མེད་དེ།
སྤྲ་སེ་ར་ཅེར་དགོ་བཤེས་ཐོགས་མེད་ལ་འཛོག་རི་ངག་དབང་བསྟན་
འཛོན་གྱིས་དོ་རྩེ་འཛིགས་བྱེད་ལ་སྤྲིག་པ་མེད་ཚུལ་ཁྱེས་པར། འཛིགས་

བྱེད་ལ་སྒྲིག་པ་མེད་ཀྱང་ཁྱོད་རང་ལ་ཡོད་འགྲོ་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན། ཡིག་
 བརྒྱ་བཟུངས་སྐབས་ཀྱི་དམིགས་པ་ས་ལུགས་ལ་ནད་ཐམས་ཅད་རྒྱུ་སྒྲོ་དམར་
 སོགས་དང་། གདོན་ཐམས་ཅད་སྤུངས་སྤྱོད་སྒྲིག་སྤུངས་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ།
 སྒྲིག་སྒྲིབ་ཐམས་ཅད་རྣལ་ཁྱབ་དང་དུང་ཁུ་སོལ་ཁུའི་རྣམ་པ་ཐོན་པའི་ཐུན་
 མོང་པའི་དམིགས་པ་གསུམ། བུམ་གསང་ཤེར་ཆོག་གི་དབང་བཞིའི་
 དམིགས་པ་སྒྲིབ་དམིགས་སྒྲོར་བདུན་དུ་གསུངས་ཀྱང་། སྐབས་འདིར་གཙོ་བོ་
 བྱེད་སྒྲིག་སྒྲིབ་སྤྱངས་པར་བསམས་པ་ཉིད་ཡིན་ཞིང་། ལས་དང་པོ་བས་ཡས་
 འདེད། མས་འདེད། སྤང་འདེད་རྣམས་བྱེད་པ་གཙོ་ཆེ་བས། ཡིག་བརྒྱ་བཟུངས་
 པའི་སྒྲོ་ནས་རྗེས་སེམས་ལ་གསོལ་བ་དྲག་ཏུ་བཏབ་པས་ཡབ་ཡུམ་གྱི་
 ཐུགས་ཀའི་ཏྱུ་དང་སྤྲགས་སྤེང་ལས་བདུད་ཅི་དཀར་པོའི་རྒྱན་བབས་པ་
 སྒྲོར་མཆོམས་ནས་པད་གདན་སོགས་ལ་ཐལ་བྱུང་དུ་ལུག་སྒྲིབ་རང་གི་སྤྱི་བོ་
 རས་ཁྱུགས། རད་གདོན་སྒྲིག་སྒྲིབ་ཐམས་ཅད་དུང་ཁུ་སོལ་ཁུའི་རྣམ་
 པར་འོག་སྒྲོ་གཉིས་ནས་ཐོན་ཏེ་བདུད་ཅིའི་རྒྱན་གྱིས་ལུས་གང་བར་
 བསམས་པ་ཡས་འདེད་དང་། བདུད་ཅིའི་རྒྱན་གྱིས་ལུས་གང་། སྒྲིག་སྒྲིབ་
 རྣམས་ཤེས་བྱམ་ནང་གི་སྤྱན་པ་རྒྱས་འདེགས་པ་ལྟར་རང་གི་ཁ་སྒྲ་སོགས་
 རས་སྤྱིར་ཐོན་པར་བསམས་པ་མས་འདེད་ཡིན། ཡས་འདེད་མས་འདེད་
 གྱིས་དགའ་བཞི་ལུགས་འབྱུང་ལུགས་སྒྲོག་འདྲན་པའི་རྫོགས་རིམ་གྱི་སྒྲིབ་

གྱེད་དུ་འང་འགྲོ། །ནད་གདོན་སྡིག་སྡིབ་དུད་ཁུ་སོགས་ཀྱི་ནམ་པ་ཐོན་པ་
 ནམས་ས་གས་ནས་ས་འོག་དུ་འཆི་བདག་ག་ཤིན་ཟེ་ཁ་ལག་སྤར་མོ་གསུམ་
 གདངས་ཏེ་རང་གི་ཆེ་སློག་ལ་རྩམས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཡོད་པ་དེའི་ཁར་སོང་
 བས་དེ་ཉིད་ཆིམ་ཞིང་། དེའི་འཁོར་གདོན་བགོགས་ནམས་ཀྱང་ཆིམ་ནས་
 ནམ་ཡང་ལྡང་བ་མེད་པར་གྱུར་བར་བསམས་ན་འཆི་སྤྱིའི་མཆོག་དུ་འགྱུར།
 དགའ་སྤྱིའི་སྐབས་སོགས་སུ་འང་དམིགས་པ་འདི་སྤྱར་ཆོག །ཡང་བདུད་
 ཅིའི་རྒྱན་གྱིས་སྡིག་སྡིབ་ནམས་སྤྱིང་གར་ནག་ཕྱང་རེར་ཡོད་པ་དེ་ཉི་འོད་
 གྱིས་ཐུན་པ་དེད་པ་ལྟར་གར་སོང་ཆ་མེད་དུ་གྱུར་བར་བསམས་པ་ཕྱང་
 འདེད་རེད། ས་ལུགས་པས་འདི་ལ་བར་འདེད་ཅེས་འདོགས། བདུད་ཅི་
 འབབ་སྤྱང་གྱེད་པ་སྤྲགས་ལུགས་ཀྱི་ཟབ་བྱང་ཡིན། རྫོགས་རིམ་སྐབས་ཡིན་
 བ་ནད་གདོན་སོགས་ཕྱིར་ཐོན་པའི་དམིགས་པས་རྒྱང་རྒྱ་རྒྱུ་འདུ་བ་ལ་
 གཞོད་པས་ཐུན་བྱང་དུ་ཉི་འོད་ཁྱགས་པ་ལྟར་སྡིག་སྡིབ་ནམས་གར་སོང་ཆ་
 མེད་དུ་གྱུར་བར་མོས་ན་ལེགས། དེ་ལྟར་བྱས་པས་སྡིག་སྡིབ་ནམས་དག་
 ནས་རང་ལུས་ཤེལ་གོང་གཡའ་དག་པ་ལྟར་གྱུར་བར་བསམ། དེ་ལྟར་ནན་
 ཏན་དུ་འབད་ན། ཤ་རུས་གདོས་བཅས་ཀྱི་ལུས་བཟུ་བ་ལས། སྤྱང་ལ་རང་
 བཞིན་མེད་པའི་ལུས་བཟུ་བ་སྤྲ་ཚུལ་ཤེལ་བྱམ་རྩམ་འབྲུ་བའི་དཔེ་བཅས་
 གསུངས། མཐུག་དུ། རྫོ་ཟེ་སེམས་དཔའི་ཞལ་ནས་སྡིག་སྡིབ་དང་དམ་ཆིག་

ཉམས་ཆག་ཐམས་ཅད་བྱང་ཞིང་དག་གོ་ཞེས་གསུངས་ནས་རང་ལ་ཐེམ་
 བས་གསང་གསུམ་སྒོ་གསུམ་དབྱེར་མེད་དུ་གྱུར་པར་བསམས་ཏེ། སྡིག་
 པའི་འཁོར་གསུམ་མི་དམིགས་པའི་རྒྱས་བཏབ་ན། སྟོང་ཉིད་ཟབ་མོ་ལ་
 བརྟེན་པ་ཞེས་སྡིག་སྐྱབ་ཉེས་ལྷུང་འདག་པ་ལ་སྟོབས་ཆེ། བཤགས་པ་བྱས་
 བ་སྡིག་པ་མི་འདག་པ་མི་སྲིད་པས་མི་དགོ་བ་ལས་དགོ་བ་བྱུང་པར་བརྟེན་
 སྒོ་ནས་སྟོབས་ཆེ་ཚུལ་རྣམ་བཤད་རིགས་པ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་
 ཚུལ། དེས་ན་རང་གིས་ཀྱང་སྡིག་ལྷུང་རྣམས་ལྟག་མེད་དུ་དག་སོང་སྟེ་
 པའི་མོས་པ་ནན་ཏན་བྱ་བ་གནད་ཆེ། དེ་ལྟར་ཡང་ཡང་འབད་བས་མི་ལམ་དུ་
 ཟུམ་བུའད་པ་དང་། གོས་དཀར་པོ་དང་གསར་པ་གྲོན་པ། ལུས་ལས་རྣག་དང་
 འབྲུ་སྲིན་སོགས་མི་གཙང་མི་སྦྱག་པའི་རྣམ་པ་བྱིར་སྐྱོན་པ། རྣམ་མཁའ་ལ་
 འཕྱར་བ་སོགས་ཡང་ཡང་མི་བ་བྱུང་ན་སྡིག་པ་དག་པའི་རྟགས་ཡིན་
 གསུངས།

སྒྲ་མའི་རྣལ་འབྱོར།

ལྷ་པ་སྒྲ་མའི་ནལ་འབྱོར་ནི། འདི་བསྐྱོམ་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་རྒྱད་
བརྟག་གཉིས་ལས། གཞན་གྱིས་བརྗོད་ཅིན་ལྟན་ཅིག་སྒྲིམ། །གང་དུ་ཡང་ནི་
མི་རྟོན་དོ། །སྒྲ་མའི་དུས་ཐབས་བསྟེན་པ་དང་། །རང་གི་བསོད་ནམས་ལས་
ཤེས་བྱ། །ཞེས་དང་། འབྱོམ་གྱིས་རྫོ་བོ་ལ། དེད་བོད་འདིར་སྐྱོམ་སྒྲུབ་བྱེད་པ་

མང་པོ་ཡོད་པ་ལ། ཡོན་ཏན་བྱུང་པར་ཅན་བརྟེན་པ་མི་བདོག་ཞུས་པར། རོ་
 བོས། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཡོན་ཏན་ཆེ་སྐྱེས་ཆུང་སྐྱེས་ཐམས་ཅད་སླ་མ་ལ་བརྟེན་
 རས་སྐྱེ་བ་ལ། བྱེད་བོད་སླ་མ་ལ་ཐ་མལ་བའི་འདུ་ཤེས་ལས་མེད། ག་ན་སྐྱེ་
 གསུངས་པ་དང་། ཕྱག་ཆེན་ཙ་བ་ལས། སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་མཐོང་བ་ཡང་། །
 ཆོག་ས་བསགས་སྐྱེ་བ་སྐྱུངས་ལ་སྟོས་པས། །ཡིག་བརྒྱ་འབྲུམ་ཙམ་ལྟར་
 བཤགས་ནི། །བརྒྱ་ཕྱག་གང་མང་སྟོན་བཏང་སྟེ། །དུས་གསུམ་སངས་རྒྱས་
 ཐམས་ཅད་དང་། །དབྱེར་མེད་ཙ་བའི་སླ་མ་ལ། །སྟོང་ནས་གསོལ་འདེབས་
 ཡང་ཡང་བྱ། །ཞེས་པ་ལྟར་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་རང་སེམས་ལྟན་ཅིག་སྐྱེས་
 པ་མཛོན་སུམ་དུ་མཐོང་སྟེ་འཆང་རྒྱ་བ་ལ། ཆོག་ས་གསོག་སྐྱེ་བ་སྐྱོང་གི་ཞིང་
 མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་སླ་མ་ལ་སངས་རྒྱས་དངོས་སུ་བཟླ་བའི་མོས་གུས་ཀྱི་སྒོ་
 རས་བསགས་སྐྱུངས་སྐྱབས་པོ་ཆེར་ཤུགས་དག་ལ་རྒྱན་རིང་བར་འབད་
 དགོས་པའི་གནད་ཀྱིས་ཡིན། སངས་རྒྱས་ལས་སླ་མ་བཀའ་ངོན་ཆེ་ལུགས་
 ལ་བསམས་ཀྱང་ཞིང་གི་མཆོག་ཡིན་པར་ཤེས་ཀྱས་ཚུལ། རང་ཅག་ས་ལམ་
 ཀྱི་རྟོགས་པ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་བ་ལ་སླ་མའི་ནལ་འབྱོར་ལ་བརྟེན་ནས་སླ་མའི་བྱིན་
 རྒྱབས་འཇུག་པ་དགོས། དེ་འཇུག་མི་འཇུག་དད་གུས་ཡོད་མེད་ལ་རག་ལས་
 པས་སླ་མ་སངས་རྒྱས་དངོས་སུ་མཐོང་བའི་དད་པ་སྐྱུང་དགོས་ཏེ། དཔེན་ས་
 པས། མདོར་ན་ཉམས་རྟོགས་ཆེ་ཆུང་གང་སྐྱེས་ཀྱང་། །དད་པ་ཆེ་ཆུང་

བསྐྱོམས་པའི་མཐུ་ཡིན་པས། །དངོས་གྲུབ་ཅ་བ་བྱིན་ཅན་སྒྲ་མ་ཡི། །ཡོན་ཏན་
བསམ་ཞིང་སྐྱོན་ནས་མི་བཟླ་བའི། །གདམས་པ་འདི་ཉིད་མཐིམ་དུ་འཛིན་པར་
ཤོག། །དམ་བཅའ་འདི་འདྲ་གོགས་མེད་མཐར་ཕྱིན་ཤོག། །ཅེས་གསུངས། སྒྲ་
མ་ལ་སངས་རྒྱས་དངོས་སུ་མ་བཟླས་ན་ལེགས་སྐྱར་གྱིས་སངས་རྒྱས་ལ་
མཐོང་བ་ལྟར་སྐྱོན་འབའ་ཞིག་ལས་མི་མཐོང་བས་རང་ལ་ཡོན་ཏན་འབྱུང་
བའི་སྐབས་མེད། དེས་ན་རིགས་པ་ཡང་དག་གི་སྐོན་སྒྲ་མ་སངས་རྒྱས་སུ་
བསྐྱབ་དགོས། དེ་སྐྱབ་བྱེད་ལམ་རིམ་གྱི་བྲིད་ལས་བྱུང་བ་ལྟར་ཡང་ཡང་
བསམས་ཏེ་སྤྱོད་བ་འདོན་པ་གལ་ཆེ། མདོར་བསྡུ་ན། སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་
ཆོས་དབྱིངས་སུ་རོ་གཅིག་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་གདུལ་བྱའི་ཁམས་དང་བསམ་པ་
དང་མཐུན་པར་བདུད་དང་། སྤེན་པོ་བྱ་རི་དྲགས་ཚུན་ཆད་གང་ལ་གང་
འཆམས་གྱི་སྒྲུལ་པ་སྒྲ་ཆོགས་བསྟན་ནས་དོན་མང་ད། གྲུབ་ཆེན་ནག་པོ་སྤྱོད་
པ་དང་། དག་ཚུལ་ཆེམ་བུ་པས་དོ་རྩེ་པག་མོ་མརྩེ་མོར་མཐོང་། གརྱའི་སྤྱིང་
ནས་རྩེ་བཙུན་ཀུ་སྒྲ་ཡི། །ཞེས་སོགས་ལྟར་དག་ཚུལ་ཆེམ་བུ་བ་མཁའ་སྤྱོད་
དུ་བྲིད་ཚུལ། ལམ་རིམ་བདུད་ཅིརི་སྤྱིང་པོ་ལས། ལས་ངན་སྐྱེབ་གཡོགས་
འདི་དང་མ་བྲལ་རིང་། །སངས་རྒྱས་མ་ལུས་མདོན་སུམ་མདུན་བྱོན་ཡང་། །ད་
ལྟརི་སྤྱང་བ་འདི་ཉིད་མ་གཏོགས་པ། །མཆོན་དཔེས་བརྒྱན་པའི་སྐྱ་མཆོག་
མཐོང་སྐལ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་སངས་རྒྱས་གྱིས་རང་ལས་ལྷག་

བར་སྐྱལ་ན་མཇལ་མེ་བྱལ། རང་ལས་དམན་བར་སྐྱལ་ན་རང་ཡིད་མི་ཆེས་
 བས་ད་ལྟ་རང་ཉིད་འདུལ་བྱིར་རང་དང་མཉམ་བར་སྐྱལ་ཏེ་དགོ་བའི་བཞེས་
 གཉེན་གྱི་རྣམ་པར་བསྟན་པ་ཡིན། སངས་རྒྱས་ལ་མཇེད་རྒྱ་སེམས་ཅན་གྱི་
 རོན་ལས་མེད། མཇེད་པའི་གཙོ་བོ་ཡང་ཆོས་གསུང་བ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་རང་
 ཅག་སངས་རྒྱས་དངོས་མཇལ་སྐྱལ་མེད་པ་རྣམས་ལ། རང་དང་ཁ་མཉམ་
 ལག་མཉམ་གྱི་རྣམ་པར་བསྟན་ནས་ཆོས་གསུངས་པ་འདིས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་
 ཡིན་པར་ཞེས་བྱས། རང་ལ་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་སླ་མ་ལ་
 བཏེན་ནས་འཇུག་དགོས་པས་སླ་མ་ནི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱལ་པ་
 ཡིན། སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་བྱེད་པ་ལོ་ཡིན། སླ་མ་སངས་
 རྒྱས་ཡིན་ན་དེ་ལྟར་མཐོང་དགོས་པ་ལ་སངས་རྒྱས་སུ་མི་མཐོང་བས་སོ་
 སྟམ་ན། མཁྲིས་ནད་ཅན་དང་། རླུང་ནད་ཅན་ལྟ་བུ་འབྲལ་གྱི་འབྲལ་རྒྱས་
 བསྐྱེད་པ་ཅམ་ལའང་དུང་དཀར་སེར་སྤང་དང་། གངས་རི་སྒོར་སྤང་སོགས་
 བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འབྲལ་ན། རང་ཅག་སོ་སྐྱེ་བྱུགས་ཀྱི་འབྲལ་རྒྱ་མ་རིག་པས་
 བསྐྱེད་པའི་སྤང་ངོར་སླ་མ་སངས་རྒྱས་དངོས་སུ་མཇལ་བ་མི་སྲིད་ལ། འཇིག་
 ཉེན་ན་ལྟ་འདྲེ་སྐྱ་བཙན་སོགས་ཡོད་ཀྱང་རང་གིས་དེ་དང་དེ་དངོས་སུ་མི་
 མཐོང་བ་བཞིན་དུ་སླ་མ་སངས་རྒྱས་དངོས་ཡིན་ཀྱང་རང་གིས་སངས་རྒྱས་
 སུ་མཐོང་མི་བྱལ་བས། རང་གིས་སླ་མ་སངས་རྒྱས་སུ་མི་སྤང་བ་ཅམ་གྱིས་

སངས་རྒྱལ་མེན་པར་མི་འགྱུར། རང་གི་ལས་སྒྲིབ་དག་སྟེ་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་ཉིང་
 དེ་འཛིན་ཐོབ་ན་མཆོག་གི་སྦྱལ་སྦྱོང་དང་། ས་དང་པོ་ཐོབ་ན་ཡོངས་སྦྱར་མངལ་
 བ་འོང་གསུངས། ད་ལྟ་རང་རེས་སྒྲ་མ་མིའི་གཟུགས་ཅན་དུ་མཐོང་བ་ཡང་
 དགའ་རབ་ཡིན་ཏེ། རྒྱལ་སྤྱོད་རྒྱལ་གྱིས། རང་རེའི་ལས་ངན་སྒྲིབ་པའི་ཆེ་
 ཆོད་ལ། །སྒྲ་མ་མི་དུ་མཐོང་བའང་དགའ་ཆོད་ཡིན། བྱི་དང་བོང་བྱར་མ་མཐོང་
 བསོད་ནམས་ཆེ། །མོས་གྲུས་སྟོང་ནས་བསྐྱེད་ཅིག་ཤུག་འུ་གྱའི་སྤྲུལ། །ཞེས་
 གསུངས། དེས་ན་སྒྲ་མ་ནི་སངས་རྒྱལ་དངོས་རང་ཉིད་འདུལ་བའི་སྤྱིར་དུ་ཐ་
 མལ་པའི་རྣམ་པར་གྱུན་ལ། སངས་རྒྱལ་གཅིག་གིས་མཛད་པ་མཛད་ན་
 སངས་རྒྱལ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མཛད་པ་མཛད་པ་ཆོས་ཉིད་ཡིན། སངས་རྒྱལ་
 གཅིག་གི་སྦྱལ་བ་ཡིན་ན་སངས་རྒྱལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྦྱལ་བ་ཡིན་དགོས་ཏེ།
 དཔེར་ན་མཐའི་རྒྱ་མཆོ་ཆེན་པོ་ལྟ་བུ་འཛིག་ཏེན་གྱི་ཚུ་སྣ་ཐམས་ཅད་འདུས་
 པ་ཞིག་ནས་ཚུ་ཐེགས་པ་གཅིག་སྤང་ན་དེ་ལ་འཛིག་ཏེན་གྱི་ཚུ་སྣ་འདི་མ་
 འདུས་བྱ་བ་མེད་པ་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱལ་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་རོ་
 གཅིག་པའི་སྤྱིར་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན། དེར་མ་ཟད་སེམས་ཅན་རེ་
 རེའི་ངོས་ལའང་སངས་རྒྱལ་ཆ་ཆོང་བ་རེས་སེམས་ཅན་རང་རང་གི་ལས་
 སྒྲིབ་དག་ན་མངལ་ཆོག་ཆོག་ཏུ་གཟིགས་ནས་ཡོད་པར་གསུངས། དེ་ལྟར་
 རང་གི་སྒྲ་མ་སྦྱོང་སྦྱོང་ལའང་སངས་རྒྱལ་དངོས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་དང་། ཡི་དམ་

དང་སངས་རྒྱས་གང་དང་གང་མཛུལ་ཡང་སྒྲ་མ་ལས་ལོགས་སུ་མེད་པའི་
 འདུ་ཤེས་ལྟར་གིས་སྐྱེ་བ་དང་། སྒྲ་མ་ལས་གཞན་པའི་སངས་རྒྱས་དང་།
 སངས་རྒྱས་ལས་གཞན་པའི་སྒྲ་མ་མེད་པ་དང་། སྒྲ་མ་དང་སངས་རྒྱས་
 གཉིས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་འདྲེས་འགྲོ་བ་ལྟར་མཐོང་བ་ཞིག་བྱུང་ན་བཤེས་
 གཉིན་བསྟེན་ཚུལ་གྱི་ཉོགས་པ་སྐྱེས་པ་ཡིན། སྒྲ་མའི་རྣལ་འབྱོར་ཞེས་པའང་
 ངོ་བོ་རང་གི་རྩ་བའི་སྒྲ་མ་ཡིན་པ་ལ་རྣམ་པ་སྐྱབས་འདིར་དོ་རྩེ་ཆོས་སུ་
 བསྐྱོམ་པ་ལྟ་བུ་ལྟ་དེ་དང་དེར་བསྐྱེད་པ་དགོས། སྒྲ་མ་དང་མ་འདྲེས་པར་
 མཐུན་དུ་ལྟ་བསྐྱོམས་པ་སྐྱད་བྱེད་པ་སྒྲ་མའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་གོ་དོན་གནད་དུ་
 མ་སོང་བ་ཡིན་ཏེ། ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། དེ་ལྟར་ན་སྒྲ་མའི་རྣལ་འབྱོར་ཞེས་
 ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་གདམས་པ་ཡང་སྤར་བཤེད་པ་ལྟར་གོ་དགོས་ཀྱི།
 དམིགས་པ་བྱུན་རེ་ཅུ་ལ་སྦྱངས་པས་ནི་གར་ཡང་མི་བྱིན་ལ། ཞེས་
 གསུངས། དེས་ན་སྒྲ་མ་ལ་ཐ་མལ་པའི་འདུ་ཤེས་ལས་མེད་ན་མཐུན་གྱི་རྣམ་
 མཁར་བསྐྱོམ་ཁུལ་བྱས་ཀྱང་སྒྲ་མའི་རྣལ་འབྱོར་གནད་དུ་མ་སོང་བས་བྱིན་
 རྒྱབས་འདུག་ཐབས་མེད། སོ་ཐར་སྐྱབས་སྒྲ་མ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་
 བསྐྱེད། བྱང་སེམས་སྐྱབས་སྒྲ་མར་སངས་རྒྱས་དང་འདྲ་བར་བལྟ། སྤགས་
 སྐྱབས་སངས་རྒྱས་དངོས་སུ་བལྟ་དགོས་པར་གསུངས་པས། བསྟེན་ཚུལ་
 ཡང་པར་ཐེག་གི་དེས་མི་ཆོག་པར་སྤགས་འདིར་སྒྲ་མ་བསྟེན་ཚུལ་ལྟ་བུ་པ་

ནས་བཤད་པ་ལྟར་དགོས་ཚུལ། ལྷ་མ་སངས་རྒྱས་དངོས་སུ་བལྟས་ནས་
མདུན་གྱི་ནམ་མཁར་བསྐྱོམ་པ་ནི་ཚོགས་གསོག་པའི་ཞིང་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་
ཡིན། དེ་ལ་དགོངས་ནས་ས་པཎ་གྱིས། བསྐྱལ་པ་སྟོང་དུ་པ་རོལ་ཕྱིན་པའི་
ཚུལ། །མགོ་དང་རྒྱང་ལག་བདོག་པ་གཏོང་བའི་ཚོགས། །ལྷ་མའི་ལམ་འདིས་
སྐད་ཅིག་གཅིག་ལ་སྤྱད། །རིམ་གྱོ་གྱོས་ལ་དགའ་བ་སྐྱོམས་ཤིག་ཨང་། །ཞེས་
དང་། དཔལ་མགོན་ལྷ་སྐྱབ་གྱིས། མཆོད་པ་ཐམས་ཅད་རྣམ་སྤངས་ནས། །ལྷ་
མ་ལ་མཆོད་ཡང་དག་བཅམས། །དེ་མཉེས་པས་ནི་ཀུན་མཁྱེན་པའི། །ཡེ་
ཤེས་མཆོག་ཞི་ཐོབ་པར་འགྱུར། །ཅེས་གསུངས། དེའི་ཕྱིར་ཚོགས་གྱི་ཞིང་
འགན་ལྷ་མེད་པ་ལྷ་མ་ཡིན་པས་ཚོགས་གསོག་པ་ལྷ་མའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་སྒོ་
ནས་བྱེད་ཅིང་། སྐྱབ་པ་སྤྱང་བ་དོར་སེམས་བསྐྱོམ་བསྐྱས་གྱི་ཁོངས་སུ་འདུ་
གསུངས། ཚོགས་ཞིང་ལ། འདིའི་བྱང་ཚོས་གཉིས་བྲལ་འཆད་དུས་གྱི་ཞལ་
ཤེས་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལྷ་མ་བསྐྱེད་པའི་ཞལ་ཤེས་ནི། །ལྷང་སྐྱ་དང་ཐུའུ་
བཀྲན་གྱི་གསུང་རྒྱན་ལྟར། །ལྷ་མ་དཔའ་བོ་དོ་རྩེ་ཚོས་སུ་བསྐྱེད་པ་ཕྱི། །
སངས་རྒྱས་དོ་རྩེ་ཚོས་སུ་བསྐྱེད་པ་ནང་། །དེ་ཡུམ་བཅས་སུ་བསྐྱེད་པ་
གསང་སྐྱབ། ས་ལུགས་ལ་ལྷ་རྣལ་ཐུན་མོང་བ་མ་གཏོགས་ཐུན་མོང་མིན་པ་
སྟན་བརྒྱུད་ཁོ་ནར་མཛད་པས་དདུལ་ཚུའི་སྐྱབ་ཐབས་སུ་ཐུན་མོང་བ་མཛད།
དེའང་ལྷ་མ་དཔའ་བོ་དོ་རྩེ་ཚོས་སུ་བསྐྱེད་པ་ཐུན་མོང་བ། སངས་རྒྱས་དོ་རྩེ་

ཆོས་སུ་བསྐྱེད་པ་ཐུན་མཛེས་ཡིན་པ་ཡིན། དེ་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་ཅིང་། ཟླ་
མ་ལ་སངས་རྒྱས་དངོས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་ཡོད་ན་རྣམ་པ་སངས་རྒྱས་སུ་བསྐྱོམ་
མ་བསྐྱོམས་ལ་བྱུང་མེད་ཀྱང་། སྤྱི་རྣམ་འགྱུར་གྱི་བྱུང་པར་ལ་ཉིན་འབྲེལ་
གྱི་གནད་ཡོད་པས། ཁོ་བོས་ཉེ་ལམ་འདིར་ཐུན་མཛེས་པའི་ལུགས་ལྟར་
བཀོད་པ་གྲུབ་མཆོག་འཇམ་དབྱངས་བདེ་རྩིས་དང་། ལྷག་པ་བསྟན་པའི་
རྒྱལ་མཆོན་སོགས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིན། དེ་ཡང་ཟླ་མར་མོས་པས་བྱིན་
ཆེན་སུ་ཞིང་སངས་རྒྱས་སུ་མོས་པས་བྱིན་ཆེན་ཆེ། སངས་རྒྱས་
གཞན་གྱི་རྣམ་པར་བསྐྱོམ་པ་ལས་རྩི་རྩི་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་པར་བསྐྱོམ་ན། དེ་ཉིད་
གསུང་རྩི་རྩི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་གསུང་བྱ་ལ་གསུང་གི་འཕྲིན་ལས་
འདུག་སྟེ་བའི་དགོས་པ་ཆེ། དེས་ན་རང་གི་མདུན་གྱི་རྣམ་མཁར་ཞུ་བྲིད་
ལྟར་ཡེ་ཤེས་རང་སྤང་ལས་གྲུབ་པའི་ཐར་པ་ཆེན་པོའི་གཞལ་ཡས་ཁང་གྱི་
བཞེས་སྟོབ་ཉེ་བའི་བཞེས་དང་ལྟན་པ། མཐོ་ཞིང་ཡངས་ལ་རྒྱ་ཆེ་ལྟན་སྤྱད་
པ། ད་བ་ད་ཐུད་སོགས་རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱན་དུ་མས་མཛེས་ཤིང་། གསེར་གྱི་
རྒྱ་ཕིབས་ལ་རྟོག་བྱའི་ཉོག་གིས་སྤྲས་པ། དེའི་དབྱས་སུ་སེལ་བརྒྱད་ཀྱིས་
བཏེག་པའི་རིན་པོ་ཆེའི་བྲིས་སྟོབ་ཆོགས་པད་ཟླ་ཉི་མའི་གདན་ལ་ངོ་བོ་སྤྲུབས་
གནས་ཀྱན་འདུས་ཀྱི་བདག་ཉིད་རང་གི་ཅ་བའི་ཟླ་མ་ཡིན་པ་ལ་རྣམ་པ་
སངས་རྒྱས་རྩི་རྩི་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན། རུས་རྒྱན་འཕྲོལ་དང་། སྤྱི་མདོག་

དམར་པོར་བྱེད་པ་ལས་གཞན་རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱན་སྟགས་ཀྱང་དོ་རྩེ་འཆང་
དང་འབྲེལ་བ། སྐྱེ་མདོག་དམར་པོར་བྱེད་པའང་སློབ་མ་ལ་ཐུགས་རྩེས་སུ་
ཆགས་པའི་ཉམས་ཅན། རྩེས་ཆགས་ནི། འགྲོ་ལ་ཆགས་པས་ཀྱན་ཆགས་
མཛད། །ཅེས་པ་ལྟར་སློབ་མ་ལ་ཐུགས་བརྩེ་བ་སྤྱིང་རྩེ་ཆེན་པོས་དུས་ནམ་
དུའང་བཏང་མི་བྲ་བ་ལྟ་བུའི་རྩེས་སུ་ཆགས་པ་སྟེ་དེ་ལྟར་རམ། ཡང་ན་
གདུལ་བུའི་རྒྱུད་ལ་འཕྲིན་ལས་འཇུག་ཐབས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ནི་ཆོས་གསུངས་པ་
ཡིན་པས་སྒྲ་མའི་གསུང་གི་འཕྲིན་ལས་སློབ་མའི་རྒྱུད་ལ་འཇུག་པའི་བྱིར།
གསུང་དོ་རྩེའི་དོ་བོ་སངས་རྒྱས་དོ་རྩེ་ཆོས་ཏེ་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་སྐྱེ་མདོག་
ལྟ་བུ། རྒྱས་པའི་ལས་འབྲུག་ཅིང་ཐུགས་ཉེ་བའི་ནམ་པས་ཞལ་འཇུག་མ་ཞིང་
སྟེག་པ། འདི་ལ་ལྟའི་རྩེ་དབྱངས་སུ་དདུལ་ཚུ་བས་དཔའ་བོ་དོ་རྩེ་ཆོས་སུ་
གནང་བའི་དགོངས་པ་ངག་དབང་ཉི་ཟླ་བཟང་པོ་དང་། བྱམས་པ་ཆོས་
ལེགས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡབ་ཡུམ་ཐུན་མོང་གི་ཅ་དབྱུ་མ་ཆེ་བའི་སྐབས་སྒྲ་
མ་སངས་རྒྱས་དོ་རྩེ་ཆོས་དང་། ཡུམ་གྱི་ཐུན་མེན་ཅ་དབྱུ་མ་ཚུང་བའི་སྐབས་
དཔའ་བོ་དོ་རྩེ་ཆོས་སུ་བསྐྱོམ་དགོས་པའི་དབང་དུ་མཛད་པ་ལས། དེ་
གཉིས་ལ་སྤངས་ཏེགས་མཆོག་དམན་མེད་པས་འདིར་དཔའ་བོ་དོ་རྩེ་ཆོས་
ཀྱི་ནམ་པར་བསྐྱོམ་ན་ལེགས་པར་གསུངས་ཀྱང་། རང་ལུགས་ལྷ་ཡུ། ལྟག་
ཡུ། ཐུའུ་བཀྲན་བཅས་ཀྱི་དགོངས་པ་ལྟར་སངས་རྒྱས་དོ་རྩེ་ཆོས་སུ་བསྐྱོམ་

པ་ཉིད་ཡིན་གསུངས། ཞ་ལུའི་བྲིན་དུ། སྒྲ་མ་བརྒྱད་པའི་བྲིན་སྒྲ་བས་འཇུག་
པ་དང་ཆོས་རྒྱན་མི་རྒྱུ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་དུ་སྒྲ་བརྒྱད་མཐོ་བཅེགས། རྟོགས་
པ་སྦྱེ་སྦྱེ་བྱེར་ཀྱན་འདུས་རྟོར་བྱའི་ལུགས། འཁོར་དང་ལོངས་སྤྱོད་རྒྱས་
བྱེར་བྲིམ་ཆོགས་བཅས་གསུམ་དུ་གསུངས་པ་ལས། འདིར་བྱི་མ་ལྷ་རྟེན་
པ་ཡིན་པས་རྩ་བའི་སྒྲ་མ་དེའི་མཐའ་སྒྲོར་དུ། མདུན་ནས་བརྩམས་ཏེ་བརྒྱད་
པའི་སྒྲ་མ་དང་པོ་སངས་རྒྱས་དོ་རྩེ་འཆང་དང་། རྣལ་འབྱོར་མ་ནས་བཟུང་
ཡོན་སྒྲོར་གྱིས་བརྒྱད་པའི་སྒྲ་མ་ཁང་གསར་སྦྱབས་མགོན་དང་། རྩེ་དངུལ་
ཚུ་བ་འཛིགས་མེད་དབང་པོ་བསྐྱན་པས་སུམ་ཅུ་རྩ་བྱུག་ལྷ་བྱ་གང་ཡོད་གྱི་
སེང་བྲི་ཚུང་དུ་སྦྱོགས་བཞི་ཀར་དགུ་རེ་འགོད། དེ་དག་གི་ཁར་བརྒྱ་ཉི་ལྔ་
དང་བཅས་པའི་གདན་གྱི་སྟོང་དུ་འདིར་དོ་རྩེ་འཆང་ནི་སངས་རྒྱས་དོ་རྩེ་
ཆོས་སུ་བྱེད་ཅིང་། རྣལ་འབྱོར་མ་སྦྱི་ལྷ་ལ། བརྒྱད་པའི་སྒྲ་མ་གཞན་རྒྱ་རོ་
པ་ནས་བཟུངས་ཏེ་རང་གི་སྒྲ་མའི་སྒྲ་མ་བར་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་སྒྲ་མ་དེ་དང་དེ་
ཡིན་པ་ལ་རྣམ་པ་དཔའ་བོ་དོ་རྩེ་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན། གཞན་ཐམས་ཅད་
ཞལ་རང་ལ་ཚུར་གཟིགས་བྱས་ན་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གནད་ཆེ་ཞིང་། གཡས་
གཡོན་གྱི་སྒྲ་མ་རྣམས་ཞལ་རྩ་བའི་སྒྲ་མ་ལ་གཟིགས་པ། དབུས་གྱི་སེང་
བྲིས་རང་དང་སྦྱ་རྒྱུ་བའི་སྒྲ་མའི་བར་སོགས་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་མི་སྦྱིབ་
སྟེ། འོད་གྱི་རང་བཞིན་ཅན་ཡིན་པས་སོ། །

དེ་ལྟར་དབུས་ཀྱི་སེང་ཁྱིའི་མདུན་ཀྱི་དབུས་སུ་རྒྱལ་བ་དོན་རྒྱུ་འཆང་
 རྣམ་སྟོན་སྐྱེ་ཤེས་རབ་བཅེགས་ཀྱི་བར་ལྷ་སོགས་གཡོན་སྒྲོར་དུ་རིམ་
 བཞིན་གྲལ་སྒྲོར་མོར་བཞུགས་པས་མཐུག་གི་སྒྲ་མ་གཞོན་ཤོས་རང་གི་སྒྲ་
 མའི་སྒྲ་མ་དང་དོན་རྒྱུ་འཆང་གཉིས་གྲལ་མཆེས་སུ་ཁེལ་བ། དངོས་བརྒྱུད་ཀྱི་
 སྒྲ་མ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་གསུམ་དུ་ཡི་གེ་གསུམ་གྱིས་མཆན་པའི་རང་
 རང་གི་ཐུགས་ཀའི་རྩྱུ་ཡིག་ལས་འོད་ཟེར་དམར་པོ་ལྷགས་ཀྱི་ལྷ་བྱ་དཔག་
 མེད་སྟོས། ཐུགས་བརྩའི་སངས་རྒྱས་རེ་རེའི་ཐུགས་ཀ་ནས་བྱང་སྒྲ་མ་ཡི་
 དམ་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་དཔའ་བོ་མཁའ་འགྲོ་ཆོས་སྤང་དང་བཅས་པའི་
 ཆོགས་ཞིང་ཆ་ཆང་རེ་སངས་རྒྱས་དོན་རྒྱུ་འཆང་། དཔའ་བོ་དོན་རྒྱུ་འཆང་གི་
 རྣམ་པར་སྦྱན་པས་ཏེ་མདུན་ཀྱི་ཆོགས་ཞིང་སོ་སོར་ཆ་ཆང་རེ་ཐེམ་པས་
 རེ་རེར་སྐྱབས་གནས་ཀྱན་འདུས་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པར་མོས། དེས་ཞལ་
 ཤེས་དང་པོ་སོང་། དེ་ནས་དེ་དང་འབྲེལ་བར་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་
 གསོག་རྒྱས་པར་བྱེད་དགོས་པས་ཐུག་བྱ་བ་ལ། འདིའི་གང་གི་དྲིན་གྱིས་
 སོགས་དང་། སྒྲ་མཆོད་ཀྱི་གང་གི་ཐུགས་རྗེའི་སོགས་དོན་འདྲ་སྟེ། སྒྲ་མ་
 གང་གིས་ཆོས་གསུངས་པའི་དྲིན་ལས་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་གནས་ཏེ་སངས་
 རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་དེ་ཡང་དུས་སྐད་ཅིག་གིས་ཏེ་ལྷ་ཆེ་རིང་བ་དང་། དཔྱལ་
 བ་པའི་ཆེ་ཆོད་ལྷ་བྱའམ། འཁོར་བའི་སྤྱི་ཕྱིའི་མཐའ་ལ་སྟོས་ན་བྱ་རྩོགས་ཀྱི་

སྤང་མཐའི་སྐད་ཅིག་མའི་ཡུན་ཙམ་གྱི་སྟོགས་དུས་ཀྱི་ཆེ་སྤང་གཅིག་ལ་ཐོབ་
 བར་མཛད་པས་ན་སྤང་མ་ནི་རིན་པོ་ཆེ་དང་འབྲེལ་ཏེ། འདི་དཔེ་ལས་དཔེ་
 ཅན་ཆེས་ལྷག་པ་ཡིན་ཡང་འཇིག་རྟེན་ན་དཔེ་དེ་ལས་བཟང་བ་བཞག་ཏུ་
 མེད་པས་རིན་པོ་ཆེ་ལ་དཔེར་མཛད་ནས། བདེ་སྟོང་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་
 ཤེས་བཞིན་ལག་གི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་ཤར་ཞིང་། དེས་དོན་གྱི་དོ་རྗེ་མཆོན་པའི་
 ཕྱིར་དང་དོན་ཉགས་གྱི་དོ་རྗེ་འཆང་བའམ་འཇིན་པས་ན་དོ་རྗེ་ཅན་ཏེ་དོ་རྗེ་
 འཆང་དང་དབྱེར་མེད་པའི་ཞབས་གྱི་བརྗོད་ལ་འདུད་པ་སྟེ་ཕྱག་འཆལ་ལོ་
 ཞེས་པའོ། །འདིའི་སྐབས་རང་གི་ལུས་བརྒྱ་སྟོང་སོགས་སུ་མོས་ནས་ཆིག་
 དོན་བྲན་བཞིན་པས་ཕྱག་བྲ། མཆོད་པའི་སྐབས་རང་གི་སྟོང་ག་ནས་མཆོད་
 ལྷ་རྣམ་མཁའི་ཁམས་གང་བ་སྟོས་པའི་ལྷ་མོ་མཆོད་ཡོན་ཞབས་བསེལ་མེ་
 ཏོག་མ་གསུམ་དཀར་པོ། བདུག་པ་མ་དུད་ཀ། །མར་མེ་མ་དམར་མེར།
 བྱགས་པ་མ་ལྗང་བྱ། །ཞལ་བས་མ་དང་རོལ་མོ་མ་ནི་སྒྲ་ཆོགས་མདོག་ཅན་
 ཏེ་ཀུན་རིག་གི་བྱང་སྟོགས་པའི་ལྷ་ལྷར་ཡིན། འདིར་མཆོད་པ་དངོས་སུ་
 བཤམས་པ་ཡོད་མེད་རྗེ་ལྷར་ཡང་སྟོས་གང་སྟོགས་སྟུལ་ཏེ་འབྲུལ་དགོས།
 མཆོད་སྟགས་གྱི་དོན་ཡུལ་སྟོགས་མཆོད་པ་སོ་སོའི་མིང་དང་། བ་རྩི་རྩི་ནི་
 སོར་སོར་བཞེས། སྒྲ་རྩི་གཞི་ཚུགས། ཨོྃ་ཨྲཱེ་ཧྲཱི་ནི་དོ་རྗེ་གསུམ་གྱི་ས་བོན་
 ཏེ། དོ་རྗེ་གསུམ་གྱི་རང་བཞིན་གྱི་མཆོད་ཡོན་ལ་སོགས་པ་སོ་སོར་བཞེས་

ལ་ཐུགས་བདེ་སྒྲོང་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་གཞི་ཚུགས་ཞེས་པ་ཡིན།
 གཟུགས་དོན་མ་དཀར། དེ་བཞིན་སྒྲིབ་སྒྲོལ་བའི་སྒྲིབ་པ་རོ་དམར། དེག་སྒྲོང་།
 ཆོས་དབྱིངས་དོན་མ་དཀར་མོ་སྒྲིབ་པའི་རིག་མ་དུག་དང་། རྒྱས་པར་ན། མ་
 རྒྱུད་བདེ་མཆོག་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རིག་མ་བཅུ་དུག་གིས་མཆོད།
 རྒྱས་པ་འདིར་རིག་མ་དུག་གྲང་འདྲུ་བས་དེ་དག་གི་ཕྱག་རྒྱ་ནི། བཟོ་མི་ནིའི་
 སྐབས་ལག་གཉིས་དོན་མཁུར་གྱིས་མི་མི་བརྒྱུད་པའི་ཚུལ་དང་། བཟོ་མི་ཤེས་
 ལ། སྒྲིང་བུ་བསྐྱུར་བའི་ཚུལ་དང་། མི་ཉི་གི་ལ། སྒྲིན་མཚུབ་གྲང་གསུམ་
 བསྐྱེད་པའི་སོར་མོས་མཆོད་ཁུང་གི་ཐད་དུ་མི་ཉི་གི་བརྒྱུད་པའི་ཚུལ་དང་། ལྷ་
 ར་མེ་ལ། མཚུབ་མོ་དང་གྲང་མོ་བསྐྱེད་པས་འོག་དུ་རྒྱ་རྒྱ་ཆེན་པོ་བརྒྱུད་པའི་
 ཚུལ། ཉ་སྒྲིའི་སྐབས། དོན་མཁུར་གཉིས་ཁ་ཕྱིར་བསྐྱེད་ཏེ་ཁ་འགུམ་གཉིས་
 སུ་བཞག་པ་བཞད་པའི་ཚུལ་དང་། ལ་སྒྲིའི་སྐབས། དོན་མཁུར་གཉིས་
 དཀྱར་བཞག་སྒྲིབ་སྒྲིམས་པའི་ཚུལ་དང་། གི་ཉིའི་སྐབས་དོན་མཁུར་གཉིས་
 གྱིས་སྒྲིང་གའི་ཐད་དུ་ཉིང་ཤགས་འཁྲོལ་བའི་ཚུལ་དང་། མི་ཉིའི་སྐབས་དོན་
 མེའི་ཁུང་དཀྱོལ་ཏེ་དཔྲལ་བའི་དབྱིངས་སུ་གར་བསྐྱོར་བའི་ཚུལ་དང་།
 དུལྱེ་སོགས་བཞི་ལྔ་རྟུ་ལ། རྒྱ་པའི་སྐབས། གཡོན་དོན་མཁུར་ཁ་ནང་
 དུ་བསྐྱེད་པའི་སྒྲིང་དུ། གཡས་པའི་སོར་མོ་བཞི་གཤེས་ཏེ་བསྐྱེད་པས་ལ་ལག་
 མཐེལ་ཕྱིར་བསྐྱེད་ཏེ་བཞག་པ་མེ་མོང་གི་ཕྱག་རྒྱ་དང་། ར་སའི་སྐབས་དོན་མེ་

ཐལ་མོ་ཁ་གྲོན་དུ་སྤྱེ་བ་རོའི་ཕྱག་རྒྱ་དང་། བརྒྱའི་སྐབས། རོ་རྩེ་ཁུ་ཚུར་
གཉིས་ཀྱིས་གོས་འབྲུལ་བའི་ཚུལ་དང་། ཉམ་མེད་རྒྱུ་ཉེ་སྐབས། རོ་རྩེ་བསྐྱམས་
པ་ལས་མཐེ་བོང་དང་མཇུ་བ་མོ་གཉིས་བརྒྱུད་སྟེ་ཅེ་སྤྱད། མཐེ་ལུ་ཚུར་གཉིས་
ཅེ་སྤྱད་ལ་བརྒྱུད་ས་པ་ཆོས་འབྲུང་གི་ཕྱག་རྒྱ་བཅས་བྲ། མཆོད་ལྷ་ཆང་མ་
ཕྱག་བཞེའམ་གཉིས་གང་བྱས་ཀྱང་རྒྱས་བསྐྱུས་ཅམ་ལས་ཁྱད་མེད་པས།
རྒྱས་པར་ན་དང་པོ་གཉིས་རྟོག་ཏུ་ལ། ལྷག་མ་གཉིས་ཀྱིས་རིན་པོ་ཆའི་སྟོན་དུ་
རེ་རེ་ནས་མཆོད་ཡོན་སོགས་རིམ་བཞིན་ཆུ་གཉིས་ཉེར་སྟོན་རོལ་མོ་བཅས་
དང་། སྟོང་གསུམ་ཐམས་ཅད་གསལ་བར་འཆར་རྒྱས་པའི་མེ་ལོང་དམར་པོ་
རོས་གཉིས་པ་སོགས་སྤྱིའི་འདོད་ཡོན་ལྷ་དང་། གཟུགས་མངོས་པ་སོགས་
ནང་གི་གཟུགས། དག་ནས་སྤྱུ་ལེན་པ་ནང་གི་སྤྱུ་ལུས་དང་ཁ་ནས་ཏི་ཞིམ་པོ་
འབྲུལ་བ་ནང་གི་ཏི། ལྷེ་དང་མཆུའི་རོ་བདའ་བ་ནང་གི་རོ། བརྒྱའི་རེག་བྲ་
འངམ་པ་སོགས་ནང་གི་རེག་བྲ་སྟེ་ནང་གི་འདོད་ཡོན་ལྷ་བཅས་སོ་སོའི་
མཆོད་རྫས་མཆོད་ཡོན་ཞལ་སོགས་དང་། འདོད་ཡོན་ལྷ་སྤྱན་དང་སྤྱན་
སོགས་སོ་སོར་ཕྱལ་བས་ཆོགས་ཞིང་རྣམས་ལ་དང་པོར་དབང་ཤེས་ཀྱི་
འཁོར་དུ་གྱུར་པའི་ཆོར་བ་བདེ་བ་སྦྱེས། དེས་བདག་རྒྱུན་བྱས་ནས་ཡིད་
ཤེས་ལ་ཆོར་བ་བདེ་བ་སྦྱེ་བ་སོགས་ཕྱགས་རྒྱུད་ལ་ལྷན་སྦྱེས་ཀྱི་བདེ་བ་
ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་སྦྱེས་པ་དང་། ཆོས་དབྱེད་སྟོན་རོ་རྩེ་མས་རྣམ་ཐར་སྟོགས་ལས་

དང་། ཆོས་སྐྱེ་འགྱུར་བ་མེད་པ་མཆོན་པའི་ཆོས་འགྱུར་གྱུ་གསུམ་མཐིང་ནག་
ཕུལ་བ་སྐྱེན་གྱིས་གཟིགས་པ་ཅམ་གྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་
མེད་པར་རྟོགས་པའི་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་གྱི་ཡེ་ཤེས་བྱུང་པར་ཅན་ཐུགས་
རྒྱུད་ལ་འབྱུངས་པས་མཉེས་པར་བསམས་པ་ནི་སྤྱི་བུམ་དབང་དང་འབྲེལ་
བའི་མཆོད་པ། ཨོྃ་གྱུ་རུ་བརྩོ་རྣམས་སོགས་གྱིས་ནང་མཆོད་འབུལ་བ་ནང་
གསང་དབང་དང་འབྲེལ་བའི་མཆོད་པ། སྤྲུགས་དོན་གྱུ་རུ་ནི་སྤྲུ་མ། བརྩོ་རྩོ་
རྩོ། རྣམས་ཆོས། ས་པ་རི་ལྷ་ར་འཁོར་དང་བཅས་པ། ཞེས་པའོ། །རང་གི་སྟོང་
ག་ནས་པརྩ་ཅན་སོགས་རིག་མ་དཔག་མེད་སྟོས་ཏེ་ཕུལ་བར་མོས་ལ། ཡིད་
འོང་ལང་ཆོའི་སོགས་བརྩོད། མཆོད་པའི་ལྷ་མོ་རྣམས་སྐྱེ་ཅ་ལ་རྒྱག་ཅ་ཅ་བཞི་
ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་མ་ཆང་བ་མེད་པ་དང་ལྷན་པ། ཞིང་སྐྱེས་དང་སྤྲུགས་
སྐྱེས་ལ་གསུང་ཚུལ་མང་ཡང་། བསྐྱེད་རིམ་ཐོབ་ལ་རྩོགས་རིམ་མ་ཐོབ་པ་
ཞིང་སྐྱེས། རྩོགས་རིམ་ཐོབ་ལ་བྱང་འཇུག་མ་ཐོབ་ལ་སྤྲུགས་སྐྱེས། སྟོབ་མི་
སྟོབ་གྱི་བྱང་འཇུག་ལ་གནས་པ་ལྷན་སྐྱེས་གྱི་པོ་ཉ་སྟེ། དེ་ལྷ་བུའི་རིག་མ་ཕུལ་
བ་དེ་དག་ནལ་འབྱོར་མར་གྱུར་པ་དང་སྟོམས་པར་ཞུགས་པས་ཟག་མེད་གྱི་
བདེ་བ་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་འབྱུངས་པར་བསམས་པ་གསང་བ་ཤེར་དབང་དང་
འབྲེལ་བའི་མཆོད་པ་དང་། སྐྱེབ་བུལ་ལྷན་སྐྱེས་སོགས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཆོག་
དབང་དང་འབྲེལ་བའི་མཆོད་པ་སྟེ་འདིར་སྤྲུ་མཆོད་གྱི་ཆོགས་བཅད་བརྩོད་པ་

འཇམ་མགོན་སྟོན་བརྒྱུད་ཀྱི་མན་ངག་གི་དབང་ཆེག་ཏུ་ཡོད་པ་ལྟར་བཀོད་པ་
ཡིན། ད་དུང་འདིའི་སྟེང་དུ་སྒྲ་མཆོད་ཀྱི། སྐབས་མགོན་རྗེ་བཙུན་སྒྲ་མ་འཁོར་
བཅས་ལ། །ཞེས་སོགས་ནས། ནམ་མཁའ་ཇི་སྲིད་འབངས་སུ་གཟུང་དུ་
གསོལ། །ཞེས་ལུས་བྲན་དུ་འབུལ་བའི་བར་བྱ་ཐུབ་ཀྱང་མཆོག་ཏུ་འགྱུར་
གསུངས། སྐགས་ལུགས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ནི་
བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པས་འདིར་མཆོད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མཆོད་ཡུལ་
ཀྱི་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་བྱུང་བར་ཅན་བསྐྱེད་པར་བསམ་
དགོས། ཕྱི་ནང་གསང་བ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་མཆོད་པ་ཞེས་པ་མཆོད་པའི་རྣམས་
ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ཕྱེ་བ་ལས་མཆོད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཆོགས་ཞིང་གི་ཐུགས་རྒྱུད་
ལ་མཆོད་པའི་ངོ་བོ་བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་བསྐྱེད་པ་མཆོད་པར་མཚུངས་ཤིང་།
ཕྱི་མཆོད་ཀྱན་ཀྱིས་ཀྱང་བདེ་སྟོང་སྐྱེད་པས་ན། མཁས་གྲུབ་སངས་རྒྱས་ཡེ་
ཤེས་ཀྱིས་ཀྱང་། མཆོད་པ་ཐམས་ཅད་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་མཆོད་པ་ཡོད་དེ།
མཆོད་པ་དེ་དང་དེ་ལས་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་བདེ་སྟོང་འབྱུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
གསུངས། ཆོགས་ཞིང་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱབ་བརྟེན་ཏེ་བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་
སྒྲར་ནས་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་འབྱུངས་ཟིན་པས་སྒྲར་མེད་པ་ཞིག་གསང་དུ་སྐྱེ་རྒྱ་
མེད་ཀྱང་། དེ་ལྟར་སྐྱེས་པར་བསམས་ན་བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་རང་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་
བའི་རྟེན་འབྲེལ་ཀྱི་གནད་ཡོད། དེ་ནས་མཆོད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་སྐྱབ་

བའི་མཆོད་པ་འབྲུལ་བ་ནི། དགོན་མཆོག་གསུམ་ལ་བདག་སྐྱབས་མཆི། །
 ཞེས་སོགས་ཏེ། རང་སྤྲིད་ཞིའི་འཇིགས་པས་མནར་བ་ལ་མི་བཟོད་པའི་ངེས་
 འབྱུང་། གཞན་དེ་ལྟར་མནར་བ་ལ་མི་བཟོད་པའི་སྤྲོད་ཆེ། འཇིགས་པ་དེ་ལས་
 སྐྱོབ་པའི་སྐྱབས་བསྐྱུ་བ་མེད་པ་མདུན་གྱི་ཆོགས་ཞིང་ནམས་ཡིན་སྟམ་པའི་
 ཡིད་ཆེས་གྱིས་སློ་ལིངས་འགོལ་བྱེད་པ་ཐེག་ཆེན་ཐུན་མོང་མིན་པའི་སྐྱབས་
 འགོ་བྲ། དེ་ཡང་དུས་བྱང་ཆུབ་སྤྲོད་པའི་བར་དང་། དགོས་པའང་རང་གཞན་
 སྤྲིད་ཞིའི་འཇིགས་པ་ལས་གྲོལ་འདོད་སྤྲོད་ཐག་པ་ནས་བསྐྱེད། འདི་དག་ཆང་
 བའི་སློ་ནས་སྐྱབས་སུ་འགོ་ཚུལ་རྒྱ་སྐྱབས་དང་། སྐྱབས་ཡུལ་དེ་དག་གི་
 ཐུགས་རྒྱད་ལ་མངའ་བའི་སྤངས་ཉོགས་གྱི་ཡོན་ཏན་ནམས་མ་འོངས་པ་ན་
 རང་རྒྱད་ལ་འབྱུང་འབྱུར་གྱི་ཐོབ་བྱར་ཡིད་ཆེས་པ་འབྲས་མིང་རྒྱ་ལ་
 བཏགས་པའི་འབྲས་སྐྱབས་ཡིན། སྤྲིག་པ་ཐམས་ཅད་སོ་སོར་བཤགས། །
 ཞེས་པའི་སྐྱབས། ས་ལམ་གྱི་ཡོན་ཏན་སྤྲོད་པ་ལ་གོགས་ཆེ་ཞོས་ནི་སྤྲིག་སྤྲིབ་
 ཉེས་ལྷུང་ཡིན་པས། སྤར་བྱས་གྱི་ཉེས་པ་ལ་དུག་ཁོང་དུ་སོང་བ་ལྟ་བུའི་
 འགྲོད་སེམས་དང་། ཕྱིན་ཆད་སློག་ལ་བབས་ཀྱང་མི་བྱེད་སྟམ་པའི་སྤོམ་
 སེམས་བསྟེན་པ་སོགས་གཉེན་པོ་སྤྲོབས་བཞི་ཆང་བའི་སློ་ནས་བཤགས་པ་
 བྱེད་པ་དང་། འགོ་བའི་དགོ་ལ་རྗེས་ཡི་རང་། །ཞེས་པ་ནི། དཔེར་ན་རྒྱལ་པོ་
 གདན་འདྲེན་པ་ལ་སྤྲོབས་འབྱོར་ཆེན་པོ་ཞིག་མེད་པར་མོ་རང་མ་ལྟ་བུའི་བྲིམ་

དུ་གདན་འདྲེན་མི་རུས་པ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལའང་
 བསོད་ནམས་ཀྱི་བསགས་རྒྱུ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ཞིག་མེད་པར་བསྐྱེད་མི་རུས་
 བས་སྟོན་དུ་བསོད་ནམས་རྒྱ་ཆེན་པོ་གསོག་པ་གཤམ་ཆེ། དེ་ཡང་ལས་དང་པོ་
 བས་ལུས་ངག་གི་སྟོན་ས་དག་བ་བྱས་པས་བསོད་ནམས་དེ་ཙམ་གསོག་མི་
 ཐུབ་པས་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ནས་སོ་སྟེ་ཡན་ཆོད་ཀྱི་གཞན་གྱི་དག་བ་
 ལ་རྗེས་སྟེ་ཡི་རང་བྱས་ན་བསོད་ནམས་ཤིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེན་པོ་འཐོབ་པ་འོང་བས་
 འདིར་ཡི་རང་བྱེད་པ་སྟེ། མདོར་ན་ཐེག་ཆེན་ཐུན་མོང་མིན་པའི་སྐྱབས་འགོ་
 རྣམ་དག་བྱེད་པ། འགལ་རྒྱུན་སྒྲིབ་པ་སྦྱོང་བ། མཐུན་རྒྱུན་ཆོགས་བསགས་
 པ་རྣམས་སྟོན་དུ་བཏང་ནས་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཉིད་གཙོ་བོ་
 ཡིན་པས། སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་ཡིད་ཀྱིས་གཟུང་། །ཞེས་པས་སེམས་
 བསྐྱེད་མདོར་བསྟན་དང་། ཡང་བསྐྱེད། སངས་རྒྱས་ཆོས་དང་ཆོགས་མཆོག་
 ལ། །སོགས་རྟེན་པ་གཉིས་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་སྟོང་པོའི་མཐའ་ཅན་གྱི་སྐྱབས་འགོ་
 སྟོན་དུ་བཏང་ནས། རང་གཞན་དོན་ནི། སོགས་རྟེན་པ་གཉིས་ཀྱིས་སྟོན་
 སེམས་གཟུང་བ་དང་། བྱང་ཆུབ་མཆོག་གི་སོགས་ཆོག་རྟེན་གསུམ་གྱིས་
 འདུག་སེམས། འགོ་ལ་པན་ཕྱིར། སོགས་བསྟོ་སྟོན། འདི་དག་ཐུགས་ལུགས་
 ཀྱི་བདུན་རྣམ་དག་ཅེས་པ་དེ་ཡིན། འདི་ལ་འགའ་རེས་ལོངས་སྟེ་ཡན་ལག་
 བདུན་པ་དང་། མདོ་ལུགས་ཀྱི་ཡན་ལག་བདུན་པ་ནི་སྐལ་སྐུའི་ཡིན་ཟེར་ཏེ།

མེད་ས་སྐྱེས་ཆོས་ཏྲ་བ་ཉུང་ཞིང་། བྱ་ངན་ལས་འདའ་ཚུལ་མི་སྟོན་པའི་
ཕྱིར་ན་ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་བར་བསྐྱེད་བ་དང་། མི་འདའ་བའི་གསོལ་འདེབས་
མ་བཟངས་པས་ཡིན་འདུག་པས་དེ་ལྟར་བྱས་ཀྱང་འབྲེལ་ནི་ཆེ། དེ་ལྟར་བྱའི་
བདུན་རྒྱུ་དག་གྱེད་པ་ནི་སྐྱབ་པའི་མཆོད་པ་ཡིན་གསུངས།

ཀུ་སྤྱ་ལི་འི་ཆོག་ས་གསོག་

ཀུ་སྤྱ་ལི་འི་ཆོག་ས་གསོག་སྐབས། ཀུ་སྤྱ་ལི་ཞེས་པ་དགོ་བ་ཅན་ལ་
འདུག་པས་ནང་གི་ཡོན་ཏན་སྤྲས་ནས་མཁས་ཉམས། བྱབ་ཉམས་གང་ཡང་
མེད་པར་ཕྱིར་ཀུ་སྤྱ་སྤྱོད་པལ་བ་ལྟར་སྟོན་ཅིང་། མངོན་མཆོན་ཆུང་དུ་འཛིན་གྱི་
ནས་དགོ་སྤྱོད་ཁོ་ནར་འབད་པ་ལ་ནང་གི་ཡོན་ཏན་གྱི་སྟོན་ས་བཏགས་པ་
དང་། ཡང་། ཀུ་སྤྱ་ལྷ་ནི་འདུ་ཤེས་གསུམ་པའམ། མ་བཅོས་སྤྱུག་པའི་དོན་
ཏེ། སྤྱོད་མེད་དང་བཅོས་མེད་ཀྱི་ངང་ནས་ནང་གི་ཉམས་ལེན་བཟང་བ་ཞིག་
ལ་གྱེད་པས། འདིའང་ནང་གི་ཡོན་ཏན་ལ་མ་བསྟོས་པར་ཕྱིར་སྤྱོད་ལམ་ལ་
བསྟོས་ནས་བཏགས་པ་ཡིན་པས་སྤྱ་མ་དང་འདི་གཉིས་ཀའི་འབབ་སོ་
གཅིག་ཏུ་འོང་། དོན་དུ་འདིས་ཕྱི་ཚུལ་མཁས་པ་དང་བྱབ་པ། ཕྱག་མཆོད་
གྱེད་པ་སོགས་གང་ཡང་མི་སྟོན་པར་ཡར་མར་གྱི་མགོན་ལ་སྤྱིན་གཏོང་མི་
མངོན་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཆོག་ས་སྐབས་པོ་ཆེ་གསོག་པ་ཞིག་ཡིན། དེ་ཡང་ཕྱིར་
མཆོད་པ་ཅི་ཅམ་སྤུལ་བ་ལས་རང་སྤུལ་ཆོག་ས་སྤུལ་ན་བསོད་ནམས་

གསོག་ཆབས་ཆེ་བས། བདག་གིས་སྡོན་ཐོག་མེད་ནས་ལུས་གངས་མེད་པ་
སྒངས་ཏེ་དོར་གྱང་དོན་མེད་དུ་སོང་འདུག་པས། ད་རེས་ལུས་འདི་སྒྲ་མ་
དགོན་མཆོག་ལ་ཆོག་ས་སུ་ལུས་ནས་དལ་འབྱོར་དོན་ཡོད་པར་བྱའོ་སྙམ་
པའི་འཕེན་པ་བཏང་ནས། རང་སེམས་པོ་ཡིག་ཏུ་གསལ་བ་དེ་ནལ་འབྱོར་
མ་མཐེབ་སོར་ཅམ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་པ་དེ་ཉིད་ཙ་དབུ་མའི་ལམ་བརྒྱད་སྟེ་པོ་
ནས་ནམ་མཁར་ཆད། འདིར་སྒྲ་མ་དང་ཞལ་སྟོར་མཛད་གསུངས་པ་རང་
སེམས་ནལ་འབྱོར་མ་སྟེ་པོ་ནས་རྒྱངས་ཀྱིས་ཐོན་ཏེ། སྒྲ་མའི་མདུན་ཐད་དུ་
སྐད་ཅིག་གིས་སྟེབས་པ་ཅམ་ལས་འབྲུད་དེ་སྟོམས་འཇུག་མཛད་པ་མིན།
སྒྲ་མའི་མདུན་དུ་སྟེབས་པ་དང་སྟེར་བལྟས་པས་རང་ལུས་སྤང་པོ་རྟོང་པ་
ཡིངས་ཏེ་འབྲེལ་བ། ཤིན་ཏུ་ཆེ་ཞིང་ཆོ་ལ་སྟུམ་པ་བཟུག་མདངས་གཟི་
བརྗིད་ཅན་དུ་མཐོང་བར་བསམ། རང་སེམས་མཁའ་སྤྱོད་དབང་མོ་མཐེབ་
སོར་ཅམ། །ཞེས་སོགས་ཆོག་ས་བཅད་དུ་བརྗོད་པ་འཇུག་པ་བདེ་བ་དང་།
བྱིན་རྒྱལས་ཀྱི་ཆོན་ཁ་ཆེ་བ་བཅས་སྤུ་བཟུན་གསུང་སོར་བཞག་བྱས་པ་
ཡིན། དམིགས་པ་ལེགས་པོ་བྱང་ན་ཆོག་ས་བཅད་མ་བཏོན་གྱང་ཆོག །སོ་
ཐར་གྱི་སྟོམ་པ་ནམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ཡིན་པས་ཀྱ་སྟེ་
ཡིའི་ཆོག་ས་གསོག་འདི་དང་གཙོད་གཏོང་བ་གཉིས་ཀྱི་བེམ་རིག་དབྱེ་
སྐབས་ནམ་སྟེན་གྱི་ལུས་སྤང་པོ་རྟོང་པ་འབྲེལ་བ་དགོ་སྟོང་སོགས་རབ་བྱང་

གི་ལུས་བཏང་དུ་མི་རུང་བས། དགེ་ལྷན་སྐྱོན་བརྒྱད་ཀྱི་མན་ངག་ལ་རང་
ཉིད་རབ་དུ་མ་བྱུང་གོང་གི་ལུས་ཀྱི་རྣམ་པ་བྲིམ་པའི་རྟེན་ཅན་མགོ་བོང་དེ་བ་
ཞིག་དུ་ཡོད་པར་བསམ་དགོས་པ་གནད་ཆེ། བེམ་རིག་དབྱེ་ཚུལ་ཡོངས་
གྲགས་མིན་པའི་སྐྱོན་བརྒྱད་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཞིག་ཀྱང་ཡོད། ཀུ་སྤྱི་ལོ་
ཆོག་ས་གསོག་འདི་གཅོད་ཀྱི་དཀར་འབྱེད་དང་འདྲ། དགེ་ལྷན་པའི་གཅོད་
སྐྱོན་བརྒྱད་དུ་ཞུགས་པ་ལས་མངོན་མཚན་ཆེ་བ་མི་མང་དཔས་གཞན་ཆོས་
དགེ་ལྷན་པ་ལ་གཅོད་མེད་པར་འཛིན་ཀྱང་། དེ་ཡོད་པར་མ་ཟད། དགེ་ལྷན་
པའི་གཅོད་གསུང་མཁན་ཡང་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཡིན་ཏེ། དེའི་རྩ་ཆོག་
འཇམ་དབྱངས་ཆོས་སྐྱོར་གྱིས་མའི་ནང་དུ་ཡོད། འདི་ཨ་མདོར་སྤར་ཡོད་
ཀྱང་ཁ་བྱང་དུ་འཇམ་དབྱངས་ཆོས་སྐྱོར་གྱིས་མར་གྲགས་པ་ཞེས་ཡོད།
དགེ་ལྷན་པའི་གཅོད་ཀྱི་མཚན་ལའང་གདན་ཐོག་གཅིག་མ་ཞེས་གྲགས་པ་
ཐར་འདོད་དེད་དཔོན་དང་དོན་གཅིག་། དེ་ཡང་ཆར་ཆད་སྟོང་ཆད་སོགས་
སྐྱོན་ཐོག་གཅིག་དུ་གཅོད་པ་ལ་ཟེར། མདོ་སྤྱད་པ་ལས། གཞུང་གི་སྤྱང་མཉམ་
ཞིང་ན་སེམས་ཅན་ཇི་སྟེད་པ། དེ་ཀུན་ཡོངས་སུ་བརྟག་པ་བཟུང་སྟེ་བདུད་
གྱུར་ལ། །བ་སྤྱི་ཉག་རེ་ལས་ཀྱང་དེ་སྟེད་སྤྱི་ལྷན་ཀྱང་། །དེ་དག་གིས་ཀྱང་
མཁས་ལ་བར་ཆད་བྱ་མི་རུས། །ཞེས་གསུངས་པ་གཅོད་ཀྱི་ཁྱད་པ་ཡིན།
ཤེར་མདོ་ན་འདི་འདྲ་མང་བས་མ་གཅིག་གིས་ཀྱང་གྲ་པ་མངོན་ཤེས་ཀྱི་

མཆོད་གནས་མཛད་དེ་ཡུམ་སྒྲོགས་ནས་བཞུགས་པའི་སྐབས་བདུད་བཞི་
བཅོམ་པའི་གནད་འདི་ལྟ་བུ་གཟིགས་ནས་གཅོད་ཀྱི་མན་ངག་སྟོལ་བྲེས་
ཚུལ། དགའ་ལྷན་སྟན་བརྒྱད་ལ་ཞིན་ཏུ་གསང་ཞིང་སྤྲས་པས་གཅོད་ཞུམ་
སོར་བརྒྱད་པ་ལྟར་བཟེད་ནང་དུ་ཆུད་པ་ཞིག་ལས་ཆེན་པོ་མཛད་སྟོལ་མེད།
གཅོད་གཏོང་བའི་དུས་མཚམས་ཀྱང་སྤྲེས་བུ་ཆུང་འབྲིང་གི་ལམ་བསྐོམ་པ་
སྟོན་དུ་སོང་ནས། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་གཉིས་ལ་སྟོང་བ་འདོན་སྐབས་གཏོང་
ལེན་ལ་བོགས་ལྷག་པར་འབྱིན་ཐབས་དང་། ལྟ་བའི་དགག་བྱ་ངོས་གཟུང་
བའི་ཕྱིར་གཅོད་གཏོང་བ་སྟེ་དུས་གཉིས་ཡིན། དེར་སང་འཆི་བ་མི་རྟག་པའི་
སྟོ་གཤམ་མ་ཞིག་ཀྱང་ཆུད་ལ་མ་སྤྲེས་ཞིང་། སྐབས་འགོ་ཙམ་ཡང་རི་
བཞིན་མེད་པ་ལ་ཞུམ་རུ་རྩ་ཆུང་ཙམ་འབྲེར་ཏེ་གཅོད་དང་གཅོད་ཟེར་ནས་
གཅོད་ཁོ་ན་གཏོང་ལོ་བྱེད་པ་ནི་དགོས་པ་གཞན་ཞིག་གི་དབང་དུ་སོང་བ་
རེད་གསུངས། དེ་ནས་རང་བྱུང་མི་མགོའི་སྤྱིད་དུ་རི་བོ་ཙམ་གསུམ་གྱི་ཅར་
རང་སེམས་རྣལ་འབྱོར་མ་མར་བབས་པས་བམ་རོའི་ཐོད་པའི་དབྱལ་
མཚམས་སུ་གྱི་གྲུག་གིས་རེག་ཙམ་གྱིས་ཐོད་པ་ལིངས་ཏེ་བཀོག་ནས་སྤྱིད་
དུར་བཀལ་བ་ཡངས་ཞིང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ནང་བམ་རོའི་ལྷག་མ་རྣམས་གདུབས་
ཏེ་སྤངས་པ་ལ་རུས་རི་བོ་ཙམ་དང་། འག་རྒྱ་མཆོ་ཙམ་དུ་གྱུར་པ་ལ་རྣལ་
འབྱོར་མས་སྤྱོད་གྱིས་གཟིགས་ཙམ་གྱིས་ཨོ་ཞུ་ཞུ་རིམ་བཞིན་བདུད་ཅིར་

ཐེམ་པས་སྤྱད་ས་ཉོག་ས་སྤར་གསུམ་སོགས་བྱེད། འབྲུ་གསུམ་དང་ཉ་
ཉོམ་མཛོད་སྤྱད་ས་ཆོག་མང་ཉུག་གི་བྱེད་ཅམ་ལས། བསྐྱོམ་དོན་ལ་བསང་
སྤྱད་སོགས་ཆང་མ་ནང་མཆོད་བྱེད་སྤྱད་ས་ལྟར་བྱ། དེ་ནས་སྤྱོད་མའི་ནལ་
འབྲུར་གྱི་སྤྱོད་མ་ནལ་ས་གྱི་མདུན་དུ་སྤྱོད་པ་བྱུང་བའི་དབང་པོ་ལ་འབྲོ་བ་ཀྱན་
གྱིས་སྤྱོད་ཀྱི་བྱེད་པའི་འོས་སྤྱོད་པ་དགོན་མཆོག་སྤྱོད་ཀྱི་མཐོན་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་
བཞིའི་ཡི་དམ། འོངས་སྤྱོད་གྱི་སངས་སྤྱོད་སྤྱོད་དེ་དག་གིས་གསུངས་པའི་
ལུང་ཉོག་ས་གྱི་ཆོས་པོ་ཉིད་ནལ་པ་ཅན། དེ་ནས་སྤྱོད་ཀྱི་མཐོན་པའི་དག་འདུན་
བྱང་སེམས་ཉན་རང་ནལ་ས་གྱིས་བསྐྱོར་བ། གཡས་སྤྱོད་ཀྱི་བཙུན་འཇམ་
དབྱངས་ལ་བསྐྱོར་འབྲོའི་འགལ་སྤྱོད་སེམས་ཞིང་མཐུན་སྤྱོད་སྤྱོད་པ་ལ་མགོན་
སྤྱོད་མཛོད་ཀྱིས་པའི་མགོན་པོ་ཡོན་ཉན་གྱི་མཐོན་གནས་གསུམ་གྱི་དཔལ་
པོ་མཁའ་འབྲོ་ཆོས་སྤྱོད་འོངས་གཤམ་ནལ་ས་དང་། གཙང་རིས་གྱི་མགོན་
པོ་བདུན་ཅུ་ཅུ་ལ་སོགས་པ། དང་སྤྱོད་མཆོག་བསྤྱོད་སོགས་སྤྱོད་མའི་དང་
སྤྱོད་བདེན་ཆོག་བྱུང་བ། རྒྱུ་ལ་དང་ལོར་སྤྱོད་མ་སོགས་གཞོད་སྤྱོད་ལོར་
སྤྱོད་ཆོག་སྤྱོད་གཞན་ཡང་ནལ་འབྲུར་པ་རང་ཉིད་ལ་འགོ་བའི་སྤྱོད་སྤྱོད་དང་།
རང་དང་སྤྱོད་ཅིག་དུ་འབྲོགས་ཤིང་སྤྱོད་སྤྱོད་བྱེད་པའི་མོ་སྤྱོད་མོ་སྤྱོད་སོགས་
འབྲོགས་པའི་སྤྱོད་དང་། རང་རང་གིས་བསྐྱོར་པའི་ཆོས་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་བའི་
སྤྱོད་རང་གི་ཡུལ་སྤྱོད་དང་དབྱ་སྤྱོད་སྤྱོད་འཆོ་ཞིང་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་ནལ་ས་གྱིས་བསྐྱོར་

བ། གཡོན་དུ་སྐྱུན་རས་གཟིགས་ལ། སྙིང་རྩེ་བྱ་པའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་རིགས་
དུག་གི་སྙིང་རྩེའི་མགོན། སའི་ལྷ་མོ་བརྟན་མ་སོགས་སྙིང་གསུམ་གྱི་ཡུལ་ལྷ་
གཞི་བདག་དང་། གཞོད་སྐྱིན་ཏེ་བདག་བརྒྱད་སོགས་གཞོད་སྐྱིན་གྱི་སྡེ་
དཔོན་ཆེན་པོ་རྣམས་འཕྲོག་མ་བྱ་དང་བཅས་པ་དང་། ལོ་ཟླ་ཞག་དུས་སྤར་
སྡེའི་ས་བདག་སོགས་མདོར་ན་སྤྱི་ཕྱིའི་མགོན་རྣམས་སུ་མ་ཐེ་བའི་རིགས་
དུག་གིས་བསྐྱུས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་དང་། བྱད་པར་ལན་ཆགས་སྤྱིད་པ་
བར་དོ་བྱི་བའི་ཆོགས་གྲངས་མེད་པས་བསྐྱོར་བ། སྐྱུན་རས་གཟིགས་སྙིང་
རྩེའི་མགོན་མ་ཡིན་ཀྱང་དེ་དག་གི་མགོན་སྐྱབས་སུ་བཞུགས་པ་ཡིན། འདིའི་
མགོན་ཆེན་དང་པོ་གསུམ་དཔུལ་ཆུང་བེན་གྱིས་ལྟར་ཡིན་ཞིང་། བཞི་པ་
གདོན་བགོགས་ལན་ཆགས་ཀྱི་མགོན་མདུན་གྱི་འོག་ཏུ་བསྐྱེད་དགོས་པས།
དགོན་མཆོག་སྤི་ཞུའི་མགོན་གྱི་འོག་ཏུ་གསང་བདག་ཕྱག་ན་རྩོམ་རྩེའི་མཐའ་
སྐྱོར་དུ། རང་གིས་པར་མགྲ་བར་བྱས་ཀྱང་ཆུར་གཞོད་པ་བྱེད་པའི་བགོགས་
རིགས་སྙིང་ཕྱག་བརྒྱད་ཅུ་དང་། མགྲ་མི་མགྲ་ཅུང་ཟད་རེ་བགྱིས་པ་ལ་པན་
གཞོད་རེས་འཛོག་བྱེད་པའི་གདོན་གྱི་རིགས་སུམ་བརྒྱ་དུག་ཅུ་དང་། རང་
གིས་སྤར་གཞན་ལ་གཞོད་པ་བྱས་པའི་ལེ་ལན་ལུས་ཉེན་འདི་ལ་འདེད་མཁན་
གྱི་ནད་རིགས་བཞི་བརྒྱ་ཅུ་བཞིའི་བདག་པོ་སོགས་མི་མིན་འབྱུང་པོ་མཐའ་
ཡས་པས་བསྐྱོར་བར་མོས། ཕྱག་རྩོར་གདོན་བགོགས་ལན་ཆགས་ཀྱི་མགོན་

གྱི་གསུངས་མིན་ཡང་དེ་དག་གི་གོང་གཞོན་གྱི་ཚུལ་དུ་བཞུགས་པ་ཡིན་
གསུངས། མགོན་ཆོན་བཞི་པོ་འདི་ལྟར་བསྐྱེད་པ་སྐབས་འདི་དང་། བསྐྱེད་
གཏོར་མ་བརྒྱ་ཅུ་སྟོགས་ཐམས་ཅད་ལ་འདྲ།

བདུད་ཅི་འབྲུལ་སྐབས་དངོས་སུ་ནང་མཆོད་འཁོར་བ་དང་། བསྐྱེད་དོན་
ལ་རང་རྣལ་འབྱོར་མར་གསལ་བ་ཐོད་པའི་ཅུར་སྦྱིན་བདག་གི་ཚུལ་དུ་ཡོད་
པའི་ཐུགས་ཀ་ནས་ལྷ་མོ་རོ་རྩེ་ཆེ་མ་ཐོད་པ་ཐོགས་པ་བདུན་ལྟར་སྦྱིགས་གྱི་
རྣམ་པར་སྦྱོས་པས། རོ་བོ་རང་གི་ཤ་ཁྲག་ཡིན་ཡང་རྣམ་པ་བདུད་ཅིར་གྱུར་
པའི་ཐོད་པ་ཆེན་པོའི་བདུད་ཅི་ནས་བཅུས་ཏེ་ཕུལ་ནས་ལྷ་མོ་སྦྱིང་གར་བསྐྱེད་
བའམ། ཡང་ན། ལྷ་མོ་གཅིག་སྦྱོས་པས་བདུད་ཅི་དབྲུལ་ཞིང་། ཕུལ་ཟིན་པ་ན་
ཚུར་བསྐྱེམ། ཡང་གཅིག་སྦྱོ་བ་སྟོགས་ལན་བདུན་གྱེད་པ་གང་ཡང་རུང་བས་
ཟླ་མར་ལན་བདུན་དབྲུལ་བ་རང་ཁ་སྦྱོར་ཡན་ལག་བདུན་ཐོབ་པར་མཆོན་
པར་འཇམ་དབྱངས་བདེ་རྩིས་དང་སྟག་ཕུ་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་
གསུངས་ཚུལ་དང་། ཡང་དབྲུལ་ཆུའི་ཁྲིད་ལྟར་མགོན་བསྐྱེད་ཚུལ་དང་།
འབྲུལ་སྐབས་གཙོ་བོར་གསུམ་དང་། གཞན་མགོན་ཆོན་རེར་ལན་རེ་བཅས་
བདུན་དུ་གྱེད་པའི་ཐུགས་གྱུར་གསུངས། མགོན་གཞན་རྣམས་ལ་ལྷ་མོ་ཐོད་
པ་ཐོགས་པ་དཔག་མེད་ལག་བདེ་བའི་ཚུལ་དུ་སྦྱོས་ཏེ། སྦྱོར་རང་ཕུས་དགོར་
སྟོགས་གྱིས་ཚུར་གསོས། ད་རེས་པར་མཆོད་སྦྱིན་ཆོགས་གསོག་གིས་དོན་

ཆེན་པོ་བྱ་སྟམ་དུ། དཀོན་མཆོག་སྤྱི་ཁྱའི་མགོན་ལ་རྒྱལ་པོ་ལ་དབྱ་ཁལ་
འབྱལ་བའི་ཚུལ་དང་། མགོན་པོ་ཡོན་ཏན་གྱི་མགོན་ལ་གྲོགས་པོ་ལ་སྟོན་མོ་
འབྱེད་པའི་ཚུལ། དེགས་དུག་སྦྱང་རྗེའི་མགོན་ལ་ངན་སྦྱོང་ལ་སྦྱིན་པ་གཏོང་
བའི་ཚུལ། གདོན་བགེགས་ལན་ཆགས་ཀྱི་མགོན་ལ་བུན་བདག་ལ་བུ་ལོན་
སྦྱོང་པའི་ཚུལ་དུ་ལུལ་བས་ཡར་མགོན་རྣམས་བདེ་ཆེན་གྱིས་མཉེས་ཤིང་།
ཅ་བརྒྱད་ཀྱི་སྒྲ་མ་རྣམས་མ་གཏོགས་པའི་ཡར་མགོན་རང་ལ་བེམ། མར་
མགོན་རྣམས་སངས་རྒྱས་ཏེ་མཁའ་སྤྱོད་ཀྱི་ཞིང་དུ་གཤེགས་པར་བསམ།
སྐྱབ་ཐབས་གཞུང་གི་ཆོག་རྣམས་མགོན་བཞི་དང་གསལ་བར་མི་མཐུན་ཡང་
ཐུའུ་བཀྲན་གསུང་སོར་བཞག་ཡིན། མཐར་མཆོད་པའི་འཁོར་གསུམ་མི་
དམིགས་པའི་རྒྱས་འདེབས་བྱེད་པ་གནད་ཆེ། དེད་གྱིས་སྐྱབ་ཐབས་འདིར་
བཀོད་པའི་སྒྲ་མའི་རྣལ་འབྱོར་དང་། ཀྱ་སྤྱ་ལིའི་ཆོགས་གསོག་ །འོག་ནས་
འབྱུང་བའི་ལུས་དཀྱིལ་རྣམས་དདུལ་ཚུའི་གཞུང་དང་མི་འགྲིགས་ཀྱང་།
འཁྲིད་ཡིག་བེ་རྒྱར་ཁྱུན་མའི་བེམ་སྐྱས་དང་ཐུའུ་བཀྲན་རིན་པོ་ཆེའི་དགོངས་
པ་ཡིན་པས་སྦྱོན་མེད་པའི་སྦྱང་དུ་ལེགས་ཆ་གཞན་ལས་ཆེ་བ་ཡོད་གསུངས།

མཐུལ་གྱི་བྲིན།

ཆོགས་གསོག་པ་མཐུལ་གྱི་བྲིན་ལ། མཐུལ་འབྱལ་བ་རྒྱ་དབྱིབས་
སོགས་ལམ་རིམ་གྱི་བྲིན་ལས་བྱུང་བ་ལྟར་དང་། ཆེ་ཆུང་རང་གི་ཁ་ཕོར་

ལས་མ་ཚུང་བ། དེའང་འབྲུལ་སྤངས་ལྟར་ཁྱེད་ཏེ་འབྲུལ་དགོས། ཚེས་བུ་
ཉེར་གསུམ་མ་རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོའི་སྤྱག་བཞེས། སོ་བདུན་མ་འགྲོ་མགོན་
ཚོས་རྒྱལ་འཕགས་པས་མཛད་ཚུལ། སྤྱིང་སྤྱན་ཞེས་པ་ཆེ་ཚུང་སྤྱིང་གི་སྤུམ་
ཆ་ལ་དབྱིབས་སྤྱིང་སོ་སོ་དང་མཐུན། བདེ་སྟོང་ལྟན་ཅིག་སྤྱེས་པའི་ཡེ་ཤེས་
ཀྱི། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་རི་སྤྱིང་རིན་ཆེན་གཏེར་བུམ་ཉི་ལྔ་བཅས་སུ་ཚེས་བུ་
ཉེར་གསུམ་མ་དངོས་བེན་ལ་ཆང་ཞིང་། གཞན་ཡང་འདི་ལ། རོ་བོ། རྒྱ། རྣམ་
པ། འབྲུལ་ཡུལ་གྱི་བྱང་པར་བཞི་དང་། སྤྱི་ནང་གསང་བའི་མཆུལ་ཀྱང་ཆང་
སྟེ། སྤྱིང་བཞི་རི་རབ་སོགས་འབྲུལ་བ་སྤྱི། རང་ལུས་ཤུགས་སྤྱང་ཁམས་སྤྱི་
མཆེད་སོགས་རི་སྤྱིང་གི་རྣམ་པར་འབྲུལ་བ་ནང་། རང་རྒྱུད་ཀྱི་བདེ་བ་ཆེན་
པོའི་ཡེ་ཤེས་རི་སྤྱིང་གི་རྣམ་པར་འབྲུལ་བ་གསང་བ། སྟོང་པ་ཉེན་འབྱུང་དུ་
ངས་པའི་སྟོང་ཉིད་རི་སྤྱིང་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤར་ཏེ་འབྲུལ་བ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
ཀྱི་མཆུལ་ཡིན། དཔལ་ལྷན་ས་སྤྱི་བའི་མན་ངག་ལྟར། བདག་གི་ཆགས་སྤང་
ཚོངས་གསུམ་ཞེས་སོགས་བརྗོད་དེ། ཆགས་སོགས་སྤྱི་བའི་ཡུལ་རྣམས་
མཆུལ་གྱི་རི་རབ་ཀྱི་སྟེང་དུ་བཀོད་ནས་ཡུལ་བས་རང་གི་ཆགས་སོགས་ཞི་
བ་ལ་བྱང་ཆེ་བ་གསང་ཆེན་སྟོབ་བཤམ་པའི་སྤྱག་སྟོལ་སྤྱན་མོང་མིན་པ་
བྱིན་རྒྱབས་ཀྱི་ཆོན་ཁ་ཅན་ཡིན། ལམ་རིམ་གྱི་མཆུལ་སྐབས་ཀྱང་ཆགས་
སོགས་ཤུགས་སྤྱང་སྤྱི་བའི་ཡུལ་རྣམས་དམིགས་པ་གསལ་བར་བྱས་ཏེ་

སྤུལ་ན་ཆགས་སོགས་ཞི་བའི་གནད་ཡོད་པས་འདི་ཁྱི་ཆེན་བསྟན་པ་རབ་
 རྒྱས་ཀྱིས་ལམ་རིམ་ལའང་སྦྱར་བར་མཛད། ཆོགས་བཅད་འདི་དག་གི་
 སྐབས་རྟ་གཏོང་ན་འོག་གི་མཐའ་ཡས་རྒྱལ་བའི་ཞེས་སོགས་ཀྱི་རྟ་དེ་གཏོང་
 དགོས་ཤིང་། དེའི་རྟ་རྩོམ་འཆང་ཉིད་ཀྱིས་འོལ་ཁ་ཆོས་ལུང་ནས་རྟེན་པ་
 ཡིན་ཚུལ། འདི་ཡན་ཆོགས་བསགས་ཚུལ་ཡིན་གསུངས། དེ་ནས་བྱིན་
 རྒྱབས་འཇུག་པ་གསོལ་འདེབས་ལ་རག་ལས་བས། གདངས་སྟོན་པོས།
 རྒྱལ་བ་རྒྱ་མཚོའི་རིགས་བདག་ཅེས་སོགས་སྒྲ་བརྒྱད་གསོལ་འདེབས་
 འདོན། འདིའི་སྐབས་སྒྲ་མ་སོ་སོའི་གསོལ་འདེབས་ཐོན་རིམ་ཀྱིས་སྒྲ་མ་
 རང་རང་ལ་དམིགས་ཤིང་། མཇུག་ཏུ་ཅ་བའི་སྒྲ་མའི་གསོལ་འདེབས་ཀྱི་ཆེ་
 དབུས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ལ་དམིགས་ནས་བྱ་གསུངས། གཉིས་པ་དབང་སྒྲང་བའི་
 ཞལ་ཤེས་ནི། སྐབས་གནས་ཀྱི་འདུས་སོགས་དབང་བཞི་བསྐྱར་བའི་
 གསོལ་འདེབས་ལན་གསུམ་རང་གིས་འདོན་སྐབས། བསྐྱོམ་དོན་ལ་ལན་
 དང་པོའི་ཆེ་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཅ་བའི་སྒྲ་མ་ལ་དབང་ཞུ་བའི་གསོལ་བ་གདག།
 གཉིས་པའི་ཆེ་ཅ་བའི་སྒྲ་མས་བརྒྱད་པའི་སྒྲ་མ་རྣམས་ལ་གཡོན་སྒྲོར་དུ་
 སྦྱོར་འཁོར་རོ་རོ་སྦྱོར་འགོས་ཀྱིས་གཟིགས་བཞིན་དུ་དབང་བསྐྱར་ཆོག་པའི་
 གནང་བ་ཞུ། གསུམ་པའི་ཆེ་བརྒྱད་པའི་སྒྲ་མ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དབྱེས་བཞིན་
 དུ་ཅ་བའི་སྒྲ་མར་སྦྱོར་ཆེར་ཀྱིས་གཟིགས་ཏེ་དབང་བསྐྱར་བར་མཛོད་ཅིག་

ཅེས་གསོལ་འདེབས་གསུངས་ཏེ་གནང་བ་ལྟལ་བ་ལྟར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་
 མོས། དཔལ་ལྷན་ས་སྐྱ་བ་རྣམས་གྱིས་དབང་བཞིའི་མན་ངག་ཤོག་རིལ་དུ་
 མང་ད། ཞལ་ཤེས་གྱི་དབང་བཞི་ལེན་ཚུལ་བཀའ་རྒྱ་ཅན་ནི་ས་ལུགས་ལ་མ་
 གྲགས་པའི་དགོ་ལྷན་སྐྱ་བ་རྒྱུད་གྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་
 ལེན་ཚུལ་རྒྱས་པ་ཞིག་ཁོ་ཤོས་བདེ་མཆོག་ལ་སྐྱར་ཏེ་བཅུམས་པ་ལྟར་བྱ་
 ཆོག་གསུངས། བསྐྱ་ན། ལྷ་མའི་དབྱལ་བའི་ཨོ་ལས་འོད་ཟེར་དཀར་པོ་འཕྲོས་
 པའི་སྒྲེ་ལ་ཨོ་ཡིག་དཀར་པོའི་སྤང་བ་རང་སྐྱོ་སྒྲོགས་བཞིན་པ་བདུད་ཅི་དཀར་
 པོའི་རྒྱན་དང་བཅས་པ་བྱུང་། བདུད་ཅིའི་རྩལ་སྤར་བ་ཚུན་ཆད་ཨོ་དུ་བྱུར་པ་
 རང་གི་དབྱལ་བར་ཐེམ། ལུས་གྱི་སྤྲིག་སྤྲིབ་དག །བུམ་དབང་ཐོབ། ལྷ་མའི་
 སྤྱིའི་བྱིན་རྒྱབས་ལུས་ལ་ཞུགས། ལམ་བསྐྱེད་རིམ་བསྐྱོམ་པ་ལ་དབང་བར་
 བྱས། འབྲས་བུ་སྐྱལ་སྐྱེ་འབྲུབ་པའི་རྒྱས་པ་བཞག །དེ་བཞིན་དུ་མགྱིན་པའི་
 ཞུམས་འོད་དང་། ཞུམ་ཆེད་། བདུད་ཅི་དམར་པོ་རང་གི་མགྱིན་པར། དག་སྤྲིབ།
 གསང་དབང་། གསུང་བྱིན། རྫོགས་རིམ། འོངས་སྐྱ། ཡང་སྐྱགས་ཀའི་རྩྭ་
 ལས་འོད་སོགས་སྒྲོན་པོ་རང་གི་སྤྱིང་གར། ཡིད་སྤྲིབ། ཤེར་དབང་། ཤོ་ཉ་
 བསྐྱེན་པ། ཆོས་སྐྱ། ཡང་གནས་གསུམ་ཀ་ལས་འོད་དང་། འབྲུ་གསུམ་སྤང་
 སྤྲིབ། །བདུད་ཅི་བཅས་དཀར་དམར་མཐིང་གསུམ་ཅིག་ཅར་བྱུང་བ་རང་གི་
 གནས་གསུམ་དུ་ཅིག་ཅར་ཐེམ། སྐོ་གསུམ་གྱི་སྤྲིག་སྤྲིབ། ཆོག་དབང་། གསང་

གསུམ་གྱི་བྱེན་རྒྱལ་ས། བསམ་མི་བྲལ། རོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་འབྱུང་པའི་རུས་པ་
བཞག་པར་མོས་པའི་བར་རིམ་བཞིན་སྐྱོར། དེ་ལྟར་ཡི་གེ་གསུམ་ཐེང་སྒྲིག་
བྱེད་པ་སོགས་ཞུ་ལུང་བྲིད་ཡིག་ལྟར་བྱེད་ཅིང་། གཞན་པལ་ཆེར་དངུལ་ཚུའི་
ཟེན་གྱིས་ནང་བཞིན་ཆོག་ཚུལ། སྐྱབ་ཐབས་སུ་བཀོད་པ་འདི་དབང་བཞི་ཐུན་
མོང་བ་ལེན་ཚུལ་བསྐྱས་པ་ལ་དམིགས་པ་འཆར་བདེ་ཕྱིར་ཆོག་ཅུང་ཟད་
རྒྱས་སུ་བཏང་བ་ཡིན། སླ་མའི་དྲུང་དུ་འདི་གའི་སི་རྩུ་རའི་དབང་བཞི་བྱེན་
རྒྱལ་ས་རྟོག་པ་ནས་བཟུང་འདིའི་གཞུང་དུ་གསལ་བའི་དབང་བཞི་ལེན་ཚུལ་
བསྐྱས་པ་ཐུན་མོང་བའོ། ཞལ་ཤེས་དབང་བཞི་རྒྱས་པ་ལེན་ཚུལ་ཐུན་མོང་
མ་ཡིན་པ་གང་ཅུང་ཞིག་ཆག་མེད་ཉམས་སུ་ལེན་རུས་ན་གོང་དུ་ཞུས་པ་ལྟར་
དབང་གི་ཚུ་བོ་མ་རུབ་པ་ཞེས་བྱེན་རྒྱལ་ས་ཀྱི་རྒྱན་མི་ཉམས་པའི་གནད་ཆེ་བ་
ཡོད་གསུངས། གསུམ་པ་སླ་མ་བསྐྱེམ་པའི་ཞལ་ཤེས་ལ། དུས་གསུམ་སངས་
རྒྱས་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་གསོལ་བ་བཏབ་པས་གཞལ་ཡས་ཁང་དང་བརྒྱད་
པའི་སླ་མ་རྣམས་ཀྱི་སེང་བྲི་རྣམས་ཀྱང་བསྐྱེ། སླ་བརྒྱད་རྣམས་སངས་རྒྱས་
རྟོ་རྗེ་ཆོས་རང་གི་སྟོབ་མ་རྣལ་འབྱོར་མ་ལ་ཐེམ་པ་སོགས་སླ་མ་སྤྲ་མ་སྤྲ་མ་
རྣམས་རང་རང་གི་སྟོབ་མ་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་རྣམས་ལ་བྱེན་གྱིས་སྟོབ་པའི་ཚུལ་དུ་
རིམ་བཞིན་ཐེམ་མཐར། དབྱངས་ཅན་གྲུབ་པའི་རྟོ་རྗེ་རང་གི་སྟོབ་མ་དངུལ་ཚུ་
སྟོ་བཟང་འཛིགས་མེད་དབང་པོ་དང་། དེ་བོ་ཁང་གསར་སྐྱབས་མགོན་གཉིས་

ལ་ཐེམ། དེ་གཉིས་ཙ་བའི་སྒྲ་མ་ལ་ཐེམ། ཙ་བའི་སྒྲ་མ་ཡང་སྟོང་དུ་གཅིས་བའི་
བུ་གཅིག་བུའི་མས་བུ་ལ་བཅེ་གདུང་རི་ལྟར་ཡོད་པ་ལས་ཀྱང་བརྒྱ་འགྲུར་
སྟོང་འགྲུར་གྱིས་འགྲན་དུ་མེད་པ་ལྟ་བུའི་རང་ལ་ཐུགས་ཤིན་དུ་མཉེས་ཤིང་
རྗེས་སུ་ཆགས་པས་རང་ལ་མར་ཐེམ་ལ་ཁད་དང་། རང་ཡང་སྒྲ་མའི་བཀའ་
འོན་པར་ཅིང་དད་གུས་གདུང་ལྷགས་ཅེ་གཅིག་དུ་འབར་བ་བཟོད་སྒྲགས་
མེད་པར་སྒྲ་མ་ལས་ལོགས་སུ་འབྱེད་མི་བྱལ་བ་ལྟ་བུས་ཡར་ཐེམ་ལ་ཁད་དུ་
གྱུར། མཐར་སྒྲ་མ་རང་ལ་ཐུགས་ཤིན་དུ་ཆགས་པའི་རྒྱུན་གྱིས་སེང་བྲིན་ས་
ཡར་འོད་དུ་ཞུ། སྤྱི་བོན་ས་མར་འོད་དུ་ཞུ་སྟེ་འོད་དམར་པོ་བྱེདུའི་སྟོང་ཅ་མ་
ཞིག་དུ་གྱུར་བ་རང་གི་སྤྱི་གཙུག་ནས་ཞུགས། སྟོང་གའི་རང་སེམས་པོ་ཡིག་
དུ་གསལ་བ་ལ་ཐེམ་པས་སྒྲ་མའི་ཐུགས་ནལ་མ་བདེ་སྟོང་གཉིས་སུ་མེད་
པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེད་རང་རང་གི་སེམས་གཉིས་དབྱེར་མེད་རོ་གཅིག་དུ་
འབྲེས་ཏེ་བྲིན་གྱིས་བརྒྱབ། རང་ཉིད་སྒྲ་མ་སངས་རྒྱས་རྟོ་རྗེ་ཆོས་ཀྱི་གོ་འཕང་
ཐོབ་སོང་སྟམ་པ་བྱ་དགོས། འདི་ནི་ངས་དོན་གྱི་སྒྲ་མའི་ནལ་འབྱོར་ཀྱང་ཡིན་
ཞིང་། ལམ་འདི་ལྟ་བུར་ནན་དུ་འབད་ན་སྒྲ་མ་ཆོད་ཀྱི། བདག་ཉིད་སྒྲ་མ་ལྟར་
གྱུར་ནས། །སོགས་ལྟར་ཐུགས་ཡིད་གཅིག་འབྲེས་དང་རང་ཉིད་སྒྲ་མའི་གོ་
འཕང་འཐོབ་པའང་རིང་པོར་མི་ཐོགས་པར་ངས་པར་འོང་བ་ཡིན་གསུངས།

བདག་ལྟར་བསྐྱེད་པའི་ནལ་འབྱོར།

དུག་པ་བདག་ལྟར་བསྐྱེད་པའི་ནལ་འབྱོར་ནི། སྔ་ཡིག་དེ་ཉིད་རེ་
ཆེར་སོང་སྟེ་ཞེས་སོགས་ཏེ། འདི་ལ་བདག་གི་གཞི་སྤྱང་བ་དང་། བདག་གི་
གཞི་བསྐྱར་བ་གཉིས་ཡོད། དེ་ཡང་གཞི་རི་སྐྱེ་ཞིབ་རྟོག་གསུམ་སྤྱང་ས་ནས་
འབྲས་དུས་ཀྱི་རྒྱལ་བའི་སྐྱེ་གསུམ་འཐོབ་པ་ལ་གཞི་རི་སྐྱེ་ཞིབ་རྟོག་གསུམ་
སྤྱང་བྱེད་ཀྱི་ལམ་རྩོགས་རིམ་སྐབས་ཀྱི་མ་བུགས་མ་བཅས་པའི་ལམ་
དུས་ཀྱི་སྐྱེ་གསུམ་ཐོབ་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས། དེ་ལྟ་བུའི་རྩོགས་རིམ་སྐབས་
ཀྱི་སྐྱེ་གསུམ་ཐོབ་པ་ལ་བསྐྱེད་རིམ་ཀྱི་སྐབས་སུ་མོས་པ་ཡིད་བྱེད་ཚུན་ཆད་
ཀྱིས་བུགས་ཞིང་བཅས་མ་ཅམ་ཀྱི་སྐྱེ་གསུམ་ལམ་འབྲེར་སྟོན་དུ་འགྲོ་
དགོས། སྐྱེ་གསུམ་ལམ་འབྲེར་ཀྱི་གནད་མ་ཆང་ན་ང་རྒྱལ་དང་གསལ་སྤང་
བསྐྱོམ་པ་སོགས་རིམ་ཅམ་རྒྱས་ཀྱང་རྒྱུད་སྟེ་འོག་མའི་ལྟའི་ནལ་འབྱོར་ལྟར་
བསྐྱེད་རིམ་དུ་མི་འགྲོ་ལ། ཆོ་ག་རྒྱས་བསྐྱེད་རིམ་ལྟར་ཡང་སྐྱེ་གསུམ་ལམ་
འབྲེར་ཀྱི་གནད་ཆང་ན་བསྐྱེད་རིམ་མཆན་ཉིད་པར་འགྲོ་བས་བསྐྱེད་རིམ་
དངོས་གཞི་ལ་དེ་གསུམ་ཆང་བ་དགོས། དེ་ལ་འཆི་བ། བར་དོ། སྐྱེ་བ་
གསུམ་ལམ་དུ་འབྲེར་དགོས། ས་ལུགས་ལ་ཉལ་ལྡང་ནས་ངོ་སྤྱོད་ཀྱང་དེ་ལ་
དགོས་པ་ཆེ་བ་མེད། སར་སྤྱོད་ཐེག་པའི་སྐབས་རང་ཅག་འཁོར་བར་འཁོར་
བའི་རྒྱ་བདག་འཛིན་མ་རིག་པ་ལ་ཐུག་པ་ལྟར་གསང་སྤྱགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་

འཁོར་བར་འཁོར་བའི་རྒྱ་སྐྱེ་ཞི་བར་དོ་གསུམ་ལ་ཐུག་སྟེ། རང་རེ་དེ་གསུམ་
ལ་སྒོར་བ་བསྒོར་ནས་འཁོར་བར་འབྱམས་པས་སྒྲགས་ཀྱི་སྐབས་འདིར་
སྤང་གཞི་སྐྱེ་ཞི་བར་དོ་གསུམ་ལ་བྱེད། དེ་ཡང་རྣལ་འབྱོར་པ་རང་ཉིད་ལ་མ་
འོངས་པ་ན་འབྱུང་འབྱུར་འཇམ་སྒྲིང་གི་མིར་སྐྱེ་བའི་དབང་གི་སྐྱེ་ཞི་བར་དོ་
གསུམ་ཡིན་ཏེ། སྒྲིང་གཞན་དང་སྐྱེ་གནས་གཞན་དང་འགོ་བ་གཞན་གྱིས་
དབང་པོ་རྒྱལ་བ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུན་གྱིས་བདེ་བ་ལམ་དུ་བྱེད་མི་རུས་ལ།
འཇམ་བུའི་སྒྲིང་པ་དར་བྱུད་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུན་གྱིས་ངེས་འབྱུང་སོགས་
རྟོགས་པ་སྐྱེ་སྤྲུལ་བ་དང་། འཇམ་བུའི་སྒྲིང་པའི་མི་མངལ་སྐྱེས་ཁམས་དུག་
ལྡན་པ་སྤྲུལ་མེད་ཀྱི་གདུལ་བུའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་དེ་ཉིད་གཞིར་བཞག་བྱེད་
དགོས། རང་དེ་ཉམས་སྐྱེ་མི་ཐུབ་སྐྱམ་ན། སྒྲོན་མེད་དེ། འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་སའི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་འབྲས་བུ་ལམ་བྱེད་ཀྱི་ཚུལ་དུ་བསྒྲོམ་པ་གསང་
སྒྲགས་ཀྱི་ཟབ་བྱུང་ཡིན་ཚུལ་དང་། འབྲས་བུས་སྐྱུ་མཆོག་སྐྱུལ་གྱིས་འཇམ་
སྒྲིང་གི་ལྷས་བཟུང་དགོས་པའི་གནད་ཀྱིས་ཀྱང་འཇམ་བུའི་སྒྲིང་པའི་ལྷས་
རྟོན་དགོས་ཚུལ་སོགས་གསུངས། སྦྱོང་བྱེད་བརྒྱུད་ནས་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་སྐྱེ་
གསུམ་ལམ་འབྱེད་ནི་པལ་བའམ་བཙུགས་མ་དང་། སྦྱོང་བྱེད་ཀྱི་ལམ་ངོ་མ་
རྟོགས་རིམ་སྐབས་འབྱུང་བས་དངོས་སུ་རྟོགས་རིམ་གྱི་འོད་གསལ། སྐྱེ་
ལྷས། སྐྱུལ་སྐྱུའི་བསྐྱེ་བ་རྣམས་ནི་གཙོ་བོའམ་མ་བཙུགས་པ་ཡིན་པས་འཆི་

བ་སྤྱོད་བྱེད་ཀྱི་ལམ་རོ་མ་རྫོགས་རིམ་ཀྱི་སེམས་དབེན་དཔེའི་འོད་གསལ་
མཐར་ཐུག །བར་དོ་སྤྱོད་བྱེད་རོ་མ་རྫོགས་རིམ་སྐབས་ཀྱི་མ་དག་པའི་སྤྱོ་
ལུས། སྤྱོ་བ་སྤྱོད་བྱེད་རོ་མ་རྫོགས་རིམ་སྐབས་སྤྱོ་ལུས་པ་དེས་ལུང་པོ་ཉིད་
པར་ཞུགས་ཏེ་རགས་པའི་སྤྱལ་སྤྱོ་བ་བྱུང་བ་དེ་ཡིན། དེས་ན་བསྐྱེད་རིམ་
སྐབས་པལ་པ་དང་། རྫོགས་རིམ་སྐབས་རོ་མ་འབྱུང་། སྤྱངས་འབྲས་ནི་
འབྲས་དུས་ཀྱི་ཆོས་ལོངས་སྤྱལ་གསུམ་ཡིན། བསྐྱེད་རྫོགས་གཉིས་ཀའི་
སྤྱང་གཞི་སྤྱོ་ཞི་བར་དོ་གསུམ་ཡིན་པ་འདྲ་ན་འང་། །སྤྱོད་ལུགས་མི་འདྲ་སྟེ།
གྲོལ་བྱེད་ལ་རྫོགས་རིམ་སྐབས་ཀྱི་སྤྱོ་གསུམ་ལམ་འབྱེད་དང་། སྤྱོ་བྱེད་
ལ་བསྐྱེད་རིམ་སྐབས་ཀྱི་སྤྱོ་གསུམ་ལམ་འབྱེད་ཡིན། འོ་ན་སེམས་དབེན་
དཔེའི་འོད་གསལ་མཐར་ཐུག་གིས་འཆི་བ་སྤྱོད་ཚུལ་རི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་
ཡན་ཆོད་མོས་པ་ཡིད་བྱེད་ཀྱིས་བསྐྱོམ་པ་ཡིན་ལ། འདིའི་སྐབས་སུ་རྟགས་
རྣམས་འཆི་རིམ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་བྱུང་སྟེ་རྒྱང་ཐམས་ཅད་དབྱུ་མར་དངོས་སུ་
ཐིམ་ནས་འོད་གསལ་འཆར་ཞིང་། དེ་ཡང་སྤྱར་གོམས་པའི་སྤྱོ་བས་ཀྱིས་
འོད་གསལ་དེ་ལམ་ཀྱི་འོད་གསལ་དུ་བསྐྱུར་ནས་འཆི་བའི་འོད་གསལ་དང་
དཔེའི་འོད་གསལ་གཉིས་བསྐྱེས་པའི་འོད་གསལ་དེ་ལ་སྤྱོད་པའི་དོད་ཐུབ་
བྱས་ཏེ། འོད་གསལ་དེའི་རྒྱང་སེམས་ཅམ་ལས་སྤྱོ་མའི་སྤྱར་དངོས་སུ་ལྷང་
ཁུས་པ་འོང་། དེས་འཆི་བ་སྤྱངས་བེན་པས་བར་དོ་སྤྱོད་བ་མེད་ཅིང་། སྤྱར་

སྐྱེ་བ་ལེན་མི་དགོས། སེམས་དབེན་དབེའི་འོད་གསལ་མཐར་ཐུག་ཐོབ་ན་
 ཉེན་དེ་ལ་འཚང་རྒྱ་བས་བྱུང་བའི་བཞི་གནད་ཀྱང་དེས་ཡིན། དེ་ལ་བར་དོ་
 མི་འབྱུང་བ་ནི། རྣལ་འབྱོར་པ་དེས་འོད་གསལ་དེ་ལས་ལངས་མ་ཐག་བར་
 དོའི་དོད་ལ་མ་དག་པའི་རྒྱ་ལུས་སྤྲང་བས་ཡིན། དཔེར་ན། རྩ་བུམ་གྱི་རྒྱ་
 འཛིམ་པ་རྟོག་པོ་གཅིག་ལ་རྩ་བུམ་མ་བཅོས་པར་ལྷ་སྐྱ་བཞེངས་པ་དང་འདྲ་
 རྟེ། རྩ་བུམ་གྱི་རྒྱ་འཛིམ་པ་དང་མཚུངས་པ་འཁོར་བ་སྐྱབ་བྱེད་གྱི་ཐ་མལ་
 པའི་གཞིའི་སྐྱེ་ཞི་བར་དོ་གསུམ་པོ། རྩ་བུམ་མ་བཅོས་པ་དང་འདྲ་བར་སྐྱེ་ཞི་
 བར་དོ་རང་དགར་མ་བཏང་བར། འཛིམ་པས་ལྷ་སྐྱ་བཅོས་པ་དང་འདྲ་བར་
 སྐྱ་གསུམ་ལམ་འབྱེར་གྱིས་འབྲས་བུ་སྐྱ་གསུམ་ཏུ་བསྐྱར་བ་ནི་སྦྱོང་ཚུལ་
 དངོས་ཡིན། སྦྱང་གཞི་སྦྱོང་བ་ལ་རྣམ་པ་མཐུན་པས་སྦྱོང་བ་དང་། མི་མཐུན་
 པས་སྦྱོང་བ་གཉིས་ལས། འདིར་དང་པོ་རྟེ། བར་དོ་བས་མ་དག་པའི་སྐྱེ་བ་
 ལེན་པ་དང་ཆོས་མཚུངས་པར་སྐྱ་ལུས་པ་དེས་སྤྲང་པོ་རྟིང་པར་འཇུག་པ་
 སོགས་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་ཐམས་ཅད་ཏུ་རྣམ་པ་ཞིན་ཏུ་མཐུན། དེ་
 ཡང་པར་བྱིན་ཐེག་པའི་སྐབས་སུ་སྦྱང་གཞི་སྦྱོང་བྱེད་རྣམ་པ་མི་མཐུན་པར་
 བདག་འཛིན་དང་འཛིན་སྟངས་དངོས་འགལ་ཏུ་གྱུར་པའི་ལམ་བདག་མེད་
 ཉོགས་པའི་ཞེས་རབ་གྱིས་བདེན་འཛིན་སྦྱོང་བ་ལྷ་བུ་མ་ཡིན་པར། གསང་
 རྒྱགས་གྱི་སྐབས་འདིར་སྦྱང་གཞི་སྦྱོང་བྱེད་སྦྱངས་འབྲས་རྣམས་མཐུན་

ཏེ། སྤྱང་གཞི་གཞི་དུས་ཀྱི་འཆི་བ། སྤྱོད་བྱེད་ལམ་དུས་ཀྱི་རྫོགས་རིམ་པའི་
 འོད་གསལ། སྤྱང་འབྲས་འབྲས་དུས་ཀྱི་ཆོས་སྐྱུ་རྣམས་མཐུན་ཞིང་། སྤྱང་
 གཞི་བར་དོ། སྤྱོད་བྱེད་སྐྱུ་ལུས། སྤྱངས་འབྲས་འོངས་སྐྱུ་རྣམས་མཐུན་ལ།
 སྤྱང་གཞི་སྤྱེ་བ། སྤྱོད་བྱེད་སྒོ་བ་པའི་བྱང་འདུག སྤྱངས་འབྲས་སྐྱུ་ལ་སྐྱུ་རྣམས་
 རྣམ་པ་མཐུན་པ་ཡོད། དེས་ན་གཞི་དུས་ཀྱི་འཆི་བ་སྤྱོད་ཞིང་། ལམ་དུས་ཀྱི་
 འོད་གསལ་ཀྱི་རྒྱད་སྟེན་བྱེད་དུ་བྱེད་ལ། འབྲས་དུས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་
 སྐྱུ་འགྲུབ་པར་བྱེད་པའི་བཏགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་ནི་འཆི་བ་ཆོས་སྐྱུའི་ལམ་
 འབྱེར་དང་། གཞི་དུས་ཀྱི་བར་དོ་སྤྱོད་ཞིང་ལམ་དུས་ཀྱི་སྐྱུ་ལུས་ཀྱི་རྒྱད་སྟེན་
 པར་བྱེད་ལ། འབྲས་དུས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འོངས་སྐྱུ་འགྲུབ་པར་བྱེད་པ་བར་
 དོ་འོངས་སྐྱུའི་ལམ་འབྱེར། གཞི་དུས་ཀྱི་སྤྱེ་བ་སྤྱོད་ཞིང་ལམ་དུས་ཀྱི་བྱང་
 འདུག་གི་རྒྱད་སྟེན་པར་བྱེད་ལ། འབྲས་དུས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱུ་ལ་སྐྱུ་
 འགྲུབ་བྱེད་སྤྱེ་བ་སྐྱུ་ལ་སྐྱུའི་ལམ་འབྱེར་ཡིན། རྣལ་འབྱོར་མ་འདྲིའི་སྐབས་ཟབ་
 པའི་སྤྱང་གཞི་དང་། རྒྱ་ཆེ་བའི་སྤྱང་གཞི་གཉིས་གཙོ་བོར་མ་མཛད་པར་
 མཐར་ཐུག་གི་སྤྱང་གཞི་མ་ཡི་འོད་གསལ་ལམ། གཞིའི་འོད་གསལ་ཉིད་གཙོ་
 བོར་མཛད། དེ་ནི་ཤེན་ཏུ་སྤྱ་བའི་གཉུག་སེམས་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་སྐབས་ཀྱི་
 སྤྱོད་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྫོགས་པ་ལྟ་བུ་ཡུལ་སྤྱང་ཅན་ཞིག་འཆར་བ་འདྲུང་
 ཡང་སྤྱོད་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྫོགས་པ་ནི་མིན་ཏེ། འདི་སྤྱང་གཞི་ཡིན། སྤྱང་

གཞི་དེ་སྦྱོང་ཚུལ་འདི་ཉིད་ཀྱི་སྒོན་ལམ་ལས། ཡིད་འོང་རྒྱལ་ཡུལ་སྤྱི་ཡི་ནལ་
འབྱོར་མ། །སོགས་སྟར་འདིའི་བྱིན་རྒྱལ་སྐྱབས་ཀྱི་སྤྱི་ནང་གསང་བའི་པོ་ཉ་
གསུམ་བསྐྱེས་ཀྱི་མན་ངག་ལ་བརྟེན་ནས་བསྐྱེད་རྫོགས་སྐྱབས་དེའི་རྒྱན་
བསྐྱེད་ས་པ་ལས་འབྱུང་ཚུལ། འཆི་བ་འོད་གསལ་དེར་པལ་ཆེར་ལ་ཞག་
བདུན་དུ་གནས་པར་གསུངས་ཤིང་། ཡང་གཡང་དུ་སྤྱང་བ་སོགས་སྒོ་བྱར་དུ་
ཞི་བ་དང་སྤྲིག་ཅན་ལྟ་བུར་ཡུན་བྱང་དུ་ལས་མི་འོང་བ་སོགས་སྣ་ཆོགས་
དང་། སྤྱིས་བྱ་དམ་པས་ནི་འདི་ལམ་ཀྱི་འོད་གསལ་དུ་བསྐྱར་ནས་ཡུན་རིང་
དུ་གནས་པ་ཡང་ཡོད། སྤྱིར་མ་རྒྱད་སྐྱབས་སྟོང་སྤྱོད་ཤིང་ཞེས་རབ་ཀྱི་ལམ་
ཅལ་དུ་བརྟེན་ནས་འཆད་ཅིང་། སྤྱི་ལུས་ཅལ་དུ་བརྟེན་ནས་མི་འཆད་པའི་
གནད་སྤྱང་གཞི་རྒྱུད་གི་སྤྲོག་ཆ་ནས་མི་འཆད་པར། སེམས་ཀྱི་སྤྲོག་ཆ་ནས་
རྒྱས་པར་འཆད་པ་ཞིན་ཏུ་སྤྱ་བའི་གཉུག་སེམས་ལ་ཅལ་འདོན་བྱས་པ་ཡིན་
གསུངས།

འཆི་བ་ཆོས་སྤྱིའི་ལམ་འབྲེལ།

དེ་ལྟར་སྤྱང་གཞི་སོགས་ངོས་ཟིན་པར་བྱས་ཏེ། བསྐྱོམ་དོན་ལ་སྤར་ཟླ་
མ་རང་ལ་ཐིམ་སྐྱབས་རང་གི་སྤྱིང་གའི་བོ་ལ་ཐིམ་པས་རང་ཉིད་བོ་དུ་གྱུར། དེ་
ཡང་དཔེར་ན་རྩ་དང་སྤྱད་པའི་ལན་མྱ་རྩུ་བའམ། ཁ་བ་ཡོད་པའི་དགྱིལ་
དུ་རྩ་རྒྱགས་ན་རྩ་གར་འགྲོའི་སར་ཁ་བ་ལྷ་སྤེལ་བ་རྩའི་རང་བཞིན་དུ་འགྲོ་བ་

ལྟར་བེ་ཡིག་དེ་ཉིད་རྗེ་ཆེར་སོང་སྟེ་གནས་ཁང་བེ་དུ་གྱུར། དེ་ལས་ཆེར་སོང་
 སྟེ་ལུང་བ། དེ་ལས་གྲང་ཆེར་སོང་སྟེ་རིམ་བཞིན་ཡུལ་ཁམས་དང་། རྒྱལ་
 ཁམས། འཛམ་གླིང་། རྟོང་གསུམ་ནམས་བེ་དུ་གྱུར། དེ་ལས་གྲང་ཆེར་སོང་
 སྟེ་ནམ་མཁའ་མཐའ་དང་མཉམ་བས་མཁའ་བྲལ་གྱི་སྟོང་བཅུད་ཐམས་ཅད་བེ་
 ཡིག་ཆེན་པོ་གཅིག་དུ་གྱུར་བར་བསམ། ས་ལུགས་ལ་རྒྱ་མཚོའི་ཚུ་རྒྱབས་
 མཐར་ཡལ་ནས་ཞི་འགོ་བ་ལྟར་བེ་ཡིག་ཆེར་སོང་ནས་སྟོང་ཡལ་དུ་བཏང་།
 དེའི་ངང་ནས་འཆི་བ་ཆོས་སྒྲིའི་ལམ་འབྱེར་བསྐྱོམ་བར་གསུངས་བ། དེ་ལྟར་
 བྱས་ན་སྟོང་ཉིད་བསྐྱོམ་སྐབས་བྱད་མེད་ཀྱང་། རྫོགས་རིམ་བའི་ཉམས་ལེན་
 གྱི་གཙོ་བོ་ནི་ནང་དོ་རྗེའི་ལུས་ལ་གནད་དུ་བསྐྱུན་ནས་རྒྱང་དབྱ་མར་བསྐྱ་བ་
 ཉིད་ཡིན་བས། བེ་ཡིག་རྒྱ་མཚོའི་རྒྱབས་ལྟར་བར་ཡལ་བར་དམིགས་ནས་
 ཚུར་མ་བསྐྱས་ན་རྒྱང་སེམས་འདུག་པ་གཅིག་ཕྱིར་རྫོགས་རིམ་སྐབས་རྒྱང་
 དབྱ་མར་འདུ་བ་ལ་གཞོན་ཅིང་རྫོགས་རིམ་གྱི་རྒྱད་སྟེན་བྱེད་དུ་མི་འགོ་། དེས་
 བ་བསྐྱེད་རིམ་བསྐྱོམ་པ་རྫོགས་རིམ་བྱེད་མེད་ཀྱི་རྒྱད་སྟེན་བྱེད་དུ་འགོ་བ་ཞིག་
 དགོས་བས་མཆོད་ལྟ་སྟོ་བ་ཚུན་ཆད་སྤར་སྟེང་གར་བསྐྱ་བ་སོགས་རྫོགས་
 རིམ་གྱི་རྒྱད་སྟེན་བྱེད་དུ་འགོ་ཐབས་ཁོ་ན་བྱེད་པ་ཡིན་བས། ས་ལུགས་ལ་
 མེད་བར་དགོ་ལྟར་སྤྱན་སྤྱན་བརྒྱད་གྱི་མན་ངག་ལ། བེ་ཆེན་པོ་དེ་ཉིད་སྟོང་ཡལ་དུ་
 མི་གཏོང་བར་རེ་ཞིག་ནས་ཡང་མཐའ་ནས་ནང་དུ་ཚུར་རིམ་གྱིས་རྗེ་རྒྱང་རྗེ་

ཆུང་དུ་བསྐྱུས་ནས་རང་གི་སྤྱིང་གའི་ཐད་དུ་བློ་ཡིག་གིས་ཏུ་སྤྱོད་བཞིན་ཏུ་གྱུར་
 བ་ལ་དམིགས་ཏེ་དེ་ཡང་མཐར་ཏུ་དེའི་བར་བསྐྱུ། ཏུ་ད་ཡང་མི་དམིགས་པར་
 སྤྱིང་བར་སྐྱུངས་ཏེ་བདེ་སྤྱིང་ཆོས་ཀྱི་སྐྱུ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་དགོས་པས། བློ་
 ཆེན་པོ་ཇེ་ཆུང་དུ་སོང་བའི་མཐར་བློ་ཡིག་གི་ཁོག་པ་མགོ་བོ་ལ་ཐིམ་པ་ན་ས་
 ཆུ་ལ་ཐིམ་པ་དང་ཆོས་མཆུངས་ཤིང་། དེའི་རྟགས་སྤྲིན་རྒྱ་ལྟ་བུའི་ཉམས་
 འཆར་བའི་མོས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་མགོ་བོ་སྤྱིང་ཆོས་ལ་ཐིམ་པ་ན་ཆུ་མེ་ལ་
 ཐིམ་རྟགས་དུ་བ་ལྟ་བུ། སྤྱིང་ཆོས་ཐིག་ལེ་ལ་ཐིམ་ཆེ་མེ་ཆུང་ལ་ཐིམ་རྟགས་སྤྲིན་
 བུ་མེ་འབྱེར་ལྟ་བུ། ཐིག་ལེ་ཏུ་ད་ལ་ཐིམ་ཆེ་ཆུང་རྣམ་ཤེས་ལ་ཐིམ་རྟགས་མར་
 མེ་ཏ་ལ་ལ་འབར་བ་ལྟ་བུ། འཆི་བའི་དུས་སུ་སྐབས་འདིར་སྤྱི་དབྱུགས་རྟགས་
 པ་ཆད། ནང་དབྱུགས་ཆུང་དུ་ཞིག་བསྐྱེད་ཡོད་པས་ཉམས་ལེན་གྱི་ལག་ཇེས་
 བསམ་སྒྲོ་གཏོང་རྒྱ་དང་། ཐུགས་དམ་གསལ་འདེབས་ཐེར་བ་རྣམས་འདི་
 དུས་དགོས་གསུངས། ཏུ་ད་ལ་འབྱོག་གསུམ་ཡོད་པས་མས་ནས་ཡར་བཙུངས་
 པའི་འབྱོག་དང་པོའི་དུས་སུ་རྣམ་ཤེས་སྤྱིང་བ་ལ་ཐིམ་རྟགས་སྤྱིང་བ་དཀར་
 ལམ་པ། འདིའི་སྐབས་སོགས་ནས་རང་བཞིན་བརྒྱུད་ཅུའི་ཀྱན་རྟོག་རྣམས་
 རིམ་བཞིན་འགག་འགྲོ་བས་འདི་སྐབས་སྤྱིང་བའི་རང་བཞིན་གྱི་ཀྱན་རྟོག་སོ་
 གསུམ་འགག། འབྱོག་དང་པོ་གཉིས་པ་ལ་ཐིམ་པ་ན་སྤྱིང་བ་མཆེད་པ་ལ་ཐིམ་
 རྟགས་མཆེད་པ་དམར་ལམ་པ། འདི་སྐབས་མཆེད་པའི་རང་བཞིན་ཀྱན་རྟོག་

བཞི་བཅུ་ལག་གཤམ་གཉིས་པ་གསུམ་པ་ལ་བེམ་པ་ན་མཆེད་པ་ཉེར་ཐོབ་
པ་ལ་བེམ་ཉལ་ས་ཉེར་ཐོབ་ནག་ལམ་པ། འདི་སྐབས་ཉེར་ཐོབ་ཀྱི་རང་བཞིན་
ཀྱན་རྟོག་བདུན་ལག་གཤམ་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་བེམ་པ་ན་ཉེར་ཐོབ་
འོད་གསལ་དུ་བེམ། དེའི་ཆེ་རང་བཞིན་བརྒྱད་ཅུའི་ཀྱན་རྟོག་དབྱིངས་སུ་དག་
པའི་གཞིའི་འོད་གསལ་ཆོས་སྒྲུ། སྟོན་གནམ་གཡའ་དག་པ་ལྟ་བུའི་སྒྲུང་བ་
འཆར་བར་མོས་ལ་བདེ་སྟོང་སྒྱུར། འདི་ལ་བློ་ཡིག་ཆུང་དུ་འགྲོ་སྐབས་ས་ཆུ་
ལ་བེམ་པ་དང་སྒྱུར་བ་དང་། ད་ལྟ་བཤད་བེན་པ་ལྟར་བློ་བྱི་ཁོག་པ་མགོ་བོ་ལ་
བེམ་པ་ནས་ཆུ་ལ་བེམ་པ་དང་སྒྱུར་ཆུ་ལ་སོགས་འོག་མ་རྣམས་ལའང་གོ་རིམ་
དེ་ལྟར་བྱེད་པའི་བསྐྱེད་རིམ་ལུགས་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་དོན་ལ་འགལ་བ་མེད།
དེས་ན་འདི་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་འཆི་བ་ཆོས་སྒྲུའི་ལམ་འབྱེད་བསྐྱོམ་པ་
དངོས་ལ། དེ་ལྟར་སྒྲུང་དོར་བློ་ཡིག་རྒྱ་ད་ཆུན་ཀྱི་སྟོང་བཅུད་ཀྱི་སྒྲུང་བ་འོད་
གསལ་དུ་བསྐྱེད་པའི་སྒྲུང་བ་སྟོང་སང་། དེས་དོར་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་
ཞེས་དེས་དོའི་འཛིན་སྒྲུངས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་དེས་པའི་སྟོང་ཉིད་
བསྐྱོམ། དེ་ཡང་ང་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་
པའམ། བདག་མེད་པར་བསྐྱོམ་པ་ལ་མེད་རྒྱུའི་བདག་དེ་དེས་པར་བྱ་དགོས་
པས། རང་རེར་ཆོས་དང་གང་ཟག་གང་སྒྲུང་བ་ཐམས་ཅད་དེ་དང་དེ་ཞེས་ཁོ་
རང་གི་དོས་ནས་ཆུར་གྲུབ་པ་ལྟ་བུ་ཆུ་གས་སྒྲུབ་ཡིང་དེ་བཞིག་རང་ལྷགས་

གྱིས་ཤར་འོང་བ་དེ་དག་གི་བྱ་ཡིན། དེ་གཟུགས་སྤང་སོགས་གང་དུ་འདུག་
 བརྟགས་ན། ངའི་གཟུགས་ཀྱི་སྤང་པོ་སོགས་ཟེར་བའི་སྐབས་ལྟ་བུའི་ང་རང་
 བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་ཞིག་གཏན་ནས་ཉིད་དུ་མེད། དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་ཐམས་
 ཅད་རང་རང་གི་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་རྒྱལ་ཙམ་ཡང་མེད་པར་ངེས་པའི་ངེས་
 ཞེས་བསྐྱེད། སྤང་བ་སྟོང་སང་དང་ངེས་ངོར་རང་བཞིན་མེད་པ་པར་ཐེག་
 ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་ཀྱང་སྟོང་བདེ་ཆེན་གྱི་ངོ་བོར་བསྐྱེད་པ་མེད་པས། གསང་
 རྟགས་ལ་དེའི་སྟོང་དུ་སྟོང་ཉིད་ངེས་མཁན་ཡུལ་ཅན་གྱི་སྟོང་གཏུག་སེམས་
 བདེ་ཆེན་གྱི་ངོ་བོར་བསྐྱེད་པའི་སྟོང་ཡུལ་བདེ་བ་ཆེན་པོ་ཞེས། བདེ་བ་ཆེན་
 པོའི་ཡེ་ཞེས་གྱིས་སྟོང་ཉིད་ངེས་པར་བྱེད་པ་ཡིན། དེ་གསུམ་བྱུང་ན་སྟགས་
 ཀྱི་བདེ་སྟོང་སྤང་བ་ཆང་ཞིང་སྟོང་ཡུལ་བདེ་བ་ནི་རྒྱུད་སྟེ་འོག་མ་ལའང་ཡོད་
 པས་འདིར་ཆོས་སྐྱེའི་ལམ་འབྱེད་དུ་འགོ་བ་ལ་དེའི་སྟོང་དུ་ཆོས་སྐྱེའི་ང་རྒྱལ་
 འཛོག་པ་དགོས། དེ་བྱུང་ན་ཆོས་སྐྱེའི་ལམ་འབྱེད་ཀྱི་གནད་ཆང་བ་ཡིན། ལྷ་
 རྣལ་མཁུག་རང་སེམས་སྟོང་མའི་བྱུགས་བདེ་སྟོང་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཞེས་སུ་
 བྱུང་པར་བསམ་ཚུལ་ལེགས་པ་བྱུང་ཡོད་ན། འཆི་བ་ཆོས་སྐྱེའི་ལམ་འབྱེད་
 ཀྱི་སྐབས་སུ་ཡང་སྟོང་ཡུལ་བདེ་བ་དེ་གས་ཆོག་ཅིང་། སྟོང་ཡུལ་བདེ་བ་
 ཞེས་པ་ཡུལ་ལ་སྐྱར་རྒྱ་མིན་པར་ཡུལ་ཅན་ལ་སྐྱར་རྒྱ་ཡིན་གསུངས། དེ་
 ལྟར་བདེ་སྟོང་སྟོར་རྒྱུའི་བདེ་བ་ནི་སེམས་དབེན་དཔེའི་འོད་གསལ་ཐོབ་ནས་

གཉུག་སེམས་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་སྐབས་བྱང་སེམས་དབུ་མའི་ནང་དུ་ཞུ་བའི་བདེ་བ་དངོས་སུ་ཡོད་ལ། ད་ལྟ་ལས་དང་པོ་བ་ལ་དེ་འབྲེལ་བདེ་བ་དངོས་སུ་མེད་ཀྱང་ཐ་མལ་པའི་དབང་པོ་གཉིས་སྒྲུབ་གྱི་བདེ་བའི་ཉམས་ལྟ་བུ་ཅི་ཐོན་བྱས་ཏེ་གཙོ་སེམས་རགས་པ་མོས་པ་ཡིད་བྱེད་གྱིས་བདེ་བའི་ངོ་ཐོར་བསྐྱེད་ལ། དེའི་ཕྱི་མ་ཡལ་བའི་ཐོག་། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པའི་དོན་བསམས་ནས་ཡུལ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་ཡུལ་ཅན་བདེ་བ་ཆེན་པོ་གཉིས་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་གདགས་གཞིར་བྱས་ཏེ། དེ་ལྟར་རྟོགས་མཁན་གྱི་སྒོ་དེ་ཡང་གཞི་ལམ་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་ལྟ་བུ་རང་དགའ་བ་མིན་པར། དེ་འབྲེལ་བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་དེ་འབྲས་དུས་ཀྱི་རྗེ་བཙུན་རྡོ་རྗེ་རྣམ་འབྱོར་མའི་བྱགས་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དངོས་དེ་ཡིན་སྟམ་དུ་མོས་ལ། དེ་ལ་ང་རྒྱལ་བཞག་པ་སྟེ་འཆི་བ་ཆོས་སྐྱའི་ལམ་འབྲེལ་བྱང་ཆོས་བཞི་ལྔ་དུ་བསྒྲིམ། དེ་ལྟར་བྱང་ན་ཆོས་སྐྱའི་ལམ་འབྲེལ་གྱི་གནད་ཆང་ཞིང་། རྟོགས་རིམ་གྱི་རྒྱད་སྟེན་བྱེད་དུ་འགྱུར། གསང་སྒྲགས་འབྲས་བུ་ལམ་བྱེད་ཡིན་པས་གཞི་ལམ་གྱི་བསམ་པ་མི་བྱ་བར་མ་འོངས་པ་ན་འབྲས་དུས་ཀྱི་ཆོས་སྐུ་འཐོབ་རྒྱ་དེ་ཚུར་བྱངས་ནས་ད་ལྟ་ཆོས་སྐུ་དངོས་སུ་ཐོབ་སོང་སྟམ་པ་དགོས། ས་ལུགས་ལ་སྐུ་གསུམ་ལམ་འབྲེལ་མི་གསལ་ཞིང་། དེའི་ནང་ནས་ཀྱང་བར་དོའི་ལམ་འབྲེལ་མི་གསལ་བ་སོགས་དངུལ་ཚུའི་བྲིད་ཡིག་ལྟར་

སྐུལ། ལྷ་ཅུ་རྩེ་སྐགས་བརྗོད་པའི་སྐབས་དགག་བྱ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་
པའི་སྟོང་ཉིད་བསྒྲུལ། སྐགས་དོན་ཨོ་སྐར་བཞིན། ལྷ་ཅུ་རྩེ་སྟོང་པ་ཉིད། རྩ་
ན་ཡེ་ཤེས། བཟླ་དོ་རྩེ་སྟེ་དབྱེར་མི་བྱེད་པ། སྐ་སྐ་མ་རང་བཞིན། ཨ་ལྷ་གོ་
བདག་ཉིད། ཨ་ཉི་ནི་རའོ་སྟེ་འདིའི་སྐགས་དོན་ལ་གོང་གི་བྱང་ཆོས་བཞི་ཀ་
ཆང་ཚུལ། ཆོས་སྐུ་ལམ་འབྱེར་བསྒྲུལ་པའི་དགོས་པ་སྤང་བའི་མཆོག་ཏུ་
འགྱུར་བ་སོགས་བཞི་ཡོད་ཚུལ་བདེ་བེན་ལྟར་གསུངས།

བར་དོ་ལོངས་སྤྱིའི་ལམ་འབྱེད།

གཉིས་པ་བར་དོ་ལོངས་སྤྱིའི་ལམ་འབྱེར་ནི། དེ་ལྟར་སྤང་བ་ཐམས་ཅད་
བསྐྱས་པའི། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་བར་སྤིང་མཆོན་པའི་བོ་ཡིག་ནམ་མཁར་
བཞག་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་བདག་ཉིད་བདེ་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ལ་གནས་ན་སངས་
རྒྱས་ནང་པན་ཚུན་གྱིས་གཟིགས་པ་མ་གཏོགས་བྱང་སེམས་ས་བརྩུ་བ་བས་
ཀྱང་མི་མཇུག་བས་ན་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མི་འབྱུང་། དེས་ན་ད་ནི་སེམས་
ཅན་གྱི་དོན་དུ་ས་ཐོབ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལའང་སྤང་དུ་རུང་བའི་
ཆོས་སྐུ་ལས་ལོངས་སྤྱིར་ལྷང་སྟམ་པའི་འཕེན་པ་བཏང་སྟེ། བདེ་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་
སྐུ་དེའི་ངང་ལས་ལོངས་སྤྱིའི་ངོ་བོ་བོ་ཡིག་དམར་པོ་ཤིན་ཏུ་སྤྲ་བ་ཞིག་གསལ་
བཏབ་ལ་ངེས་པ་སྟོང་ཉིད་ལ་བྱངས་པའི་གཟུང་ནམ་ལྟར་ཤར་བ་ལྟར་གཟུང་
ནམ་བོ་ཡིག་ཏུ་ཤར་བ་དེ་ལ་འབྲས་དུས་ཀྱི་ལོངས་སྤྱི་དངོས་སོ་སྟམ་དུ་ང་

རྒྱལ་འཛོལ། དེ་ཡང་བེ་ཡིག་ལ་ལོངས་སྤྱི་དང་རྒྱལ་བྱ་བ་ལས་གསལ་སྤང་
འདོན་མི་དགོས། འདིའི་ལོངས་སྤྱི་ནི་མཆོན་དཔེ་སོགས་རྣམ་པ་འབྲ་བས་དེར་
བཞག་པ་མིན་པར། སྤྱ་བའི་ལུས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བྱེད་དེ། འཆི་བ་འོད་གསལ་སྤྱ་བ་
ལས་བཞེངས་པས་ཡིན། ཞིན་ཏུ་སྤྱ་བའི་རྒྱུ་མེས་མི། གཞི་དུས་ཀྱི་བར་དོ་
དང་། ལམ་དུས་དང་འབྲས་དུས་ཀྱི་ལོངས་སྤྱི་གདགས་གཞིའོ། །འཆི་བ་དང་
བར་དོའི་ལམ་འབྱེད་སྐབས་ཐོག་མར་སྤྱད་གཞི་སྤྱོད་བྱེད་དོ་འཕྲོད་པར་བྱེད་
པ་མ་གཏོགས་དངོས་བསྐྱེམ་ཆེ་འབྲས་དུས་ཀྱི་ཆོས་སྤྱད་དང་ལོངས་སྤྱི་ཐོབ་
སོང་སྟམ་དུ་ང་རྒྱལ་བྱེད་པ་ལས། གཞིའི་འཆི་བ་དང་བར་དོ་སྤྱོད་བྱེད་ཡིན་
སྟམ་སྟེ་བསྐྱེམ་མི་རུང་། ལམ་ཀྱི་སྐབས་སྟེ་ཞི་བར་དོ་གསུམ་ལ་རྣལ་འབྱོར་
པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱད་གསུམ་དེ་དང་ཆ་མཐུན་པ་ཅམ་ལ་སྤྱད་གསུམ་ཀྱི་ཐ་
སྤྱད་བྱེད་ཀྱང་སྤྱད་གསུམ་དངོས་གནས་པ་ནི་མིན་གསུངས། གཞི་དུས་ཀྱི་བར་
དོ་བ་ནི་ཆེ་ཆོད་རིམ་རིམ་ཡང་ཞག་བདུན་མ་གཏོགས་མི་བྱལ། དེར་སངས་ཁ་
ཅིག་གིས། འགའ་ཞིག་ཞི་ནས་སྤྱོད་བ་ལེན་ས་མ་བྱུང་བར། བར་དོའི་གནས་
སྐབས་རང་ན་བསྐྱེད་ཡོད་པ་དང་། དེ་ཡང་སྤྱོད་བ་སྤྱ་མའི་ལུས་ཀྱི་ཆ་བྱེད་དུ་ལོ་
ཟླ་མང་པོ་ཞིག་ཏུ་སྤྱོད་པར་མཐོང་ཐོས་ཀྱི་སྤྱད་བྱེད། མཛོད་ལས། སྤྱོད་དུས་
སྤྱིད་འབྱུང་ཤིང་ཚུགས་ཅན། །ཞེས་གསུངས་པའི་དགོངས་དོན་མ་རྟོག་པར། ཁ་
ཅིག་གིས་སྤྱོད་དུས་ཀྱི་སྤྱིད་པ་ཞེས་པ་བར་དོའི་སྤྱོད་མ་སྤྱོད་བ་སྤྱ་མ་དེར་དོས་

བཟུང་ནས་དེའི་ལུས་ཅན་ཡིན་པར་སྒྲ་བ་དང་། ཡང་ཁ་ཅིག་གཞུང་ལག་ལས་ནས་སྤྱི་མའི་ལུས་དབྱིབས་ཅན་བཤད་པའང་མཐོང་སྟེ་ཆེ་ཆོད་ཞག་བདུན་ལས་ཞག་བྱེད་དང་བཞི་ཆེ་སྟོན་མ་དང་། ཞག་བྱེད་དང་བཞི་ཆེ་སྤྱི་མའི་ལུས་སྤྱི་ཡོད་པར་བར་དོ་ཐོས་གྲོལ་སོགས་ནས་བཤད་ཀྱང་། དེ་དག་ནི་གཞུང་ཆེན་མོའི་དགོངས་དོན་ལ་རྒྱས་མེད་པའི་གཏམ་ཅོལ་འབའ་ཞིག་ལས་མ་འདས་པར་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན། སྟོན་དུས་སྤྱིད་འབྱུང་ཞེས་པའི་སྟོན་དུས་ནི་སྐད་དོད་ལྷན་ཞེས་པ་མདུན་ནམ་སྟོན་ལ་འཇུག་ཅིང་། བར་དོ་བ་དེ་སྤྱི་བ་སྟོན་མ་ཚུར་ལོག་ཡོང་ན་ལེགས་ཏེ་དེ་ལྟར་མིན་བར་སྤྱི་བ་སྟོན་མ་ནས་ཆེ་འཕོས་ཏེ་སྤྱི་མར་ཁ་པར་བསྐྱས་ཏེ་འགོ་མཁན་ཡིན་པས་ན་བར་དོ་ནི་སྤྱི་བ་སྟོན་མའི་མདུན་དང་། ཆེ་སྤྱི་མ་ནི་བར་དོའི་མདུན་དུ་གོ་དགོས་པས་བར་དོ་བ་ནི་སྤྱི་མའི་ལུས་དབྱིབས་ཅན་དུ་ཡོད་པར་མ་ཟད། བར་དོ་བ་དེ་རིགས་མཐུན་དང་ལྟ་མིག་དྲུང་བས་མ་གཏོགས་གཞན་གྱིས་མི་མཐོང་། ཆེ་ཆོད་ཀྱང་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་ཞག་བདུན་ནས་སྤྱི་བ་གཞན་དུ་འཕོ་བ་མ་གཏོགས་དེ་གའི་ཐུར་ཡུན་རིང་སྟོད་པ་མི་སྤྱིད། ཡང་བར་དོ་ནས་ཆེ་འཕོས་ཏེ་ཉེ་འབྲེལ་དང་འཇིག་རྟེན་པ་བསྐྱུ་བར་བྱེད་པའི་གདོན་དང་ཡི་དྲགས་སོགས་ནི་ཡོད། སྟོན་ལྟ་དགའ་བྱེད་ཤི་བའི་ཆེ་ལྷ་སྟོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དགུག་སྐྱུང་བྱས་པས་དགའ་བྱེད་དངོས་སྤྱི་འོངས་པ་ན་ནང་པའི་དགོ་

བསྟེན་ནམས་ཏ་ལས་ཏེ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་ཁྱས་པས། བཅོམ་ལྡན་འདས་
ཀྱིས་དེ་དངོས་གནས་མིན་པས་ངོ་མཆར་མི་ཆེ་གསུང་། འོ་ན་གང་ཡིན་ཁྱས་
པར། གཞོད་སྦྱིན་གཏོགས། འདོད་དང་། ཅི་ཟ་བྱབ་བྱེད་སོགས་ཀྱིས་དེར་
བརྟུས་ནས་འོངས་པར་གསུངས་པ་སོགས་དང་། བོན་པོས་གཤེན་ཆོག་དང་
ལུང་པོར་དགྲུག་སྦྱང་བྱས་པ་སོགས་རྗེ་བཙུན་མི་ལས་གསུངས་ཚུལ་ཡང་
མིད་ལའི་ནམ་མགུར་ལྟར་གསུངས། བེ་ཡིག་གིས་བར་དོའི་ལུས་ངག་ཡིད་
གསུམ་མཆོན་ཚུལ་ཨེ་ཨྱ་སྦྱབ་ཀྱི་སྒོ་ནས་བསམས་ན་ངས་པ་རྟེན་སྦྱ་བར་
གསུངས་པས། དུས་འཁོར་ཅ་རྒྱུད་ལས། ཐེག་ལེ་ལྷ་བ་ཁུ་བ་སྦྱ། །ནམ་བར་
གཅད་བྱ་རྒྱལ་ཉི་གསུང་། །ཐུགས་ནི་ནམ་ཤེས་སྦྱ་གཅན་ཨ། །ཞེས་པ་ལྟར།
ཐོག་མར་ནམ་བཅད་དང་། དེ་ནས་ཨེ་དང་ཐེག་ལེ་ནམས་བཞག །ཀ་ལྷ་བ་
ལས། ཨ་ཡིག་དག་གི་བར་དུ་ལྷ་འོས་ནམ་བཅད་ལྷ་ཨའི་ཡི་གེར་བསྦྱར། ལྷ་
ཕ་གསལ་བྱེད་དབྱངས་ཀྱིས་དམན་པ་པ་རོལ་ཏུ་ཉེ་བར་སྦྱར་བར་བྱ་འོས།
ཨ་སྒོག་ཕར་བྱངས་པ་ཕ་སྒོག་ལྡན་དུ་བྱུར། ཐེག་ལེ་སྟེ་ལྷ་ད་ཀོར་ང་རོར།
འཛིག་རྟེན་པའི་ཉེ་བར་སྦྱོད་པ་ལས་འཛིན་པ་བསྦྱབས་པས་ཨྱ་བྱལ། འོ་ན་
དེལ་བྱིད་དུ་ཨེ་སྦྱབ་པ་ཅི་ཞེ་ན། གོང་གི་ནམ་བཅད་ལུས་བསྦྱར་བའི་ཨ་དེ་
ལུས་པས་ཞར་ལ་སྦྱབ་པ་ཡིན་གྱི། རོ་མ་ཨྱ་སྦྱབ་པས་ཆོག་གསུངས། དེ་དག་
གི་མཆོན་དོན་ནི། ཐེག་ལེ་སྟེ་ལ་སྦྱར་ན་ལྷ་བ། རང་ལ་བྱང་སེམས་དཀར་པོ།

གཞན་ལ་སྐྱེ་མཆོན། རྣམ་བཅད་གྱིས་སྤྱི་ལ་ཉི་མ། རྣང་ལ་བྱང་སེམས་དམར་
པོ། གཞན་ལ་གསུང་། ཨས་སྤྱི་ལ་སྐྱེ་གཅན། རྣང་ལ་སེམས་ཕྲ་མོ། གཞན་ལ་
ཐུགས་མཆོན། མདོར་ན་བེ་ཡིག་ནི་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་གྱི་གནས་
སྐབས་ཀྱི་སྐྱབ་གཞི་ཤིན་ཏུ་ཕྱ་བའི་རྒྱང་སེམས་དང་མཐུན། ཁ་དོག་དམར་
བས་ནི་བར་དོའི་སེམས་ཅན་ཆགས་པས་བཅིངས་པ་དང་། ལམ་འབྲས་ཀྱི་
ལོངས་སྤྱིའི་ཐུགས་རྒྱད་བདེ་ཆེན་གྱིས་བཅིངས་པ་དང་ཆོས་མཐུན། བེ་གྱི་
ཐེག་ལེས་སྐྱེ་དང་། བས་གསུང་དང་། བེ་དེ་སློག་ལྡན་ཡིན་པས་སློག་ལ་ཨ་
ཞུགས་པས་ཨས་ཐུགས་མཆོན། དེ་གསུམ་གཞི་ལ་སྐྱུར་ན་བར་དོ་བའི་ལུས་
ངག་ཡིད་གསུམ། ལམ་ལ་སྐྱུར་ན་སྐྱེ་ལུས་པའི་སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་གསུམ།
འབྲས་བུ་ལ་སྐྱུར་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་གསུམ་མཆོན་ཞིང་། བེ་
གྱི་རྒྱ་དའི་འཁྲོག་གསུམ་ཡང་དེ་ལྟར་མཆོན་པ་སོགས་ཞུ་ལུང་ཁྱིལ་དུ་འང་
གསལ། བདེ་མཆོག་གི་སྐབས་ཀྱང་རྒྱ་དའི་འཁྲོག་གསུམ་གྱིས་གཞི་ལ་སྐྱུར་
ན་བར་དོའི་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ། ལམ་ལ་སྐྱེ་ཤི་བར་དོ་གསུམ། འབྲས་བུ་
ལ་ཆོས་ལོངས་སྤྱུལ་གསུམ་མཆོན་པ་ཡིན་གསུངས།

སྤྱི་བ་སྐྱེ་སྤྱིའི་ལམ་འབྲེད།

གསུམ་པ་སྤྱི་བ་སྐྱེ་སྤྱིའི་ལམ་འབྲེད་ནི། བེ་ལ་སེམས་འཇིན་བཞིན་
པའི་ངང་ནས་ཨེ་ཡིག་གཉིས་བསྐྱེད། ཨེ་སྤྱིང་མའི་འབྲེད་སོ་པར་རུབ་དོས་

དང་། འོག་མའི་འགྲོང་སོ་ཚུར་ཤར་ངོས་ཏེ་རང་གི་མདུན་དུ་བསྟན་པས།
གཡས་གཡོན་ནས་བསྟན་ན་ཞེ་སྟེང་འོག་གཉིས་སྤར་ཡིག་ལྟ་བུ་འབྱུང་། ཞེ་
སྟེང་མ་ལས་ཆོས་འབྱུང་བྱར་གཉིས་རྒྱབ་དང་། ཟུར་གཅིག་མདུན། ཞེ་འོག་
མ་ལས་ཆོས་འབྱུང་བྱར་གཉིས་མདུན་དང་། ཟུར་གཅིག་རྒྱབ་ཏུ་བསྟན་པའི་
ཆོས་འབྱུང་བསྟོལ་མ། ཆོས་འབྱུང་སྟེང་འོག་གཉིས་མཐོང་མཁའ་ནས་འབྱུག་
གི་ཆད་ཅུ་ཡོད་པ། ཨ་ལས་ཟླ་བའི་སྟེང་དུ་བྱ་ཡིག་དང་། ཞོ་གསུམ་མ་གྱེན་
འགྲོང་རང་སྤྱོད་གས་བཞིན་པ་ལ་བདག་གིས་ལོངས་སྤྱོད་ལ་གནས་ན་བྱང་
འཕགས་མ་གཏོགས་པའི་གདུལ་བྱ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་བྱ་བར་མི་རྒྱས་པས།
སོ་སྤྱོད་ཐ་མལ་པ་ལའང་སྤྱང་དུ་རུང་བའི་རགས་པའི་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱང་སྤྱོད་པའི་
འཕེན་པ་བཏང་ནས། རང་ནམ་མཁའི་བྱ་ཡིག་གིས་ཟླ་བ་སོགས་མཐོང་བ་ན།
ཟླ་དཀྱིལ་དཀར་ལ་དམར་བའི་མདངས་ཅན་སངས་རྒྱས་ཡབ་ཡུམ་གྱི་བྱང་
སེམས་དཀར་དམར་དུ་མོས་ལ་ནམ་མཁའི་བྱ་ཡིག་ཟླ་བ་དཀར་དམར་གྱི་
དབུས་སུ་ཞུགས། ཟླ་བ་བྱ་ཡིག་སྤྱགས་འཕྲེང་ནམས་ལས་འོད་ཟེར་དཀར་
དམར་མཐོང་གསུམ་ཕྱོགས་བཅུར་འཕྲོས་པས་སྟོད་ཆོས་འབྱུང་དང་། བཅུད་
ནལ་འབྱོར་མར་གྱུར། དེ་ལྟར་འོད་ཟེར་སྟོད་བསྤྱོད་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་དཔའ་བོ་
མཆོན། སྟོད་བཅུད་ཐམས་ཅད་དོ་རྗེ་ནལ་འབྱོར་མའི་རང་བཞིན་དུ་བྱས་པས་
ཡབ་བཀའི་མན་ངག་བཟོན་གཡོ་སྟོད་བཅུད་ཤེས་བྱའི་འཁོར་ལོ་མཐའ་དག་

ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ངོ་བོར་སྒྲིམ་ལུགས་སོགས་ཀྱང་འདིར་ཆང་
 ཚུལ། དེ་ལྟར་སྒྲིང་བཅུད་ནལ་འབྱོར་མར་གྱུར་བ་སྒྲགས་སྤང་ལ་ཐེམ་བ་ལས།
 ཆོས་འབྱུང་། ལྷ་བ། སྒྲགས་འཕྲེང་བེ་དང་བཅས་བ་དེ་ཐམས་ཅད་བསྐྱུས་ནས་
 ལུགས་སུ་སྒྲགས་བ་ལྟར་འོད་ཀྱི་གོང་བུ་གཅིག་ཏུ་གྱུར། དེ་ལྟར་ཡོངས་སུ་
 གྱུར་བ་ལས་ཉེན་དང་བཉེན་བ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ནལ་འབྱོར་མར་སྐྱད་
 ཅིག་ཉིད་ལ་དུས་གཅིག་ཏུ་གྲུབ་པར་བསམ་སྟེ། འདི་ལ་མངོན་བྱང་ལྔ་བསྐྱེད་
 ཀྱི་སྐྱེ་བ་སྐྱུལ་སྐྱུའི་ལམ་འབྲེལ་བེད། མངོན་བྱང་ལྔ་བསྐྱེད་སྐྱུར་ལུགས་ལྷ་བ་
 ལས་བྱང་ཚུབ་བ་སོགས་མི་མཛད་པར་ཡེ་ཤེས་ལྔ་ལས་བྱང་ཚུབ་བ་སྐྱོར་
 ཚུལ་བདེ་མཆོག་ལུས་དཀྱིལ་ཀྱི་བདག་བསྐྱེད་ལྟར་དགོས། དེ་ལ་ལྷ་བའི་ཁ་
 དོག་དཀར་བས་མེ་ལོང་ཡེ་ཤེས་ལས་བྱང་ཚུབ་པ། དེ་བཞིན་དུ་ཨོ་གསུམ་
 མའི་ཡིག་འབྲུ་དམར་བས་མཉམ་ཉིད། བེ་ཡིག་ཁྱགས་བ་སོར་རྟོག་འོད་ཟེར་
 སྐྱོ་བསྐྱུ་བྱ་བུ། ཆོས་འབྱུང་ལྷ་བ་བེ་ཡིག་སྒྲགས་འཕྲེང་དང་བཅས་བ་ཡོངས་
 སུ་གྱུར་བ་ལས་ཉེན་དང་བཉེན་བ་སྐྱད་ཅིག་ལ་རྫོགས་པ་ཆོས་དབྱིངས་ཉེ་
 མངོན་བྱང་ལྔ་བསྐྱེད་སོགས་ཡབ་བཀའི་མན་ངག་གི་གནད་ཐམས་ཅད་ཀྱང་
 འདིར་ཆང་། ཆོས་འབྱུང་སྤྱི་མས་གནས་ཁང་མཆོན་བ་སོགས་ལ་གཞི་ལམ་
 འབྲས་གསུམ་གའི་ཆོས་མཐུན་སྐྱོར་ཚུལ་ཐེམ་སྐྱས་ལྟར། ཡང་གཞི་ལ་སྐྱུར་
 བ་ཆོས་འབྱུང་ཉིས་བཅེགས་ནི་བ་མ་གཉིས་དང་། ལྷ་དཀྱིལ་དང་ཨོ་གསུམ་

མས་བྱང་སེམས་དཀར་དམར་གཉིས། བེ་ཡིག་དེར་ཞུགས་པ་ནི་བར་དོ་བ་དེ་
པ་མའི་མངལ་དུ་ཁྱེད་སེམས་ཞུགས་པ། འོད་ཟེར་སྒྲོ་བ་སྒྲུབ་པ་ནི་
མངལ་གྱི་གནས་སྐབས་མེར་མེར་པོ་སོགས་དང་། སྒྲ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ནི་
མའི་མངལ་ནས་སྤྱིར་བཙས་པ་སོགས་མཆོན། ལམ་ལ་སྐྱར་ན་བེ་ཡིག་དེ་སྒྲ་
ལུས་ཉིད་པ་མཆོན། དེ་ཆེ་བར་ཞུགས་པ་ནི་སྒྲ་ལུས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་ཉིད་པ་
གསར་པ་ལ་ཞུགས་པ་མཆོན། འབྲས་དུས་ལ་སྐྱར་ན་འོངས་སྐྱའི་བེ་ཡིག་
དེ་ཆེ་བར་ཞུགས་ཆེ་འོངས་སྐྱས་སྐྱལ་སྐྱའི་སྤྱི་བ་ལེན་པར་མཆོན། ས་
ལུགས་ལ་བེ་ཡིག་སྒྲོན་དུ་བཀོད་པའི་རྗེས་སུ་ཨོ་གསུམ་མའི་སྤྱགས་འབྲེང་
འགོད་པ་ནི་མན་ངག་གནད་དུ་མ་སོང་བ་ཡིན་ཞིང་། དགའ་ལྗན་སྒྲོན་བརྒྱད་
ལུགས་ལྟར་བེ་ཡིག་རྗེས་སུ་ཞུགས་པ་ལ་ཟབ་པའི་གནས་ཁྱད་པར་ཅན་
ཡོད། དེ་ལྟར་བེ་ཡིག་བར་དོའི་མཆོན་དོན་ནམ་མཁར་བཞག་པའི་རང་
ལུགས་ལྟར་མ་བྱས་པར། ཉོང་པའི་ངང་ལས་གསར་དུ་བསྐྱེད་པ་ནི་གཞི་
ལམ་འབྲས་གསུམ་ལ་སྐྱར་ན་མི་མཐུན་པར་མ་ཟད། བེ་ཡིག་ནམ་མཁར་
བཞག་པ་རྒྱ་རོའི་གཞུང་ཆུང་དུ། དབྱས་སུ་ནི་བེ་ཡིག་གོ་ཞེས་པའི་དགོངས་
པ་ཡིན་པས་སྤྲ་མ་ནི་གཞུང་ཆུང་དང་འགལ་ཞིང་། ཅ་རྒྱད་ལས། འདུག་པ་
སྒྲ་ལ་སོགས་པ་ནས། ཞེས་གསུངས་པའི་སོགས་ཁོངས་ནས་བསྐྱར་པའི་
དགོངས་པ་དང་ཡང་མི་མཐུན་གསུངས། བདེ་མཆོག་སྐབས་ཀྱི་མཆོན་དཔེའི་

དེ་བོ་དབྱངས་གསལ་སོགས་ཀྱང་ཨོ་གསུམ་མའི་སྤྲུགས་སྤེང་གིས་དོད་ཐུབ་
 རྟེ། ཨོ་གསུམ་མར་ཡི་གེ་སྟོག་ལྟན་སོ་གཉིས་ཡོད་པས་མཆན་སོ་གཉིས།
 སྟོག་ལྟན་སྟོག་མེད་ཁ་སྤལ་བའི་ཡི་གེ་བརྒྱད་ཅུས་དཔེ་བྱད་བརྒྱད་ཅུ་མཆོན།
 ཨོ་གསུམ་མའི་སྤྲུགས་སྤེང་འགོད་ཚུལ་ས་ལུགས་ལ་ནས་རྒྱུ་སོགས་ཡིག་
 འབྲུག་ཉིས་ལྟ་བུ་སྟོག་པ་གཡོན་སྒྲོར་དུ་མཛད་ཀྱང་། དེ་ལྟར་བྲས་ན་ཅ་རྒྱད་
 དང་། འདིའི་སྤྲུགས་བརྒྱ་རྒྱ་རོ་བའི་གཞུང་ཚུང་། ས་ཆེན་ཀུན་དགའ་སྦྱང་པོའི་
 མཆན་སོགས་ཀྱི་ལུང་དང་འགལ་ཞིང་། རིགས་པ་དང་ཡང་འགལ་བས་ན་
 དགེ་ལུགས་ལ་དེ་ལྟར་མི་བྱེད་པར་ཨོ་གསུམ་མའི་སྤྲུགས་འབྲེང་གཡོན་སྒྲོར་
 གྱི་འགོ་ལྟར་ལ། སྤྲུགས་ནམས་སྐྱ་བུ་ཞེས་སོགས་མཐར་ཆགས་སུ་འོང་
 བ་དགོས། དེ་ཡང་རྒྱ་རོའི་གཞུང་ཚུང་ལས། ཞེས་པའི་སྤྲུགས་སྤེང་ལུགས་
 ལས་བརྒྱུག་པ་བསམ་མོ། །ཞེས་དང་། ལུགས་ལས་སྟོག་ཚུལ་ཡང་དེའི་
 མཆན་ཀུན་སྦྱང་གིས་མཛད་པ་ལས། གཡོན་སྒྲོར་དུ་ཞེས་འབྲུང་ཞིང་། ཅ་
 རྒྱད་དང་རྗེའི་རྒྱད་འབྲེལ་གཉིས་ཀར་སྤྲུགས་ལུགས་སྟོག་གྱི་འགོ་ལྟར་འབྲུང་
 བ་དང་། གཞན་ཡང་རྒྱལ་པོ་ཨི་རྒྱ་བྱུ་ཉིའི་པག་མོ་ཞལ་གཉིས་མའི་སྤྲུག་ཐབས་
 དང་། སྤྲུགས་བརྒྱའི་སྤྲུགས་ཀྱང་གཡོན་སྒྲོར་མཐར་ཆགས་སུ་འབབ་པ་ལས།
 གཡོན་སྒྲོར་བྱེད་ཚུལ་ས་ལུགས་ལྟར་གྱི་ཉིས་ལྟ་བུ་ལོག་པ་དེ་འདྲར་གཏན་
 རུས་མི་འབབ་ལ། ལྷ་པ་ཆེན་པོའི་དགོངས་པ་དང་ཡང་མི་མཐུན་པས། འདི་

དག་རྒྱུད་དང་པཎ་གྲུབ་ཆོད་ལྷན་མང་པོའི་གཞུང་མན་ངག་དང་བཅས་པའི་
དགོངས་པ་དང་བསྐྱུན་དགོས། དེ་ཡང་མདོ་ལས། དག་སྤོང་དག་གམ་མཁས་
རྣམས་ཀྱིས། །བསྐྱེད་པ་བཅད་བཅར་བའི་གསེར་བཞིན་དུ། །ལེགས་པར་
བརྟགས་ལ་ང་ཡི་བཀའ། །སྤང་བར་བྱ་ཡི་གུས་སྤྱིར་མིན། །ཞེས་གསུངས་པ་
ལྷ་གང་ཟག་ལ་མི་རྟོན་ཆོས་ལ་རྟོན་པ་ཞིག་དགོས་པས་དངུལ་ཆུ་བའི་
གསུང་ཐེན་དང་དབྱངས་ཅན་གྲུབ་དོར་གྱི་གསུང་སྟོན་འགྲེལ་ལྷའི་རྩ་དབྱངས་
སོགས་སུ་ལུང་རིགས་ཀྱི་ལམ་ལས་བྱངས་པའི་དགག་གཞག་རྒྱས་པར་
གསུངས་ཡོད་པས་དེ་དག་ལ་ཡིད་རྟོན་བྱེད་དགོས། འོན་ཀྱང་རྩོ་ཐོ་རྒྱ་རོ་ཏ་པ་
ནས་བཟུང་ས་ཆེན་གོང་རིམ་བརྒྱུད་པ་དང་བཅས་པ་ནས་ད་ལྟའི་བར་བརྒྱུད་
ཐག་ཏ་ཅང་རིང་བའི་སྐབས་ཀྱིས་གདམས་ངག་ལ་འཁྱོར་ཞུགས་པ་དག་ཐེར་
མ་ཐོན་པ་ལས། དེ་ལྷ་གསུངས་མཁན་རྣམས་མཁས་ཞིང་གྲུབ་པ་བརྟེན་པ་
ཤིང་སྐྱེད་ཡིན་པས་གང་ཟག་ལ་སྤོང་དུ་མི་རུང་བ། དཔེར་ན་རྩོ་ནང་པའི་བརྒྱུད་
འཛིན་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱང་ལྷ་བ་ལ་སྤོན་ཞུགས་པ་ལྷ་བྱ་ཡིན་གསུངས།

རྟོན་བརྟོན་པ་རིམ་གྱིས་གསལ་འདེབས་ཚུལ།

དེ་ནས་རིམ་གྱིས་གསལ་འདེབས་པ་ནི། འདིར་རྟོན་བརྟོན་པ་རྣམས་སྤྱི་
ནས་ཚུར་རིམ་བཞིན་དག་པ་དང་སྦྱོར་གིན་སྦྱོར་གིན་བསམ་དགོས། སྤང་
འཁོར་བསྐྱོམ་པ་ལ་རྩོ་རྩེའི་ས་གཞི་རྩ་བ་སོགས་འདིགས་བྱེད་ལྷ་བྱ་ཆོག

།དོ་རྩེ་ལོ་རྩེ་བའི་མཐོ་དམའ་དོ་རྩེ་ཉལ་སྟབས་སྟེང་དོ་རྩེ་གྲུན་འབྱེང་། དེའི་
 སྟེང་དུ་དོ་རྩེ་ཉལ་སྟབས་ཏེ་དོ་རྩེ་གསུམ་ལས་མེད་ཀྱང་དཔངས་སྲིད་ཅེ་ནས་
 མནར་མེད་པར་དུ་སྟེབས་པ། རྒྱུར་དོ་རྩེ་ཉལ་སྟབས་སྟེང་སྒྲིག་གངས་དུག་
 ཅུ་རེ་བཞི་དང་། ལངས་པ་སྟེང་སྒྲིག་དོ་རྩེ་རེ་བཞི། དོ་རྩེ་ལོ་རྩེ་རེ་ལང་རེ་
 རྒྱུད་ཀྱི་སྤལ་ལྟ་བུ་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་ལ། དོ་རྩེ་ལར་སེང་ཐམས་ཅད་དོ་རྩེ་ཆུང་
 དུ་དུ་མས་བར་མཆམས་མེད་པར་གཏམས་པས་པར་བལྟ་བའི་ཆེ་དོ་རྩེ་
 རྣམས་ཐུམ་མེར་གནས་པ་ལ། རེག་ན་ངོས་མཉམ་པ། བདེ་མཆོག་ལ་དོ་
 རྩེ་ལོ་རྩེ་གྱུར་བྱ་བཞི་ཡིན་ཡང་། འདིའི་རྩེ་གྱུར་ལྷུ་པོར་གསུངས། འོག་གི་
 དོ་རྩེ་ལྷུ་སྒོར་གྱི་གངས་དང་། སྟེང་གི་ལྷུ་སྒོར་གངས་མང་ཉུང་འདྲ། དོ་
 རྩེ་ས་གཞི་རྩེ་གྱུར་ཆང་མ་འདབ་འབྱར་བའི་དུམ་བུ་གཅིག་པ་དགོས། དུམ་
 བུ་གཅིག་པ་འདི་གསུང་རྒྱན་གཅིག་ལ་སྒོར་ལྟར་སྟབ་མེད་པ་ཕྱ་ཆོགས་པ་
 ལྟ་བུ། གསུང་རྒྱན་གཅིག་ལ་དོ་རྩེ་ལོ་རྩེ་ས་གཞི་ཆང་མ་མིང་སོ་སོར་
 བཏགས་པ་མ་གཏོགས་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཏུ་གྱུར་ནས་དེ་ལས་རྩལ་སྤལ་མོ་
 ཞིག་འབྱེང་དགོས་ནའང་སྤང་འཁོར་ཡོངས་རྫོགས་མ་འབྱེང་ན། ལྷ་སྤལ་
 རྣམ་ལོགས་སུ་འབྱེང་དུ་མེད་པའི་སྤམ་མཁུགས་དུམ་བུ་གཅིག་པ་སྟེ་གསུང་
 རྒྱན་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་འབབ་སོ་གཅིག་ཡིན། བདེ་གསང་འཇིགས་གསུམ་ལ་
 དུར་ཁྲིད་རྩེ་བའི་སྤེ་རོལ་དུ་ཡོད་ཀྱང་། འདིར་དུར་ཁྲིད་བརྒྱུད་དོ་རྩེ་ནང་དུ་

དགོས། དུར་ཁྱོད་ཀྱི་ཤིང་ནམས་ནི་དེར་དུར་ཁྱོད་ཡོད་པའི་རྟགས་མཆོན་ལྟ་
བུར་ཡང་གསུངས། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མེ་བརྒྱད་ནི་རིའི་རྩ་བར་ཡོད། གྲུབ་ཐོབ་དང་
འོལ་བ་མོ་མོ་སོགས་དང་། དུར་ཁྱོད་བརྒྱད་རེ་རེ་ལའང་ཤིང་དང་སྟོགས་
སྟོང་སོགས་བྱང་ཆོས་བརྒྱད་བརྒྱད་ཡོད་པ་བདེ་མཆོག་ལུས་དཀྱིལ་ཀྱི་
སྐབས་ལྟར་ཡིན། སྤང་འཁོར་མ་བསྐྱོམས་ན་བར་ཆད་ཀྱིས་ཚུགས་སྒྲིལ་
གོ་མཆོན་སོགས་མེད་པའི་མི་ཞིག་ཐང་དཀྱིལ་དུ་སྟོད་པ་ལྟར་དང་། སྤང་
འཁོར་བསྐྱོམ་པ་ནི་མཁར་རྫོང་བཅན་པོའི་ནང་དུ་སྟོད་པ་དང་འབྲ། མཆོན་མོ་
གཉིད་ལོག་སྐབས་ཤེས་པ་རགས་པ་པལ་ཆར་བསྐྱུས་ཟེན་པས་གོགས་
འབྱུག་སྒྲིལ་བས་ཉལ་ཁར་སྤང་འཁོར་བསྐྱོམ་པ་གཤམ་ཆེ། དེའི་སྤྱི་རོལ་མེ་རི་
སྒྲིལ་བསྐྱུས་མེ་ལྟ་བུ་གཡོན་སྒྲོར་དཔག་ཆད་ཅམ་དུ་འབྱུམས་ཏེ་འབར་བ།
མེ་ལྟའི་རིགས་ཀྱི་གདོན་བགོགས་མེ་ལ་མི་འཛིགས་པ་དག་གི་གཉིན་པོར་
རྫོ་རྩ་དང་མེ་རིའི་བར་དང་མེའི་དཀྱིལ་ཐམས་ཅད་དུའང་རྫོ་རྩེ་རྩེ་ལྟ་བུ་བའི་
མདེའུ་ཅན་ཀྱི་མདའ་སྟེང་འོག་སྟོགས་མཆོམས་ཀྱན་དུ་བསྐྱོལ་མར་རྒྱགས་
བ། དེ་ཡང་དུར་ཁྱོད་ཀྱིས་ངེས་འབྱུང་དང་ལྟ་བ། མེ་རིས་བྱང་སེམས་མཆོན་
ཞིང་། སྤང་འཁོར་གཅིག་ལུས་ཀྱང་ངེས་འབྱུང་བྱང་སེམས་ཡང་དག་པའི་ལྟ་
བ་གསུམ་ག་མཆོན་པ་སྟེ། མདོར་ན་འདིའི་སྐྱབ་པ་པོ་ལམ་བུ་ན་མོང་བས་
རྒྱད་རྒྱུད་པ་ཞིག་དགོས་པར་མཆོན། དེའི་ནང་དུ་ཆོས་འབྱུང་ཉིས་

བཅེགས་སྤྱི་དཀར་ལ་ནང་དམར་བ་རྒྱ་ཁྱོན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ། སྤྱི་དཀར་བས་
སྟོང་ཉིད། ནང་དམར་བས་བདེ་བ་ཆེན་པོ། ཉིས་བཅེགས་ཀྱིས་བདེ་སྟོང་
དབྱེར་མེད་དུ་སྒྱུར་བའམ། ཡང་ན། ཆོས་འབྱུང་གཅིག་ལ་དཀར་དམར་
གཉིས་ཀ་ཆང་བས་ཀྱང་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་མཆོན་པ་དང་། བྱ་གསུམ་
ཀྱིས་རྣམ་ཐར་སྒོ་གསུམ་མཆོན། ཆོས་འབྱུང་ནི་གསང་བདེ་འཛིགས་གསུམ་
ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་ཅིང་། དེ་ཡང་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་སྤྱི་རོལ་དུ་ཡོད་པ་ཆོས་
འབྱུང་བདེ་སྟོང་གི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་རྟོན་བརྟོན་པ་རྣམས་དེ་ལས་བྱུང་
བར་མཆོན། ལྷན་སྐྱེས་འདིའི་ཆོས་འབྱུང་ཉིས་བཅེགས་ཀྱི་གཡས་གཡོན་གྱི་
བྱ་བཞིར་དགའ་འབྲིལ་འབྲིལ་ཆུང་གཡས་སྒྲོར་ལ་དགའ་འབྲིལ་ཁོ་རང་
གཡོན་སྒྲོར་དུ་འཁོར་བཞིན་པ་གཡུང་དུང་བྱར་མེད་པ་ལྟ་བུ་ལ། འཁོར་ཆེ་
གཡོན་སྒྲོར་དུ་འཁོར་ཀྱང་གཡུང་ལག་རིམ་གཡས་སྒྲོར་དུ་ཡོད། དེ་ལྟའི་
དགའ་འབྲིལ་གྱིས་ཐབས་བདེ་ཆེན་དང་། ཆོས་འབྱུང་གི་མདུན་རྒྱ་ཏུ་
དགའ་འབྲིལ་མེད་པའི་སྟོང་པ་གཉིས་ཀྱིས་ཆོས་དང་གང་ཟག་གི་བདག་
མེད་གཉིས་ཏེ་ཤེས་རབ་སྟོང་ཉིད་མཆོན། ཅེ་མོ་སྤྱི་བ་ཐུར་དུ་བྱུག་པ་ནི་ལས་
དང་པོ་བར་བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་རྟོགས་པ་སྤྱི་མོ་སྤྱེས་པ། སྟོང་ཡངས་ཤིང་
རྒྱ་ཆེ་བ་ནི་བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་དེ་རྒྱས་ནས་ཡོན་ཏན་གོང་ནས་གོང་དུ་
འཕེལ་འགོ་བ་མཆོན། ཆོས་འབྱུང་གཉིས་ལ་ངོས་བཅུ་གཉིས་ཡོད་པས་སྤྱི་

ལ་སྦྱར་ན་ཉི་མའི་བྲིམ་བཅུ་གཉིས། རང་ལ་བྱུང་མེད་ལོ་བཅུ་གཉིས་མར་
བྱང་སེམས་དམར་པོ་བབས་པ། གཞན་ལ་དགའ་བ་བཞིར་ཆེ་འབྲིང་ཆུང་
གསུམ་སྟེ་བའི་བཅུ་གཉིས་ཡོད་པ་མཆོན། དགའ་འབྲིལ་བཞིའི་འབྲིལ་ཆུང་
བཅུ་དྲུག་གིས་སྟེ་ལ་ལྷ་བའི་དཀར་ཆ་འཕེལ་བའི་ཆ་བཙོ་ལྷ། གང་བའི་ཆ་
གཅིག་སྟེ་བཅུ་དྲུག །རང་ལ་སྦྱེས་པ་ལོ་བཅུ་དྲུག་པར་བྱང་སེམས་དཀར་པོ་
བབས་པ། གཞན་ལ་དགའ་འབྲིལ་རེར་དགའ་བའི་དགའ་བ་སོགས་སྟེ་བའི་
བཅུ་དྲུག་ཡོད་པ་མཆོན། ཆོས་འབྱུང་ནང་གི་སྒྲིབ་པ་ཡན་ཅེས་བཞུགས་
གདན་སྒྲུ་ཆོག་པ་པར་འདབ་མ་བརྒྱད་པ། པར་སྒྲིབ་ཀྱི་པར་སྒྲོ་འདམ་ལས་སྦྱེས་
ཀྱང་འདམ་གྱི་རི་མས་མ་གོས་པ་ལྟར་ན་ལ་འབྱོར་མ་འཁོར་བར་གནས་ཀྱང་
འཁོར་བའི་སྦྱོར་གྱིས་མ་གོས་པ་མཆོན། དེའི་སྟེང་ཉི་གདན་གྱིས་ཉི་མས་ལོ་
ཉོག་སྒྲིབ་པ་ལྟར་གདུལ་བྱའི་ཤེས་རྒྱུད་སྒྲིབ་པ་དང་། ཡང་བདེ་སྟོང་གཉིས་
སྟེ་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་སྒྲིབ་པར་ཡང་མཆོན། ཡིག་ཆ་
འགར་ཞབས་གཞོན་ཡབ་བཀའ་ལྟར་འཛིགས་བྱེད་གཡས་དང་། དེ་ཡང་
ལག་པ་བཞི་པ། དུས་མཆན་མ་གཡོན་དུ་མཛད་ཀྱང་། རང་ལྷགས་ལ་འདིར་
ཡུམ་བཀའ་གཙོ་ཆེ་བའི་གནད་ཀྱིས་དེ་ལས་གོ་ལྟོག་སྟེ་དུས་མཆན་མ་
གཡས་དང་། འཛིགས་བྱེད་གཡོན་དུ་མནན་པས་སྟེ་ལྟར་ན་འཛིག་ཉེན་
ཁམས་ཀྱི་དེགས་པ་པོ་རྒྱུད་མོ་རྒྱུད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཙོ་བོ་མནན་པས་སྤྱིད་

བ་གསུམ་ལས་རྒྱལ་བ་མཆོན། ཉང་ལྟར་ན་དུས་མཆོན་མ་རྒྱ་མའི་སྟེང་ནས་
 མནན་པས་རྒྱ་མ་འདོད་ཆགས་སྐྱེ་བའི་གནས་ཡིན་པ་དང་། འཛིགས་བྱེད་
 མགོ་བོ་རྒྱབ་དུ་བལྟ་བ་ནས་སྟེང་ག་ཞེ་སྤང་སྐྱེ་བའི་གནས་ཀྱི་ཐད་དུ་དཔྱལ་
 བ་གཏི་ཐུག་སྐྱེ་བའི་གནས་ནས་མནན་པས་རྣལ་འབྱོར་མ་རང་ཉིད་དུག་
 གསུམ་ལས་རྒྱལ་ཞིང་། གདུལ་བྱའི་རྒྱད་ཀྱི་དུག་གསུམ་འཛོམས་པ་དང་།
 གསང་བ་ལྟར་ན་སྤང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་ཀྱི་གཉིས་སྤང་སྤྲ་མོ་ལས་རྒྱལ་བའི་
 དཔའ་ཉགས་སོགས་མཆོན་པ་ཡིན། བདེ་མཆོག་གི་ཞབས་གཞོན་དུ་དབང་
 རྒྱལ་ལག་པ་བཞི་པ་ཅན། འདིར་གདོང་གཅིག་དང་ལག་པ་གཉིས་ཏེ། ལག་
 པ་བཞི་ནས་ཐལ་མོ་སྐྱར་བ་ལས་གཞན་གཉིས་མེད་པ་བཱེར་ཁུན་མའི་ཐེམ་
 གླས་ལྟར་ཡིན། ཏུ་ར་རྒྱ་ཐས་གཞོན་མཁན་ལས་ཞབས་གཞོན་ལག་པ་མང་
 བ་མི་རུང་བ་ཡང་གསུངས། ཡང་མགོ་བོ་སྤྲལ་དོག་སྐྱེ་བའི་གནས་སོགས་
 གསུང་ཚུལ་འདྲ་མིན། འབྲིད་ཡིག་གཞན་དུ་མགོ་བོ་གཏི་ཐུག་སྐྱེ་བའི་
 གནས་མནན་པར་གསུངས་པའང་སྤྲན་ཀྱི་རྒྱད་ལས་གཏི་ཐུག་ཁྲུང་པ་ལ་
 བཏེན་ནས་སྟོད་དུ་གནས་པར་བཤད་པ་དང་བསྐྱར་ན་ཆོག་ཅམ་ཡིན། །
 སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐུགས་རྒྱད་ཀྱི་བདེ་ཆེན་ཡེ་ཤེས་ལྟར་ཤར་ཞིང་
 སྟོབ་མ་ལ་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་དང་། གཏུམ་མའི་བདེ་བློ་ལྟག་པར་འབར་ཞིང་
 ཉང་གི་གཏུམ་མོ་ལྟར་བཞེངས་པར་མཆོན་པའི་སྐྱེ་མདོག་དམར་པོ། འགྲོ་

རྣམས་བདེན་སྟོང་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་གཟིགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་བ་འབར་
 བས་སྐྱེ་བ་གཉིས་བག་ཆགས་བཅས་བཅོམ་པའམ་བསྐྱེགས་པར་མཆོན་ཕྱིར་
 སྐྱེ་ལས་དུས་མཐའི་མེ་ལྷ་བྱའི་འོད་ཟེར་དམར་པོ་འཕྲོ་ཞིང་ཉི་མ་འབྱུང་གི་
 གཟི་བརྗེད་དང་ལྡན་པ། ཆོས་ཅན་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སྤང་བར་རྟེན་འབྱུང་སྣ་ཆོགས་
 བཟ་ཡང་། ཆོས་ཉིད་དོན་དམ་པའི་ངང་དུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་དུ་མ་རོ་གཅིག་ཏུ་
 གཟིགས་པར་མཆོན་པའི་ཞལ་གཅིག་། བདེན་གཉིས་བྱང་དུ་འབྱུག་པའི་བྱ་གཉིས།
 དུས་གསུམ་ས་ལེར་གཟིགས་པའི་སྤྱན་གསུམ། དེ་ཡང་ཉ་ཅང་
 གདངས་པ་དང་ཉ་ཅང་བྱམ་པ་མ་ཡིན་པའི་ཞི་མ་ཁོ་བ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱན་
 དབྱས་མ་ལྷ་ཡབ་རྣམས་ལ་སྤྱན་གཡས་པ་དང་། ཡུམ་རྣམས་ལ་སྤྱན་གཡོན་
 པ་གྱེན་དུ་བསྐྱང་བ་ཡིན། སྤྱན་ནམ་མཁར་གཟིགས་པས་རྗེ་བཙུན་མ་རང་
 ཉིད་ཕྱི་ནང་གི་མཁའ་སྐྱོད་ལ་མངའ་བརྟེན་པ་དང་། དེ་ཡང་མཁའ་སྐྱོད་དུ་
 གཟིགས་པས་རང་གི་སྤྱབ་པ་པོ་མཁའ་སྐྱོད་དུ་སྦྱར་དུ་འཁྲིད་པའི་བརྟེན་
 དཔེར་ན་འབྲས་སྤངས་མདའ་ནས་འབྲས་སྤངས་སུ་འགྲོའམ་ཞེས་འདི་ཆེ་
 འབྲས་སྤངས་ལ་ཡར་བལྟ་བ་བཞིན་དང་། དབྱུ་འགྱིང་ཉམས་ཀྱིས་ཞལ་དགྱིལ་
 ལམ་ཙམ་རང་ལ་བསྟན་ཅིང་། སྤྱན་གྱིས་ཡར་གཟིགས་པ་ལྷ་བྱ་དགོས་
 ཚུལ། །ཞལ་གཡོན་དུ་སྤྱོགས་པས་གཡོན་པའི་ཀུན་སྐྱོད་གཙོ་བོར་མཛད་པ་
 དང་། ཐབས་ཤེས་གཉིས་ནས་གཡོན་པ་ཤེས་རབ་སྟོང་སྤྱོགས་ལ་རྩལ་དུ་

བཏོན་ཏེ་དེ་ལ་དུས་ཅག་དུ་མཉམ་པར་བཞག་པ་མཆོན། ཞལ་གྱི་མཆུ་སྒྲོལ་
 བེས་ལྟར་དམར་པ། བེས་ནི་རྒྱ་གར་སྐད་དེ། བསྐྱར་ན་གཟུགས་བརྟན་ཅན།
 ཞེས་པར་འབྱུང་། འདི་རྒྱ་གར་ནས་འབྱུང་ཞིང་། །པལ་སྐད་ལ་ཀུརླ་ར་ཟེར་
 བའི་ཤིང་ཐོག་དམར་པོ་ཤིན་དུ་མདོག་ལེགས་གསལ་དྲངས་ཕྱི་རོལ་གྱི་
 གཟུགས་བརྟན་ཀྱང་འཆར་བཅོད་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་གསུངས། ཞལ་མཆེ་བའི་
 ལྷ་གྲ་ཅུང་ཟད་ངོམ་པ་ལྟ་ཞི་དག་གི་ཞལ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར་རང་ཅག་ངོ་ཤེས་
 བའི་མི་དང་སྤང་ན་ཏེ་ཟེར་བ་ལྟ་བུ་དགོས། ཞལ་ནས་ཁྲག་འཛག་པ་འགོ་ཀྱན་
 ལྷིང་རྗེ་ཆེན་པོས་ཡོངས་སུ་མི་གཏོང་བ་དང་། ལུ་འབྱུར་རབ་དུ་རྒྱས་པས་རྗེ་
 བཙུན་མ་རང་ཉིད་འདོད་ཆགས་རྒྱས་པའི་ཚུལ་དང་། ལྷུབ་པ་པོའི་རྒྱད་ཀྱི་
 འདོད་ཆགས་སྤོང་བ་མཆོན། ལྟ་ག་ནས་ཁྲག་རྒྱན་འཛག་པ་གཏུམ་མོའི་རྩ་
 སད་པར་མཆོན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་གཙོད་པར་མཆོན་
 ཕྱིར་ཕྱག་གཡས་པའི་སྡིགས་མཇུ་བ་ཀྱིས་གནམ་ལྷགས་འབར་བའི་གྱི་གྲུག་
 གསེར་གྱི་རྩོམ་ཅེ་ལྷ་པ་ཕྱེད་པས་ཡུ་བ་ཅན་ཐུར་དུ་བརྒྱངས་པ་སོ་ཕྱིར་
 བསྟན་ཏེ་འཛིན་པས་རྩ་རྒྱད་ལས། ལྟ་དང་ལྟ་མིན་མིར་བཅས་ལ། །སྡོགས་
 ཀྱན་དུ་ནི་སྡིགས་མཇུ་བ་ཕྱེད། །ཅེས་པ་ལྟར་སྡོགས་ཐམས་ཅད་དུ་སྡིགས་
 པར་མཛད་བཞིན་པ། ལྷ་ཁྲིད་དུ་ཟངས་ཀྱི་གྱི་གྲུག་གསུངས་ཀྱང་། རང་ལྷགས་
 ལ་དུས་མཆོན་མའི་གྱི་གྲུག་ཟངས་དང་། རྣལ་འབྱོར་མའི་གྱི་གྲུག་གནམ་

ལྷགས་ལས་བྱུང་བ་བྱ་དགོས། ཆོ་གར་དངོས་སུ་མི་གསལ་ཡང་ཁྲག་ལ་
དགྱེས་ཤིང་ཁྲག་འཛག་པ་ཞེས་པ་ལྟར་ཁྲག་ལ་དགྱེས་པ་ནི། ཀ་སྤ་ལ་ནི་
ཨ་རྩས་བཀའ་། །ཞེས་སོགས་ལྟར་ཨ་རྩ་ནི་རྒྱ་མ་ཡིན་པས། བྱག་གཡོན་པས་
བྱགས་རྒྱད་བདེ་བ་ཆེན་པོས་རྟག་ཏུ་གང་བའི་ཐོད་པ་སྟེང་ཕྱོགས་སུ་ཅུང་ཟད་
ཡོ་བའི་ཚུལ་གྱིས། ཐོད་པའི་ནང་སྒྱུ་ལུས་མཆོན་པའི་རྒྱ་མ་དང་། འོད་གསལ་
མཆོན་པའི་ཁྲག་གིས་བཀའ་བ་སྟེང་ཕྱོགས་སུ་བཟུང་བའི་ནང་ནས་བདུད་
ཅིའི་རང་བཞིན་གྱི་ཁྲག་རྒྱན་ཆད་མེད་པར་གསོལ་བ་སྟེ། འདིས་འོད་གསལ་
ལ་མངའ་བཞེས་པ་དང་། ཡང་ཟུང་འཇུག་དང་ཐབས་ཤེས་ཀྱང་མཆོན། ཁ་ལྷོ་
ག་ལ་གཉིས་ལས། སྟོབ་དཔོན་པདྨས་བསྐྱམས་པ་ཅེ་གསུམ་གྱིས་མཆོན་པ་
ནི་མ་རྒྱད་ཀྱི་ཡིན་པས་སྤ་མི་དགོས་ཀྱང་། འདིའི་སྐབས་ཀྱི་ཅེ་མོར་དོ་རྗེས་
མཆོན་པའི་ཁ་ལྷོ་ག་ནི་མ་རྒྱད་ཀྱི་ཡིན་པས་རྒྱ་གར་གྱི་པཎ་བྱུང་ཆོས་ཀྱང་
ཤིན་ཏུ་གསང་ཞིང་སྟེང་པར་མཛད། ཁ་ལྷོ་ག་ཞེས་པ་རྒྱ་གར་སྐད་དེ་བོད་སྐད་
ལ་ཡན་ལག་དུག་པ་ཟེར། དེ་ནི་ཡུ་བ་ལུས་ལྟ་བུ་གཅིག་ལ་བུམ་བ། ལྷ་ཆོགས་
དོ་རྗེ། མི་མགོ་གསུམ། ཡར་སྤེའི་དོ་རྗེ་ཅེ་ལྷ་པ་བཅས་ཡན་ལག་ལྟ་བུ་དུག་
ཆང་བས་ཡིན། ལྷ་ལུའི་བྲིན་དུ་ཁ་ལྷོ་གའི་སྤ་ཆོགས་དོ་རྗེ་བུམ་པའི་འོག་དང་།
རྣལ་འབྱོར་རོལ་བའི་དགའ་སྟོན་དུ་སྤ་ཆོགས་དོ་རྗེ་བུམ་པའི་སྟེང་དུ་ཡོད་པར་
གསུངས་པ་བྱེ་མའི་ལུགས་ལྟར་བགྱིས་ན་ལེགས། འདིར་མ་རྒྱད་ཀྱི་ཁ་ལྷོ་ག་

ཡུ་བ་བརྒྱད་གཞིགས། བུམ་པ། རྡོ་རྗེ་རྒྱ་གམ། མི་མགོ་རྫོན་པ་སྟེ། རང་པོ་སྟེ་
 ཉིད་པ་དམར། སྐམ་པོ་དཀར། དེ་སྟེང་རྡོ་རྗེ་ཅེ་ལྷ་པ་ཡོངས་རྫོགས་ནམས་
 བཅེགས་པ། མར་སྟེར་རྡོ་རྗེ་ཅེ་གཅིག་པ་སྟོམ་ཅམ་ཞིག་བཅས་ཡོད་པའི་རྡོ་
 རྡོ་ཅེ་ལྷ་པའི་སྟེང་རྩ་ཉེ་རུ་གཞོག་རྩ་ནལ་འབྱོར་མ། ལྷོགས་རྩ་བཞིས་
 སྟེང་པའི་ནལ་འབྱོར་མ་བཞི། ཐོད་པ་སྐམ་པོས་སྐྱེ་འཁོར། ཉིད་པས་གསུང་
 འཁོར། རྫོན་པས་བྱགས་འཁོར་ཉེ་འཁོར་ལོ་གསུམ། ལྷ་ཆོགས་རྡོ་རྗེས་སྟོ་
 མཆམས་མ་བརྒྱད། བུམ་པས་གཞལ་ཡས་ཁང་། ཡུ་བའི་རྡོ་རྗེས་སྐྱེང་
 འཁོར་ཉེ་ཁ་ལྷོ་གས་བདེ་མཆོག་གི་ལྷ་རྩལ་ཅུ་ཅ་གཉིས་ཀྱི་རྟེན་དང་བརྟེན་
 པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཡོངས་རྫོགས་མཆོན་པ་དང་། ཡང་ཁ་ལྷོ་གས་སྐྱེ། དེའི་
 བུམ་པའི་མཆམས་ནས་མར་ཁྲ་བྲིལ་དང་འཕན་ལྷེ་གསུམ་པ་འབྱུང་བའི་ཁྲ་
 བྲིལ་གྱིས་གསུང་། འཕན་གྱིས་བྱགས་ཀྱི་གསང་བ་མཆོན་པ། ཁ་ལྷོ་གས་
 བྲིལ་བྱ་ཡོད་པ་ནལ་འབྱོར་མ་འདིར་མ་གཏོགས་མེད། དབུ་སྐྱ་ནག་པོ་སེལ་
 བྱར་འབྱུང་བས་བདག་འཛིན་གྱི་མདུད་པ་གྲོལ་བར་མཆོན། དབུ་སྐྱ་སྟང་
 ཟེལ་དང་བྱང་བ་ལྟར་གནག་ཅེས་པའི་སྟང་ཟེལ་ནི་དདུལ་རྡོ་བཅག་པ་ལྟར་
 དང་། བྱང་བ་ནི་རྒྱ་ནག་ནས་ཐོན་པའི་རྡོ་གནག་ལ་སྐྱུམ་པ་ཞིག་ཡིན་གསུངས།
 འདི་ཉིད་ཀྱི་སྟོན་ལམ་དུ། ལི་ཁྱིའི་སྐྱ་གྲོལ་དམར་སེར་མིག་གཡོ་མས། །ཞེས་
 གསུངས་པ་ནི་མི་ཡུལ་དུ་སྐྱུལ་པ་སྟོན་དུས་དབུ་སྐྱ་ལི་ཁྱིའི་མདོག་ཅན་དུ་ཡོད་

བར་གསུངས་པ་དང་སྐྱུང་བ་ཡིན། སྐྱུ་ལ་དབུ་རྒྱ་དང་། སྐྱ་རྒྱ། བུལ་
 རྒྱ། སེ་རལ་ཁམས་མཆོད་ཕྱིར་ཐོགས། ཕྱག་ཞབས་ཀྱི་གདུ་བུ་སྟེ་ཡེ་ཤེས་
 ལྷའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ལྷས་བརྒྱན་པ། འདི་དག་གི་གསུང་བ་ཤད་དུལ་
 ཚུའི་ཁྱིད་ཡིག་ལྟར་ལས། སྐྱེ་བོར་རུས་པའི་འཁོར་ལོ་ཅིབས་བརྒྱད་པའི་སྟེ་
 བར་ནོར་བུ་ཆ་དགུ་པ། རྫོ་རྫེ་ཅེ་ལྷ་པས་མཆོན་པ། དེ་ལ་དབུ་རྒྱ་ཟེར། ནོར་
 བུ་དེ་ཁོང་སྟོང་ལ་དེའི་ནང་དུ་རིགས་བདག་བཞུགས་པ། ཆངས་སྐྱད་ལ།
 འཁོར་ལོ་ཅིབས་བརྒྱད་པ་ཕྱི་དབྱིབས་བྱ་བཞི་པའི་བྱར་བཞི་ལས་ཐོན་པའི་
 ཞེས་པའི་བྱར་བཞི་ནི། འཁོར་ལོའི་སྟོགས་བཞིར་ནོར་བུ་བཞི་ཡོད་པས།
 བྱར་བཞི་ཐོན་པ་ལྟ་བུ། ཆངས་སྐྱད་ཅེས་པའི་ཆངས་པ་ནི་དང་པོ་དང་། བྲམ་
 ཟེས་མཆོད་པ་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཐོགས་དགོས་པས་མཆོད་ཕྱིར་ཐོགས། ཆངས་
 སྐྱད། མཆོད་ཕྱིར་ཐོགས། སེ་རལ་ཁ་རྣམས་དོན་གཅིག་། ཕྱག་རྒྱ་ལྷ་དང་འོག་
 བག་གིས་གོ་ཆའི་ལྟ་བུ་མཆོན་པ་ནི། བུལ་རྒྱ་གྱིས་ཁའི་སྒོ། ནོར་བུས་
 སྐྱེ་བོ། སྐྱ་རྒྱ་གྱིས་དབུལ་བ། གདུ་བུས་ཡན་ལག་ཐམས་ཅད། ཆངས་སྐྱད་
 གྱིས་སྟོང་ག་འོག་པག་གིས་སྟེ་བ། གཞན་ཡང་ཕྱག་རྒྱ་ལྷས་སྐྱེན་སོགས་ལྷ་
 དང་། རྣལ་འབྱོར་མ་རང་ཉིད་ཤེས་རབ་མ་ཡིན་པས་ཤེར་ཕྱིན་མཆོན་པར།
 སྐྱེན་སོགས་ཐབས་ཀྱི་པ་རོལ་ཕྱིན་པ་ལྟ། རུས་པའི་རྒྱ་ལྷར་ཤར་བས་ཤེར་
 ཕྱིན་གྱི། །བདག་ཉིད་སྐྱུ་ལ་མིག་གི་བདུད་ཅིར་སྐྱང་། །ཅེས་བུའུ་བཀྱན་གྱི་

གསུང་བླ་མ་ཏེ། འདི་ཡོད་སའི་བསྟོད་པ་དངོས་གྲུབ་ཐུང་དུ་འགྲགས་པའི་
ལྷགས་ཀྱི་ཞེས་པར་ཡང་རྣལ་འབྱོར་མའི་རྟེན་བརྟེན་པའི་དག་པ་དང་། མཆོན་
དོན་ཞིན་དུ་ལེགས་པ་མང་པོ་གསུངས་ཚུལ། རུས་རྒྱན་ཕྱིན་དུག་དང་སྦྱོར་
བའང་རྗེ་རིན་པོ་ཆའི་དགོངས་པ་ཡིན་ཚུལ་དངུལ་བྲིད་ལྟར་གསུངས། ཡོངས་
གྲགས་ཀྱི་དབུ་རྒྱན་མི་མགོ་སྐམ་པོ་ཡིན། ཆར་ཆེན་རིན་པོ་ཆའི་ཐུགས་དམ་
རྟེན་རྣལ་འབྱོར་མའི་སྐུ་བརྟན་འགར་མི་མགོ་རྫོན་པའི་དབུ་རྒྱན་ཡོད་པ་ཆར་
ཆེན་རང་ལ་ཐུན་མོང་མིན་པའི་གཟིགས་སྒྲུང་འདྲ་བུ་བ་ཡིན་ནམ་སྙམ་
གསུངས། མི་མགོ་དེ་དོ་ཤལ་སྟ་ཡབ་ལ་མགོ་སྤེང་རྫོན་པ་དང་། དུམ་ལ་མགོ་
སྤེང་སྐམ་པོར་བྱེད་པ་དུམ་རྣམས་གཏུམ་མེད་མེད་བདེ་བློད་ཏེ་ཅང་འབར་
དགས་པས་མི་མགོ་བསྐམས་པར་མཆོན་པ་དང་། ལྷ་ཞི་བ་ལ་འོད་ཀོར་དང་
དག་པོར་མེ་སྤང་ཡོད་པའང་ནང་གི་གཏུམ་མོ་འབར་བ་ཕྱི་རྟགས་སུ་ཤར་བ་
དང་། ཡང་མ་རིག་པའི་ཐུན་པ་སེལ་བའང་མཆོན་པ་སྟེ་འདི་ཉིད་ལའང་དེ་ལྟར་
ཡོད་པར་མཆོན་ཕྱིར་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མེ་འབར་བའི་དབུས་ན་བཞུགས་པ་སོགས་
མཆོན་དོན་རྒྱ་ཆེ་བ་ད་དུང་ཞུ་ལུང་བྲིད་དང་། ཐེམ་སྐས་དངུལ་རྒྱུད་བྲིད་
སོགས་ལས་ཤེས་དགོས་ཚུལ། རྣལ་འབྱོར་མ་འདིར་ཆོ་ག་མདོར་བསྐྱས་ཏེ་
གསུངས་པ་ལས་གཞན་སྐྱབ་ཐབས་བསྐྱོམ་ཚུལ་རྒྱས་པར་བྱས་ན་བདེ་
མཆོག་གི་སྐྱབ་ཐབས་དང་གནད་གཅིག་དུ་འབབ་པ་ཡོད། དབང་བསྐྱར་རྒྱས་

གདབ་མི་བྱེད་ན་མཆོམས་འདིར་རིགས་བདག་རང་ཆས་སུ་བསྒྲོམ་པ་ཡིན་
ཡང་། འདིར་དབང་བསྐྱར་རྒྱས་གདབ་བྱེད་པའི་ལུགས་ལྟར་འོག་ཏུ་འབྱུང་
གསུངས།

འགྲོ་བ་དག་པའི་རྣལ་འབྱོར།

བདུན་པ་འགྲོ་བ་དག་པའི་རྣལ་འབྱོར་རམ། གཞན་གྱི་གཞི་སྤྱད་སྤྱར་
བྱེད་པ་ནི། རང་རྣལ་འབྱོར་མར་གསལ་བའི་སྒྲིང་གར་ཆོས་འབྱུང་ཉིས་
བཅེགས་ལྷ་དཀྱིལ་སྒྲིང་། རང་གི་ཤིན་ཏུ་སྤྲ་བའི་རྒྱུང་སེམས་ཀྱི་རོ་བོ་བོ་
ཡིག་ལ་སྤྲགས་འབྲེང་གིས་བསྐྱོར་བ་ལས་འོད་ཟེར་དཀར་དམར་སྡེ་སེར་
ལྗང་གུའི་ཆོགས་འསྐྱོས་པའི་སྒྲིང་སྤྱོད་གསུང་བྱགས་བདེ་ཆེན་དམ་ཆོག་
འཁོར་ལོ་བཅས་དང་། ཡང་རྣལ་འབྱོར་མ་རང་ཉིད་ཀྱང་སྤྱོད། ཡང་ན་དདུལ་
ཁྱིད་ལྟར་འོད་དཀར་དམར་མཐེང་གསུམ་གྱི་སྒྲིང་སྤྱོད་གསུང་བྱགས་འཁོར་
རམ། མ་སྤྱོད་ན་འོད་དམར་པོ་ལམ་སྤྱོད་སྤྱོད་པས། སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱོད་ཀྱི་མོ་
དང་། ངམ་གྲོག་། གསེག་མ་སོགས་མ་དག་པ་རྣམས་དང་། བཅུད་ཀྱི་སེམས་
ཅན་རྣམས་ཀྱི་སྤྱིག་སྤྱིབ་ཉིས་སྤྱོད་ཐམས་ཅད་སྐད་ཅིག་དེ་ཉིད་ལ་སྤྱད་།
སྤྱོད་ཐམས་ཅད་ཆོས་འབྱུང་དང་། བཅུད་ཀྱི་སེམས་ཅན་རིགས་དྲུག་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་ལུས་ཟག་མེད་འཇའ་ལུས་དང་། སེམས་རྟོག་མེད་ཆོས་སྤྱར་གྱུར་
པར་མོས། རྒྱས་པར་ན་འོད་ཟེར་གྱི་སྒྲིང་བདེ་མཆོག་ཡབ་ཡུམ་སེམས་ཅན་

གྱི་གྲངས་དང་མཉམ་པར་སྒྲོས་ཏེ་སེམས་ཅན་རེ་རེའི་མགོར་སྒྲོམས་འདུག་
མཛད་པས་སྒྲིབ་གཉིས་སྤྲངས་ཏེ་སངས་རྒྱས་པར་བསམ། འགྲོ་བ་དག་པ་
འདི་མཛད་པ་དག་པ་དང་ཡང་མཐུན། འདིའི་ཆེའང་ཆོས་འབྱུང་གི་མཐར་
དགའ་འབྲིལ་ཡོད་གསུངས། འདི་གསང་འདུས་སོགས་སྒྲ་མེད་གཞན་གྱི་
སྐབས་འོད་ཟེར་སྒྲོ་བསྐྱེས་སངས་རྒྱས་མཆོད་ཅིང་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་
པ་ལྟ་བུའི་དགྱེལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་དང་འབྲ་བས་པར་སྤྱོད་ཐེག་པར་
བསྐྱེལ་ཆེན་གྲངས་མེད་གསུམ་གྱི་ཆོགས་བསགས་པ་དང་། ཞིང་སྒྲོང་བ།
གཏོང་ལེན་བསྒྲོམ་པ་སོགས་ཀྱི་གོ་ཆོད་པར་མ་ཟད། ད་དུང་འདི་བརྒྱ་འབྱུར་
སྒྲོང་འབྱུར་གྱིས་ཆོགས་རྫོགས་ཆབས་ཆེ། འཁོར་བསྐྱུར་ཅི་བས་ཀྱི་ལྷ་ཁྱེད་
ཀྱི་སྒྲོན་ལམ་གྱི་དབང་གིས་བདེ་བ་ཅན་གྱི་ཞིང་བསྐྱེས་པ་སོགས་ལྟར་པར་
སྤྱོད་ཐེག་པར་ཡང་དེ་ལྟར་ཡོད་ན། གསང་སྤྱུགས་ཀྱི་སྐབས་དེ་བས་ཆེས་
ལྷུང་ལ་ཟབ་པ་འབྱུང་སྟེ། སྤྱུགས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་ཁྱེད་པར་བའི་ཅིས་ཟེན་པའི་
སྒྲོ་ནས་འདི་ལྟར་བསྒྲོམ་ན་བསྐྱེལ་ཆེན་གྲངས་མེད་མང་པོའི་ཆོགས་སྐྱད་
ཅིག་སྐྱད་ཅིག་ལ་རྫོགས་པ་འོང་ལ། འདི་ལྟ་བུའི་རྣལ་འབྱོར་བསྒྲོམས་པས་
མ་འོངས་པར་སེམས་ཅན་དེ་དག་རང་གི་གདུལ་བྱར་གྱུར་ནས་དགའ་ཆོགས་
མེད་པར་སྒྲོལ་བྱས་པ་སོགས་ཀྱི་ཏེན་འབྲེལ་ཀྱང་ཡོད་གསུངས།

དཔལ་བོ་དཔལ་མོས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པའི་རྣམ་འབྱོར།

བརྒྱད་པ་དཔལ་བོ་དཔལ་མོས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པའི་རྣམ་འབྱོར་ལ་
གསུམ། ལུས་དགྱེལ་བཀོད་པ། ཡེ་ཤེས་པ་བརྒྱུག་སྟེ་ཕོ་ཉ་གསུམ་བསྟེ་བ། གོ་
ཆ་བགོ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ལུས་དགྱེལ་བསྐྱོམ་པ་འདི་དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱ་པས་
སྟན་བརྒྱད་ཁོ་ན་ཟུར་དུ་མཛད་ཀྱང་། རེད་གྱིས་སྐྱབ་ཐབས་ནག་འགྲོས་སུ་
བཀོད་པ་འདི་འཇམ་དབྱངས་བདེ་དོར་གྱི་གསུང་རྒྱན་སྟག་ཕུའི་ཐེམ་སྐྱས་
ལས་གསུངས་པ་ལྟར་ཏེ། འདོན་ཆ་ཐུའུ་བཀྱན་གྱི་གསུང་ལྟར་ཡིན། ལུས་
དགྱེལ་ཞེས་པ་ལུས་ལ་ལྟ་བཀོད་པ་ཅམ་གྱིས་ལུས་དགྱེལ་དུ་མི་འགྲོ། །དེ་སོང་
ན་འཇིགས་བྱེད་སྐབས་མིག་ཏུ་དོ་རྩེ་མིག་བསྐྱེད་པ་སོགས་སྐྱེ་མཆེད་གྱི་སྟ་
དང་། སེམས་དཔལ་སུམ་བཅེགས་སོགས་ཀྱང་ལུས་དགྱེལ་དུ་འགྱུར་བའི་
སྐྱོན་ཡོད། འོ་ན་ལུས་དགྱེལ་དེ་རི་འབྲུ་ཞིག་ཡིན་སྟུང་ན། དཔེར་ན་སྐྱབ་
གཞིའི་རྒྱ་རས་ལ་བྲིས་པའི་དགྱེལ་འཁོར་ལ་རས་བྲིས་ཀྱི་དགྱེལ་འཁོར་དང་།
རྩལ་ཆོན་གྱིས་བཞེངས་པ་ལ་རྩལ་ཆོན་གྱི་དགྱེལ་འཁོར་བེར་བ་དང་།
དདུལ་ལས་བསྐྱོན་པའི་སྐྱ་ལ་དདུལ་སྐྱ་དང་། གསེར་ལས་བསྐྱོན་པའི་སྐྱ་ལ་
གསེར་སྐྱ་བེར་བ་ལྟར་སྐྱབ་གཞི་རང་གི་ལུས་ཀྱི་ཆ་ཤས་ལས་བྱུབ་པའམ།
ལུས་ཀྱི་ཆ་ཤས་ལ་བཏེན་ནས་བསྐྱེད་པའི་དགྱེལ་འཁོར་ལ་ལུས་དགྱེལ་ཞེས་
བྱ། དེ་ཡང་དོ་རྩེ་རྩལ་བྱ་པས། བཅོས་མ་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་གང་། །དེ་ནི་གདུལ་

བྱའི་དབང་ལས་འདོད། །མཁས་པའི་བསྐྱབ་བྱ་དེ་མིན་ཏེ། །ཡང་དག་དོན་
མཐོང་གོལ་སྤྱིར་རོ། །ཞེས་པ་ལྟར་ལུས་དགྲིལ་བསྐྱོམ་པ་འདི་ཟབ་གནད་ཆེ་
སྟེ། སྤྱིར་སྤྱི་རྒྱལ་ཆོན་གྱི་དགྲིལ་འཁོར་ལས་ལུས་དགྲིལ་ཟབ། ལུས་དགྲིལ་
ཡང་གསང་འདུས་དང་། བག་མོ་གཞན་གྱི་སྐབས་ལྟ་བུར་བུང་སོགས་རགས་
པ་ལྟར་བསྐྱོམས་པའི་ལུས་དགྲིལ་ལས་འདིར་ཕྱ་བ་རྩ་ཁམས་ལྟར་བསྐྱོམས་
པའི་ལུས་དགྲིལ་ཟབ། དེ་ཡང་བདེ་མཆོག་དེལ་བྱ་ལུས་དགྲིལ་དང་གསང་
འདུས་གཉིས་ལ་ལུས་དགྲིལ་ཡོད་ཀྱང་། དེར་ཅའི་སྤྱི་སྤྱིར་བསྐྱོམ་པ་ཡིན་
ཞིང་། དུལ་ཉར་བཞི་ལ་སོགས་པའི་རྩ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱི་སྤྱི་སྤྱི་མཆོམས་སོགས་
གནས་སོ་སོར་བྱག་པའི་ནང་སྤྱི་ཐམས་ཅད་སྤྱིར་གར་འདུས་ཡོད་པས་སྤྱི་མ་
གཉིས་སུ་ཅའི་སྤྱི་སྤྱིར་བསྐྱོམས་པ་བས་རྣལ་འབྱོར་མའི་སྐབས་འདིར་ཅའི་
ནང་སྤྱི་འདུས་མདོ་སྤྱིར་གར་བསྐྱོམ་པ་ཞིན་ཏུ་ཟབ་ལ་འདུག་པ་བདེ་ཞིང་།
སྤྱིར་དབྱ་མར་འདུ་སྤྱི་བ་དང་། སྤྱི་རྒྱབས་ཀྱང་ཞིན་ཏུ་ཆེ་ཞིང་སྤྱིར་བས་འདི་
ཡབ་བཀའ་ལ་མེད་པའི་དུལ་བཀའི་ཟབ་བྱད་ཡིན། སྤྱི་གསུང་བྱགས་ཀྱི་སྤྱི་
ཉར་བཞིའི་སྤྱི་བཀའི་ཞི་ཞི་དུལ་ཉར་བཞིའི་རྩ་ཁམས་ཉར་བཞི་སྤྱི་སྤྱིར་གའི་
བྱང་སེམས་དཀར་ཆ་གཙོ་བོར་འབབ་པའི་རྩ་བརྒྱད་ལས་སྤྱི་འཁོར། དམར་
ཆ་གཙོ་བོར་འབབ་པའི་རྩ་བརྒྱད་ལས་གསུང་འཁོར། སྤྱིར་གཙོ་བོར་འབབ་
པའི་རྩ་བརྒྱད་ལས་བྱགས་འཁོར་གྱི་དཔའ་མོ་བརྒྱད་དེ་ཉར་བཞི་བསྐྱེད། རྩ་

ཞོ་སྒོད་ལྟ་བུ་དང་། བྱང་སེམས་ཞོ་ལྟ་བུར་ཡོད་ཀྱང་དེ་གཉིས་ངོ་བོ་དབྱེར་
མེད་དུ་བསྐྱེད། མིག་སོགས་དབང་པོའི་སྒོ་བརྒྱད་ཀྱི་ཅ་བརྒྱད་ཁམས་དང་
བཅས་པ་ལས་སྒོ་མཆམས་མ་བརྒྱད་བསྐྱེད། སྙིང་པོའི་རྣལ་འབྱོར་མ་བཞི་
བསྐྱེད་ཚུལ་ལ་ལུགས་གཉིས་ལས། སྐྱབ་ཐབས་བདེ་ཆེན་ཉེ་ལམ་དུ་བཀོད་པ་
འདི་ལ་གཞན་དང་མི་འབྲ་བའི་ཟབ་གནད་ཡོད་དེ། གྲུབ་མཆོག་འཇམ་དབྱངས་
བདེ་བའི་དོ་རྗེའི་གསུང་རྒྱུན་བཞུར་ཁྱེད་མའི་ཐེམ་སྐྱས་ལས་གསུངས་པ་ལྟར།
སྙིང་གར་གཞི་དུས་སུ་པ་ལས་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་དཀར་པོ་ཡབ་ཀྱི་སྐྱབ་
གཞི་སྟེ་དབྱིད་ཀྱང་ཟེར། སྟེ་བར་གཞི་དུས་སུ་མ་ལས་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་
དམར་པོ་ཡུམ་ཀྱི་སྐྱབ་གཞི་སྟེ་ཐེག་ལེ་ཉི་ལ་ཀ་ཡང་ཟེར་བ་དེ་གཉིས་ངོ་བོ་
དབྱེར་མེད་ལས་གཙོ་མོ་བསྐྱེད། དབྱིད་ཐེག་ལ་འབྱུང་བཞིའི་རྩལ་བཞི་ཡོད་
པ་ལས་སྙིང་པོའི་རྣལ་འབྱོར་མ་བཞི་བསྐྱེད་པ་ཡིན། དེ་ཡང་བསྐྱེད་ལུགས་
སྙིང་གའི་བི་ལ་དབྱིད་ཐེག་ཐེམ་པ་ལས་བི་དེ་ཞིག་ནས་དབྱས་སུ་ཨ་ཡིག་
བྱང་དུ། རྟོགས་བཞིར་ཡ་ར་ལ་ཕ་བཞིར་གྱུར། འདི་ལ་གཞན་དུ་བི་ཡིག་གི་
སྟོག་གི་ཡ་ར་ལ་ཕ་བཞི་སྤལ་བར་བཤད་པ་སྐྱ་མ་མཁྱེན་པ་ལས་བྱང་ཞིང་།
མཁས་མཆོག་དདུལ་ཚུ་བས་ཨེ་ཨྲི་གཟུགས་སྐྱབ་ལྟར་བཤད་ན་ངེས་ཤེས་
སྟེར་བར་གསུངས་པ་མན་ངག་བྱང་པར་ཅན་ཡིན། དེས་ན་བི་ཡིག་གཟུགས་
སྐྱབ་ལས་ངེས་དགོས་པས། མཆོན་བརྗོད་ལས། སྙིང་པ་ཆེན་པོ་ཡི་གེ་

ལྷ། །ཞེས་པ་ལྟར་ཨ་ཨི་ཨུ་རི་ལི་ལྟར་གནས་པ་ལས་པན་ཚུན་མཆམས་
སྐྱར་སྐྱབས་ཨུ་ཨཱོ། །ཞེས་པས་ཨུ་ཨ་རུ་བསྐྱར། དེ་བཞིན་དུ་ཨི་ཡ། རི་ར།
ལི་ལ་རུ་བསྐྱར་བས་ཨ་ཐུང་ཡ་ར་ལ་ཨ་བཞིར་གནས་པ་བི་ཡིག་དུ་བསྐྱར་
བ་སྟེ། ཨ་ཐུང་གི་གྲག་གི་སོ་ལྟ་བུ། ཐུང་དུ་ཡ་དབྱུག་བ་ལྟ་བུ། འར་དུ་ཨ་
ཐིག་ལེའི་རྣམ་པ། ལྟོར་ལ་ལྷ་ཆེས་ཀྱི་རྣམ་པ། རུབ་དུ་ར་ཐོང་ག་ཞོལ་གྱི་རྣམ་
པ་ཅན། དེ་རྣམས་འདུས་པ་ལས་རྒྱ་ཡིག་གི་བི་ག་བྱགས་བྱུབ་བ་ཡིན། དེ་
ཡང་བི་ཡིག་སྐགས་ཐོང་མ་བསྐྱས་པར་དེ་རྣམས་ཀྱིས་ཉེར་ལེན་དང་། སྟོང་
གའི་འདོད་མ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱོགས་ཀྱི་རྩ་ཁམས་བཞི་ལས་རང་འདྲ་གཉིས་
པ་རེ་ཆད་དེ་རོ་བོ་དཔྱིད་ཐིག་གི་འབྱུང་བཞི་ཡིན་པ་ལ་རྣམ་པ་ཡ་ར་ལ་ཨར་
གསལ་བའི་ཡི་གེ་བཞི་ལ་ཐིམ་པས་ལྟན་ཅིག་ཐུང་རྒྱུན་བྱས་ཏེ་ཡི་གེ་བཞི་
ཡོངས་སུ་གྱུར་བ་ལས་སྟོང་པོའི་རྣམ་འབྱོར་མ་བཞི་བསྐྱེད། དེ་བཞིན་དུ་
དཔྱིད་ཐིག་ཐུང་འདུག་དེ་ལས་རང་འདྲ་གཉིས་པ་ཞིག་ཆད་དེ་དབྱུག་ཀྱི་བི་
ཡིག་གི་ལྷ་ཐུང་ཐིག་ལེ་རྒྱ་ད་དང་བཅས་པར་ཐིམ་པ་ལས་གཙོ་མོ་བསྐྱེད། ཨོ་
ནས་ཅ་རྒྱུ་ཡེ་བར་ཨོ་གསུམ་མའི་ཡིག་འབྱུ་ཉེར་བཞི་ལ། སྟོང་གའི་རྩ་འདབ་
བརྒྱད་ལ་སྐྱ་གསུང་བྱགས་ཀྱི་དཔྱེ་བས་རང་གི་ཡུལ་གནས་ཉེར་བཞིའི་རྩ་
ཁམས་ཉེར་བཞི་ལས་ཆ་ཤས་རེ་ཆད་དེ་ཐིམ་པ་ཡོངས་སུ་གྱུར་བ་ལས་
འཁོར་ལོ་གསུམ་ཀྱི་དབའ་མོ་ཉེར་བཞི་བསྐྱེད། རྒྱུ་ནས་རྒྱ་བར་ཡི་གེ་བརྒྱད་

ལ་སྐྱབ་གཞི་རང་གི་དབང་པོའི་སྒོ་བརྒྱད་ཀྱི་ཙུ་ཁམས་ལས་རིགས་འདྲ་
གཉིས་པ་རེ་ཆད་དེ་ཐེམ་པ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས་ཁྲ་གདོང་མ་སོགས་སྒོ་
མཆམས་མ་བརྒྱད་བསྐྱེད་པའམ། ཙུ་ཁམས་རྣམས་ནང་རིམ་གྱིས་ཐེམ་པས་
ལྟན་ཅིག་བྱེད་ཆེན་བྱས་ཏེ་ལྟ་སོ་བདུན་དུ་བསྐྱེད་པ་དང་། ཡང་ན། ཡི་གེ་མི་
བསྐྱེད་པར་བློ་ཡིག་སྒྲགས་བྲེང་རྣམས་མི་དམིགས་པར་བསམས་ཏེ་དང་པོར་
ཙུ་སོ་བདུན་པོ་འཇག་མ་སོར་གང་ཙམ་རེར་ཁམས་ཀྱིས་གང་བ་བསྐྱེད་ནས་
དེ་རྣམས་ཁྱུ་བ་ལས་ཨ་ཐུང་ཡ་ར་ལ་ལྷ་ལྷ་དང་ཨོྲ་གསུམ་མ་བཅས་ཀྱི་ཡི་གེ་
རྣམས་སུ་འགྱུར་ཏེ་དེ་དག་ལྟར་བསྐྱེད་ཚུལ་ཡང་ཡོད། ཙུ་ཁམས་ལ་སོགས་
པའི་རིགས་འདྲ་དེ་དག་གྱུར་སྒྱུ་བོ་ལ་སོགས་པའི་གནས་ཀྱི་རྒྱུད་རིང་པོ་ནས་
ཆད་དེ་ཐེམ་པ་ལྟ་བུ་མི་དགོས་ཏེ། དེ་དག་གི་རྒྱས་པ་དང་གྲེས་གཞི་སྟོང་གར་
ཡོད་པས་སྟོང་གའི་ཙུ་ཁམས་ལས་རང་འདྲ་རེ་ཆད་པའི་མོས་པ་བྱས་ན་ཆོག་།
ཙུ་ཁམས་རིགས་འདྲ་གཉིས་པ་རེ་ཐེམ་བེན་པའི་ཡི་གེ་རྣམས་ཙུ་ཁམས་དེ་
དང་དེའི་ངོ་བོར་མོས་པ་ལས་ལྟ་བསྐྱེད། འདིར་བསྐྱེད་བྱའི་ལྟ་ནི། བདེ་མཆོག་
གི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྟ་བུ་ག་ཅུ་རེ་གཉིས་ལས་ཡབ་དཔའ་བོ་ཉིར་བཞི་དང་
གཙོ་བོ་མ་ཐེ་བའི་ཡུམ་རྒྱུད་སོ་བདུན་ཏེ། གཙོ་བོའི་ཡུམ་དང་། བདེ་ཆེན་
འཁོར་ལོའི་ཡུམ་བཞི། རྒྱ་གསུང་ཐུགས་འཁོར་གྱི་དཔའ་མོ་ཉིར་བཞི། སྒོ་
མཆམས་མ་བརྒྱད་བཅས་ཡིན། ལུས་དཀྱིལ་གྱི་ལྟ་ཆོགས་ཐམས་ཅད་སྟོང་།

གའི་ཆེ་གདན་གྱི་སྤྱིང་དུ་བཞུགས། ཉི་དཀྱིལ་གཅིག་དང་། འཇིགས་དུས་གྱི་
གདན་སོ་སོར་ཡོད། སྤྱིང་པོའི་རྣལ་འབྱོར་མ་བཞི་ནི། སྤྱིང་གའི་གདན་གྱི་
དབུས་སུ་ཨ་ཐུང་དམར་པོ་ལས་རྣལ་འབྱོར་མ་གཙོ་མོ་བསྐྱེད་པའི་གཡོན་
སྒོར་གྱིས་གཡོན་ནམ་བུ་དུ་ཡ་ལྔ་དགུ་ལས་རྣལ་འབྱོར་མ་ལྔ་དགུ། རྒྱུ་
བམ་རྒྱུ་ཏུ་ར་དམར་པོ་ལས་རྣལ་འབྱོར་མ་དམར་མོ། གཡས་སམ་སྟོར་ལ་
སེར་པོ་ལས་རྣལ་འབྱོར་མ་སེར་མོ། མདུན་ནམ་ཤར་དུ་ཕྱ་དཀར་པོ་ལས་
རྣལ་འབྱོར་མ་དཀར་མོ། གཞན་སོ་གཉིས་པོ་རྣམས་སྐྱ་མདོག་རྒྱ་ཆ་ལྷགས་
ཕྱག་མཆན་སོགས་ཕྱི་འཇོམས་རྣལ་འབྱོར་མ་གཙོ་མོ་ལྟ་བུ་དམར་པོ་ཤ་སྟག་
ལ། རོ་བོ་རབ་གཏུམ་མ་ནས་བཙོན་འགྲུས་ཆེན་མོའི་བར་གྱི་ཕྱགས་གསུང་
སྐྱ་འཁོར་གྱི་དཔའ་མོ་ཉི་ཤེས་བཞི་དང་། ཁྲ་གདོང་མ་སོགས་སྒོ་མཆམས་མ་
བརྒྱད་བཅས་ཡིན། ལྷ་མ་སོགས་སྤྱིང་པོའི་རྣལ་འབྱོར་མ་བཞི་ནི། སྤྱིང་མ་
སོགས་འབྱུང་བ་བཞི་འཇོམས་མོ་བཞི་དང་། འཁོར་ལོའི་གོ་ཆ་ལོ་གྲོན། སྤྱི་
བསངས་ལྟ་མོ་དབྱངས་ཅན་སོགས་ཡིན་ཚུ་ལ། འདིར་ལྟ་བུ་ཆེར་ཡུམ་གཙོ་
མོ་རྣལ་འབྱོར་མའི་རྣམ་པར་གསལ་བ་ནི་རྩའི་རོ་བོ་དང་། ཡབ་མཆོན་པའི་
ཕྱག་མཆན་ཁ་འཁྱུག་གའི་ཁམས་གྱི་རོ་བོ་ཡིན། ལྷ་མ་དང་དུམ་སྐྱེས་མ་སོགས་
གྱི་མཆན་མི་འདྲ་བ་འདོགས་ལྷགས་ཀྱང་། སྤྱིང་པོའི་ཉིན་ཁམས་གྱི་བདག་
པོ་འཇིགས་བྱེད་ཆེན་པོ་ཆུང་མ་དང་བཅས་པ་བདེ་མཆོག་ཡབ་ཡུམ་གྱིས་

བརྟུལ་བའི་ཆེ་དེ་དག་སོ་སོའི་གནས། ལག་ཆ། མིང་སོགས་སྟོགས་ཏེ་རང་
རང་གིས་བདག་ཏུ་བཟུང་ནས་བདེ་མཆོག་གི་དགྱིལ་འཁོར་དུ་དབང་བསྐྱར་
བའི་སྐབས་གདུལ་བྱ་སོ་སོའི་མིང་རྣམས་གསང་མཆོན་དུ་བྱིན་གྱིས་
བརྒྱབས། འདིའི་འཁོར་གཞན་རྣམས་ཀྱི་མཆོན་ཡང་དེ་ལྟར་ཡིན། ལུས་
དགྱིལ་གྱི་ལྷ་སོ་བདུན་རྣམས་བྱང་སྟོགས་སོ་བདུན་གྱི་ངོ་བོ་ཡིན་ཡང་། བྱང་
སོའི་རྣམ་པ་པར་ཐེག་ལྟར་ལས་འདིར་ལོགས་སུ་མི་འདྲ་བ་མེད་གསུངས།
ལུས་དགྱིལ་བསྐྱོམ་སྐབས་སྟོའི་སྟོགས་གཅིག་ནས་རྣལ་འབྱོར་མ་སོ་བདུན་
པོ་རྣམས་སྐབ་གཞི་རང་གི་ལུས་ཀྱི་ཆ་ཤས་རྩ་ཁམས་རྣམས་ལས་གྲུབ་པས་
རྩ་ཁམས་དེ་དང་དེ་དངོས་ཡིན་སྟུང་བ་དགོས། དེ་མེད་ན་ལུས་དགྱིལ་དུ་མི་
འགྲོ། ཡང་སྐབས་སྐབས་སུ་རྣལ་འབྱོར་མ་དེ་དག་ཀྱང་འོག་མིན་ན་བཞུགས་
པའི་རྣལ་འབྱོར་མ་དང་བདེ་ཆེན་འཁོར་ལོའི་ཡུམ་བཞི། ཕྱིའི་ཡུལ་ཉེར་བཞི་
དང་དུར་ཁྲོད་བརྒྱད་སོགས་ན་ད་ལྟ་དངོས་སུ་བཞུགས་པའི་དཔའ་བོ་མཁའ་
འགོ་དང་གཉིས་སུ་མེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་མ་དེ་དང་དེ་དངོས་ཡིན་སྟུང་བ་སྟེ་
བསམ་སྟོབ་གཉིས་དགོས། དེ་གཉིས་ཀ་གནད་ཤིན་ཏུ་ཆེ་སྟེ། དང་པོས་ལུས་ཀྱི་
རྩ་ཁམས་རྣམས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ཏེ་སྤྱང་འདུ་བར་སྦྱར་བ་དང་། ཕྱི་མས་
ཕྱིའི་ཡུལ་ཉེར་བཞིའི་དཔའ་བོ་དང་རྣལ་འབྱོར་མ་སོགས་ཕྱིའི་པོ་ཉ་རབ་
འབྲིང་ཐ་གསུམ་ཡིད་ལྟར་སྦྱར་བའི་རྩ་འབྲུལ་གྱིས་དངོས་སུ་བྱིན་ཏེ་རང་གི་

ལུས་ཀྱི་ཙུམ་མས་སོ་སོར་བཞུགས་ནས་རྗེས་སུ་བཟུང་བ། ལམ་ཀྱི་གོགས་
མཛད་པ། རྒྱུད་བྱིན་གྱིས་རྫོབ་པ། དེ་དག་དང་འདྲ་བ་ཉིད་དེ་ཙུམ་ཐེག་ལེ་
ནམས་ཀྱང་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ནས་འཆི་རིམ་རིམ་ལྟ་བུ་བཞེན་རྒྱུ་དབུ་མར་
འདྲ་བས་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེ་ཆེན་བཙན་ཐབས་སུ་སྟེར་བ་སོགས་ཀྱི་དགོས་པ་
ཡོད་པར་ཙུམ་ལས། ར་ལ་རྒྱ་ར་བྱ་ལིར་སོགས། །ཡུལ་འདི་དག་གི་བྱ་མོ་
གང་། །དཔའ་བོ་གཉིས་མེད་ནལ་འབྱོར་མ། །དེ་ཀུན་འདོད་པའི་གཟུགས་ཅན་
ཏེ། །ཡིད་ཀྱི་བྱུགས་ཀྱིས་འཇུག་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དང་། སྐབས་
སྐབས་སུ་རང་གི་གནས་ཀྱང་འོག་མིན་དང་ཡུལ་ཉིར་གཞི་སོགས་དངོས་
ཡིན་སྟམ་པ་དང་། །ཁ་རྒྱུ་གའི་མཆོན་དོན་ནམས་ཤེས་པར་བྱས་ནས་དེ་ཉིད་
ལ་ཉེ་རུ་གའི་ཉེན་དང་བཞེན་པའི་དགྱེས་འཁོར་གྱི་གནད་ནམས་ཀྱང་ཆང་བར་
མོས་པ་གལ་ཆེ། འཁོར་ནམས་ལའང་ཞབས་གནོན་ཡོད། འདིའི་སྐབས་ཐབས་
སུ་ཟླ་གདན་འདུག་ཀྱང་འདི་ཉི་གདན་བྱས་ན་ཆོག །

བཞུགས་གདན་དུ་བརྒྱ་མེད། ཡང་ཆེ་གདན་ཉི་གདན་དུ་གྱུར་བའི་
དབང་དུ་བྱས་ཀྱང་རྗེས་སུ་བསམ་མི་བྱུང་གི་ཉེར་བསྐྱེད་ཆེ་ཐམས་ཅད་ཆེ་
བར་ཐེམ་བར་གསུངས་པ་དང་མི་འགྲིགས་པས། དེ་བས་ཉི་གདན་རེ་བསྐྱེད་
ན་ལེགས། དེ་ལྟར་བསྐྱོམས་པའི་ལྷ་རྣམས་ཀྱང་འདུས་པ་ལས། ཁོང་སྟོང་
ཁྲི་སྟེ་ལྷ་མེད། །༡༩༥༤་རུས་པ་ཁྲག་ཀྱང་མེད། །ནམ་མཁའ་ལ་ནི་འཇའ་

ཆོན་བཞིན། ཁྱོད་ཀྱི་སྐྱོ་ནི་སྟོན་པར་མཛད། །ཅེས་པ་ལྟར་སྐྱོ་ཁོང་སྟོང་མ་
ཡིན་པར་འོད་དམར་པོས་ཁེངས་པ། དེ་ཡང་སྤྲོ་ཁོང་མཁྱེན་པ་གསལ་
འདེབས་དགོས་པར་གསུངས།

ཡེ་ཤེས་པ་བརྟུག་སྟེ་པོ་ཉ་གསུམ་བསྐྱེ་ཚུ་ལ།

གཉིས་པ་ཡེ་ཤེས་པ་བརྟུག་སྟེ་པོ་ཉ་གསུམ་བསྐྱེ་བ་ལ། འདིའི་ཆོ་ག་
དངོས་དཔའ་པོ་དཔའ་མོས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་ཞེས་པ་དེ་ཡིན། འདིའི་སྐྱབས་
སྤྱི་ལྷེས་བརྗོད་པའི་ཆེ་འབར་བའི་བྲག་རྒྱ་བྱ་དགོས། འདི་ལ་ས་ལྷགས་སྤྱི་
རོ་མཚར་སྐྱོ་མའི་བྲག་རྒྱ་ཞེས་གསུངས་པ། སྤྱིར་རྩ་ལ་ཞེས་པ་སྐྱོ་མ་དང་།
འབར་བ་སོགས་མང་པོ་ཞིག་ལ་འཇུག་ཀྱང་། འདིའི་བྲག་རྒྱ་ལ་ལག་གཉིས་
ཀྱི་མཐེ་བོང་གཉིས་སྟོ་སྤྱར། མཇུ་བ་མོ་གཉིས་པན་ཚུན་འབྱུང་། གྱུང་མོ་
སོགས་མཇུ་བ་མོ་ལྷག་མ་ནམས་སྤྱིར་བ་མེ་འབར་བ་ལྟར་ཡོད་པས་ན། རྗེ་རིན་
པོ་ཆེས་འབར་བ་ལ་བསྐྱར་ན་ལེགས་པར་གསུངས་པ་ལྟར་རང་ལྷགས་ལ་
འདིར་འབར་བའི་བྲག་རྒྱ་ཞེས་བྲ། དེ་ལྟར་ལུས་ཀྱིས་ལག་པས་བྲག་རྒྱ་དེ་
དང་། ཀྱང་པ་སྤྱི་ལ་གྱུང་བཞེགས་ལ་ལུས་མོ་གཉིས་ཙོག་ཙམ་བྲས་ཏེ་གཡས་
པའི་མཐེ་བོང་གཡོན་པའི་མཐེ་པོས་མནན་པའི་རྒྱ་སྐྱབས་དང་། མིག་གྱུང་
འོག་ཏུ་ཅུང་ཟད་ཕྱོགས་པས་རིམ་བཞིན་གཡོན་ཕྱོགས་ནས་ནམ་མཁའ་གྲེན་
དུ་བལྟ་བ་དང་བཅས་བྲག་རྒྱ་དེ་ཉིད་ལུས་མོ་གཡོན་པའི་ཟད་ནས་རིམ་བཞིན་

དབྱལ་བའི་དབྱེངས་སུ་གཡོན་སྐྱོར་གསུམ། གཡས་སྐྱོར་གསུམ། ཡང་གཡོན་
 སྐྱོར་གསུམ་བཅས་བྲ། ངག་ནས་ཐི་ཞེས་སྟབས་བདེ་ན་སྐྱད་གསང་མཐོན་པོ་
 བྱ་རོག་སྐྱོད་ཀྱས་པའི་ཆོད་ཙམ་དུ་བརྗོད་ཅིང་། ཡིད་ཀྱིས་བདེ་སྟོང་གི་ངང་
 བས་འོག་དུ་འཆད་འགྱུར་གྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་བྱ་དགོས། ཐི་ནི་ཁོས་ཤེག་ཅེས་
 པ་སྟེ། གནས་གསུམ་གྱི་དཔའ་བོ་དཔའ་མོ་རྣམས་སྦྱར་དུ་སྦྱོན་ཅིག །སྟགས་
 དང་ཕྱག་རྒྱ་ཉིང་རེ་འཛིན་འདི་ལྟ་བུས་སྦྱོན་བྱངས་ཆེ་མ་གྱོན་ན་དམ་ཆོག་
 ཉམས་པས་མགོ་བོ་ཁོས་ཤེག་ཅེས་མནའ་བསྐྱག་པའི་ཆོད་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་
 སྦྱོན་འབྲེན་གྱི་ནང་ནས་ཟབ་ཤོས་འདི་ཡིན། སྐབས་འདིར་སྦྱོན་འབྲེན་རྒྱའི་
 དཔའ་བོ་དཔའ་མོ་ཞེས་པ་ནི་གཞན་དུ་ཡོད་པའི་ལོགས་ལོགས་པ་ཞིག་མིན་
 པར་སངས་རྒྱས་ཡབ་ཐམས་ཅད་ལ་དཔའ་བོ་དང་། ཡུམ་ཐམས་ཅད་ལ་དཔའ་
 མོ་བཟུང་བས་འདིའི་དཔའ་བོ་དཔའ་མོ་གཉིས་སུ་མ་འདུས་པའི་ཡེ་ཤེས་པ་
 མེད། ཐོ་ཉ་ནི་གོང་དུ་ཞུས་པ་བཞིན་བང་ཆེན་བཏང་སྟེ་འདོད་དོན་སྦྱར་དུ་
 འགྲུགས་པར་བྱེད་པ་ལ་ཐོ་ཉ་བཟུང་བ་ལྟར་འདི་ཡང་རྩ་དབྱངས་ལས་གསུངས་
 པ་བཞིན་རང་ལམ་སྦྱར་དུ་བཀོད་པར་བྱེད་པས་ན་ཐོ་ཉ་ཞེས་བྲ། དེ་ཡང་ཡེ་
 ཤེས་པ་སྦྱོན་འབྲེན་པའི་ཆོ། ལུས་དཀྱིལ་བསྐྱོམ་ཡོད་ན་དེའི་གཙོ་མོ་དང་། དེ་
 མེད་ན་སྦྱོང་རྣལ་འབྱོར་མའི་སྟགས་ཀའི་བི་ཡིག་གི་རྒྱ་ད་ལས་འོད་དམར་པོ་
 ཅེ་མོ་སྟགས་རྒྱའི་དབྱེབས་ཅན་ལྟ་བུ་འབྲོས་པ་ལུས་ཀྱི་དབྱེབས་བྱང་ཐད་ནས་

སོང་སྟེ་ལུས་དགྱིལ་གྱི་གཙོ་མོའམ། གཞིའི་རྣལ་འབྱོར་མའི་སྒྲིན་མཆོམས་
ནས་ཐོན། རྩོགས་ཐམས་ཅད་དུ་སོང་བས། བྱད་མེད་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་རྟོགས་
པའི་སྟེ་ཟིན་པ་ཡན་སྤྲུགས་སྐྱེས་དངོས་དང་། འགྲོ་བ་དག་པའི་རྣལ་འབྱོར་
སྐབས་རང་གཞན་ཐམས་ཅད་རྣལ་འབྱོར་མར་བསམ་པ་རྗེས་མཐུན་པ་སྟེ། དེ་
གཉིས་ཀ་སྤྱིའི་ཕོ་ཉ་ཟ། ཡུལ་ཉེར་བཞིའི་དཔའ་མོ་རྣམས་ཞིང་སྐྱེས་ཏེ་ཕོ་ཉ་
འབྱིང་། འོག་མིན་ན་བཞུགས་པའི་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་མ་ཕོ་ཉ་རབ་སྟེ་
སྤྱིའི་ཕོ་ཉ་གསུམ་དང་། གཞན་ཡང་རྩོགས་བཅུའི་སྒྲ་མ་ཡི་དམ་སངས་རྒྱས་
བྱང་སེམས་དཔའ་བོ་དཔའ་མོ་མཁའ་འགྲོ་ཆོས་སྦྱོང་ཐམས་ཅད་རྗེ་བཅུན་རྟོ་
རྗེ་རྣལ་འབྱོར་མའི་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་བཅས་པའི་རྣམ་པར་རྩོགས་མཆོམས་
ཐམས་ཅད་ནས་ནམ་མཁའི་ཁམས་གང་བར་སྐྱོན་བྱངས། རང་གི་ཉེ་ལོགས་
སུ་བྱོན་པ་ན། དེ་ཐམས་ཅད་གཅིག་ལ་གཅིག་ཐིམ་གྱིས་བསྒྲོམས་པ་དང་
འདྲ་བའི་རྟོ་རྗེ་རྣལ་འབྱོར་མའི་རྟེན་བརྟེན་པའི་དགྱིལ་འཁོར་གཅིག་ཏུ་གྱུར་
པ་རྣམས། རང་གི་ཕོ་ཉ་དབང་པོའི་སྟོ་བརྒྱད་ཀྱི་རྩ་ཁམས་ཟ། ཡུལ་ཉེར་
བཞིའི་རྩ་ཁམས་འབྱིང་། སྤྱིང་གའི་རྩ་འདབ་བཞི་དབུ་མ་དང་བཅས་པ་
མཆོག་སྟེ་གསུམ་ལ་བསྟེན་ནས་ལས་རུང་དུ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པས།
གསང་བའི་ཕོ་ཉ་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེ་སྦྱོང་མོས་པ་ཡིད་བྱེད་གྱིས་བསྒྲོམ་པ་ཟ།
སྦྱོང་ཉིད་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པ་འབྱིང་། སྦྱོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་

ཉོག་པ་པ་མཆོག་གི་དེ་གསུམ་རིམ་གྱིས་རྒྱུད་ལ་སྦྱེད་པར་བྱེད་པས་ན་སོ་ཉ་
གསུམ་བསྐྱེད་ཞེས་བྲ། དེ་ལ་སྦྱེ་ཡི་རྣམས་འབྱོར་མ་རྣམས་དམ་ཆོག་པའི་
གཙོ་མོའི་སྦྱང་ཡེ་ཤེས་པའི་གཙོ་མོ་དང་། དམ་ཆོག་པའི་མེ་རིའི་སྦྱང་དུ་ཡེ་
ཤེས་པའི་མེ་རི་སོགས་དགྲ་ག་གཞུག་བཅེངས་མཉེས་བྱ་དགོས་པས།
རྩམས་བཅོམ་པའི་སྐབས་ཡེ་ཤེས་པ་སྦྱར་བྱེད་ཏེ་དམ་ཆོག་པ་སོ་སོའི་
སྦྱང་དུ་ཐོ་བཅེགས་པ་ལྟར་བཞུགས། རྩོམ་སྐབས་ཡེ་ཤེས་པ་དམ་ཆོག་པ་
ལ་ཐེམ་གྱང་མ་འདྲེས་པ་སྦྱོང་རྒྱས་བཀའ་བའི་ནང་དུ་འོ་མའི་ཐེགས་པ་
སྦྱགས་ན་རེ་ཞིག་མ་འདྲེས་པར་གནས་པ་ལྟར་དང་། བོ་ཞེས་པའི་སྐབས་
དམ་ཡེ་འདྲེས་པ་ལ་གསུང་རྒྱུ་གཉིས་ཏེ། དམ་ཡེ་དབྱེར་མེད་དུ་འདྲེས་པ་
འོ་ཆུ་དགྲ་གས་ཏེ་འདྲེས་པ་ལྟ་བུ་དང་། ཡང་ཡེ་ཤེས་པའི་རྩལ་སྤྲ་རབ་ཚུན་
ཆད་དམ་ཆོག་པའི་རྩལ་སྤྲ་རབ་ཚུན་དང་འདྲེས་ནས་དབྱེར་མེད་དུ་གྱུར་བ།
དེ་ཡང་ལྟ་དམ་ཆོག་པར་ཡེ་ཤེས་པ་ཐེམ་པ་ཅམ་དུ་མ་བྱ། ཆོས་འབྱུང་། རྩོ་
རྩ། དུར་ཁྱོད་སོགས་ཀྱི་དམ་ཆོག་པར་ཡང་ཆོས་འབྱུང་སོགས་རང་འདྲའི་
ཡེ་ཤེས་པ་ཆ་ཆང་ཐེམ་པ་དགོས། ཉོ་ཐེས་པའི་སྐབས་དབྱེས་བཞིན་གཅིག་
ཏུ་གྱུར་བ་ཡིན། དེ་ནས་ཨོ་ཡོ་ག་ཤུལ་སོགས་བཅོམ་། སྦྱགས་དོན་དཔུལ་
ཁྱིད་ལྟར་ཨོ་ཞི་སྦྱགས་ཀྱི་མགོ་འདྲེན། ཡོ་ག་རྣམས་འབྱོར་ཏེ་ཐབས་ཤེས་དབྱེར་
མེད་དུ་སྦྱོར་བ། ཤུལ་དག་པ། སྦྱ་ཐམས་ཅད། རྩམས་ཆོས། ཡོ་ག་ཤུལ་སྦྱར་

ལྟར། ཨ་ཉི་ནི་ངའོ་ཞེས་པ་སྟེ། དོན་དུ་ཕྱོགས་བཅུའི་ཞིང་རབ་འབྲམས་ཀྱི་
སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་དཔའ་བོ་དཔའ་མོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་
གཅིག་ཏུ་བསྐྱུས་པའི་བདག་ཉིད་དེ་ངའོ་ཞེས་བཤད་ཚུལ་གཅིག་དང་། ཡང་
ན། ཆོས་ཉིད་དང་ཆོས་ཅན་རོ་གཅིག་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟེང་གི་གནས་
ལུགས་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པའི་སྟོང་པ་དང་། བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་
གཉིས་རོ་བོ་དབྱེར་མེད་དུ་སོང་བའི་དཔའ་བོ་དཔའ་མོའི་བདག་ཉིད་དེ་ངའོ་
སྟེ་དུ་བསམ་པ་གསུངས་ཚུལ་གཅིག་སྟེ། མདོར་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཐབས་
ཤེས་ཀྱི་བདག་ཉིད་དུ་དག་ལ། བདག་ཀྱང་ཐབས་ཤེས་ཀྱི་བདག་ཉིད་དུ་དག་
གོ། སྟེ་པའམ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེ་བའི་ཡུལ་དུ་དག་པའམ་
བསྐྱེམས་པས་ན། ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་དག་པའི་བདག་ཉིད་དེ་ངའོ་སྟེ་
པའི་ང་རྒྱལ་བསྐྱེད་ཅིང་། འདི་འཁོར་ལོ་སྟོམ་པའི་མཆན་དོན་དང་སྦྱར་ཏེ་
བཤད་ནའང་དོན་གཅིག་ཏུ་འབབ་སྟེ། ཤེས་བྱའི་འཁོར་ལོ་ཐམས་ཅད་ལྟན་
སྐྱེས་བདེ་ཆེན་གྱི་རོ་བོར་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེམས་པའི་བདག་ཉིད་དེ་ངའོ་སྟེ་དུ་ང་
རྒྱལ་བྱེད་པ་ཡིན། དེ་ལྟ་བུའི་རྣལ་འབྱོར་གནད་སྟོན་བྱང་ན་སྒྲ་མ་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་སྒྲ་མའི་རྣལ་འབྱོར། ཡི་དམ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདག་བསྐྱེད་བསྐྱོམ་པ། ཆོས་
སྟོང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བསྐྱང་གསོ་བཏང་བ། དག་འདུན་ཐམས་ཅད་ལ་བསྟེན་
བཀྱར་མཆོད་པ་སྤུལ་བ་སོགས་ཀྱི་གོ་ཆོད་པ་ལྟ་བུ། རྒྱུད་སྟེ་གཞན་གྱི་དཀྱིལ་

འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་གི་དོད་ཕུབ། འདིའི་སྤྲུག་ས་བརྗོད་སྐྱབས་ས་ལྷག་ས་ལ་
རྣམ་ལྟ་འདོད་བསྐྱོར་ཞེས་ལག་པས་པད་ཀོར་སྦྱང་གའི་ཐད་ཀྱི་དབུས་དང་།
རྒྱ་མ་གཡོན་པའི་ཐད། ཡང་དབུས། དེ་ནས་གཡས། དེ་ནས་ཡང་དབུས་སུ་
སྟེ་པད་ཀོར་ལྷ་བྱས་པའི་མཐར་འབྱུང་རྒྱ་བྱེད་པའམ། ཡང་ན་གཡོན་དུ་གཅིག་།
གཡས་སུ་གཅིག་། དབུས་སུ་གཅིག་སྟེ་པད་ཀོར་གསུམ་བྱས་ནའང་ཆོག་པར་
རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་བཞེད་པ་ཡིན། ཕྱི་མ་འདི་ལ་སྦྱང་པའི་ཕྱག་རྒྱ་སྦྱིན་པ་ཞེས་
གསུང་། ཕྱག་བཞེས་སུ་ཡབ་བཀར་རྣམ་ལྟ་འདོད་ཕྱག་དང་། ཡུམ་བཀར་སྦྱང་
པའི་ཕྱག་རྒྱ་མཛད་གསུངས།

གོ་ཆ་བགོ་བ།

གསུམ་པ་གོ་ཆ་བགོ་བ་ལ། གོ་ཆ་ཞེས་པ་དཔེར་ན། དམག་ལ་འགྲོ་
སྐྱབས་པ་རོལ་གྱི་མཆོན་སོགས་ཀྱིས་མི་ཚུགས་པའི་ཕྱིར་རང་གིས་ཁྲབ་
ཚོགས་སོགས་གྱོན་དགོས་པ་བཞིན་རང་རྣལ་འབྱོར་མར་བསྐྱེད་དེ། ཡེ་ཤེས་
པ་བསྟོམ་ཞིང་བཞུགས་པ་ལ་ཕྱི་རོལ་གྱི་བར་ཆད་སྤྱ་མོ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་མི་
ཚུགས་པའི་ཆེད་དུ་གོ་ཆ་བགོ་བ་ཡིན། དེ་ལ་ཤ་སྤྲུགས་གྱི་མཆོམས་སུ། ཉེ་
བ་སོགས་གནས་གཞན་དུ་ཆོག་གདན་དུ་མེ་ལོང་བྱར་གྱེན་བསྐྱང་ལྟ་བུ་དང་།
སྦྱི་གཙུག་དུ་མེ་ལོང་གདན་ཐབས། ཁ་གྱེན་བསྟན་ལྟ་བུ་ལ་ཡི་གེ་རྣམས་གྱེན་
འགྲུང་མེ་ལོང་ནང་གི་གཟུགས་བརྟན་ལྟར་ཤར་བ་ལྟ་སོ་སོ་དང་ལུས་གྱི་

དབང་མེད་རྩལ་སྤྲ་རབ་སོ་སོའི་རོ་བོར་མོས་པ་ལ་ལྟེ་བའི་ཡི་གེ་ལས་གསང་
གནས་བར་འོད་དམར་པོས་བཅིངས་པ་སོགས་སྒྲགས་རང་རང་གི་མདོག་
ཅན་གྱི་འོད་ཟེར་ཤ་སྒྲགས་མཆམས་སྤྱ་སོ་སོར་འཕྲོས། འོད་ཟེར་གྱི་སྒྲེ་པན་
ཚུན་འབྱུང་པས་འོད་ཟེར་གྱིས་མ་དགྱིས་པའི་བར་སྟོང་ཅུང་ཟད་ཅམ་ཡང་
མེད་པར་འོད་ཟེར་གྱི་གོ་ཆས་ལུས་ཀྱན་བྱུང་པར་བསམ། ཁར་དགོད་བྱའི་སྒྲ་
མགྱིན་པའི་ཨོལ་མདུད་གྱི་ཤ་སྒྲགས་བར་དུ་འགོད། ཡི་གེ་གཉིས་གཉིས་ཡོད་
པ་ནི་ཡབ་ཡུམ་སྟེ། གཡས་ཡབ་དང་གཡོན་ཡུམ་ཡིན། ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་
ཅེས་པ་ཆོགས་ཆེན་བརྒྱད་དེ། དབྱང་མགོ་གཉིས། ལག་པའི་མཁྱིག་མ་
གཉིས། ཀླང་པའི་དབྱི་མགོ་གཉིས། ཀླང་པའི་བོལ་གོང་གཉིས་ཏེ་བརྒྱད་ཡིན།
གོ་ཆ་བགོ་སྐབས་གོ་ཆའི་སྤྱ་ལ་གཤེན་རྗེ་མ་སོགས་མཆན་མི་འདྲ་བ་
བཏགས་པ་ལས། དོན་ལ་གོ་ཆའི་དཔའ་བོའམ་སྤྱ་ཡབ་དུག་ནི། རོ་བོ་རྣམ་
སྣང་། རིན་འབྱུང་། འོད་དཔག་མེད། དོན་གྲུག། མི་བསྐྱོད་པ། རོ་རྗེ་འཆང་སྟེ་
དུག །དཔའ་མོ་དུག་ནི་དེ་དུག་གི་ཡུམ་དུག་སྟེ། སྤྱན་མ། སྤྱ་མ་གྱི། གོས་
དཀར་མོ། སྒྲོལ་མ། རོ་རྗེ་པག་མོ། རོ་རྗེ་དབྱེངས་ཀྱི་དབང་སྤྱག་མ་བཅས་
ཡིན། དཔལ་བའི་སྟེང་མཆན་སྐྱོད་བྱེད་དང་སྐྱོད་བྱེད་གཉིས་མི་མཐུན་པ་
འབྱུང་བ་གང་ཡིན་སྒྲ་གཞུང་ལ་བཏག་དགོས་གསུངས།

དབང་བསྐྱར་རྒྱས་གདག་

དབང་བསྐྱར་རྒྱས་གདག་བྱེད་ན་ཞེས་པ་གདམ་ང་ཅན་གྱི་ཆོག་། འདིར་
ཕྱག་བཞེས་ལྷ་དབང་བསྐྱར་རྒྱས་གདག་བྱེད་པ་ལ། སྤར་བཞིན་ཐུགས་
ཀའི་པོ་ལས་འོད་དམར་པོ་སྒྲོས་པས་རྒྱལ་བ་སྤྲས་བཅས་ནམས་མདུན་གྱི་
ནམ་མཁར་འཁོར་ལོ་སྒྲོམ་པའི་རྟེན་བརྟེན་པ་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་ནམ་པར་སྤྱན་
བྱངས་པ་མཐར་སྤར་ལྷ་དཀྱིལ་འཁོར་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པ་ལ་དབང་བསྐྱར་
བར་གསོལ་བ་བཏབ་པས་དདུལ་བྲིད་ལྷ་དམ་ཆོག་འཁོར་ལོའི་སྒྲོ་མཆམས་
མ་བརྒྱད་གྱིས་བགལས་བསྐྱད། སྤྱ་གསུང་ཐུགས་གྱི་དཔའ་པོ་ཉིར་བཞེས།
ཉི་རུ་ཀ་དཔལ་འབར་བའི་སྤྱ་མངའ་བ། །ཞེས་སོགས་གྱི་ཞེས་པ་བརྗོད།
དཔའ་པོ་ཉིར་བཞེས་སྤྱིང་ཉིད་བརྗོད་བྱར་སྤྱན་པའི་རྩི་རྩི་སྤྱ་ལེན། རྩི་རྩི་སྤྱ་
ཞེས་པ་དཔེར་ན་རྩི་རྩི་པ་ལམ་ནི་དངོས་པོ་གཞན་གང་གིས་ཀྱང་བསྐྱེད་བཅད་
ལ་སོགས་པའི་གཞོམ་གཞིག་མི་རྒྱས་པ་ལྷར། སྤྱིང་ཉིད་ཀྱང་དེ་ལྷ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ན་རྩི་རྩི་སྤྱ་ཞེས་བྱ། བདེ་མཆོག་ཡབ་ཡུམ་སྐབས་གཟུགས་རྩི་རྩི་མ་
སོགས་དངོས་སུ་མི་གསལ་ཡང་། བདེ་ཆེན་འཁོར་ལོའི་མཆམས་བཞིའི་ཐོད་
བུམ་གྱི་ནམ་པར་ཡོད་པའི་གཟུགས་རྩི་རྩི་མ་སོགས་གྱིས་རང་ཉིད་ལ་མཆོད་
པར་བྱེད་པ་སོགས་དདུལ་ཆུང་བེན་བྲིས་ལྷ་ལ། སྒྲོ་མཆམས་མ་དང་།
གཟུགས་རྩི་རྩི་མ་སོགས་བརྒྱ་ཕྱག་མང་པོ་སྒྲོས་ཉི་རང་རང་གི་བྱ་བ་མཛད་

པར་མོས་དགོས་གསུངས། གཙོ་བོས་དབང་བསྐྱར་བའི་དགོངས་པ་གཏད་པ་
ཅམ་མ་གཏོགས་དངོས་སུ་དབང་མི་བསྐྱར་བར། དངོས་སུ་དབང་བསྐྱར་
མཁན་གྱི་དབང་ལྟ་བུར་དུ་སྦྱར་འདེན་པ་ཡིན། རི་ལྟར་བལྟམས་པའི་ཆིག་
ཀར་གཉིས་པ་ལ་ཆོ་ག་གཞན་དུ། ལྟ་རྟམས་ཀྱིས་ནི་ཞེས་པ་རྒྱལ་བུ་གཞོན་ནུ་
དོན་གྲུབ་སྐྱབ་ལྟམས་མ་ཐག་ཐུན་མོང་བ་ལྟར་ན། ལྟ་ཆངས་པ་དང་བརྒྱ་བྱིན་
སོགས་ཀྱིས་ཁྱས་གསོལ་བ་ལྟར་ལྟའི་ཆུས་དབང་བསྐྱར་བའི་ཐ་སྙད་བྱས་པ་
དང་། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་སྤྱོད་གས་བཅུའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྟམས་ཀྱིས་
ཁྱས་གསོལ་བས་ན་འདིར་དེ་བཞིན་གཤེགས་ཀྱན་ཞེས་བྱང་། ལྟ་ཡི་ཆུ་ནི་
ཞེས་པའང་ཐུན་མོང་བར་ལྟའི་ཆུ་བོ་གང་སོགས་དང་། འདིར་སྤྲ་མེད་ཐུན་
མོང་མིན་པ་ལྟར་ན། དོན་དམ་པའི་ལྟམ་ངེས་དོན་གྱི་ལྟ་ནི་བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་
ཤེས་ཡིན་པས། ཟས་གཙང་སྤྱོད་སྐྱབ་ལྟམས་པའི་ཆོ་སྤྱོད་གས་བཅུའི་སངས་
རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་འོད་ཟེར་ཆེན་པོའི་དབང་བསྐྱར་ཞིང་། བདེ་སྟོང་གཉིས་
སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་བུམ་ཆུའི་རྣམ་པར་ཤར་ནས་ཁྱས་གསོལ་བ་ལྟར་བདེ་
སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལྟའི་ཆུས་དེ་རིང་དབང་བསྐྱར་རོ་ཞེས་གསུང་ཞིང་དབང་
བསྐྱར་བར་བསམ། རྒྱས་གདབ་སྐྱབས། སྦྱིར་དབང་བསྐྱར་རྒྱས་གདབ་ལ་
དབང་བསྐྱར་ནས་རྒྱས་གསར་དུ་གདབ་པ་དང་། དབང་བསྐྱར་རྒྱས་གདབ་
མེད་པར་རིགས་བདག་རང་ཆས་སུ་བསྐྱེད་པའི་ལུགས་གཉིས། དེ་ལའང་

རིགས་ལ་རིགས་ཅན་གྱིས་རྒྱས་གདབ་པ་དང་། རིགས་ཅན་ལ་རིགས་གྱིས་
རྒྱས་གདབ་པ་སོགས་ཡོད། ལྷ་གཞན་གྱི་སྐབས་རིགས་བདག་གིས་རྒྱས་
འདེབས་པ་རང་ཉིད་ལྷ་གདབ་གི་རིགས་ཡིན་པ་སྟོན་པའི་ཆེད་དུ་མཛད་གྲང་།
འདིར་ནལ་འབྱོར་མ་མི་བསྐྱོད་པའི་རིགས་ཡིན་པ་ལ་དེའི་རྒྱས་མ་བཟུང་བར་
ནམ་སྤང་ཉེ་རུ་ཀམ་མུམ་བཅས་གྱིས་རྒྱས་འདེབས་པ་ནི། ནལ་འབྱོར་མ་རང་
ཉིད་སྟོང་ཉིད་ཤེས་རབ་གཙོ་ཆེ་བས། དེ་ལ་ཐབས་གྱི་གཙོ་བོ་གཟུགས་སྤང་
ནམ་དག་ལྷར་ཤར་བའི་རིགས་བདག་ནམ་སྤང་གི་རྒྱས་གདབ་པ་སྟེ། འདི་ལ་
ཤེས་རབ་ལ་ཐབས་གྱི་རྒྱས་འདེབས་པ་ཞེས་བྱ་ཞིང་། ནམ་སྤང་ནི་དཀར་པོ་
ཡིན་པས་བྱང་སེམས་དཀར་པོ་སྤྱི་བོར་བཅེངས་པའམ་བརྟན་ཆེད་གྲང་
མཆོན། དེ་ཡང་སྤྱི་བོར་རིན་པོ་ཆེ་ཆ་དགུ་པའི་ཉོག་གི་ནང་དུ་པད་ཆེར་ནམ་
སྤང་ཉེ་རུ་ཀ་དཀར་པོ་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས། ཕྱག་གཡས་འཁོར་ལོ་
ཕྱགས་དཀར་འཛིན་ཅིང་། གཡོན་དེས་ཡུ་བ་བྱས་པའི་དེལ་བྱ་དཀྱར་བརྟེན།
ཕྱག་རྒྱ་དྲུག་གིས་བརྒྱན་པ། དབུའི་གཡོན་དུ་ཆེ་བྱེད་དང་། གཙུག་ཉོར་གྱི་
ཅེར་དོ་རྗེ་ཅེ་ལྷ་བ་བྱེད་པའི་ཉོག་གིས་མཛེས་པ། ཡབ་དོ་རྗེའི་སྤྱིལ་གྲང་
གིས་བཞུགས་པ་ལ། རང་འདྲའི་ཡུམ་ཕྱག་རྒྱ་ལྷས་བརྒྱན་ཅིང་བརྒྱའི་སྤྱིལ་
གྲང་གིས་འབྲུད་པས་དབུ་བརྒྱན་པར་བསམ་དགོས། རོར་བུ་ཆ་དགུ་པ་ནི་
བརྒྱད་གཞོགས་འདྲ་བ་ལ་བྱར་དགུ་ཡོད་པ་གྲེན་འབྲང་ཐལ་མོ་ཁོང་སྟོང་དུ་

ལྷ་ར་བ་ལྟ་བུ་ཞིག་གོ། རིགས་བདག་རང་ཆས་སུ་བསྐྱེད་པ་དང་། དབང་
 བསྐྱར་ནས་རྒྱས་གསར་དུ་གདབ་པ་གཉིས་རྒྱས་བསྐྱས་ཙམ་ལས་ཟབ་མི་
 ཟབ་ཀྱི་བྱད་མེད་ཅིང་། སྤྲ་མ་ནི་རྒྱལ་པོ་ལ་བུ་གཅིག་ལས་མེད་ན་དེ་སྐྱེས་
 མ་ཐག་ནས་རྒྱལ་པོར་ངེས་པ་ལྟ་བུ་དང་། སྤྲི་མ་ནི་རྒྱལ་པོའི་བུ་མང་པོའི་
 ནང་ནས་གཅིག་རྒྱལ་པོར་ནམ་བསྐྱོས་པ་ན་དེ་རྒྱལ་པོར་ངེས་ཤིང་། དེ་ལྟར་
 མ་བསྐྱོས་བར་དུ་རྒྱལ་པོ་མ་ངེས་པ་དང་མཚུངས་པས་འདིར་དབང་བསྐྱར་
 རྒྱས་གདབ་བཀྱིས་ཏེ་རིགས་བདག་གི་རྒྱས་བཏབ་པ་ཡིན། རང་ཉིད་ནལ་
 འབྱོར་མར་བསྐྱེད་སྐྱབས་ཞལ་མཁའ་སྤྱོད་དུ་གཟིགས་པ་ཡང་ནང་གི་མཁའ་
 སྤྱོད་བདེ་སྟོང་ལ་གཟིགས་པ་དགོས་གསུངས།

བདག་བསྐྱེད་མཆོད་པ།

བདག་བསྐྱེད་མཆོད་པ་ནི། ས་ལྷགས་ལ་བདག་བསྐྱེད་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་
 ཆེ་བ་དང་། མདུན་བསྐྱེད་མཆོད་བསྟོད་གྱི་ཆེ་བ་ཞེས་མདུན་བསྐྱེད་ལ་ཆོགས་
 གསོག་པའི་སྤྱིར་དུ་མཆོད་པ་འབྱུང་བ་ལས། བདག་བསྐྱེད་སྐབས་རང་གིས་
 རང་ལ་མཆོད་པ་འབྱུང་བ་མི་དགོས་པར་གསུངས་ཀྱང་། འཇམ་མགོན་ཙཱ་
 ཁ་པའི་བཀའ་སློལ་ལ་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་སྐབས་འདིར་གསང་སྤྲགས་འབྲས་བུ་
 ལམ་བྱེད་ཅེས་འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་ཡོངས་དག་བཞི་དང་རྣམ་པ་
 མཐུན་པའི་ལམ་བསྐྱོམ་པ་དགོས། ཡོངས་དག་བཞི་ནི། གནས་ཡོངས་སུ་

དག་པ་གཞུང་ཡས་ཁང་བསྐྱེད་པ། ལུས་ཡོངས་སུ་དག་པ་རང་ཉིད་རྣམ་
 འབྱོར་མར་བསྐྱོམ་པ། མཛེད་པ་ཡོངས་སུ་དག་པ་འོད་ཟེར་སྒྲོ་བ་སྐྱེ་བྱེད་པ་
 ལྷ་བྱ་འགྲོ་བ་དག་པའི་རྣམ་འབྱོར་གྱི་སྐབས་དང་བཟླས་པའི་སྐབས་སུ་འང་
 མང་དུ་འབྱུང་བ་སོགས་དང་། ཡོངས་སྒྲོལ་ཡོངས་དག་དང་མཐུན་པ་མཆོད་
 པ་འབྱུང་བ་ཡིན། དེས་ན་བདག་བསྐྱེད་ལ་མཆོད་པ་མ་ལུས་ན་ཡོངས་དག་
 བཞི་དང་རྣམ་པ་མཐུན་པའི་ལམ་བསྐྱོམ་པ་མ་ཆོད་པའི་སྒྲོན་ཡོད་པས། བར་
 ཕྱིན་ཐེག་པར་མེད་པའི་གསང་སྤྲགས་ཀྱི་བྱང་ཆོས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ།
 འཕྲོ་བ་བྱ་འབྲས་དུས་ཀྱི་ཡོངས་དག་བཞི་དང་རྣམ་པ་མཐུན་པའི་རྒྱ་ལམ་དུ་
 བྱེད་པ་ལམ་དུས་སུ་སྒྲོ་བ་དགོས་པས་ན། འདིར་རང་ལུགས་ལ་ཡོངས་སྒྲོལ་
 ཡོངས་སུ་དག་པ་དང་མཐུན་པར་བདག་བསྐྱེད་ཀྱི་ལྷ་ལ་མཆོད་པ་འབྱུང་བ་
 དེས་བར་དགོས་ཤིང་། གཏོར་མ་འབྱུང་བ་ནི་དངོས་གྲུབ་ཞུ་བའི་ཕྱིར་ཡིན་
 བས་བདག་བསྐྱེད་ཀྱི་ལྷ་ལ་འབྱུང་མི་དགོས། མཆོད་པའི་གོ་རིམ་འདི་རྒྱལ་
 བོ་གདན་འདྲན་པ་དང་སྐྱར་ནས་མཛེད་པས་མཆོད་ཡོན་ནི་ལམ་རྒྱུད་བསྐྱེད་
 ཆང་གི་ཆོད་དང་། ཞབས་བསིལ་ནི་ཐེབས་ཆར་ནས་ཞབས་བཀྲ་བ་ལྷ་བྱ་
 ཡིན། བདག་བསྐྱེད་ཀྱི་མཆོད་པ་ཆོས་འབྱུང་གི་འབྲམ་དུ་ཡོད་པར་མོས་ཏེ་
 གོང་ལྷར་ཕྱིན་གྱིས་བཟླ་བ། མཆོད་པའི་སྒྲོར་རྒྱས་པ་སྤྲ་མཆོད་བཞིན་དང་།
 རང་གི་སྤྲགས་ཀ་ནས་སོགས་ཀྱིས་ཕྱི་ནང་གསང་བ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་མཆོད་

བ་འབྲུལ་ཚུལ་དངུལ་ཁྱིད་ལྟར་གསུངས། གསང་མཆོད་སྐབས་ཏྲགས་མ་
 བསྐྱར་ན། རང་ཉིད་དོ་རྗེ་རྣལ་འབྱོར་མ་དང་ཞེས་སོགས་འདོན་ཅིང་། ཁ་སྤྱོད་
 ག་ཡབ་ཏུ་གྱུར་ཏེ་དེ་དང་སྟོམས་འབྲུག་གྱེད་པ་དང་། ཏྲགས་བསྐྱར་ན། རང་
 ཉིད་རྣལ་འབྱོར་མར་གསལ་བའི། །ཞེས་བ་ནས། མཉེས་པར་གྱུར་ཅེས་བའི་
 བར་ཡིག་ཚུང་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་བཏོན་ཏེ། རང་རྣལ་འབྱོར་མར་
 གསལ་བ་ཡབ་ལ་བསྐྱར་ནས་དེའི་པར་ན་ཡུམ་རྣལ་འབྱོར་མ་གསལ་བཏབ་
 རྟེན་དགའ་བཞི་འབྲེན་པ་ཡིན། དེ་ལྟར་གསང་མཆོད་འབྲུལ་ཚུལ་ལུགས་
 གཉིས་ལས། རྒྱེས་པས་བདག་བསྐྱེད་གཏོང་སྐབས་ཏྲགས་བསྐྱར་བ་དང་།
 བུད་མེད་ཀྱིས་ཏྲགས་མ་བསྐྱར་བའི་ལུགས་ལྟར་བསྐྱེས་ན་ལེགས་གསུངས།
 ཏྲགས་བསྐྱར་ཚུལ་འདི་ཀྱེ་དོར་གྱི་རྒྱད་ནས་གསུངས་པའི་མན་ངག་ཡིན། དེ་
 ཡང་བུད་མེད་ཀྱི་གཟུགས་སྤོང་ཚུལ་དམིགས་པ་བསྐྱར་ནས་སྤོང་བ་ཡིན་གྱི།
 རྟེན་བསྐྱར་བ་མ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་པ་དང་། རྒྱ་
 མདོག་ནག་པ་དང་། གྱི་ཐོད་འཛིན་པ་སྤོང་བ་མ་ཡིན་གྱི། ལྷ་མོར་འཛོག་པའི་
 ཏྲགས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་རུ་མ་རྒྱས་པ་དང་། ལྷ་གའི་རྣམ་པ་བསྐྱར་བའོ། །
 བསྐྱར་ཚུལ་ནི། རུ་མའི་རྣམ་པ་སྟོ་དོར་སྤངས་པ་ལས་སྟོ་ལ་སྟེ་དོ་རྗེར་འགྱུར་
 ལ། དོ་རྗེ་དེ་ཉིད་སྤར་ག་གོ་ལ་ལྷ་ག་བསྟོམས་པའི་འབྲམ་གཉིས་ཀྱི་དབུས་
 སུ་ཡང་དག་པར་གནས་པར་བསྟོམ་ཞིང་ལྷ་གའི་འབྲམ་གཉིས་ཀྱི་དམིགས་

པ་བསྐྱུར་ནས་དེའི་བྱ་སྤྱོད་ལྟར་བྱ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ལ། ལྷ་གའི་ཟེའུ་འབྱུང་
 དམིགས་པ་བསྐྱུར་ནས་དེ་ཉིད་ཀྱི་གོ་སར་རྡོ་རྗེ་ཅན་དུ་འགྱུར་ཞིང་། དེའི་
 ལྷ་གའི་མའི་ལུས་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ཉིད་དགའ་ཆེན་ཏེ་རུ་གའི་གཟུགས་སུ་
 བསྐྱོམ་པར་བྱ་སྤྱོད། དེ་ཡང་གཞན་ཕྱག་གཉིས་པའི་ཏེ་རུ་ག་དང་འབྲེལ་པ་ལ་
 ཕྱག་མཆོན་གྱི་ཐོད་ཅན་དུ་བྱའོ། །ཞེས་དང་། ཡང་ན་རྒྱ་མ་རྒྱས་པ་དང་བརྒྱ་
 སྐད་ས་པ་མ་གཏོགས་པ་བདག་མེད་མའི་བསྐྱོམ་པ་འབྲེལ་ཞིག་གིས་
 བྱའོ། །ཞེས་བྲལ་ལས་བཞུགས་ལ། བདག་མེད་མའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱིས་བྱ་དགོས་
 པ་སྟར་བདག་མེད་མའི་རྣམ་པ་འབྱོར་གྱིས་འགྱུར་པར་གསུངས་པས་ཤེས་
 ཞིང་། འོན་ཀྱང་ལྷ་པོའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་བསྐྱོམས་པ་ལ་ཏེ་རུ་ག་ཞེས་ཐ་སྙད་
 བྱས་པའོ། །བྲལ་མའི་འགྲེལ་པར་སྐྱེས་བྱར་འགྱུར་གྱི་དོད་ལ་འགྱུར་པར་
 འགྱུར། ཞེས་འབྱུང་བ་ལེགས་ཏེ། པོའི་རྣམ་པར་བསྐྱུར་པ་ནི་སྐྱེས་བྱ་ཉིད་
 གྱིས་བསྟན་ཟེན་པའི་སྤྱིར་རོ། །ཞེས་མཁས་གྲུབ་རྗེའི་བཀྲག་གཉིས་སྤྱི་མའི་
 ལེའུ་གཉིས་པའི་རྣམ་པ་འབྲེལ་ལས་གསུངས་པ་སྟར་འདིར་སྐྱོར་ཤེས་པ་
 དགོས་ཚུལ། ཆོ་གར་རྟགས་བསྐྱུར་བ་དང་མི་བསྐྱུར་བ་གཉིས་བྱུང་བ་ནི་
 དགའ་བཞི་འདྲན་ལུགས་ཀྱི་གནད་གྱིས་ཡིན། སྟར་རྣམ་འབྱོར་མར་བསྐྱུར་
 དགོས་གསུངས། དེ་ནས་ང་རྒྱལ་དང་གསལ་སྟངས་བཟོན་པོས་ལུས་ལ་སྤྱི་
 འདུ་ཤེས་དང་། མཁའ་གསང་གིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་དག་ལ་སྟགས་ཀྱི་འདུ་

ཞེས། ཐབས་འདི་ལྟ་བུ་ལ་བརྟེན་ནས་ཟག་མེད་ཀྱི་བདེ་བ་མངོན་དུ་བྱའོ་
སྙམ་བ་ཡིད་ལ་ཆོས་ཀྱི་འདུ་ཞེས་ཏེ་འདུ་ཞེས་གསུམ་དང་ལྡན་པའི་སྒོ་ནས་
སྙམས་པར་འདུག་ཚུ་ལ།

ཀང་བརྒྱད་ཀྱི་བསྟོད་པ།

དེ་ནས་རྒྱ་བརྒྱད་ཀྱི་བསྟོན་པ་བྱ་དགོས་ཤིང་། དེ་ལ་སྤྲུག་སྟོན་
 རྣམས་ཤེས་པར་བྱེད་པ་གལ་ཆེ་བས་དེའི་སྤྲུག་སྟོན་ནི་རྒྱ་བརྒྱད་བོད་
 རྒྱུ་དུ་ཡོད་པ། བཙུག་ལྷན་འདས་མ་ཞེས་སོགས་ཡིན། དེ་ཡང་ཀྱེ་རྩེ་འི་
 རྒྱུ་ལས། སངས་རྒྱས་འདི་ལ་ཟླ་ག་མང་ལ། །བཙུག་ལྷན་འདས་ཞེས་བརྗོད་
 བར་བྱ། །ཟླ་ག་རྣམ་པ་དུག་ཏུ་བརྗོད། །དབང་ཕུག་ལ་སོགས་ཡོན་ཏན་ཀུན། །
 ཡང་ན་ཉོན་མོངས་ལ་སོགས་བདུད། །འཛོམས་སྤྱིར་བཙུག་ལྷན་འདས་ཞེས་
 བྱ། །ཞེས་དང་། །ཉོན་མོངས་ལ་སོགས་བདུད་བཙུག་སྤྱིར་བཙུག་ལྷན་འདས་
 བཙུག་ལྷན་འདས་ཞེས་བྱ། །ཤེས་རབ་ཀྱིས་བཙུག་ཉོན་མོངས་ཏེ། །དེ་སྤྱིར་
 བཙུག་ལྷན་ཤེས་རབ་བརྗོད། །ཅེས་དང་། །འཇམ་མགོན་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོས་
 འདོད་འཛོལས། །དབང་ཕུག་ཕུན་ཚོགས་ནི་སྤྱི་བ་གཉིས་བཀ་ཆགས་དང་
 བཙུག་པ་སྤངས་ཤིང་གཞན་དབང་དུ་མ་གྱུར་པའོ། །གཟུགས་བཟང་ནི་གོང་
 ར་མེད་པའི་མཆོན་དཔེའོ། །གྲགས་པ་ནི་སྤྱི་བ་དུས་ཀུན་ཏུ་སྟོན་པས་བྱུང་
 པའོ། །དཔལ་ནི་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཕུན་ཚོགས་འདོད་པ་ཐམས་

ཅད་ཀྱིས་བརྟན་པར་བྱས་པའོ། །ཡེ་ཤེས་ནི་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་ཆགས་
 ཐོགས་མེད་པར་འབྱུག་པའོ། །བཙོན་འགྲུས་ནི་ལྷན་གྱིས་བྱལ་བ་དང་རྒྱན་
 མི་ཆད་པར་གསུང་གིས་འདོམས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བཅོམ་ལྷན་
 ནི་བཞི་བཅོམ་དྲུག་ལྷན་ཏེ། ཉོན་མོངས། སྤང་པོ། ལྷའི་བྲ། འཆི་བདག་གི་
 བདུད་བཞི་བཅོམ་ཞིང་། བཅོམ་ལྷན་གྱི་སྐད་དོད་ལྷ་ག་ལྷན་ཞེས་པའི་ལྷ་ག་
 སྐལ་བ་དང་། ལྷན་ནི་ལྷན་པའི་དོན་ཏེ། དབང་ཕྱུག་སྤྱན་ཚོགས་ནས་བཙོན་
 འགྲུས་སྤྱན་ཚོགས་གྱི་བར་གྱི་སྐལ་བ་དྲུག་དང་ལྷན་པ་དང་། རྗེ་སྒྲ་མའི་
 གསུང་ལས། སྤིད་ཞིའི་མཐའ་ལ་མི་གནས་སྤིད་ཞིའི་མགོན། །རྒྱལ་བ་དོ་རྗེ་
 འཆང་། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྤིད་ཞི་གཉིས་གྱི་མཐའ་ལ་མི་གནས་པས་
 འདས་མ། སྤིད་པ་འཁོར་ལོ་ཆ་དགུ་པའི་དབྱུས་སུ་ཉོན་མོངས་དྲུག་གསུམ་
 མཚོན་པའི་བྲ་པག་སྐལ་གསུམ་གྱི་བ་ལྟར་པག་ནི་གཏི་ཕྱག་ཏུ་མཚོན་ལ།
 དེ་ལྷའི་གཏི་ཕྱག་དེ་དོ་རྗེ་དང་ཚོས་མཚུངས་པའི་བདེ་སྟོང་གཉིས་སུ་མེད་
 པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་འདོམས་པར་མཛད་པའི་ལྷ་མོ་དང་། མཐོང་སྤང་ཉོན་
 མོངས་པ་སྤངས་པའི་འཕགས་མ། འཁོར་བའི་རྩ་བ་བདག་འཛིན་མ་རིག་
 པའི་དངོས་གཉེན་མཐར་ཐུག་ནི་རིག་པ་ཡེ་ཤེས་ཏེ་བདག་མེད་ཉོགས་པའི་
 ཤེས་རབ་ཡིན་ཞིང་། དེས་ལམ་དང་འབྲས་བུའི་ཤེས་སྤྱན་མཛོན་དུ་བྱས་
 པའི་འབྲས་བུ་མཐར་ཐུག་ཤེས་སྤྱན་མ་འདིར་བཞིན་ལག་གི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་

ཤར་བས་ན་རིག་མཉེ་དབང་ཕྱག་སྟེ། དེ་ཉིད་འདོད་ཁམས། གཟུགས་
ཁམས། གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཁམས་གསུམ་གྱི་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་ལས་
རྒྱལ་བས་ཁམས་གསུམ་གྱིས་མི་ཐུབ་ཅེས་བ་དང་། བྱི་ལྟར་ན་མི་མིན་འབྱུང་
པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཇིགས་བཤམ་ཉེར་འཆེ་མཐའ་དག་ཕྱག་གཡས་བཤི་གི་
གྲག་གིས་འཇོམས་བར་མཛད་བ་དང་། ནང་ལྟར་ན་མཐར་འཇིག་ནམ་བར་
རྟོག་བཤི་བ་བཤམ་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད། རྫོ་རྫེ་ཆེན་པོ་སྟེ་ཤེས་རབ་ཀྱི་
མཆོན་ཆོན་པོ་གི་གྲག་ལྟ་བུས་གཅོད་བར་མཛད་པ། རྫོ་རྫེ་གདན་བཞུགས་
ཞེས་བཤི་རྫོ་རྫེ་ནི་ཡབ་ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་རྫོ་རྫེ་དང་། གདན་ཞེས་བ་ནི་ཡུམ་ཀྱི་
བརྒྱ་སྟེ། རྟགས་ཀྱི་རྫོ་རྫེ་དེ་ཉིད་གང་དུ་རོལ་བཤི་གནས་ལྟ་བུ་ཡིན་བས་
གདན་དུ་གསུངས་བ་དང་། རྫོ་བཙུན་མ་རང་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེ་བོ་པ་རོལ་བོ་སྐྱ་
ལའང་སྐྱོན་གྱིས་གཟིགས་བ་མཐའ་དག་དབང་དུ་བྱེད་བས་ན་གཞན་གྱིས་མི་
ཐུབ་ཅེས་བ་དང་། གདུམ་མོ་ཁྱོ་མོའི་སོགས་ནི། གདུམ་མོའི་མེ་ཆེས་ཆེར་
འབར་བ་ཁྱོ་མོའི་གཟུགས་ལྟ་བུ་དེས། ཆངས་བ་ཞེས་བ་སྐྱེ་བོའི་ཀྱུན་ལྟ་བུའི་
བྱང་སེམས་ཏེ་དེ་ཉིད་གདུངས་ཤིང་བཞུས་ཏེ་སྐྱེམས་ལ། ཕྱོགས་བཙུའི་བདེ་
བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་རྩུ་རྩེར་བཀྱག་སྟེ་བསྟེམ་བས་གང་བར་མཛད་པ།
དགའ་རབ་དབང་ཕྱག་སོགས་ནག་པོ་སྟེ་དང་བཅས་བ་བྱེའི་བདུད། ཆགས་
སོགས་ནས་སྤང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་གྱི་གཉིས་སྤང་ཕྱ་མོ་མན་ཆད་ནང་གི་

བདུད། བྱང་ཆུབ་སྐྱབ་ལ་མི་དགའ་ཞིང་བར་དུ་གཙོད་པའི་ནག་ཕྱོགས་མི་
 དང་མི་མིན་འབྱུང་པོ་ཐམས་ཅད་གསང་བའི་བདུད་དེ། དེ་ལྟ་བུའི་བདུད་
 ཐམས་ཅད་སྐྱབ་ཅིང་སྐྱེ་བ་སྟེ་མགོ་བོ་འགས་པར་བྱེད་ཅིང་། དེའི་མཐུས་
 སྐྱིབ་གཉིས་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་ལས་རྒྱལ་བ་དང་། ལུས་
 ལ་བར་མ་ཆད་པ་ལྟ་བུར་གཉིད་དང་སྤྱི་འཐེབས་སོགས་ཀྱིས་ནོན་པའི་སྐྱགས་
 པ་དང་། དག་སྐྱ་བརྗོད་མི་རུས་པའི་རངས་པ། སེམས་མི་གསལ་ཞིང་ནག་
 ཐོམ་མེ་བ་ཅི་བྱ་འདི་བྱ་མེད་པ་ལྟར་གྱུར་པ་སྤོངས་པར་བྱེད་པ་སྟེ་རང་ཉིད་
 ལ་གདུག་པ་ཅན་གྱིས་བར་དུ་གཙོད་པར་བརྩམས་པ་དེ་ལྟ་བུའི་ཕྱོགས་ཀྱན་
 ལས་རྒྱལ་བ། རྗེ་རྗེ་པག་མོ་ནི་སྤར་ལྟར་དང་། སྦྱོར་ཆེན་ནི་རྣལ་འབྱོར་མ་
 ཆེན་མོ་ཞེས་པའོ། །བཤེས་གཉིན་བསྟེན་ཚུལ་ནས་མི་སྦྱོབ་པའི་བྱང་འཇུག་
 བར་གྱི་འདོད་པའི་དངོས་གྲུབ་གཉིས་ཅི་དགར་སྦྱོལ་བ་ལ་དབང་བའམ། རང་
 ཉིད་ལམ་དེ་དག་ལ་མངའ་དབང་འབྱོར་བས་ན་འདོད་དབང་མ། སྐད་དོད་ན་
 མ་རབ་ཏུ་འདུད་པ་ལའོ། །ཞེས་པ་གྲུས་པ་དང་། ཕྱག་དང་། ཉེ་བར་བསྟེན་པ་
 སོགས་མང་པོ་ཞིག་ལ་འཇུག་པ་ལས། འདིར་འདུད་ཅེས་པ་ཕྱག་འཆའ་བའི་
 དོན་དུ་བྱེད། ཀྱང་བརྒྱད་ཀྱི་བསྟོད་པ་འདི་བཏོན་པའི་པན་ཡོན་ཡེ་བ་ཀྱི་ཀྱང་
 བརྒྱད་བསྟོད་པའི་པན་ཡོན་མཐའ་ཡས་པར་ཅ་རྒྱུད་སོགས་ལས་གསུངས་པ་
 ལྟར་ཡུམ་གྱི་ཀྱང་བརྒྱད་ལའང་ཡོད་པར་མཚུངས་ཤིང་། ཀྱང་བརྒྱད་ཀྱི་

བསྟོད་པའི་པན་ཡོན་ཅ་རྒྱུད་ལས་གསུངས་པའི་དོན་རྗེ་སྤྲུལ་དང་། ཟུ་ཟུ་
བཀྲམ། དདུལ་ཚུ་བའི་གསུང་རྒྱུན་སོགས་ལས་བྱུང་བ་བཞིན་ཡིན། དེ་ཡང་
མདོར་བསྟུན་ཅ་རྒྱུད་ལེ་ཟུ་སོ་བརྒྱད་པ་ལས། སྟོབ་དཔོན་དཔའ་བོ་མཐོང་
གྱུར་ན། །སྐྱབ་པ་པོས་ནི་སྤྲགས་འདི་དག །མཐོང་ཞིང་མཐོང་ཞིང་ཀུན་ཏུ་
དགལ། །དཔའ་བོའི་ཅ་བའི་གསང་སྤྲགས་མཆོག །ལན་བདུན་དུ་ནི་བརྗོད་
པར་བྱ། །རབ་སྤྲགས་རྩྱུ་ལ་སོགས་པས་བྱེ། །ཞེས་རང་གི་ཅ་བའི་སྤྲུལ་རྗེ་རྗེ་
སྟོབ་དཔོན་དང་། དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་སྐྱ་གསུང་བྲགས་ཉིན་གྱི་རིགས་
མཇལ་བ་དང་། གནས་བྱུང་པར་ཅན་དུ་འགྲོ་དུས་བདེ་མཆོག་གི་རྟེན་བརྒྱད་
གྱི་བསྟོད་པ་ལན་བདུན་ནམ། གསུམ་མམ། གཅིག་ཚུན་ཆད་གྱིས་བསྟོད་ནས་
བྲག་བྱ་དགོས་པ་དང་། དེར་མ་ཟད་རང་ཉིད་ཉེ་རུ་ཀ་དཔའ་བོ་དང་མཁའ་འགྲོ་
ཐམས་ཅད་འདུས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་མོས་ཉེ་རྟེན་བརྒྱད་གྱི་བསྟོད་པ་འབུལ།
སྤྱི་རོལ་གྱི་ནམ་མཁའ། ས་གཞི། རི་བྲག །ཆི་ཤིང་། ནགས་ཆལ། མེ་ཚུ་རྒྱུང་
གསུམ། ཁང་བྱིམ། སྤྱ་གྱུར་སོགས་སྟོད་དང་། བཅུད་གྱི་འགྲོ་བ་རིགས་བྲག་
མཐོང་ཐོས་བྲན་རིག་གི་སྤང་སྤིད་ཐམས་ཅད་ཉེ་རུ་ཀ་དངོས་ཡིན་སྟུང་དུ་
མོས་ཉེ་རྟེན་བརྒྱད་གྱི་བསྟོད་པས་བསྟོད་དགོས་པར་གསུངས། དེ་ལྟར་བསྟོད་
ན་ཕྱོགས་བཅུ་དུས་གསུམ་གྱི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ལ་མཆོད་བསྟོད་
བགྱིས་པའི་པན་ཡོན་རྒྱབས་པོ་ཆེ་བདེ་སྤྲག་ཏུ་ཐོབ་པ་དང་། ཉག་ཏུ་དཔའ་བོ་

ཆེན་པོ་དཔལ་ཉེ་རུ་ཀ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་རོལ་གར་རྒྱན་མི་
 ཆད་པར་ཅེ་བའི་སྐལ་བ་དང་ལྷན་པར་འགྱུར་བ་དང་། ཀླང་བརྒྱད་ཀྱི་བསྟོན་པ་
 ལུས་བཏོན་ཡུང་། དེའི་རྒྱད་ལ་བཅོམ་ལྷན་འདས་དཔལ་ཉེ་རུ་ཀ་དོ་མེ་པག་མོ་
 དང་བཅས་པ། མཁའ་འགྲོ་མ། ལྷ་མ། དུམ་སྐྱེས་མ། གཟུགས་ཅན་མ་ལ་
 སོགས་པ་སྤྱིང་པོའི་རྣལ་འབྱེར་མ་བཅུ་གཉིས་དང་། ལྟ་ཀ་ལྷ་ལ་དང་། རབ་
 གཏུམ་མ་ལ་སོགས་ཉེ་འཁོར་ལོ་གསུམ་ཀྱི་དཔལ་བོ་དང་དཔལ་མོ་ཉི་ཤུ་ཅ་
 བཞི་པོ་ཉ་བསམ་གྱིས་མི་བྲབ་པ་དང་བཅས་པ་མངོན་སུམ་དུ་བཞུགས་ནས་
 གྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ཅིང་། དགྲེས་ཤིང་བཅེ་བར་མཛད་པ་དང་། ཀླང་བརྒྱད་ཀྱི་
 བསྟོན་པ་འདོན་མཁན་དེ་དང་དུས་ཐོག་མཉམ་པོར་སྐྱེས་པའི་འགྲོ་བ་རྣལ་
 འབྱེར་པ་དེ་དང་མཐོང་ཐོས་དྲན་རེག་གི་འབྲེལ་བ་ཐོགས་པ་རྣམས་ཡུང་
 བསོད་ནམས་རྒྱ་ཆེན་པོ་ངེས་པར་ཐོབ་པར་གསུངས་ཉེ། གོང་གི་ཀླང་བརྒྱད་
 བསྟོན་པས་བསྟོན་ཚུལ་གསུངས་པའི་རྗེས་སུ། དེ་ནས་འབད་དེ་ཕྱག་བྱས་
 བ། །སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་ཐམས་ཅད་མཆོད། །ཉག་པ་ཉིད་དུ་དཔལ་ཆེན་
 དང་། །རོལ་པར་ལྷན་པར་ཐེ་ཆོམ་མེད། །དེ་ཡི་ཐུགས་ཀར་གནས་པག་
 མོ། །ང་དང་དཔལ་བོ་རྣལ་འབྱེར་མ། །པོ་ཉ་རྣམས་དང་ལྷན་ཅིག་བཅས། །དེ་
 དང་གང་ཞིག་ལས་སྐྱེས་པའི། །སྟོན་ཆགས་བསོད་ནམས་མཐོང་བ་ཡིན། །
 ཞེས་གསུངས། ད་ལྟ་རང་རེ་རྣམས་ཉེ་རུ་ཀ་ཡབ་ཡུམ་སོགས་དཔལ་བོ་མཁའ་

འགྲོ་རྣམས་དང་དངོས་སུ་མངལ་བའི་སྐལ་བ་ནི་མེད། བསྐྱབ་ན་འབྱུང་བམ་
མི་འབྱུང་སྐམ་པ་དང་། སྤྱན་དངས་ན་འབྱོན་ནམ་མི་འབྱོན་སྐམ་དུ་ཐེ་ཆོམ་
བྱེད་མོད། རྡོ་རྗེ་འཆང་གིས་རྒྱུད་ཀྱི་བསྟོད་པ་བཏོན་ན་དེ་དང་ལྟན་ཅིག་
ཏུ་ཉེ་རུ་ཀ་ཡབ་ཡུམ་རྟག་ཏུ་བཞུགས་པ་དང་། དེའི་རྒྱུད་ལ་བཞུགས་ནས་
བྱིན་གྱིས་རྫོབ་པར་གསུངས་ན་རང་རེས་མ་མཐོང་བ་མ་གཏོགས་འབྱོན་མི་
འབྱོན་དང་། བཞུགས་མི་བཞུགས་ཀྱི་ཐེ་ཆོམ་གཏན་ནས་མེད་པས། རྡོ་རྗེ་
འཆང་གིས་གསུངས་པའི་རྒྱུད་ཆོག་འདི་དག་ལ་རེས་པ་བཏོན་པོ་རྟེན་པར་
བྱས་ནས་རྒྱུད་འདི་ནས་འདི་ལྟར་གསུངས་ཡོད་སྐམ་དུ་བྲན་པའི་སྟོན་སྟེ།
རྒྱུད་ཀྱི་བསྟོད་པ་འདོན་དུས། ད་ངའི་རྒྱུད་ལ་དཔའ་བོ་མཁའ་འགྲོ་
ཐམས་ཅད་མདོན་སུམ་དུ་ཐེབས་ནས་བཞུགས་ཡོད་སྐམ་དུ་དགའ་སྟོ་ཆེར་
བསྐྱེད། རང་གིས་ཐོག་མེད་ནས་བསགས་པའི་སྤྲིག་སྤྲིབ་དང་དམ་ཆོག་
ཉམས་ཆག་ཐམས་ཅད་བཞགས་པ་འབྱུང་། འདི་སྤྱིའི་འདོད་དོན་གསོལ་བ་
འདེབས་རྒྱ་གང་ཡོད་སྟོང་ཐག་པ་ནས་བཏབ་སྟེ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པར་བསམ་
ན་གནས་སྟོར་ལ་སོགས་པའི་ས་སྤྱོགས་ཐག་རིང་དུ་དགའ་ཆེགས་ཆེན་པོས་
འགྲོ་བ་དང་། སྤྱི་གསུང་བྱགས་རྟོན་མང་པོར་བརྒྱ་མཆོད་སྟོང་མཆོད་ལ་
སོགས་པའི་མཆོད་པ་འབྱུང་བ་དང་། རིམ་གྱོ་རྒྱུན་སེལ་དུ་བསྐྱང་གསོ་གཏོང་
བ་དང་། དུལ་གྱི་ལྷ་ལྷ་གསོལ་བ་སོགས་དགའ་ཆེགས་ཆེན་པོའི་རིམ་གྱོ་རྟོན་

འབྲེལ་བྱེད་པ་དང་མི་འདྲ་བར་བྱ་སྤྲེལ་ཆོག་ས་ཆུང་བའི་སྒོ་ནས་ཆོག་ས་
གསོག་སྒྲིབ་སྦྱོང་རྒྱུན་སེལ་རྒྱབས་པོ་ཆེ་ཐམས་ཅད་སྐད་ཅིག་ཏུ་འབྱུང་བའི་
འབྲུལ་གསང་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ཡིན་པས། འདི་ཕྱི་བར་དོ་གསུམ་གྱི་དོན་གང་
བསྐྱབ་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་གཅིས་པས་ཤི་གསོན་གང་གི་དོན་བསྐྱབ་ཀྱང་འདི་ཉིད་ལ་
འབད་དགོས། སྤྱོད་ས་བཅུའི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་དགོངས་པ་གཅིག་ཏུ་
བཞུགས་པས་རང་གི་རྒྱད་ལ་ཉེ་ཏུ་ཀ་ཡབ་ཡུམ་བཞུགས་པ་བཞིན་དུ།
གསང་འདུས། འཛིགས་བྱེད་དུས་འཁོར། གྱི་དོ་རྗེ་སོགས་ཡི་དམ་ཞི་ཁོ་རབ་
འབྱམས་ཐམས་ཅད་སྦྱིང་གར་བཞུགས་ནས་བྱིན་གྱིས་རྫོབ་པ་ཡིན་ལ།
མགོན་ཆོས་ལྷ་མོ་སོགས་གྱིས་མཆོན་པའི་དོ་རྗེའི་སྤྱང་མ་ནམས་ཀྱང་སྦྱིང་
གར་བཞུགས་ནས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ངེས་པར་རྒྱད་གྱི་དོ་རྗེའི་ཆོག་མི་སྤྲེལ་བས་
གསུངས་པས། ལྷ་མ་ཡི་དམ་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་དཔའ་བོ་མཁའ་འགྲོ་
ཆོས་སྦྱོང་སྤྱང་མ་གང་དང་གང་རང་གི་སྦྱིང་གར་གདན་དྲངས་ནས་གསོལ་བ་
འདེབས་པར་འདོད་ཀྱང་། ཀྱང་བརྒྱད་གྱི་བསྟོད་པ་འདི་ལ་འབད་ཚུལ་ཆེན་
པོས་བསྐྱབ་པར་བྱེད། གཞན་ཡང་ཀྱང་བརྒྱད་གྱི་བསྟོད་པ་འདོན་པའི་རྣལ་
འབྱོར་པ་དེ་ཆུ་བོ། རྒྱ་མཚོ། རྗེང་བུ་ལ་སོགས་པ་ཆུའི་ནང་དུ་གནས་པའམ།
རི་བོའི་ཅེ་དང་། ལམ་གྱི་བཞི་མདོ་དང་། ཁང་སྦྱང་དང་། ལམ་སྤང་དང་། བྱིམ་
ལ་སོགས་པ་སྤྱོད་ས་གང་དུ་གནས་ཀྱང་མཁའ་འགྲོ་མ་ཐམས་ཅད་ཤིན་ཏུ་

ཆགས་ཤིང་དགེས་པའི་སྒོ་ནས་དེ་ལ་གཟིགས་ཤིང་འགལ་རྒྱུ་སེལ་བ་དང་།
མཐུན་རྒྱུ་སྐྱབ་པའི་གྲོགས་ངེས་པར་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། གོང་གི་འཕྲོ་ལས།
ཚུ་བོ་རྒྱ་མཆོ་རྗེ་དང་། །རི་བོ་དང་ནི་བཞི་མདོ་དང་། །ལྷེང་ཀ་དང་ནི་ཁྲིན་
པ་མཆོ་ལྟ། །ཁང་སྟོང་དང་ནི་ལམ་སྤང་དག ། ཐམས་ཅད་དུ་ནི་མཁའ་འགྲོ་
མ། །ཀུན་ཏུ་ཞེན་པར་བལྟ་ལ་གནས། །ཞེས་དང་། །ལེ་ལུ་ཞེ་གསུམ་པ་ལས།
ལམ་གྱི་བཞི་མདོ་འམ་བྱིས་དག་གམ། །དཔའ་བོའི་གནས་དང་རི་བོར་
ནི། །དམ་ཚིག་གནས་ལ་མཁའ་འགྲོ་མ། །རིང་པོ་ནས་ཀྱང་གཟིགས་པར་
འགྱུར། །ཞེས་སྤྱོད་པ་བཅུ་ལྔ་ཞེས་ཁམས་སྤྱུ་མེད་པ་ན་བཞུགས་པའི་མཁའ་
འགྲོ་མ་རྣམས་ཀྱིས་ཐག་རིང་པོ་ནས་ཀྱང་གཡེལ་བ་མེད་པར་གཟིགས་ཤིང་
བྱིན་གྱིས་རྫོབ་པར་གསུངས་པས། རྒྱལ་བ་དོ་རྗེ་འཆང་ལ་ཆད་མར་འཛིན་པ་
ཀུན་གྱིས་རྟེན་བརྒྱུད་ཀྱི་བསྟོད་པ་འདི་ལ་ཉམས་ལེན་གྱི་སྟོང་པོར་བྱེད་
དགོས་པར་གསུངས། །འདིའི་བསྟོད་པའི་སྐབས་དངོས་སྤྱུ་རང་གིས་བསྟོད་
ཀྱང་བསྒོམ་དོན་ལ་རང་གི་སྟོང་ག་ནས་བསྟོད་པའི་ལྷ་མོ་སྟོས་པས་ཞབས་ལ་
ཐལ་མོ་སྤྱར་ནས་འཇུས་ཏེ་བསྟོད་པར་མོས། རྟེན་བརྒྱུད་ཀྱི་བསྟོད་པ་འདིས་
མཆོད་བསྟོད་གཉིས་ཀའི་གོ་ཆོད།

རྟེན་བརྟེན་པ་ལ་སེམས་འཛིན་གསལ་སྤྱང་འདོན་ཚུལ།

ས་ལུགས་ལ་མཆོད་བསྟོད་ཟིན་ནས་བཟླས་པ་བྱེད་པ་ལས་སྐབས་

འདིར་སེམས་འཛིན་གྱི་ས་བཅད་མེད་ཀྱང་། དགོ་ལྷན་སྟན་བརྒྱད་གྱི་མན་
ངག་ལ་གསང་བདེ་འཛིགས་གསུམ་གྱི་བདག་བསྐྱེད་ནས་སྒྲངས་ཏེ་
མཆམས་འདིར་བསྐྱེད་རིམ་སྤྲ་རགས་བསྐྱོམ་སྟེ་ཆེད་གཉེར་གྱིས་ང་རྒྱལ་
དང་གསལ་སྒྲང་སྐྱབ་དགོས། དེ་མ་བྱུང་ན་བསྐྱེད་རིམ་དངོས་གཞི་ཆད་འགྲོ་
བས་བདག་བསྐྱེད་བསྐྱོམ་པའི་དགོས་བ་སྟོར་བ་ཡིན། སྐྱབ་ཐབས་འདོན་
དུས་ཆོག་དོན་སྤྲ་མ་སྤྲ་མ་མ་བརྗེད་པའི་སྟེང་དུ་བྱི་མ་བྱི་མ་བསྐྱོན་གྱིན་ཆོག་
བཤུར་དུ་མ་སོང་བར་བསྐྱོམས་དོན་རྣམས་ཡིད་ལ་ངེས་པར་བྱེད། ལྷ་ལུའི་
ཁྲིད་དུ་གསལ་སྒྲང་འདོན་པའི་སྟོན་དུ་ང་རྒྱལ་འཛིན་པ་ཡོད་ཀྱང་། འདིར་
སེམས་འཛིན་སྟོན་དུ་བཤུར་ན་རང་ལུགས་དང་མཐུན་པས་བདེ་གསུངས།
འདིའི་མཆམས་སུ་གསལ་སྒྲང་ཆེད་གཉེར་གྱིས་སྐྱབ་པ་ལ། དབང་པོ་རབ་
གྱིས་གཙོ་བོ་ནས་མེ་རིའི་བར་ལྷ་བྱ་རྣམ་པ་སྟེ་ལ་སེམས་འཛིན་པ་སྟོབས་
ཆེ་ཞིང་། དེ་ལྟར་མ་རུས་ན་རང་གི་སྟེ་གཙུག་ནས་མར་པད་གདན་གྱི་བར་
དང་། པད་གདན་ནས་སྟེ་བོའི་བར་ཡར་དབྱེད་སྐྱོམ་བྱེད། དེ་ཡང་མ་རུས་ན་
དང་པོར་རང་ཉིད་རྣལ་འབྱོར་མ་དམར་མེད་པའི་བ་ལྷ་བྱ་ཞིག་བསྐྱོམས་ནས་
དེ་ལ་གསལ་སྒྲང་བྱུང་ན་དམིགས་ཏེན་ཏེད་པ་ཡིན་པས་དེས་ཆོག་ཤེས་
བྱས་ནས་ཆོས་འབྱུང་སོགས་བསྐྱོན་གྱིན་རིམ་གྱིས་བསྐྱོམ། ལྷ་བཟོ་བས་
འཛིན་སྐྱབ་བཞེངས་པའི་དཔེ་གསུངས་ནས་དེ་བཞིན་དུ་རིམ་གྱིས་ཏེན་དང་

བརྟེན་པའི་དགྱིལ་འཁོར་ལ་གསལ་སྒྲུང་འདོན་པ་ཡིན། དེ་ལྟར་མ་རྟུས་ན་
རྣམ་པ་བྱེ་བྲག་པ་ལ་སེམས་འཛིན་ཚུལ་ས་ལུགས་ཀྱི་ཕྱག་བཞེས་ཞུ་ལུང་
ཁྱིད་དུ་གསལ་བ་ལྟར་རྒྱན་མེད་དང་རྒྱན་བཅས་གཉིས་ལས། རྒྱན་མེད་ལ་
སེམས་འཛིན་ན་སྤྱན་ནས་རིམ་གྱིས་གསལ་སྒྲུང་འདོན་དགོས་པས་ཐོག་
མར་སྤྱན་དབྱུས་མ་ལ་སེམས་འཛིན་དགོས། དེ་ཡང་ལྟ་ཡབ་ཡིན་ན་སྤྱན་
གཡས་པ་བྱེན་བསྐྱང་། ཡུམ་ཡིན་ན་གཡོན་པ་བྱེན་བསྐྱང་ཡིན། ཁྱིད་ཞག་
མང་པོའི་རིང་བསྐྱང་ན་རྣམ་པ་བྱེ་བྲག་པའི་བྱང་ཆོས་རྣམས་ལ་སེམས་
འཛིན་ཞིབ་ཏུ་བྱ། གང་ལྟར་ཡང་ཉིང་དེ་འཛིན་རྣམ་དག་ཅིག་འོང་བ་ལ། མདོ་
རྒྱུད་ཁྱད་ས་མ་ནས་བྱུང་བའི་མན་ངག་ལམ་རིམ་གྱི་ཞི་གནས་སྐབས་སུ་
བཤད་པའི་ཉེས་པ་ལྔ་སྟོང་ཚུལ། འདུ་བྱེད་བརྒྱད་བསྟེན་ཚུལ། ལྟོབས་དྲུག་
གིས་བསྐྱབ་ལུགས། ཡིད་བྱེད་བཞི་ཡོད་ཚུལ། བྱིང་རྟོན་སྟོང་བའི་ཐབས།
དྲན་ཤེས་གྱིས་སྟོང་ཚུལ་སོགས་ལ་མཁས་པར་བྱས་ནས་བསྐྱང་ན། ཟླ་བ་
དྲུག་གིས་ཞི་གནས་འབྱུང་བ་དང་། ལོ་གཅིག་གིས་བསྐྱེད་རིམ་རགས་པ་ལ་
བརྟེན་པ་ཐོབ་པ་འོང་བར་གསུངས། ཞི་གནས་བསྐྱབ་པ་ལ་གཙོ་བོར་དྲན་
པས་སྟོང་ཚུལ་ལ་མཁས་པ་གལ་ཆེ། ཤེས་བཞིན་གྱིས་བྱིང་རྟོན་འོང་མི་འོང་
ལྟ་ཉོག་བྱེད་པ་ལས་བྱིང་རྟོན་གྱི་གཉིན་པོ་མིན། གནས་ཆ་བྱུང་རེས་གྱིས་
བྱིང་བའི་ཐོན་བྱས་ནས་གསལ་ཆའི་ངར་འདོན། གསལ་ཆ་བྱུང་རེས་གྱིས་

ཆོད་པའི་ཐོན་བྱས་ནས་གནས་ཆ་འཆོལ་དགོས་ཀྱང་། དང་པོར་གསལ་
སྤང་དང་གནས་ཆ་གཉིས་སོ་སོ་ནས་བསྐྱབ། དེ་ཡང་དབྱེད་སྒྲོམ་ལ་བརྟེན་
ནས་གསལ་ཆ་དང་། འཛོག་སྒྲོམ་ལ་བརྟེན་ནས་གནས་ཆ་བསྐྱབ་པ་ཡིན།
གསལ་ཆའི་ངར་ཡོད་པ་དང་གནས་ཆ་བརྟན་པོ་ཅི་གཅིག་པ་གཉིས་ཆོག་གས་
ཞིག་དགོས། གསལ་ཆ་གནས་ཆ་གཉིས་ཀ་ཡོད་ཀྱང་གསལ་ཆའི་ངར་མེད་
ན་གྱིང་བ་སྤྲོས་སྒྲོམ་པ་ཡིན་པས་སྒྲོན་ཆེ། ཆོད་པ་ཞེས་སྤྲོ་ཞིང་གྱིང་བ་ཞེས་
དཀའ་བས་དེས་ན་ཆོད་པར་མ་ཞོར་ཅམ་དུ་གང་གིས་སྤྲོས་ཀྱིས་སྒྲོང་
བ་གནད་ཡིན་གསུངས། རྩེ་རིན་པོ་ཆེས། བསྒྲོམ་འདོད་ཀྱིན་འཕྲོ་ལ་བཅད་
ཀྱིན་བྱས་ཏེ་བསྒྲོམས་ན་སྤྲོ་མ་རེས་ཀྱང་འཇུག་སྤྲོང་འདོད། ཅེས་གསུངས་
པ་དང་། ས་ལུགས་ཀྱི་མན་ངག་ལ། གསལ་ན་གསལ་ཏེ་འཕྲོ་གཅད། མི་
གསལ་ན་མི་གསལ་ཏེ་འཕྲོ་གཅད་པ་བསམ་གཏན་གྱི་དུག་དབྱུང་དུ་གསུངས་
པ་གཉིས་མན་ངག་མཆོག་ཡིན། ལས་དང་པོ་པས་དང་པོར་དམིགས་ཏེན་ལ་
བཞག་ཅམ་བཞག་ཅམ་བྱས་ནས་ཉིན་རེར་ཐུན་བཅོ་བརྒྱད་ཅམ་བྱ་བར་
གསུངས། དེ་ཡང་ཐུན་ཚུགས་གྲོལ་གངས་དེ་ལྟར་མི་དགོས་པར་དམིགས་པ་
གསལ་སྐབས་བྱན་ཞེས་དང་ལྟན་པས་ཐུན་བསྐྱང་། སྐབས་རེར་འདིའི་སྒྲོར་
གྱི་དཔེ་ཆ་བལྟ་བ་སོགས་བྱས་ཏེ་ཐུན་གཅིག་གི་ཁོངས་སུ་དམིགས་པ་
གསལ་བའི་སྒྲོང་ཚུལ་ལེགས་པ་ཐུན་ཚུང་བཅོ་བརྒྱད་ཅམ་བཅད་ཆོག་པའི་

དོན་ཡིན། དཔེར་ན་གསེར་ལ་བསྐྱེད་བཅད་བཟར་གསུམ་བྱས་ན་སྤྲུམ་དག་
ཏུ་དག་ཏུ་འགྲོ་བ་ལྟར་ལམ་རིམ་གྱི་བཤེས་གཉིན་བསྟེན་ཚུལ་དང་། དལ་
འབྱོར་རྟེན་དཀའ། མི་རྟག །ལས་འབྲས། དེས་འབྲུང་བྱང་ཚུབ་གྱི་སེམས་
བསྐྱོམ་པ་སོགས་གྱིས་བྱིང་གོད་སྟོང་བ་ལའང་ཕན་པས་བྱད་ཤིན་ཏུ་ཆེ་ཚུལ།
དབྱེད་སྐྱོམ་གྱི་གསལ་ཆ་བྱང་བ་ན་འཛོག་སྐྱོམ་རེ་ཡང་བྱ། དེ་ལྟར་བསྐྱུངས་
པས་མཆམས་ཤིག་ན་དམིགས་རྟེན་ལ་རང་ཤུགས་གྱིས་གནས་པ་ཞིག་འོང་
བས་དེ་བྱང་བའི་མཆམས་ནས་རིམ་གྱིས་སྤུན་ཡུན་རིང་དུ་བཏང་ནས་
བསྐྱོམས་པས། རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་ཉིན་ཞག་གཅིག་གི་དུག་
ཆ་འཁྱོངས་པ་བྱང་ན་བསྐྱེད་རིམ་རགས་པ་ལ་བརྟན་པ་ཐོབ་པ་ཡིན། དེ་ནས་
ཡང་རིམ་བཞིན་གོམས་པར་བྱས་པ་ལས། སྤ་བ་ལུས་དཀྱིལ་གྱི་ལྷ་རྣམས་
ཀྱང་སྤུན་དཀར་ནག་ཚུན་ཆད་ཀྱང་མ་འདྲེས་པར་བསྐྱོམ་པ་ལ་གསལ་ཆའི་
ངར་ཡོད་པ་དང་གནས་ཆ་ཅེ་གཅིག་པ་གཉིས་གྱིས་ཉིན་ཞག་གཅིག་གི་དུག་
ཆ་འཁྱོངས་པ་བྱང་ན་བསྐྱེད་རིམ་སྤ་མོ་ལ་བརྟན་པ་ཐོབ་པ་ཡིན། དེ་ཡང་དང་
པོར་སྤར་བྱས་པ་ལྟར་གསལ་སྤང་དང་གནས་ཆ་གཉིས་སོ་སོར་སྤྱབ་དགོས།
བདེ་གསང་སྐྱབས་ནས་བྱང་བ་ལྟར་དབྱེད་སྐྱོམ་ལ་བརྟེན་ནས་གསལ་ཆའི་
ངར་ཡོད་པ་དང་། འཛོག་སྐྱོམ་ལ་བརྟེན་ནས་གནས་ཆ་བརྟན་པོ་ཅེ་གཅིག་པ་
གཉིས་ཆོགས་ལ་གོང་བཞིན་འབད་པས་དེས་པར་འབྲུབ་པ་འོང་གསུངས། དེ་

ལྷ་གསལ་སྤྲིང་སྐྱབས་པ་ནི་ཐ་མལ་གྱི་སྤྲིང་བའི་གཉེན་པོ་དང་། ང་རྒྱལ་སྐྱབས་པ་
 ནི་ཐ་མལ་གྱི་ཞེན་པའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པས་ང་རྒྱལ་ལའང་སློབ་དགོས། དེ་ཡང་
 ང་རྒྱལ་བ་བྱང་བ་ལ་ང་རྒྱལ་འཛོགས་པའི་གཞི་ནི། སྤར་རང་ལུས་ཐ་མལ་པ་འདི་
 སྤྲིང་སྐྱབས་བྱས་ནས་བསྐྱེད་པའི་མེ་བཙུན་དོ་མེ་རྣལ་འབྱོར་མ་དེ་ཡིན། འདི་
 ལ་ཁ་ཅིག་གིས། དེ་ལྷ་བསྐྱེད་པའི་སྤྲིང་གཞན་གྱི་ཡིན་པས་དེ་ལ་ང་རྒྱལ་
 བྱེད་པ་མི་རིགས་སྟུམ་ན། སློན་མེད་དེ། དཔེར་ན་ད་ལྟའི་རང་གི་ལུས་འདི་
 ཡང་སྤྲིང་བ་སྤྲུམ་ནས་རང་གིས་སྤྱིར་ཉེ་འོངས་པ་མིན་པར་པ་མའི་སྤྱི་ཐག་ལས་
 བྱབ་པས་གཞན་གྱི་ཡིན་ཡང་ངའི་ལུས་སོ་སྟུམ་དུ་འཛིན་པ་དང་། དགོན་པའི་
 དགོ་སྟོས་སོགས་ཀྱང་དང་པོ་ནས་དེར་མ་བྱབ་པ་ལ་གདགས་གཞི་འདོགས་
 བྱེད་ཀྱི་སྤྲིང་ཆོགས་ཉེ་མིང་བཟུངས་པར་བཏགས་པ་ན་དགོ་སྟོས་སོགས་
 བསྟོན་མེད་དུ་བྱབ་པ་ལྷ་ཡིན། འདི་ལ་གདགས་གཞི་སློབ་པའི་གནད་ཡོད་དེ།
 ད་ལྟའི་ཤ་རུས་གདོས་བཅས་ཀྱི་ལུས་དང་། སྤང་སོགས་ཆོགས་པ་འདི་ལྷ་བྱ་
 ལ་མེ་བཙུན་མ་དངོས་སོ་སྟུམ་པ་མི་བྱེད་པར། སྤར་ལྷ་རྒྱུ་རྒྱའི་སྤྲུགས་དོན་
 ལྷ་ཆོས་སྤྲིང་ལམ་འབྱེད་ཀྱི་སྐབས་ཐ་མལ་གྱི་སྤྲིང་ཞེན་དང་བདེན་ཞེན་
 མཐའ་དག་སྤྲིང་པར་སྐྱབས་པ་ནས་བྱང་ས་རིམ་གྱིས་སྤྲིང་གསུམ་ལམ་
 འབྱེད་དང་། མདོན་བྱང་སྤྲིང་བསྐྱེད་ཀྱི་སྟོན་པ་འབྲས་བུ་དོ་མེ་འཛིན་པ་སྤྲུལ་
 སྤྲིང་རྣལ་འབྱོར་མར་བསྐྱེད་པ་དེའི་གཟུགས་སོགས་སྤང་པོ་སྤྲིང་ཆོགས་པའི་

གདགས་གཞི་ལ་བཏགས་པའི་ང་དེ་ལ་འབྲས་དུས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་མ་དངོས་
སོ་སྣམ་དུ་ང་རྒྱལ་འཛིག་པ་དགོས། བསྐྱེད་རིམ་བསྐྱོམ་ཆེ་ཡི་དམ་ཀྱི་ང་
རྒྱལ་བརྟན་པོ་འབྲུབ་མི་འབྲུབ་ཐོག་མའི་སྟོང་སྤྱངས་ལེགས་ཉེས་ལ་རག་
ལས། དེ་མ་ལེགས་ན་ཐ་མལ་སྤང་ཞེན་ཀྱི་ཁ་ཡ་མི་ཆོད་པར་སྟོང་དོལ་སྒྲ་
མས་གསུངས་ཚུལ། ལྟ་བའི་སྐབས་ཀྱི་ཉོག་པས་པར་བཏགས་ཀྱི་ང་དེ་
ལེགས་པར་ཤེས་ན་ངར་འཛིན་ཀྱི་ང་དང་མི་འདྲ་བའི་ཡི་དམ་ལ་ང་རྒྱལ་
འཛིན་པར་ཡང་པན་ཆེ། དེ་ལྟར་གསལ་སྤང་དང་ང་རྒྱལ་ལ་བསྐྱབ། དེ་ཡང་
གོང་དུ་སོང་བ་ལྟར་བྱུང་ཆོས་བཞི་དང་ལྟན་པའི་སྟོན་པ་ཡུན་རིང་དུ་བསྐྱོམ་
དགོས། འདིའི་སྟོར་པལ་ཆེར་འཛིགས་ཀྱི་བསྐྱེད་རིམ་ལྟར་ཡིན། ལྷ་ལུང་
བྱིད་ཡིག་ཏུ་གསུངས་པ་ལྟར་ལུས་དཀྱིལ་ཀྱི་སེམས་འཛིན་སྐབས་སུ།
སྐབས་སྐབས་རང་རྣལ་འབྱོར་མ་ལུས་དཀྱིལ་དང་བཅས་པ་རྗེ་ཆུང་རྗེ་ཆུང་
དུ་སོང་ནས་མཐར་ཕྱིར་རྣལ་འབྱོར་མ་མཐེབ་སོར་ཅམ་དང་། ལུས་དཀྱིལ་
རྣམས་སྤྱིར་ཅེ་མོས་བྲིས་པ་ལྟར་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བ་བསམ། སྐབས་སྐབས་སུ་
ཕྱིར་རྣལ་འབྱོར་མ་དང་ལུས་དཀྱིལ་བཅས་རྗེ་ཆེ་རྗེ་ཆེར་སོང་སྟེ་ནམ་མཁའི་
ཁམས་གང་བ་ཅམ་དུ་བསམ། ཡང་སྐབས་སྐབས་ལ། རང་ཉིད་ཕྱིར་རྣལ་
འབྱོར་མར་གསལ་བ་རི་རབ་ཅམ་ལ། ལུས་དཀྱིལ་ཀྱི་ལྟ་རྣམས་ཡུངས་ཀར་
ཀྱི་འབྲུ་ཆོད་ཅམ་དང་། སྐབས་སྐབས་སུ་རང་རྣལ་འབྱོར་མ་ཡུངས་འབྲུ་

ཅམ་ལ། ལུས་དགེལ་གྱི་ལྷ་དེ་རབ་ཅམ་དུ་བསྐྱོམས་ལ་དམིགས་པའི་རྩ་ལ་
 གྱུང་། སེམས་འཇིན་གྱི་སྐབས་དང་པོར་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒྱུན་བསྐྱོམས་པས་
 དམིགས་པ་གནད་དུ་ཁེལ་བའི་རྟགས་ལྷ་ལུང་གིས་དུ་ཡོད་པ་ལས་ཤེས་
 དགོས་པར་གསུངས་པ་ནི། དེ་ཉིད་ལས། དམིགས་པ་ལ་བརྟན་པ་ཐོབ་པའི་
 རྟགས་ལ། སྒྲིང་ཕྱོགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད། སྒྲིང་ཕྱོགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད། ཟུང་འབྲུག་
 གི་ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་དུ་ཡོད་པ་ལས། དང་པོ་ནི། དཔེར་ན་སྒྱུན་དབུས་མ་ལྟ་
 བུར་སེམས་བཟུང་བས་ངེ་ལྟར་བསྐྱོམས་པའི་སྒྱུན་དེ་ལྟ་བུ་རང་གི་དབུལ་
 བར་མིག་གིས་མཐོང་རྒྱ་དང་། ལག་པས་རེག་ཏུ་ཡོད་དམ་སྟམ་པ་ལྟ་བུ་
 དང་། ཡང་ན། དབུལ་བ་ན་ལྟར་ལྟར་བ། ཟ་བ། སྒྲིང་པ་སོགས་འབྱུང་།
 གཉིས་པ་ནི། བསྐྱོམས་པའི་སྒྱུན་མི་གསལ་གྲང་མཐར་ཀུན་རྟོག་རགས་པ་
 ཐམས་ཅད་ཆེད་དུ་བཀག་པ་མ་ཡིན་པར་རང་འགགས་སུ་སོང་ནས་རང་
 མེད་པ་ལྟ་བུར་སྒྲིང་བ་སྒྲིང་ཆམ་མེར་གནས་པ་འབྱུང་སྟེ། དེ་ནི་སྒྲིང་ཉིད་
 རྟོགས་པའི་ལྟ་བར་མི་འགྲོ་ཡང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རིམ་བཞིན་བསྐྱོམས་
 པས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་སྒྲིང་ཉིད་རྟོགས་པར་འབྱུང་། གསུམ་པ་ནི།
 དམིགས་པ་འཇིན་པའི་ཆེ་སྒོ་བུར་དུ་སྒྲིག་རྒྱ་དང་དུ་བ་ལྟ་བུ་དང་མེ་བྲིར་ལྟ་
 བུ་དང་། རྣམ་མཁའ་ནས་རེ་ཁྲ་ནག་པོ་བརྒྱངས་པ་ལྟ་བུ། སྒྲ་གཙན་གྱི་ལུས་
 ཤིན་ཏུ་འཇིགས་པའི་བྲེད་སོགས་འོད་གསལ་གྱི་རྟགས་རྣམས་རིམ་བཞིན་

འཆར་བར་འགྱུར་ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དེ་ལྟར་བསྒྲེམས་ནས་ཐང་ཆད་ན་
བཞུས་པ་ལ་འཇུག་པ་ཡིན་གསུངས།

དགུ་བ་བཞུས་པའི་རྣལ་འབྱོར།

དགུ་བ་བཞུས་པ་བྱ་བ་ལ། བཞུས་པའི་དགོས་པ་ནི། ཡི་དམ་གྱི་ལྷ་ཉི་
བར་བྱེད་པ་དང་། སྤྱིག་པ་བྱེད་པ་དང་། ངག་རུས་པ་དང་ལྷན་པ། ལས་
འགྲུབ་པ། གསུང་རྫོ་རྗེ་འགྲུབ་པའི་རུས་པ་འཛོག་པ། རྫོང་བཞུས་ཀྱི་སྤྱིན་
བྱེད་དུ་འགྱུར་བ། སྤྱགས་བཞུས་པས་ལྷ་ཉི་ཐུགས་རྒྱུད་བསྐྱེད་ཏེ་དངོས་གྲུབ་
ལྷ་ཉི་ལྷོ་ལ་བ་སོགས་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཡིན། དེས་ན་བསྐྱེད་པ་ཞེས་པའང་ཉི་བའི་
དོན་དུ་བྱ་དགོས་པས། སྤྱོན་སྒྲ་མ་ཞིག་གིས་བརྒྱུད་སྤྱོད་བའི་ལུང་གནང་
ཡང་། བརྒྱུད་སྤྱོད་ཅི་ཡིན་ཞུས་པས་མ་ཤེས་གསུངས་པ་ལྟར། བསྐྱེད་པ་
འབྱུང་མང་པོ་སོང་བེད་ནས་བསྐྱེད་པའི་དོན་ཅི་འདྲ་ཡིན་མི་ཤེས་པ་དེ་འདྲ་
མི་བྱ་གསུངས། དེ་ལྟར་བཞུས་པ་བྱེད་པ་ལ་ངག་བཞུས་དང་ཡིད་བཞུས་
གཉིས་ལ། ངག་བཞུས་སྐབས་བཞུས་སྤེང་ལ། རྒྱུད་ལས། དུང་ཆེན་སྤེང་བ་
སྤངས་ནས་ནི། །ཞེས་པའི་དུང་ཆེན་ནི་མི་རུས་དང་། དུང་ཆེན་སྤེང་བ་ནི་མི་
ཐོད་ཀྱི་སྤེང་བ་ཡིན། སྤེང་བའི་རྒྱ་ལ་མང་དུ་གསུངས་པ་ལས། གྱི་རྫོང་། བདེ་
འཛིགས། རྣལ་འབྱོར་མ་རྣམས་ལ་ཐོད་སྤེང་མཆོག་ཏུ་བསྐྱེད་པ། དེ་ཡང་
ཐོད་བ་གཅིག་ནས་མང་པོ་བཅོས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐོད་པ་གཅིག་ནས་སྤེང་

རྟོག་གཅིག་ལེན། དེ་འདྲ་མང་དུ་བསགས་པའི་མོ་ཐོད་ལྷ་བཙུའི་སྤེང་རྟོག་ལྷ་
 བཙུ་ དང་། མོ་ཐོད་ལྷ་བཙུའི་སྤེང་རྟོག་ལྷ་བཙུ་བྱས་པ་གཉིས་གཉིས་སྟེལ་
 ཏེ་བརྒྱས་པ་ཡིན་པས། སྤར་གྱི་དམ་པ་འགས་ཀྱང་དེ་ལྟར་མཛད་པ་ཡོད།
 ཐོད་སྤེང་མ་རྟེན་ན། ཞི་རྒྱས་དབང་དང་མཛོན་སྦྱོང་ལ། །བོ་དེ་ཅེས་ནི་ལས་
 ཀྱན་གྱིད། །ཅེས་བོ་དེ་ཅེའི་སྤེང་བས་ལས་བཞི་ཀ་ལ་རུང་བར་གསུངས།
 སྤེང་ཐག་ནི་གཞོན་རུ་མ་མ་ཉམས་པས་བཀལ་བའི་བལ་སྦྱང་དགུ་སྟེལ་
 དགོས། དེ་ཡང་བསྟེན་པ་སོགས་ལ་སྤེང་སྦྱང་ནང་བསྟེལ། མཐུ་གཏོང་བ་ལ་
 སྦྱི་བསྟེལ་དགོས་པར་གསུངས་ཡོད། སྤེང་བ་གསར་པ་དང་། བསྟེན་པའི་ཐོག་
 མའི་བཞུས་སྤེང་ལྷ་བྱ་ལ་བྱིན་རྒྱབས་རྒྱས་པར་བྱས་ན་ལེགས་པས་དེ་བྱ་
 ཚུལ་ཞུ་ལུའི་བྲིད་ཡིག་ལས་གསུངས་པ་ཁོ་བོས་འདི་གའི་བསྟེན་ཡིག་ཏུ་བྲིས་
 པ་ལྟར་དང་། བསྦྱར་ན་ཨོ་གསུམ་མ་ལན་བདུན་ཅུ་མ་བཟོད་དེ་སྤེང་བར་བྱ་
 བཏབ་ནས་ལག་པའི་བར་བསྐྱབ་སྟེ་བྱིན་བརྒྱབས་པས་ཀྱང་ཆོག །ཡང་སྤེང་
 ཆོག་ཡབ་བཀའ་ལྟར་གྱིད་ཀྱང་རུང་བས་གང་བདེ་བྱ། སྤེང་བ་གཞན་གྱིས་མི་
 མཛོང་བར་སྤྲ་ཞིང་། སྤེང་བ་ལ་རྒྱན་མང་པོ་མི་གདགས། བལ་པོ་ཁ་ཏོན་གྱིད་
 པ་ཆོས་ཀྱང་སྤེང་བ་ལ་རས་སོགས་གྱིས་བྱུབས་བཅོས་ཏེ་སྤྲ་སྟོལ་ཡོད་པ་དེ་
 འདྲ་བྱུང་ན་ལེགས། དེ་བཞིན་སྤྲགས་གྱི་དམ་རྩས་གཞན་རྣམས་ཀྱང་སྤྲ་
 དགོས། སྦྱིར་ཡང་སྤྲགས་འདི་ཤིན་ཏུ་གསང་དགོས་པ་འཇམ་བཞད་ལ་རྒྱལ་

པོ་ཞིག་གིས་ཆོས་འབྲེལ་ཞུས་པར་འཇམ་བཞད་ཀྱིས་ཞབས་འབྲིང་པ་ཐམས་
ཅད་ཕྱིར་བསྐྱད་དེ་ཤིན་ཏུ་གསང་བའི་ཚུལ་དུ། བཟོ་སྤྱོད་ཀྱི་ལུང་གནང་བས་
དེ་ལ་གཞན་པས་འགྲུབ་སྤྱོད་ཞིང་ཕན་ཆེ་བ་བྱུང་ཚུལ། བྲེང་བ་བགྱང་ལུགས་ཞི་
ཀྱས་དབང་དཔག་ལ་རིམ་བཞིན་མཇུག་མོ། གྲུང་མོ། སྤྱིན་ལག །མཐེའུ་ཆུང་
ལ་བཀལ་ཏེ་འདྲན་ཚུལ་གསུངས་བ་ལས། འདིར་བསྟེན་པ་ནི་ལྟ་དབང་དུ་
འགྲུགས་བྱེད་གཙོ་ཆེ་བས་སྤྱིན་མཇུག་ལ་བཀལ་ནས་འདྲན་དགོས་ཤིང་། དེ་
ཡང་མ་རྒྱུད་ལ་ལག་པ་གཡོན་པའི་སྤྱིན་མཇུག་དང་མཐེ་བོང་སྤྱོད་ཏེ་བཟོ་
དགོས་པས་དེ་ཡུན་རིང་མ་བྱུང་ན་དང་པོར་དེ་ལྟར་བྱས་ཏེ་མང་ཙམ་དང་། དེ་
ནས་མཇུག་མོ་སོགས་བཞི་ཀ་རྒྱུར་བའི་སྟེང་ནས་བགྱང་ན་སྤྱིན་ལག་དེར་ཐེ་
བས་མཐེ་བོང་དང་སྤྱིན་ལག་གིས་བགྱང་བའི་གོ་ཆོད། བཟོ་བྱའི་སྤྱགས་ཨོ་
གསུམ་མ་ནི། བདེ་མཆོག་ཅ་རྒྱུད་ལེའུ་ཞེ་བརྒྱུད་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཉེ་སྟེང་ཨོ་
སྤྱིན་བྱུང་སོགས་དང་། ལེའུ་ལྟ་བུ་པ་ལས་བྱུང་བའི་སྟེང་པོ་ཨོ་བཟོ་བྱའི་རོ་
སོགས་ཀྱི་སྤྱགས་དེ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བྲིས་བ་ཡིན། འོ་ན་ཅ་རྒྱུད་དང་། རྒྱ་རོའི་
གཞུང་ཆུང་དུ་ཨོ་གསུམ་མ་འདི་དངོས་སུ་མེད་པ་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ནི་ལྟ་མའི་
མན་ངག་ཞལ་ཤེས་ལ་ལྟོས་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཟབ་གནད་ཀྱི་འབྲིན་འཇུག་སྤྱི་
པ་ཡིན། དེ་ལྟར་ཡིན་ན་མ་སྤྱི་པར་གསལ་བར་བྱས་པ་གང་དུ་ཡོད་སྟུང་ན།
དེ་ནི་རྒྱལ་པོ་ཨོ་རྒྱ་བྱུ་ཏེའི་པག་མོ་ཞལ་གཉིས་མའི་སྤྱགས་བརྟུ་ལས་བྱུང་

ཞིང་། སྐབས་མོ་གཞན་གྱི་ལམ་ལ་མ་ཆང་བ་ཐམས་ཅད་འདི་ཉིད་ནས་ཁ་བསྐྱང་
 དགོས་པར་སྒྲུ་མ་གོང་མ་རྣམས་གསུང་གསུངས། ཡོ་གསུམ་མ་འདི་ལ་སྟེང་
 བོ་དང་ཉེ་སྟེང་ལས་ཅ་སྒྲགས་མེད། འོན་ཀྱང་འདིས་དེ་གསུམ་གའི་གོ་ཆོད།
 སྐབས་ཐབས་རིན་འབྱུང་གི་སྐབས་མོ་དབུ་བཅད་མའི་སྐབས་སུ། ཡོ་སར་བྱུང་ཏེ་
 གི་རྒྱུ་ཡེ་ཙྰ་པའ་སྒྲུ། ཞེས་པ་སངས་རྒྱས་མཁའ་འགྲོ་མའི་སྒྲགས་དང་། ཡོ་
 བརྩ་མཆ་རྒྱུ་ཡེ་ཙྰ་པའ། ཅེས་པ་དོ་རྩེ་རབ་བསྒྲགས་མའི་སྒྲགས་དང་། ཡོ་བརྩ་
 བེ་རོ་ཅ་རྒྱུ་ཡེ་ཙྰ་པའ། ཅེས་པ་དོ་རྩེ་རྣམ་པར་སྒྲུང་མཛད་མའི་སྒྲགས་སུ་
 བཤད་ཅིང་། དེ་ཡང་དང་པོ་གཙོ་བོ་དང་། གཞན་གཉིས་འཁོར་སྒྲགས་སུ་
 གསུངས། སྒྲགས་དེ་གསུམ་བསྟོམས་པ་ནི་ཡོ་གསུམ་མ་ཡིན། སྒྲགས་གསུམ་
 གྱི་དོན་ལ་དཔུལ་ཚུའི་གསུང་བེན་མཁའ་སྟོན་བསྐྱེད་རྫོགས་ལས། སྒྲགས་
 དང་པོའི་དོན་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་གྱི་བྱགས་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་
 ཆོས་ཉིད་གྱི་རྣམ་མཁའ་ལ་འགྲོ་བས་ན་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་གྱི་མཁའ་
 འགྲོ་མ་སྟེ་ཆོས་སྐྱེའམ་བྱགས་དོ་རྩེ་མ། སྒྲགས་གཉིས་པའི་དོན་མཆ་ཞེས་པ་
 རབ་བསྒྲགས། རིགས། མདོག་ཡོ་གོ་ཡུང་བ། དགོལ་བ། ཆོགས་བཅད།
 ལ། རྫོང་བྱེད་སོགས་དོན་མང་པོ་ལ་འཇུག་པས། བདེ་སྟོང་གཉིས་སུ་མེད་
 པའི་ཡེ་ཤེས་གྱི་དོ་རྩེ་གདུལ་བྱ་ལ་ཆོས་གྱི་དོན་རྫོང་པར་བྱེད་པའི་སྤྱི་རྣམ་
 པར་ཤར་བས་ན་དོ་རྩེ་རྫོང་བྱེད་མ་སྟེ་ལོངས་སྐྱེའམ་གསུང་དོ་རྩེ་མ། སྒྲགས་

གསུམ་པའི་དོན་བདེ་སྟོང་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དོ་རྗེ་གཟུགས་
སྤྱི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་གདུལ་བྱ་ལ་སྤང་བར་མཛད་པས་ན་དོ་རྗེ་རྣམ་པར་སྤང་
མཛད་མ་སྟེ་སྤྱལ་སྤྱའམ་སྤྱེད་དོ་རྗེ་མ་ཡིན་པས། མདོར་ན་སངས་རྒྱས་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་སྤྱོད་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་དོ་རྗེ་གསུམ་དབྱེར་མི་ཐུང་པའི་རྗེ་བཙུན་དོ་རྗེ་
རྣལ་འབྱོར་མའི་ཙ་ལྟགས། སྤྱིང་པོ། ཉེ་སྤྱིང་གསུམ་གའི་གོ་ཚད་པ་ཞིག་གོ།
ཞེས་གསུངས། འདིའི་ཁུངས་ཨོ་གསུམ་མའི་ལྟགས་དོན་འཇམ་མགོན་ཙཱ་
ཁ་པས་བདེ་མཆོག་སྤྱབ་ཐབས་འདོད་འདོ་ལས། བཟླ་བེ་རོ་ཙ་རྒྱུ་ཡེ་ནི་དོ་རྗེ་
རྣམ་པར་སྤང་མཛད་མའོ། །སང་བུརྩ་ཏུ་གི་རྒྱུ་ཡེ་ནི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་མཁའ་འགོ་མའོ། །བཟླ་མཆོརྩ་ཡེ་ནི་དོ་རྗེ་རབ་བསྟགས་མའོ། །ཞེས་དང་།
བསྐྱེད་རིམ་ཐུན་སེལ་སྟོན་མེ་ལས། །ཨོ་གསུམ་མ་འདི་ཉིད་སྒྲ་མ་གོང་མ་
གོང་མའི་སྟན་བརྒྱད་ཀྱི་སྟོན་མ་ཙ་ལྟགས། སྤྱིང་པོ། ཉེ་སྤྱིང་རྣམས་གཅིག་ཏུ་
བསྐྱེམས་པས་ན། འགོར་ཨོ་གསུམ་དང་། མཐུག་ཏུ་རྩྱུ་དང་པཌ་གསུམ་
གསུམ་སྐྱར་ག། ཡིག་འབྲུ་སུམ་ཅུ་སོ་གཉིས་ཡོད་པས་ཆེས་ཟབ་པ་ཡིན།
ཞེས་དང་། རྗེ་བྱམས་པ་ཆོས་ལེགས་ཀྱི་བསྐྱེད་རིམ་དུ། ལྟགས་དོན་ནི། ཨོ་
ཨོ་ཨོ་སྤྱོད་གསུང་ཐུགས། སང་བུརྩ་ཏུ་གི་རྒྱུ་ཡེ་སངས་རྒྱས་མཁའ་འགོ་ཐམས་
ཅད་དང་། བཟླ་མཆོརྩ་ཡེ་དོ་རྗེའི་རིགས་ཅན་རྣམ་མདོག་ཅན། བཟླ་བེ་རོ་ཙ་
རྒྱུ་ཡེ་དོ་རྗེ་རྣམ་པར་སྤང་མཛད། རྩྱུ་རྩྱུ་རྩྱུ་སྤྱོད་གསུང་ཐུགས། པཌ་པཌ་པཌ་སྤྱོད་

གསུང་ཐུགས། སྤྲུལ་གཞི་ཚུགས། སྐྱ་གསུང་ཐུགས་གོང་འོག་གསུམ་གྱི་དང་
པོ་ཆོས་སྐྱ། གཉིས་པ་འོངས་སྐྱ། གསུམ་པ་སྐྱལ་སྐྱའི་སྐྱ་གསུང་ཐུགས་
སོ། །ཞེས་གསུངས། དེས་ན་ཨོ་གསུམ་མའི་ཨོ་རྩྱ་པཌ་གསུམ་གསུམ་གྱིས་
དུས་གསུམ་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོས་འོངས་སྐྱལ་གསུམ་དང་། སྐྱ་
གསུམ་ཐུགས་གསུམ་སོགས་མཆོན། སང་བུརྩ་ཏྲ་གི་རྩྱ་ཡེ་ནི་སངས་རྒྱས་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཁའ་འགྲོ་མ་སྟེ། ཏྲ་གི་ཞེས་པ་མཁའ་འགྲོ་ལ་འདུག་པ་ཏྲ་འགྲོ་
བ་ལའོ། །ཞེས་པའི་བྱིངས་བཞག་སྟེ་བསྐྱབ་ཚུལ། དེ་ཡང་སངས་རྒྱས་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་ཡུམ་ཡིན་ཞེས་པའི་དོན་མིན་པར། དདུལ་ཚུའི་བསྐྱེད་བྲིད་ལྟར་དུས་
གསུམ་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐུགས་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱ་
དེ་ཉིད་ཆོས་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ནམ་མཁའ་ལ་འགྲོ་བ་སྟེ་ཐུགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་
དང་། མཁའ་འགྲོ་མ་ཞེས་པའི་དོན་ཡང་དེ་ལྟར་ཡིན་གསུངས། བཟླ་མཆོ་རྩྱ་
ཡེ་ནི་དོ་རྩེ་རབ་བསྐྱགས་མའམ་རྫོད་བྲེད་མ་སྟེ། སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
གསུང་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་བརྫོད་བྱར་བྲེད་པས་ན་གསང་སྐྱགས་ཀྱི་ཆོས་
འཁོར་རྫོད་པར་བྲེད་མའམ། རབ་ཏུ་བསྐྱགས་མ་སྟེ་གསུང་གི་ཡོན་ཏན། བཟླ་
བེ་རོ་ཅ་རྩྱ་ཡེ་ནི་དོ་རྩེ་ནམ་པར་སྤང་མཛད་མ་ཞེས་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
སྐྱའི་ངོ་བོ་སྤང་སྟོང་དབྱེར་མེད་པའི་གཟུགས་སྐྱ་སེམས་ཅན་ལ་ནམ་པར་སྤང་
བར་མཛད་མ་སྟེ་སྐྱའི་ཡོན་ཏན་གཙོ་བོར་མཛད་པས་ན། གོ་རིམ་བཞིན་དུ་

ཆོས་སྐྱ་ལོངས་སྐྱ་སྐྱ་སྐྱ་གསུམ་གཙུག་པོར་མཇུག་ཅིང་། སྤྲུལ་སྤྲུལ་དེ་དག་གི་
མིང་ཅན་རྣམས་འབྱོར་མ་གསུམ་གྱི་ཅ་སྤྲུལ་སྤྲུལ་པོ་ཉི་སྤྲུལ་རྣམས་འདིར་མན་
ངག་གིས་བསྐྱུས་པ་ཡིན་པས། ཚིག་གསུམ་མ་འདིས་མཁའ་སྤྱོད་མེད་ཅ་
སྤྲུལ་དང་སྤྲུལ་པོ་ཉི་སྤྲུལ་གསུམ་གཉིས་པོ་ཆོད་ཅིང་། འདི་བཏོན་ན་སྤྲུལ་མ།
དབྱངས་ཅན། ལོ་གྲོན། འོད་ཟེར་ཅན། གདུགས་དཀར། སོར་འབྲང་སོགས་
མཁའ་འགྲོ་མ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རིགས་སྤྲུལ་བཏོན་པའི་གོ་ཆོད་ལ། དེ་དག་
བཏོན་པའི་མན་ཡོན་འབྱུང་། དེ་ལྟར་འབྱུང་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་ཐུབ་བཞུག་
རིན་པོ་ཆེ་སོགས་དམ་པ་སྤྲུལ་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས་པ་ལྟར་བསྐྱུབ་བྱའི་ཡུལ་
དུ་གྱུར་པའི་མཁའ་འགྲོ་མ་གྲངས་མེད་རྣམས་བསྐྱུན་ཡུལ་ཉེར་བཞི་དུར་ཁྲིད་
བརྒྱད་སྟེང་བཞི་རི་རབ་བཅས་སོ་བདུན་དུ་བཞུགས་པའི་དཔལ་པོ་དང་རྣམ་
འབྱོར་མ་རྣམས་སྤྱི་འདུ་ཞིང་། དེ་ཀྱན་གྱུར་གཙུག་མོ་རྩེ་རྣམས་འབྱོར་མར་འདུ།
འཁོར་པ་དང་ཚིག་གསུམ་མས་སྤྲུལ་རྣམས་མཚོན་ཏེ། འཁོར་པ་ཞིག་པ་ན་ཨ་ཐུང་
ཡ་ར་ལ་ཨ་ཐུང་འབྱུར་ལ། ཨ་ཐུང་གིས་རྣམས་འབྱོར་མ། ཡས་ལྷ་མ། རས་
དུམ་སྐྱེས་མ། ལས་གཞུགས་ཅན་མ། ཨས་མཁའ་འགྲོ་མ་སྟེ་བདེ་ཆེན་འཁོར་
ལོའི་ཡུལ་ལྷ། ཚིག་དང་པོས་རབ་གཏུམ་མ། གཉིས་པས་གཏུམ་མིག་མ། གསུམ་
པས་འོད་ལྡན་མ། སས་སྒྲ་ཆེན་མ། ཐས་དཔལ་པོའི་སྒྲ་ཆེན་མ། ཐུས་ཁར་རི།
རྒྱས་ལྡན་པའི་དབང་ཐུག་མ། རྒྱས་ཤིང་གི་བ་མ་སྟེ་ཐུགས་འཁོར་གྱི་དཔལ་པོ་

བརྒྱད། དེ་བཞིན་དུ་གིས་ས་སྤྱང་ལ། རྒྱུ་ལ་འཛིགས་བྱེད་ཆེན་མོ། ཡེས་སྤྱང་
ཤུགས་ལ། བས་ཆང་འཕྱང་ལ། རྩ་ཡིས་སྡོ་སངས་ལྷ་མོ། ལས་རབ་བཟང་ལ།
རྩལ་རྩ་ལ། རྒྱུ་ལ་བྱ་གདོང་མ་སྟེ་གསུང་གི་བརྒྱད། ཡེས་འཁོར་ལོ་འེ་ཤུགས་
ཅན་ལ། བས་དུམ་སྦྱེས་ལ། རྩ་ཡིས་ཆང་ཆོང་ལ། བེས་འཁོར་ལོ་འེ་གོ་ཆ་ལ།
རོས་ཤིན་ཏུ་དབང་མོ། ཅས་སྟོབས་ཆེན་ལ། རྒྱུ་ལ་འཁོར་ལོས་སྤྱང་ལ། ཡེས་
བཙོན་འགྲུས་ཆེན་མོ་སྟེ་སྦྱེད་བརྒྱད། རྩ་དང་པོས་ཁྲ་གདོང་ལ། གཉིས་པས་
འུག་གདོང་ལ། གསུམ་པས་བྲི་གདོང་ལ། བཅ་དང་པོས་པག་གདོང་ལ།
གཉིས་པས་གཤིན་རྩེ་བརྩན་ལ། གསུམ་པས་གཤིན་རྩེ་པོ་ཉ་མོ། སྤྱ་ཡིས་
གཤིན་རྩེ་མཆེ་བ་ལ། རྩས་གཤིན་རྩེ་འཛོམས་མ་སྟེ་སྟོ་མཆམས་མ་བརྒྱད་
མཆོན། གཙོ་པོ་ཉེ་རུ་ཀ་དང་ཐུགས་གསུང་སྦྱེད་དབང་པོ་ཉེར་བཞི་ནི་ཆེ་
དཀྱིལ་གྱིས་མཆོན་པས་ན་འཁོར་ལོ་སྟོམ་བ་ལྷ་དུག་ཅུ་ཅ་གཉིས་པོ་ཐམས་
ཅད་ཀྱང་འདིར་འདུ་སྟེ། ཅ་རྒྱད་ལས་། གལ་ཉེ་དངོས་བྱུང་མཆོག་འདོད་ན།
སྤྱགས་དང་ལྷ་ལ་ཐ་དད་མེད། ཅས་གསུངས་སོ། དེའི་བྱིར་གསང་སྤྱགས་ཨོ་
གསུམ་མ་བཞུས་པས་གོང་གི་ལྷ་ཐམས་ཅད་འགྲུབ་པར་འགྱུར་ལ། སྟོན་གྱི་
ལས་འཕྲོ་ཡོད་པས་ནི་བསྟོན་སོགས་ལ་མ་སྟོས་པར་འདི་བཞུས་པ་ཅམ་གྱིས་
ལས་ཐམས་ཅད་འགྲུབ་སྟེ། རྩེ་ཆར་ཆེན་གྱིས། ཉེ་རུ་ཀ་དབང་རྒྱད་གྱི་རྒྱལ་
པོ་ལས། །རྩེ་རྩེ་བཙུན་མོའི་ཉེ་བའི་སྦྱིང་པོ་མཆོག། བསྐྱགས་པས་འགྲུབ་ཅས་

གསུངས་པའི་བདེན་པས་སྒྲོངས། །ཞེས་དང་། ཅ་རྒྱུད་ལེ་ཏུ་ཞེ་བརྒྱུད་པར།
སྒྲགས་འདི་བསྐྱགས་པས་འགྲུབ་པ་སྟེ། །ལས་རྣམས་ཀྱི་བྱེད་དགོ་བ་ཡིན། །
ཞེས་གསུངས། བདེ་མཆོག་གི་དབང་བསྐྱར་བ་ལེགས་པར་ཐོབ་པའི་གང་
ཟག་དེ། རྒྱུད་སྟེ་བཞིའི་དབང་གཞན་མ་ཐོབ་ཀྱང་ཐོབ་པ་དང་འདྲ་བའི་རྒྱས་པ་
དང་ལྡན་ཞིང་ལྟ་བུ་ཁོ་ཀྱི་སྐྱབ་པོར་འགྱུར་བས་གཞན་རྣམས་བེལ་གྱིས་
གཞོན་པས་ན་དམ་པའམ་མཆོག་ཏུ་གསུངས་ཏེ། ཅ་རྒྱུད་ལས། རྒྱུད་འདི་རུ་
ནི་དབང་བསྐྱར་བ། །ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནི་སྐྱབ་པོར་གསུངས། །ཞོད་དང་ལྟ་དང་
ལག་བཅངས་དང་། །གཉིས་གཉིས་འབྱུང་བ་ལ་སོགས་ལ། །དབང་བསྐྱར་
བར་ནི་འགྱུར་བ་ཡིན། །རྒྱུད་རྣམས་ཀྱི་བྱེད་པ་ཡིན། །འདི་ནི་ལྟ་མི་བེལ་
གཞོན་འགོ་ཞེས་པ་དང་། ཡང་། ཅ་རྒྱུད་ལས། རྣམ་འབྱོར་རབ་མཆོག་འདི་
མཐོང་ན། །གཞན་དག་སྙིང་པོ་མེ་རྩ་མཚུངས། །ཞེས་བདེ་མཆོག་ཡབ་ཡུམ་
ཀྱི་གསང་སྒྲགས་ཀྱི་བྱུང་དུ། རྒྱུད་སྟེ་གཞན་ནས་གསུངས་པའི་གསང་སྒྲགས་
ནི་མེད་བྱུང་དུ་རྩ་དང་འདྲ་བར་རྒྱས་སྟོབས་ཚུང་བར་གསུངས་པ་དང་། ཡང་
དེ་ཉིད་ལས། དེ་ཉིད་བསྐྱས་པའམ་བདེ་མཆོག་གམ། །གསང་བའམ་རྟོ་རྟེ་
འཛིགས་བྱེད་ལས། །དཀྱིལ་འཁོར་རྣམས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་འདི། །མ་བྱུང་འབྱུང་
བར་མི་འགྱུར་རོ། །བཤད་དང་མ་བཤད་གང་ཅིའང་རུང་། །དེ་ཀྱི་དཔལ་ལྡན་
ཁག་འཕྱང་གནས། །ཞེས་དེ་ཉིད་བསྐྱས་པ། རྒྱ་མ་བདེ་མཆོག་གསང་འདུས།

འཛིགས་བྱེད་སོགས་ཀྱི་རྒྱུད་སྤར་གསུངས་པ་དང་། སྤང་ནས་གསུང་པར་
འགྱུར་བ་ཀུན་ལས་ཀྱང་འདི་ལས་ལྷག་པའི་བཤའ་བ་སྤར་ཡང་མ་བྱུང་། ད་
དུང་མི་འབྱུང་ཞིང་། རྒྱུད་སྤེ་གཞན་ནས་བཤའ་བའི་མཆོག་ཐུན་གྱི་དངོས་
གྲུབ་ཀུན་འདིར་གནས་པ་སྟེ་འཕྲོ་བ་པར་གསུངས། ཡང་ཙ་རྒྱུད་ལས། རིག་
པའི་རྒྱལ་པོའི་གསང་སྤྲགས་ཏེ། །བྱ་བ་ཐམས་ཅད་འགྲུབ་པ་པོ། །འདི་ལས་
ཤིན་ཏུ་མཆོག་གྱུར་པ། །འཛིགས་ཏེན་གསུམ་ན་ཡོད་མིན་ཏེ། །ཏེ་རུ་ཀ་
དཔལ་སྤྲགས་ཤེས་ན། །མེ་སྟེ་གཞན་དག་སོག་མ་མཚུངས། །ཞེས་དཔལ་ཏེ་
རུ་ཀ་ཡབ་ཡུམ་གྱི་ངེས་དོན་གྱི་གསང་སྤྲགས་ལས་ལྷག་པའི་གསང་སྤྲགས་
ནི་ས་གསུམ་ན་མེད་པས་དེའི་དྲུང་དུ་གཞན་གྱི་སྤྲགས་ནི་མེད་དྲུང་དུ་སོག་མ་
སྟར་རུས་སྟོབས་ཚུང་བར་གསུངས། ལེ་ཏུ་ཞེ་བདུན་པར་སངས་རྒྱས་མཁའ་
འགྲོ་མའི་སྤྲགས་འདིའི་པན་ཡོན་གསུངས་པ་ལས། མཁའ་འགྲོ་ཀུན་གྱི་སྟོང་
པོ་སྟེ། །འདི་ནི་དྲན་པ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་། །དངོས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་སྐྱེད་བྱེད་
ཡིན། །ཞེས་དང་། ལེ་ཏུ་ཞེ་བརྒྱད་པ་ལས། མཁའ་འགྲོ་ཀུན་གྱི་དགེ་བ་གང་།
སྟོང་པོ་རྣམ་འགྱུར་མ་ཀུན་གྱིས། འདོད་དོན་ཐམས་ཅད་སྐྱབ་བྱེད་པའོ། །ཞེས་
དོ་རྩེ་པག་མོ་སོགས་རྣམ་འགྱུར་མ་ཀུན་གྱི་སྐྱབ་པ་པོའི་དོན་ཐམས་ཅད་སྐྱབ་
པར་བྱེད་པའི་སྤྲགས་མཁའ་འགྲོ་ཀུན་འདུས་གྱི་སྟོང་པོ་འདི་ཡིན་པར་
གསུངས་ཤིང་། ཡང་ལེ་ཏུ་དེ་ཉིད་ལས། ས་འོག་ཡང་ན་མཐོ་ངེས་སམ། །དེ་

བཞིན་མི་ཡུལ་དག་ཏུ་ཡང་། །འཛིག་ཏེན་གསུམ་ན་ཡོད་པ་ཡི། །ལས་ནི་གང་
དག་ཡོད་པ་རྣམས། །སྤྲུགས་ཀྱིས་དེ་དག་ཐམས་ཅད་འབྱུང་། །དངོས་གྲུབ་
ཀྱན་གྱིད་དག་བ་ཡིན། །དངོས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་རབ་སྤྱོད་པ། །འདི་ལས་ཞིན་
ཏུ་མཆོག་གྱུར་མེད། །གང་སྤྱིར་འདི་ནི་སྤྲོ་མེད་དེ། །ཐབས་བཟང་པོ་ནི་བསྟན་
པ་ཡིན། །མཁའ་འགྲོ་མ་ནི་ཀྱན་གྱི་གནས། །མདོར་བཤད་རྒྱས་པར་མ་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་འཛིག་ཏེན་གསུམ་གྱི་དངོས་གྲུབ་ཇི་སྟེད་ཀྱན་ཀྱང་རྒྱུད་འདི་ནས་
གསུངས་པའི་སངས་རྒྱས་མཁའ་འགྲོ་མའི་སྤྲུགས་ཀྱིས་བདེ་སྤྲུག་ཏུ་འབྱུང་
པའི་སྤྱིར་སྤྲོ་ན་མེད་པ་སྟེ་གསང་སྤྲུགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ནས་འབྱུང་སྤྲོ་མེད་
པར་གསུངས་པས་ན། ཆེ་དང་ནོར་སྤྱོད་པར་འདོད་པ། །འགོ་ནད་ཡམས་
རིམས་སོགས་ལུས་ཀྱི་ན་ཆ་དང་། སེམས་ཀྱི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཞི་བ། སད་སེར་
ལྷ་གོ་སོགས་ཞི་བ། ཆར་འབེབས་གཙོད་སོགས་སྤྱོད་པ། གཟའ་སྤྱོད་རྒྱུ་ལ་པོ་
ལ་སོགས་པའི་སྤྱེ་བརྒྱད་གདུག་པ་ཅན་གྱི་གཞོད་པ་སེལ་བ། མི་ནོར་
འགྲུགས་པ་སོགས་དབང་སྤྱོད་ཀྱི་རིགས་དང་། གསོད་བསྐྱོད་དབྱེ་མོངས་
སོགས་ལས་རབ་འབྱུངས་གང་བསྤྱོད་པར་འདོད་ཀྱང་སྤྲུགས་འདི་ཉིད་ལ་
འབད་པས་མཆོག་ཏུ་འགྱུར་ཞིང་། གཙོ་བོར་རིམ་གཉིས་བསྐྱོད་པས་ཆེ་
འདི་ཉིད་དམ་མི་རིང་བར་མཁའ་སྤྱོད་ཆེན་པོའི་གོ་འཕང་མདོན་དུ་གྱེད་ཅིང་།
ཆེ་འདིར་རྒྱན་དབང་གིས་རྟོགས་པ་མཆོག་མ་ཐོབ་ནའང་། ཅ་རྒྱུད་ལས། རྣལ་

འབྱོར་པ་རྣམས་འཕྲོ་ཆེ་དཔལ། གྲག་འབྱུང་སོགས་དཔལ་རྣམས་འབྱོར་མ། །མེ་
 ཏྲོག་སྒྲ་ཆོགས་ལག་ན་ཐོགས། །རྒྱལ་མཆན་བ་དན་སྒྲ་ཆོགས་དང་། །རོལ་
 མེའི་སྒྲ་ནི་སྒྲ་ཆོགས་དང་། །སྒྲ་ཡི་མཆོད་པ་སྒྲ་ཆོགས་ཀྱིས། །མཁའ་སྤྱོད་
 གནས་སུ་འབྲིད་པར་བྱེད། །འཆི་བ་ཞེས་འདི་རྣམ་ཏྲོག་ཡིན། །དེ་འདྲའི་དཔལ་
 ཆེན་རྣམས་འབྱོར་པ། །ས་སྟངས་ན་ནི་རྟེན་པར་དཀའ། །ཞེས་དང་། ལག་པ་གཡོན་
 བས་བཟུང་ནས་ནི། །རང་གི་གནས་སུ་བྲེར་ནས་སུ། །མཁའ་འགོ་མ་ནི་དེ་
 དག་དང་། །རྟག་ཏུ་མངོན་པར་ཅེ་བྱེད་དེ། །བདེ་བ་ཅན་གྱི་གནས་འགྲོར་འགྱུར།
 ཏེ་རུ་ཀ་དཔལ་གྲུས་འདོད་པས། །མཁའ་ལ་འགོ་བའི་གནས་སུ་བྲེད། །སྒྲུབ་
 པ་པོ་ནི་སྤྲུགས་ལུས་ཅན། །འཁོར་བར་འཆི་དང་གྲ་བ་མེད། །ཅེས་སྟོགས་མ་
 ལཱ་ཇི་ཅམ་བདོ་བ་ཅམ་གྱིས་བྱིན་རྒྱབས་ཀྱི་ཆོན་ཁ་ཇི་ཆེ་ཇི་སྦྱར་དུ་འགོ་བ་
 ཡི་དམ་བདེ་མཆོག་ཡབ་ཡུམ་འདི་ཁོ་ན་མ་གཏོགས་མེད་བྱིར་ཡི་དམ་འདི་སྟ་
 བུ་ལ་བརྟེན་དུ་ཡོད་པ་ནི་ས་སྟངས་ཆེས་ཤིན་ཏུ་དཀོན་ཞིང་། ལམ་འདི་ཉམས་
 སུ་ལེན་པ་པོ་རྣམས་འཆི་བའི་ཆེ་ཏེ་རུ་ཀ་ཡབ་ཡུམ་སོགས་དཔལ་བོ་དཔལ་
 མོ་ལག་ན་མེ་ཏྲོག་དང་སིལ་སྟན་གདུགས་རྒྱལ་མཆན་ལ་སོགས་པ་ཐོགས་
 བས་ཡིད་དུ་འོང་བའི་སྒྲུའི་མཆོད་པས་བསུས་ཏེ་མཁའ་སྤྱོད་ཀྱི་གནས་སུ་
 འབྲིད་པར་འགྱུར་བས་ན། །འཆི་བ་ཞེས་མིང་གིས་བཏགས་པ་ཅམ་ལས་
 གནད་གཅོད་ཀྱི་སྤྲུག་བསྐྱེད་སོགས་རུང་ཟད་ཀྱང་སྤྱོད་མི་དགོས་པར་བུ་པའི་

བྱིས་དུ་འགྲོ་བ་ལྟར་དགའ་སྐྱོད་གདང་དང་ལྟན་པ་ཞིག་འོང་བར་གསུངས།
གཞན་ཡང་ཙྰ་རྒྱུད་ལས། མི་མཆོག་གང་ཞིག་ཀྱན་སྐྱོད་པ། །སྒྲིག་པ་ཐམས་
ཅད་རྣམ་དག་བདག་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ས་ཐོབ་ཅིང་། །སྐྱེ་དང་སྐྱེ་བར་
བདེ་གཤེགས་ཀྱི། །རིགས་སྐྱེ་རྒྱལ་པོ་ཆོས་ལྟན་འགྱུར། །རི་ལྟར་སྒོན་
བསགས་སྒྲིག་པ་ཡི། །མཆོན་ཉིད་ཐམས་ཅད་དམན་པ་སྟེ། །གང་ཞིག་འདི་ནི་
ཉག་བསྐྱོམ་པ། །ས་ལ་འདོད་པ་ཀྱན་དབང་ལྷག་། དཔེར་ན་མར་གྱིས་གང་བའི་
སྐྱོད། །མེ་ཡི་དབུས་སུ་བཞག་ན་ནི། །མར་གསར་སྟེང་དུ་ཁྱེ་འགྱུར་ཞིང་། །
སྐྱོད་ཀྱི་རི་མ་འཛིག་པར་འགྱུར། །དེ་བཞིན་ཕྱི་ཉེ་རུ་ཀ་ཡི། །ཆོན་གྱིས་སྒྲིག་
པ་འཛིག་པར་འགྱུར། །བསམ་གཏན་བསམ་པ་ཅམ་གྱིས་སམ། །སྐྱོག་ཅིང་ཁ་
ཉོན་གྱིས་པ་ཡིས། །མཐོ་རིས་འོངས་སྐྱོད་ཐོབ་འགྱུར་བའམ། །ཡང་ན་འཁོར་
ལོའི་བསྐྱར་བ་ཐོབ། །ཅེས་གནས་སྐབས་སུ་ལས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་ཀྱན་འདག་པ་
དང་། ལམ་འདི་ལ་བསམ་གཏན་བྱས་པ་ཅམ་དང་། སྒྲིགས་བམ་བསྐྱབ་པ་
དང་། ཁ་ཉོན་དུ་བྱས་པ་དང་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲིགས་བམ་གྱིས་པས་ཀྱང་མཐོ་རིས་ཀྱི་
དཔལ་སྐྱེ་དང་། བྱད་པར་བ་འཁོར་ལོས་སྐྱར་རྒྱལ་འཐོབ་པར་འགྱུར་པར་
གསུངས་ལ། ཉན་འདིའི་འོག་ཏུ་ཡང་མཁའ་སྐྱོད་ཀྱི་ཞིང་དུ་རིག་པ་འཛིན་
བའམ། ཆོས་འདི་སྐྱོད་པའི་ཆོས་ལྟན་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དང་། ཐེག་པ་མཆོག་གི་
རིགས་སུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་སོགས་པན་ཡོན་མཐའ་ཡས་ཞིང་། དེས་ན་ལམ་

འདི་ལྟ་བུ་ཉམས་སྲུ་མི་ལེན་པར་རྣལ་འབྱོར་གཞན་ལ་བརྟེན་པ་ནི་མར་འདོད་
 རྣམ་ཐུ་བསྐྱབས་པ་དང་འདྲ་བར་ངལ་བ་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་བར་གསུངས་ཏེ།
 ཅ་རྒྱུད་ལས། དཔེར་ན་ལ་ལ་མར་འདོད་པས། །འབད་པས་ཐུ་ནི་བསྐྱབས་
 གྱུར་གྱང་། །མར་གསར་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་གྱིས། །ལུས་ཉོན་མོངས་པ་ཁོ་
 རར་ཟད། །འཇིན་ཅིང་མཆོད་པ་བྱེད་པ་ནི། །འཆོ་བའི་ཐབས་ཀྱི་རྒྱར་གྱུར་
 པའི། །རྣལ་འབྱོར་གཞན་ལ་བརྟེན་པ་ནི། །གཞན་དུ་དེ་བཞིན་དོན་མེད་
 འགྱུར། །ཅེས་སོ། །གལ་ཏེ་འཇིག་རྟེན་ན་རིགས་དང་སྦྱོད་ལམ་ངན་པ་ལྟར་
 སྒྲུང་ན་ཡང་། ལམ་འདིར་ཉམས་ལེན་བྱེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་པའམ། རྣལ་འབྱོར་
 མ་དེ་གང་ན་ཡོད་པའི་ས་དེར། དཔལ་འཁོར་ལོ་སྒྲོམ་པ་ཡབ་ཡུམ་དཔའ་བོ་
 རྣལ་འབྱོར་མའི་ཆོགས་དང་བཅས་པ་མདོན་སུམ་དུ་བཞུགས་ནས་ཡུལ་དེའི་
 སྒོད་བཅུད་ཐམས་ཅད་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པར། ཅ་རྒྱུད་ལས། རྣལ་འབྱོར་ཆེ་
 མཆོག་དཔའ་བོ་ནི། །ཡུལ་སྦྱོགས་གང་ན་གནས་གྱུར་པ། །རིགས་ངན་སྐྱོ་
 ཡིན་ན་ཡང་། །ཡུལ་དེ་ཡོངས་སུ་བརྟགས་པ་དེ། །སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་
 བཟུང་བའི་རྒྱར། །དེ་རུ་ང་ནི་རྟག་པར་གནས། །ཞེས་གསུངས། མདོར་ན་བདེ་
 མཆོག་གི་རྒྱུད་དོན་གྱི་མན་ངག་ཉིང་ཁུ་འདི་ལ་ཉམས་ལེན་བགྱིས་པའི་
 བསོད་ནམས་དང་པན་ཡོན་ནི་བསམ་ལས་འདས་ཏེ། ཅ་རྒྱུད་ལས། སྐྱབ་པོའི་
 ཡོན་ཏན་རྒྱ་ཆེན་པོ། །སྒྲོང་སྤག་གཅིག་པའི་གཞལ་མིན་པར། །ཁ་གཅིག་གིས་

ནི་བརྗོད་མི་རུས། །སྟོད་ཕྱག་བརྒྱ་ཡི་གདོང་གྱུར་མིན། །ཞེས་དང་། ཡི་དམ་
འདིའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་བརྩོན་པ་དེའི་ཞལ་མཇལ་བ་དང་། གསུང་ཐོས་པ། ཕྱག་
ཞབས་ཀྱི་དབང་ཐོབ་པ་སོགས་མཐོང་ཐོས་དྲན་རེག་རྣམས་ཀྱང་སྡིག་པ་ཀྱན་
ལས་གྲོལ་བར་འགྱུར་བར་ཅ་རྒྱུད་ལས། མཐོང་བ་དང་ནི་རེག་པ་དང་། །ཐོས་
པ་དང་ནི་དྲན་པ་ཡིས། །སྡིག་པ་ཀྱན་ལས་གྲོལ་འགྱུར་བ། །དེ་ལྟ་ཉིད་དུ་ཐེ་
ཆོམ་མེད། ། ཅེས་སོགས་པན་ཡོན་དང་བསྐྱགས་བརྗོད་མཐའ་ཡས་པར་
གསུངས་པའི་ཡི་དམ་བྱད་པར་ཅན་འདི་ལྟ་བུའི་བཞུས་སྒོམ་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་
བརྩོན་པ་ནི་དལ་འབྱོར་གྱི་རྟེན་ལ་སྦྱང་པོ་ལེན་པའི་ཐབས་ཟབ་ལུལ་དུ་གྱུར་
པ་ཡིན་གསུངས། བཞུས་དམིགས་བྱེད་ཚུལ་ངེད་ཀྱིས་ཀྱང་འདིའི་བསྟོན་ཆེན་
གྱི་ཡི་གེར་བཀོད་ཡོད་ཅིང་དེ་ལྟར་བྱ་བ་ན། ལུས་དཀྱིལ་གྱི་གཙོ་མོའི་
ཐུགས་ཀར་ཆོས་འབྱུང་རྒྱ་བར་བློ་ཡིག་དང་སྐྱགས་སྤེད་བཀོད་ནས་བཞུ། དེ་
ཙམ་མ་ཐུབ་ན་གཙོ་མོ་དང་སྦྱང་པོའི་རྣལ་འབྱོར་མ་བཞི་བཅས་ཨ་མུང་དང་
ཡ་ར་ལ་ཤའི་བློ་ཡིག་ཏུ་གྱུར། རྣལ་འབྱོར་མ་སོ་གཉིས་ཨོ་གསུམ་མར་བསྐྱུར་
ཏེ། ཕྱིའི་རྣལ་འབྱོར་མའི་ཐུགས་ཀར་ཆོས་འབྱུང་རྒྱ་བ་བློ་ཡིག་སྐྱགས་སྤེད་
བཅས་བཀོད་ནས་བཞུ། ས་ལུགས་ལ། གོང་བུའི་བཞུས་པ་ལ་བཀོད་པའི་
བཞུས་པ་དང་། དམ་ཆིག་གི་བཞུས་པ་ལ་སྟོ་བསྐྱུའི་བཞུས་པ། ཡིད་བཞུས་ལ་
འགོག་པའི་བཞུས་པ་བེད། འགོག་བཞུས་ཞེས་པའི་རྒྱ་མཆན་ནི་སྟོག་ཅོལ་

བསྐྱམས་ནས་རྒྱང་བཀག་པས་ན་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་རེད། ར་དབྱངས་ནི་
དབང་གི་དུས་སུ་ཁས་སྒྲངས་པའི་དམ་ཆིག་བསྐྱང་ཐབས་དང་། རང་གཞན་
ཀྱི་དོན་གཉིས་བྱེད་པ་སངས་རྒྱས་སྤྱི་དམ་ཆིག་ཡིན་པར་གསུངས་ཚུལ།
ངག་བཞུས་འདི་ལ་ས་ལུགས་པས་སྟོ་བསྐྱེད་བཞུས་པ་དང་། བཀོད་པའི་
བཞུས་པ་གཉིས་སུ་མཛད་ཅིང་། དང་པོ་ལ་བདག་དོན་དོན་བྱེད་དང་། གཞན་
དོན་དོན་བྱེད་ཀྱི་དམིགས་པ་གཉིས་སུ་གསུངས་པ་རིམ་བཞིན་སངས་རྒྱས་
ལ་མཆོད་པ་འབུལ་བ་དང་། སེམས་ཅན་རྣལ་འབྱོར་མའི་གོ་འཕང་དུ་འགོད་
པ་གཉིས་ལ་སྟོར་དགོས་པས། དང་པོ་བདག་དོན་དོན་བྱེད་ཀྱི་དམིགས་པ་ནི།
ལུས་དཀྱིལ་གྱི་གཙོ་མའི་ཐུགས་ཀའི་བློ་ཡིག་ལྷགས་སྤོང་དང་བཅས་པ་ལས་
འོད་ཟེར་དམར་པོ་དཔག་མེད་འཕྲོས་པས་ལུས་ཐམས་ཅད་གང་། འོད་ཟེར་
ཕྱིར་འཕྲོས་པའི་སྒྲིལ་མཆོད་ལྟ་སྟོས་ནས་སྤྱོད་པ་བཅུ་འེད་སངས་རྒྱས་ཐམས་
ཅད་ལ་མཆོད་པ་ལུལ་ཏེ། དེ་དག་གི་གསང་གསུམ་གྱི་བྱིན་རྒྱལས་དང་མཁའ་
སྟོན་གྱི་དངོས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་སྐྱེད་དང་བློ་ཡིག་ལྷག་མཆོན་གྱི་རྣམ་པར་སྐྱེན་
བྱངས་པ་འོད་ཟེར་དེ་ལས་ཚུར་བྱངས་ནས་ཐེམ་པས་བྱིན་རྒྱལས་ཞུགས་སོང་
སྟུང་པ་དང་། འཁོར་ལོ་ལྟ་དང་གསུམ་གྱི་ལྟ་སྟོན་ཚུལ། གཉིས་པ་གཞན་དོན་
དོན་བྱེད་ཀྱི་དམིགས་པ་ནི། གོང་ལྟར་འོད་ཟེར་འཕྲོས་པས་ལུས་དཀྱིལ་གྱི་
གཙོ་མོ་ནས་བཟུང་སྤྱི་དམ་ཆེན་འབྱོར་མའི་སྐྱེད་ལུས་ཀྱི་ནང་བར་སྤྱི་མ་སྤྱི་མ་རིམ་

བཞུགས་གསལ་བར་བྱས། དེ་ལས་ཀྱང་སྤྱིར་འཕྲོས་ཏེ་རིགས་ཐུག་བར་དོ་
བཅས་ཀྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཐོག་པས་དེ་དག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་སྤྱི་བ་གཉིས་
བག་ཆགས་བཅས་པ་སོགས་སྤྱོད་བཅུད་ཀྱི་ཉེས་སྦྱོན་སྤྱངས་ཏེ་སྤྱོད་ནམས་
ཆོས་འབྱུང་དང་། བཅུད་ཀྱི་སེམས་ཅན་ནམས་ནལ་འབྱོར་མའི་སྤྱིར་གྱུར།
ནལ་འབྱོར་མ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཞལ་ནས་ཨོ་གསུམ་མའི་སྤྱི་དར་དེར་དུ་སྤྱོད་
པར་བསམ་བཤམ། ཡང་ན་འོད་ཟེར་འཕྲོས་པའི་སྤྱི་ལ་ནལ་འབྱོར་མ་རེ་བསྤྱོད་
ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མགོ་ཐོག་དུ་ནལ་འབྱོར་མ་རེ་བཞུགས་པའི་
སྤྱི་ལས་བདུད་རྩི་བབས་པས་དེ་དག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་སྤྱི་བ་སྤྱི་བ་སྤྱངས་ནས་ནལ་
འབྱོར་མའི་གོ་འཕང་ལ་བཀོད་པར་བསམ། ཡང་ན། འོད་སྤྱོད་ནལ་འབྱོར་
མའི་སྤྱི་སྤྱོས་ཏེ། ཁ་ལྷོ་ག་ཡབ་དུ་གྱུར་ནས་དང་། འོད་སྤྱོད་ཉེར་སྤྱོད་འདོད་
ཡོན་བཀའ་ཤེས་ཏྲགས་རྩལ་སམ། དེའི་མཆོད་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་ཕྱི་ནང་གསང་བ་དེ་ཁོ་
ན་ཉིད་ཀྱིས་མཆོད་དེ་སྤྱི་གསུང་བྱགས་ཀྱི་བྱིན་རྒྱལ་མའི་ཐོབ་པར་མོས་ཏེ་
སྤྱི་གསུང་བཞུ། སྤྱི་གསུང་སྤྱོད་ནམས་ལུས་དཀྱིལ་བསྐྱོམ་ཡོད་ན་སྤྱིར་སྤྱོད་དེའི་
གཙོ་མོ་དང་། མེད་ན་སྤྱིའི་ནལ་འབྱོར་མའི་སྤྱིར་གར་འགོད། བཞུགས་པའི་
སྤྱི་གསུང་ལུས་དཀྱིལ་ཀྱི་གཙོ་མོའི་བྱགས་ཀར་སྤྱི་གསུང་སྤྱོད་པ་དམིགས་
པ་འཆར་མི་བདེ་བ་བྱུང་ན། ལུས་དཀྱིལ་ཀྱི་སྤྱི་ནམས་སྤྱི་གསུང་སྤྱོད་དུ་བསྤྱོད་
ནའང་རུང་ཞིང་། བཞུགས་པ་བཞུགས་སྤྱིར་ལུས་དཀྱིལ་དུ་ཚུར་བསྤྱོད་པ་

དགོས་གསུངས། གཉིས་པ་བཀོད་པའི་བཞུས་པ་ནི། ལུས་དཀྱིལ་གྱི་གཙོ་
 མའི་ཐུགས་ཀའི་ལྷ་གདན་ས་བོན་སྒྲགས་སྤང་དང་བཅས་པ་གསལ་ལེགས་
 པར་བཏབ་ཏེ། སྒྲགས་སྤང་གི་ཡི་གེ་རྣམས་ལ་རིམ་བཞིན་སེམས་གཏད་
 ཅིང་སྒྲགས་སྤང་སྟོག་པའི་ཚུལ་དུ་བྱས་ཏེ་སྒྲགས་བཞུ་བའོ། །སྒྲགས་བཞུ་
 ཞེས་པ་ལྟ་འདོད་པ་ཡིན། ལས་རུང་བསྐྱས་པ་ལ་འབྱམ་གཅིག་། རྒྱས་པར་
 འབྱམ་བཞི། ལས་རུང་དུ་འགྲོ་བ་ལ་ཁ་སྐོང་ཞི་སྦྱིན་བཅས་ངེས་པར་འགྲོ་
 དགོས། དེའི་སྦྱིན་སྒྲིག་གྲང་འབྱལ་བ་པོ་རང་ཉིད་ཀྱིས་བྱས་པ་ཞིག་ངེས་
 པར་དགོས་པ་ལས། རང་ཆོག་གྲ་བའི་གས་སུ་ཡོད་པ་ལྟ་བུས་གོ་མི་ཆོད།
 བསྟེན་ཆེན་བསྐྱས་པར་འབྱུ་འབྱམ། རྒྱས་པ་ལ་འབྱམ་བརྒྱ་བཞུ། འདིའི་
 བསྐྱེད་རིམ་རྣམས་སུ་མི་གསལ་ཡང་། ལུས་དཀྱིལ་གྱི་ལྟ་རེ་རེ་བཞིན་ངོས་
 འཛིན་བྱེད་ཀྱིན་བཞུས་ན་ལུས་དཀྱིལ་རྣམས་གྲང་གསལ་སྤང་འཆར་བ་
 སོགས་ཀྱི་ཁྱད་ཆེ། ཐུན་གྱི་སྐབས་སེམས་གཡེངས་ཏེ་སྒྲགས་གཞན་དང་
 འོར་ནས་བཞུས་པ་དང་། གླལ་བ། སྦྱིད་བ། གཉིད། དག་འོར་བ་སོགས་ལ་
 སྤང་སྟོར་གཅིག་གི་དེ་ཡན་དུ་རི་སོང་བཞུས་པའི་གྲངས་སུ་མི་བཅི་བར་
 སྤང་སྤང་བའི་འགོ་ནས་ལེན་དགོས་པར་གསུངས་གྲང་། དེ་ལྟར་བྱས་ན་
 བསྟེན་གྲངས་ཅིན་དུས་མེད་པ་ལྟ་བུ་འབྱུང་བས། ཐུག་ལེན་ཅུང་ཟད་གྲ་
 ཡངས་པའི་དབང་དུ་མཛད་དེ་སྟོང་རྩོལ་སྤྲ་མའི་གསང་སྒྲགས་མིང་གི་རྣམ་

གངས་སོགས་ནས་གསུངས་པ་བདག་གིས་རྗེ་བཙུན་མ་འདྲིའི་བསྟེན་ཡིག་
ཏུ་བྲིས་པ་ལྟར་སྤུལ་བ་ལ་གསུམ། དག་ཤོར་བ་དང་སློ་ལུ་བ་ལ་ལྟ་རེ། འོག་
ཆུང་ལ་བདུན། མཆིལ་སྐབས་དང་ལུད་པ་དོར་བ། སྤྱིད་པ་རྣམས་ལ་བཙུ་རེ།
གཉིད་ལ་བཙོ་ལྟ་བཅས་སྤྱིར་འཐེན་ཏེ་བཞུས་གངས་སུ་མི་བཅི། གཞན་ཡང་
བསྟེན་པའི་སྐབས་ཀྱི་གནད་མང་པོ་འདྲིའི་བསྟེན་ཡིག་བྱར་དུ་གསལ་བ་
ལས་ཤེས་དགོས་ཚུལ། རང་རེས་སྤྲགས་སློག་ཚུལ་དེ་ལྟ་བ་བཞིན་འདོན་
ཤེས་པ་དཀའ་ཡང་། སྤྱིར་དཀར་ཆོས་ཀྱན་ཀྱི་ཙ་བ་དད་པ་དང་། ལྷག་པར་
དུ་གསང་སྤྲགས་མོས་པས་འབྱུང་བྱ་བ་ཡིན་པས་དད་པ་གལ་ཆེ་བ་ཨ་རིག་
དག་བཤེས་ཆེན་མོས་སྤྲགས་པས་བས་སྤྱོད་བའི་དཔེ་བཅས་གསུངས་ཚུལ་
དང་། རྒྱ་གར་དུ་གན་མོ་ཞིག་གིས་ལྟ་མོ་ཅུ་ལྟའི་སྤྲགས་ཀྱིས་རྡོ་བཙོས་ཏེ་བོས་
པའི་ལོ་རྒྱས་ལྟར་ཡིན་ཚུལ། དེའི་ནང་ནས་ཀྱང་ཨོ་གསུམ་མའི་རིག་སྤྲགས་
འདྲི་ནི་སྤྲགས་གཞན་བཞུ་བ་ལས་ཕན་ཡོན་ཆེ། དེ་ཡང་མཁའ་སྤྱོད་སྤྱི་བ་
ཐབས་ཀྱི་གཙོ་བོ་གཅིག་དག་བཞུས་ཡིན་ཞིང་། བཞུས་དམིགས་སོགས་
ཆེར་མ་ཤེས་ཀྱང་སེམས་རྒྱ་ཡན་དུ་མི་བཏང་བར་སྒྲ་མ་ཡི་དམ་ལ་བྲེད་ཤེས་
ཀྱི་སློ་ལིངས་བསྐྱར་བྱས་ཏེ་ཆོས་འདྲི་ལ་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་དད་པ་བརྟན་པོས་
གསོལ་འདེབས་ཤུགས་དྲག་བཅས་བཞུས་ན་འདྲི་སྤྲགས་གཞན་དང་མི་འདྲ་
བར་བསྐྱགས་པས་འབྱུང་བའི་རིག་སྤྲགས་ཡིན་པས་རེས་པར་འབྱུང་།

བཟུགས་པས་འགྲུབ་ཅེས་པ་ལུས་སེམས་ཀྱིས་གང་བྱུང་རྒྱ་ཡན་བག་མེད་བྱ་
ཆོག་གསུང་བ་མིན་པར། འདི་གསང་སྒྲགས་ཀྱི་མཐར་ཐུག་ཡིན་པས་ཐུན་
མོང་ལམ་སྤྱངས་ལེགས་པར་སྡོན་སོང་དང་། སྒྲགས་ཀྱི་དབང་ཆེན་སྐབས་
ཁས་སྤངས་པའི་བྱང་སྒྲགས་སོགས་ཀྱི་དམ་སྡོམ་སྤྱི་བྱེ་བྲག་མཐའ་དག་སྡོག་
བསྡོམ་བྱས་ཏེ་ཚུལ་བཞིན་བསྤང་བའི་ཐོག །བསྡོན་པའི་ཡན་ལག་རྣམས་
ལེགས་པར་ཆང་བའི་སྒྲོ་ནས་ཐུན་བཞིའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་ངེ་བཞིན་འབད་པ་
གཞིར་བཅས་ཡིན་པས། དཔུང་བཟང་གི་རྒྱད་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་བསྐྱེས་
བརྗོད་ཀྱི་སྡོན་བརྒྱད་དང་བྲལ་བ་དགོས་ཚུལ། དེ་ལྟར་གང་ཤེས་པའི་ཆོད་
ཀྱིས་སྒྲགས་རྣམས་དག་པར་བསྐྱེད་དགོས།

ཡིད་བསྐྱེས་དང་། རྫོགས་རིམ་བསྐྱོམ་པ།

དེ་ནས་ཡིད་བསྐྱེས་དང་། རྫོགས་རིམ་བསྐྱོམ་པ་ལ། ས་ལུགས་བསྐྱེད་
རིམ་གྱི་ཡིག་ཆར་ཡིད་བསྐྱེས་ཐོག་མར་བྱས་ནས་ཞར་བྱུང་རྫོགས་རིམ་
གཉིས་དགུས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱོམ་པར་གསུངས་ཀྱང་། ལུང་སྤྱོད་ལ་དོར་གྱི་
དགོངས་པར། ཞར་བྱུང་རྫོགས་རིམ་དང་པོ་ལས་ཡིད་བསྐྱེས་དམིགས་ཏེན་
ཕྱ་བའི་གནད་ཀྱིས་ཞར་བྱུང་རྫོགས་རིམ་དང་པོ་བསྐྱོམས་ནས་ཡིད་བསྐྱེས་བྱ་
བ་རྫོགས་རིམ་གྱི་རྒྱད་སྡོན་བྱེད་མཆོག་ཏུ་འགྱུར་ཚུལ་གསུངས་པ་བདག་
ཉིད་ཆེན་པོས་ཐུགས་ཉམས་སུ་བཞེས་ནས་རྒྱད་དོན་གདམས་ངག་ཏུ་ཤར་

བའི་གསུང་ཡིན་པས་དངུལ་ཚུ་ཡབ་སྐུ་གིས་ཀྱང་དེ་བཞིན་མཛད་ལ། དེ་
ཡང་རྫོགས་རིམ་དང་པོའི་སྐབས་ཆོས་འབྱུང་གི་གྲ་བཞིའི་འབྲེལ་ཚུང་ལ་
དམིགས་དགོས་ཤིང་། ཡིད་བཞུས་སྐབས་སྤྲུགས་འཁོར་ལས་འབྲེལ་ཚུང་
ལ་སེམས་གཏད་མི་དགོས་པའི་གནད་ཀྱིས་ཡིན། དེས་ན་འདིར་ཞར་བྱུང་
རྫོགས་རིམ་དང་པོ་སྟོན་དུ་བཏང་། དེ་ནས་ཡིད་བཞུས། དེ་ནས་རྫོགས་རིམ་
གཉིས་པ་བསྒྲོམ་སྟེ་ཡིད་བཞུས་རྫོགས་རིམ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་མཛད་པ་ཐུག་
བཞེས་མན་ངག་སྟེ། ཞར་བྱུང་རྫོགས་རིམ་གྱི་རྗེས་སུ་ཡིད་བཞུས་བྱེད་ན་
ཚུང་དབུ་མར་འདུ་ཆ་བས་ཆེ་ཞིང་། རྫོགས་རིམ་གྱི་སྟོན་དུ་བྱེད་ན་ཚུང་ཕྱིར་
འགྲོ་བས་ཚུང་དབུ་མར་འདུ་བ་ལ་གཞོད་པས་ཡིན། དེའི་ཚུལ་ནི་ངག་བཞུས་
ཟིན་ནས་ཞར་བྱུང་རྫོགས་རིམ་དང་པོའི་འགོར་ལུས་གནད་ཆོས་བདུན་ལྟར་
དུ་བྱས་ལ། ཚུང་རོ་དགུ་ཐུགས་སུ་བསལ་ཚུལ་རྒྱ་རོའི་ཆོས་ཐུག་གི་སྐབས་
ལྟར་གྱི་རྒྱས་པར་མི་དགོས་པར་ཆེ་སྐབས་ཀྱི་སྐབས་བཞིན་ཚུང་སྒྲ་བྱུག་
གཡོན་ནས་རྩལ་གཡས་ནས་འབྱུང་། གཡས་ནས་རྩལ་གཡོན་ནས་འབྱུང་།
གཉིས་ཀ་ནས་རྩལ་གཉིས་ཀ་ནས་འབྱུང་པ་བཅས་ལན་གསུམ་གྱིས་འབྱས།
དེ་ལ་མ་གོ་མས་གོང་དངོས་སུ་ལག་པ་གཡས་པའི་མཛུ་བ་མོས་སྒྲ་བྱུག་
གཡས་བཀག་སྟེ་ཚུང་སྒྲ་བྱུག་གཡོན་པ་ནས་རྩལ། གཡོན་བཀག་སྟེ་གཡས་
པ་ནས་བཏང་བ་ལན་གསུམ། ཡང་དེ་ལས་ལྔ་པ་ལན་གསུམ། དེ་ནས་

ལག་གཉིས་མཉམ་གཞག་བྱས་ཏེ་སྣ་བྱག་གཡས་གཡོན་གཉིས་ཀ་ནས་
རྩལ་ཅིང་། གཉིས་ཀ་ནས་འབྱུང་བ་ལན་གསུམ་བཅས་དགུ་བྱགས་སུ་བྲ།
རྫོགས་རིམ་དང་པོ་འདིའི་སྐབས་ས་ལྷགས་ལ་བྲིད་ཡིག་ཏུ་གསུངས་བ་ལྟར་
དང་པོར་འོག་རྩུང་སྟན་གསན་འབེབ་བའི་ཚུལ་དུ་ཅུང་ཟད་འཐེན། དེ་ནས་
སྟེང་རྩུང་མནན། དེ་ནས་འོག་རྩུང་རྫོགས་པར་རྩལ་སྟེ་སྟེང་འོག་གི་རྩུང་
འཐེན་ཐེབས་གསུམ་བྱས་ཏེ་ཁ་སྐྱོར་བྱ་བར་གསུངས་ཤིང་། རྩུང་གསུམ་པོ་
དེས་བུམ་བའི་ཁ་ཞབས་སྟོ་བ་གསུམ་མཆོན་པར་གསུངས་ཀྱང་། རྩེ་རིན་པོ་
ཆའི་དགོངས་བ་ལྟར་ན། འོག་རྩུང་སྟན་གསན་འབེབ་བ་སོགས་མི་དགོས་
པར་ཐོག་མ་ནས་སྟེང་རྩུང་དལ་བུས་མནན། འོག་རྩུང་དལ་བུས་རྩལ་སྟེ་ཁ་
སྐྱོར་བྲ། བུམ་ཅན་བཟུང་སྐབས་ལག་གཡས་པས་བུས་མོ་གཡས་གཡོན་
གཉིས་དང་། སྤྱི་པོར་དལ་ཅམ་གྱིས་རེག་ནས་སྟེང་གའི་ཐད་དུ་སེ་གོལ་རེ་
གཏོག་བ་བཅས་ལ་གྱངས་གཅིག་ཏུ་བཅིས་ཏེ་གཡོན་པས་སྟེང་རྫོགས་རེ་
བཏང་ནས་ལན་གསུམ། ལྷ། བདུན་སོགས་བྲ། དེའང་རྒྱན་དུ་བཟུང་ཐེབས་
གཅིག་གིས་ཆོག །འདི་ལ་སྟོབ་སྐབས་བལྟ་བ་བསྐྱར་ཏེ་ཡང་ཡང་བྲ། དང་
པོའི་དུས་སུ་ལན་གསུམ་སོགས་ཅུང་ས་ནས་རིམ་གྱིས་མང་དུ་བཏང་སྟེ་
སྐྱོང་། རྫོགས་རིམ་དང་པོ་དང་ཡིད་བཟུངས་གཉིས་ཀའི་སྐབས་བུམ་ཅན་
བཅན་གཟུང་མི་བྲ་བར་རྩུང་བཟུང་བ་དང་གཏོང་བ་སྣ་བྱག་གི་སྤྱི་མི་འགྲུལ་

བའི་ཆོད་ཅམ་གྱི་དལ་བྱས་བྱ་དགོས་གསུངས། ཡང་ན། བྱམ་ཅན་གྱི་རྒྱུ་
 སྦྱོར་མི་བྱེད་པར་སྟེང་འོག་གི་རྒྱུ་ཐམས་ཅད་ཡས་མས་ནས་འདུས་ཏེ་སྟེང་
 གའི་དམིགས་ཏེན་སྤྲུགས་འཁོར་ལ་སིབ་ཀྱིས་ཐིམ་པར་བསམ་ན་འདུག་པ་
 བདེ་བ། ཅ་བགོགས་རྒྱུ་བགོགས་མི་འབྱུང་བ་སོགས་དགོས་པ་ཆེ་ཞིང་
 མན་ངག་ཟབ་མོ་ཡིན། རྒྱུད་ཀྱི་དགོངས་པའང་བྱམ་ཅན་ཡིད་ཀྱི་དམིགས་
 པས་བབྱུང་བ་འདི་ཉིད་ཡིན་ཏེ། སྤྱི་བྱུ་ཏེ་ལས། སྟེང་དང་འོག་ཏུ་འགོ་བའི་
 རྒྱུ་། །ཡིད་ཀྱིས་ཁ་སྦྱོར་དུ་བྱ་སྟེ། །ཞེས་གསུངས། ཡིད་བརྒྱས་འདི་མང་
 བོ་མ་བྱུང་ཡང་སྤྲུས་དག་པོ་བྱས་ཏེ་རྒྱུ་ལན་རེ་རེ་ཅམ་བབྱུངས་ཀྱང་ཆོག །
 ལུས་དཀྱིལ་བསྐྱས་ན་སྟེང་པོའི་རྣལ་འབྱོར་མ་བཞི་གཙུག་མོ་ལ་ཐིམ། དེ་པོ་
 ཡིག་ལ་ཐིམ། རྣལ་འབྱོར་མ་སོ་གཉིས་ཨོ་གསུམ་མའི་ཡིག་འབྲུ་སོ་གཉིས་
 ལ་ཐིམ། སྟེང་དུ་བསྒྲོམ། དབྱུ་མ་བྱུང་ཆོས་བཞི་ལྟན་གྱི་སྟེང་གའི་ཐད་དུ་
 ཆོས་འབྱུང་སོགས་བསམ་སྟེ། ལྟེ་བར་པལ་ལ་རྒྱུ་ཁ་སྦྱར་བབྱུང་བ་སོགས་
 དདུལ་བྲིད་ལས་བྱུང་བ་ལྟར་དང་། ལུས་དཀྱིལ་མ་བསྐྱས་པར་བཞག་ན། ལྟེ་
 བར་པལ་དགོས་ལ། དེའི་ཆེ་རང་གི་ལྟེ་བ་དང་ལུས་དཀྱིལ་གྱི་གཙུག་མའི་
 ཐུགས་ཀ་ཐད་སོར་ཁེལ་ན་ཆོག་པས་ལུས་དཀྱིལ་གྱི་གཙུག་མའི་ལྟེ་བར་པལ་
 མི་དགོས། ལུས་དཀྱིལ་སྒྲོས་མ་འཆུན་ན་སྟེང་ཡལ་དུ་བཏང་བའོ། །བཏང་
 སྟེམས་སུ་བཞག་ཀྱང་ཆོག་གསུངས། རྫོགས་རིམ་གཉིས་པའི་སྐབས་ཡིད་

བཟུམ་ཟེན་པ་དང་སྟེ་བའི་དམིགས་ཏེན་ཆོས་འབྱུང་ཟླ་དཀྱིལ་བེ་ཡིག་
 སྒྲགས་སྟེང་དང་བཅས་པ་སྙིང་གར་བྱངས་ནས་སྤྱད་རིམ་བྱས་ཏེ་སྟོང་ཡལ་
 དུ་སོང་བར་བསམས་ནས་བདེ་སྟོང་ལ་མཉམ་པར་བཞག། དེ་ནས་ཞར་བྱུང་
 རྫོགས་རིམ་གཉིས་པས་སྟེང་མཁའ་སྟོན་གྱི་དགའ་འབྲིལ་དཀར་པོ་ལ་
 བཏེན་ནས་བདེ་བ་སྐྱབ། འོག་ས་སྟོན་གྱི་དགའ་འབྲིལ་དམར་པོ་ལ་བཏེན་
 ནས་སྟོང་བ་སྐྱབ། འདིའི་སྐབས་སྒྲགས་འཁོར་བཏང་སྟོམས་སུ་བཞག་ཅེས་
 བ་སྟེན་ནས་རིམ་བཞིན་ནང་མ་ལ་ཐེམ་པས་རྒྱ་ད་ཡང་མི་དམིགས་པར་སྟོང་
 པར་བྱུར་པར་བསམ་དགོས། ལྷ་ཁྲིད་དུ་ཞར་བྱུང་རྫོགས་རིམ་གཉིས་པས་
 སྟང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་འོད་གསལ་དང་བཅས་པ་སྟོང་བྱེད་དགའ་འབྲིལ་
 དཀར་དམར་ཡས་བབས་མས་བཏེན་མཐར་སྟོང་གར་འདྲེས་པ་དང་། མཐར་
 སྟོང་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པས་སྤྱངས་པ་སོགས་དགོས་པ་ཆེ་གསུངས།
 ཟླ་མེད་གྱི་ཡི་དམ་གཞན་གྱི་སྐབས་བསྐྱེད་རིམ་ཐོབ་ནས་རྫོགས་རིམ་བསྐྱོམ་
 བ་ཡིན་ཡང་། བདེ་མཆོག་ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ལ་བསྐྱེད་རིམ་ལའང་རྫོགས་
 རིམ་རེ་སྤྱར་ཡོད་པ་གཞན་ལ་མེད་པའི་བྱེད་ཆོས་ཡིན། བདེ་མཆོག་ཅ་རྒྱུད་
 ལས། གོས་དང་ཕྱག་རྒྱ་ལྟ་ལ་སོགས། །ཤེས་རབ་ཡན་ལག་སྤྱར་བུ་བྱུར། །
 ལྷ་ལི་ཀླ་ལི་ཞེས་བརྗོད་ནས། །རྒྱ་སོགས་སྟོང་བ་སྟོན་འགོ་བ། །འཇུག་པ་
 སྤྱ་ལ་སོགས་པ་ནས། །རི་སྟོན་བསྐྱས་པའི་སྟོར་ལྡན་པ། །ཞེས་སོགས་དེ་

ཉིད་བརྩ་བཞིའི་ཆིངས་གསུངས་པའི་ཁོངས་ནས་བདེ་མཆོག་ཡབ་ཡུམ་གྱི་
སྦྱབ་ཐབས་བསྟན་པ་རྗེ་ཡབ་སྤྲུལ་དང་ལྷ་སྦྱོར་ལ་རྟོག་སོགས་ཀྱིས་རྒྱུད་
དོན་གདམས་པར་ཤར་ནས་མན་ངག་རི་ལྟར་མཛད་པ་ལྟར་དངུལ་ཚུ་ཡབ་
སྤྲུལ་སོགས་ཀྱིས་རྣལ་འབྱོར་མའི་བསྐྱེད་རིམ་འདིར་ཡང་དེ་ཉིད་བརྩ་བཞིའི་
ཆིངས་དང་སྦྱར་བ་མཛད་པ་ལྟར་དགོས། རྣལ་འབྱོར་བརྩ་གཅིག་ལ་དེ་ཉིད་
བརྩ་བཞི་མི་འདུ་ཡང་། དེ་ཉིད་བརྩ་བཞིའི་ནང་དུ་རྣལ་འབྱོར་བརྩ་གཅིག་པོ་
ཐམས་ཅད་ཆང་། དེ་ཉིད་བརྩ་བཞི་འདི་བསྐྱེད་རིམ་ལ་སྦྱར་བ། རྟོག་ས་རིམ་
ལ་སྦྱར་བ། དབང་བཞི་དང་སྦྱར་བ། ཅ་ལྷ་བརྩ་གཅིག་དང་སྦྱར་བ་བཞི་
ཡོད། དེ་ཉིད་བརྩ་བཞི་ནི། གོང་དུ་བྲངས་པའི་ཅ་རྒྱུད་ཀྱི་ལྷ་སྦྱར། གོས་དང་
ཕྱག་རྒྱ་ལྷ་ལ་སོགས་པའི་དེ་ཉིད། ཤེས་རབ་ཡན་ལག་གི་དེ་ཉིད། བྱུང་བྱ་
དང་གྱུར་གྱི་དེ་ཉིད། ལྷ་ལའི་དེ་ཉིད། ཀླ་ལའི་དེ་ཉིད། རྒྱ་སོགས་སྟོང་པ་སྟོན་
དུ་འབྲོ་བའི་དེ་ཉིད། འཇུག་པ་སྦྱ་ལ་སོགས་པའི་དེ་ཉིད། བསྐྱེད་སྦྱོར་བ་
དང་ལྷན་པའི་དེ་ཉིད། བདུད་ཅི་ཆོམ་བྱེད་ཀྱི་དེ་ཉིད། ལྷ་ངན་ལས་འདས་པའི་
དེ་ཉིད། ལག་མཆོད་ཀྱི་དེ་ཉིད། དབང་བསྐྱར་བའི་དེ་ཉིད། གོ་ཆ་ཆེན་པོས་
བསྐྱེད་བའི་དེ་ཉིད། སྤྲུལ་མཆོད་ཀྱི་དེ་ཉིད་བཅས་ཡིན་ཚུལ་དང་། འདི་
རྣམས་རྣལ་འབྱོར་མའི་བདག་བསྐྱེད་དང་སྦྱོར་ཚུལ་དངུལ་ཚུའི་བཞིན་གྱིས་
ལྟར་སྦྱུང་ཞིང་། ཐུའུ་བཀྲན་རིན་པོ་ཆའི་གསུང་མཁའ་སྤྱོད་མའི་སྤྱི་དོན་

དུའང་ཡོད་གསུངས། དེ་ཉིད་བརྩ་བཞི་ཆང་བའི་ཡི་དམ་གྱི་སྐྱབ་ཐབས་ལ་
རྒྱན་དུ་འབད་ན། སྐྱབ་པ་པོ་དེ་ཆེ་སྟོད་ལ་མཆམས་མེད་ལྷ་བྱས་པའི་སྒྲིག་
པོ་ཆེ་ཞིག་ཡིན་ཡང་ཆེ་སྟོད་ལ་བྱུབ་པའི་གོ་འཕང་འཕྲོག་པ་དང་། གལ་ཏེ་
གཡེང་བས་མ་བྱུབ་ན། བར་དོ་དང་སྤྱི་མར་ཡི་དམ་གྱི་ལྷས་རྗེས་སུ་འཛིན་
ཅིང་། དཔའ་བོ་མཁའ་འགྲོའི་ཆོགས་གྱིས་དག་པ་མཁའ་སྟོད་དུ་འབྱིད་པར་
འགྱུར་བ་སོགས་ཅ་རྒྱུད་ནས་བསྐྱབས་བརྗོད་རྒྱ་ཆེར་མཛད་ཚུལ། རྣལ་
འབྱོར་མའི་སྐྱབ་ཐབས་རྒྱས་འབྲིང་གཉིས་ལ་རྣལ་འབྱོར་བརྩ་གཅིག་དང་།
དེ་ཉིད་བརྩ་བཞི་གཉིས་ཀ་ཆང་ལ། སྐྱབ་ཐབས་བསྐྱས་པ་ཤོག་གཅིག་མ་ལ་
རྣལ་འབྱོར་བརྩ་གཅིག་མ་གཏོགས་དེ་ཉིད་བརྩ་བཞི་མ་ཆང་བས་ངས་པར་
སྐྱབ་ཐབས་རྒྱས་ཅམ་ཞིག་བཏོན་ཐུབ་ན་ལེགས། རྗེ་ལྷང་སྐྱ་རིན་པོ་ཆས་དེ་
ཉིད་བརྩ་བཞི་རྫོགས་རིམ་ལ་སྦྱོར་ཚུལ་ཡོད་པར་གསུངས་པ་ལ་ཟིན་གྱིས་
འགོད་རྒྱ་མ་བྱུང་བ་ཕངས་ཞེས་དདུལ་ཚུ་བས་གསུང་གསུངས།

བསམ་གྱིས་མི་བྱུབ་པའི་རྣལ་འབྱོར།

བརྩ་བ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུབ་པའི་རྣལ་འབྱོར་ལ། བསམ་མི་བྱུབ་ཐུན་
མོང་བ་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཞར་བྱུང་རྫོགས་
རིམ་གྱི་རྗེས་སུ་བློ་ཡིག་སྐྱབས་སྤང་བཅས་གསལ་བཏབ་ནས་སྤྱད་རིམ་
བྱེད་ལུགས་དདུལ་ཚུའི་ཟིན་གྱིས་ལྟར་དང་། ལུས་དཀྱིལ་བསྐྱོམ་མ་

བསྐྱོམས་ཀྱི་བྱུང་པར་བྱེ་ནས་སྤྱད་རིམ་བྱེད་ཚུལ་སྐྱབ་ཐབས་གཞུང་དུ་
གསལ་བ་ལྟར་ལ། འདོད་ཁམས་ཐིམ་པའི་སྐབས་ཕྱིར་དུར་ཁྲོད་མེ་རི་
སོགས་ཀྱང་རང་ལ་ཐིམ་པར་མོས་དགོས། སྤར་ལུས་དཀྱིལ་བསྐྱོམས་ཡོད་
ན་སྐབས་འདིར་བཀྱ་ལམ་གྱིས་གསལ་བཏབ་ནས་བསྐྱུ་རིམ་བྱ། ལུས་
དཀྱིལ་གྱི་གཙོ་མོ་རང་ཡང་སྟོད་སྟོད་ནས་འོད་དུ་ཁྱུ་ནས་ཞེས་འདོན་ན་བདེ།
དེ་མིན་གཞན་འདྲ། ཆོས་སྐྱུར་བྱུང་ཆོས་བཞི་ལས། རྒྱ་ད་ཚུན་ཆད་བསྐྱུས་
པའི་སྤང་བ་སྟོང་སང་། དེས་དོར་རང་བཞིན་གྱིས་མ་བྱུབ་པ། དུལ་ཅན་བདེ་
བ་ཆེན་པོ་གསུམ་ཆད་བ་དགོས། ཆོས་སྐྱུར་ང་རྒྱལ་འཛོག་པ་མི་དགོས།
གཉིས་པ་ནི། དག་པ་མཁའ་སྤྱོད་དུ་བགྲོད་པའི་མན་ངག་ཐུན་མིན་བསམ་མི་
བྱུང་གི་རིམ་པ་སྟེ། འདི་སྤྱི་མ་མཉེས་པའི་ཞལ་ལས་ཤེས་དགོས་པས་བྲིད་
ལས་བྱུང་བ་ལྟར་བྱ། ལུས་དཀྱིལ་བསྐྱོམས་ཏེ་བསྐྱུ་རིམ་བྱས་ཡོད་ཀྱང་
བསམ་མི་བྱུང་འདིར་སྐབས་སྤར་གསལ་འདེབས་པ་དགོས་གསུངས།

སྤྱོད་ལམ་གྱི་རྣམ་འབྱུང་།

བརྩ་གཅིག་པ་སྤྱོད་ལམ་གྱི་རྣམ་འབྱུང་ནི། གོང་གི་སྤྱད་རིམ་མཐུག་གི་
བདེ་སྟོང་དེའི་རང་ལས་སྤྱོད་ལམ་གྱི་རྣམ་འབྱུང་མ་ས་ལུགས་ལ་རྒྱན་ཡོད་ལ་
ཕྱག་མཆོན་མེད་པའི་ལྟར་བཞེངས་པར་གསུངས་ཀྱང་། དགོ་ལུགས་ལ་ཕྱག་
མཆོན་རྒྱན་དང་བཅས་པའི་སྤར་བཞེངས། དེ་ཡང་ཐབས་ལ་སྤང་ཞེན་ཕྲོག་

བའི་དབང་དུ་མཛད་པས་ཕྱག་མཆན་གྱིས་མི་གཞོན་ཚུལ། འདིར་སྟོང་བའི་
 ངང་ལས་ལྷར་ཡང་ཡང་བཞེངས་པ་ནི་སྐྱུ་ལུས་འབྱུང་བའི་རྒྱུད་སྒྲིན་བྱེད་དང་།
 སྟོང་བར་ཡང་ཡང་སྐྱུངས་པ་ནི་འོད་གསལ་འབྱུང་བའི་རྒྱུད་སྒྲིན་བྱེད་དུ་འགོ་
 །ལྷ་གཅིག་གི་བདག་བསྐྱེད་བཏང་སྟེ་ཉེར་བསྐྱུ་མ་བྱས་གོང་ལྷ་གཞན་གྱི་
 བདག་བསྐྱེད་བྱས་ན་རབ་གནས་བཞེགས་པའི་ཉེས་པ་འབྱུང་བས། བར་དུ་
 བདག་བསྐྱེད་གཞན་མི་བཏོན་ཐབས་མེད་བྱུང་ཆེ་དེ་ལ་འཇུག་ཁར། རང་ཉིད་
 ལྷར་གསལ་མི་དམིགས་པ། །སྒྲོས་མེད་སྟོང་བའི་ངང་ལ་ཡལ། །སྐྱར་ཡང་ཞལ་
 གཅིག་ཕྱག་གཉིས་པ། །ཆུ་ལས་ཉ་ལྡང་ལྷ་བྱར་གསལ། །སྐྱི་བོར་ཨོ་དང་
 མགྲིན་པར་ཞུམ་ཐུགས་ཀར་རྩྱི་གིས་མཆན་པར་གྱུར། །ཅེས་བྱས་ཏེ་འཇུག་།
 དེ་ཟིན་ནས་བདག་བསྐྱེད་སྐྱུ་མའི་མཆམས་ནས་འདོན་རན་པ་ན། རང་ཉིད་
 ལྷར་གསལ་སོགས་རྐང་པ་སྐྱ་མ་གཉིས་འདྲ་བ་ལ། སྐྱར་ཡང་ཞལ་ཕྱག་ཡོངས་
 རྩོགས་པ། །ཆུ་ལས་ཉ་ལྡང་སོགས་ནས། མཆན་པར་གྱུར། །ཅེས་བརྗོད་ཅིང་
 བསམ་ན་སྐྱུ་མའི་ཉེས་པ་ཞེགས་གསུངས། གོ་ཆའི་ལྷ་བཀོད་ནས་ཆམས་
 རམས་ཀྱི་སྐྱུང་བའི་སྐྱུ་མི་སོགས་བདེ་མཆོག་སྐྱབས་ཞལ་བཞིན་གསུང་
 བ་ཡིན་ཡང་། འདིར་རྣལ་འབྱོར་མའི་ཞལ་གཅིག་དུ་དེ་ལས་སྐྱུ་མིའི་སྐྱགས་
 འབྱུག་སྟོང་དུས་གཅིག་དུ་ལྡིར་བ་བཞིན་སྒྲོག་པ། དེ་ཡང་སྐྱགས་བཞི་
 མཆམས་བརྒྱུད་སྟོང་འོག་སོགས་ཐམས་ཅད་ནས་བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་

འོད་ཟེར་མེའི་རང་བཞིན་གྱི་སྤྲལ་ས་མེ་སྤྲལ་འཕྲོ་བ་དང་བཅས་པའི་འོད་ཟེར་
 གྱིས་གྲུར་ཕུབ་པ་ལྟར་བསྐྱང་བར་བསམ་པ་ནི་སྤང་འཁོར་རེད། རྒྱུད་སྡེ་
 གཞན་ལ་བེདུར་རྩ་ཞེས་པ་རིག་པའི་རྒྱལ་པོ་སྟེ། བདུད་འདུལ་བྱེད་གྱི་འཁོད་
 ཡུལ་ཁྱོ་བོ་རིག་པའི་རྒྱལ་པོ་འཁོད་པ་དང་། རྣལ་འབྱོར་མའི་སྐབས་འདིར་
 བརྩ་ཞེས་འཁོད་པ། བརྩ་ནི་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མི་བྱེད་པ་ལ་བྱེད་པས་འདིར་
 བདུད་འདུལ་བྱེད་གྱི་འཁོད་ཡུལ་ངེས་དོན་གྱི་ཁྱོ་བོ་བདེ་སྟོང་གཉིས་སུ་མེད་
 པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་དང་དོན་བཞིན་ལག་གི་རྣམ་པར་ཤར་བ་ཁྱོ་མོ་དུམ་སྐྱེས་
 མ་འཁོད་པ་ཡིན། འདིའི་སྐབས་སྤྲལ་ས་ཆོན་བཞི་ལན་གཉིས་བརྗོད་དགོས་
 པས་ལག་གཡོན་པས་སྤྲལ་ས་མཇུ་བ་གྱི་ཕུག་རྒྱའི་མཐེབ་མཇུ་བ་གཉིས་གྱིས་
 སེ་གོལ་གཏོག་པ་དང་བཅས་སྤྲལ་ས་ཆོན་དང་པོ་བཞི་གཡོན་སྒྲོར་གྱིས་
 སྤྲལ་ས་དང་པོ་བརྗོད་པའི་ཆེ་མདུན་ནམ་ཤར་དང་སྟེང་དུ་ཁྱ་གདོང་མ་ནག་མོ་
 གཉིས། གཉིས་པའི་ཆེ་གཡོན་ནམ་བྱ་དུ་འུག་གདོང་མ། གསུམ་པའི་ཆེ་
 རྒྱབ་བམ་རྒྱབ་དང་འོག་ཏུ་དུམ་སྐྱེས་མ་དང་བྱི་གདོང་མ་གཉིས། བཞི་པའི་ཆེ་
 གཡས་སམ་སྒྲོར་གཟུགས་ཅན་མ་དང་པག་གདོང་མ་བཅས་དང་། ཡང་
 སྤྲལ་ས་ཆོན་གཉིས་པའི་སྐབས་མེ་ནས་བརྩམས་ཏེ་གཤེན་རྩེ་བརྟན་མ་
 སོགས་བྱེད་གཟུགས་མ་རྣམས་ཡབ་བཀའ་ལྟར་གཡས་སྒྲོར་གྱིས་མཆོམས་
 རྣམས་སུ་སེ་གོལ་རེ་རེ་སྟེ་བྱོན་སེ་གོལ་བརྩ་གཏོག། འདི་དག་འཛིགས་བྱེད་

སོགས་ཀྱི་སྐྱབས་ཁོ་བཅུ་འགོད་པའི་དོད་ཡིན། འདིའི་སྐྱབས་ཀྱི་སྤྱང་འཁོར་
བསྐྱོམ་པའང་དོ་རྩེའི་རྩ་གྲུང་སོགས་གྲུབ་ཚུལ་སྤྱར་ལྟར་ཡིན། རྒྱུན་དུ་འང་
འབྲས་དུས་ཀྱི་ནལ་འབྱོར་མའི་ང་རྒྱལ་དང་མ་བྲལ་བའི་ཐོག། །གང་སྤྱང་སྤྱོད་
པ། སྤྱོད་པ་བདེ་བ། བདེ་བ་ལྷ་སྤྱར་འཆར་བར་མོས་ན། ཐེག་ཆེན་སྒོ་སྤྱོད་
ལས། སྤྱོད་ཉིད་སྤྱང་བ་སྒྲ་ན་མེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་དོན་དམ་པའི་སྤྱང་
བ་སྒྲ་ན་མེད་པ་སྟེ། སྤྱང་འཁོར་ཀྱི་མཆོག་དང་། སྤྱགས་སྤྱགས་ཀྱི་དབང་པོའི་
སྒོ་བསྐྱམས་པའི་མཆོག་ཀྱང་ཡིན། དེ་ལྟར་མ་བྱས་ན། དཔེར་ན་ཐུན་ལ་མི་
རྟག་པ་བསྐྱོམས་ན་ཐུན་མཆོམས་སུ་ཡང་མི་རྟག་པ་ཡང་ཡང་དན་དགོས་པ་
བཞིན་ཕྱི་རོལ་དུ་གཟུགས་ཀྱི་སྤྱང་བ་གང་ཤར་ཐམས་ཅད་རྩེ་བཅུན་དོ་རྩེ་ནལ་
འབྱོར་མའི་ལྷ་སྤྱོད་ཆེ་ཆུང་སྤྱོད་ཆོགས་སུ་སྤྱང་བས་ཉིལ་གྱི་གང་བུ་ཁ་ཕྱེ་བ་ལྟར་
སྤྱོད་འོག་བར་སྤྱང་གི་ཁྱོན་ཐམས་ཅད་གང་བའི་ཞལ་ནས་སྤྱགས་ཀྱི་སྤྱ་ཕྱར་
ཕྱར་སྤྱོད་པ་དང་། སྤྱ་ན་ལམ་དུ་གྲགས་པ་ཐམས་ཅད་ཨོྲ་གསུམ་མའི་སྤྱགས་
ཀྱི་གདངས་སུ་མོས་པ་དང་། ཡང་ན། སྤྱ་སོགས་ཐོས་ཆེ་ལྷ་པོའི་ང་རྒྱལ་ལ་
གནས་ན་སྤྱ་དོ་རྩེ་མ་དང་ལྟན་ཅིག་མཉམ་སྤྱོད་མཛད་པར་མོས་པ་དང་། མོ་
ཡིན་ན་རིགས་ལྷ་དང་སྤྱོད་ཚུལ། བསྐྱོམ་བྱའི་ལྷ་དང་སྤྱོམ་པ་པོའི་གང་བྲག་
ལ་སོགས་པ་ཕྱི་ནང་གི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་གི་སེམས་ཀྱིས་བཏགས་པ་
ཅམ་མ་གཏོགས་རང་ངོས་ནས་ཚུགས་ཐུབ་དུ་གྲུབ་པ་རྒྱལ་ཅམ་ཡང་མེད་

པར་ངེས་པའི་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྤྱག་བསྐལ་དང་
བྲལ་བར་འདོད་པའི་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་བྱང་དུ་འབྲེལ་བའི་སྟོང་ཉིད་སྟོང་རྗེའི་སྟོང་
པོ་ཅན་བསྐྱོམ་པ་སྟེ་སྤང་བ་སྦྱུང་བྱེད་ཀྱི་སྟེང་སོ། གྲག་སྟོང་གསུང་གི་བྱེད་སོ། །འཛུ་
རྟོག་ཐུགས་ཀྱི་བྱེད་སོ་གསུམ་བསྐྱོམ་པ་ལ་ནན་ཏན་དུ་བསྐྱབ་དགོས། སྟོང་
ཉིད་ལས་ལྡང་ནས་ཀྱང་ཐུན་མཆམས་ཀྱི་སྐབས་གཞན་དང་། ལྟག་པར་དགོང་
མོ་གཉིད་ལོག་པའི་སྐབས་ལྟ་བུར་འདུ་ཤེས་རགས་པ་རྣམས་བསྐྱུས་བེན་པའི་
དབང་གིས་གདོན་བགོགས་ཀྱི་བར་ཆད་འཇུག་སྐབས་ཉལ་ཁ་སོགས་སུ་གོ་
ཆ་དང་ཆམས་རམས་ཀྱི་སྤྱང་བ་ནན་ཏན་དང་། ཐུན་མོང་བའི་སྤྱང་འཁོར་
བསྐྱོམ་པ་གལ་ཆེ། དེ་ཡང་འཛིགས་བྱེད་ཀྱི་ཁོ་བཅུའི་སྤྱང་འཁོར་ཤིན་ཏུ་ཟབ་
པས་དམིགས་པ་གསལ་པོས་བསྐྱོམ་པ་གནད་ཆེ་བས་སྤྲ་མ་དེའི་བྱི་རོལ་དུ་
འདི་གསལ་གདབ་ཀྱང་ཆོག་གསུངས། ཐུན་མཆམས་སྤྱང་སྟོ་གསུམ་ཀྱི་བྱ་
བར་རྟོག་དཔྱོད་ཀྱིས་ཉམས་ལེན་དང་མི་འབྲལ་བའི་འཕེན་པ་བཟང་པོ་བཏང་།
གང་སྤང་རྣལ་འབྱོར་མར་བལྟ་བ་དོ་བོ་ལས་རྣམ་པ་གསལ་མི་དགོས། འབྲེར་
སོ་གསུམ་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ལ་གནས་ན་མ་མཐར་སྟོ་གསུམ་ཀྱི་ཀུན་སྤྱོད་ལྱང་
མ་བསྟན་རྣམས་ཀྱང་དགོ་བར་བསྐྱར་བྱས་ཏེ། བྱི་ཏེ་རུ་ཀམི་གོ་འཕང་
གནས། །ཡན་ལག་གིས་ནི་བསྐྱོད་པ་དང་། །ཆོག་གི་རབ་འབྱམས་ཇི་སྟེད་པ།
དེ་སྟེད་ཕྱག་རྒྱ་གསང་སྤྱགས་ཡིན། །ཞེས་པ་ལྟར་ལྱང་མ་བསྟན་ཀྱི་ལས་

ལུས་ཀྱི་འགྲུལ་བསྐྱོད་བྱས་ཆད་ཕྱག་རྒྱ་སོགས་དང་། ངག་སྐྱས་ཆད་སྐྱགས་
སུ་འགྱུར་བས་སོ། །སྐྱགས་རིམ་ཆེན་མོར་འབྱེད་སོགས་ལྷན་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་
སོགས་ཐུན་མཆམས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དང་། བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་བབ་གནད་
གཞན་དུ་མེད་པའང་མང་པོ་གསུངས་ཡོད་པས་སྒོ་ཁ་མཐོ་བ་ཆོས་ངེས་པར་
མངལ་ནས་ཉམས་ལེན་དུ་སྐྱར་དགོས། ཐུན་ཀྱི་སྐྱབས་གཟབ་གཟབ་བྱས་ཏེ་
ཡར་ཅམ་བསྐྱལ་བ་དེ་ཐུན་མཆམས་སུ་བྲན་ཤེས་བག་མེད་ཀྱིས་གང་བྱུང་
བྱུང་བྱས་ནས་མར་བསྐྱལ་ན། རང་རེར་ཐུན་ལས་ཐུན་མཆམས་མང་བྱིར་
རྐང་རྗེས་ལག་བསྐྱབ་བེར་བ་ལྟར་ས་ཆོད་གང་ཡང་མི་འོང་བས། ཐུན་
མཆམས་སུ་བྲན་ཤེས་བག་ཡོད་བསྟེན་ཏེ་ཐུན་དངོས་གཞིའི་ཉམས་ལེན་ལ་
ཕན་ཐབས་གཙོ་བོར་བྱེད་པ་གལ་ཆེ་གསུངས།

གཉིས་པ་ཡན་ལག་གི་རྣལ་འབྱོར་ལ་དྲུག་ལས། དང་པོ་ཁ་བས་ཀྱི་
རྣལ་འབྱོར་ནི། འདི་ལ་རྒྱས་འབྱེད་བསྐྱས་གསུམ་ཡོད། སྐྱགས་ཀྱི་སྐྱབས་
འདིར་ཁ་བས་རྣམས་ནང་མཆོད་ལྟར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པའམ། ཨོ་ཨྲཱ་ཧྲཱི་ཏ་
ཏྱཾ་ཧྲཱི་ཧྲཱི་བྱ་དང་། མ་མཐའ་འབྱུ་གསུམ་གྱིས་བྱིན་མ་བརྒྱབས་པར་འོངས་
སྐྱོད་ན་བཟའ་བཏུང་ཁམ་རེ་དང་རྩབ་རྩབ་རེ་ལ་སྐྱགས་ཀྱི་སྒོམ་པོ་རེ་འབྱུང་
ཚུལ་དང་། ཚུལ་འཆལ་གྱིས་དད་རྫས་ལ་སྐྱོད་ན། ལྷགས་གོང་མེ་ལྷེ་འབར་
བ་དག །ཅེས་སོགས་ལྟར་འགྱུར་བ་དང་། དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་ཁྲིམས་ལྟར་པས་

དགོར་དང་བྱ་ལོན་གྱི་ཚུལ། བྱང་སེམས་ཆོས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གྱི་
དོན་བྱེད་པས་གཡོག་པོས་སྦྱིན་བདག་གི་བས་བ་བ་དང་མཐུན་ཕྱིར་བྱ་ལོན་
དུ་མི་འགྱུར་བ། སྤྲུགས་ལ་སྦྱིན་སྟེག་དང་ཆོགས་འཁོར་གྱི་ཚུལ་དུ་སྦྱོད་པས་
ད་དུང་ཕན་ལོན་ཆེས་ལྷག་པར་འཐོབ་ཚུལ། མདོ་འདུལ་གྱི་ལུང་འདྲན་
སོགས་བཅས་རྒྱས་པར་གསུངས། བས་གྱི་རྣལ་འབྱོར་དང་སྦྱིན་སྟེག་སྐབས་
འབྲུལ་ཡུལ་ལུས་དཀྱིལ་གྱི་ལྟ་ཆོགས་སྐད་ཅིག་གིས་གསལ་བཟབ་པ་ལ་
ལུལ་བར་བསམས་ཏེ་ལོངས་སྦྱོད་ཚུལ་དཔུལ་ཚུའི་བེན་བྲིས་ལྟར་རམ། ཡང་
དྲགས་པོ་སྒྲ་མ་རིན་པོ་ཆེདི་ཕྱག་བཞེས་ལྟར། ཏ་ཏོ་ རྩོ་ ཁ་དོག་དེ་རོ་རུས་
པའི་སྦྱོན་བཅོམ་ཞིང་བདུད་ཅིར་གྱུར། ཨོ་ཨྲུ་ཧྲུ་ལན་གསུམ། རྒྱ་ཆེར་སྟེལ་
ཞིང་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པར་གྱུར། སྤྲུགས་བཅུདི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་སྒྲ་མ་
འཁོར་ལོ་སྟོམ་པའི་ལྟ་ཆོགས་གྱི་རྣམ་པར་སྦྱོན་དངས། རང་གི་ལུས་ལ་
བཞུགས་པར་གྱུར། ཨོ། དེ་རྩེ་གསུམ་དབྱེར་མེད་པའི་བདག་པར་ཉིད་སྒྲ་མ་
ལྟར་གསལ་བས། །ཨྲུ་བག་མེད་ཡེ་ཤེས་བདུད་ཅི་ཆེ། །ཧྲུ། བྱང་ཚུབ་སེམས་
ལས་གཡོ་མེད་པར། །ལུས་གནས་ལྟ་རྣམས་ཆོམ་ཕྱིར་རོལ། །ཨ་ཏོ་མདྲ་སྤྱ་
ཁ། ཞེས་བརྗོད་ཅིང་དོན་བསམས་ལ་བཟའ་བཟུང་ཆོགས་འཁོར་གྱི་ཚུལ་དུ་
ལོངས་སྦྱོད་ན། རྩེ་མི་ལས། ང་རེས་འགའ་བ་ཞིང་བ་ཞིང་བསྒྲོམ། །སོགས་
དང་། སྦྱིང་རས་པས། སྦྱ་མ་ལུས་གྱི་ལྟ་ཁང་ན། །སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་གྱི་

ཕན་ཡོན་འཛོལ་ཚུལ།

གཉིས་པ་ཕྱི་རོལ་མཆོད་པའམ་ཆོགས་མཆོད་བྱ་ཚུལ་ལ། རྒྱུད་སྡེ་འོག་
མར་ཀ་ར་བྱ་རམ་སོགས་སྐྱུར་བའི་གཏོར་མ་རྩ་རུའི་བཟའ་བ་ཞེས་པ་
བཤམས་ནས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ཏེ། །ཞལ་བས་རོ་བརྒྱ་ལྡན་པའི་ཡིད་འཕྲོག་
པ། །ཞེས་སོགས་བརྗོད་དེ་ཕུལ་བ་ཅམ་ལས་མེད། ཕྱི་རོལ་མཆོད་པ་རྒྱས་
འབྲིང་བསྐྱུས་གསུམ་བྱ་ཚུལ་ཞུ་ལུའི་འབྲིང་ཡིག་ཏུ་གསལ་ཚུལ།

ཆོགས་འཁོར་འབུལ་ཚུལ།

ཆོགས་འཁོར་བྱེད་པ་འདི་དམ་ཆོག་ཉམས་ཆགས་སྐྱོང་བའི་མཆོག་དང་།
བར་ཆད་ཞི་བའི་ཐབས་ཀྱི་གཙུག་པོ་ཡང་ཡིན། འདི་གནད་སྒྲིན་མ་བྱུང་ན་ཤིན་
ཏུ་ཉེན་ཆེ་བས་རྗེ་ཡབ་སྐུས་ཀྱིས་ཆོགས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་དངོས་སུ་མ་མཛད་པ།
དེར་མ་བཟད་རང་རྒྱུད་ལ་རྗོགས་རིམ་གྱི་རྟོགས་པ་སྐྱེ་བ་སོགས་ཀྱི་དགོས་པ་
ཁྱད་པར་ཅན་དང་ལྡན་པ་སྤྲུལ་མེད་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་ཆོས་ཡིན། ཆོས་
བཙུ་གཏོང་མ་ཐུབ་ཆེ་གཞིན་རྒྱ་མ་སྐྱེས་པ་དང་མ་སྤྲད་པ་བདུན་རྣམས་འབྲོར་
མར་མོས་པ་ལ་བཟའ་བརྒྱུད་སྟེར་ན་ཆོས་བཙུའི་དོད་ཐུབ་པར་གསུངས་ཀྱང་།
འགྲུབ་སྐྱབས་ཆོས་བཙུ་མདོར་བསྐྱུས་ཅམ་རེ་མ་ཆག་པ་བྱུང་ན་ལེགས།
དངུལ་ཚུས་གཞིན་རྒྱ་མ་གསུམ་གསུངས་ཀྱང་བདུན་ཡིན་གསུངས། ཡང་
དམ་བཅའི་སྒྲགས་ཉིས་འགྱུར་དུ་བསྐྱུས་པས་ཆོས་བཙུ་ཆད་པའི་ཉིས་པ་

བེགས་པ་སོགས་ཀྱི་གསུང་ཚུལ་འདྲ་མིན་ཡོད། ཚོགས་ཀྱི་དོན་ཚོགས་
 གཏོར་རྒྱུ་པ་ལ་གོ་རྒྱུ་མིན་པར་ནལ་འབྱོར་པོ་མོ་འདུས་པའམ་ཚོགས་པའི་
 ལྟོན་མོ་ཡིན་པས་ན་ཚོགས་ཞེས་བྲ། དེ་ཡང་པཱེ་ཏ་རྩ་རྩེ་ཏས། གང་ཞིག་
 འདི་ནམས་ཐམས་ཅད་ལ། །དཔའ་བོ་རྒྱུ་པའི་བྲ་བ་ནི། །དཔའ་བོའི་ལྟོན་མོ་
 ཞེས་སུ་བརྗོད། །ཚོགས་ཀྱི་དབང་ཕྱག་དེ་ལྟ་མིན། །དེ་བཞིན་དཔའ་མོ་རྒྱུ་
 པ་ལ། །དཔའ་མོའི་དབང་ཕྱག་ལྟོན་མོ་ཉིད། །དེ་ལྟར་འཁོར་ལོའི་དབང་ཕྱག་
 ལ། །ཤེས་རབ་ཐབས་དང་བཅས་པ་ཉིད། །ཅེས་པ་ལྟར་ནལ་འབྱོར་པ་པོ་རྒྱུ་
 པ་ཚོགས་ན་དཔའ་བོའི་ལྟོན་མོ། མོ་ཤ་སྟག་ཚོགས་ན་དཔའ་མོའི་ལྟོན་མོ། དེ་
 གཉིས་ཀ་ཚོགས་པ་ལ་ཚོགས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བེད། ཚོགས་ཀྱི་སྟོབ་དཔོན་དང་
 ལས་ཀྱི་དོ་རྗེ་རི་འདྲ་བ་ཞིག་དགོས་པའང་། རྒྱུད་སྟོམ་འབྱུང་དང་། སྟོབ་དཔོན་
 ཨུམ་ཀ་ར། རོམ་ཉྱེ་པ་སོགས་ཀྱིས་གསུངས་ཚུལ། ཚོགས་རྗེས་ཀྱང་དགོས་
 པ་བདེ་སྟོང་འཕེལ་བའི་ཕྱིར་དུ་ཡོངས་སྟོན་པ་དགོས། ནལ་འབྱོར་ཞེས་པའང་
 ལམ་ནལ་མ་ལ་དབང་འབྱོར་བས་ན་ནལ་འབྱོར་ཞེས་བྲ་བས་ནལ་འབྱོར་པ་
 རྱེད་ཚོག་ཚོག་གི་ལས་སྟོམ་མོ་མེད་གསུངས། བདག་བསྐྱེད་རྒྱུ་པའི་སྐབས་
 ཚོགས་འབུལ་ན་འོག་མིན་མའི་གོང་དང་། བདག་འཇུག་སྐབས་འོག་ཏུ་བྱེད་
 པའི་བྱེད་པར་ཡོད། ཚོགས་འཁོར་ནི་གསང་སྟགས་ཀྱི་དངོས་གྲུབ་སྟེ་དང་།
 མཁའ་སྟོན་འབྲུག་པའི་རྒྱུ་ལོ་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་རབ་ལ་ཉིན་ལྟར་གྱིས་འབུལ་

བ་དང་། དེ་མ་བྱུང་ཡང་བདེ་མཆོག་ཙ་རྒྱུད་ལས། མར་གྱི་དོ་ཡི་ཆེས་བཅུ་
དང་། །ཟླ་བ་ཡར་ངོར་གང་གྱུར་ལ། སྐར་དུ་འབད་བས་མཆོད་བྱ་སྟེ། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་ཟླ་བ་རེ་རེ་བཞིན་གྱི་ཡར་ངོ་མར་ངོའི་ཆེས་བཅུ་དང་། དམའ་
མཐའ་ལོ་རེ་ལ་ཆེས་བཅུའི་མཆོད་པ་རེ་མ་ཆག་པ་གཤམ་ཆེ། དེ་དག་ཅི་རྒྱས་
རྒྱས་ལ་མ་འབད་ན་སྒྲགས་པ་ཡིན་ཆེ་དམ་ཆོག་ཉམས་འགྲོ་བར་གསུངས་ཏེ།
སྟོབ་དཔོན་ཨ་བྱུ་ཀ་རས། སྒྲགས་པས་བྱུང་བར་མཆོན་མོའི་དུས། །ཞག་རེ་
དང་ནི་རི་སྟེང་པར། །ཟླ་རེ་དང་ནི་ལོ་རེ་ལ། །འཁོར་ལོ་ལས་འདས་ཉམས་
པར་འགྱུར། །ཞེས་སོ། །ཆེས་བཅུ་གཏོང་བའི་དུས་མཆོན་མོ་བྱུང་ན་ལེགས་
པར་ཙ་རྒྱུད་ལས་གྱུར། བཟའ་དང་བཅའ་བ་རྒྱ་ཆེ་བ། །རྟག་ཏུ་མཆོན་མོ་
ཉིད་དུ་བྱ། །ཞེས་པ་དང་། མཆོན་མོ་བརྟུལ་ཞུགས་ཅན་གཏོར་མ། །སྐྱོ་གྲོ་ལ་
གཅེར་བུར་གྱུར་བས་སྦྱིན། །ཞེས་གསུངས། དེ་ལྟར་མཆོན་མོར་བསྒྲགས་
པའི་དགོས་པའང་སྒར་བྱངས་པའི། །རྟག་ཏུ་མཆོན་མོ་འཕྱན་པ་དང་། །རྟག་
ཏུ་མཆོན་མོ་འདུ་བར་བྱེད། །ཅེས་སོགས་ལྟར་ཡིན་ཚུ་ལ། མཁས་གྲུབ་རྗེ་ལ་
ཏེ་རུ་ཀའི་གསུང་བྱོན་ཏེ། ཡར་ངོ་མར་ངོའི་ཆེས་བཅུ་བཟང་པོ་བྱུང་ན་དག་
པ་མཁའ་སྦྱོར་དུ་བགྲོད་པ་ལ་དཀའ་ཆོགས་མེད་པར་གསུངས་པ་མཁས་
གྲུབ་ཀྱི་རྣམ་ཐར་དུ་ཡོད། རྩ་སྤྱོད་ཁྱི་ཆེན་གྱིས་ཉིན་རེ་བཞིན་ཆོགས་འཁོར་
མཛད་པའང་མ་རྒྱུད་ཀྱི་དམ་ཆོག་ཉམས་བཞེས་གནང་བ་རེད། །བྱ་བ་ཏང་རི་

ཁྱོད་པ་ཤིན་ཏུ་འཁོས་དམན་ལྟ་བུས་སྒྲ་རེ་བཞིན་གྱི་ཡར་མར་གྱི་ཆེས་བཅུ་
ཐམས་ཅད་ཅང་མི་འགྲུབ་པ་བྱུང་ན། གུན་སྤྱོད་ལས། དགུན་སྒྲ་འབྲིང་པོ་ལ་
སོགས་པའི། །ཆེས་བཅུ་ལ་ནི་དེ་རབ་མཆོད། །གསུངས་པ་ལྟར་རྒྱལ་གྱི་སྒྲ་
བ་ལ་བདེ་མཆོག་ཡབ་ཡུམ་གྱི་དུས་ཆེན་ཡིན་པས་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཆེས་བཅུའི་
མཆོད་པ་མ་ཆག་པ་ངས་པར་དགོས། རྒྱལ་སྒྲ་ནི་ཉོར་སྒྲ་བཅུ་གཉིས་པའི་
ཡར་མར་གྱི་ཆེས་བཅུ་ལ་གསུངས་པ་ཡོད་ཀྱང་རང་ལུགས་སྒྲ་བ་བཅུ་
གཅིག་པའི་ཆེས་བཅུ་དྲུག་ནས་བཅུ་གཉིས་པའི་ཆེས་བཅོ་ལྔ་བར་ལ་བྱེད་
ཅིང་། དེ་ཡང་འདྲིར་མ་རྒྱུད་གཙོ་ཆེ་བྱིར་མར་ངོ་སྤོན་འགྲོའི་དབང་དུ་བྱ་
དགོས་པས་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆེས་ཉོར་ལྔ་ལ་ཡུམ་དང་། བཅུ་གཉིས་པའི་
ཆེས་བཅུ་ལ་ཡབ་ཀྱི་དུས་ཆེན་ཡིན། །ཟླ་རྒྱུད་ལྟ་བུས་རྒྱན་དུ་ཆེས་བཅུའི་
སྐབས་ཆོགས་ཀྱི་ཡོ་བྱད་གཞན་མང་པོ་མ་འགྲིགས་ཀྱང་། བ་ལ་དང་མ་ད་
ན་ཅམ་བྱུང་ན་ཆོགས་འཁོར་བྱ་རུང་། དེ་གཉིས་ཆོགས་རྩ་ལ་མེད་ཐབས་
མེད་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུད་སྒྲོམ་འབྱུང་ལས། གཏོར་མ་སྤྱོད་བྱེད་མེད་པར་ལས། །
སྤྱར་དུ་འགྲུབ་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་། བདེ་མཆོག་ཅ་རྒྱུད་ལས། རྩོ་རྩོ་
ལྟ་མོ་སྤྱོད་བྱེད་ཤ་རྣམས་ཀྱིས། །སྤྱོད་པོ་གྲུས་པས་དེ་རྣམས་མཆོད་བྲས་
ན། །ཉེ་རུ་ཀ་དབབ་མངོན་དགར་གྱུར་བ་ཡི། །གང་བྱིར་དེ་རྣམས་ལག་ན་
མཆོག་གི་གནས། །མགུ་བའི་སེམས་ཀྱིས་མཆོག་ནི་སྤྱོད་པར་འགྱུར། །ཅེས་

གསུངས། རྒྱལ་པར་འབྲུག་སྐྱབས་ཆོགས་གཏོར་ཡང་བཞེངས་ཐུབ་ན་
ལེགས། དེ་མ་གྲུབ་ཀྱང་ཆོགས་འཁོར་ཆད་པའི་སྐྱོན་དུ་མི་འབྱུར་ཏེ། རྒྱ་གར་
གྱི་གྲུབ་ཆེན་ཆོས་ཀྱང་སྐྱེ་བ་བདུན་པའི་མི་རོ་སོགས་ཤིང་ལ་མཛད་པ་
ལས། ཆོགས་གཏོར་བཤམ་སྟོལ་མེད། ཡང་ཆོགས་གཏོར་རྒྱལ་པར་འབྲུག་
ན། ཆོགས་གཏོར་གྱི་དབྱིབས་དཔའ་བོའི་སྤྱིང་ངམ། དཔའ་མོའི་རུ་མ་ལྟ་
བུར་སྐྱབས་ཅིས་ཁ་བསྐྱར་བ། དཀར་རྒྱ་ལ་མར་གྱི་ཁ་ཆག་བྱ་ཆོག ། ཅི་རྒྱ་
རྩོམ་ཅི་ལྟ་པ་དང་བ་བ་བྱེད་བྱེད་པ་སོགས་ནི་རྟོང་མའི་ལུགས་ཡིན་པས་
མི་རུང་། ཅི་མོར་ལྷ་ཉི་རྒྱ་དངེས་པར་དགོས་པ་སོགས་རང་གི་སྒྲ་མའི་བྲག་
བཞེས་ལྟར་བྱ། དེའི་གཡས་སུ་ཤིང་གཡོན་དུ་ཆང་བཅས་བཤམ། སྤྱིང་
པོ་རྒྱ་སོགས་ལས། བར་སྐྱད་གིས་ནི་མདོན་བརྗོད་དོ། ། ཞེས་དང་། མ་ད་
ན་ཆང་བ་ལ་ཤི། ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར། ཤི་ལ་བ་ལ་དང་ཆང་ལ་མ་
ད་ན་ཞེས་བརྗོད་པ་དང་། གཞན་དེར་འོངས་པ་ལ་འོངས་སམ་ཞེས་འདྲི་ན།
ཕྱོད་ཏང་ག། ཞེས་པ་དང་། ཅིག་ཤོས་གིས་ལེགས་པར་འོངས་སོ། ། ཞེས་ལན་
འདེབས་པ་ལ། བྱ་ཏི་ཕྱོད་ཏང་ག། ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ་སྤྱི་ཏའི་སྐྱད་གྱི་བར་
དང་བར་ལན་བྱེད་པ་ལས་ཐ་མལ་གྱི་མིང་ནས་བརྗོད་པ་དང་། ཆོགས་རྩས་
ས་རྩེན་པ་ལ་བཞག་པ་སོགས་བྱས་ན་སྐྱབས་ཀྱི་སྟོམ་པོའི་ལྷུང་བ་མང་པོ་
འབྱུང་། ཆོགས་པ་མང་པོའི་དབུས་སུ་ཆོགས་གཏོར་འཁོར་ཆེ་བ་བཤམ་

དགོས་ན་ཆོགས་བྱེད་ས་རྣམས་ས་པག་གི་དབྱིབས་སུ་བྱས་ཏེ་བཅེགས་
ཀྱང་ཆོག དདུལ་བྲིད་ལས་དམིགས་བསལ་ཅན་གསུངས་པ་གཏོར་ཟོར་ལ་
གོ་དགོས་བས་དེ་འདྲ་འགའ་རེ་ལ་མ་གཏོགས་ཉིན་མོར་གཏོར་མ་ལ་དཔལ་
འབར་འཇུགས་མི་དགོས། མཆན་མོ་ཡིན་ན་གྱིབ་གཞོན་གྱི་གདོན་བསུང་
བའི་བྱེད་ཆོགས་ལྷག་སོགས་ལ་སྟོས་མེ་ལྷ་བྱ་འཇུགས་པར་གསུངས་ཡོད།
ཅ་བརྒྱད་ཀྱི་སྒྲ་མ་སྦྱར་འདྲེན་ཚུལ་སོགས་དདུལ་ཚུའི་འབྲིད་ཡིག་ལྟར་
ཡིན། །ཁི་གྱི་རྒྱ་ད་ལས་མེ་འབར་ནས་བཟའ་བ་བསྟེག་པ་ནི་ནང་གི་སྦྱིན་
སྟེག་དང་། སྦྱར་ལུས་དཀྱིལ་གསལ་བཏབ་ནས་དེར་ཆོགས་འབྱུལ་བ་ནང་
གི་ཆོགས། དདུལ་བྲིད་ཀྱི། བདེ་སྦྱོང་སྦྱོང་གསུམ་ལྟར་ཡངས་སོགས་ནི་
འཇུག་པ་བདེ་བའི་ཆེད་དུ་མཛད། དེད་ཀྱི་སྦྱབ་དཀྱིལ་དུ། ཉིང་འཛིན་སྟགས་
དང་ཞེས་སོགས་ནི་གདངས་རྒྱན་ཡང་དབེན་ས་སྦྱར་བརྒྱད་ཐུན་མོང་མ་
ཡིན་པ་ཡོད་པ་དང་བཅས་དེའི་གནད་ཀྱིས་སྒྲ་མཆོད་ཀྱི་ཆོགས་ཀྱི་ཆོ་ག་
སོར་བཞག་བྱས་ཏེ་བཀོད་པ་ཡིན། དཀྱིལ་ཆོག་སྐབས་སྦྱར་འདྲེན་གཉིས་
བྱང་བ་ནི། སྦྱ་མ་དམ་ཆོག་པ་ལ་ཡེ་ཤེས་པ་བསྟེམ་པ་དང་། བྱི་མ་སྦྱར་འདྲེན་
པའི་དབང་དུ་བྱས། དེ་ཡང་སྦྱོང་གི་ནམ་མཁའ་ཅ་བརྒྱད་ཀྱི་སྒྲ་མ། ཆོས་འབྱུང་
དབུས་རྣལ་འབྱོར་མ། དེའི་མཐར་འཁོར་བཞི། དེའི་མཐར་འཁོར་སོ་གཉིས།
དེའི་མཐར་རྒྱད་སྟེ་བཞིའི་ཡི་དམ་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ཉན་རང་བཅས་

དང་། ཆོས་འབྱུང་ལ་ཟུར་དུག་ལས། ཟུར་རྒྱབ་མའི་ནང་དུ་ཆོས་སྤྱང་ནམས་
 དང་། ཟུར་མདུན་མའི་ནང་དུ་འདས་མ་འདས་ཀྱི་དཔའ་པོ་མཁའ་འགྲོ། དུར་
 ཁྲིད་ཀྱི་མཐར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ནལ་འབྱོར་མའི་ནམ་པར་འཁོད་པར་
 མོས། ཆོག་མ་མགོན་གསལ་འདེབས་ལུགས་འདི་ཆོག་མ་དང་ཆེས་བཅུ་
 གཉིས་ཀ་ལ་འབྲུག་སྤྱངས། མར་གྱུར་རིགས་དུག་ལ་ཆོག་མ་འབྲུལ་སྐབས་དེ་
 ནམས་ནལ་འབྱོར་མའི་སྐྱར་བསྐྱེད་པ་ལ་འབྲུལ། ཀླང་བརྒྱད་ཀྱི་བསྟོད་པའི་
 སྐབས། །སྐད་ཀྱི་གདངས་དང་བཅས་ལག་གཡོན་ནང་དང་། གཡས་པ་ཕྱིར་
 བྱས་ཏེ་དེའི་བྱ་གཡས་དང་། རྒྱ་མ་རུ་གཡོན་ཕྱོགས་སུ་འབྱུང་བྱ་བཅས་ཆོག་
 ཐ་མ་གསུམ་ལ་ཆོག་ཀླང་རེ་རེ་བཞེན་འཁྲུལ། འདི་ལའང་བདེ་སྟོང་སྟོར་བའི་
 མཆོན་དོན་ཡོད། འདི་ས་ལུགས་སོགས་ལ་མེད་པའི་མེ་སྐྱ་མའི་ཕྱག་བཞེས་
 ཏེ། ཅོང་ཁ་བརྒྱད་ཅུའི་སྐྱ་ཐང་གས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཞིག་ལའང་ཡོད། ཀླང་བརྒྱད་
 ཀྱི་ཀླང་པ་རེ་རེའི་མཐར་རྒྱ་དེའི་ལན་གཉིས་རེ་ལས་མཛད་སྟོལ་མེད་ཀྱང་།
 བདག་གི་སྐྱབས་མཆོག་དུགས་པོ་སྐྱ་མ་རིན་པོ་ཆའི་ཕྱག་བཞེས་ལྟར་སྟོ་སྟོ་
 བཞུགས་ལ་རྒྱ་དེའི་ལན་གསུམ་རེ་བརྟེན་དགོས། མཆོད་ཐང་ཏིང་འཛིན་
 དེར་ལེགས་མ་དང་དབྱིད་སྐྱ་གཉིས་མེ་རིན་པོ་ཆེས་དགའ་ལྡན་ཡངས་པ་ཅན་
 དུ་མཁའ་འགྲོ་མས་སྐྱ་སྤངས་པ་གསན་ནས་ཕྱགས་ལ་བཟུང་སྟེ་འགོད་གནང་
 མཛད་པས་བྱིན་རྒྱལས་ཀྱི་ཆོན་ཁ་མཆོག་ཏུ་ཆེ། །འདི་བཞག་ན་པངས་པར་

བསམས་ཏེ་ལྟ་མཉེས་པའི་ཆེད་དུ་འདིའི་དགྱིལ་ཆོག་ཏུ་འང་བཀོད་པ་ཡིན་
གསུངས། རྩོམ་གྱི་པས། དེ་ནས་ལྟག་དང་ཕྱད་བསྐྱེས་ཏེ། །འབྱུང་པོ་ཀྱན་གྱི་
གཏོར་མ་ནི། །རྣལ་འབྱོར་ཕྱན་སྒྲུལ་ཆོགས་པས་བཏང་། །ཞེས་གསུངས་པ་
ལྟར་ཆོགས་ལྟག་གི་སྐབས་གཙང་ལྟག་དང་སྟེ་ལྟག་ཅེས་པའི་གཙང་ལྟག་ལ།
ལོངས་མ་སྐྱད་པའི་ཆོགས་གཏོར་ཞིག་ཅེ་མོ་ཡར་བཅད་པའི་གཙང་མའི་ལྟག་
མ་སྒྲོད་ཅིག་ཏུ་བསགས་པ་དང་། དེ་དང་ཆབས་ཅིག་ཏུ་སྟེ་ལྟག་སྟེ་ལོངས་
སྐྱད་བེན་པའི་ཆོགས་ལྟག་སྐྱེ་ལྟར་བསྐྱེ། འབར་བའི་ཕྱག་རྒྱའི་བར་ནས་ནང་
མཆོད་ཀྱི་ཁ་ཁྱ་གདབ་པ་ནི་བདེ་མཆོག་ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་ལས་
གཞན་དུ་མི་དགོས་གསུངས།

གསུམ་པ་སྐྱེན་སྟེག་ནི། ཨ་ལག་འཛིགས་མེད་བསམ་གཏན་གྱིས་བ་བྱེད་
མཁའ་འགྲོའི་སྐྱེན་སྟེག་འཛིགས་བྱེད་ལ་སྒྲོར་མཛད་པ་དང་། འདིར་མར་མེད་
སྐྱེན་སྟེག་གསུངས་འདུག་པ་ལྟར་མར་མེད་སྐྱེན་སྟེག་དེ་ལྟ་བར་དག་ཅོམ་བགྱིས་
པའང་ཡོད། །འོན་ཀྱང་བསྐྱེན་པའི་ཁ་སྒྲོང་གི་སྐྱེན་སྟེག་ལ་ལོངས་གྲགས་ཀྱི་ཞི་
བའི་སྐྱེན་སྟེག་མ་གཏོགས་མར་མེད་སྐྱེན་སྟེག་ལྟ་བུས་གོ་མི་ཆོད་གསུངས།

ཆོས་བརྩེའི་མཆོད་པ་བྱ་ཚུལ།

བཞི་པ་ཆོས་བརྩེའི་མཆོད་པ་ནི། ཆོས་བརྩེའི་སྐབས་བཅའ་གཞི་རྒྱས་
འབྲིང་བསྐྱེས་གསུམ་ལས། རབ་སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་དགྱིལ་འཁོར་གསུམ་ག་

དགོས་པས་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་དབུས་སུ་འཛོགས་ཀྱི་མི་རྣམས་ཀྱི་ཕྱི་ལོ་མི་སྐྱེ་
 ཆོམ་བྱེད་དགྲིལ་འཁོར་ཞེས་ནལ་འབྱོར་མའི་སྐྱེ་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པས་ངེས་
 པར་སི་རྩུ་ར་དགོས། སི་རྩུ་ར་ལ་བོད་སྐད་དུ་མི་ཁྱི་བེད། ས་ལུགས་ལ་སྐྱེ་འཛོགས་
 པ་ནི་མན་ངག་ལ་འབྱོར་ཞུགས་པ་རེད། དེ་སྟེང་གསུང་བདུད་ཅིའི་དགྲིལ་
 འཁོར་ནི་ཐོད་པའི་ནང་དུ་སྤང་ཆང་སྐྱགས་ཏེ་འཛོགས་དགོས། དེ་སྟེང་སྐྱགས་
 དགྲིལ་ལ་སི་རྩུ་རའི་དགྲིལ་འཁོར་བཤམ། སི་རྩུ་ར་རབ་འབྱུང་མེད་ཀྱི་གར་རྩེ་
 ལ་རྩུ་ར་ནས་བྱུང་བ་དང་། འབྲིང་རྩེ་རི། མ་མཐའ་བྲེ་ཏ་ཕུ་རི་ནས་བྱུང་བ་
 དགོས། ཤིན་ཏུ་བྲེལ་བ་བྱུང་སྐབས་དགྲིལ་འཁོར་སྐྱབ་མཆོད་ལའང་ཅུང་ཟད་
 བསྐྱས་པ་འབྲིང་རྩེ་བྱེད་ན་གསུང་དགྲིལ་མི་དགོས་པར་སྐྱེ་ཆོམ་བྱེད་
 དགྲིལ་འཁོར་དང་སྐྱགས་སི་རྩུ་རའི་དགྲིལ་འཁོར་གཉིས་ཀྱིས་ཆོག། དེ་ལས་
 གྲང་བསྐྱུ་ན་མེ་ལོང་ལ་ཆང་གིས་ཆོས་འབྱུང་གིས་པའི་དབུས་སུ་མི་ཁྱིའི་ཆོན་
 སྤངས་བཀོད་པས་འབྱས། སིན་དགྲིལ་སོགས་ལ་དབང་བསྐྱར་དུས་མ་
 གཏོགས་ཡོལ་བ་མི་དགོས་ཤིང་། རང་གིས་བདག་འཇུག་ལེན་སྐབས་སྟེང་དུ་
 དར་དམར་པོའི་གདུགས་ཅམ་ཕུབ་གྲང་ཆོག། དགྲིལ་འཁོར་བསྐྱོར་མཆོད་
 མདུན་བསྐྱེད་ལ་གཡོན་སྐྱོར་བྱེད་དགོས་པས། ཤར་མདུན་ཐད་ནས་འགོ་
 བཅམས་ཏེ་ཤར་དུ་མཆོད་ཡོན། བྱང་ཤར་དུ་ཞབས་བསིལ་སོགས་ཆུ་གཉིས་
 ཉེར་སྤྱོད་ནམས་སྤྱོགས་མཆམས་སུ་རེ་རེ་བཀོད་དེ་ཤར་སྟོར་མཆམས་

འཛིན་མེ་ཏོག་འཛིན་པ་བཅས་ཕྱག་བཞེས་འབྲུལ་མེད་ཡིན་པས་ངས་པར་
དགོས། མདུན་དུ་མདུན་བསྐྱེད་མཆོད་པ་ཚུ་བཞི་དང་བཅས་ཆར་གཅིག་
བཤམ། ཆོ་ག་ཡང་རྒྱས་པར་ན་བདག་མདུན་བུམ་གསུམ་སོགས་བཏོན།
ལས་རུང་མ་སོང་ཡང་དཀྱིལ་འཁོར་སྐྱབ་མཆོད་རྒྱས་པ་བསྟོད་པ་ཡན་བུས་
ཏེ། བདག་འཇུག་བཞག །མཇུག་ཆོག་སོགས་བྱ་ཆོག། འབྲིང་བུམ་པ་དང་
མདུན་བསྐྱེད་ཀྱི་ཆོ་ག་བཞག ཐ་མ་ཆོགས་གཅིག་བུས་འབྲུས་གསུངས།

གཏོར་མའི་རྣལ་འབྱོར།

ལྷ་པ་གཏོར་མའི་རྣལ་འབྱོར་ལ། སྒྲོམ་འབྱུང་ལས། གཏོར་མ་སྒྲོམ་བྱེད་
སོགས་དང་། ཅ་རྒྱད་ཀྱི། རྡོ་རྗེ་ལྷ་མོ་སོགས་སྒྲགས་ཆོགས་ཀྱི་སྐྱབས་བཤམ་
པ་རྣམས་གཏོར་མ་འབྲུལ་དགོས་པའི་ཁུངས་ཡིན། གཏོར་མའི་རྒྱ་ནི། རྒྱད་
ལས། དཀྱུ་བག་སྒྲོམ་བྱེད་ཆང་དང་ནི། །སོགས་ལྷར་བདུད་ཅི་རིལ་བྱ་དང་།
ཆང་གར་མ། །ཤ། འབྲས་མར་ཁུ་སོགས་དགོས་ཀྱང་རུལ་སྒྲུངས་ཀྱི་རྒྱ་མང་
པོ་མི་བསྐྱེ། །ཤ་དང་སྒྲོག་བཅོང་སོགས་བྱར་དུ་འཛིན། །གཞན་སྒྲོགས་འགའ་
ངས་དཀྱུ་བག་རྒྱན་ཅན་ཡིན་པར་མ་གོ་ནས་སྐྱུ་འབག་ཅེས་རྒྱ་གི་བཙུགས་པ་
དོན་དུ་མ་སོང་། གཏོར་མ་ལ་སྒྲོ་བཏགས་གསུངས་པ་ལ་རྡོ་བཏགས་པའི་ལོ་
རྒྱས་སོགས་ལྷར་གོ་ལུགས་ཉེས་པ་ཡིན། གཏོར་མ་ལ་དདུལ་ཚུ་བས་གཅིག་
ནས་བཙུག་གཅིག་བར་མཛད་པ་སོགས་སྒྲིར་རྒྱས་བསྐྱས་ཅི་རིགས་ཡོད་ཀྱང་།

འདིར་བདེ་འཛིག་ས་སོགས་དང་མ་ཐུན་པའི་དམར་གཏོར་ལྷུ་པོ་ཕྱོགས་
བཞིར་པད་འདབ་བཞི་བཏགས་པ་དབུས་སུ་གཙོ་མོ་ལ་གཅིག་། གཡས་སུ་
འཛིག་ཏེན་གྱི་མཁའ་འགྲོ་མ་ལ་དེ་མཚུངས་གཅིག་གཡོན་དུ་བཀའ་སྤྱད་དུར་
ཁྱིད་བདག་པོར་དམར་གཏོར་སྟོད་ཤིག་གཟུགས་མ་ཅེ་མོ་ཅན་ལ། སྤྱད་ལྷུ་
པོར་ཆང་བུ་མགོ་གྲེན་འགྲེང་བདུན་གྱིས་བསྐྱོར་བ་བཅས་གསུམ་ག་ཕྱག་
བཞེས་དཔེ་འུ་རིས་ལྟར་གྱི་པད་འདབ་རྒྱན་གངས་ཆ་འགྲིགས་པའི་ཆེད་དུ་
བྱས་པ་དང་། གསུམ་ག་ལ་བྲང་རྒྱན་ལྷ་ཆོམས་ས་ལུགས་ལྟར་དང་། ཅེ་རྒྱན་
བྱ་མཚུ་མ་ཅེ་མོ་ཅན། གསུམ་གའི་ཅེ་ཕན་ལ་ལྷ་ཉི་ལྷ་ད་རེ་དགོས། དཔུལ་
ཚུའི་ཁྱིད་གཞུང་དུ་འདས་མ་འདས་གྱི་གཏོར་མ་གཉིས་ལས་མ་གསུངས་པ་
བསྐྱས་པའི་ལུགས་ཡིན། འོག་མིན་མའི་གཏོར་མ་ཆོས་སྐྱོང་སྤྱི་གཏོར་དམར་
ལྷུ་སྐྱེད་པ་ནས་བཅད་ཁམ་གྲེན་དུ་བསྐྱན་པ་བཞེས་དགྱིས་པ་ལ་གཡས་
གཡོན་དུ་ཤིག་རྒྱན་བཅུགས་པ་བྱར་དུ་བཤམས་ནས་གཏོར་དགོས། འདི་ཁྱིད་
གྱི་ཆེ་ཉིན་ལྟར་གསར་པ་བཤམས་ཏེ་འགྲེལ་གཏོར་གྱི་འོག་མིན་མའི་དུས་སུ་
འབུལ། མཆོམས་གྱི་སྐབས་འོག་མིན་མའི་གཏོར་མ་འདི་ཉིན་རེ་བཞིན་གསར་
བརྗེ་མི་དགོས་པར་གཏོར་སྐྱེད་དུ་བཤམས་པས་ཆོག་ཁྱིད་གྱི་རིང་ལ་སོ་སོའི་
བསམ་གཏན་གྱི་ཁང་བུར་བདག་བསྐྱེད་བཏོན་ཏེ་ཁྱིད་དམིགས་སྐྱོང་སྐབས་
འབུལ་གཏོར་བཞེངས་མ་ཐུབ་ཀྱང་ཆོགས་གཞུང་གི་འབུལ་གཏོར་འདི་ལ་

དམིགས་ཏེ་ཕུལ་བས་གོ་ཆོད། རང་གི་རྒྱན་གཏན་ཡི་དམ་གྱི་གཏོར་མ་སྐྱབ་
ཁང་དུ་བཞག་ནས་རང་ཉིད་སྟོགས་གཞན་དུ་འགོ་དགོས་པ་བྱུང་ན། དེའི་
སྐབས་སུ་གཏོར་མ་གསར་པ་བཞག་པ་མ་འགྲུབ་ཀྱང་སྐྱབ་ཁང་གི་གཏོར་མ་
དེ་ལ་དམིགས་པ་བྱར་རུང་ཞིང་། དེ་ཡང་གཏོར་མའི་སྐྱབ་གཞི་ཡོད་སའི་
གཏོར་ཁང་གནས་འདི་ལྟ་བུར་བྱས་ཞིང་། རྗེས་སུ་གཏོར་མ་འབུལ་བའི་ཆེ་
རང་ཉིད། ལ་པར་རྒྱབ་ལྟ་བུར་སླེབ་ན། བསང་སྐྱབ་སྐབས་དམིགས་ས་རང་
གིས་བཙོས་པའི་སྐྱབ་གཞིའི་གཏོར་མ་ཡོད་ས་དེར་དམིགས་ཏེ། བསྐྱེད་པ་ནི་
རང་གང་དུ་གནས་ཀྱང་གསར་དུ་བསྐྱེད་དགོས་པས་རང་གི་མདུན་དུ་བསྐྱེད་
པ་ཡིན། བདག་བསྐྱེད་མཆོད་པ་གཡོན་ནས་འགོ་བརྩམས་པ་གཡོན་པའི་
ཀུན་སྤྱོད་གཙོ་ཆེ་བའི་དབང་དུ་མཛད་པ་མདུན་བསྐྱེད་ཀྱི་མཆོད་པ་གཡམས་
ནས་འགོ་བརྩམས་པ་སྟེ་བདག་མདུན་གཉིས་ལ་མཆོད་པ་ཆར་གཉིས་ཀྱིས་
ཆོག ། གྲིན་གྱིས་བརྒྱབས་ཚུལ་ཨོྭ་ཨྭ་ཨྭ་གསུམ་དང་། ཏྲ། ཏྲེ་ཏྲེ་ཏྲེ་བཞི་པ་
དེའི་དང་པོའི་སྐབས་བགོགས་བསང་། གཉིས་པས་སྟོང་པར་སྐྱུངས། གསུམ་
པས་བསྐྱེད། བཞི་པས་གྲིན་གྱིས་བརྒྱབ་པའམ། ཡང་ན་ཨོྭ་ཞེས་ལག་གཡོན་
པའི་མཐིལ་བསྟན་སྐབས་བསང་བ། ཨྭ་ཞེས་ལག་མཐིལ་གཡམས་བསྟན་
སྐབས་སྐྱུང་བ། ཏྲེ་ཞེས་ལག་མཐིལ་གཉིས་ཀ་བསྟན་སྐབས་བསྐྱེད་པ། བྱ་
ཁུང་གི་ཕྱག་རྒྱའི་སྐབས་སྐྱུང་ཏོགས་སྤར་གསུམ་བྱས་པར་བསམ། གཏོར་མ་

བྱིན་རྒྱལ་ས་ཀྱི་སྐྱབས་ལདི་དང་། ཆོག་ས་གཏོར་སོགས་བྱིན་རྒྱལ་པའི་ཆེ་
བདུད་ཅི་ར་གྲུར་པ་ཚུ་ལྟ་བུ་སྤྲོ་མོ་ཞིག་ལས་གར་པོ་མེད་ཀྱང་། ཡོ་ཞུ་ཞུ་
བཞིན་དེ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱལ་ས་བྱིན་ནས་ངོ་བོ་བདུད་ཅི་ཡིན་པ་ལ་རྣམ་པ་གཏོར་
མའི་དབྱིབས་སུ་ཚུར་གཟུགས་སྐྱུར་བྱེད་པ་སྤྲོ་མའི་མན་ངག་བྱེད་པར་ཅན་
ཡིན། གཏོར་མགོན་སྤར་ཆེས་བཅུ་ཉེ་སྐྱབས་བཤེས་པ་ལྟར་དང་། ལྷགས་བྱིན་
རྒྱལ་ས་སྐྱབས་ལྷགས་ཀྱི་ཅེ་དོ་རྗེ་ཅེ་གཅིག་པའི་དབྱིབས་ཅན་སོག་མའི་སྤྱུ་གྲུ་
ལྟ་བུ་ཡོད་པ་ནས་གཏོར་མའི་བཅུད་སོག་སྤྱུ་གཟུགས་ཚུ་རྩལ་པ་ལྟར་བྲངས་ཏེ་
གསོལ་བར་བསམ། འབྲུལ་སྤྱུ་གས་དང་པོས་སྤྲོ་མ་ཡི་དམ་སངས་རྒྱས་བྱང་
སེམས་ཉན་རང་བཅས་དང་། གཉིས་པས་མདུན་རྒྱལ་ཀྱི་མཁའ་འགྲོ་ཆོས་
སྤྱང་། གསུམ་པས་མཐའ་སྐྱོར་ཀྱི་མགོན་རྣམས་ལ་འབྲུལ་དགོས་གསུངས།
རྒྱག་པ་གཡོན་པའི་ཀུན་སྤྱོད་ནི། བདེ་མཆོག་ཙ་རྒྱུད་ལས། ཁམས་གསུམ་
རྒྱུ་དང་མི་རྒྱུ་དང་། །འགྲོ་ཀུན་གཡོན་ནས་འབྱུང་བ་ཡིན། །ཞེས་དག་མ་དག་
གི་བརྟན་གཡོའི་སྤོད་བཅུད་ཐམས་ཅད་གཡོན་ནས་འབྱུང་བར་གསུངས་
པའི་བྱིར། གཡོན་པའི་ཀུན་སྤྱོད་བྱས་པ་ཡིན་པས་དེའི་གནད་ཤེས་དགོས།
དེ་ཡང་མངོན་བཞིན་ལས། གཡོན་པའི་སྤྱོད་པ་ཤེས་རབ་སྟེ། །གཡས་པ་དེ་
བཞིན་ཐབས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། གཡས་གཡོན་གཉིས་ནི་
ཐབས་ཤེས་གཉིས་དང་སྤྱང་སྤྱོད་གཉིས་མཆོན་བྱེད་ཡིན་པས་ཤེས་བྱ་ཐམས་

ཅད་གཡོན་གྱིས་མཆོན་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ལས་བྱུང་བས་ན་གཡོན་ནས་བྱུང་
བར་གསུངས་ཤིང་། སྟོང་པ་ལས་ཉེན་འབྱུང་བྱུང་བ་དང་། བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་
ཤེས་ལས་སངས་རྒྱས་ཚུ་ལ་གཉིས་ཡོད། འདིའི་གནད་ལ་བསྐྱབ་ན་མཁའ་
འགོ་མ་རྣམས་དང་སྤྱོད་པ་མ་ཐུན་པས་དེ་དག་མཉིས་ཏེ་གྲོགས་མཛད་པ་
ལའང་བྱད་ཆེ་ཚུ་ལ། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པའམ་རང་
བཞིན་གྱིས་སྟོང་ན་ཉེན་འབྱུང་རྟོག་བྱུགས་ཅམ་གྱི་རྒྱ་འབྲས་བྱ་བྱེད་ཐམས་
ཅད་འཐད་པ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་རབ་སྟོང་པོ་ལས། གཟུགས་སྟོང་པའོ། །སྟོང་པ་
ཉིད་གཟུགས་སོ། །ཞེས་དང་། ཅ་ཤེ་ལས། །གང་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་རུང་བ། །དེ་
ལ་ཐམས་ཅད་རུང་བར་འགྱུར། །གང་ལ་སྟོང་ཉིད་མི་རུང་བ། །དེ་ལ་ཐམས་
ཅད་རུང་མི་འགྱུར། །ཅེས་དང་། འཇུག་པ་ལས་གྱང་། རི་ལྟར་དེར་ནི་གཟུགས་
བརྟན་སོགས་སྟོང་ལས། །ཤེས་པ་དེ་ཡི་རྣམ་པ་སྤྱེ་འགྱུར་ལྟར། །དེ་བཞིན་
དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་སྟོང་ན་ཡང་། །སྟོང་ཉིད་དག་ལས་རབ་ཏུ་སྤྱེ་བར་
འགྱུར། །ཅེས་གསུངས། དེས་ན་བརྟན་གཡོ་ཐམས་ཅད་ཤེས་རབ་སྟོང་པ་ཉིད་
ལས་བྱུང་བར་མཆོན་ཕྱིར་ཅ་རྒྱུད་ལས། རྟེན་པ་གཡོན་པ་སྟོན་དུ་འདོར། །
ལག་པ་གཡོན་པ་ཡོངས་སུ་སྤྱུར། །གཡོན་གྱི་སྤྱོད་པས་རབ་མཆོད་བྱེད།
གཡོན་པས་འབྱུང་པ་ཅམ་དང་ནི། །གཡོན་པ་ཡིས་ནི་མཆོད་ཅིང་བ། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་རྟེན་ལག་སོགས་ཀྱི་འགོ་བསྐྱོད་ཚུན་གཡོན་པས་འགོ་

བཅུ་མ་ས་ཏེ་གཡོན་པའི་ཀུན་སྤྱོད་བྱེད་པ་ཡིན། རྗེ་ཙཱ་ཁ་པའི་སྐྱེ་འགའ་རེར་
ན་བཟའ་སྐྱེ་འགག་གི་གོང་པ་འཕུ་ཆོག་མཛད་པ་དང་། སྐྱབ་ཁང་རྒྱུ་ཁོད་དུ་སྤྱོ་
བྲག་མར་པའི་ཕྱག་རྗེས་ཡོད་པ་ཕྱག་གཡོན་པས་རྗེས་ཡིན་པ་སོགས་ཀྱང་
གཡོན་པའི་ཀུན་སྤྱོད་གནང་བ་ཡིན།

ལག་མཆོད་འབུལ་ཚུལ།

དེ་ལ་ཆོས་འབྱུང་མཆོད་པ། བྱ་གསུམ་མཆོད་པ། ལག་མཆོད་དེ་རྒྱས་
འབྲིང་བསྐྱུས་གསུམ་ཡོད་པ་གསུམ་ག་བདེ་མཆོག་དང་སྐྱར་བ་ཡོད་ཚུལ།
གཡོན་པའི་ཀུན་སྤྱོད་ཀྱི་གཙོ་བོ་ནི། ལག་པ་གཡོན་པ་ལྟར་བསྐྱེད་པའི་སྒོ་
ནས་ལག་མཆོད་བྱེད་པ་སྟེ། འདི་ཡང་མཁའ་སྤྱོད་སྐྱབ་བྱེད་གལ་ཆེ་བ་
གཅིག་ཡིན། འདི་རྣལ་འབྱོར་མ་ལ་སྐྱར་བ་འདི་ཐོག་ནས་འབུལ་ན། དེ་ལ་
རང་ཉིད་རྣལ་འབྱོར་མར་བསྐྱེད། ཁ་བས་རྣམས་ལག་པ་གཡོན་སྟེང་དང་
གཡོན་འོག་དུ་བྱས་པའི་གཡོན་པའི་མཐིལ་དུ་བཞག་པར་སོས་ཏེ་ལག་པ་
དང་བཟའ་བཏུང་བྱིན་བྱིས་བརྒྱུ། ཁ་བས་བྱིན་རྒྱབས་དང་། ལག་པ་བྱིན་
རྒྱབས་ནི་ལག་མཆོད་མ་བྱས་ཀྱང་ངེས་པར་བྱ་དགོས། ལག་མཆོད་ཀྱི། ཚི་
བི་དམར་པོ་ཞེས་པའི་སྐྱབས་ནང་མཆོད་བྱིས་གཡོན་པའི་མཐིལ་དུ་ཐིག་ལེ་
བྱ་བ་སོགས་གཞན་རྣམས་ལ་འགྲོ། བསྐྱོམ་དོན་ལ་ལག་པའི་ཤེད་ནང་སོ་
སོར་རྣལ་འབྱོར་མའི་དགྱིལ་འཁོར་བསྐྱེད་དགོས་པས་ལག་གཡོན་པའི་

སློན་མཚུ་བ་གྲུང་གསུམ་གྱིས་ནང་མཆོད་སྤངས་ཏེ་གཡོན་པའི་མཐེབ་ཆེན་
ནས་བཟུང་གཡོན་སྒྲོར་ལན་གསུམ་གྱིས་ནང་མཆོད་བྱུགས་པས་ལྟར་
བསྐྱེད། ཁུ་བའི་རྩལ་རྣམས་གོ་ཆའི་ལྟར་འབྲུགསུམ་དང་། ཀླང་བརྒྱད་གྱིས་
མཐེབ་མཚུ་བ་ནས་རིམ་པར་འབྲུལ། ཡང་ཀླང་བརྒྱད་ཆར་གཅིག་གིས་ནང་
གི་རྣལ་འབྱོར་མར་འབྲུལ། བཟའ་བ་ཡང་དེ་ལྟར་སྤར་བཞིན་ཕུལ་ཏེ་ཆར་
རིས་གྱིས་ལག་མཐེལ་དུ་བཞག། །གཡས་པའི་མཐེབ་སློན་གྱིས་གོ་ཆ་དང་
རྣལ་འབྱོར་མར་ནང་མཆོད་འབྲུལ། མཆོད་པ་དང་། དུམ་གྱི་ཀླང་བརྒྱད་གྱི་
བསྐྱེད་པ། ཡིག་བརྒྱ། བཟོད་གསོལ་བཅས་བྲ། རྩལ་བསྐྱུས་ནས་ལག་པར་
འགོས་པ་རྣམས་ཕུས་ལ་བྱུག། །པད་ཀོར་དང་བཅས་ལག་པ་སྤྱི་བོར་བཞག་
སྟེ་ལག་པའི་ལྟ་རང་ལ་བསྟེན་པ་སོགས་བྲ། ལག་མཆོད་མི་འབྲུག་པའི་
སྐབས་ཀྱང་བཟའ་བ་རུང་ལ་ལོངས་སྤྱོད་ཆེ་གོང་གི་ལག་པ་བྱིན་རྒྱབས་དང་།
ཁ་བས་བདུད་ཅིར་བྱིན་བརྒྱབས་པ། རྣལ་འབྱོར་མའི་ལྟ་ཆོགས་རང་ཕུས་
ལ་སྤྱན་དངས་ཏེ་བཞུགས་པའམ། ཕུས་དཀྱིལ་གསལ་བཏབ་པ་ལ་ཕུལ་
བས་བྱུགས་བཀ་མེད་གྱི་བདེ་བས་ཆོམ་པར་མོས་པ་སོགས་བས་གྱི་རྣལ་
འབྱོར་བྱ་ཚུལ་ངེད་གྱིས་དུམ་བཀའི་ལག་མཆོད་དང་། བས་མཆོད་བྱར་དུ་
བྲིས་པ་སོགས་ལྟར་ཚུལ་བཞིན་སྤྱད་ན་རང་གཞན་གྱི་ཆོགས་གཉིས་བདེ་
སྐྱེད་ཏུ་རྫོགས་པའི་ཐབས་མཁས་ཀྱི་འཕྲུལ་ཆེན་པོ་ཡིན་ཏེ། བྱབ་ཆེན་སྤིང་

རས་པས། སྐྱ་མ་ལུས་ཀྱི་ལྷ་ཁང་ན། །ཅ་ཁམས་དཔའ་བོ་དང་དཔའ་མོ་
 བཞུགས། །ཆོགས་གསོག་ངོ་མཆར་ཅན་ཅིག་དེ་ན་གདལ། །སྒྲ་མ་ཆོགས་
 འཁོར་ཞིག་འབྱུང་ན་དེ་རུ་ལུ། །ཞེས་གསུངས། ལུས་འབྱུང་བཞི་འདུས་
 པའི་རི་བོ་ན། །སེམས་གཉུག་མའི་བྲག་ལྷག་བདེ་བ་ཅན། །སྐྱབ་གནས་ངོ་
 མཆར་ཅན་ཅིག་དེ་ན་གདལ། །སྒྲ་མ་སྐྱབ་པ་ཞིག་མཛད་ན་དེ་རུ་མཛོད། །
 ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་མཆམས་སྡོད་པ་དང་། སྐྱབ་པ་བརྒྱག་ཟེར་བ་ལུས་ཀྱི་
 སྐྱབ་ཁང་དུ་སེམས་ཀྱི་སྐྱབ་པ་པོ་བྲན་ཤེས་ཀྱི་ཐུགས་དམ་ལས་མི་འདའ་
 བར། གཉེན་པོའི་མཆམས་ཐོ་བཙུགས་ཏེ་ཉོན་མོངས་པའི་མཆམས་བཅད་
 ནས་སྡོད་པ་ཞིག་དགོས་ཀྱི། དེ་ལྟ་མིན་པར་ལུས་མཆམས་ཁང་དུ་བཙུག།
 མཆམས་ཐོ་གངས་རི་ལྟར་བཅེགས། ངས་མཆམས་དམ་པོར་བཅད་ཡོད་
 པས་མི་སྲ་གཅིག་དང་མི་འཕྲད། མ་ཡོངས་ཤིག །ས་སྐྱ་ཡ་རྒྱུ་ཞེས་ཡི་
 གོ་ཚུན་ཆད་སྒྲན་ཀྱང་། ཀྱན་སྡོང་འཛིག་ཏེན་ཆོས་བརྒྱད་དང་། ཉོན་མོངས་
 དུག་གསུམ། ང་རྒྱལ་ཐུག་དོག་གཡོ་སྐྱ་སོགས་ལ་ཐུགས་དམ་གྱི་མཐིལ་དུ་
 བྱས་ཏེ། དེད་ལ་མི་དགའ་མཁན་འདི་ཤི་ན་ད་རེ་སྐྱིད་སྦྱུང་པ་ལྟ་བུ་དང་།
 ལུང་པའི་མདའ་མ་གའི་བྲིམ་པ་གཞིས་བདག་འདི་ལ་རྒྱེན་ཆག་ཅིག་བྱུང་ན་
 ཡང་། ང་ལ་མོ་ཕྱ་བརྟག་པ་དང་རིམ་གྱི་འཛིན་ཡོན་སོགས་ཀྱི་རྟེན་བཀྱར་
 ཡོང་སྦྱུང་པ་ཚུན་ཆད་མི་བྲན་དགྲ་བྲན་ཏེ་སེམས་ཀྱིས་རྒྱལ་ཁམས་བསྐྱོར་

ན། དེ་འདས་ངན་སོང་གི་སྒོ་འབྱེད་པ་ལས་མཆམས་ཀྱི་གོ་མི་ཆོད་གསུངས།
དབང་བཞི་ལམ་བསྐྱེགས་ནས། དངུལ་ཚུའི་བྱིད་ཡིག་ཏུ་གསུངས་པ་ནི་ས་
ལུགས་ཡིན། དགོ་ལྷན་པའི་བཀའ་སློལ་ལ་བྱམ་དབང་གིས་བསྐྱེད་རིམ་
དང་། གསང་དབང་གིས་དབེན་གསུམ་དང་སྐྱུ་ལུས། ཤེར་དབང་གིས་འོད་
གསལ། ཆོག་དབང་གིས་བྱང་འཇུག་འབྱུང་པའི་སྒྲིན་བྱེད་དུ་བྱེད་པར་
འཛོག་ཚུལ། སན་ཡོན་གྱི་སྐབས་གོང་དུ་ཁྱེས་པ། དབང་པོ་རབ་འབྱེད་ལུས་
འདིས་མཁའ་སྤྱོད་བཟོད། །ཅེས་སོགས་ལྟར་དབང་པོ་སྟེ་སྐལ་བ་རབ་
བསྐྱེད་རིམ་གྱི་སྟེང་ནས་དམ་བཅདེ་སྒྲགས་དང་། ཡར་མར་གྱི་ཆེས་བརྩུ་ལ་
བཅོན་པས་མཁའ་སྤྱོད་དུ་བཟོད་བྱུག། དེ་ལྟས་མི་འབྱུང་པ་ནི་དབང་པོ་འབྱེད་
ཡིན་པས་སི་རྒྱུ་རའི་སྐབས་པ་ལ་བཏེན་དགོས།

བསྟེན་པ་བྱ་ཚུལ།

དེ་ལ་བསྟེན་སྐབས་ལས་གསུམ་ལས། བསྟེན་པའི་སྐབས་སྤང་འཁོར་གྱི་
ནང་དུ་མཆམས་འོག་འཇུག་དགོས་རི་ཡོད་ཚུད་པའི་མོས་པ་བྱ། དེའང་
མཆམས་འོག་ཏུ་མང་ཅམ་བཞག་སྟེ་དངོས་གཞིར་མི་འཕྲད་ཀ་མེད་མ་
གཏོགས་མཆམས་ཁང་དུ་མི་འཛོག་ན་མཆམས་མི་རལ་བ་ལ་པན། ད་དུང་
ནན་ཏན་བྱེད་ན་མཆམས་འོག་ཏུ་འཛོག་དགོས་ནམས་ཀྱི་མིང་གི་བཤམ།
ཡང་ན་རྟེན་རེ་ལ་མིང་རེ་གིས་ཉེ་དེ་དང་དེ་ཡིན་བསམ། དེ་ཐོག་མིང་མི་

གསལ་བའི་དེ་ལྟ་ལྟ་བུ་གསལ་གང་དགོས་བཞག་སྟེ་རྗེས་སུ་མཆམས་
 འོག་ཏུ་འཛོག་ཏུ་མ་བྱུང་བའི་རིགས་མ་འབྲད་ཐབས་མེད་བྱུང་ན་དེ་དང་དེ་
 ཡིན་སྟམ་དུ་འབྲད་ཅིས་ཀྱི་འཕེན་པ་བཏང་ན། རྗེས་སུ་གསལ་ཆེ་རེ་བྱུང་དང་
 འབྲད་དགོས་བྱུང་ཡང་སྟོན་མེད། མཆམས་གཡོག་པ་ན་བ་དང་འཆི་བ་
 སོགས་བྱུང་ན་སྤར་གསར་པ་བཞག་ཆོག་པའི་གནད་ཀྱང་ཡོད། བྱ་བུ་ལ་བ་
 ལྟ་བུ་མཆམས་གཡོག་མེད་པ་ཡིན་ན་མཆམས་དོ་སྟོན་ལྟར་དུ་འཛོག་། སྤང་
 འཁོར་ཏུ་ཆེ་ཙམ་བསྐྱེམས་ན་མཆམས་ཐོའི་བྱི་སྤང་འཁོར་གྱི་མཆམས་བར་
 འགོ་ཆོག་པར་ཆེ་གླིང་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེའི་མན་ངག་ཡིན། རང་གི་སྒྲ་
 མ་ཞལ་བཞུགས་ཡོད་མེད་གང་ཡིན་ཡང་མཆམས་འོག་ཏུ་འཛོག་། ས་མ་
 ཡང་ངེས་པར་འཛོག་དགོས། གངས་རྩོགས་ལྡན་སྐབས་འབྱམ་གཅིག་ལྟ་བུ་
 ཡིན་ན། ཅོད་ལྡན་གྱི་དུས་སུ་བཞི་འགྱུར་དུ་འདོན་དགོས། གངས་བསྟན་
 འབྱམ་སྤག་བརྒྱ་བཟླ། ཐུན་བཞི་བྱེད་ན་བདུད་ཅི་སྤང་བ་ནས་སྟོད་ལམ་གྱི་
 ལྟར་གསལ་བའི་བར་བཏོན། བསྟན་པ་ནི་ལྟན་ཐོག་གཅིག་ཏུ་ངེས་པར་དུ་འགོ་
 དགོས། ཐུན་རེ་བཞིན་ཉིར་བསྐྱུ་དང་ཆོགས་འཁོར་བྱ། རབ་ལ་སིཾ་རའི་
 དཀྱིལ་འཁོར་བྱེད། བསྟན་སྐབ་སྤགས་མ་མདུན་བསྐྱེད་གྱིས་བྱ། བསྟན་པ་
 ཟེན་པ་ན་མེ་ལྟའི་བསྟན་པ་བྱེད་པ་དགོ་ལྡན་པའི་བྱག་སྟོལ་ཡིན། བསྟན་པ་
 ཟེན་ནས་སྐབ་པ་མ་བྱས་གོང་ལ་རང་མི་ལྟོགས་པ་བྱུང་ན་བར་སྟོར་བྱས་ནས་

མཆམས་བཞག་ཆོག །བསྟེན་སྐྱབ་ཟིན་རྗེས་བཅུ་ཆའི་སྒྲིན་སྟེག་བྲ། སིལྱ་
རའི་སྐྱབ་པ་བྱེད་པའི་ཆེ་རང་སྟོད་སྟོགས་ཁ་རྩབ་ཏུ་བསྟན་པ་དབང་གི་ལས་
འགུབ་ཆེད་དང་། གསང་བའི་མཁའ་འགྲོ་མ་རྣམས་བཞུགས་པའི་གནས་མོ་རྩེ་
ཡ་ན་དང་རྒྱ་གར་སོགས་པལ་ཆར་རྩབ་སྟོགས་སུ་ཡོད་པས་དེར་ཁ་བསྟུས་
ཏེ་བསྐྱབ་ན་སྐྱར་དུ་བྱིན་གྱིས་རྫོབ་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གནད་ཁྱད་པར་ཅན་
ཡོད། འདི་ཙམ་ལའང་རྟོག་གའི་རིགས་པ་དང་། རྟོགས་པ་མཐོ་ཉམས་སོགས་
གྱིས་མི་བཙེ་བ་མི་རུང་སྟེ། དཔེར་ན། ཡར་ངོ་ལ་རྩེ་བའི་དཀར་ཆ་ཡར་འཕེལ་
བ་ལྟར་ཆོགས་གཉིས་གོང་འཕེལ་དུ་འགྱུར་བ་དང་། མར་ངོ་ལ་དཀར་ཆ་མར་
འབྲིབ་པ་ལྟར་མི་མཐུན་སྟོགས་འབྲིབ་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གནད་དང་སྐྱར་ཏེ་
ཆེས་བཅུའི་མཆོད་པའང་ཆོགས་གསོག་གཙོ་བོར་བྱེད་ན་ཡར་ངོའི་ཆེས་
བཅུ་དང་སྐྱབ་སྐྱོང་གཙོ་བོར་བྱེད་ན་མར་ངོའི་ཆེས་བཅུ་ལ་བྱ་དགོས་པ་
མཁའ་སྤྱོད་ཁྱིད་ཡིག་བེ་རྩུར་ཁུན་མའི་ཐེམ་སྐས་ན་གསུང་བ་སོགས་དེ་འདྲ་
གཞན་ཡང་མང་དུ་ཡོད། ལྡན་མི་ཡའི་ཤིང་མ་རྟེན་ན་ཆབ་ཏུ་དོ་རྟོན་པ་ཞེས་
པ་ཅེ་མོར་བཤུ་ཞུ་ལེབ་འཛོག་ལྟ་བུའི་མེ་རྟོག་སེར་པོ་ཡོད་པ་དེས་རུང་བར་
གསུངས་ཤིང་། དདུལ་རྒྱ་དབྱངས་ཅན་གྱིས་ལྟའི་རྩ་དབྱངས་སུ། ལྟམ་གྱིས་
ཀྱང་རུང་བར་གསུངས། དོ་རྟོན་པ་དང་པོར་རྟེན་སྐབས་ཤར་གང་ལ་བསྟན་པ་
དེར་ཤར་རྟགས་མ་རྟོར་བ་བརྒྱབ་ནས་གཙོད། སིལྱ་ར་ཆ་བརྒྱད་དུ་བགོས་ཏེ་

ཆ་གཅིག་ལ་སྐྱབས་སྤྱོད་དུ་བསྐྱེད་ནས་ལྟ་ལི་ཡི་ནང་དུ་སྐྱབས། བསྐྱབས་
སྐྱབས་ཤར་ཏྲགས་དེ་མདུན་དུ་བསྐྱབས། ཤར་ཏྲགས་མེད་ན་བསྐྱེད་ནས་བཞག་
ལྟ་ལི་ཡི་སྐྱབས་པ་བྱེད་སྐྱབས་སྤྱད་རིམ་གྱི་དམིགས་པའི་གཙོ་བོ་བསམ་མི་
ཁྱབ་ཐུན་མོང་མིན་པ་དེ་ཡིན། འདི་བཀའ་རྒྱ་ཤིན་ཏུ་དམ་པ་གཅིག་བརྒྱད་མ་
གཏོགས་དེ་ལས་མང་བ་ལ་བྲིད་མི་ཐོབ། བདག་གི་སྒྲ་མ་རིན་པོ་ཆེས་ཁྱ་མི་
བདུན་ཅུ་ལ་གནང་བ་བཀའ་རིན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་གསུངས། འདི་ལ་བཏེན་ནས་
རྣལ་འབྱོར་མས་རྗེས་སུ་བཟུང་བ་དང་མཁའ་སྤྱོད་དུ་གཤེགས་པ་མང་བ་སྤར་
བ་ཤད་ཅིན་པ་ལྟར་ཡིན་ཚུ་ལ་དང་། བྲི་ཆེན་བསྐྱབས་པ་རབ་རྒྱས་གྱིས་བསྐྱེད་པ་
འབྱམ་བཞི་བཏང་སྟེ་ལྟ་ས་བསམ་འབྲུག་པོ་བྲང་གི་གཅིམ་ཆུང་སྒྲེལ་ཁུང་ནས་
ལྟ་སའི་བྲིམ་དུ་གཅིགས་པས་དཔྱལ་བའི་དགའ་འབྲེལ་བྱད་མེད་གཅིག་ལ་
འཕོས་ཚུ་ལ། ཆར་ཆེན་བཀྲས་སྐྱབས་དུ་ཞབས་བསྐྱོར་མེད་མས་ཆེ་བྱད་མེད་
འཛིགས་སུ་རུང་བ་ཞིག་དང་ཐུད་པ། ཁོང་པས་ཁོ་བོའི་ང་རྒྱལ་གྱིས་བགོགས་
སྤྱོད་མཇུག་དེ་དེད་པ་ན་གར་སོང་ཆ་མེད་དུ་སོང་རྗེས་ཁང་པའི་སྟངས་ཞིག་ནས་
སྤར་གྱི་བྱད་མེད་དེ་འབྲེལ་རྣམ་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ལུས་བྱེད་ཅུ་ཐོན་ཏེ། ད་ལྟ་ཏེན་
འབྲེལ་འབྲུགས་ཚུ་ལ་དང་། རྗེས་སུ་འཕན་ཡུལ་སྤྱོད་ཅེ་ནས་རྗེས་སུ་འཛིན་
གསུངས་ནས་རང་ཡལ་དུ་སོང་ཚུ་ལ། དདུལ་ཚུ་བའི་སྒྲོབ་མ་ཀུན་སྤངས་ཞིག་
གི་དཔྱལ་བའི་དགའ་འབྲེལ་བྱད་མེད་གཅིག་ལ་འཕོས་ཚུ་ལ། ཡང་དེས་ལྟ་

སར་སྤྱལ་གསལ་ནས་ཡོད་སྐབས་བྱད་མེད་རྒྱན་གོས་བཟང་པོ་ཅན་ཞིག་
གིས་ཞོ་ཞོ་སྟོད་གང་གནང་། ཚོགས་འཁོར་གཏོང་བར་བོས་པ་བཞིན་ཕྱིན་
པའི་སྐབས། དེའི་སྟོད་གནས་སྟ་སའི་རགས་རྒྱབ་ཀྱི་ཁང་ཆུང་ཞིག་ཏུ་ཡོད།
རྗེས་སུ་བྱད་མེད་དེས་དངུལ་གོང་ཞིག་ཏུ་རྫོ་བོར་མཚོད་མེ་འབྲུལ་རྒྱ་བསྐྱར་
ཏེ། དངུལ་གོང་ལེན་མཁན་མ་བྱང་བས་པར་སྟོད་པར་སོང་བ་ན། སྤར་གྱི་
ཁང་ཆུང་དེའང་ཡལ་ནས་མེད་པ་སོགས་བྱང་བ་རྣམ་འགྲུབ་མའི་སྒྲུལ་བས་
རྗེས་སུ་བཟུང་བ་ཡིན་ཚུལ་སོགས་གསུངས། ཕྱིའི་མཁའ་སྟོད་གཙོ་བོར་
བསྐྱབ་ན་འདིའི་བསྐྱེད་རིམ་ལ་སྐྱུངས་ཏེ་སྟོང་བ་ཐོན་པར་བྱེད་དགོས་པ་ལས།
ཚེ་འདིར་རྫོགས་རིམ་ལ་སྟོབ་མི་དགོས། ཕྱི་མར་མཁའ་སྟོད་ཀྱི་རྟེན་ལ་
རྫོགས་རིམ་གྱི་ལམ་ཉམས་སུ་ལོན་བྱས་པ་བྲ། མཁའ་སྟོད་དངོས་ནི་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཤིན་ཏུ་མཐོ་མོ་ཞིག་ཏུ་ཡོད་ཅིང་། འཇམ་གླིང་གི་ཡུལ་ཉེར་བཞི་
རེ་རེའི་སྟོང་དུའང་མཁའ་སྟོད་ཆུང་དུ་རེ་ཡོད་གསུངས།

འཕྲོ་བ།

འཕོ་བ་ནི། འཆི་ལྟས་བྱང་མ་ཐག་ནས་འཕོ་བ་བྱེད་དུ་མི་རུང་བས་འཆི་
ལྟས་བྱང་ན་འཆི་བ་སྤྱི་བའི་ཐབས་གང་ཟབ་ལ་འབད་དགོས། འཆི་སྤྱི་བྱས་
ཀྱང་མི་བསྐྱོག་པ་བྱུང་ན། ཟླ་བ་དུག་གི་གོང་རོལ་ནས་འཕོ་བ་བྱ་ཆོག། འཆི་
ལྟས་བརྟག་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་མང་ཡང་། དེས་པ་ཅན་ནི་ཆེ་གཟུགས་བརྟག་པ་

དང་། རྒྱུ་ལྷས་བརྟག་པ་གཉིས་ཡིན། འཆི་ལྷས་བརྟག་ཐབས་དབྱངས་
 འཆར་ལས་གསུངས་པས་ནི་ལོ་བརྒྱ་བཞི་ཚུན་ཤེས། སྒོམ་འབྱུང་གི་དེས་ལོ་
 གསུམ་ཚུན་ཆོད་ཤེས། ཆེ་གཟུགས་བརྟགས་ན། ཆེས་བཙོ་ལྷའི་མཆན་མའི་
 རྩ་འོད་དུ་གཟན་སོགས་མེད་པར་རྒྱུ་ལག་བཟང་དེ་རང་གི་ལུས་ཀྱི་གི་བ་
 མའི་སྒྲིང་གའི་ཐད་དུ་རྩ་ཡུན་ཅམ་གྱི་རིང་བལྟ་ཞིང་། དེ་རྩེས་ནམ་མཁར་
 བལྟས་ན་གཟུགས་ཆ་ཆང་སྐྱུ་ཏང་དེ་བ་འོང་། འདི་ནི་འོད་ལ་བརྟག་ཀྱང་
 ཏུང་། དེའི་ཆེ་མགོ་མ་ཆང་ན་རང་འཆི། ཡན་ལག་གཞན་མ་ཆང་ན་བྱ་དང་
 ཉེ་འབྲེལ་སོགས་འཆི་བར་གསུངས། དེ་ལྷའི་འཆི་ལྷས་བསྐྱོག་མེད་བྱུང་ན་
 ཆེ་སྐྱབ་བྱ། དེ་ཡང་ནམ་རྒྱལ་མ་ལ་སྒྲིང་མཆོད་དང་། སྒོམ་དཀར་ལ་དུ་ཐའི་
 རྒྱུན་སྒྲེག། ཆེ་དཔག་མེད་ལ་རྒྱུང་སྒྲོར་གཙོ། དེ་དག་ལས་རྒྱུང་སྒྲོར་གྱི་སྒོ་
 ནས་ཆེ་སྐྱབ་པ་མཆོག་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཡང་ཆེ་ནི་རྒྱུང་ཡིན་ལ། དེ་སྒྲེལ་བ་ལ་
 རྒྱུང་བཟུང་བ་མཆོག་ཡིན་ཚུལ་རྒྱུང་སྒྲིང་དུ་རྒྱུང་བསྐྱན་པས་འཕེལ་བ་ཡིན།
 བུམ་ཅན་དང་། ཞག་བདུན་མའི་ཆེ་སྐྱབ་ས་དག་ཐུན་མོང་བ་དང་། དབེན་ས་
 ལུགས་རྫོང་བཟླས་གྱི་སྒོ་ནས་བྱ་ཚུལ་ཐུན་མོང་མིན་པ་སྟེ། འདི་ཁོ་བོས་
 བདེ་མཆོག་ཆེ་ལྷ་དཀར་པོ་དང་སྐྱུར་བའང་ཡོད་གསུངས། དེ་ནས་འཕོ་བ་
 རྒྱུང་བའི་ཚུལ་ལ། འདོན་ཆར་རྒྱུང་སྒྲོར་མེད་ཀྱང་དམིགས་རྟེན་གྱི་ཐད་དུ་
 རྒྱུང་བུམ་ཅན་འདྲིན། རྒྱུང་གིས་དམིགས་རྟེན་ཡར་འདྲེན་པའི་སྐྱ་མི་ནི་ཞེས་

པའི་གདངས་དང་བཅས་ཏེ་ཡུམ་གྱི་སོག་ཕྱག་གི་ཐད་ནས་ཡབ་གྱི་ཐུགས་
ཀའི་མཁའ་སྤྱོད་དུ་མོས་པ་དེར་ཐེམ། སྤར་ཡང་ཀ་ཞེས་ལྟེ་བར་མར་པག་
དམིགས་པ་དེ་ལན་བདུན་སོང་བ་དང་ངལ་བསོ་བའི་ཕྱིར་དུ་གསོལ་འདེབས་
རེ་འདོན། ཡང་ལན་བདུན་སོང་བ་དང་གསོལ་འདེབས་རེ་འདོན། དེ་ལྟར་
དམིགས་པ་ཉེར་གཅིག་ལ་གསོལ་འདེབས་ཆར་གསུམ་མམ། ཡང་ན།
དམིགས་པ་ཉེར་གཅིག་རེའི་མཆ་མས་སུ་གསོལ་འདེབས་རེ་སྤྱགས་ཏེ་ཆར་
གསུམ་བྲ། དེ་ལས་ལྟག་པ་བྲ་མི་དགོས། འཕོ་བ་ལ་སྟོང་ར་སྦྱང་བ་གལ་ཆེ།
དམིགས་ཏེན་ཡབ་ལ་ལྟེ་བར་ཡུམ་རྒྱ་གར་སྤན་མ་བོད་ཀྱི་སྤན་མ་ནག་རིལ་
ལས་རྒྱང་ཅ་མ་ལ་རང་སེམས་ཞུགས་པ་བཞིན་བྱེད་པ་རང་དེ་ཡིན་པར་
མོས། རྗེ་ཙྰ་ཁ་པས་འཕོ་བྱིད་གསེར་གྱི་སྒོ་འབྱེད་དུ་གསུངས་པ་ལྟར་སྤྱི་
གཙུག་གསེར་གྱི་སྒོ་ནས་འཕོ་དགོས་ཤིང་། སྒོ་བརྒྱད་བཀག་ཚུལ་གསུངས་
པ་སྒོ་དེ་དང་དེར་ཡི་གེ་བཀོད་དེ་རྒྱང་རེངས་པར་བྱེད་པ་ཡིན། ཅ་དབུ་མ་
སྟོད་སྟོམ་ལ་སྤྲད་པ་རག་དུང་མགོ་མཇུག་ལྟོག་པ་ལྟ་བུ་དབུ་མའི་མར་སྟེ་
པ་བ་བསྐྱུག་ཆོག་བཀག་པ་ལྟ་བུ་ལྟེ་བའི་ཐད་དུ་ཐུག་པ། དམིགས་ཏེན་ཡུམ་
ལ་ཐེག་ལེ། འཕོ་བ་སྦྱངས་བའི་མཇུག་ཏུ་སྤྱི་བོའི་རྣལ་འབྱོར་མཁམ། ཏེ་རུ་
ཀ་ཡབ་ཡུམ་ཅ་དབུ་མ་བརྒྱད་དེ་སྟོང་གར་ཞུགས་པ་ལ་ལྟེ་བའི་དམིགས་
ཏེན་རྣལ་འབྱོར་མཁམ། ཐེག་ལེ་ཐེམ་པའི་རྒྱུན་གྱིས་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་བདེ་བ་

ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་སྒྲེས། དེའི་རྒྱུན་གྱིས་སྒྲུབ་ལས་བདུད་ཅིའི་རྒྱུན་བབས་
 བས་དབུ་མ་གང་བར་བསམས་ལ་ཨོ་གསུམ་མ་དང་ཆེ་གཟུངས་བཟླ།
 ཆངས་ཕུག་རྡོ་རྗེ་རྒྱ་གམ་གྱིས་བཀག། །འཕོ་བ་ལ་སྡིག་ཅན་བཅན་ཐབས་སུ་
 འཆང་རྒྱ་བའི་མན་ངག་ཅེས་བེར་བའང་ལས་འབྲས་ཆུད་ཟོས་པ་མིན་པར།
 སྡིག་པ་ཆབས་ཆེན་བསགས་པའི་མི་ལའང་དགོ་བ་རུང་བད་མེད་པ་མི་སྡིད་
 ཅིང་། ཤེ་མཁན་གང་ཟག་གཅིག་གི་རྒྱུད་ལ་ལས་དགོ་སྡིག་འདྲེས་མ་མང་པོ་
 ཡོད་ན་སྟོབས་གང་ཆེ། དེ་མཉམ་ན། འཆི་ཁའི་སེམས་གྱིས་དགོ་མི་དགོར་
 གསོས་འདེབས་ཕུགས་ལ་རག་ལས་བས། བྱི་མར་གང་དུ་འགྲོ་འཆི་ཁའི་
 སེམས་དགོ་སྡིག་གཉིས་གང་རུང་ལ་སྡིད་ལེན་གྱི་གསོས་བཏབ་ཕུགས་ལ་
 རག་ལས་བས། སྡིག་ཅན་ཡིན་ཡང་འཕོ་བའི་མན་ངག་ལ་བརྟེན་ན། དེའི་
 འཆི་སེམས་དགོ་བའི་ལས་ལ་གསོས་བཏབ་སྟེ་ཕུས་རྟེན་བཟང་པོ་ཞིག་ལ་
 འཕོས་ནས་རྟེན་དེར་སྤར་གྱི་སྡིག་པ་རྣམས་སྦྱང་། དགོ་བ་སྦྱབ་པས་རྒྱུད་རྗེ་
 བཟང་དུ་སོང་སྟེ་འཆང་རྒྱ་བ་ལ་བྲ། འདིའི་བཤད་པ་ད་དུང་འོག་ཏུ་འཕོ་བྲིད་
 དངོས་གཞིའི་སྐབས་ཀྱང་འབྱུང་གསུངས།

གཉིས་པ་བཅད་དོན་ཉམས་སུ་ལེན་པ་སེམས་འཇིན་གྱི་རིམ་པ་ནི། ཉིན་
 རེར་ཁྲིད་གང་ཐོབ་ལན་བཞིའམ་མ་མཐའ་ལན་རེ་རེས་པར་སེམས་འཇིན་བྱ་
 དགོས་ཚུལ་སོགས་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་ལ། རྫོང་སེམས་བསྐྱོམ་བཞུགས་

སྐབས་ཡིག་བརྒྱ་གང་མང་། ཟླ་མའི་རྣལ་འབྱོར་སྐབས་མཐུལ་གང་མང་།
བཟླས་པའི་སྐབས་ཨོ་གསུམ་མ་གང་ཐུབ་འདེན། བཟླས་པའི་གོང་བསྐྱེད་རིམ་
དངོས་གཞིའི་སྐབས་སྤྲུལ་སྤྲུལ་ལྟར་ཉན་བྱ་དགོས་ཚུལ་སོགས་གསུངས།

རྫོགས་རིམ།

གཉིས་པ་ནང་གི་མཁའ་སྐྱོད་གཙོ་བོར་སྐབས་པ་རྫོགས་རིམ་ཅུ་དབྱེ་མ་
ལ་བསྐྱབ་པ་ལ། འདིར་སྤྱིའི་མཁའ་སྐྱོད་ནི། དག་པ་མཁའ་སྐྱོད་ཀྱི་ཞིང་དང་།
ནང་གི་མཁའ་སྐྱོད་ནི། གཉུག་སེམས་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ངོ་བོར་སོང་བའི་སྒོ་
དེས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་སྒྲོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྫོགས་པའི་དོན་གྱི་
འོད་གསལ་ཡིན་ལ། བསྐྱེད་རིམ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱིའི་མཁའ་སྐྱོད་བསྐྱབ་སྟེ་
མཁའ་སྐྱོད་ཀྱི་རྟེན་དེ་ལ་དོན་གྱི་འོད་གསལ་མངོན་དུ་བྱེད། རྫོགས་རིམ་
གྱིས་ནི་ཆེ་འདིར་ལུས་ལ་གནད་དུ་བསྐྱུན་ནས་དོན་གྱི་འོད་གསལ་འཕྲོ་
བར་བྱེད་པ་ཡིན། ཁྱིའི་ཆེན་བསྟན་པ་རབ་རྒྱས་གྱིས་ནང་གི་མཁའ་སྐྱོད་ནི་
སྒྲོང་པ་ཉིད་ལ་མཁའ་དང་། དེ་ལ་སྐྱོད་པ་ནི་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་ཏེ་
བདེ་སྒྲོང་དབྱེར་མེད་ཟུང་དུ་འཇུག་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་ནང་གི་མཁའ་སྐྱོད་དམ།
དོན་དམ་པའི་མཁའ་སྐྱོད་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་རྒྱུད་ལ་ལྷན་པའི་
རྣལ་འབྱོར་པ་དེ་ནི་བདེ་བ་ཅན་ནམ། དགའ་ལྷན་ནམ། ལྷ་ས། སེ་འབྲས་
སོགས་གང་དུ་གནས་ཀྱང་། དེ་ཉིད་གནས་པའི་གནས་དེ་ཐམས་ཅད་སྤྱིའི་

མཁའ་སྤྱོད་ཡིན་པས། མཁའ་སྤྱོད་ཅེས་པའི་ཞིང་ངེས་པ་ཅན་ཞིག་ལོགས་
སུ་འདོད་མི་དགོས་གསུངས། སྤྱིར་དེ་ལྟར་ཡིན་ཡང་སྤྱི་ཇི་བཞིན་པར་བཟུང་
དུ་རུང་བའི་མདོ་རྒྱུད་མང་པོ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཁམས་བྱེ་བྲག་པ་མང་
པོ་ཞིག་གསུངས་པས། མཁའ་སྤྱོད་ཀྱི་ཞིང་བྱེ་བྲག་པའང་གསུངས་པ་ལྟར་
ངེས་པར་ཡོད་དགོས། དེས་ན་བསྐྱེད་རིམ་གྱིས་སྤྱི་ཇི་མཁའ་སྤྱོད་གྲུབ་སྟེ་
ཞིང་དེར་སྐྱེས་ཆོ། ལྷ་མ་ཏེ་རུ་ཀཾ་ ཡབ་ཡུམ་གྱིས་དངོས་སུ་དབང་བསྐྱུར།
ཁྱིད་མན་ངག་སོགས་གནང་ནས་རྟེན་དེ་ལ་དོན་གྱི་འོད་གསལ་འཕྲོབ་སྟེ།
དག་པ་མཁའ་སྤྱོད་ཀྱི་ལུས་རྟེན་ཡིན་ན་རྟེན་དེར་འཆང་རྒྱ་བས་བྲུབ། ཆེ་
འདི་ལ་དོན་གྱི་འོད་གསལ་འཕྲོབ་པར་འདོད་ན། སྤྱི་ཇི་མཁའ་སྤྱོད་སྐྱབ་བྱེད་
བསྐྱེད་རིམ་བསྐྱོམ་དགོས་པར་མ་ཟད། རྫོགས་རིམ་ཡང་ངེས་པར་བསྐྱོམ་
དགོས། བྱང་རྩེ་རྗེའི་ལུས་ལ་གནད་དུ་བསྐྱུན་ཏེ་བསྐྱབ་ན་རྫོགས་རིམ་གྱི་
རྫོགས་པ་ལྟར་དུ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་ཡི། དེ་མིན་ཞི་གནས་བསྐྱོམ་པ། སེམས་རོ་
བསྐྱུང་པ། རྫོགས་རིམ་དང་མ་འབྲེལ་བའི་བསྐྱེད་རིམ་བསྐྱོམ་པ། རྒྱགས་
བཟུང་བ་སོགས་ཁ་སྤྱིར་བཏུས་ཀྱི་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་པ་གང་བྱས་ཀྱང་བདེ་
སྟོང་ངམ་རྫོགས་རིམ་གྱི་རྫོགས་པ་རྒྱུད་ལ་མི་སྐྱེ། རྩེ་རྗེའི་ལུས་ལ་གནད་དུ་
བསྐྱུན་པ་ལ་གཞིའི་དངོས་པོའི་གནས་ཚུལ་སོགས་ལ་མཁས་དགོས། རྒྱུད་
སྟེ་གཞན་དུ་ལུས་སེམས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་གཉིས་ཀྱི་སྟོང་དུ་ལུས་སེམས་ཐུན་

མོང་བའི་དངོས་པོའི་གནས་ཚུལ་དང་གསུམ་གསུངས་པ་ལྟར་འདིར་ཡང་
སྐྱར་ནས་གསུངས་ཡོད།

དེ་ལ། རྫོགས་པའི་རིམ་པ་གཞི་ལམ་འབྲས་བུ་གསུམ། །ཞེས་པའི་ས་
བཅད་ལྟར་རྫོགས་རིམ་བསྐྱོམ་ཚུལ་ལ་གསུམ།

གཞི་དངོས་པོའི་གནས་ཚུལ།

གཞི་དངོས་པོའི་གནས་ཚུལ་ལམ་གཞི་ཆོས་ཅན་འཁོར་བའི་གནད།
ལམ་བཟོད་པའི་རིམ་པ། འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱེད་ཚུལ་ལོ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ། ལུས་ཀྱི་དངོས་པོའི་གནས་ཚུལ། སེམས་ཀྱི་དངོས་
པོའི་གནས་ཚུལ། ལུས་སེམས་སྤྱན་མོང་བའི་དངོས་པོའི་གནས་ཚུལ་ལོ། །

དང་པོ་ལ། ལུས་རགས་པ། སྤྱ་བ། འིན་ཏུ་སྤྱ་བ་གསུམ་ལས། དང་པོ་
ནི་ད་ལྟའི་གཟུགས་སྤང་རགས་པ་འདི་ཡིན། གཉིས་པ་ལུས་སྤྱ་བ་ལ། གནས་
པ་ཅ། གཡོ་བ་རྒྱུད། བཏོད་པ་བྱང་རྒྱུ་གི་སེམས་དང་གསུམ་ལས། དང་
པོ་ནི། ལུས་ཀྱི་རྩ་སྟོང་སྤྱག་བདུན་ཅུ་རྩ་གཉིས་དང་། དེའི་གྲེས་གཞི་ཡུལ་
ཉེར་བཞིའི་རྩ་བའི། དེའི་གྲེས་གཞི་སྟོང་གའི་རྩ་བརྒྱད། དེའི་གྲེས་གཞི་དབུ་
མ། གཞན་ཡང་རྩ་གསུམ་འཁོར་ལོ་དུག་དང་བཅས་པ་རྣམས་ཡིན།

གཉིས་པ་གཡོ་བ་རྒྱུད་ནི། རྩ་བའི་རྒྱུད་ལྔ་དང་། ཡན་ལག་གི་རྒྱུད་ལྔ་
སོགས་སོ། །གསུམ་པ་བཏོད་པ་བྱང་རྒྱུ་གི་སེམས་ནི། སྤྱི་བོར་པ་ལས་

ཐོབ་པའི་ཁམས་དཀར་པོ་དང་ལྷོ་བར་མ་ལས་ཐོབ་པའི་ཁམས་དཀར་པོ།
སྤྱོད་གར་བྱང་སེམས་མི་ཞེག་པའི་ཐེག་ལེ་ཁམས་དཀར་དཀར་གཟུ་ཁ་སྤྱོད་
ཀྱི་དབྱས་ཀྱི་སྤྱོད་སེམས་མི་ཞེགས་པའི་ཐེག་ལེ་དང་བཅས་པའོ། །

གསུམ་པ་ལུས་ཞེན་ཏུ་སྤྱོད་བ་ནི། སྤང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་ཀྱི་བཞེན་
པའི་སྤྱོད་དང་། བྱང་པར་འོད་གསལ་ཀྱི་བཞེན་པའི་སྤྱོད་དོ། །གཉིས་པ་
སེམས་ཀྱི་དངོས་པོའི་གནས་ཚུལ་ལའང་རགས་པ། སྤྱོད་ཏུ་སྤྱོད་བ་
གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། སྤྱོད་ལའི་དབང་ཞེས་སོགས་དང་། གཉིས་པ་ནི།
སྤང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་ཀྱི་སྤྱོད་པའི་ཀྱི་རང་བཞེན་བརྒྱུད་ཅུའི་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱ་དང་།
གསུམ་པ་ནི། སྤྱོད་པ་བཞེན་པ་འོད་གསལ་ཀྱི་དོ་བོར་གྱུར་པའི་སེམས་
སོ། །གསུམ་པ་ལུས་སེམས་ཐུན་མོང་པའི་དངོས་པོའི་གནས་ཚུལ་ནི། སྤྱོད་
འཛིན་ཞེན་ཏུ་སྤྱོད་བའི་སྤྱོད་དང་འོད་གསལ་ཀྱི་སེམས་གཉིས། དེག་པའི་ཆ་
ནས་སེམས་དང་། གཞུང་པའི་ཆ་ནས་སྤྱོད་ཞེས་སྤྱོད་པ་ཐ་དད་དུ་བཏགས་པ་
ཅམ་མ་གཏོགས་དོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཅུ་དང་ཅུའི་གཉིས་མ་ལྟར་དུ་གནས་པའི་
ཞེན་ཏུ་སྤྱོད་བའི་གཉིས་མའི་སྤྱོད་སེམས་མི་ཞེགས་པའི་ཐེག་ལེ་འཁོར་འདས་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཅ་བའམ་རྒྱུར་གྱུར་པ་ཞེག་སྟེ། ཅ་ནི་ཁང་པ། ཐེག་ལེ་ནི་ཅ་ག།
སྤྱོད་ནི་བདག་པོ་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་ལུས་ཀྱི་ཅ་རི་སྤྱོད་ཀྱི་མཆོག་ནི་
དབྱུ་མ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལའང་བདེ་མཆོག་ཅ་རྒྱུད་ལས། ཐོ་ཉ་ལྟར་ཅིག་སྤྱོད་

གྲུབ་པ། །མཆོག་དང་འབྲིང་དང་ཐ་མ་སྟེ། །ཞེས་པོ་ཉ་མཆོག་འབྲིང་ཐ་མ་
གསུམ་དུ་གསུངས་པ་སོགས་ཤིང་གསང་བའི་པོ་ཉ་རབ་འབྲིང་ཐ་གསུམ་
ལས། ཤིང་པོ་ཉ་རབ་ནི། འོག་མིན་ན་བཞུགས་པའི་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་རྒྱལ་ཡུམ་
རྩོ་རྩེ་རྣལ་འབྱོར་མ་དང་། འབྲིང་ཡུལ་ཉེར་བཞི་ན་བཞུགས་པའི་རབ་གདུམ་
མ་སོགས་ཞིང་སྐྱེས་ཀྱི་རྒྱ་གི་མ། ཐ་མ་ནི། ལམ་ཐུན་མོང་བས་རྒྱད་སྦྱངས་
ནས་བསྐྱེད་རིམ་ཀྱི་རྩོགས་པ་སྟེ་བཞིན་ཅམ་རྒྱད་ལ་སྐྱེས་པ་སྟེ། འདི་ལྷགས་
སྐྱེས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་མ་མཆོན་ཉིད་པ་ཡིན། ཡང་རང་གི་སྒོས་རང་གཞན་
ཐམས་ཅད་རྣལ་འབྱོར་མར་བསྐྱོམ་པ་ནི་རྩེས་མ་ཐུན་པ་ཡིན་པས་དེ་གཉིས་ཀ་
ཤིང་པོ་ཉ་ཐ་མར་འཛོག་དགོས། ཡང་། ལྷགས་སྐྱེས་མའི་བྱ་མོ་མཁའ་འགྲོ་
མའི་རིགས་ཅན་ལ་གསུངས་པའང་ཡོད། ནང་གི་པོ་ཉ་རབ་འབྲིང་ཐ་གསུམ་ལ་
བསྐྱེད་རྩོགས་སོ་སོར་མི་འདྲ་བའི་འདོད་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། རྩོགས་
རིམ་ཀྱི་སྐབས་འདིར་ནང་གི་པོ་ཉ་རབ་ནི་རྩ་དབུ་མ་དང་། དཔྱིད་ཐེག་སོགས།
འབྲིང་ཡུལ་ཉེར་བཞི་འི་རྩ་ཁམས། ཐ་མ་ནི་དབང་པོའི་སྟོ་བརྒྱད་དང་། ལྟོང་
ལྷག་བདུན་ཅུ་རྩ་གཉིས་ཀྱི་རྩ་ཁམས་རྣམས་སོ། ། གསང་བའི་པོ་ཉ་ཐ་མ་ནི།
ལྷགས་ལམ་ལ་ཞུགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྐྱབ་པའི་གྲོགས་མཛད་པ་ལ་བརྟེན་
ནས། གསང་བའི་པོ་ཉ་ཐ་མ་སྟེང་གའི་རྩ་མདུད་མ་ཡིན་པའི་རྩ་མདུད་གཞན་
རྣམས་གྲོལ་ཏེ་རྒྱུང་དབུ་མར་ཞུགས་གནས་ཐེམ་གསུམ་བྱས་པའི་གཉུག་

སེམས་བདེ་ཆེན་གྱི་ངོ་ཐོར་སོང་བས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ། འབྲིང་སྟོང་གའི་ཅ་
མདུད་གྲོལ་ཏེ་རྒྱང་ཐམས་ཅད་འཆི་རིམ་རིམ་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་སྟོང་གར་ཐིམ་པས་
དཔེའི་འོད་གསལ་མཐར་ཐུག་གིས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ། རབ་དེའི་རང་བཞིན་
མེད་པས་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་མངོན་དུ་
བྱེད་པ་ཡིན་པས། དེ་འདྲའི་གསང་བའི་ཕོ་ཉ་གསུམ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ལ། ཕྱིའི་
ཕོ་ཉ་གསུམ་གྱིས་གྲོགས་མཛད། རང་གི་ཕོ་ཉ་ཅ་ཁམས་སྤྱི་དང་། བྱེད་པར་
དབུ་མ། དེའི་ནང་ནས་སྟོང་གར་གནད་དུ་བསྐྱུན་དགོས། ཕོ་ཉ་ཞེས་པ་བང་
ཆེན་པའི་མིང་སྟེ། བང་ཆེན་ནི་བང་ཅལ་ཆེན་པོས་ཕྱིན་ཏེ་འདོད་དོན་འགྲུགས་
པར་བྱེད་པས་དང་། བྱ་ལས་འགོར་ཞིང་རྟ་ལས་མགྱོགས་ཅམ་དུ་འགྲོ་བས་
ན་བྱ་མ་རྟ་ཡང་ཟེར། གཉུག་སེམས་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ནི་སྤྲུགས་ལམ་གྱི་སྤྱར་
བྱེད་སྤྱོད་ཡིན་ཞིང་། ཁ་ཅིག་གིས་གཉུག་སེམས་ཀྱི་ངོ་ཐོ་མཐོང་བ་དང་།
སེམས་གསལ་རིག་གི་ངོ་ཐོ་མཐོང་བ་གཉིས་ནོར་ཏེ། གཉུག་སེམས་ཀྱི་ངོ་ཐོ་
མཐོང་བའི་པན་ཡོན་ཐམས་ཅད་སེམས་གསལ་རིག་གི་ངོ་ཐོ་མཐོང་བའི་པན་
ཡོན་ལ་སྤྱོར་བ་ནི་ཆེས་འབྲུལ་ཆབས་ཆེ་བ་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། སྤྲུལ་གཉུག་
སེམས་ཀྱི་ངོ་ཐོ་མཐོང་བ་ལ། ལྟེ་བར་རྒྱང་ཞུགས་གནས་ཐིམ་གསུམ་བྱས་ཏེ་
ལྟེ་བའི་ཅ་མདུད་གྲོལ་བར་མ་བཟད། བྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱང་ཚུན་ཆད་སྟོང་གའི་དབུ་
མའི་ནང་དུ་འདུས་ནས་གཉུག་སེམས་ཞུ་བདེའི་ངོ་ཐོར་བསྐྱེད་དགོས་ཞིང་།

དེ་ལྟ་བུའི་གཉུག་སེམས་དེས་སྟོང་ཉིད་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་དུ་རྟོགས་པ་ན་དཔའི་
འོད་གསལ་དང་། མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ན་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ཐོབ་པ་ཡིན་
ལ། སྤྲུལ་ལ་དེ་དག་ཁ་ཕྱོགས་ཅམ་ཡང་མེད་པས་བྱུང་པར་ཤིན་ཏུ་ཆེ་
གསུངས། དེ་ཡང་ས་ཆེན་གྲགས་རྒྱན་གྱིས་པག་མའི་སྒྲོར་གྱི་ཅ་དབུ་མའི་
ཁྱིད་ཡིག་སོགས་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་ཤིང་མཁན་ཤིང་གི་གནད་ལ་མཁས་
པ་དང་། བཤན་པ་སློག་གི་གནད་ལ་མཁས་པ། སྤྲུལ་མཁན་འབྲུལ་འཁོར་གྱི་
གནད་ལ་མཁས་པ་སྟེ་དཔའི་གསུམ་གྱིས་མཆོན་ནས་དོན་དུ་རྟོག་པ་
ལམ་གྱི་གནད་ལ་མཁས་པར་བྱས་ཏེ་དོ་རྗེའི་ལུས་ལ་གནད་དུ་བསྐྱུན་པ་
དགོས་པས། དཔའ་ན་ཆོས་རྒྱལ་སྤྱང་ན་མེད་ལ་ལུང་བསྐྱུན་བྱུང་བ་ལྟར་རིང་
བསྐྱུལ་འདོན་པའི་ཆེ། དེ་སྤྱང་བྱེད་མཆོན་ཆའི་འབྲུལ་འཁོར་འདེབས་མཁན་
ལྟ་བུ་ཡོད་པས་བཏོན་པར་མ་རུས་པ་ན། ཁན་མོ་ཞིག་གིས་འབྲུལ་འཁོར་དེའི་
གནད་རྣམས་བཤད་པ་བཞིན་བྱས་པས་འབྲུལ་འཁོར་འགྲུལ་བསྐྱོད་མེད་པར་
གྱུར་ཏེ་རིང་བསྐྱུལ་ལེན་རུས་པ་བྱུང་བ་བཞིན་གནད་དུ་བསྐྱུན་པའི་ལུས་
ལུས་གྱི་གནད་སོགས་ལ་མཁས་དགོས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལམ་བཟོད་པའི་རིམ་པ།

གཉིས་པ་ལམ་བཟོད་པའི་རིམ་པ་ལ། གཉིས་པ་ཆོས་ཉིད་དངོས་དང་
བརྒྱད་ནས་སྟོན། །ཞེས་པ་ལྟར་ཆོས་ཉིད་དངོས་སུ་སྟོན་པ་དང་། བརྒྱད་

ནས་སྟོན་པ་གཉིས་ལས། སྤྱིར་གྱི་ཚེས་ཉིད་ནི་སྟོང་ཉིད་ལ་བྱེད་ཅིང་། འདིའི་
སྐབས་དེ་མ་ཡིན་པར་སེམས་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་པའི་ཚེས་ཉིད་ལ་བྱེད། དེའང་
སེམས་རགས་པ་ཅམ་ལ་མི་བྱེད་པར་བདེ་ཆེན་ལྟན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་ཡེ་ཤེས་
ཀྱི་གནས་ཚུལ་བསྟན་ཏེ། གཉུག་སེམས་ཀྱི་རང་ཞལ་མངོན་དུ་མཐོང་བ་ལ་
བྱེད། དེ་ཡང་ཚེས་ཉིད་དངོས་སུ་སྟོན་པ་ལས་བརྒྱད་ནས་སྟོན་པ་བབ་པ་
ཡིན། དཔེར་ན་རྒྱ་མཚོ་མཐོང་མ་སྟོང་བའི་མི་ལ་རྒྱ་མཚོའི་གཏིང་དང་རྒྱ་ཆེ་
ཆུང་སོགས་འདི་ཅམ་ཡོད་ཟེར་ན་སྐྱ་སྐྱ་ཅམ་ལས་རི་བཞིན་མི་དཔོགས་ལ།
དེ་བས་རྒྱ་མཚོར་ཞུགས་མཁན་གྱིས་ལམ་ལ་ངོ་སྟོན་དེ་རྒྱ་མཚོའི་རྩར་བྱིད་
ན་རྒྱ་མཚོ་དངོས་སུ་མཐོང་བས་དེ་བབ་པ་བཞིན་དུ་སྤྲ་མ་ཚེས་ཉིད་དངོས་
སྟོན་ནི། གཉུག་སེམས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ཅམ་བཤད་པ་ཡིན་པས་དེས་དེ་ལ་
གོ་བ་ཅམ་ཆགས་པ་ལས་གཉུག་སེམས་མངོན་དུ་མི་འགྱུར་ལ། ཚེས་ཉིད་
བརྒྱད་ནས་སྟོན་པས་ནི། ལུས་ལ་གནད་དུ་བསྐྱུན་པའི་གཉུག་སེམས་མངོན་
དུ་འགྱུར་བའི་ཐབས་རྫོགས་རིམ་བསྐྱོམ་ཚུལ་བསྟན་པ་ཡིན་པས་སྤྱི་མ་བུ་
འདི་དབུ་མར་གནད་དུ་བསྐྱུན་པའི་རྫོགས་རིམ་ཡིན་པས་ན་རྫོགས་རིམ་རྩ་
དབུ་མ་ཞེས་བྲ། རྫོགས་རིམ་མ་ཐོབ་ན་འོད་གསལ་མ་བྱུ་འཕྲོད་པ་མི་འབྱུང་།
ཞུ་ལུའི་བྱིད་ཡིག་ཏུ་ཞལ་འདོན་བྱུང་བ་ཞེས་པ་གཙང་སྐད་དེ་ཐུགས་དམ་ལ་
བཞུགས་པའི་དོན་ཡིན། རྩ་རྒྱུད་ཀྱི། རིག་ལྟ་ཏྲག་ཏུ་མཆོད་པར་བྲ། །ཞེས་

པ་ཅ་དབུ་མར་མཆོད་པ་ལའང་སྒྲུབ་དུ་ཡོད་དེ། ཅ་ནང་དུ་བྱང་སེམས་བབས་
པའི་བདེ་བ་བསྐྱེད་པས་མཆོད་པ་ཡིན། ཆོས་ཉིད་དངོས་སྟོན་ས་ལུགས་ལ་
དབང་དང་ངོ་སྤྱོད་མིག་ལ་སྟོན་ཚུལ་ལྟ་བུའི་བྲིན་བྱར་དུ་མཛད་སྟོལ་ཡོད་པ་
ལྟར་དེད་ནས་དབང་བྲིན་ཐོབ་སྤྱོད་སྟེ་འདི་ལ་ལེགས་ཆ་ཆེ་བ་མི་འདུག་ཅིང་།
ལྟ་བུའི་སྒྲོར་ཡང་ས་ལུགས་རྗེས་མ་ཆོས་བོད་སྤྱོད་མའི་ལྟ་བ་དང་བསྐྱེད་ནས་
གསུངས་ཤིང་། རྗེའི་དགོངས་པ་དང་མི་མཐུན་པ་སྤང་བས་རང་ལུགས་ལ་
མི་དགོས་གསུངས། ཆོས་ཉིད་བརྒྱད་ནས་སྟོན་པ་ལ། བྱི་མར་ཆགས་ཅན་
ཆགས་བྲལ་རྣམ་པ་གཉིས། །ཞེས་པ་ལྟར་ཆགས་ཅན་པོ་ཉིད་ལམ་དང་།
ཆགས་བྲལ་རྣམ་པ་འབྱོར་གྱི་ལམ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི་རལ་གྱིའི་སོ་ལ་
ཆགས་པའི་སྤང་ཅི་བལྟག་པ་ལྟར་ཉེན་ཆེ། འདི་ས་སྤྱོད་གསུང་བྱུང་གསུང་
འབྱུང་བོད་གསུང་པའི་ཕག་མོའི་ཆོས་སྒྲོར་ན་ཡོད་གསུངས།

རྒྱང་སེམས་དབུ་མར་བསྐྱེད་བ།

གཉིས་པ་ནི། ཆགས་བྲལ་རྒྱང་སེམས་དབུ་མར་བསྐྱེད་བསྐྱོམ་བྱང་། །
ཞེས་པ་ལྟར་རྒྱང་སེམས་དབུ་མར་བསྐྱེད་བ་དང་། བསྐྱེད་ནས་བསྐྱོམ་པའི་རིམ་
པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། རྗེགས་རིམ་དངོས་ནི། བསྐྱེད་པའི་མཐུག་བསམ་མི་
བྱེད་ཀྱི་སྟོན་དུ་བསྐྱོམ་པ་ཡིན་པས། ཡིད་བསྐྱེད་ཟིན་ནས། ལུས་ཀྱི་སྟོང་ར་
ཡུད་ཅུ་བསྐྱོམས་ཏེ་ཅ་གསུང་གསལ་འདེབས། དབུ་མའི་ཡར་སྤྱོད་བྱག་ས་

སྒྲིལ་མཆམས་ཀྱི་སྒྲིལ་ཕྱིན་ཆུབས་འཇུག་པའི་སྒྲིལ་ཡིན་ལ། དཔལ་བའི་གཤེད་
 དུ་བརྟོགས་པ་སྒྲིལ། །གསུངས་པ་ལྟར་བར་ཆད་ཀྱང་དེ་ནས་འཇུག་པས། ཆེ་
 སྒྲུབ་ཀྱི་སྒྲུབས་སུ། སྒྲིལ་མཆམས་ཅ་ཡི་སྒྲིལ་འཕར་དུ། ཞེས་སོགས་ལྟར་སྒྲིལ་
 མཆམས་ཀྱི་ཅ་སྒྲིལ་དགག་དགོས་པའི་གནད་ཀྱང་དེས་ཡིན། ལྟ་ནི་བ་ལ་མཛོད་
 སྒྲུ་དང་། ཁོ་བོ་ལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲུན་ཡོད་ས་ཡང་སྒྲིལ་མཆམས་ཀྱི་ཅ་སྒྲིལ་ཡིན།
 ཅ་གསལ་འདེབས་སྒྲུབས། འདིར་ནལ་འབྱོར་མ་ལ་ལམ་བསྐྱོམ་པའི་དུས་སུ་
 རོ་རྒྱུད་གཉིས་དབུ་མར་རེག་ལ་མ་འབྱུར་བའི་ཚུལ་ལས། ཅ་ལ་མདུད་པ་ཡོད་
 པ་བསྐྱོམ་མི་དགོས། ཅ་དབུ་མ་བྱུང་ཆོས་གསུམ་ལྟར་རོ་རྒྱུད་བཅས་གསལ་
 བཟུངས་ནས། ལྟ་བུ་གཤེད་ཀྱི་གཡམས། གཉིས་ཀ་བཅས་ནས་རྒྱུད་འབྱུད་པ་དང་
 སྒྲུགས། ཅ་ལ་གོགས་མི་འབྱུང་བའི་ཆེད་དུ་རྒྱུད་ཕྱིར་གཏོང་རེས་བཞེན་དུ་
 དུག་གསུམ་ཀྱི་ཏྲོག་པ་ངན་པ་རྣམས་ཕྱིར་སོང་བའི་དམིགས་པ་དང་བཅས་
 རྒྱུད་རོ་དགུ་སྒྲུགས་སུ་བསལ། འདི་གཞན་ཀྱི་སྒྲུབས་ཅ་ལམ་སྒྲུབ་པའི་དོད་
 ཡིན། འདིའི་རྩོགས་རིམ་ཀྱི་དམིགས་སྒྲོར་དང་རྒྱུད་དབུ་མར་བསྒྲུབ་པའི་མན་
 ངག་ནས་བཟུངསྟེ། ལྟེ་བའི་ཅ་གསུམ་དབུས་ནས་དམར་ནག་རྒྱུ་ཞེས་སོགས་
 སྒྲིལ་ལམ་ཀྱི་སྒྲིལ་ནས་འཆད་པ་ཡིན། དེ་ཡང་དམིགས་ཏེན་ལྟེ་འོག་ཅ་གསུམ་
 སྒྲུག་སྒྲོང་གི་དབུ་མའི་དབུས་སུ་རོ་བོ་མ་ལས་ཐོབ་པའི་ཐིག་ལེ་དམར་ཆ་དེ་
 ཉིད་ཡིན་པ་ལ་རྣམ་པ་ཡི་གེ་རྩི་ཡིག་རིལ་མ་ཅ་མ་སྒྲིལ་ཆོས་ཐིག་ལེ་རྒྱ་ད་དང་

བཅས་པ་དམར་པོ་མེ་འབར་ལ་ཁད་པའི་རྣམ་པར་གསལ་བ་ལ་དམིགས་པ་
གཏད་ནས་རང་སེམས་ཞུགས་པ་བཞིན་དུ་བྱས་ཏེ་རྒྱང་བུམ་ཅན་བདུན་རེ་
བཟུང་བ་དང་རིམ་གྱི་དམར་རྒྱང་རེ་བར་གྱུར་ཏེ་ཅེ་མོ་ནས་མེ་ཤིན་དུ་ཆུང་བ་
རྒྱ་ཁབ་ཀྱི་ཅེ་ཅམ་དུ་འབར་བར་བསམ། འདི་ནི་རྒྱ་རོ་ཆོས་དྲུག་སྐབས་ཀྱི་མེ་
གསོ་བའི་དོད་ལྟ་བུ་ཡིན། གཏུམ་མོ་ཇི་ཅམ་འབར་བ་དེ་ཅམ་དུ་སྦྱི་བའི་བྱང་
སེམས་ཞུ་བ་ཆོས་ཉིད་རེད། དེ་གཉིས་ཆ་མཚུངས་ཀྱི་བདེ་དོད་རྒྱས་པ་བྱང་
ན། རྒྱང་ཞུགས་གནས་ཐིམ་གསུམ་སོགས་འབྱུང་ཚུལ། ལྷགས་འདིའི་དབུ་
མའི་རྩ་ཁ་དབྱེ་བའི་སྒྲོར་རྣམས་རྫོགས་རིམ་གཞན་ལྟར་བྱས་ན་ཅུང་མི་བདེ་
བ་ལྟ་བུ་ཡོད་ཀྱང་འདིའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཡིན། འདི་ནས་གསུངས་པའི་
རྫོགས་རིམ་སྒྲོར་ནས་བསྒྲོམ་པས་རྟོགས་པ་མི་སྦྱེ་བ་མིན་ཡང་། ས་ལམ་གྱི་
རྟོགས་པ་ཆེ་འདིར་སྦྱར་དུ་སྦྱེ་བར་འདོད་ན། རྒྱ་རོ་ཆོས་དྲུག་ལ་མ་འབད་པའི་
ཐབས་མེད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན། དེས་ན་འདིར་རྣམ་འབྱོར་མ་རྒྱང་པའི་རྫོགས་རིམ་
ལ་དེའི་མན་ངག་ཚུར་སྦྱར་ན་ས་ཆོད་ཆེ། ཆེ་གཅིག་ལྷས་གཅིག་ལ་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་བསྐྱབ་ན་རྒྱ་རོ་ཆོས་དྲུག་གི་གཏུམ་མོ་དང་། གསང་འདུས་
ཀྱི་བསྐྱེ་བ་སྒྲོར་དབུ་ཤོར་བཞུགས། བདེ་མཆོག་གི་འོད་གསལ་རྣམས་མེད་མི་
རུང་ཡིན་པས་ངས་པར་སྦྱར་དགོས། འཇམ་མགོན་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོ་ཡང་
འདུས་པ་འཕགས་ལྷགས་ཀྱི་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་སངས་རྒྱས་པས་སྐྲགས་ཀྱི་

རྫོགས་རིམ་རྣམས་སྤྲུལ་འཕགས་ལྷགས་ཀྱི་འགྲོས་སྤྱར་ནས་གསུངས་
ཡོད། རྒྱ་རོ་ཆོས་དྲུག་གི་གཏུམ་མོའི་སྒྲོར་རྒྱུ་དབྱ་མར་ཐོག་མར་བསྐྱ་བ་
ལའང་མེད་ཐབས་མེད། འདི་ཉིད་གཙོ་བོ་ཀྱི་རྫོར་ནས་གསུངས་པའི་མན་ངག་
ཡིན་ཡང་ཟབ་དྲགས་ཤིང་བྱིན་རྒྱལས་ཀྱི་ཆོན་ཁ་ཆེ་བའི་དབང་གིས་དམ་པ་
སྤྲ་མ་ཆོས་བདེ་གསང་འཇིགས་གསུམ་སོགས་ཀྱི་རྫོགས་རིམ་ལ་སྤྱར་བར་
མཛད། རྒྱ་རོ་ཆོས་དྲུག་གི་བྲིད་ཡིག་རྒྱས་པ་རྗེས་གསུང་ཡིད་ཆེས་གསུམ་
ལྡན་ལ་བཤད་ལུང་གི་ཕྱག་རྒྱུན་ཡོད། དེའི་དམར་བྲིད་སྤྲོད་པོར་བྲིལ་བ་ལྟ་
བུ་ལྟར་སྤྱ་རོལ་རྫོར་གསུང་བཀའ་རྒྱུའི་གཏུམ་མོའི་བྲིད་ཡིག་བདེ་ཆེན་རྒྱ་
མཆོ་ཡིན། དེ་ལས་དགའ་ལྡན་ནག་ཚང་བསྟན་དར་བས་ཆོས་དྲུག་གི་
དམར་བྲིད་ཟུར་དུ་མཛད་པའི་ཐོག་ནས་ཉམས་བྲིད་ཀྱི་རྒྱུན་རྗེ་ཉིད་ཀྱིས་
ལྟག་ཕུ་རྫོ་རྗེ་འཆང་ལས་གསན་གསུངས། རྒྱ་རོ་ཆོས་དྲུག་ནས་གཙོ་བོ་
གལ་ཆེ་ཤོས་ནི་སྤྱ་འོད་གཉིས་དང་གཏུམ་མོ་བཅས་ཡིན། སྤྲ་པོ་པས་རྗེ་
བཙུན་མི་ལར། ཁོ་བོ་ལ་ཉིན་མཆོན་བདུན་འབྲོངས་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་བཟོན་
པོ་ཡོད་ཚུལ་ཁྱས་པ་ན། མི་ལའི་ཞལ་ནས། ཉིང་རེ་འཛིན་རྗེ་ཙམ་བཟང་ཡང་
མི་པན་པར། ངའི་གཏུམ་མོ་ཨ་ཐུང་སྒྲོམས་དང་། ད་གཟོད་སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་
མཐོང་ཡོང་། གསུངས་པ་ལྟར་རྫོགས་རིམ་ཀྱི་རྫོགས་པ་དོན་དུ་གཉེར་ན་
རྒྱུ་སེམས་དབྱ་མར་འདུ་བ་ལ་མཆོག་ཏུ་ཟབ་པའི་མན་ངག་རྒྱ་ཆོས་ཀྱི་

གཏུམ་མོ་བསྐྱོམ་པ་འདི་མེད་ཐབས་མེད། འདིའི་སྟོན་འགྲེའི་རྣམ་སེམས་
བསྐྱོམ་བསྐྱུས་བདེ་འཛིགས་གང་གི་དེ་སྦྱར་ཀྱང་ཆོག ལྷ་མའི་རྣལ་འབྱོར་
རྒྱས་པར་བྱེད་ན་ལྷ་མཆོད། བསྐྱུ་ན་ཐུན་དུག་ལྷ་རྣལ་གྱིས་ཀྱང་རུང་། འདི་
བསྐྱོམ་པ་ལ་ཐོག་མར་འགོ་ཚུལ་པའི་ཆོ། ཡང་ན་ཐོ་རེངས་དང་། ཡང་ན་སྤྱི་
རྩོ་མེ་རྒྱུང་རྒྱ་བའི་དུས་སྤྱི་ཁེལ་བར་བྱེད། འདི་ནས་གསུངས་པའི་འབྲུལ་
འཁོར་སོགས་ལ་ཤེན་ཏུ་མཁས་པ་ཞིག་མ་བྱུང་ན་རྫོགས་རིམ་སྐྱབས་ཀྱི་ཙྰ་
བགོགས་རྒྱུང་བགོགས་ཀྱི་སྟོན་རྣམས་ཐབས་གཞན་གྱིས་སེལ་མི་རུས་
པས་འབྲུལ་འཁོར་བྱ་ཚུལ་སོགས་ལ་མཁས་པ་ཞིག་ངེས་པར་དགོས། བྲིན་
ཡིག་ཏུ་མི་གསལ་ཡང་། དབྱུགས་པར་གཏོང་དུས་ལག་པ་ཁ་སྦྱབ་པའི་སོར་
མོ་རྣམས་དུས་མེད་སྟེང་ནས་པར་བརྒྱུང་བ་དང་། ཚུར་རུབ་སྐྱབས་སོར་མོ་
རྣམས་ཚུར་བསྐྱུམ་པ་ཕྱག་རྒྱུན་ལ་ཡོད། འབྲུལ་འཁོར་རྣམས་ལྷ་མ་སྤྱི་བོར་
བསྐྱོམ་བཞིན་བྱས་ན་ཙྰ་རྒྱུང་གི་གོགས་མི་འབྱུང་བ་ལ་པན་ཚུལ། ནག་ཆང་
བའི་ཡིག་ཆར་མི་གསལ་བ་ཡབ་རིན་པོ་ཆེའི་ཕྱག་བཞེས་སྤྱི་པོ་བ་བསྐྱོར་བ་
ཞིག་དང་། མགོ་བོ་གཡུག་ཅིང་བསྐྱོར་བ་དང་། ལྷགས་རྒྱ་ལྟར་དབྱུག་
སྐྱབས་རྒྱུང་པས་རྒྱུང་པར་མ་བཟུང་བོད་བརྒྱ་ཤས་བརྒྱ་ཤལ་ལན་གསུམ་
བཟུང་བ་སོགས་ཡོད། ཆོགས་འཐེན་སྐྱབས་ཡོངས་རྫོགས་སམ་སོ་སོ་ནས་
འཐེན་པའི་ལྷགས་གཉིས། རྫོགས་རིམ་ལ་ཆིག་བྲིལ་བྱེད་པ་ཡིན་ན་འབྲུལ་

འཁོར་རྒྱུ་པ་སྒྲ་བྱེད་ལྷག་ཙམ་གྱི་རིང་སྤྱང་ཞིང་། ཉམས་ཁྲིད་གྱི་དམིགས་
 པ་རྩ་གསལ་འདེབས་པ་སྤྱང་དགོས། ཡི་གེ་གསལ་འདེབས་སྐབས་གྱི་སྤྱང་
 གཤི་རྩྱུ་ལ་དཀར་སྟོ་གཉིས་ཀ་ཡོད། ལྟེ་བའི་དམིགས་རྟེན་ཨ་ཐུང་འད་གྱི་
 རྣམ་པ་ཅན་ནི་སྤྱར་ཆེར་སྐྱེད་པ་བཅད་དེ་ཅེ་མོ་གྱེན་དུ་བསྐྱངས་པ་ལྟ་བུ།
 སྟོན་ཆད་ཞི་གནས་སྐྱབ་མ་སྟོང་བས་འདིའི་ཨ་འད་ལ་དམིགས་རྟེན་བྱས་
 རས་ཞི་གནས་སྐྱབ་པའི་མན་ངག་རྣམས་ལམ་རིམ་ནས་ཚུར་སྤྱར་ཏེ་བསྐྱབ།
 མགྱིན་པའི་ཡི་གེ་ཨོ་བཀོད་པ་ནི་མ་དག་པ་སྟེ། འདི་ལ་ན་རོ་མེད་པའི་ཨོ་
 འགོད་པ་ཡིན། མེ་གསོ་བའི་སྐབས་སྤྱང་སྟོར་དངོས་སུ་བྱས་མ་བྱས་བྱང་
 མེད། སྤྱང་འོག་གི་སྤྱང་དབུ་མར་བསྐྱབ་པའི་ཆེ་སྤྱང་སྟོར་དངོས་སུ་བྱེད་ན་རྩ་
 བགེགས་སྤྱང་བགེགས་འབྱུང་ཉེན་ཆེ་ཞིང་། སྤྱང་དབུ་མར་འདུ་བའི་དམིགས་
 པ་ལེགས་པོ་བྱང་ན་སྤྱང་སྟོར་དངོས་སུ་མ་བྱས་ཀྱང་གེགས་མི་འབྱུང་བ་
 དང་། སྤྱང་འདུ་བའི་དགོས་པ་འབྱུབ་པ་སོགས་ལ་གནད་ཆེ། སྤྱང་དང་རྗེ་སྒྲ་
 མའི་དགོངས་པ་འང་འདི་ཡིན། རྩ་དང་འཁོར་ལོ་རྣམས་གདུངས་པར་བྱས་
 ཞེས་པ་དཔེར་ན་མེ་ཏོག་ལ་ཚུ་མ་བརྒྱབ་པར་མེ་ཏོག་རྩིབ་སོང་བ་ལྟ་བུའོ། །
 རྒྱ་རོ་ཆོས་རྒྱག་འདི་འཛིགས་གསང་སོགས་སྒྲ་མེད་གྱི་ཡི་དམ་གང་ལ་སྤྱར་
 ཀྱང་རུང་ཞིང་། ལྷག་པར་བདེ་མཆོག་ཡབ་ཡུམ་གྱི་ལམ་དང་འབྲེལ་ཆེ་ཚུ་ལ།
 ཆོས་རྒྱག་གི་གཏུམ་མོ་སྤྱར་སྐབས་ལྟེ་བའི་དམིགས་རྟེན་ཨ་འད་དང་། བོ། རི་

རྣམས་གང་བསྐྱོམས་ཀྱང་ཆོག །རྒྱས་པར་ཡི་གེ་བཞི་དང་། སྐབས་འདིར་
བསྐྱུས་པར་ཨ་ཐུང་། སྤྱི་པོར་ཉི་གེ་འབར་འཇག་བསྐྱོམ། གཏུམ་མེད་མེ་གསོ་
བ་དང་། སྤར་བ། འབར་འཇག་ཅམ་པོ་བ་དང་། བྱད་པར་ཅན་རྣམས་སྦྱར། ཅ་
གསུམ་འཁོར་ལོ་ལྷ་གསལ་བཏབ་ནས་རྒྱང་རོ་དགུ་ཕྱགས་སུ་བསལ། སྐབས་
གང་དུའང་འོག་རྒྱང་འཐེན་དགས་ན་ཅ་བགེགས་རྒྱང་བགེགས་ཀྱི་ཉེན་ཆེ་
བས་འོག་སྒོ་བཅུམ་ཅམ་ལས་ཤུགས་ཆེ་བར་མི་འཐེན། ཉིང་རྒྱང་འོག་རྒྱང་ཁ་
སྤྱད་ལ་ཉེ་བར་རི་ཡི་ག་དམར་ནག །དེ་ཡང་དང་པོར་མགར་བས་ཐོག་མར་
ལྷགས་མེར་བསྐྱེད་སྐབས་དམར་ནག་དུ་འགྱུར་བ་ལྟ་བུ། འོག་རྒྱང་རྫོགས་
པར་འཐེན་པས་སྤྱད་པ་བརྒྱབ་པ་བཞིན་ལྷགས་དམར་པོར་གྱུར་པ་དང་འབྲ།
རྒྱ་རོ་ཆོས་དྲུག་དང་སྦྱར་ན་རྒྱང་བཟུང་བ་ལན་བདུན་དང་པོས་མེ་གསོ། ལན་
བདུན་གཉིས་པས་སྤར། ལན་བདུན་གསུམ་པས་འབར་འཇག་གི་ཆོད། སྒོན་
ལམ་འདིས་དེ་གསུམ་ག་བསྟན།

གཏུམ་མེད་རྣམ་འབྱུང་།

འདིའི་མན་ངག་ལས་བྱུང་བའི་གཏུམ་མེ་ནི། དངོས་གཞི་སྒོན་ལམ་ལྟར་
དང་། བདག་བསྐྱེད་དབུ་ནས་སྤྱོད་ལམ་བར་བཏང་། རྒྱང་རོ་དགུ་ཕྱགས་ལ་
འབྲ་མིན་སྒྲ་ཆོགས་ཡོད། རྒྱང་རོ་བསལ་བ་དང་། ཅ་ལམ་སྦྱང་བ་སོགས་རྒྱ་
རོ་ཆོས་དྲུག་བཞིན་བྲ། དབུ་མའི་མར་སྒྲ་ཉེ་བའི་འོག་ཅམ་དུ་ཡོད་ལ། རོ་རྒྱང་

གཉིས་ལྟེ་བའི་ཐད་ཙམ་དུ་སྐྱབས་སྐྱེ་མར་སྐྱེ་དབུ་མའི་ནང་དུ་ཆུད་ཅིང་། ལྟེ་བའི་
 བྱག་པའི་ཐད་དུ་སྐྱབས་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པ། དེའི་ཆེ་ཙམ་འཁོར་ནམས་བསྐྱོམ་
 ཐུབ་ན་རབ། གཏུམ་མོ་བྱད་ཆོས་གསུམ་ལྟན་ལ་མེ་གསོ་བ་རྩེ་ཆེར་སོང་ལ།
 སྤྱི་བོར་བྱང་སེམས་དཀར་པོའི་ཆ་ཞོའི་རྒྱལ་པ་ལྟ་བུའི་ཉི་ཡིག་དཀར་པོ་མགོ་
 ཐུར་དུ་བསྟན་པ་ལ་གཏུམ་མོའི་མེ་ཕོག་པས་ཞོ་རྒྱལ་ལ་མདུང་བཙུགས་པ་
 ལྟར་བྱང་སེམས་དཀར་པོ་སྤྱི་ནར་གྱིས་བབས་པ་གཏུམ་མོ་ལ་ཕོག། གཏུམ་
 མོའི་མེ་ཆེས་ཆེར་འབར་ཏེ་རྩ་ནང་ཐམས་ཅད་ལ་བྱབ་པས་ཁམས་ཀྱི་སྟོན་གས་
 མ་བསྐྱེགས་ལ་དྲངས་མས་གང་བའི་བདེ་ཆེན་གྱིས་སྟོང་ཉིད་བླ་བའི་བདེ་
 སྟོང་ལ་འཛོག། གཏུམ་མོའི་མེས་རྩ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱབ་པར་གསུངས་པ་མའི་
 འོད་རྩ་ནང་ཐམས་ཅད་དུ་རྒྱགས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན། གཏུམ་མོ་འབར་ཏྟགས་སུ་
 རྫོང་སྤྱི་བདེ་ཞིང་སྐྱུར་ལ། རྫོང་ཆེ་བ་སྤྱི་གིན་འདུག་ན། མེ་དམིགས་ཆེ་བླགས་
 པའི་སྤྱོན་ཡིན། དམིགས་པ་དབུ་མའི་ནང་དུ་གནད་དུ་མ་སོང་བ་དང་། མེ་ཆེན་
 པོ་འབར་བར་བསམ་ན་གཏུམ་མོ་གཙོ་བོ་དབུ་མའི་ནང་དུ་མི་འབར་བར་དབུ་
 མའི་ཕྱི་ལ་གཏུམ་མོ་ཕལ་པ་འབར་བར་འགྱུར་ལ། དེ་རྩེ་ཙམ་འབར་གྱང་དེའི་
 ཆ་མཚུངས་བྱང་སེམས་དབུ་མའི་ནང་དུ་མི་འབབ་པ་དང་། རྫོང་གྱིས་ལུས་
 གདུང་བར་འགྱུར་བ་སོགས་ཀྱི་སྤྱོན་འབྱུང་ལ། རྫོང་དཀར་དཀར་ལྟར་སྤྱི་ཞིང་།
 དེ་ཡང་ཁོང་པའི་ནང་ནས་རྫོང་ཆུང་དུ་དཀོན་མཛོག་ཁག་པོ་ལྟ་བུ་སྤྱི་བར་

འདུག་ན་གནད་དུ་སོང་བའི་རྟགས་ཡིན་པས་མེ་སྤ་མོ་ཞིག་ཏུ་འབར་བར་མོས་
 བ་གནད་ཆེ། འདི་ཉམས་བྲིད་ཡིན་པས་བྲིད་དམིགས་བསྐྱུང་དགོས་པས་ཐུན་
 ཐུག་ནལ་འགྱུར་བཏོན་ནས། རོ་གཅིག་གྱུར། །ཞེས་བའི་མཆམས་སུ་སྟོང་ར་
 བསྒྲོམ་པ། ཅ་གསལ་འདེབས་པ། ཅ་ལམ་སྐྱུང་བ། ཡི་གེ་གསལ་གདབ་པ།
 གཏུམ་མའི་མེ་གསོ་བ། གཏུམ་མོ་སྤར་བ། འབར་འཇག་ཅམ་པོ་བ་དང་བྱང་
 བར་ཅན་བཅས་དམིགས་སྒྲོར་བརྒྱད་ལ་ཤར་སྒྲོམ་བྱེད། སྐྱད་རིམ་ནས། འོད་
 གསལ་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག། །དབྱ་མའི་ནང་དུ་བྱང་སེམས་ལྷ་བ་
 ལས་དང་པོར་ལུས་ཤེས་འཁོར་གྱི་ཆོར་བ་བདེ་བ་སྟེ། དེས་དམིགས་རྒྱུན་
 བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡིད་ཤེས་འཁོར་གྱི་ཆོར་བ་བདེ་བ་སྟེ། དེས་དེ་མ་ཐག་
 རྒྱུན་བྱས་པ་ལས་གཉུག་མའི་གཙོ་སེམས་བདེ་བའི་ངོ་བོར་སོང་བ་ལ་བདེ་བ་
 ཆེན་པོ་བྱེད། མདོ་ལུགས་ལ་བདེ་བ་ཡིན་ན་གཙོ་སེམས་མ་ཡིན་པས་བྱབ་
 བར་བཞེད་ཀྱང་། སྤགས་ལུགས་ལ་གཙོ་སེམས་དང་བདེ་བའི་གཞི་མ་ཐུན་
 ཡོད། བསྐྱེད་བསྒྲོར་དགྲུ་སོགས་རྒྱ་རོ་མཁའ་སྟོན་འདིའི་སྐབས་སུ་འང་སྐྱར་ན་
 མཆོག་ཏུ་འགྱུར་བས། འོད་གསལ་ལས་ལོངས་སྐྱར་ལྡང་བའི་ལོངས་སྐྱ་
 རྣམ་འགྱུར་མ་སྐྱ་མདོག་དཀར་མོ་དེ། རང་གི་ཕྱང་པོ་རྟིང་བ་སྐྱལ་སྐྱ་རྣམ་
 འགྱུར་མ་སྐྱ་མདོག་དམར་མོར་གསལ་བའི་སྤྱི་བོ་ནས་སྟོང་གར་ལྷགས།
 གཉིད་དུས་ཀྱི་བསྐྱེད་བའི་སྐབས་མི་ལམ་འཇོན་ཀྱང་། སྤེལ་བ་དང་བསྐྱར་བ་

སོགས་ན་རྒྱ་རྒྱ་ཆོས་དྲུག་ནས་འབྱུང་བ་ལྟར་སྤྱད། སྤྱི་བ་སྤྱལ་སྤྱུར་བ་སྤྱི་
སྤྱལ་ས་མའི་མངལ་གཞལ་ཡས་ཁང་དུ་གསལ་བ་དེར་རང་རྣལ་འབྱོར་མར་
གསལ་བ་དེས་བསམས་བཞིན་དུ་སྤྱི་བ་ལོན། ལྟེ་བའི་དམིགས་ཏེན་ལ་གནད་
དུ་བསྐྱུན་བ་ལས་རྒྱང་དབྱ་མར་ཞུགས་གནས་ཐེམ་གསུམ་འོད་གསལ་དང་
བཅས་པའི་སྤྱལ་ས་སྤྱུ་གཟུགས་སེམས་བདེ་བའི་རོ་བོར་སོང་བས་སྟོང་ཉིད་
ལ་ཅེ་གཅིག་དུ་མཉམ་པར་བཞག་བ་སད་དུས་ཀྱི་ཆོས་སྤྱི་བ་སྤྱི་བ་ལ། འོད་
གསལ་ལས་རྒྱང་གཡོ་བར་ཅོམ་བ་ན་རང་གི་ཕྱང་པོ་ཉིད་བ་ལས་གོ་ས་
ལོགས་སྤྱུ་ལོངས་སྤྱུ་རྣལ་འབྱོར་མ་དམར་མོར་ལྷང་བ་སད་དུས་ཀྱི་ལོངས་
སྤྱི་བ་སྤྱི་བ་ལ། མཉམ་བཞག་དེ་ལས་ལྷང་བར་ཅོམ་བ་ན་ཕྱང་པོ་ཉིད་བ་སྤྱལ་སྤྱུ་
རྣལ་འབྱོར་མ་དམར་མོ་དམ་ཆོག་སེམས་དཔར་གསལ་བའི་སྤྱི་བོ་ནས་སྟོང་
གར་ཞུགས་བ་སད་དུས་ཀྱི་སྤྱལ་སྤྱི་བ་སྤྱི་བ་ལ། དེ་སྤྱལ་ས་སྤྱུ་བྱག་ནས་རྒྱང་ཐུ།
དབང་ཤེས་ལྷ་ཡུལ་ལ་འཇུག་བ་སོགས་བྱེད་དེ་དེ་ནི་སད་དུས་ཀྱི་བསྤྱི་བ་
སྟོར་གསུམ་ཡིན། རྣལ་འབྱོར་བ་དེ་གཉིད་དུ་འགོ་ཁར་ལྟེ་བའི་དམིགས་ཏེན་
ལ་སེམས་བཟུང་བའི་རྒྱང་དབྱ་མར་ཞུགས་གནས་ཐེམ་གསུམ་བྱས་པའི་སྟོང་
བ་བཞི་དང་། ཁྱད་པར་འོད་གསལ་ཀྱི་སྤྱལ་ས་སྤྱུ་སྟོང་ཉིད་བསྟོམས་ཏེ། རང་
གིས་བསྟོམས་པའི་བྱའི་འོད་གསལ་དང་། གཉིད་དུས་ཀྱི་མའི་འོད་གསལ་
གཉིས་བསྤྱི་བ་གཉིད་དུས་ཀྱི་ཆོས་སྤྱི་བ་སྤྱི་བ་ལ། དེ་ལས་རྒྱང་གཡོ་བར་ཅོམ་

པ་ན་མི་ལམ་གྱི་ལུས་ལོངས་སྐྱེ་ནལ་འབྱོར་མར་བཞེངས་པ་གཉིད་དུས་གྱི་
ལོངས་སྐྱེའི་བསྐྱེ་བ། གཉིད་སད་དུ་ཉེ་བ་ན་ཕུང་པོ་རྟིང་པར་སྐྱལ་སྐྱེ་ནལ་
འབྱོར་མ་དམར་མོ་དམ་ཆིག་སེམས་དཔའ་གསལ་བའི་སྤྱི་བོ་ནས་འཇུག་པ་
གཉིད་དུས་གྱི་སྐྱལ་སྐྱེའི་བསྐྱེ་བ་སྟེ་གཉིད་དུས་གྱི་བསྐྱེ་བ་སྐྱོར་གསུམ་མོ། །དེ་
འབྱེའི་ནལ་འབྱོར་པ་དེ་འཆི་བར་ཉེ་བ་ན་སྟེ་བའི་དམིགས་རྟེན་ལ་སེམས་
བབྱང་བས་རྒྱང་དབྱ་མར་ཁྱུགས་གནས་ཐིམ་གསུམ་བྱས་པའི་སྟོང་པ་བཞི་
དང་། བྱད་པར་འོད་གསལ་གྱི་དུས་སུ་སྤར་སད་དུས་དང་གཉིད་དུས་གྱི་འོད་
གསལ་བྱའི་འོད་གསལ་དེ་དང་། འདིར་ལས་ཉོན་གྱིས་འཕངས་པའི་འཆི་རིམ་
གྱི་སྟོང་བཞི་དང་། བྱད་པར་མའི་འོད་གསལ་གཉིས་བསྐྱེས་ཏེ་བདེ་སྟོང་སྐྱར་
བ་འཆི་དུས་གྱི་ཆོས་སྐྱེའི་བསྐྱེ་བ། འདི་གཞི་དུས་དང་ལམ་དུས་གྱི་འོད་
གསལ་གཉིས་བསྐྱེས་པས་འདི་ལ་འོད་གསལ་མ་བྱ་བསྐྱེ་བའམ། འོད་གསལ་
མ་བྱ་འདྲེས་པ་ཞེས་བྱ། དེ་ལྟའི་འཆི་བ་འོད་གསལ་ལས་ལྷང་བར་རྩེ་མ་པ་ན།
ཡིད་དོར་ལྟའི་སྐྱར་ལྷང་བར་མི་རུས་ཀྱང་། བར་དོའི་སྐྱང་བ་ཤར་བ་ན། བར་
དོ་ལ་བར་དོ་ཡིན་པར་དོ་ཤེས་པར་བྱས་ནས་བར་དོའི་ལུས་ལོངས་སྐྱེ་ནལ་
འབྱོར་མའི་སྐྱར་བསྐྱོམ་པ་སྟེ་དེ་ནི་འཆི་དུས་གྱི་ལོངས་སྐྱེའི་བསྐྱེ་བ། རང་དག་
པ་མཁའ་སྤྱོད་དུ་འགྲོ་བར་འདོད་ན་འདིའི་སྐབས་དཔའ་བོ་མཁའ་འགྲོའི་
ཆོགས་གྱིས་བསུ་བ་དང་བཅས་མཁའ་སྤྱོད་དུ་འབྱིན་པར་གསུངས། དེ་འབྱེའི་

བར་དེའི་ལྷ་སྐྱབས་བཞེངས་པ་དེས་སྐྱེ་བ་ལེན་པར་འདོད་ན། བ་མ་རིགས་རྩས་
 སོགས་འདམས་ཏེ་གང་དུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་བ་མ་གཉིས་བདེ་མཆོག་ཡབ་ཡུམ་
 དུ་བསྐྱོམས་ནས་དེ་ལ་རང་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའི་ཚུ་ལ་དུ་ཞུགས་ཏེ་སྒྲགས་
 སྐྱོད་པའི་རྟེན་བྱ་དཔར་ཅན་དུ་བསམས་བཞེན་སྐྱེ་བར་འཛིན་པ་འཆི་དུས་ཀྱི་
 སྐྱེ་བ་སྐྱལ་སྐྱུའི་བསྐྱེ་བ་བཅས་འཆི་དུས་ཀྱི་བསྐྱེ་བ་སྐྱོར་གསུམ་སྟེ། དེ་དག་
 བེ་བསྐྱེ་བ་སྐྱོར་དགུ་ལོ། །འཆི་དུས་ཀྱི་བསྐྱེ་བ་སྐྱོར་ལག་ལེན་དུ་ཐེབས་པ་ལ་
 དེའི་སྒོན་དུ་གཉིད་དུས་ཀྱི་བསྐྱེ་བ་སྐྱོར་ལག་ལེན་ལ་ཐེབས་པ་དགོས། དེ་འོང་
 བ་ལ་དེའི་སྒོན་དུ་སད་དུས་ཀྱི་བསྐྱེ་བ་སྐྱོར་གསུམ་ལག་ལེན་ལ་ཐེབས་པ་
 དགོས། དེ་འོང་བ་ལ་དེའི་སྒོན་དུ་རྒྱང་སེམས་དབྱ་མར་ཐེམ་པ་ཞིག་ངས་
 བར་དགོས། ཡང་སྒྲུང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་རིམ་གྱིས་བྱུང་བ་མིན་པར་རྟས་
 བརྟུང་བ་དང་གཡང་དུ་སྒྱུང་བ་ལྟ་བུས་སྒྲོ་བྱར་དུ་འཆི་དགོས་པ་བྱུང་ན།
 བར་དོ་བྱུང་ཆེ་བསྐྱེ་ཚུ་ལ་གོང་ལྟར་བྱེད། རྫོགས་རིམ་གྱི་རྫོགས་པ་མ་ཐོབ་
 པ་ཆོས་ཀྱང་རྫོགས་རིམ་གྱི་དམིགས་རྣམ་དང་། བསྐྱེ་བ་སྐྱོར་གྱི་གདམས་ངག་
 རྣམས་ལ་གོམས་པར་བྱས་ནས། འདུན་སྟོབས་ཀྱི་བསྐྱེ་བ་སྐྱོར་སྒྲུང་བཤད་པ་
 ལྟར་བྱས་ན། སྒྲགས་སྐྱབས་པའི་རྟེན་བྱ་དཔར་ཅན་དུ་སྐྱེ་བར་རུས་ཤིང་།
 སྒྲགས་ཀྱི་གདམས་པ་སྟོན་པའི་སྒྲ་མ་དང་འཕྲད། མན་ངག་རྣམས་ལེགས་
 པར་ཐོབ་ཅིང་ཉམས་སུ་སྒྲངས་ཏེ་རྫོགས་པ་བྱུང་བར་ཅན་སྐྱེ་བ་འོང་བས། དེ་

ནས་ངན་སོང་དུ་འགྲོ་བ་མི་སྤྲོད། བསྐྱེད་བ་སྐྱོར་དགུ་ལ་གོ་བ་ཙམ་ཆགས་
ནའང་ངན་སོང་གི་སྐྱེ་སྐྱོང་ས་པར་ཁེགས་པ་མཁས་གྲུབ་རྗེས། འདི་ནི་རྣལ་
འབྱུང་པའི་སྒོ་གདེང་འཆར་ས་ཞེས་སོགས་ཀྱི་བསྐྱེད་བ་སྐྱོར་གནང་ཚུལ་
བཅས་གསུངས། མདོར་ན་ཐ་མལ་གྱི་སྐྱེ་ཞིབ་རོགས་སུ་འབྱུང་སྐབས་དེ་
དང་དེའི་རོ་བོར་བཞེངས་སུ་བའི་ཉམས་ཤུགས་ལོང་བ་ཡིན། རྒྱུ་དབྱེ་
མར་ཁྱེད་ས་པའི་ཉམས་ལ་སྒྲ་བྱུག་གི་རྒྱུ་གི་རྒྱ་བ་མཉམ་རྒྱ་ཞེད་མཚུངས་
པ་འོང། གནས་པའི་ཉམས་ལ་སྒྲ་བྱུག་གི་རྒྱུ་གི་རྒྱ་བ་ཆད་དེ་དབྱེགས་
ཀྱིས་སྒོ་བ་མི་འགྲུལ་བ་འོང། ཐེམ་པའི་ཉམས་ལ་སྒྲིག་རྒྱ་ནས་འོད་གསལ་
བར་གྱི་ཉམས་རྣམས་འཆར་བ་འོང། ཀྱུན་རྒྱུ་གི་རྒྱུ་འགགས་ནས་ཡེ་
ཞེས་ཀྱི་རྒྱུ་ཁྱེད་ས་པ་ཡིན། དེ་ཡང་གཞི་དུས་སུ་དབྱེ་མ་ཞར་བའི་ཚུལ་
ཀྱིས་གནས་ཞིང་། རྒྱུ་ཐམས་ཅད་རོ་རྒྱུ་ནས་རྒྱ་བ་ཡོད། དེ་གཉིས་ནས་
རྒྱ་བ་ཐམས་ཅད་རྣམ་རྒྱུ་གི་བཞེད་བྱུང་གྱུར་པའི་གཟུང་འཛིན་གྱི་རྒྱུ་
དང་། དབྱེ་མ་ནས་རྒྱ་བ་ཐམས་ཅད་ཡེ་ཞེས་ཀྱི་བཞེད་བྱུང་གྱུར་བའི་རྒྱུ་
ཡིན་ལ། དེས་ན་དབྱེ་མར་གནད་དུ་བསྐྱེད་བ་ནི་བདེ་སྤྱོད་གི་རྒྱུ་པ་སྐྱུར་
དུ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་བའི་ཐབས་མཆོག་ཡིན་ཏེ། རྫོང་དང་བདེ་བ་ཙམ་དོན་དུ་མི་
གཉེར་བར་བདེ་སྤྱོད་གི་རྒྱུ་པ་སྐྱེ་བྱིར་རྒྱུ་དབྱེ་མར་བསྐྱེད་བ་ཐབས་རང་
གཙོ་བོར་བྱ་དགོས། རྒྱུ་དབྱེ་མར་འདུ་བ་ལ་ས་སྐྱེས་སྤེལ་བ་དང་། དགོ་

ལུགས་ཀྱིས་སྒྲིང་གའི་རྩ་འཁོར་ལ་གནད་དུ་བསྐྱུན་པ་མཆོག་ཏུ་བཞེད་ཚུལ་
 ཅུང་མི་མཐུན་ཀྱང་། རོན་གཅིག་ཏུ་འབབ་སྟེ། དེ་གཉིས་ཀར་དམིགས་པ་
 དབྱ་མའི་ནང་དུ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་གཏད་པས་རྒྱང་སེམས་འཇུག་པ་གཅིག་པའི་
 གནད་ཀྱིས་སེམས་གནས་སར་རྒྱང་ཡང་གནས་པས་རྒྱང་དབྱ་མར་བསྐྱུ་
 བའི་ཐབས་རང་གཙོ་བོར་བྱ་དགོས། ཆར་ཆེན་གྱིས། རྩ་རྒྱང་གི་ལེ་ཨེ་ཨྱི་
 དབྱིངས་སུ་གྲུ་གིས། སོགས་དང་། ལུས་རྩ་ཡི་འགྲོས་གྲུ་གིས། སེམས་ཡི་གའི་
 འགྲོས་གྲུ་གིས་པར་གསུངས་པ་སོགས་ནི་མཐའ་གཅིག་ཏུ་གཏན་ཁེལ་བའི་རོན་
 ཡིན་མིན་མི་ཤེས་གསུངས།

ལྷུང་སེམས་དབྱ་མར་བརྒྱས་ནས་བསྐྱོམ་པ།

གཉིས་པ་རྒྱང་སེམས་དབྱ་མར་བསྐྱས་ནས་བསྐྱོམ་པ་ལ། བསྐྱོམ་པར་
བདེ་བ་དང་ནི་སྟོང་པ་སྐྱབ། ཅས་པ་སྟར་རྒྱང་ལྷས་ལ་གནས་པས་བདེ་བ་
སྐྱབ་པ་དང་། རྒྱང་སེམས་ལ་གནས་པས་སྟོང་བའམ་འཇའ་ལྷས་འོད་སྐྱ་
སྐྱབ་པ་གཉིས་ལས།

དང་པོ་ནི། ཁ་དོག་ལྔ་ལྔ་སྟོན་མཆམས་ཐེག་ལེ་ནི། །སོགས་ལྔ་
སྟོན་མཆམས་སྟུ་ཐེག་ལེ་རྒྱ་སྟན་ཙམ་པ། དབུས་དཀར། ཤར་སྟོ། ལྟོ་སེར།
རུབ་དམར། བྱང་ལྔ་བ་སྟེ་ཁ་དོག་ལྔ་ལྔ་ཞིག་ལ་སེམས་འཛིན་པ་རེག་
མཐོང་གི་མཆན་མ་བཟླ་པོ་མ་རྟེན་བར་དུ་བསྟོམ། ཐེག་ལེའི་དབུས་དཀར་

པོ་ལས་བྱང་སེམས་དཀར་པོ་ནར་ནར་བབས་པས་སྤྱི་བོ་ནས་མགྱུན་པ། སྤྱིང་
ག། རྟེ་བ་ནས་གསང་གནས་ཀྱི་སྤྱིར་སོར་གང་དང་སོར་བཞི་ཙམ་བབས་པས་
དགའ་བཞི་འདྲེན། དེ་ནས་ཡར་གསང་གནས་ནས། རྟེ་བ། སྤྱིང་ག། མགྱུན་པ།
སྤྱི་བོ་བར་རྣམས་ཡས་བབས་མས་བརྟན་ཀྱི་དགའ་བཞི་བྱང་གི་བདེ་བ་
བསྐྱབ་པ་ཡིན། དེ་ཡང་སྤྱི་མ་དང་འབྲེལ་ནས་ཉམས་སུ་སྦངས་ན་དབྱ་མ་མ་
གཏོགས་པའི་སྤྱི་མའི་དམིགས་རྟེན་ཆང་མ་སྤྱིང་ཡལ་དུ་བཏང་། རྒྱང་རོ་འབྱུང་།
སྤྱིང་ར་བསྐྱོམ་པ་སྤྱིར་བཞིན། དབྱ་མའི་ཡར་སྤྱི་སྤྱིན་མཆམས། མར་སྤྱི་བརྒྱ་
འདབ་མ་གསུམ་པའི་དབྱིབས་ཅན། ཡར་མར་གཉིས་ཀར་ཆོས་འབྱུང་དམར་
པོ། ཡར་སྤྱིའི་ཆོས་འབྱུང་ལས་བྱང་སེམས་སོར་སྤྱིད་གསུམ་ཙམ་སྤྱིར་ཐོན་
ནས་སྤྱིག་སྤྱིག་བྱེད་པར་བསམ། བྱང་སེམས་དཀར་པོ་བབས་པའི་ཆ་དེའི་
སུམ་ཆ་ཙམ་ཀྱི་བྱང་སེམས་དམར་པོ་འང་ངེས་པར་འབབ། དཀར་པོ་ལས་
བྱང་བའི་དགའ་བཞི་རེ་རེར་ཡང་དགའ་བའི་དགའ་བ་སོགས་བཞི་བཞི་བརྟུ་
དུག། དམར་པོ་ལས་བྱང་བའི་དགའ་བཞི་རེ་རེར་དགའ་བ་ཐ་མ། འབྲིང་། རབ་
ཀྱི་བཞི་གསུམ་བརྟུ་གཉིས། རྒྱང་ལུས་ལ་གནས་སྐབས་བུམ་ཅན་བཟུང་
ནའང་རུང་གསུངས། གཉིས་པ་ནི། ཐེག་ལེ་དེ་ལས་འསྐྱོས་པའི་འོད་ལྡེའི་
ཟེར། །སོགས་ཏེ། འདུས་པ་འཕགས་ལུགས་སོགས་ལ་སྤྱི་ལུས་བྱུབ་ནས་
བྱང་པོ་སྤྱིང་པ་འདོར་བ་ཡིན། དེ་དག་གི་ལུས་འཇའ་ལུས་སུ་མི་འགོ་ཡང་མི་

སྒོ་བ་པའི་བྱང་འབྲུག་འཐོབ་པ་ལ་བྱུང་མེད།

འཇའ་ལུས་བསྐྱབ་ཚུལ།

འཇའ་ལུས་བསྐྱབ་ཚུལ་ལ་སྤར་གྱི་ཐིག་ལེ་ཁ་དོག་ལྷ་ལྷན་ལས་འོད་
ཟེར་ཁ་དོག་ལྷ་འཕྲོས་པ་རྗེ་ཆེར་གྱིས་རང་གི་ལུས་ཀྱན་བྱུང་བས་རྩ་ཁམས་
གྱི་སྒྲིགས་མ་ནམས་བསྐྱེད། །ཁམས་གྱི་དྲངས་མ་ནམས་འོད་ཟེར་དུ་གྱུར་
བས་རྗེ་ཆེ་རྗེ་ཆེར་སོང་ནས་བརྟན་གཡོ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་བར་མོས་པ་དང་།
ཡང་འོད་ཟེར་མཐའ་ནས་རྗེ་སྤར་གྱིས་ཚུར་ཐིམ་པ་མཐར་སྒྲིན་མཆམས་ལ་
འཇའ་ཡལ་བ་ལྟར་བདེ་སྟོང་ལ་མཉམ་པར་འཛོག་པ་ལན་གྲངས་མང་པོ་ཡུན་
བསྐྱེད་ཏེ་བསྐྱོམས་བས། མཐར་འདིའི་དམིགས་པ་འབྱོངས་པའི་ཆད་དམ་
འཇའ་ལུས་འབྱུང་བའི་རྟགས་སུ་སྐྱབ་ཁང་ལ་འཇའ་ཡང་ཡང་བྱུག་པ་དང་།
ལུས་གྱི་གྲིབ་མ་བསྐྱབ་དུ་འགྲོ་བ། ལུས་ཡང་བ། རྒྱུ་རྗེས་ཆེར་མི་གསལ་བ་
སོགས་འབྱུང་། དེ་དག་བྱུང་ན་ཞུ་ལུ་འཛིན་དུ་སྒྲོད་པ་བཞི་བྱ་བར་གསུངས་
པ་ལས། ཀྱན་འདར་གསང་སྒྲོད་ཅེས་ཆ་གང་བཟོད་མི་བཟོད་སོགས་བརྟག་
སྟེ། དབྱར་གྱི་ཆ་བས་མི་ཚུགས་ཤིང་དགུན་གྱི་དུས་སུ་གང་བས་གྲང་མི་
གཞོན་པ་སོགས་འོང་། དེ་ནས་ཡང་སྒྲོགས་ལས་ནམ་རྒྱལ་གྱི་སྒྲོད་པ་ཞེས་པ་
གྲོགས་སྒོ་མཐུན་གྱིས་རང་ལ་དབྱུག་པས་ཆུང་རིམ་གྱིས་བསྐྱུན་དུ་བཅུག་སྟེ་
ན་ཆ་སོགས་བསྐྱེད་མི་བསྐྱེད་བརྟག་ན་དབྱུག་པས་བརྟེན་པའང་མི་ཆོར་བ་

འབྱུང་། དེ་བཞིན་དུ་རིམ་གྱིས་གྱི་མཆོན་སོགས་ཀྱིས་བསྐྱུན་ཀྱང་མི་གཞོད་
པར་བདེ་སྟོང་འབའ་ཞིག་ཏུ་ཤར་བ་བྱུང་ན། དུར་བྱོད་སོགས་སུ་སོང་ནས་ལྷ་
འདྲེ་དང་ཆོ་འཕྲུལ་འགྲན་པ་སོགས་བྱས་པས་དེ་དག་ལའང་མི་འཇིགས་པའི་
གདེང་ཐོབ་པ་འབྱུང་། ད་དུང་དེ་ཙམ་གྱིས་ཆོག་ཤེས་མི་བྱེད་པར་ཡུན་
བསྐྱེད་ནས་བསྐྱོམ། བྱི་ནང་གི་སྤྱོད་པ་གསུམ་སོགས་ལ་འབད་པས་ལུས་
ཀྱི་སྒྲིགས་མ་ནམས་བད་ནས་དྲངས་མ་ལུས་ཀྱི་དབྱིབས་མ་དོར་བར་འོད་
ལུས་སུ་གྱུར་ཏེ་མཐར་སྐྱ་སེན་ཙམ་ལས་མ་ལུས་པར་འཇའ་ལུས་དངོས་སུ་
འགྱུབ་པ་འོང་། འདི་མ་རྒྱད་ཀྱི་འཇའ་ལུས་བསྐྱབས་ནས་འཆང་རྒྱ་ཐབས་ཀྱི་
མན་ངག་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་གསུངས། འདི་ལྟ་བུའི་ལམ་ཀྱི་གནད་ཅིག་ལ་མ་
བརྟེན་པར། ཟབ་ཟབ་མོར་གྲགས་པའི་མན་ངག་ལྟར་སྒྲུང་ཆུང་ཆུང་རེ་ཙམ་
གྱིས་མི་འགྲུབ། སྒར་དུག་བརྒྱ་གྲུབ་ཆེན་འཇའ་ལུས་བརྟེས་ཟེར་བའི་སྐད་
གྲགས་བྱས་ཀྱང་རོ་གསང་སྟབས་ཀྱིས་ལྷ་སའི་གཙང་ཆུར་བསྐྱར་ཚུལ་གྱང་
ཐང་པའི་རྗེའི་བསྟོད་འགྲེལ་དུ་ཡོད་ཚུལ་དང་། ས་ཆེན་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཆོན་
ཆོགས་འཁོར་མཇེད་སྐབས་ཤིག་ཏུ་ན་བཟའ་ཙམ་ལས་མ་ལུས་པར་སྐྱ་འཇའ་
ལུས་སུ་དངོས་སུ་ཐེབས་ཚུལ། བསམ་མི་བྱུང་གི་བྱིད་ཆོགས་པ་ལ་གནང་
མེད་ན་འདིའི་ཐད་ཀྱི་ལུང་ཡང་མི་གསུང་བ་དང་། ཆོགས་མང་ལ་བསམ་མི་
བྱུང་བུན་མིན་དང་། འཕོ་བྱིད་གཉིས་ཀ་མི་གནང་བའི་ཕྱག་བཞེས་ཡོད། འོན་

ཀྱང་སྒྲ་མ་འགའ་ཞིག་གིས་འཕོ་བྲིད་གནང་བའི་ཕྱག་སྒྲོལ་ཀྱང་ཡོད་པས།
ཆོས་མཐུག་འཕོ་བ་དང་། གཙུག་གིས་མི་བསྐྱུ་བེར་བ་ལྟར་འཕོ་བྲིད་མཆོམས་
འདིར་སྒྲོན་ལ་འབྲུལ་ན།

འཕོ་བའི་བྲིད།

དེ་ཡང་ལམ་འདིའི་རྣལ་འབྱོར་པས་ཀྱང་ཆེ་འདིར་གྲོལ་བ་ཐོབ་པ་
སོགས་མ་བྱུང་བར་འཆི་དགོས་པ་བྱུང་ཆེ་མན་ངག་བྱུང་བར་ཅན་ལ་བརྟེན་
ནས་འཕོ་བ་བྱ་དགོས། དེ་ལ་ཐོག་མར་འཕོ་བ་སྐྱུང་དགོས་པས་འཕོ་བའི་
རྣལ་འབྱོར་ཉམས་སྲུ་ལེན་ཚུལ་ནི། ཡབ་ཡུམ་ལྟན་སྦྱེས་ཀྱི་འཕོ་བའི་སྐབས་
སྦྱི་བོའི་ཉེ་རུ་ཀ་ཞལ་ཕྱག་ཡོངས་རྫོགས་ཡབ་ཡུམ་འཁོར་བཅས་བསྐྱེད། ཐེ་
བརྗོད་པ་དང་སྦྱན་བྲངས་ནས་མཆོད་པ། རང་མཆོད། རྒྱུ་བརྒྱུད་ཀྱིས་
བསྐྱེད། མཐུལ། ལུས་གནད་བཅའ་ཞིང་། རྒྱུ་རོ་བསལ་བ་སོགས་བྱེད།
གསོལ་འདེབས་ཟུར་དུ་ཡོད་པ་འདོན། ལྷེ་བར་རང་སེམས་རྣལ་འབྱོར་མར་
བསྐྱེད་པ་དེ་ཉིད་འགོ་མཁན་དང་དབྱུ་མ་ལ་འགོ་ལམ། ཉེ་རུ་ཀའི་ཕྱགས་
ཀར་འགོ་སའི་འདུ་ཤེས་ཉེ་འདུ་ཤེས་གསུམ་ལྟན་དགོས། ཉི་ཀ་ཅེས་རྣམ་
ཤེས་ཡར་འཕང་དུས་སྐྱུར་བ་དང་། །ཀ་ཞེས་དམིགས་རྟེན་མར་འབེབ་དུས་
འབྲུ་སྒྲོམ་ཀྱིས་བ་ཐག་སྒྲོད་པ་ལྟར་དལ་བ་དགོས། ཟུན་རེ་ལ་ལན་ཉིར་
གཅིག་པ་ཆོན་པ་གསུམ་རེ་བྱ། ཉིར་གཅིག་རེའི་མཆོམས་སྲུ་གསོལ་

འདེབས་ལན་རེ་དང་། མཐུག་ཏུ་པཌ་སྐྱ་གསུམ་གྱིས་ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ཀྱི་
སོག་ཕྱག་བར་ནས་ཡབ་ཀྱི་ཐུགས་ཀར་འཕངས་པས་ཐུགས་ཀའི་རྩྭ་ཡིག་
ལ་ཐེམ་པར་བསམས་ཏེ་རྩེ་བུ་མཉམ་པར་བཞག། །སྤྲོད་རང་གནས་པའ།
རྩེ་བུ་མ་ཅན་དང་སྐྱགས་ན་འབྱོངས་དཀའ་ཡང་བརྟན་ལ། རྩེ་དང་མ་
སྐྱགས་ན་འབྱོངས་སྤྲོད་ཡང་མི་བརྟན་པ་ཡིན། རང་སེམས་དོ་རྩེ་རྣལ་འབྱོར་
མ་ཡང་སྤྱི་བའི་ཉམས་མིན་པར་ཤེན་ཏུ་ཡང་ཞིང་འཕར་ལ་ཁད། འཕྱར་ལ་
ཁད་པ་ཞིག་ལ་མོས། འཕོ་བ་བྱང་ནས་རྩེ་དུ་སྤྱང་མི་དགོས་པར་གདམས་
ངག་རྣམས་མ་བརྟེན་པ་བྱས་ཏེ། དུས་ཐ་མར་འཆི་བའི་ཆེ་ལས་ལ་སྦྱོར་ཚུལ།
རྣམ་ཤེས་མར་འབེབས་པ་མི་དགོས་པ་སོགས་རྒྱས་པར་དང་། ལྷག་པར་
གནས་ལུས་ལོངས་སྦྱོང་། གཉེན་བཤེས་མཛུགས་གང་ལའང་ཆགས་
ཞེན་མེད་པ་ཉིད་ཤེན་ཏུ་གལ་ཆེ། དག་ཞིང་དུ་སྤྱེས་ན་གནས་ལུས་ལོངས་
སྦྱོང་གོགས་བཟང་ཅི་འདྲ་ཞིག་འདོད་ཀྱང་རྣམ་མཁའ་མཛོད་ལ་མངའ་
བརྟེས་པ་ལྷ་འབྱུང་བས་ན། ད་ལྟ་གང་ལ་ཆགས་པ་དེར་ཞེན་པ་ལོག་པའི་
ཐབས་མཁས་ཀྱི་མན་ངག་ཏུ། ཆགས་ཡུལ་དེ་དང་དེ་ལས་བརྒྱ་འབྱར་གྱིས་
ལྷག་པ་དག་ཞིང་དེར་ཡོད་པར་མོས་པ་མཆོག་ཡིན་ཚུལ་དང་། ཆགས་ཞེན་
ཡོད་ན་འཕོ་བ་སོགས་འོང་དཀའ་བ་ཨ་མདོ་བཟླ་ཤེས་འབྲིལ་གྱི་བྲ་ཀན་
ཞིག་རིགས་བྲའི་ཞག་ལ་ཆགས་པས་དཔུགས་ཆད་དཀའ་བ་བྱང་ཚུལ་

སོགས་གསུངས། དུམ་རྒྱུད་གི་འཕོ་བ་ནི། རི་བཞོན་མགྲོགས་འགྲོས་རང་
སེམས་ཅི་ཡིག་གཟུགས། །ཞེས་སོགས་ལྟར་ཡིན། བཤད་པ་གཞན་དངུལ་
ཚུའི་ཁྱིད་ཡིག་ལྟར་ལ། སྤྱན་འཛེན་མཆོད་བསྟོད་སོགས་གོང་བཞིན་རིགས་
འགྲོ། མཁའ་སྤྱོད་ཞལ་བཟང་ལྟ་བུའི་སྟོན་ལམ་དང་། གསོལ་འདེབས་
སོགས་བྱེད། འདིའི་སྐབས་ཅི་ཡིག་ལ་སེམས་བཟུང་ནས་རྒྱུད་བུམ་ཅན་
བཟུང་། འོག་རྒྱུད་ཡར་འཐེན་བའི་སྤྱི་ལ་ཉི་དང་། ཀ་ཞེས་བ་དམིགས་ཉིན་
ཆངས་བྱག་ལ་རེག་བའི་ཐག་སྤྱི་ལྟ་བུར་གོ་དགོས། རྒྱུད་ཁ་སྤྱོད་བཟུང་སྟེ་
འཕོ་བ་སོགས་སྤྱན་རེར་ཉེར་གཅིག་བྱ་བར་གསུངས་ཀྱང་། ཉེར་གཅིག་བ་
ཆར་གསུམ་རེ་བྱས་ན་ལེགས་གསུངས། འཕོ་རབ་ཆེ་བྱང་ཞེས་འཕོ་བའི་
དམིགས་བ་སྤྱངས་ཆེས་ན་ཆེ་ལ་གཞོད་བས། ཆེས་བཟང་དུས་བཟང་ལྟ་
བུར་ལན་རེ་ཅམ་སྤྱང་ན་ལས། ནམ་རྒྱན་མི་བྱ། ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ལས་
འཁོར་མེད་པ་ལ་ལྟན་སྤྱེས་ཟེར། ལྟན་སྤྱེས་ལ་ཞལ་བྱག་ཡོངས་རྫོགས་ཡོད་
བའང་ཡོད། དེ་ལྟར་ཡབ་ཡུམ་ལྟན་སྤྱེས་སམ། དུམ་རྒྱུད་གི་འཕོ་བ་གང་
བྱེད་ཀྱང་། དང་པོར་གདམས་ངག་ཞུས་ཏེ་དེའི་དོན་ལ་ཐེ་ཆོམ་གྱི་སྟོ་
འདོགས་བཅད། ཉགས་མ་ཐོན་གྱི་བར་དུ་སྤྱངས་ནས། དགོ་སྤྱག་དཔེ་ཆ་ལ་
ཏ་ཅང་བྱང་བ་ཆོས་རང་གཅིག་དུར་སྤྱོད་བྱབ་པ་ཅམ་མིན་པར་དགོ་ཀན་གྱི་
སར་ཡང་ཆམ་ཆོམ་མེད་པར་འདོན་བྱབ་པ་ལྟར་འཕོ་བའི་དམིགས་ནམ་ལ་

ཤིན་ཏུ་གོམས་པའི་ངེས་ཤེས་རྟེན་པ་འཆི་ཁར་ན་ཆ་གནད་གཅོད་སོགས་
ཀྱིས་མནར་སྐབས་ཀྱང་ཉམས་ལེན་ལ་སྦྱོར་ཐུབ་པ་དགོས་ཀྱི། དེ་ལྟ་མེད་
པར་འཆི་ཁར་ཉམས་ལེན་དུ་འབྱེད་མི་རུས་ཏེ། དཔེར་ན། འཆི་ཁར་གནད་
གཅོད་ཀྱིས་གདུངས་པའི་དུས་སུ་རང་རེར་རྒྱན་དུ་གོམས་པའི་བཟའ་བཏུང་
སོགས་ཀྱང་བྱ་བར་མི་རུས་ན། དེ་སྐབས་འཕོ་བའི་ཉམས་ལེན་བྱེད་པ་དེ་
བས་ཀྱང་དཀའ་གསུངས། གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་འཕོ་བ་ལས་ལ་མ་སྦྱར་
བའི་སྤྱོད་ལ་དུ་འཆི་ལྟས་བརྟག་པ་ལ་མཁས་པ་གལ་ཆེ་ཞིང་། དེ་ཡང་ཆེ་
དང་བསོད་ནམས། ལས་བྱེད་ནས་འཆི་བ་ཡོད་པས་དེ་དག་གང་གི་འཆི་
ལྟས་ཡིན་བརྟག་སྟེ། འཆི་ལྟས་ངེས་ཅན་བྱུང་ཡང་དེ་མ་ཐག་འཕོ་བ་བྱེད་དུ་
མི་རུང་བར་འཆི་སྤྱོད་དང་ཆེ་སྦྱབ་སོགས་གང་དགོས་ལ་ནན་ཏན་འབད། དེས་
ཀྱང་མི་བརྟོག་པའི་འཆི་ལྟས་ཡང་ཡང་བྱུང་ཆེ་སྦྱབ་བྱུག་ཅམ་གྱི་གོང་རོལ།
གནད་གཅོད་སོགས་ཀྱིས་མ་བཞིན་པའི་སྤྱོད་དུ་ཡོ་བྱད་ནམས་ཆོས་སྤྱོད་ས་
སུ་གཏོང་བ་སོགས་ཀྱིས་གཉེན་རྟོག་ལ་ཆགས་པ་ཕྱལ། དམ་ཆིག་ཉམས་
ཆག་སྦྱོང་བ་སོགས་ཀྱི་ཐབས་གང་དུག་ལ་བརྩོན། དེ་ནས་འཕོ་བ་ལས་ལ་
སྦྱར་ཏེ་སྤྱོད་ལྟར་བྱེད་པ་ཡིན། རྣམ་འགྱུར་མ་འདི་ཉིད་ཀྱི་འཕོ་བའི་མན་ངག་
དམིགས་བསལ་ཅན་འགའ་རེ་མ་གཏོགས་པ་གཞན་སྦྱིར་བཏང་གི་འཕོ་བའི་
མན་ངག་མང་པོ་ཞིག་ཁོ་བོས་དཀའ་ལྡན་འཕོ་བྱིད་ཀྱི་འདོན་ཆོག་ནག་

འགྲོས་སྤྱ་བཀོད་པའི་ནང་དུ་བྱིས་ཡོད་པས་འདིར་སྤྱར་ཏེ་ཉམས་ལེན་དུ་
འཁྱེར་ཤེས་པ་དགོས་ཚུལ་སོགས་གསུངས། ཅ་དབུ་མ་རྒྱུད་བ་མ་གཏོགས་
རྗེ་བཙུན་ཡབ་དང་ཐུན་མོང་བའི་ཅ་དབུ་མ་ཆེ་བའི་ཁྱིད་དབུ་ལ་རྒྱུད་གསུང་
བྱིན་ཁྱིད་རྒྱུན་དུ་མ་བཞུགས་ཀྱང་ཞུ་ལུང་ཁྱིད་ནས་ཁ་བསྐྱངས་ཏེ་ཞུས་ན་ཞུ་
ལུང་ཁྱིད་རྒྱུན་ཐོབ་པའི་གོ་ཡང་ཆོད་པས་དེ་ལྟར་དུ་ཞུ་ན། འདི་ལ་སྡོན་འགྲོ་
དང་། དངོས་གཞི་གཉིས། དང་པོ་ལ་ཐུན་མོང་གི་སྡོན་འགྲོ་དང་། ཐུན་མོང་
མ་ཡིན་པའི་སྡོན་འགྲོ་གཉིས་ལས། ཐུན་མོང་གི་སྡོན་འགྲོ་སྒྲ་མའི་ནལ་
འབྱོར་དང་རྟོག་སེམས་བསྐྱོམ་བསྐྱས་གཉིས་ཀྱི་རོ་ཆོས་དུག་གི་སྐབས་ལྟར་
དང་། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྡོན་འགྲོ་ལ་ཅ་ལམ་སྤྱད་བ་དང་། རྒྱུད་སྤྱད་བ་
གཉིས། དེ་གཉིས་དང་། གཉིས་པ་དངོས་གཞི་བདག་གིན་རྒྱབས་བཅས་
སྡོན་པ་ནི། ལྟེ་བའི་བསྐྱོར་རྒྱུད་ལུང་ཏེ་ལ་ག་ ཞེས་སོགས་ཏེ་དེ་ལ་དང་པོ་ཅ་
ལམ་སྤྱད་བ་ནི། སྐབས་ལུལ་གསལ་གདག་ བྱི་ནང་གསང་མཆོད་ཀྱིས་
མཆོད། གསོལ་བ་གདག་པ་སོགས་དང་། སྤྱད་འཁོར། ལྟོང་ར་བསྐྱོམས་
པའི་དབུས་སྤྱ་ཅ་དབུ་མའི་མས་སྟེ་ལྟེ་འག་སོར་བཞིའི་ཐད་སྒྲ་དཀྱིལ་སྟེང་དུ་
བྱུག ། ཅ་དབུ་མ་རོ་མ་རྒྱུད་མ་གསུམ་མགྱིན་པ་ཡན་ཆད་སྐབས་སྟོང་གཅིག་
དུ་འདྲིལ་བ། མས་སྟེ་ལྟེ་སྒྲ་དཀྱིལ་སྟེང་ཐིག་ལེ་ལྟེ་ཆོམས། སྤྱིར་བཏང་ཅ་དབུ་
མ་དཀར་ལ་དམར་མདངས་ཅན་དུ་བསྐྱོམ་བ་ཡིན་ཡང་། སྐབས་འདིར་

དམར་རྒྱུ་ལྟ་བུར་བསམ་དགོས་པ་གཏུམ་མོད་མེད་སྟོབས་ཀྱིས་ཡིན།
གཞན་ལྟ་བུར་མེད་ཡིག་ལྟར་ཡིན་གསུངས། ཅ་ལམ་སྤྱད་སྐབས་སྤེང་བ་
བཟུང་། རྒྱུ་སྤྱད་སྐབས་སྤེང་བ་མི་དགོས། ཉིན་མོར་ཐུན་ཆེན་གསུམ་དང་།
མཆན་མོར་ཐུན་ཆེན་གསུམ། ཐུན་ཆེན་རེར་ཐུན་ཆུང་ལྟ་རེ་བྱས་པའི་དང་
པོར། རྒྱུ་ཕྱིར་འགོ་ཆེ་མས་སྒྲིའི་ཆེ་དཀྱིལ་གྱི་ནམ་མཁའི་ཐིག་ལེ་སྟོན་པོ་དེ་
ལས་ཀྱིན་དུ་བྱུང་ནས་སྒྲ་གཉིས་སམ་དབུ་མ་བརྒྱུད་སྟེན་མཆམས་ནས་
སོང་། མདུན་གྱི་བར་སྤང་ལ་སོར་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཆོད་ཅམ་དུ་འབྱེལ། དེ་མ་
ཐག་ནང་དུ་འཇུག། ཕྱིར་སྤྱད་། མདུན་ན་གནས། ནང་དུ་འཇུག་པ་གསུམ་རེ་
ལ་གྲངས་གཅིག་དུ་བཅེས་པ་ཆར་བཅུ་གཅིག་ཅམ་པ་ཉེར་གཅིག་བྱས་ཏེ་ཅ་
ལམ་སྤྱད་སམ་ནས། གཉིས་པ་རྒྱུ་སྤྱད་བ་ལ། རྗེས་མའི་མཇུག་གི་ཐིག་ལེ་
སྟོན་པོར་སེམས་གཏད་ལ། ཉེར་རྒྱུ་ཉེ་འོག་དུ་མནན། འོག་རྒྱུ་འཐེན་མི་
དགོས། ལག་གཡས་བྱས་མོ་གཉིས་སུ་རེག་ཅམ་རེ་བྱས་ནས། བྱས་མོ་
གཡས་སྟེང་སེ་གོལ་རེ་གཏོག་ལ། རྒྱུ་སྒྲིའི་སྒྲ་མི་འགྲུལ་བའི་ཆོད་དུ་དལ་
བྱར་བཏང་། འདི་སྟེང་རྗེ་དབྱངས་སུ་ལན་ཁ་ཤས་བྱ་བར་གསུངས་མོད། ཆར་
གཅིག་བྱས་ཀྱང་འཐུས། ཐུན་ཆུང་དང་བའོ། །ཡང་། གསོལ་གདབ་ཆར་
གཅིག་དང་། སྤྱད་འཁོར་དན་ཅམ་བྱས་ལ། རྒྱུ་སྤྱད་གྲུ་ལ་དམིགས་ནས་ཅ་
ལམ་སྤྱད་བ་དང་རྒྱུ་སྤྱད་བ་གོང་ལྟར་ལག་སྟབས་བྱས་མོར་བསྐྱོར་བ་

གཉིས་དང་། སེ་གོལ་གཏོག་ལ་བྱམ་ཅན་བཟུང་བ་ནི་ཐུན་ཆུང་གཉིས་
 པའོ། །མདོར་ན་ཐུན་ཆུང་རེ་ལ་བྱས་མོར་བསྐྱོར་བ་དང་། སེ་གོལ་གཏོག་པ་
 རེ་རེ་འཕར་བ་བྲ། དེ་བཞིན་ཐུན་ཆེན་གཉིས་པར། རྒྱག་ནས་བཙུ་བར་དེ་ལྟར་
 སྐྱོར་བྱས་པ་ནི་དབང་པོ་རབ། ཐུན་ཆུང་རེར་སྤར་མ་བྱལ་ན་ཐུན་ཆེན་རེ་ལ་
 རེ་རེ་སྤར་བ་དབང་པོ་འབྲིང་། དེ་ཡང་མ་བྱལ་ན་ཉི་མ་རེ་ལ་རེ་རེ་སྤར་བ་ནི་ཐ་
 མ། དེ་ལྟར་བྱས་ན་གང་ཟག་རབ་ཀྱིས་ཞག་གསུམ། འབྲིང་ལྔ། ར་དབྱངས་
 ལྟར་ན་འབྲིང་ལ་ཞག་བདུན་དུ་གསུངས། ཐ་མས་ཞག་བཙེ་ལྔ་ལ་མཐར་ཕྱིན་
 པར་གསུངས་པ་ཡོད་ཀྱང་། གང་ཟག་ཐ་མས་ཞག་བཙེ་ལྔར་མཐར་ཕྱིན་ན།
 བྱས་བསྐྱོར་དང་སེ་གོལ་གཏོག་པ་གྲངས་བཙེ་ལྔའི་ཡུན་བྱམ་ཅན་བཟུང་བྱལ་
 པ་དགོས་དེ་ལྟར་བྱལ་ཅིང་མཐར་ཕྱིན་པར་འགྱུར་ཆོ། གང་ཟག་རབ་ཀྱིས་
 ཞག་དང་པོའི་ཐུན་ཆེན་གསུམ་པར་མཐར་ཕྱིན་པར་འགྱུར་དགོས་ལ། དེ་ལྟ་
 ན་རབ་ཀྱིས་ཞག་གསུམ་ལ་མཐར་ཕྱིན་པར་གསུངས་པ་རྗེ་ལྟར་ཡིན་དབྱང་
 དགོས་གསུངས། ཡང་ཞུ་ལུང་བྲིད་ཡིག་ལས། ཆུང་འབྲོངས་རྟགས་སུ་ཆུང་
 ལྔའི་ཁ་དོག་མཐོང་བར་གསུངས་ཀྱང་། དེ་ངག་དབེན་མ་ཐོབ་ན་མི་མཐོང་
 གསུངས། གཉིས་པ་དངོས་གཞི་ལ་གཉིས་ལས་དང་པོ་བདག་བྱིན་རྒྱབས་ནི།
 སྐྱོན་འགྲོ་ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མིན་གོང་ལྟར་ལ། སྐྱོང་ར་བསྐྱོམ། ཆུང་རོ་བས་ལ།
 ཅ་དབུ་མ་རྟ་ར་བརྒྱར་གཤགས་པའི་ཆད་ཅམ་བསྐྱོམ་པར་གསུངས་ཤིང་། དེ་

ལྟར་བསྐྱོམ་མ་རྒྱས་ན་ཏྲ་ར་ཅམ་བསྐྱོམ། ལྟེ་བའི་ཐད་དུ་ཅ་གསུམ་སྐྱབས་
གཅིག་འདྲེས་སུ་ཨི་དམར་པོ་མགོ་གྲུན་བསྟན་སྒྲིབ་ཀོར་དབུ་མའི་ནང་དུ་ཚུད་
པ། སུམ་མདོར་རྒྱུད་དཀྱིལ་གཞུང་དབྱིབས་ཅན་ལྡང་ནག། ཀླང་མཐེལ་གཉིས་
སུ་རྩི་ལྡང་ནག། ར་དབྱངས་སུ་རྩིད་དམར་ལྡང་དུ་གསུངས། སྤྱི་བའི་ཐད་དུ་
ཅ་གསུམ་སྐྱབས་སྟོང་གཅིག་འདྲེས་སུ་ཏྲ་དཀར་པོ་མགོ་ཐུར་བསྟན། དེའི་
སྟེང་རྒྱུད་དཀྱིལ་གཞུང་དབྱིབས་ཅན་ལྡང་ནག་སྟན་མ་བཀས་པ་ལྟ་བུ། ཀླང་
མཐེལ་ལ་རྩི་ལྡང་ནག་དབང་གི་བྱིན་འབེབས་ལྟར། དེ་གཡོས་ཏེ་སུམ་མདོའི་
རྒྱུད་དཀྱིལ་ལ་ཕོག། དེ་གཡོས་པས་མས་སྟེའི་ཨི་ལ་ཕོག་པས་མེ་དག་ཏུ་
འབར་ཞིང་། རོ་རྒྱུད་ནས་ཀྱང་མེ་ཅེ་མོ་སྤྲ་ཞིང་རྩོ་བ་ཅ་བ་སྟོམ་པ་གཟུང་མའི་
བྱི་ཐུར་གྱི་དབྱིབས་ཅན་ལྟ་བུ་ཡར་འབར། གཟུང་མའི་བྱི་ཐུར་ནི། སྟོག་
ཆགས་གཟུང་མོའམ་སྒྲང་ཞེས་པའི་སྟོ་སྤྱིའི་ཚོད་རྒྱ་རུས་པ་ལྟ་བུ་ལ།
དབྱིབས་ཁབ་འདྲ་བ་སྒྲང་ཐུར་ཟེར་བ་དེ་ཡིན། འོག་རྒྱུད་འཐེན། སྟེང་རྒྱུད་སྟོ་
བུག་ནས་རྒྱབ་རྒྱུད་དག་པོ་གསུམ་བྱས་ཏེ་མནན་པས་ཡས་སྟེའི་ཏྲ་གིས་སྟེང་
གི་རྒྱུད་ཐུར་དུ་གཡོས། རོ་རྒྱུད་གི་མེ་ཡར་འབར་བས་མེ་རྒྱུད་ཁ་སྐྱོར་འཛིན་
ཚུལ་སོགས་གསུངས། གཉིས་པ་དབུ་མ་ཁ་ཁ་དབྱེ་བ་ནི། ཐ་མལ་འོད་ཀྱི་གཏུམ་
མོ་མར་སྟོན་ལྟར་མས། ཞེས་སོགས་ལྟར་ཏེ། དེ་ཡང་རང་གི་ལྟེ་བའི་ཐད་ཀྱི་ཅ་
གསུམ་སྐྱབས་གཅིག་ཏུ་གྱུར་བའི་དབུས་སུ་ཨི། ལྟ་བུའི་བྱིད་དཔེ་པར་མར་

ཨོ་གྲིས་འདུག་པ་ཡི་གེ་རྫོང་པ་ཡིན་གསུངས། དེའི་ལྷན་ཀོར་ནང་ཐ་མལ་གྱི་
གཏུམ་མོའི་ངོ་བོ་རྩྭ་དམར་པོ་མགོ་གྱེན་བསྟན། དེའི་ཕྱིའི་རྩ་འདབ་བརྒྱད་ལ་
ཨ་ཀ་ཅ་ཉ་ཏ་པ་ཡ་ཤ་བརྒྱད། དེའི་ཕྱིའི་རྩ་འདབ་ང་རྩ་ལ་ཀུ་ལི་སོ་བཞི་དང་།
དབྱངས་བརྒྱ་རྩ་ཀྱེ། ཨ་ཨི་ཨུ་ཨེ་ཨོ་ཨེའྲ། དབྱངས་ཐུང་དུ་རྩ་བཅས་རྣམས་
ཁམས་གྱི་དབྱངས་མའི་ངོ་བོ་མགོ་གྱེན་བསྟན། ལྷ་ཁྱིད་དུ་ཨོ་གྲིས་པའང་པར་
སྦྱོར་དུ་གསུངས། སྤྱི་བོའི་ཉི་གི་ལྷན་ཀོར་ནང་འོད་གྱི་གཏུམ་མོའི་ངོ་བོ་རྩྭ་
དམར་པོ་མགོ་གྱེན་བསྟན། གཞན་རྩ་གསུམ། ལུམ་མདོར་རྒྱང་དཀྱིལ། ཀང་
མཐེལ་དུ་རྩྭ། སྤྱི་བོར་ཉི་གི་སྟེང་དུ་ལྟག་པའི་རྒྱང་རྣམས་བདག་གིན་རྒྱབས་
གྱི་སྐབས་ལྟར། དེ་ནས་ཀང་སོར་བསྐྱམས་ཤིང་འོག་རྒྱང་འཐེན་པས། ཀང་
མཐེལ་དང་ལུམ་མདོའི་མེ་རྒྱང་གིས་སྟེ་བའི་ཨོ་འབར་བས་ཁམས་གྱི་སྟེགས་
མ་རྣམས་བསྐྱེད་པས། ལྷན་ཀོར་གྱི་རྩྭ་ལས་མེ་ཆ་ལ་རྫོང་ར་རྩལ་བ་སྟེ། བྱང་
ཆོས་བཞི་ལྟར་སྟོག་གི་ཟེགས་མ་ལྟར་སྟོས་པས་སྤྱི་བོའི་ཉི་ལ་མདའ་བསྐྱོན་
པ་ལྟར་ཐོག། །སྤྱ་བྱག་གཉིས་ནས་ཀྱང་སྟེང་རྒྱང་རྩལ་རྩལ་གསུམ་རྩལ་པས།
ཉི་གི་ལྷན་ཀོར་ནང་གི་རྩྭ་ལས་མེ་འབར་བས། མས་ནས་འོངས་པའི་མེ་རྒྱང་
ཐམས་ཅད་ཐུང་དུ་མཐཐ་ཏེ། སྟེང་གའི་དབྱུ་མའི་ནང་དུ་སྟེང་འོག་གི་མེ་གཉིས་
འབྲུག་ཅིང་འཐབ་པའི་མེ་འོད་ལ་སེམས་གཏད་དེ། རྒྱང་བུམ་ཅན་བརྒྱང་བ་
ལན་འགའ་བྱས་མཐར། ལྷན་གྱི་མེ་སྟེ་ཉི་ལ་ཐོག་པས་དེ་ལས་བྱང་སེམས་

དཀར་པོ་བལ་སྐྱད་ལྟར་སྐྱ་ནར་གྱིས་བབས་པས་སྐྱད་ཀྱི་མེ་རྒྱར་ཐུར་དུ་
མནན་ཏེ། སྒྲིང་གའི་ཐད་དུ་འབར་འཛག་སྐྱ་ཤད་འཛགས་པ་ལྟ་བུ་ལ་སེམས་
གཏད་པ་དགོས་ཚུལ་སོགས་གསུངས།

འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱེད་ཚུལ།

ཙ་བའི་ས་བཅད་གསུམ་པ་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱེད་ཚུལ་ནི། ཙ་རྒྱར་ཐེག་
ལེ་ཨེ་ཨྱི་དབྱིངས་སུ་ཐེམས། །སོགས་གྱིས་བསྟན་ཏེ། དེ་ལྟར་རྫོགས་རིམ་
བསྐྱེམས་པས་རྒྱར་དབུ་མར་ཐེམ་པ་སོགས་གྱི་མཐར་ཐུང་འཇུག་ཐོབ་ནས་
འགྲོ་དོན་སྤྱོད་ཚུལ། ས་ལུགས་པས་སྤྱོན་པའི་བརྟལ་ཁྱགས་དང་། ཀུན་ཏུ་
བབར་པོའི་སྤྱོད་པ་སྤྱོགས་ལས་ནམ་རྒྱལ་གྱི་སྤྱོད་པ་ཞེས་སོགས་གྱི་ཐ་སྙད་
མཛད། རྗེ་ཡབ་སྲས་གྱིས། སྤྱོས་བཅས། སྤྱོས་མེད། ཤེན་ཏུ་སྤྱོས་མེད་གྱི་
སྤྱོད་པ་གསུམ་དུ་བསྟུས། སྤྱོད་པ་བྱེད་ཚུལ་ནི་ལམ་བཟོད་པའི་རིམ་པའི་ས་
བཅད་དུ་གསུངས། གཙོ་བོ་ནི། རྫོགས་རིམ་དཔེན་གསུམ་པས་དཔེའི་འོད་
གསལ་དོན་དུ་གཉེར་བ་དང་། དེས་སྐྱ་ལུས། དེས་དོན་གྱི་འོད་གསལ། དེས་
སྤོབ་པའི་ཐུང་འཇུག་སོགས་འཐོབ་པའི་དོན་དུ་སྤྱོད་པ་བྱེད་གསུངས། དེ་ཡང་
མཁའ་སྤྱོད་ཆེན་པོའི་གོ་འཕང་མི་སྤོབ་པའི་ཐུང་འཇུག་འཐོབ་པར་བྱེད་པ་ལ།
ཐོག་མར་ལམ་ཐུན་མོང་བས་རྒྱད་སྦྱངས། དེ་ནས་སྤྱོས་མེད་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་
ཆེན་པོ་བདེ་མཆོག་ལྷ་བྱེད་ལྟ་བུའི་དབང་ཆེན་ལེགས་པར་ཁྱས་ཏེ། དེའི་དུས་

ལྷ་ཁས་སྒྲངས་པའི་དམ་སྡོམ་མིག་འབྲས་ལྟར་བསྐྱང་ཞིང་། རྗེ་བཙུན་མ་འདི་
 ཉིད་གྱི་སིཿརའི་དགྱིལ་འཁོར་དུ་བྱིན་རྒྱབས་ཟབ་མོ་བྱི་ནང་གསང་བའི་དོ་རྗེ་
 བཙུན་མོ་དོ་འཕྲོད་ངེས་སུ་ནོས་པ། འདིའི་བསྐྱེད་ངེས་མཆན་ཉིད་ཆང་བ་
 དང་། གཏུམ་མོའི་རྣལ་འབྱོར་རྣམས་ལ་ངེས་བཞིན་བསྐྱབ། དེ་ནས་རྒྱང་
 ཐམས་ཅད་འཆི་ངེས་རྗེ་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་སྦྱིང་གའི་མི་ཤིགས་པའི་ཐིག་ལེར་
 ཐེམ་པ་སོགས་ལས་བྱུང་བའི་དཔེའི་འོད་གསལ་མཐར་ཐུག་འཕྲོལ་པར་བྱེད།
 དེ་ནས་མ་དག་པའི་སྐྱེ་ལུས་དང་། དོན་གྱི་འོད་གསལ། སློབ་པའི་བྱང་འཇུག་
 རྣམས་ངེས་གྱིས་བཏོད་དེ་མཐར་མི་སློབ་པའི་བྱང་འཇུག་མངོན་དུ་བྱེད་པ་
 ཡིན། དེ་ལྟར་འོང་བ་ལ་ལམ་སྲ་མ་སྲ་མ་ཆགས་སུ་ཚུད་པ་དགོས། དེ་མེད་
 པར་བྱི་མ་བྱི་མ་རྣམས་བརྟན་པོ་མི་འབྱུང་བ་འབྲུག་སྦྱིང་དུ་མཁར་བཅིག་པ་
 དང་འབྲ་བས། བཤེས་གཉེན་བསྟེན་ཚུལ་སོགས་ནས་བརྒྱངས་ངེས་གྱིས་
 འབད་དེ་རྒྱལ་པོའི་པོ་བྲང་བཅིག་ན་ཐོག་མར་ཅིག་མང་ནས་བརྟན་པོར་བྱེད་
 པ་ལྟར་དགོས་གསུངས། དེ་ལྟར་སྐྱུངས་པས་འབྲས་བུ་ས་ལམ་གྱི་བཏོད་པ་
 ཡང་བེ་རྩུར་ཁྱུན་མའི་ཐེམ་སྐྱས་སོགས་ལྟར་ཤེས་དགོས་པར་གསུངས་ཏེ།
 སློབ་པའི་བྱང་འཇུག་ནས་སློབ་པ་མཐའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་གྱི་བར་སྐྱེམ་
 ལམ་སྐྱོར་དགྲར་བྱེ་སྟེ། ཤེས་སྐྱོབ་སྐྱོར་དགྲ་དང་སྤང་གཉེན་སྐྱོར་དགོས་པས།
 མི་སློབ་པའི་བྱང་འཇུག་འབྲུབ་ཏུ་ཉེ་བའི་མཆན་མ་མཐོང་བ་ན། བོགས་འབྱེན་

ཀྱི་སྤྱོད་པ་ཟླ་བ་དྲུག་གམ་བཅོ་བརྒྱད་སོགས་སྦྱངས་པས་ཤེས་སྐྱོབ་སྐྱོར་
དང་པོ་བརྒྱད་སྦྱངས་པའི་མཐར་ཤེས་སྐྱོབ་ཚུང་དུ་འགྲོ་བའི་གཉེན་པོར་ཆེས་བརྒྱད་
ལྟ་བུ་ལ་སྤར་སྤར་མཉམ་པར་བཞག། །ཆེས་བཅོ་ལྔ་ལྟ་བུའི་སྤྱོད་ལ་ཡོ་བྱད་
ནམས་བསགས། གྲུང་ལ་སྒྲ་མས་དབང་གསུམ་པ་དངོས་དབང་དུ་བསྐྱུར། ཐོ་
རངས་ཀྱི་ཐུན་དང་པོའི་དུས་སུ་བྱང་འཇུག་གི་གདམས་ངག་པོག། །ཐུན་
གཉིས་པའི་དུས་སུ་ཕྱི་འཇུག་ལས་རྒྱ་མཚན་ཉིད་ཆང་བ་ཞིག་དང་སྟོམས་
པར་འཇུག་པ་དང་། ཉང་གི་རྒྱན་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་བཞག་བཞིན་པ་
ནས་ཚུང་དབུ་མར་ཞུགས་གནས་ཐེམ་གསུམ་འབྱུང་། ཞུགས་གནས་ཀྱི་
ཉགས་སྤར་བཞིན་དང་། ཐེམ་པའི་ཉགས་མིག་རྒྱ་ནས་འོད་གསལ་ཀྱི་བར་ཀྱི་
ཉགས་ནམས་འབྱུང་། དེའི་ཆེ་དགའ་བཞི་སྟོང་བཞིའི་ངོ་བོར་འབྱུང་། འོད་
གསལ་དེའི་སྐད་ཅིག་དང་པོས་ཤེས་སྐྱོབ་ཀྱི་དངོས་གཉེན་བྱེད་ཅིང་། སྐད་
ཅིག་གཉིས་པར་ཤེས་བྱ་ཇི་ལྟ་བུ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ངང་ནས་ཤེས་བྱ་
ཇི་སྟེད་པ་ཐམས་ཅད་ལག་མཐིལ་དུ་སྦྱ་རུ་ར་སྤར་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་
པའི་ནམ་མཁུན་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ཐོབ་པ། སྟོབ་པའི་བྱང་འཇུག་གི་སྦྱའི་རིགས་
འདྲ་ཕྱི་མ་མི་སྟོབ་པའི་བྱང་འཇུག་གི་སྦྱར་གནས་འབྱུར་བ། གདུལ་བྱའི་དོན་
དུ་སྦྱལ་སྦྱ་བྱེ་བ་ཐེར་འབུམ་དུས་ཅིག་ཅར་དུ་འབྱེད་རུས་པ་གསུམ་དུས་མཉམ་
དུ་འབྱུང་བའི་ཚུལ་གྱིས་སྦྱ་གསུམ་གྱི་ངོ་བོར་འཆང་རྒྱ་བ་ཡིན་གསུང་ངོ་། །

གསུམ་པ་འབྲས་བུ་ཡན་ལག་བདུན་ལྟན་འཛོམས། །ཅེས་པ་ལྟར་འབྲས་བུ་
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་གནད་ནི། མི་སློབ་པའི་བྱང་འཇུག་མཁའ་སྤྱོད་ཆེན་པོའི་
 གོ་འཕང་ཐོབ་པ་སྟེ། དེ་ལ་ཡན་ལག་བདུན་ལས། མི་སློབ་པའི་བྱང་འཇུག་
 འོངས་སྤྱི་མཆོན་དཔེས་སྤྱས་པའི་སྤྱི་དེ་ཙ་བའི་གཟུགས་སྤྱི་མཐར་ཐུག་པ་
 ཡིན་པས་དེ་ནི་འོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་ཡན་ལག་དང་། དེ་ལྟ་བུའི་འོངས་སྤྱི་
 དེ་རང་སྤྱང་གི་རིག་མ་དང་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ནི་ཁ་སྤྱོད་ཀྱི་ཡན་ལག་། དེ་
 ལ་བརྟེན་ནས་ལྟན་སྤྱི་པའི་བདེ་བ་ཆེན་པོས་ཐུགས་རྒྱུད་གང་བ་ནི་བདེ་བ་
 ཆེན་པོའི་ཡན་ལག་། དེ་འབྲའི་འོངས་སྤྱི་དེ་ངོ་བོ་བདེན་པར་བྱུང་བས་སྟོང་བ་
 ནི་རང་བཞིན་མེད་པའི་ཡན་ལག་། ཡིད་བཞིན་ནོར་དང་དཔག་བསམ་ཀྱི་ཤིང་
 བཞིན་དུ་ཀྱན་སྤྱོད་དང་ནམ་ཉིད་གི་འབད་ཚུལ་སྤྱོད་མེ་ཙམ་ཡང་མི་དགོས་པར་
 ཐུགས་དམིགས་མེད་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོས་སེམས་ཅན་ཀྱན་ཀྱི་དོན་རྒྱུ་དུ་
 མཛད་པ་ནི་སྟོང་རྗེས་འོངས་སྤྱི་གང་བའི་ཡན་ལག་། འོངས་སྤྱི་དེ་སྤྱི་ཞི་
 གཉིས་ཀྱི་མཐའ་ལ་མི་གནས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་རེས་འགའ་འབྱུང་ལ་རེས་
 འགའ་མི་འབྱུང་བ་ལྟ་བུ་མིན་པར་རྒྱན་ཆད་མེད་པར་འབྱུང་བ་ནི་རྒྱན་མི་
 འཆད་པའི་ཡན་ལག་། སྤྱི་སྤྱིའི་མཛད་པ་ལྟར་གདུལ་བྱའི་དབང་གིས་སྐབས་
 སྐབས་སྤྱི་སྤྱི་འདའ་ཚུལ་སྟོན་པ་དེ་འབྲམ་ཡིན་པར་འཁོར་བ་མ་སྟོངས་ཀྱི་
 བར་དུ་སྤྱི་དན་ལས་མི་འདའ་བར་བཞུགས་པ་ནི་འགོག་པ་མེད་པའི་ཡན་ལག་

སྟེ་ཡན་ལག་བདུན་ནོ། །རང་ཅག་གིས་ད་ལྟ་ཉམས་སྲུ་ལེན་པའི་སྐབས་དེ་
དག་དང་རྣམ་པ་མཐུན་པའི་ལམ་བསྐྱོམ་པ་ལ་ནན་ཏན་འབད་ན། འབྲས་བུ་ཁ་
སྐྱོར་ཡན་ལག་བདུན་ལྟར་གྱི་གོ་འཕང་དེ་ལྟ་བུ་རིང་པོར་མི་ཐོགས་པར་འཐོབ་
ངེས་པ་དང་། གསང་འདུས་ཀྱི་དག་དབེན་ཐོབ་པས་ཀྱང་ནམ་མཁའ་ལ་འགྲོ་
རྒྱས་པ་སོགས་འབྱུང་ཚུ་ལ། ཆར་ལྷགས་ལ་འབྲས་བུ་འབྱུབ་ཚུ་ལ་ཞུ་ལུ་
འཁྲིད་ཡིག་ལྟར། ཤར་གྱི་ཙྰཀམས་དབྱུག་པའི་རྣམ་པ་ཅན་སོགས་ཡོད་པར་
བཞེད། དེ་རྣམས་ཐེམ་ཚུ་ལ་སོགས་ཀྱང་གསུངས། དེ་ཡང་། གོང་གི་ཙྰཀྱང་
ཐེག་ལེ་ཨེ་ཨྲི་དབྱིངས་སུ་ཐིམ། །སོགས་དང་དོན་འདྲ། རྒྱན་དུ་འདི་ཉིད་ཀྱི་
སྐབ་ཐབས་རྒྱས་པ་འཆག་མེད་བཏོན་བྱ་བ་ན་རབ། དེ་མི་བྱ་བ་པར་བདེ་
འཛིགས་སོགས་འདོན་རྒྱ་མང་པོ་ཡོད་པ་དང་། བསྟེན་པའི་སྐབས་ལྟ་བུའི་
བྱ་རྒྱུ་རྣམས་མ་གསུམ་དང་ཏ་ཅང་གེལ་བའི་དུས་སུ་སྐབ་ཐབས་ཅུང་བསྐྱས་
ནས་བཏོན་ཀྱང་ཆོག །དེའི་ཚུ་ལ་ནི། མདུན་གྱི་ནམ་མཁའ། ནས། རོ་བོར་
གྱུར། དུས་གསུམ་སངས་རྒྱས། ནས། བཞུགས་པ་རྣམས་སྣང་ཉེ་རུ་ཀ་ཡུམ་
དང་བཅས་པས་དབྱ་བརྒྱན་པར་གྱུར། ཞེས་རིགས་བདག་རང་ཆས་སུ་
བསྐྱོམ་ན་འོག་གི་དབང་བསྐྱར་རྒྱས་གདབ་བཞག། །བྱིན་རྒྱབས་ཀྱི་ཆོན་ཁ་
ཆེ་བས་ལུས་དཀྱིལ་འདོན་བྱ་བ་ན་ལེགས། དེ་མིན་མ་བཏོན་པར་བཞག་ཀྱང་
ཆོག །དཔའ་བོ་དཔའ་མོས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་དང་གོ་ཆ་བགོ་བ་སོགས་ས་

བཅད་དུ་བཞུགས་པས་འདོན་དགོས། འགྲོ་བ་དག་པའི་རྣལ་འབྱོར་འདོན་མི་
འདོན་གསལ་ཁ་མ་གསུངས་ཀྱང་། གོང་གསལ་རྣལ་འབྱོར་བཙུ་གཅིག་གི་
ས་བཅད་དུ་བཞུགས་པས་འདོན། རང་གི་ཐུགས་ཀ་ནས་སོགས་མཆོད་ཐེང་
ནས། བཟླས་པའི་བར་དང་། མཇུག་རྣམས་བསྟེན་པའི་སྐབས་ཀྱི་བསྐྱུ་ཚུལ་
བསྟེན་ཡིག་ལྟར་དང་། རྒྱན་པའི་ཁ་འདོན་སྐབ་ཐབས་གཞུང་ལྟར་བྱ་བ་
སོགས་དམ་པའི་ཐུག་བཞེས་ལྟར་ཤེས་པར་བྱས་ཏེ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་དགོས་
གསུངས།

བསམ་མི་བྱ་བ་མཐུག་སྐད་ཚར་ཚེས་སྟོན། །ཞེས་པའི་བསམ་མི་
བྱ་བ་ནི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དེ་ཡིན་ཞིང་། ཚར་ཚེས་ནི་འབྲིང་ཚར་བའི་རྗེས་
སྐད་ཚར་ཚེས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་སྟོན་པ་སྟེ། ལྷ་ལུང་བྲིད་ཡིག་ལས་རྒྱས་འབྲིང་
བསྐྱས་གསུམ་དུ་བྲེད་ཚུལ་གསུངས་ཞིང་། བདག་གིས་བཤད་བྱའི་མཐུག་
སྐད་དང་ཚར་ཚེས་ནི། དལ་འབྱོར་དོན་ལྡན་དུ་བྲེད་པ་འདི་ཡིན། དེ་ཡང་གཙོ་
བོར་བཤེས་གཉིན་བསྟོན་ཚུལ་གཞིར་བཟུང་བའི་ཐོག་། ཆེ་འདིར་ཞེན་ཆེ་བའི་
རྟགས་འདུག་ན་མི་རྟག་པ་རྟན་པ་གཙོ་བོར་བྱ། ཚེས་སྐབ་འདོད་ཆེར་མེད་ན་
ལས་འབྲས་དང་། འཁོར་བའི་ཐུན་ཚོགས་ལ་ཞེན་ཆེ་ན་འཁོར་བ་སྦྱི་བྲེ་བྲག་
གི་སྐྱག་བསྐྱལ་སོགས་བསམ། རང་དོན་ཡིད་བྲེད་ཀྱི་བསམ་པ་ཤྱགས་ཆེ་བ་
འདུག་ན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱོམ་པ་ལ་གཙོ་བོར་བྱ་ཞིང་། མཆན་འཛིན་

གྱི་འཆིང་བ་དམ་པའི་རྟགས་འདུག་ན་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བུ་ལ་གཙོ་བོར་འབད་བ་
 སོགས་རང་རང་གི་གཉེན་པོ་བསྟེན་པ་དང་། དེར་མ་བཟང་ངེས་འབྱུང་མེད་ན་
 དགོ་སྟོར་བྱས་ཀྱང་ཆོས་རྣམ་དག་དུ་མི་འགྲོ། དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
 སེམས་མེད་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོས་སྤྱི་མི་འགྲོ། །ཡང་དག་པའི་ལྟ་བུ་མེད་ན་
 འཁོར་བའི་གཉེན་པོར་མི་འགྲོ་བས་དེ་གསུམ་རྒྱུད་ལ་སྦྱེ་ཐབས་ཕྱིན་ཅི་མ་
 ལོག་པར་སྟོན་པའི་གཞུང་བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ལ་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་
 བྱེད་པ་མེད་དུ་མི་བྱང་ཞིང་། སྦྱེས་བྱ་ཆེ་འབྲིང་ཆུང་གསུམ་གྱི་ལམ་རིམ་ཅམ་
 ཉམས་སྤྱི་ལེན་བྱས་པ་དེས་དལ་འབྱོར་ལ་སྦྱིང་པོ་རབ་འབྲིང་ཐ་མ་དེ་ཅམ་དུ་
 ལོན་པ་འོང་ཆུ་ལ། ལམ་རིམ་ནི་རང་གིས་མཆོམས་འཛིན་བྱེད་པོ་ཡིན་ཞེས་
 བདག་གི་སྒྲ་མ་ཙེ་ནི་རིན་པོ་ཆེས་གསུངས་པ་ལྟར་གང་བཟག་རང་རང་གི་
 ཉམས་ལེན་བྱེད་རྒྱུའི་ས་མཆོམས་གང་དུ་ཡོད་ངོས་བེན་པར་བྱས་ཏེ་དེ་ལ་
 འདུག་པ་དགོས་ཀྱི། དེ་ལྟར་མེད་པར་བྱག་རྫོགས་དང་སེམས་ངོ་བསྐྱུང་བ་
 སོགས་ཟབ་ཟབ་མོ་མང་པོར་མཐོ་སྟོག་བྱས་ན། །ཆོས་རྒྱུད་དང་འཆོམ་པར་
 མི་བྱེད་པར། །ཐེག་པ་ལ་མཐོ་སྟོག་བྱེད་པ་ནི། །རྟོག་ལ་བྱ་ཆུང་བསྐྱོན་པ་
 འདྲ། །ཞེས་སོགས་ལྟར་འབྱུང་ཆུ་ལ། དེས་ན་ལམ་བུ་མོང་བ་སྦྱི་དང་། བྱང་
 པར་ངེས་འབྱུང་བྱང་སེམས་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བུ་གསུམ་ལ་གཙོ་བོར་འབད།
 སྒྲ་མའི་བྱང་ནས་ཁས་སྒྲངས་པའི་སྦྱི་བྱེ་བྲག་གི་དམ་ཆོག་རྣམས་རྣམ་པར་

དག་པ་བསྐྱེད་བའི་ཐོག་ནས་བདག་བསྐྱེད་དང་སྒྲགས་ཏེ་བཞུགས་གངས་གཙོ་
 བོར་བྱས་ཀྱང་སྒྲགས་གཞན་ལས་འདིའི་གཟུངས་སྒྲགས་བྱུང་པར་འཕགས་
 ཚུལ་དང་། རྫོགས་རིམ་གྱི་དམིགས་སྐྱོར་སོགས་ཀྱང་ཤེས་པར་བྱས་ནས་
 བག་ཆགས་འཛོག་པ་ཚུན་ཆད་ལ་ནན་ཏན་ཆེན་པོས་ཉམས་སུ་སྒྲངས་ན།
 གོང་དུ་ཡང་ཡང་ཞུས་ཟིན་པ་ལྟར་བདེ་མཆོག་ཡབ་ཡུབ་གྱི་ཆོས་སྐྱོར་ཉམས་
 སུ་ལེན་རྒྱ་ཡོད་པ་འདི་ཕྱི་ནང་གི་མཁའ་སྐྱོད་སྒྲུབ་པའི་ཐབས་མཆོག་ཡིན་
 བར་མ་ཟད། དེ་ཉིད་བཅུ་བཞིའི་གནད་ཆང་བ་འདི་ལྟ་བུ་ཉམས་ལེན་བྱེད་པའི་
 གང་ཟག་དེ་ངན་འགྱོར་འགྱོ་བའི་གནས་མེད་པ་དང་། ལྷག་པར་ཆེ་སྟོད་ལ་
 མཆམས་མེད་གྱི་ལས་བསགས་པའི་མི་སྡེ་ག་པོ་ཆེ་ཞིག་ཡིན་ཡང་ལམ་འདི་
 ལྟ་བུར་བཅོན་པས་ཉམས་སུ་སྒྲངས་ན་ཆེ་སྦྱང་ལ་བྱང་འདུག་འཐོབ་པའང་
 དེས་པར་འོང་ཚུལ་སོགས་གཞན་ལ་མེད་པའི་བྱུང་ཆོས་མཐའ་ཡས་པ་ཞིག་
 བདེ་མཆོག་ཙ་རྒྱུད་སོགས་ལས་གསུངས་པ་ཡིན་པས། བན་ཡོན་ལ་ཡིད་
 ཆེས་པའི་སྒྲོན་ས། ཇི་ལྟར་ཐོས་པའི་དོན་རྣམས་སྒྲུབ་པ་ལག་ལེན་ལ་བཀར་ཏེ་
 དལ་བའི་ཉེན་ལ་སྦྱང་པོ་བྱུང་པར་ཅན་ལོན་པ་ཞིག་ཅིས་ཀྱང་བཀའ་ངོན་སྦྱོང་
 བ་ཞུ་གསུངས། ཟིན་བྲིས་འདིར་འབྲིད་ཞག་ཇི་ཙམ་དང་། བཙེ་བཞག་གང་དུ་
 གནང་བ་སོགས་ཀྱང་མ་འཁོད་འདུག་པས་བསྟན་པའི་ཐུགས་འཁུར་ཐེག་པ་
 རྣམས་ཀྱིས་ཐུའུ་བཀྲན་སྦྱི་དོན་དང་། དེལ་ཚུའི་ཟིན་བྲིས་སོགས་ལས་

ཕྱག་བཞེས་རྒྱས་བསྐྱས་སྤྱོད་ལུགས་སོགས་མཁྱེན་པར་མངོན་ཅིག །

འདིར་སྒྲུས་པ། བདེ་ལྡན་ལ་སོགས་རྒྱལ་བའི་ཞིང་གཞན་ལས། །བདེ་
སྤྱོད་དཔལ་གྱིས་ཆེས་ཟབ་སྤྱོད་ལམ་དང་། །བདེ་གཤེགས་ས་ཀྱན་སྤྱོད་ལ་
མཚུངས་མེད་སྐྱབས། །བདེ་ཆེན་སྤྱོད་པོ་སྤྱོད་ཀྱན་གཙུག་གི་རྒྱ། །སྤྱོད་ཆེན་
མགོན་དེའི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱོད་ཆེན་ལས། །སྤྱོད་མན་སོར་རྩེས་རེག་བེག་མེ་ཏོག་
འཕྲེང་། །སྤྱོད་གོས་ནི་རྒྱལ་ཡོངས་ལ་དབུལ་བྱེད་ན། །སྤྱོད་སྤྱོད་ཉམས་ལེན་སྤྱོད་
བའི་མགུལ་རྒྱན་མངོན། །རྒྱལ་གསུང་སྤྱོད་མེད་རྒྱུད་སྤྱོད་སྤྱོད་བཟུང་
འདི། །རྒྱལ་ལས་ལྷག་སྤྱོད་མཆིང་བའི་མན་ངག་མིན། །རྒྱལ་བ་གཉིས་པའི་
དགོངས་ཟབ་རྒྱ་མཆོ་ལས། །རྒྱལ་ཆབ་སྤྱོད་མས་བཏོན་པའི་རོར་བུའོ། །མཁའ་
འགྲོའི་དབང་ཕྱག་གསང་གསུམ་སྤྱོད་བའི་གཏེར། །མཁའ་མཉམ་ལུས་ཅན་
སྤྱོད་ལ་བསྐྱུན་པའི་བྱིར། །མཁའ་སྤྱོད་རིམ་གཉིས་གཟེ་ལྡན་རྒྱ་སྤྱོད་དབང་།
མཁའ་བྱུང་རྒྱུད་ལྡན་སེལ་བའི་ཆོ་གར་གྲུབ། །བྲིད་རིམ་ཐེམ་སྐྱས་དངུལ་ཚུ་
ཞུ་ལུའི་སྟེ། །བྲིད་ཡིག་གསུམ་ལ་བརྒྱུད་ལྡན་གདམས་པའི་གནད། །བྲིད་བེན་
འདི་ཡི་མན་ངག་སོགས་བསྐྱུན་པའི། །བྲིད་སྤྱོད་རི་བཞེན་ཉམས་སྤྱོད་སྤྱོད་བ་
གཅེས། །ཟག་ལྡན་ལུས་འདིར་སྤྱོད་འོད་ཟུང་འཇུག་དཔལ། །ཟག་བལ་ཉིད་དུ་
འགྲུབ་པ་ཆེས་མཆར་མོད། །ཟག་བཅས་ལུང་པོ་དངོས་སྤྱོད་མཁའ་བཟོད་དེ། །
ཟག་མེད་སྤྱོད་དུ་འགྱུར་ན་དེ་བས་མཆར། །མ་རིག་འཆིང་བརྒྱས་བཅིངས་པའི་

ཉམས་ཐག་ཀྱན། །མ་ནོར་ལམ་མཆོག་འདི་ལ་ཉེར་བརྟེན་ནས། །མ་གཅིག་
མཁའ་སྤྱོད་གྲོང་དུ་རྩེ་འབྲུལ་བཞིན། །མ་ཐོགས་རིངས་པར་ཆས་པར་ནམ་
ཞིག་འགྱུར། །འདི་འདྲི་དལ་འབྱོར་ཐོབ་ཀྱང་བདག་ལྟ་བུས། །འདི་སྤང་སྤྱན་
ཆོགས་ངོམས་མེད་བཅལ་བཅལ་ཏེ། །འདི་དང་གཏན་དུ་འཕྲུང་ལ་ཆེད་ཞུགས་
པ། །འདི་དག་སྤྱོན་པའི་སྒྲོས་གར་ཉིད་དུ་གོ། །ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་སྐབས་མཆོག་
སླ་མ་དང་། །ཆོས་ལྡན་མཆེད་གོགས་ཡོངས་ཀྱི་རྣམ་ཐར་ལྟར། །ཆོས་ནས་
གསུངས་པའི་སྤྱོད་ཚུལ་ལྟར་སྤངས་ཏེ། །ཆོས་ཀྱིས་ཉིན་མཆོན་འདའ་བར་
གྱུར་ཅིག་གྱ། །མི་གཡེལ་འདིར་འབད་དགོ་བའི་བསོད་ནམས་མཐུས། །མི་
བདག་ལྟ་བུ་དབང་ལྷ་མའི་སྤེ་བཅས་ཀྱན། །མི་མཐུན་ལས་རྒྱལ་དགའ་ལྡན་
ལུགས་ཟུང་བལྟན། །མི་ཉམས་སྤྱོགས་དུས་ཀྱན་ཏུ་རྒྱས་གྱུར་ཅིག །སྤྱོད་
སླ་མ་མཆོག་གསུམ་གྱིན་སྒྲུབས་དང་། །སྤྱོད་བདེན་སྤྱོད་རྒྱ་འབྲས་ཏེན་
འབྲུང་མཐུས། །སྤྱོད་ལྷག་བསམ་དག་པའི་སྤྱོན་གནས་ཀྱན། །སྤྱོད་རེ་བ་
རི་བཞིན་ལྟར་འགྲུབ་ཤོག། །

ཅེས་ཇེ་བཙུན་དོ་ཇེ་རྣལ་འབྱོར་མའི་རིམ་གཉིས་ཀྱི་བེན་བེས་འདི་ནི།
བདག་ཅག་གི་འདྲན་མཆོག་མཚུངས་མེད་བྱུང་བདག་དོ་ཇེ་འཆང་པ་བོང་ཁ་
པ་དཔལ་བཟང་པོས་རབ་བྱུང་བཙུ་བྱུག་པའི་ལུགས་ཡོས་ལོར་གཙང་བཀྲས་
ལྟར་བདེ་ཆེན་པོ་བྱང་དུ་ཇེ་བཙུན་མའི་རིམ་གཉིས་ཀྱི་ཉམས་འབྲིད་རྒྱས་

པར་སྒྲུལ་སྒྲུབས། རང་གིས་བཏབ་པའི་བེན་བྲིས་རགས་རིམ་ཙམ་ཡོད་པ་
གསུང་བཤད་རི་ལྟར་སྒྲུལ་བའི་མན་ངག་རྣམས་ནས་སྟོགས་འགའ་ལས་ཏ་
ཅང་ཆ་ཆང་བ་ཞིག་འགོད་ཐུབ་པ་མ་གུང་འདུག་ཀྱང་། བེན་བྲིས་སུ་རི་འཁོད་
པ་རྣམས་སྤྲད་དོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོའི་བཀའ་འབུམ་གྱི་འཕྲོ་རིམ་འབྱུང་དུ་
བསྒྲིག་བཀོད་བབྱིད་འདུན་ཡིད་ལ་བརྟགས་ཟུས་ཐོག །ཕྱིས་ཚུ་སྒྲུལ་ལོར་
གོང་པོ་འབྲུལ་བཟ་ཞེས་བདེ་ཆེན་དགོན་གྱི་གྲ་རིགས། སྤྲ་མའི་སྟོགས་ལ་
ཐོལ་མེད་དད་གུས་ཀྱི་ངང་ཚུལ་མཆོག་ཏུ་དགོ་བའི་དོ་རྗེའི་སྒྲན་སྟོགས་
དཔྱེད་ལྡན་ཆོས་མཛད་སྒོ་བཟང་བསྟན་འཛིན་ལགས་ནས་གསུང་འབུམ་
གས་སུ་པར་བཀོ་བྱ་རྒྱུར་གཏན་འབེབ་འཕྲུལ་ཐོན་དགོས་ཚུལ་རིམ་བཞུད་
གསུང་བར། འདིའི་སྐོར་ལ་སྒྲན་སྒོངས་བདག་གིས་ཆིག་དོན་རི་བཞིན་མ་
དཔོགས་པ་དང་ཆབ་ཚུབ་ཀྱིས་ནོར་འབྲུལ་ཤོར་བའང་འབྱུང་ངེས་པས་དམ་
པ་གཞན་ལ་ཁུས་དག་གནད་སྤེན་ཞིག་ཁུ་ཐུབ་པ་གུང་ན་ལེགས་ཚུལ་མོལ་
བ་ལྟར་ཡོངས་འཛིན་བྲི་བྱུང་དོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོའི་མདུན་དུ་ལྷགས་ཁུར་
གཟེགས་སྒྱུར་གྲུབ་པའི་གསོལ་འདེབས་ནན་ཆར་ཁུས་ཏེ་ཞལ་བཞེས་ཀྱང་
ལེགས་པར་ཐོབ་ཚུལ་བཅས་ལ་བཏེན། སྤྲ་ཡང་འདན་ཆོས་འཁོར་དགོན་
གྱི་གྲ་རིགས་ནད་པ་སུ་རྒྱུ་འི་མིང་ཅན་གྱིས། དོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོས་རྗེ་བཙུན་
མ་འདིའི་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་ཟབ་བྲིད་སྒྲུལ་བའི་བེན་བྲིས་ཐར་ཐོར་གཞན་མ་

རེ་བྱུང་ཡོད་པ་ལའང་གཞིགས་ཏེ། སྒྲ་མ་མཆོག་གསུམ་ལ་མི་བྱེད་དད་
གཏོང་ཡངས་པའི་ཡོན་གྱི་བདག་མོ་ཆེན་མོ་སྙུ་མ་སྤྱོད་གཡང་འཛོམས་
ཆེ་རིང་གང་གི་དད་པའི་བྱེད་རྒྱུན་ལ་བརྟེན་ཏེ་ཡབ་གཞིས་སྙུ་མ་དགའ་ཆལ་
བའི་ཕོ་བྲང་དུ་ཡུན་རིང་གནས་བཅས་པའི་རང་ལོ་ཞི་བརྒྱད་པ་ཤིང་རྟ་ལོར་
རྒྱུང་ཁག་བད་ཀན་སོགས་ཀྱི་ནད་གཞི་ཡང་ཡང་འཕར་ལྡང་བྱུང་བའི་བར་
སྐབས་འགར་རང་གི་སྐལ་བཟང་བགོ་སྐལ་དུ་ངལ་བ་ཅུང་ཟད་བསྟེན་ཁུལ་
གྱིས་མ་དཔེ་ལམ་ཅམ་བྲེལ་རྟའས་སུ་སྟོགས་སྒྲིགས་བགྱིས་ཤིང་། མཇུག་
གི་སྐབས་ཆོས་ཀྱི་མཆེད་ཕོ་བྲག་གཡལ་དགོ་སྟོང་དགོ་འདུན་ཚུལ་བྲིམས་
ནས་ཀྱང་མ་དཔེ་ནས་འབྲི་བ་ཤུས་ཀྱི་ཡི་གའི་སྟོགས་དན་གང་སྟོགས་མཛད་
པ་བཅས། འགྲོ་ཀུན་གསང་ཆེན་ཡང་ཟབ་མཁའ་ལ་སྟོད་པའི་ལམ་བཟང་
འདི་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲ་མ་ཁག་འཕྱང་ཡབ་ཡུམ་གྱི་གོ་འཕང་མཆོག་ལ་
སྤྱར་དུ་རེག་པའི་རྒྱར་རྒྱར་ཅིག། །

ཨོ་སྙུ་སྟེ། བདེ་ཆེན་རང་བཞིན་མཁའ་སྟོད་དབང་མོ་ཡི། །བདེ་སྟོང་
བྱུང་འཇུག་གོ་འཕང་སྐབ་པའི་ཚུལ། །བདེ་ཆེན་མཛོན་དགའི་གདུལ་བྱར་སྐྱག་
སྟོལ་བ། །བདེ་ཆེན་སྟོང་ཕོས་འབྲལ་མེད་དུས་ཀུན་སྟོངས། །ཆོས་སྟོངས་
རྒྱལ་གསུང་པར་གྱི་མཛོད་ཆེན་དེ། །ཆོས་མིན་སྟེགས་ལྗེ་དམར་མེས་རབ་
བསྟེགས་ཀྱང་། །ཆོས་སྟེན་གཏོང་ཕོད་སྟེ་བོ་མཆོག་ནམས་ཀྱིས། །ཆོས་སྟེན་

པར་གཞི་སྒྲར་ཡང་ཆར་བྱེད་མཚར། །དག་འདིས་གངས་ཅན་མགོན་པོ་
མཆོག་གི་དབུས། །བསྟན་འཛིན་སྐྱེས་ཆེན་སྐྱ་ཆེ་བསྐལ་བརྒྱར་བརྟན། །དག་
འདུན་སྡེ་རྣམས་ཐུགས་མཐུན་བྲིམས་གཙང་ཤེད། །ཆོས་བརྩེ་ཉམས་
བཞེས་དང་བཅས་གོང་འཕེལ་ཤོག། །བདག་སོགས་ཆབ་འབངས་བྱང་བའི་
ཆོགས་རྣམས་ལ། །གངས་ཅན་མགོན་པོའི་ཐུགས་བསྐྱེད་འོད་བརྒྱ་ཡིས། །
སྒྲོན་མེད་རང་དབང་གཙང་མའི་འདབ་བརྒྱའི་གཟེ། །འབྱེད་བཞིན་བགེགས་
མེད་ལྷུར་དུ་ལོངས་སྤྱོད་ཤོག། །རྒྱ་སྤྱོད་བསོད་སྟོབས་ནོར་ཤི་ར་ཇ་དང་། །མ་
གན་རྣམ་རྒྱལ་མཆོམས་སྒྲོལ་བརྒྱ་དང་། །ཆེ་ལུན་ངག་རྒྱལ་དབྱངས་སྒྲོལ་
སྐལ་ཆོས་དང་། །དབྱངས་སྒྲོལ་གཡང་འཛོམས་དག་ལེགས་སྒྲེན་ཆེ་གཙོས། །
འབྲེལ་ཆད་སྟོས་བཅས་གནས་སྐབས་ནད་གདོན་སོགས། །མི་འདོད་ཉེར་
འཆེ་ཀུན་ཞི་མཐུན་པའི་རྒྱུ། །ཆེ་བསོད་དབང་གྲུང་ཡར་ངོའི་ལྷ་ལྷུར་འཕེལ། །
ཆོས་མཐུན་བསམ་དོན་བགེགས་མེད་ལྷུན་འགྲུབ་ཤོག། །མཐར་ཐུག་སྟེགས་
མའི་ཆེ་ལྷུང་འདི་ཉིད་ལ། །བདེ་སྟོང་བྱང་འཇུག་འཁའ་སྤྱོད་མདོན་འགྲུབ་ནས། །
ཡིད་འོང་རོལ་མེད་སྤྱོད་བཅས་བསུ་བ་ཡིས། །མཁའ་སྤྱོད་རིག་འཛིན་གྲོང་དུ་
འཁྱེད་པར་ཤོག།

ཅེས་ཆོས་སྐྱེན་རྒྱ་ཆེར་སྒྲེལ་བྱིར་དད་གཏོང་མཆོག་ཏུ་ཡངས་པ་ལྷ་
ལྷན་བསམ་འགྲུབ་བདེ་སྤྱོད་ཀྱི་མི་ངོ་བསོད་རྣམས་སྟོབས་རྒྱས་ནས་རྣལ་

འབྱོར་མའི་བྲིད་ཡིག་འདི་ཉིད་པར་བསྐྱུན་ཁྱུས་སྐྱབས་དགེ་བསྡེའི་ཆོག་ས་
སུ་བཅད་པ་ཞིག་བགྱིས་དགོས་སྐྱས་པ་བཞིན། དར་མདོ་སྐྱུལ་མིང་པས་
མཆོག་གསུམ་ལ་སློན་འདུན་ཤུགས་དྲག་དང་བཅས།

ཅུ་ཡོས་ལྷ་བ་ ༣ པའི་ཆེས་ ༩ ཉན་སློན་པ་དེ་དེ་བཞིན་དུ་འབྱུང་
པར་གྱུར་ཅིག། ||

བསྐྱབས་གཞི་མི་འདྲ་བས་སྐྱབས་འདིར་ནང་མཆོད་འཐོར་གནང་མི་མཛད་པ་སྐྱབས་མེ་བྲི་བྱང་
དོ་མེ་འཆང་ཆེན་པོའི་ཞལ་ལས་དངོས་སུ་ཐོས།